

**YÜKSEK SEÇİM KURULU
KARARLARI**

(1976 - 1999)

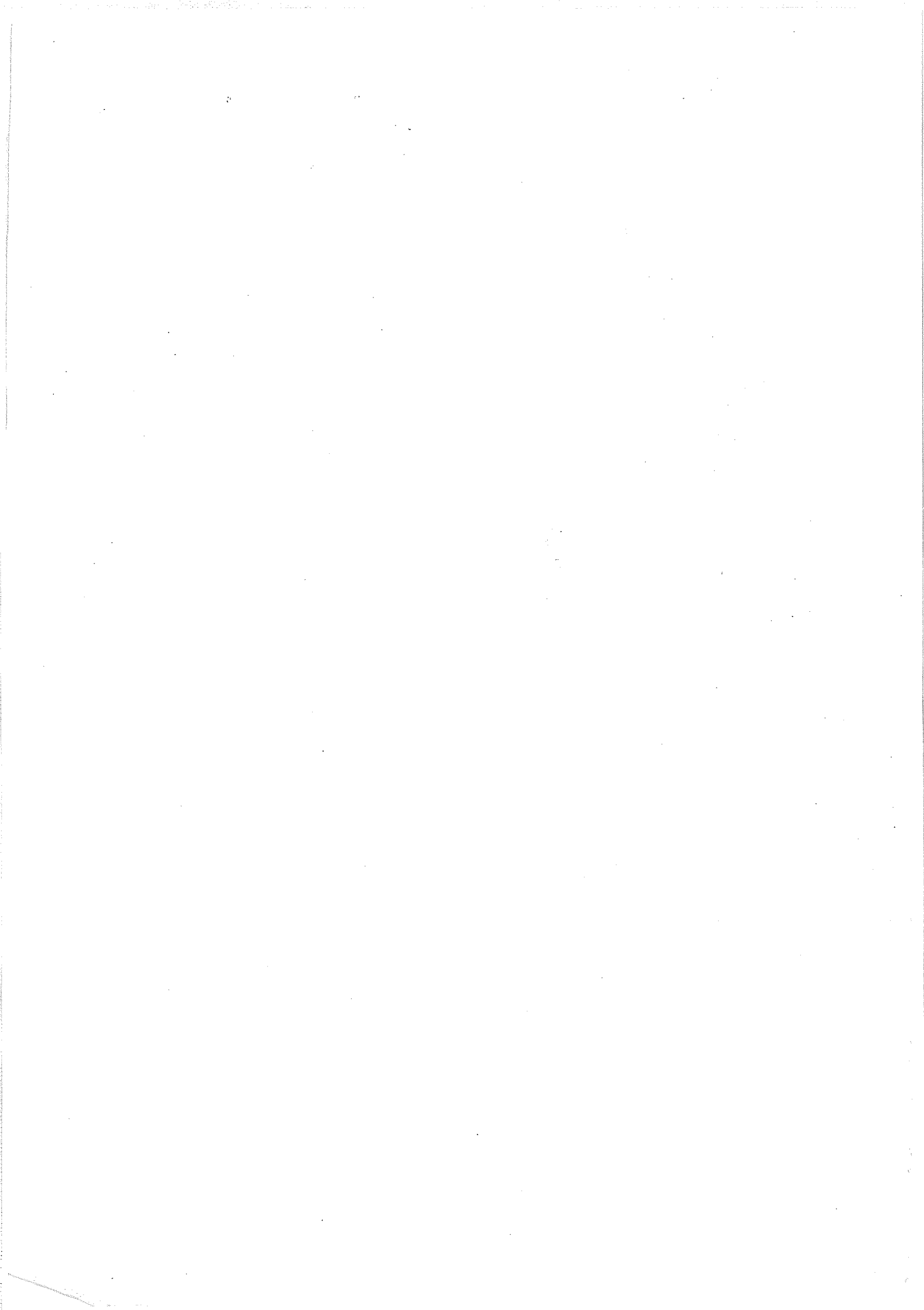
VE

**1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI
YASASI (EK I)**

Hazırlayan
Reşat Sarp

**Yüksek Mahkeme ve
Yüksek Seçim Kurulu
Genel Sekreteri**

2000

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sunuş

Kısaltmalar .. .. . VII - VIII

Yüksek Seçim Kurulunun 1976-1999 yıllarında
verdiği kararlardan bu kitapta yer alanların:

1. Konularına göre alfabetik indeksi .. IX - XXVIII
2. Karar sayılarına göre indeksi .. .. XXIX - XXXVI
3. Anayasa maddelerine göre indeksi .. XXXVII - XXXVIII
4. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasındaki
maddelere göre indeksi .. .. XXXIX - XLVII
5. Özet ve metinleri .. .. . 1 - 290

EKLER

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının alfabetik
indeksi .. .. . I - XXIV

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının, 31. 12.1999
tarihine kadar yapılan değişiklikleri içeren
metni .. .. . 1 - 151

SUNUŞ

Bu kitapta, Yüksek Seçim Kurulunun oluşum tarihi olan 15.3.1976 tarihinden 31.12.1999 tarihine kadar verdiği adli ve idari kararlardan, Resmi Gazete'de yayımlananlar ile Kurulun benimsediği ilke ve önemli görüşleri içeren kararlar yer almıştır.

Kitabın baş tarafına kitabın içindekileri gösteren cetvel, kısaltmalar cetveli, kararlardaki konulara ilişkin alfabetik indeks, karar sayılarına göre indeks, Anayasa ve 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasındaki maddelere göre indeks konmuştur. Kurul kararları bunlardan sonra yer almış olup kararların üst kısmına karar özeti, Anayasa ve 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının ilgili maddeleri ve karar sayısı yazılmıştır.

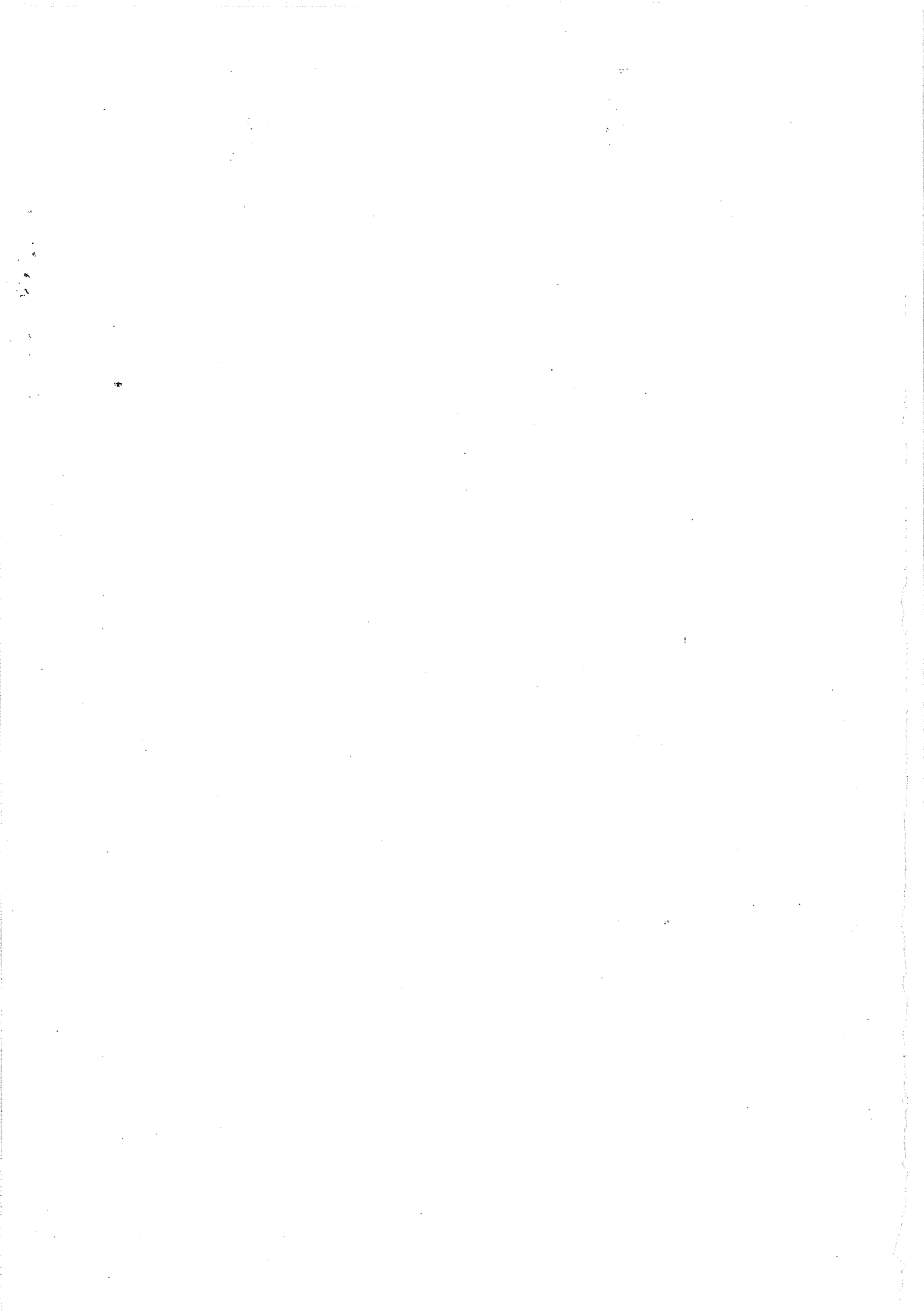
Kitabın son kısmına 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının alfabetik indeksi ile Yasanın, 2000 yılına kadar Yasada yapılan değişiklikleri içeren, metni eklenmiştir.

Kitabın yazılması ve okunmasındaki çalışmalarından dolayı Yüksek Seçim Kurulu Mukayyidi Hurşide Paşa ile Seçim Memuru Zehra Sarpoğlu'na teşekkür ederim.

Reşat Sarp

Yüksek Mahkeme ve
Yüksek Seçim Kurulu
Genel Sekreteri

Lefkoşa,
Nisan 2000

KISALTMALAR CETVELİ

Kurul	Yüksek Seçim Kurulu
Md.	Madde
SHY.	1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası
Yasa	1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARINDA İNCELENEN KONULARA İLİŞKİN ALFABETİK İNDEKS

Parantez içindeki rakamlar 1976 Seçim ve Halkoylaması
Yasasındaki madde numaralarını göstermektedir.

	KARAR	SAYFA
Aday	No.	No.
aday listeleri kesinleşmeden önce		
adaylıktan çekilme (63, 162).. ..	118/1976	18
aday listesinde değişiklik		
yapılmamasının amacı (63)	89/1990	219
aday olmaya engel suçtan mahkumiyet		
(9, 162)	35/1980	88
adaylığı geri çeken dilekçeyi geri alma		
(58, 63)	6/1988	194
adaylığı kesinleşen belediye başkanının		
adaylıktan çekilmesi (63, 95) ..	92/1990	221
adaylığın Yasaya aykırı olduğunun		
kesinleşen aday listesinde		
belirlenmesi (61, 63)	33/1981	135
adaylıklar kesinleşmeden önce adaylığı		
Yasaya aykırı bulunan bağımsız		
aday (9, 63)	30/1981	133
adaylıktan çekilmenin adaylığa itiraz		
olmadığı (63, 162)..	118/1976	18
askerlik yoklama belgesi (9, 58)	13/1993	238
	17/1993	238
bağımsız milletvekili adayının		
başvurusu (58)	85/1976	10
başvuru gününden sonra listede		
değişiklik (58)	30/1980	84
Cumhurbaşkanı adayı hakkında inceleme		
(60)	50/1985	171
delil ve gerekçesiz itiraz (58, 162) ..	58/1977	71
eksik belgenin adaylığın kesinleşme		
tarihine kadar tamamlanmaması		
(60, 61, 162)	19/1994	259
gayri kanuni eşya tasarrufu (9, 162) ..	27/1993	241

X

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
geç saatte müracaat kabulü (58, 166) ..	17/1994	256
geçerli oyların yarısından fazlasını alan bağımsız adaylar (136, 166) ..	133/1976	24
hatalı kesinleşen aday isminin düzeltilmesi (61)	54/1980	98
iki siyasal partinin aynı kişiyi aday göstermesi (63, 162)	46/1980	94
İstinaf Mahkemesinde beraat (9, 162) ..	44/1980	93
itiraz yapılmayan karar ile ilgili işlem (63, 162)	6/1982	156
kamu görevlisi sayılmayan görevli (57)..	119/1976	19
kesinleşen aday listesinde iki defa yer alan (54, 63)	102/1976	14
komisyon tarafından mahkumiyet (9, 162)	42/1980	92
kurul üyesine hısımlık (56)	63/1976	8
milletvekili adayının seçmen kütüğündeki kaydı (9, 53, 238)	6/1991	223
münhal bir üyelik için, biri seçilmiş, iki adayın müracaatı (62)	8/1982	158
partinin gösterdiği adayın çekilme hakkı (63)	37/1980	89
sabıkalı adayın kesinleşmiş aday listesinden çıkarılması (63, 162)..	6/1982	156
sahtekarlıkla sürüş ehliyeti temin etmeye teşebbüs (9)	34/1980	87
sancaktarlıklarca verilen büyük Mücahit Terhis Belgesi (9, 58) ..	13/1993	238
	17/1993	238
siyasal parti listesinde bağımsız adayın belirlenmesi (54, 95, 96) ..	32/1980	85
üç yıl ikamet şartı (9, 162, KKTC Anayasası Md. 68)	70/1990	208
yerel kuruluş organı adayının seçmen kütüğündeki kaydı (9, 53, 238) ..	51/1976	5
yurttaşlık (9, 162, Geçici Md. 1(7)) ..	60/1976	6
Yüksek Mahkeme kararı ile çelişkili Kurul kararı (9, 19)	50/1980	95

	KARAR No.	SAYFA No.
Amblem (Gör Oy Pusulası)		
Ant		
kurulların ant içmesi (30, 86)	3/1976	1
tutanağına itiraz edilen milletvekili (146, 166).. ..	27/1991	224
Atama		
vekaleten başka göreve atananın yeri (13, 14)	11/1983 13/1983	162 162
Baraj		
"Geçerli oy toplamı" deyiminin anlamı (133 A)	82/1985 98/1985	174 175
Belediye Başkanı		
nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle seçmenleri (5, 6, 7).. ..	29/1976	2
seçim döneminde belediyeye bağlanan köy seçmenleri (5)	40/1980	91
vekâleten atanan üyenin yeri (13, 14)	11/1983 13/1983	162 162
Belediye Meclis Üyesi		
başkana vekalet eden üyenin yeri (13, 14)	11/1983 13/1983	162 162
boşalmış yere seçilmiş olacak kişi hakkında araştırma (14).. ..	1/1996	281
geçerli oyların yarısından fazlasını alarak seçilen bağımsız adayların seçiminde sayı kısıtlaması olmadığı (136, 166)	133/1976	24
nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle seçmenleri (5, 6, 7).. ..	29/1976	2

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
seçilme yeterliğine sahip aday sayısı seçilmesi gerekenler sayısına eşitse (62, 63)	1/1997	282
seçilmiş olacak kişi hakkındaki araştırmadan sonraki işlem (14) ..	3/1996	282
seçim döneminde belediyeye bağlanan köy seçmenleri (5)	40/1980	91
Cumhurbaşkanı		
aday başvurusunun Kurula verilmesi (58)	9/1995	265
aday incelemesi (60)	50/1985	171
ikinci tur seçimde propaganda (11, 65)	28/1995	266
nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle seçmenleri (5, 6, 7)	29/1976	2
propaganda konuşmasını başkasının okuması (68, 69, 70, 71, 71 A) ..	53/1990	202
seçim döneminin sona ermesi ve oy verme günü (10, 11, 147, KKTC Anayasası Md. 99, 100)	11/1990	197
siyasal parti tarafından aday gösterilme (58,60, KTFD Anayasası Md.81)	109/1976	15
yer almadığı seçimde propaganda amacı için kullanılması (68)	59/1998	287
Daimi Seçmen Kütükleri (Gör Kütükler)		
Doğum Tarihi		
ay ve yıl veya sadece yıl gösterilmesi (8)	21/1976	1
Duvar İlânı		
asamayacak siyasal parti (73, 76, 77)..	92/1976	11
asılamayacak yerler (73, 76, 77).. ..	94/1976	12
siyasal parti amblemi (73, 76, 77) ..	101/1976	13

	KARAR No.	SAYFA No.
Görev		
bağdaşmayan görevler (144)	17/1983	166
iki görevden birini tercih (144).. .. .	1/1981	124
	2/1981	124
iki göreve seçilen ancak bir görev için tutanak alan (144).. .. .	3/1982	156
tutanak almış sayılan başka görev için de tutanak almışsa (137,144).. .. .	82/1990	215
tutanak, seçilenin kendisine verilmediğinde (137, 144)	2/1983	158
	6/1983	158
Hısmılık		
aday ile hısm ilçe seçim kurulu üyesi (56)	63/1976	8
İhtiyar Heyeti Üyesi		
boşalmış yere seçilmiş olacak kişi hakkında araştırma (14).. .. .	1/1996	281
boşalmış yere seçilmiş olacak kişi hakkındaki araştırmadan sonra yapılacak işlem (14)	3/1996	282
muhtar ve iki üyenin istifası (13, 14).. .. .	4/1984	166
münhal bir üyelik için, biri seçilmiş, iki adayın müracaatı (62)	8/1982	158
nüfusu otuzdan aşağı olan köy ve mahallede seçim (5)	25/1976	2
nüfusu otuzdan aşağı ve karma olmayan yerde ihtiyar heyeti üyeliği seçimi (14)	5/1988	193
seçilebilecek aday sayısı seçilmesi gerekenlerin sayısına eşitse (62, 63)	1/1997	282
seçilme yeterliğinden yoksun olduğundan tutanağı iptal edilenden sonra parti listesinde başka birisinin bulunmaması (9, 14, 166)	96/1990	221

XIV

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
seçim için gerekli yurttaş nüfus (8, Geçici Md. 1(7))	29/1978	77
İlçe Seçim Kurulu		
başkan vekili görevleri (21, 229) ..	193/1976	69
İstifa		
belediye başkanı ve üyelerin yarısının istifası (13, 14)	11/1983	162
	13/1983	162
istifanın, geçerlilik kazanmadan, geri çekilmesi (14 A)	3/1983	161
muhtar ve iki ihtiyar heyeti üyesinin istifası (13, 14)	4/1984	166
İta Amirliği		
İlçe Seçim Kurulu (21, 229).. .. .	193/1976	69
İtiraz		
adayın üç yıl ikamet şartı (9, 162, KKTC Anayasası Md.68)	70/1990	208
adaylıktan çekilmenin itiraz olmadığı (63, 162).. .. .	118/1976	18
aynı konuda aynı gerekçelerle ikinci itiraz (166)	188/1976	56
	98/1980	117
belge teatisi (166, 168)	28/1991	225
	29/1991	225
delil gösterme yükümlülüğü yerine belge sunulmasının olanaksız olduğunun belirtilmesi (166).. .. .	61/1981	149
eksik belgenin, adaylığın kesinleşme tarihine kadar tamamlanmaması (60, 61, 162)	19/1994	259
gayet muğlak, genel mahiyette ve delilden yoksun (150, 166)	186/1976	52
geç saatte adaylık müracaatı kabulü (58, 166)	17/1994	256

	KARAR No.	SAYFA No.
geçerli oyların yarısından fazlasını olarak seçilen bağımsız adayların seçiminde sayı kısıtlaması olmadığı (136, 166)	133/1976	24
ihhtiyar heyeti üyeliği zarfından çıkan muhtarlık oy pusulası (126, 165, 166)	72/1980 102/1980	104 119
ikamet yeri dışında oy kullanan hakkında itiraz (46, 159, 166) ..	72/1980	104
ilçe seçim kurulu kararının itiraza eklenmemesi (9, 162)	44/1980	93
ileri sürülenler doğru olarak kabul edilse dahi seçim sonucu etkilenmeyecekse (166)	97/1980	113
incelenebilecek oy pusulası sayısı adaylar arasındaki oy farkından az ise (166)	92/1980	108
incelenen ve kesin bir sonuca varılan görüş ve iddialar (166) ..	184/1976	38
incelenmesine dair ara karar (166) ..	57/1981 67/1981 68/1981 69/1981	147 147 147 147
işlemlerin gizliliği (168)	189/1976	60
itiraz ve ihbarları karara bağlama süresi (166, 168)	28/1991 29/1991	225 225
itiraz yapılmayan kararlarla ilgili değişiklik (63, 162)	6/1982	156
itiraz yapılmayan konuda karar (168)	189/1976	60
itiraz yapılmayan konuya resen bakma yetkisi (9, 166, 167)	103/1980 105/1980	122 122
itirazcının diğer adaylardan aldığı veya alması gerektiği fazla tercih oyu sayısını belirtmesi (166) ..	56/1981	142

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
itirazcının hazır bulunması (168) ..	189/1976	60
itirazı yapanın ilgili bölgede seçime katılmış olması (166).. ..	41/1998	285
itirazın şekli (150)	64/1976	9
	150/1976	33
milletvekili seçilenin, itiraz karara bağlanmadan, göreve başlaması (146, 166)	27/1991	224
olağanüstü itirazda itirazı yapan yetkilinin belirtilmemesi (166) ..	185/1976	48
sadece, yasak yayın yapıldığı iddiası (166)	61/1981	149
sandık kurulu oluşumu (24, 25, 26, 157)	49/1995	276
sandık kurulundan direkt Yüksek Seçim Kuruluna (166)	185/1976	48
sandık kurulundan ilçe seçim kuruluna (164, 165, 166)	187/1976	54
sandık kurulunun yolsuzluk, usulsüzlük, kusur ve ihmali (143, 166)	141/1976	25
	172/1976	36
	72/1977	73
sandık seçmen listesine kaydın reddi (161)	97/1976	13
sandık tutanaklarının incelenebilmesi (166)	184/1976	38
sayı ve hesap açıklaması yerine belirsiz miktar üzerinde iddia (166)	90/1980	106
seçilme yeterliği olmadığı halde seçilen ve tutanağı iptal edilen muhtarın yeri (9,166, KKTC Anayasası Md. 68)	48/1986	179
	56/1986	179
seçilme yeterliğinden yoksun olduğundan tutanağı iptal edilen ihtiyar heyeti üyesinden sonra parti listesinde		

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
başkasının bulunmaması (9, 14, 166)	96/1990	221
seçim iptal etme yetkisi (20, 23, 143, 166)	63/1978	78
seçim sonucunun etkilendiği iddia edilmeyen (166)	185/1976	48
seçim tarihinde seçilme niteliğine sahip bulunmayan kişinin tutanağı (9, 63, 166, Geçici Md. 1(7)) ..	73/1977	75
seçimi kaybeden partinin itirazı reddolduğunda, aynı yerde seçimi kazanan parti itirazı (166)	35/1994	260
seçimi kazanmayana hata ile verilen tutanak (137, 166).. .. .	36/1994	261
tarihsiz (150, 166)	42/1994	262
tutanağına itiraz edilen milletvekili- nin andı (146, 166)	27/1991	224
vaktinde yapılmayan (150, 166)	186/1976	52

Kamu Görevlisi

adaylık kesinleşmesinden sonra izne çıkmama (57, 236)	78/1980	105
anlaşmalı, muvakkat ve gündelikçi gece bekçisi (57)	119/1976	19
işçi statüsünde ve döner sermayeli kamu çalışanlarının seçildikten sonraki durumu (57, 236)	8/1994	252
izin durumu hakkında mütalâa (57) ..	159/1976	34
seçildikten sonra durum (57, 236) ..	5/1983	162
seçildikten sonra görev tercihi yapmak için ikaz (57, 236)	78/1980	105

Karar

alt kurul kesin kararına onay veya görüş (20)	182/1976	38
itiraz yapılmayan kararlar ilgili değişiklik (63, 162)	6/1982	156
itiraz yapılmayan konuda karar (168) ..	189/1976	60

XVIII

	KARAR No.	SAYFA No.
Yüksek Mahkeme kararı ile çelişkili Kurul kararı (9, 19)	50/1980	95
Kütük		
askerlerin sayım ve yazımı (37)	11/1980	82
askerlerin sayım ve yazımı (33, 37)	52/1980	96
askerlerin seçim çevresi (6)	6/1981	126
sayım ve yazım formlarındaki noksanlıklar (37)	13/1981	129
seçmen ve seçmen yaşına ulaşmamış yurttaş kütükleri (38, 38 B, 42, 52)	14/1998	284
Milletvekili		
adayın oyunu kullanabileceği seçim bölgesi (38)	164/1976	35
adayın üç yıl ikamet şartı (9, 162, KKTC Anayasası Md. 68)	70/1990	208
adaylığını koyduğu seçim bölgesinin kütüğüne kayıt (9, 53, 238)	6/1991	223
askerlerin oy kullanması (5, KKTC Anayasası Md. 68)	79/1985	173
nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle seçmenleri (5, 6, 7)	29/1976	2
tutanağına itiraz edilenin andı (146, 166)	27/1991	224
tutanağını almış sayılan başka görev için de tutanak almışsa (137, 144)	82/1990	215
tutanak almak için müracaat etmeyen (137, 144)	82/1990	215
Muhtar		
adayın üç yıl ikamet şartı (9, 166, KKTC Anayasası Md. 68)	48/1986	179
	56/1986	179
istifanın geçerlilik kazanmadan geri çekilmesi (14 A)	3/1983	161

	KARAR No.	SAYFA No.
muhtar ve iki ihtiyar heyeti üyesinin istifası (13, 14)	4/1984	166
nüfusu otuzdan aşağı olan köy ve mahallede seçim (5)	25/1976	2
seçilme yeterliği bulunmadığı halde seçilen ve tutanağı iptal edilenin yeri (9, 166, KKTC Anayasası Md. 68)	48/1986 56/1986	179 179
seçim için gerekli yurttaş nüfus (8, Geçici Md. 1 (7))	29/1978	77
Mühür		
"Evet" mühürlerinin dışa verilmesi (232)	71/1977	72
Oy pusulasına "Evet" mühürünün sap kısmının vurulması (100, 101, 126).	47/1981	139
Oy Pusulası		
arka tarafa basılan mühürler (95) ..	55/1995	280
bağımsız adayın özel işareti (95) ..	72/1976	10
bağımsız adayın siyasal parti listesinde belirlenmesi (54, 95, 96)	32/1980	85
başka parti amblemlerinden alıntı (95, 96)	18/1993	240
"Evet" mühürü yerine sap kısmının vurulması (100, 101, 126)	47/1981	139
ihtiyar heyeti üyeliği zarfından çıkan muhtarlık oy pusulası (126, 165, 166)	72/1980 102/1980	104 119
özel işaret ve renk (95, 96)	115/1976	17
resmin özel işaret sayılmadığı (95) ..	52/1985	172
sırası sonda olan bağımsız adayın adaylıktan çekilmesi (63, 95) ..	92/1990	221
tanzim (dörtgen; çizgi) (95, 96) ..	8/1979	80
tanzim (dörtgen; "kontenjan") (96) ..	57/1990	204

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
tercihli sayılma (101).. .. .	145/1976	28
ünvan ve lakap (95, 96)	57/1998	287
Oy verme		
askerler (5, KKTC Anayasası Md. 68) ..	79/1985	173
bağımsıza oy verme (54, 101, 126, 136).	87/1990	217
Cumhurbaşkanlığı seçiminde oy verme günü (10, 11, 147, KKTC Anayasası Md. 99, 100)	11/1990	197
ikamet ettiği ilçe dışında görevli polis (110, 118)	45/1990	200
karma oy (101)	146/1976	30
karma oy kullanılmasına yasal olanak olmadığında bağımsız adaya oy verme (54, 101, 126, 136)	87/1990	217
milletvekilliği ve üyelik seçimlerinde mühürün basılacağı yer (101).. ..	12/1994	255
nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle seçmenleri (5, 6, 7)	29/1976	2
oy pusulasına "Evet" mühürünün sap kısımının vurulması (100, 101, 126).	47/1981	139
oy verenin sandık seçmen listesi imzalaması (43, 117)	20/1981	131
	17/1986	178
Rum ve Maronitler (8, 9, 37)	11/1986	176
sandık kurulu görevlilerinin oy kullanabilme şartı (118)	123/1976	20
seçim döneminde belediyeye bağlanan yer seçmenleri (5).. .. .	40/1980	91
üniformalı veya silahlı emniyet mensubu (118).. .. .	44/1981	138
Ödenek		
Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyelerine yurtdışı ücreti (20, 229, 230)	57/1976	6
Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyelerine fazla mesai ücreti		

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
(20, 229, 230)	50/1977	69
Özel İşaret (Gör Oy Pusulası)		
Propaganda		
açık oturum (68, 69, 70, 71)	31/1985	168
ara seçim (68, 69, 70)	7/1988	195
bağımsız aday (65, 68)	59/1980	101
birlikler ve derneklerin propaganda amaçlı faaliyetleri (65)	46/1995	274
Cumhurbaşkanının konuşmasını, kendi yerine, başkasının okuması (68, 69, 70, 71, 71 A).. .. .	53/1990	202
Cumhurbaşkanlığı ikinci tur seçimi (11, 65)	28/1995	266
Devlet Radyosundan, bir siyasal partiyi temsilen, konuşma yapamayacak kişi (68)	38/1981	135
Devlet Radyosundan konuşmasına izin verilmeyenin yazdıkları (68).. ..	42/1981	136
duvar ilânı yapıştırılması ile ilgili şikâyet mercii (76, 77, 154).. ..	48/1981	141
filmde KKTC ve Türk Bayrağı bulunması (74)	64/1998	289
gazete yayını ile ilgili şikâyet mercii (73, 167)	49/1981	141
gazete yayınına itirazın ret nedenleri (65, 73, 167).. .. .	34/1995	268
hoparlörle toplantıya davet (72).. ..	55/1980	99
kamu görevlileri ile öğrencilerin mitinge katılması (79)	37/1985	170
kamu görevlilerinin kapalı yer toplantısına katılması (79)	33/1986	178
kamu iktisadi teşebbüsüne ait evrakın, propaganda görüntüsü verilerek, gazetede yayımı (79, 167)	39/1995	271
kamuoyu yoklamalarının yayım ilkeleri (65)	34/1995	268

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
Kıbrıs'ta tescilli olmayan dernek (65). makam arabaları (81)	50/1995 62/1998	279 289
milli bayram günü, bakanın, törende konuşması (80)	36/1985	169
milli bayram münasebetiyle, bakanın, BRT'den açış konuşması yapması (80)	25/1985	167
propaganda nitelikli kitap (65, 73) ..	7/1995	263
propaganda süresinden sonra satılan propaganda nitelikli gazete (73) ..	92/1985	174
seçim afişine fahri başkan resmi konması (73, 74)	32/1981	134
seçimde yer almayanın propagandaya taraf kılınması (68)	59/1998	287
ses yükseltici alet kullanımı (66) ..	9/1994	253
siyasal partiye üye olma yeterliği olmayan ve genel başkan seçilen kişi (68)	43/1981	137
toplattırılma gerekçeleri ortadan kalkan kitabın dağıtılması (73, 79, 167).. .. .	42/1995	273
yapılamayan miting (66)	125/1976	23
yerel kuruluş organları seçimleri (68)	7/1982	157

Sandık

konulacağı yeri saptama (7, 27, 87, 90)	49/1976	4
konulması için uygun yer yoksa (7, 90)	24/1981	132
seçmen sayısı dört yüzü aşan yerler (7, 166).. .. .	160/1976	34

Sandık Bölgesi

nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle (5, 6, 7)	29/1976	2

Sandık Kurulu

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
görevlilerin oy kullanabilme şartı (118)	123/1976	20
oluşum (26, 29)	57/1980	99
	62/1980	103
oluşuma itiraz (24, 25, 26, 157).. ..	49/1995	276
yolsuzluk, usulsüzlük, kusur ve ihmal (143, 166)	141/1976	25
	172/1976	36
	72/1977	73
Sandık Seçmen Listesi		
asılacağı yer ve görevlisi (44, 46) ..	25/1980	83
asker ek listesi (42, 128, 133)	70/1985	172
bağımsız aday talebi (43)	55/1976	5
belediye talebi (43)	20/1981	131
ikamet yeri dışında oy kullanan hakkında itiraz (46, 159, 166) ..	72/1980	104
imza ve mühür (42, 236 A)	17/1990	197
kaydı reddolunanın itirazı (161).. ..	97/1976	13
oy verenin imzalaması (43, 117).. ..	20/1981	131
	17/1986	178
Rum ve Maronit dışındaki KKTC yurttaşları (37, 42)	9/1993	238
tanzim (38, 38 B, 42, 52)	14/1998	284
Sayım ve Yazım		
Askerler (6, 33, 37)	11/1980	82
	52/1980	96
	6/1981	126
formlardaki noksanlıklar (37)	13/1981	129
işsizler (37)	7/1981	127
	10/1981	127
Rum ve Maronit dışındaki KKTC yurttaşları (37, 42)	9/1993	238
Rum ve Maronitler (8, 9, 37)	11/1986	176
Seçim Bölgesi		
Askerler (5, KKTC Anayasası Md. 68) ..	79/1985	173

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle seçmenleri (5, 6, 7)	29/1976	2
Seçim Çevresi		
Askerler (6).. .. .	6/1981	126
nüfusu otuzun altındaki köy ve mahalle seçmenleri (5, 6, 7)	29/1976	2
Seçim Eşyaları		
saklama (232)	9/1981	128
	15/1983	165
Seçim İptali		
iptal yetkisi (20, 23, 143, 166).. ..	63/1978	78
sandık kurulunun yolsuzluk, usulsüzlük, kusur ve ihmali (143, 166)	141/1976	25
	172/1976	36
	72/1977	73
Yasaya aykırı işlemler (166, 168) ..	28/1991	225
	29/1991	225
Seçme ve Seçilme Hakkı		
Rum ve Maronitler (8, 9)	12/1979	81
Rum ve Maronitler (8, 9, 37)	11/1986	176
Rum ve Maronitler dışındaki KKTC yurttaşları (37, 42)	9/1993	238
Seçmen Kartı		
İmzalama (50, 51).. .. .	62/1976	7
Seçmen Kütüğü (Gör Kütük)		
Soruşturma ve İnceleme (Gör İtiraz)		
Şikâyet		
cezai sorumluluğa yol açabilecek nitelikli (167, 210, 211)	38/1976	4

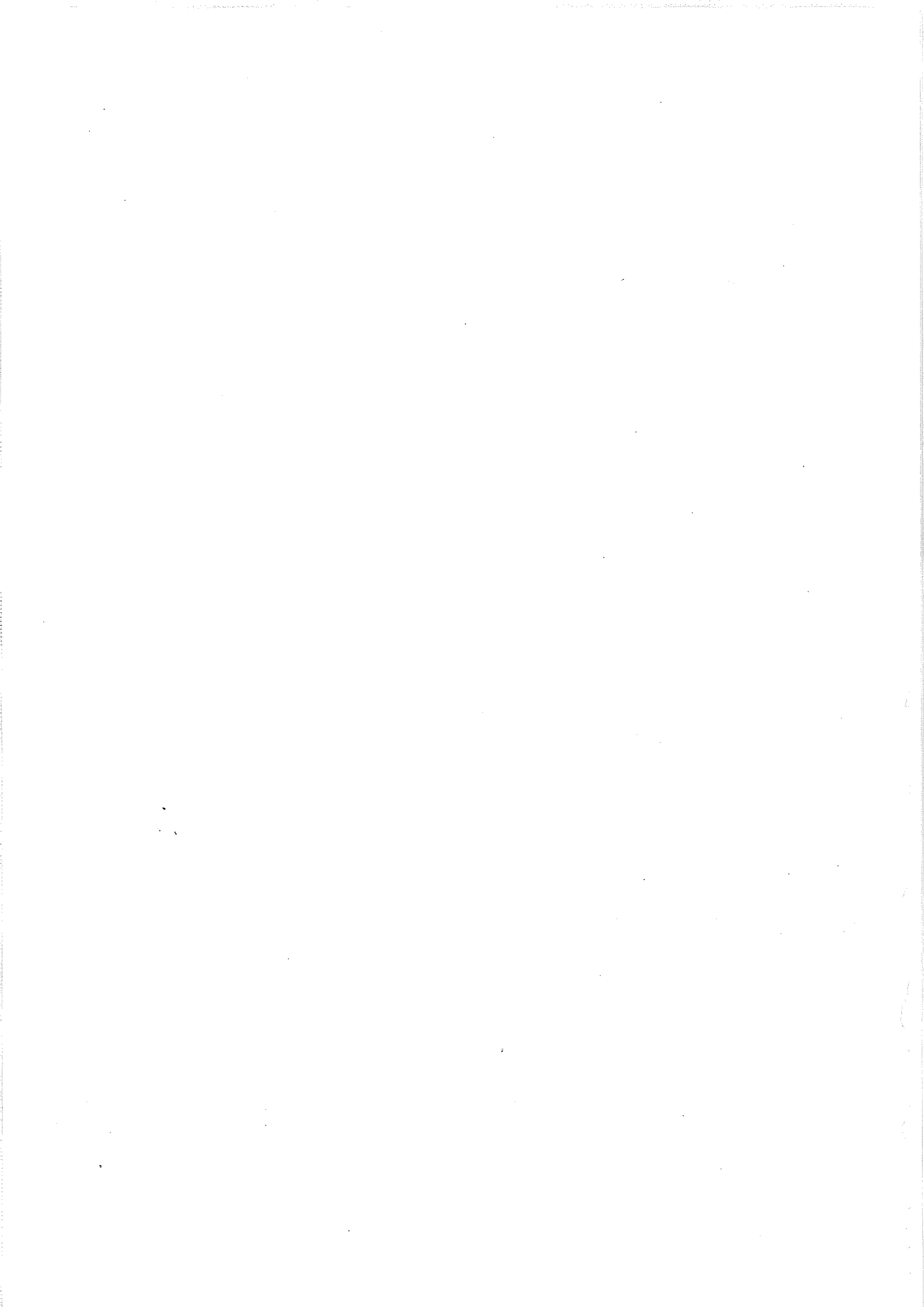
	KARAR	SAYFA
	No.	No.
Cumhurbaşkanı resmi (79, 154)	34/1990	198
	35/1990	198
duvar ilanı ile ilgili şikâyet mercii (76, 77, 154)	48/1981	141
gazete yayını ile ilgili şikâyet mercii (73, 167)	49/1981	141
gazete yayını ile ilgili şikâyetin ret nedenleri (73, 167).. ..	34/1995	268
gazete yayınına inceleme, karar tebliği gazete iadesi (167)	69/B/1990	205
	69/C/1990	205
	69/E/1990	205
kamu iktisadi teşebbüsü ile ilgili gazete yayını (79, 167).. ..	39/1995	271
toplattırılma gerekçeleri ortadan kalkan kitabın dağıtılması (73, 79, 167).. ..	42/1995	273
Yüksek Seçim Kurulu kararına (149, 167, 168)	189/1976	60
Tercih İşareti		
kontenjan adayı bulunan liste (101) ..	40/1990	199
tercihli oy pusulası (101)	145/1976	28
Tutanak		
asker sayısının tutanaklarda gösterilmesi (42, 128, 133)	70/1985	172
hatalı isimle seçilenin tutanağının düzeltilmesi (135, 137).. ..	100/1980	118
Kurul işlemleri ile ilgili tutanak tutulması (20)	5/1979	80
milletvekili seçilen ve tutanak almak için müracaat etmeyeninin durumu (137, 144)	82/1990	215
milletvekili tutanağını almış sayılan başka görev için de tutanak almışsa (137, 144).. ..	82/1990	215
sandık kurulu usulsüzlüğünden iptal (143, 166)	72/1977	73

	KARAR	SAYFA
	No.	No.
seçilenin kendisine verilmesi (137, 144)	2/1983 6/1983 82/1990	158 158 215
seçilme yeterliği olmadığı halde seçilen ve tutanağı iptal edilen muhtarın yeri (9, 166, KKTC Anayasası Md. 68)	48/1986 56/1986	179 179
seçilme yeterliğinden yoksun olduğundan tutanağı iptal edilen ihtiyar heyeti üyesinden sonra parti listesinde başka birisinin bulunmaması (9, 14, 166)	96/1990	221
seçim tarihinde seçilme niteliğine sahip bulunmayan kişinin tutanağı (9, 63, 166, Geçici Md. 1(7)) ..	73/1977	75
seçimi kazanmayana hata ile verilen (137, 166)	36/1994	261
Yerel Kuruluş Organları		
adayın kütükdeki kaydı (9, 53, 238) ..	51/1976	5
Yurttaş		
aday olabilme şartı (9, 162, Geçici Md. 1(7))	60/1976	6
seçim için gerekli sayı (8, Geçici Md. 1(7))	29/1978	77
"yurttaş" deyiminin anlamı (Geçici Md. 1(7))	9/1976	1
Yüksek Seçim Kurulu		
kanuni tavsiye verme (20)	20/1980	83
Yüksek Mahkeme kararı ile çelişkili Kurul kararı (9, 19)	50/1980	95

KARAR -
No.SAYFA
No.**Zarf**ihtiyar heyeti üyeliği zarfından
muhtarlık oy pusulası çıkması

(126) .. .. .

72/1980
102/1980104
119

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARININ
SAYILARINA GÖRE İNDEKS

KARAR No.	SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI MADDE No.	SAYFA No.
3/1976	30, 86	1
9/1976	Geçici Md. 1(7)	1
21/1976	8	1
25/1976	5	2
29/1976	5, 6, 7	2
38/1976	167, 210, 211	4
49/1976	7, 27, 87, 90	4
51/1976	9, 53, 238	5
55/1976	43	5
57/1976	20, 229, 230	6
60/1976	9, 162, Geçici Md. 1(7)	6
62/1976	50, 51	7
63/1976	56	8
64/1976	150	9
72/1976	95	10
85/1976	58	10
92/1976	73, 76, 77	11
94/1976	73, 76, 77	12
97/1976	161	13
101/1976	73, 76, 77	13
102/1976	54, 63	14
109/1976	58, 60, KTFD Anayasası Md. 81	15
115/1976	95, 96	17
118/1976	63, 162	18

XXX

KARAR No.	SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI MADDE No.	SAYFA No.
119/1976	57	19
123/1976	118	20
125/1976	66	23
133/1976	136, 166	24
141/1976	143, 166	25
145/1976	101	28
146/1976	101	30
150/1976	150	33
159/1976	57	34
160/1976	7, 166	34
164/1976	38	35
172/1976	143, 166	36
182/1976	20	38
184/1976	166	38
185/1976	166	48
186/1976	150, 166	52
187/1976	164, 165, 166	54
188/1976	166	56
189/1976	149, 167, 168	60
193/1976	21, 229	69
50/1977	20, 229, 230	69
58/1977	58, 162	71
71/1977	232	72
72/1977	143, 166	73
73/1977	9, 63, 166, Geçici Md. 1(7) ..	75

KARAR No.	'SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI MADDE No.	SAYFA No.
29/1978	8, Geçici Madde 1(7)	77
63/1978	20, 23, 143, 166	78
5/1979	20	80
8/1979	95, 96	80
12/1979	8, 9	81
11/1980	37	82
20/1980	20	83
25/1980	44, 46	83
30/1980	58	84
32/1980	54, 95, 96	85
34/1980	9	87
35/1980	9, 162	88
37/1980	63	89
40/1980	5	91
42/1980	9, 162	92
44/1980	9, 162	93
46/1980	63, 162	94
50/1980	9, 19	95
52/1980	33, 37	96
54/1980	61	98
55/1980	72	99
57/1980	26, 29	99
59/1980	65, 68	101
62/1980	26	103
72 ve 88/1980	46, 126, 159, 165, 166	104
78/1980	57, 236	105

KARAR No.	SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI MADDE No.							SAYFA No.
90/1980	166	..	..	..	..	..	..	106
92/1980	166	..	..	..	..	..	..	108
97/1980	166	..	..	..	..	..	..	113
98/1980	166	..	..	..	..	..	..	117
100/1980	135, 137	..	..	..	..	..	..	118
102/1980	126, 166	..	..	..	..	..	..	119
103 ve 105/1980	9, 166, 167	..	..	..	..	..	..	122
1 ve 2/1981	144	..	..	..	..	..	..	124
6/1981	6	..	..	..	..	..	..	126
7 ve 10/1981	37	..	..	..	..	..	..	127
9/1981	232	..	..	..	..	..	..	128
13/1981	37	..	..	..	..	..	..	129
20/1981	43, 117	..	..	..	..	..	..	131
24/1981	7, 90	..	..	..	..	..	..	132
30/1981	9, 63	..	..	..	..	..	..	133
32/1981	73, 74	..	..	..	..	..	..	134
33/1981	61, 63	..	..	..	..	..	..	135
38/1981	68	..	..	..	..	..	..	135
42/1981	68	..	..	..	..	..	..	136
43/1981	68	..	..	..	..	..	..	137
44/1981	118	..	..	..	..	..	..	138
47/1981	100, 101, 126	..	..	..	..	..	..	139
48 ve 49/1981	73, 76, 77, 154, 167	..	..	..	..	..	..	141
56/1981	166	..	..	..	..	..	..	142
57, 67, 68 ve 69/1981	166	..	..	..	..	..	..	147
61/1981	166	..	..	..	..	..	..	149

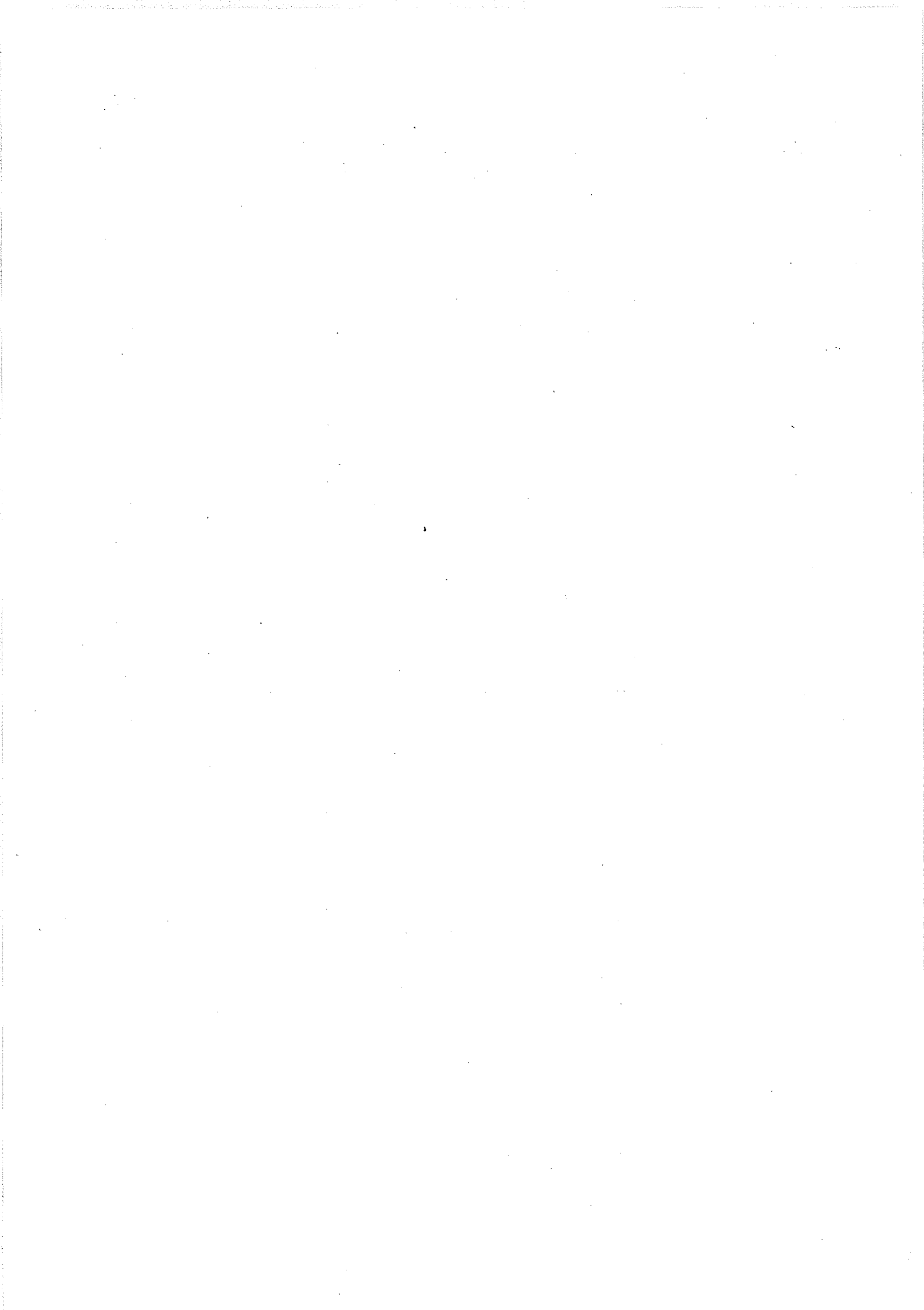

KARAR No.	SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI MADDE No.	SAYFA No.
3/1982	144	156
6/1982	63, 162	156
7/1982	68	157
8/1982	62	158
2 ve 6/1983	137, 144	158
3/1983	14 A	161
5/1983	57, 236	162
11 ve 13/1983	13, 14	162
15/1983	232	165
17/1983	144	166
4/1984	13, 14	166
25/1985	80	167
31/1985	68, 69, 70, 71	168
36/1985	80	169
37/1985	79	170
50 ve 51/1985	60	171
52/1985	95	172
70/1985	42, 128, 133	172
79/1985	5, KKTC Anayasası Md. 68	173
82/1985	133 A	174
92/1985	73	174
98/1985	133 A	175
11/1986	8, 9, 37	176
17/1986	43, 117	178
33/1986	79	178
48 ve 56/1986	9, 166, KKTC Anayasası Md. 68	179

XXXIV

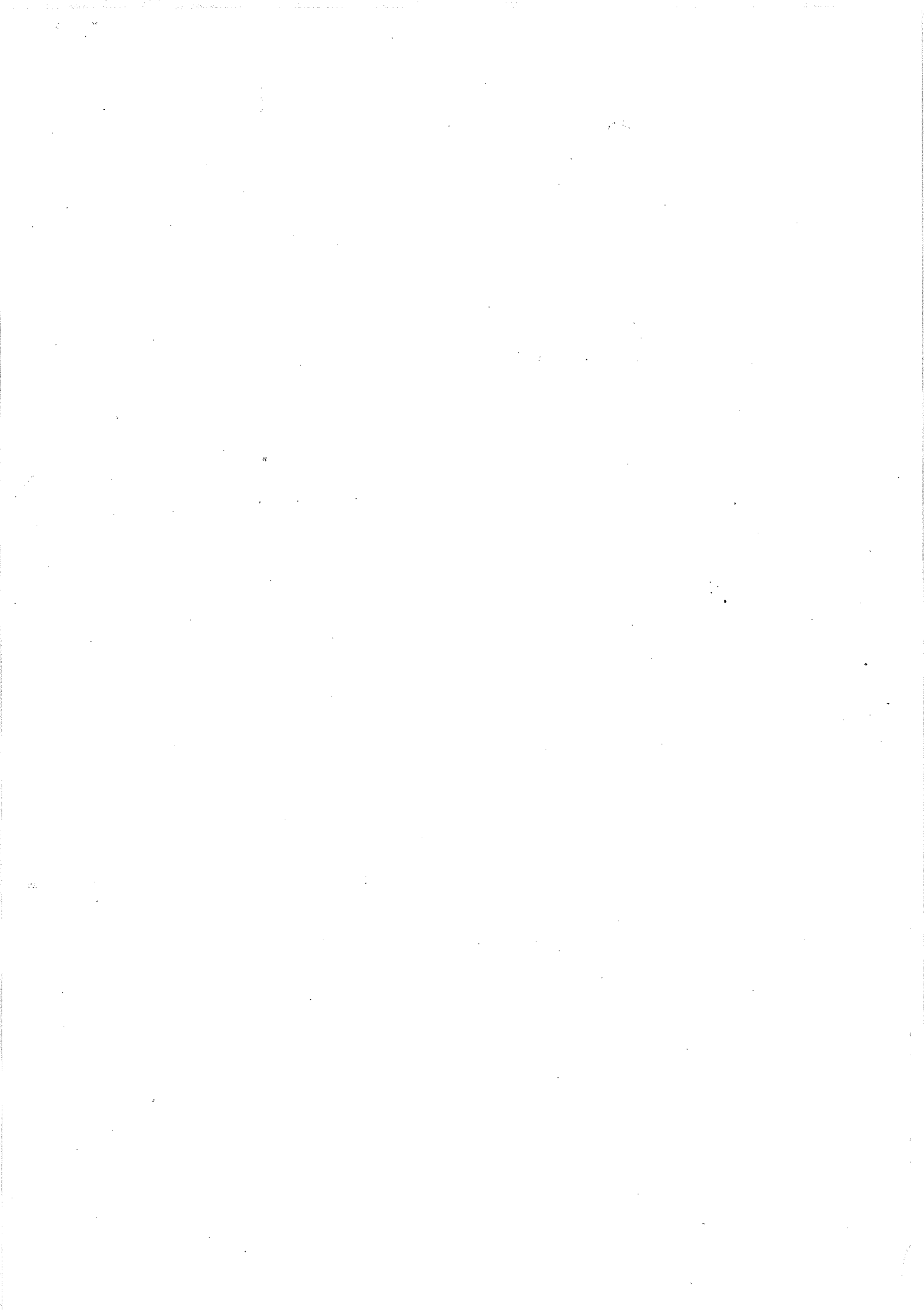
KARAR No.	SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI MADDE No.	SAYFA No.
5/1988	14	193
6/1988	58, 63	194
7/1988	68, 69, 70	195
11/1990	10, 11, 147, KKTC Anayasası Md. 99, 100 ..	197
17/1990	42, 236 A	197
34 ve 35/1990	79, 154	198
40/1990	101	199
45/1990	110, 118	200
53/1990	68, 69, 70, 71, 71 A	202
57/1990	96	204
69 B, 69 C ve 69 E/1990	167	205
70/1990	9, 162, KKTC Anayasası Md. 68 ..	208
82/1990	137, 144	215
87/1990	54, 101, 126, 136	217
89/1990	63	219
92/1990	63, 95	221
96/1990	9, 14, 166	221
6/1991	9, 53, 238	223
27/1991	146, 166	224
28 ve 29/1991	166, 168	225
9/1993	37, 42	238
13 ve 17/1993	9, 58	238
18/1993	95, 96	240
27/1993	9, 162	241

KARAR No.	SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI MADDE No.	SAYFA No.
8/1994	57, 236	252
9/1994	66	253
12/1994	101	255
17/1994	58, 166	256
19/1994	60, 61, 162	259
35/1994	166	260
36/1994	137, 166	261
42/1994	150, 166	262
7/1995	65, 73	263
9/1995	58	265
28/1995	11, 65	266
34/1995	65, 73, 167	268
39/1995	79, 167	271
42/1995	73, 79, 167	273
46/1995	65	274
49/1995	24, 25, 26, 157	276
50/1995	65	279
55/1995	95	280
1/1996	14	281
3/1996	14	282
1/1997	62, 63	282
14/1998	38, 38 B, 42, 52	284
41/1998	166	285
57/1998	95, 96	287
59/1998	68	287
62/1998	81	289
64/1998	74	289

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARININ
ANAYASA MADDELERİNE GÖRE İNDEKSİ

KTFD Anayasası Md.81	109/1976	15
KKTC Anayasası Md.68	79/1985	173
" " Md.68	48 ve 56/1986	179
" " Md.99-100	11/1990	197
" " Md.68	70/1990	208

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARININ
1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASINDAKİ
MADDELERE GÖRE İNDEKSİ

MADDE No.	KARAR No.	SAYFA No.
5	25, 29/1976	2
	40/1980	91
	79/1985	173
6	29/1976	2
	6/1981	126
7	29, 49, 160/1976	2, 4, 34
	24/1981	132
8	21/1976	1
	29/1978	77
	12/1979	81
	11/1986	176
9	51, 60/1976	5, 6
	73/1977	75
	12/1979	81
	34, 35, 42, 44, 50, 103 ve 105/1980	87, 88, 92, 93, 95, 122
	30/1981	133
	11, 48 ve 56/1986	176, 179
	70, 96/1990	208, 221
	6/1991	223
	13 ve 17/1993, 27/1993	238, 241
10	11/1990	197
11	11/1990	197
	28/1995	266
13	11 ve 13/1983	162
	4/1984	166

XL MADDE No.	KARAR No.	SAYFA No.
14	11 ve 13/1983	162
	4/1984	166
	5/1988	193
	96/1990	221
	1, 3/1996	281,282
14 A	3/1983	161
19	50/1980	95
20	57, 182/1976	6,38
	50/1977	69
	63/1978	78
	5/1979	80
	20/1980	83
21	193/1976	69
23	63/1978	78
24	49/1995	276
25	49/1995	276
26	57, 62/1980	99,103
	49/1995	276
27	49/1976	4
29	57/1980	99
30	3/1976	1
33	52/1980	96
37	11, 52/1980	82,96
	7 ve 10, 13/1981	127,129
	11/1986	176
	9/1993	238

MADDE No.	KARAR No.	..	..	..	..	..	..	XLI SAYFA No.
38	164/1976	..	..	..	..	..	..	35
	14/1998	..	..	..	..	..	..	284
38 B	14/1998	..	..	..	..	..	..	284
42	70/1985	..	..	..	..	..	..	172
	17/1990	..	..	..	..	..	..	197
	9/1993	..	..	..	..	..	..	238
	14/1998	..	..	..	..	..	..	284
43	55/1976	..	..	..	..	..	..	5
	20/1981	..	..	..	..	..	..	131
	17/1986	..	..	..	..	..	..	178
44	25/1980	..	..	..	..	..	..	83
46	25, 72 ve 88/1980	..	..	..	..	..	..	83,104
50	62/1976	..	..	..	..	..	..	7
51	62/1976	..	..	..	..	..	..	7
52	14/1998	..	..	..	..	..	..	284
53	51/1976	..	..	..	..	..	..	5
	6/1991	..	..	..	..	..	..	223
54	102/1976	..	..	..	..	..	..	14
	32/1980	..	..	..	..	..	..	85
	87/1990	..	..	..	..	..	..	217
56	63/1976	..	..	..	..	..	..	8
57	119, 159/1976	..	..	..	..	..	..	19,34
	78/1980	..	..	..	..	..	..	105
	5/1983	..	..	..	..	..	..	162
	8/1994	..	..	..	..	..	..	252
58	85, 109/1976	..	..	..	..	..	..	10,15
	58/1977	..	..	..	..	..	..	71
	30/1980	..	..	..	..	..	..	84
	6/1988	..	..	..	..	..	..	194
	13 ve 17/1993	..	..	..	..	..	..	238

XLII

MADDE NO.	KARAR NO.							SAYFA NO.
	17/1994	..	..	..	..	..	..	256
	9/1995	..	..	..	..	..	..	265
60	109/1976	..	..	..	..	..	..	15
	50-51/1985	..	..	..	..	..	..	171
	19/1994	..	..	..	..	..	..	259
61	54/1980	..	..	..	..	..	..	98
	33/1981	..	..	..	..	..	..	135
	19/1994	..	..	..	..	..	..	259
	19/1994	..	..	..	..	..	..	259
62	8/1982	..	..	..	..	..	..	158
	1/1997	..	..	..	..	..	..	282
63	102, 118/1976	..	..	..	..	..	..	14, 18
	73/1977	..	..	..	..	..	..	75
	37, 46/1980	..	..	..	..	..	..	89, 94
	30, 33/1981	..	..	..	..	..	..	133, 135
	6/1982	..	..	..	..	..	..	156
	6/1988	..	..	..	..	..	..	194
	89, 92/1990	..	..	..	..	..	..	219, 221
65	59/1980	..	..	..	..	..	..	101
	7, 28, 34,							263, 266, 268,
	46, 50/1995	..	..	..	..	..	..	274, 279
66	125/1976	..	..	..	..	..	..	23
	9/1994	..	..	..	..	..	..	253
68	59/1980	..	..	..	..	..	..	101
	38, 42, 43/1981	..	..	..	..	..	..	135, 136, 137
	7/1982	..	..	..	..	..	..	157
	31/1985	..	..	..	..	..	..	168
	7/1988	..	..	..	..	..	..	195
	53/1990	..	..	..	..	..	..	202
	59/1998	..	..	..	..	..	..	287
69	31/1985	..	..	..	..	..	..	168
	7/1988	..	..	..	..	..	..	195
	53/1990	..	..	..	..	..	..	202

MADDE No.	KARAR No.							SAYFA No.
70	31/1985	..	..	..	..	..	..	168
	7/1988	..	..	..	..	..	..	195
	53/1990	..	..	..	..	..	..	202
71	31/1985	..	..	..	..	..	..	168
	53/1990	..	..	..	..	..	..	202
71 A	53/1990	..	..	..	..	..	..	202
72	55/1980	..	..	..	..	..	..	99
73	92, 94, 101/1976	..	..	..	..	..	..	11,12,13
	32, 48-49/1981	..	..	..	..	..	..	134,141
	92/1985	..	..	..	..	..	..	174
	7, 34, 42/1995	..	..	..	..	..	..	263,268,273
74	32/1981	..	..	..	..	..	..	134
	64/1998	..	..	..	..	..	..	289
76	92, 94, 101/1976	..	..	..	..	..	..	11,12,13
	48-49/1981	..	..	..	..	..	..	141
77	92, 94, 101/1976	..	..	..	..	..	..	11,12,13
	48-49/1981	..	..	..	..	..	..	141
79	37/1985	..	..	..	..	..	..	170
	33/1986	..	..	..	..	..	..	178
	34-35/1990	..	..	..	..	..	..	198
	39, 42/1995	..	..	..	..	..	..	271,273
80	25, 36/1985	..	..	..	..	..	..	167,169
81	62/1998	..	..	..	..	..	..	289
86	3/1976	..	..	..	..	..	..	1
87	49/1976	..	..	..	..	..	..	4
90	49/1976	..	..	..	..	..	..	4
	24/1981	..	..	..	..	..	..	132

XLIV
MADDE
No.

KARAR
No.

SAYFA
No.

95	72, 115/1976	..	..	..	..	..	10,17
	8/1979	..	..	..	..	..	80
	32/1980	..	..	..	..	..	85
	52/1985	..	..	..	..	..	172
	92/1990	..	..	..	..	..	221
	18/1993	..	..	..	..	..	240
	55/1995	..	..	..	..	..	280
	57/1998	..	..	..	..	..	287
96	115/1976	..	..	..	..	..	17
	8/1979	..	..	..	..	..	80
	32/1980	..	..	..	..	..	85
	57/1990	..	..	..	..	..	204
	18/1993	..	..	..	..	..	240
	57/1998	..	..	..	..	..	287
100	47/1981	..	..	..	..	..	139
101	145, 146/1976	..	..	..	..	..	28,30
	47/1981	..	..	..	..	..	139
	40, 87/1990	..	..	..	..	..	199,217
	12/1994	..	..	..	..	..	255
110	45/1990	..	..	..	..	..	200
117	20/1981	..	..	..	..	..	131
	17/1986	..	..	..	..	..	178
118	123/1976	..	..	..	..	..	20
	44/1981	..	..	..	..	..	138
	45/1990	..	..	..	..	..	200
126	72 ve 88, 102/1980	..	..	..	..	..	104,119
	47/1981	..	..	..	..	..	139
	87/1990	..	..	..	..	..	217
128	70/1985	..	..	..	..	..	172
133	70/1985	..	..	..	..	..	172

MADDE No.	KARAR No.						SAYFA No.
133 A	82, 98/1985	..	..	..	..	..	174,175
135	100/1980	..	..	..	..	..	118
136	133/1976	..	..	..	..	..	24
	87/1990	..	..	..	..	..	217
137	100/1980	..	..	..	..	..	118
	2 ve 6/1983	..	..	..	..	..	158
	82/1990	..	..	..	..	..	215
	36/1994	..	..	..	..	..	261
143	141, 172/1976	..	..	..	..	..	25,36
	72/1977	..	..	..	..	..	73
	63/1978	..	..	..	..	..	78
144	1-2/1981	..	..	..	..	..	124
	3/1982	..	..	..	..	..	156
	2 ve 6, 17/1983	..	..	..	..	..	158,166
	82/1990	..	..	..	..	..	215
146	27/1991	..	..	..	..	..	224
147	11/1990	..	..	..	..	..	197
149	189/1976	..	..	..	..	..	60
150	64, 150, 186/1976	..	..	..	..	..	9,33,52
	42/1994	..	..	..	..	..	262
154	48-49/1981	..	..	..	..	..	141
	34-35/1990	..	..	..	..	..	198
157	49/1995	..	..	..	..	..	276
159	72 ve 88/1980	..	..	..	..	..	104
161	97/1976	..	..	..	..	..	13

XLVI

MADDE
NO.KARAR
NO.SAYFA
NO.

MADDE NO.	KARAR NO.	SAYFA NO.	
162	60, 118/1976	6, 18	
	58/1977	71	
	35, 42, 44, 46/1980	88, 92, 93, 94	
	6/1982	156	
	70/1990	208	
	27/1993	241	
164	187/1976	54	
165	187/1976	54	
	72 ve 88/1980	104	
166	133, 141, 160, 172, 184, 185, 186, 187, 188/1776	24, 25, 34, 36, 38, 48, 52, 54, 56	
	72, 73/1977	73, 75	
	63/1978	78	
	72 ve 88, 90, 92, 97, 98, 102, 103 ve 105/1980	104, 106, 108, 113, 117 119, 122	
	56, 57 ve 67-69, 61/1981	142, 147, 149	
	48 ve 56/1986	179	
	96/1990	221	
	27, 28-29/1991	224, 225	
	17, 35, 36, 42/1994	256, 260, 261, 262	
	41/1998	285	
	167	38, 189/1976	4, 60
		103 ve 105/1980	122
		48-49/1981	141
		69 B, C ve E/1990	205
34, 39, 42/1995		268, 271, 273	
168	189/1976	60	
	28-29/1991	225	
210	38/1976	4	
211	38/1976	4	
229	57, 193/1976	6, 69	
	50/1977	69	

MADDE No.	KARAR No.							SAYFA No.
230	57/1976	..	..	..	..	..	..	6
	50/1977	..	..	..	..	..	..	69
232	71/1977	..	..	..	..	..	..	72
	9/1981	..	..	..	..	..	..	128
	15/1983	..	..	..	..	..	..	165
236	78/1980	..	..	..	..	..	..	105
	5/1983	..	..	..	..	..	..	162
	8/1994	..	..	..	..	..	..	252
236 A	17/1990	..	..	..	..	..	..	197
Geçici Madde 1	9, 60/1976	..	..	..	..	..	..	1,6
238	73/1977	..	..	..	..	..	..	75
	29/1978	..	..	..	..	..	..	77
238	51/1976	..	..	..	..	..	..	5
	6/1991	..	..	..	..	..	..	223

**KURULLARIN BAŞKAN VE ÜYELERİ, " KENDİ KURULLARI
ÖNÜNDE" ANT İÇERLER.**

SHY. Md.30 ve 86

Karar No: 3/1976

Yüksek Seçim Kurulu, ilçe seçim kurulları ve sandık kurullarının göreve başlamadan önce ant içmeleri ile ilgili 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 30 ve 86. maddelerini tezekkür etti ve bu maddelerin tefsirini, oyçokluğu ile, Yüksek Seçim Kurulu, ilçe seçim kurulları, sandık kurulları başkan, asli ve yedek üyelerinin göreve başlamadan önce "kendi kurulları önünde" ant içerler şeklinde yaptı.

**"YURTTAŞ" DEYİMİ, KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ
TÜRK YURTTAŞI ANLAMINDADIR.**

SHY. Geçici Md. 1(7)

Karar No. 9/1976

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası Geçici Madde 1'in (7)'nci fıkrasındaki "yurttaş" deyiminin anlamı tezekkür edildi ve bu deyim "K.T.F. Devleti Türk yurttaş" anlamına alınması uygun görüldü.

**DOĞUM TARİHİ SADECE AY VE YIL OLARAK
GÖSTERİLENLERİN O AYIN SONUNDA, SADECE YIL OLARAK
GÖSTERİLENLERİN İSE O YILIN SONUNDA DOĞDUKLARI
ADDOLUNUR.**

SHY. Md. 8

Karar No: 21/1976

Daimi seçmen kütükleri ve sandık seçmen listelerinin düzenlenmesi konusu tezekkür edildi ve

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

5. 21 Mart 1976 tarihinde yapılan sayım ve yazım cetvellerinde doğum tarihi sadece ay ve yıl olarak gösterilenlerin o ayın sonunda, sadece yıl olarak gösterilenlerin ise o yılın sonunda doğmuş addolunmaları, binaenaleyh oy verme yeteneğine sahip olup olmadıklarının bu prensibe göre kararlaştırılması

uygun görüldü.

NÜFUSU 30'DAN AŞAĞI OLAN KÖY VE MAHALLELERDE MUHTARLIK VE KÖY İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİ SEÇİMİ YAPILAMAZ.

SHY. Md. 5

Karar No: 25/1976

Nüfusu 30'dan aşağı olan köylerde köy ihtiyar heyeti seçimi yapılıp yapılmayacağı değiştirilmiş şekliyle Köy İhtiyar Heyetleri Kanunu, madde 5 uyarınca tezekkür edildi ve nüfusu 30'dan aşağı olan köy ve mahallelerde muhtarlık ve köy ihtiyar heyeti üyeliği seçiminin yapılamayacağına oyçokluğu ile karar verildi.

NÜFUSU 30'UN ALTINA DÜŞEN KÖY VE MAHALLELERDEKİ SEÇMENLER CUMHURBAŞKANLIĞI, MİLLETVEKİLLİĞİ,

BELEDİYE BAŞKANLIĞI VE BELEDİYE MECLİS ÜYELİĞİ SEÇİMLERİNE KATILABİLMELERİ İÇİN EN YAKIN SEÇİM ÇEVRESİNE BAĞLANIRLAR.

SEÇMEN ADEDİ 10 VE DAHA YUKARI OLAN BU GİBİ KÖY VE MAHALLELERDE AYRI BİR SANDIK AÇILIR.

SEÇMEN ADEDİ 10'DAN AŞAĞI OLAN YERLERİN SEÇMENLERİNİN İSE HANGİ SANDIKTA OY VERECEKLERİ İLGİLİ İLÇE SEÇİM KURULLARINCA SAPTANIR.

SHY. Md. 5, 6 ve 7

Karar No: 29/1976

Nüfusu 30'un altına düşen köy ve mahallelerle ilgili olarak ne gibi bir işlem yapılacağı konusu tezekkür edildi ve 25/1976 No'lu karar gereğince muhtarlık ve köy ihtiyar heyeti üyeliği seçimine katılamayacak olan köy ve mahallelerde bulunan seçmenlerin, söz konusu seçimler dışındaki Cumhurbaşkanlığı, milletvekilliği, belediye başkanlığı ve belediye meclis üyeliği seçimlerine katılabilmeleri için en yakın seçim çevresine bağlanmalarının uygun olduğuna,

Ancak seçmen adedi 10 ve daha yukarı olan bu gibi köy ve mahallelerde ayrı bir sandık açılmasına, seçmen adedi 10'dan aşağı olan yerlerin seçmenlerinin ise hangi sandıkta oy vereceklerinin ilgili ilçe seçim kurullarınca uygun görülecek şekilde seçmenler ile siyasal partilere önceden bildirilmesine

oybirliği ile karar verildi.

**CEZAI SORUMLULUĞA YOL AÇABİLECEK NİTELİKTE
BİR ŞİKÂYETİ TAKİP ETMEK YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN
GÖREVLERİ ARASINDA DEĞİLDİR.**

SHY. Md. 167, 210 ve 211

Karar No: 38/1976

Halkçı Parti genel sekreterinin 6 Nisan 1976 tarihli şikâyeti tezekkür edildi ve

1. Söz konusu şikâyetin cezâi sorumluluğa yol açabilecek nitelikte bir şikâyet olduğu cihetle bunu takip etmenin Yüksek Seçim Kurulunun görevleri arasında olmadığına;
2. Arzu edildiği takdirde bu ve buna benzer şikâyetlerin 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 210 ve 211. maddelerine uygun olarak, Emniyet Müdürlüğüne iletilebileceğine

oybirliği ile karar verildi.

**SANDIK ALANINDA, SANDIĞIN KONULACAĞI YER İLÇE
SEÇİM KURULLARINCA SAPTANIR.**

SHY. Md. 7, 27, 87 ve 90

Karar No: 49/1976

Sandık yerlerinin saptanması konusu tezekkür edildi ve 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 87.maddesinin (2)'nci fıkrası, 27.madde ile birlikte okunduğunda oy verme gününden 48 saat önce görev alacak olan sandık kurullarının sandık yerlerini tespit etmelerinin olanaksız olacağı düşünüldü ve

sandık alanında, sandığın konulacağı yerin ilçe seçim kurullarınca saptanarak form YSK 7'de ikinci sütun altında gösterilmesi gerektiğine oybirliği ile karar verildi.

YEREL KURULUŞ ORGANLARI SEÇİMLERİ İÇİN ADAYLIK KOYACAK TÜRK YURTTAŞLARININ İLGİLİ SEÇİM BÖLGESİNİN SEÇMEN KÜTÜĞÜNDE KAYITLI OLMALARI ŞART DEĞİLDİR.

SHY. Md. 9, 53 ve 238

Karar No: 51/1976

Lefkoşa ilçe seçim kurulu başkanlığından alınan 14 Nisan 1976 tarihli ve 1/76 sayılı yazı ile yerel kuruluş organları seçimlerinde ilgili seçim bölgesi seçmen kütüklerinde kayıtlı olmayan kişilerin adaylıklarını koymalarının mümkün olup olmadığı hususunda tereddüt hasıl olduğundan herhangi bir yanlış uygulamaya meydan verilmemesi için keyfiyetin Yüksek Seçim Kurulunca 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 20(10) maddesi uyarınca incelenmesi istenmiştir.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9,53 ve 238.maddeleri göz önünde tutularak yerel kuruluş organları seçimleri için adaylık koyacak Türk yurttaşlarının ilgili seçim bölgesinin seçmen kütüğünde kayıtlı olmalarının şart olmadığına oyçokluğu ile karar verildi.

SANDIK SEÇMEN LİSTELERİNİN ONAYLI BİRER NÜSHASI SADECE SİYASAL PARTİLERİN İLÇE BAŞKANLARINA VERİLİR.

SHY. Md. 43

Karar No: 55/1976

Girne ilçe seçim kurulu başkanı bazı bağımsız adayların sandık seçmen listelerinin birer nüshasının kendilerine verilmesi için ilçe seçim kuruluna müracaat ettiklerini bildirdi ve 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 43.maddesinin (2)'nci fıkrasına rağmen bu istemin yerine getirilip getirilemeyeceği hususunda Kurulumuzun görüşlerini rica etmesi üzerine gereği görüşülüp düşünüldü:

Yasanın 43. maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca, sandık seçmen listelerinin onaylı birer nüshasının, sadece siyasal partilerin ilçe başkanlarına verilmesi oyçokluğu ile uygun görüldü.

YURT DIŞINA GÖNDERİLEN YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKAN VE ÜYELERİNE MEVCUT MEVZUAT UYARINCA YAPILACAK ÖDEMELERE EK OLARAK MAKBUZ MUKABİLİ BAKANLARA ÖDENMESİ KARARLAŞTIRILAN (OTEL) YATAK VE KAHVALTI ÜCRETİ DE ÖDENİR.

SHY. Md. 20, 229 ve 230

Karar No: 57/1976

Görevli olarak yurt dışına gönderilen Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve Üyelerine ödenecek iâşe-ibate ve diğer ödenekler konusu tezekkür edildi ve mevcut mevzuat uyarınca tespit edilen kıstaslara ek olarak Bakanlar Kurulunun 24.10.1972 gün ve 4043 sayılı kararı ile makbuz mukabili Bakanlara ödenmesi kararlaştırılan (otel) yatak ve kahvaltı ücretinin Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyelerine de aynen ödenmesi uygun görüldü.

K.T.F. DEVLETİ TÜRK YURTTAŞI OLMAYANLAR ADAY OLMAĞA HAK KAZANMAZLAR.

SHY. Md. 9, 162 ve Geçici Md. 1(7)

Karar No: 60/1976

Kurudere köy ihtiyar heyeti seçimlerinde muhtarlık için bağımsız adaylığını koyan İbrahim Gülден ile köy ihtiyar heyeti üyelikleri için bağımsız adaylıklarını koyan Ahmet Dal, Osman Yüçetürk ve Bekir Koştur'a, T.C. uyruklu olmaları gerekçesiyle, Yasanın 9. maddesi uyarınca aday olamayacaklarına dair Mağusa ilçe seçim kurulunun kararı 20 Nisan 1976 gün ve 29/76 sayılı yazı ile tebliğ edilmiştir.

Adıgeçenler bahse konu karara itiraz ederek Mağusa ilçe seçim kurulunun söz konusu kararının iptalini rica etmişlerdir.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

İtiraz edenlerin henüz K.T.F. Devleti Türk Yurttaşı olmadıkları ve 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası Geçici Madde 1 (7)'deki koşulların tümüne birden sahip olmadıkları, bilhassa 1 Ocak 1976 tarihinden önce Devletten kimlik belgesi almış olmalarını öngören (b) paragrafındaki koşulu yerine getirmediikleri cihetle aday olmağa hak kazanmamış olduklarından adıgeçenlerin itirazlarının oybirliği ile reddolunmasına karar verildi.

SEÇMEN KARTLARI, İLÇE SEÇİM KURULU BAŞKANININ İMZA MÜHÜRÜ İLE MÜHÜRLENİR, BU MÜMKÜN OLMADIĞI TAKDİRDE BAŞKAN VE/VEYA ONUN ADINA DİĞER ÜYELER TARAFINDAN İMZALANIR.

SHY. Md. 50 ve 51

Karar No: 62/1976

Lefkoşa ve Mağusa ilçe seçim kurulları başkanlarının yapmış oldukları müracaat üzerine seçmen kartlarının ne şekilde imzalanacağı hususu görüşülüp gereği düşünüldü:

Seçmen kartlarının adedi ve bunların el ile tek kişi tarafından imzalanmasının hayli müşkil olacağı ve epeyi vakit alacağı ve buna ilâveten 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasında da bu şekilde yapılmasının öngörülmediği göz önünde bulundurularak seçmen kartlarının başkanın imza mühürü ile mühürlenmesi, bu mümkün olmadığı takdirde kartların başkan ve/veya onun adına diğer üyeler tarafından imzalanması uygun görüldü.

İKİNCİ DERECEYE KADAR HISİMİ BAĞIMSIZ ADAY OLAN İLÇE SEÇİM KURULU ÜYESİNİN, HISİMİNİN ADAY OLDUĞU SEÇİM BÖLGESİNİ İLGİLENDİREN İTİRAZ, ŞİKÂYET VE SAİR İŞLEMLERLE İLGİLİ KURUL TOPLANTILARINA KATILMAMAK KAYDI İLE, ZARURET NEDENİ İLE, GÖREVİNİN TÜMÜNDEN ÇEKİLMESİ İÇİN NEDEN YOKTUR.

SHY. Md. 56

Karar No: 63/1976

Lefkoşa ilçe seçim kurulu asli üyesi ve yedek üyesi ikinci dereceye kadar sıra ile sıhri ve kan hısımları Lefkoşa ilçesi sınırları içinde yapılacak muhtarlık ve belediye üyesi seçiminde aday olduklarından 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 56(4) maddesi uyarınca görevlerinden çekilmek zorunda olduklarına dair 19 Nisan 1976 tarihli yazılarını ileten Lefkoşa ilçe seçim kurulu başkanının 19 Nisan 1976 tarihli yazısı görüşülüp gereği düşünüldü:

Asli üyenin aday olan hısımının bağımsız olduğu

ve görevden ayrıldığı takdirde onun görevini yapacak yargıcın veya savcının halen var olmadığı göz önünde tutularak hısmının aday olduğu seçim bölgesini ilgilendiren itiraz, şikâyet ve sair işlemlerle ilgili kurul toplantılarına katılmamak kaydı ile, zaruret nedeni ile, görevinin tümünden çekilmesi için neden olmadığına oyçokluğu ile karar verildi.

DELİL VEYA GEREKÇESİ VERİLMİYEN VE İLÇE SEÇİM KURULUNUN İLGİLİ KARARININ BİR ÖRNEĞİ EKLENMEYEN İTİRAZ İNCELENMEZ.

SHY. Md. 150

Karar No: 64/1976

Girne belediye meclisi ve muhtarlık aday listelerinin tercih sırasına göre yeniden sıralanmasını reddeden Girne ilçe seçim kurulu kararına Halkçı Parti Genel Sekreterinin yaptığı 19 Nisan 1976 gün ve GS YSK. 60419 sayılı itiraz görüşülüp gereği düşünüldü:

Girne ilçe seçim kuruluna yapılan şikâyet üzerine vermiş olduğu kararın hatalı olduğuna dair 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 150(2)(3) maddesi uyarınca herhangi bir delil veya gerekçe verilmediği ve yapılan itiraza ilçe seçim kurulunun ilgili kararının bir örneği eklenmediği cihetle Yüksek Seçim Kuruluna yapılan itirazın incelenemeyeceğine oybirliği ile karar verildi.

Bu böyle olmakla beraber ilçe seçim kurulunun kendilerine yapılan isteme uymakla yasal bir yükümlülüğü olmadığı ve ilâveten de aday listelerindeki sıranın Yasa önünde herhangi bir önem taşımadığı görülmekte olduğuna işaret edilmesi uygun görüldü.

**BAĞIMSIZ ADAYIN OY PUSULASI ÜZERİNDE
KULLANILMAYI ARZU ETTİĞİ RENK VE İŞARET.**

SHY. Md.95

Karar No: 72/1976

Dr. Servet Sami Dedeçay'ın oy pusulası üzerinde kullanılmayı arzu ettiği renk ve işaret istemini bildiren 21 ve 22 Nisan 1976 tarihli yazıları tezekkür edilerek gereği düşünüldü:

Bahse konu istem, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 95(3) maddesi altında öngörülen üç gün (yani aday gösterme tarihi olan 16 Nisan 1976 tarihinden sonraki üç gün) içinde Yüksek Seçim Kuruluna gönderilmediğinden müracaatın reddine oybirliği ile karar verildi.

**BAĞIMSIZ MİLLETVEKİLİ ADAYLARI ADAYLIK
BAŞVURULARINI İLÇE SEÇİM KURULUNA YAPARLAR.**

SHY. Md. 58

Karar No: 85/1976

Bağımsız adayların milletvekili adaylığı için hangi makama başvuracağı konusu görüşülüp gereği düşünüldü.

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 58(5) maddesi göz önünde tutulduğunda bağımsız adayların başvurularının ilçe seçim kurullarına, aynı fıkrada belirtilen koşullara uygun olarak, yapılması gerektiğine oyçokluğu ile karar verildi.

**SEÇİME KATILMAYAN BİR SİYASAL PARTİ SEÇİME
KATILMADIĞI SEÇİM ÇEVRESİNDE HERHANGİ BİR YERDE
DUVAR İLÂNI ASAMAZ.**

SHY. Md. 73, 76 ve 77

Karar No: 92/1976

Girne ilçe seçim kurulu başkanlığından alınan 3 Mayıs 1976 tarihli ve İ.S.K. 1/76 sayılı yazı ile

1. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 76. maddesi uyarınca Girne ilçe seçim kurulu tarafından yerel seçimlere katılacak partilere ve bağımsız adaylara duvar ilânlarını asacakları yerlerin gösterildiği;
2. Girne yerel seçimlerine katılmayacak olan bir partinin, Girne belediyesinin reklâm v.s. asmak için mevcut yerlerini kiralayıp afişlerini asmak için Girne ilçe seçim kurulunun tasvibini rica ettiği

Yüksek Seçim Kurulunun bilgisine getirildi ve Girne ilçe seçim kurulunca böyle bir işlem ilgili maddenin ruhuna aykırı bulunmakla beraber herhangi bir yanlış uygulamaya mahal bırakmamak amacı ile Yüksek Seçim Kurulunun mütalâa ve talimatı istendiği bildirildi.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 76. maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca propaganda için duvar ilânlarının şehir ve kasabalarda ilçe seçim kurullarınca, köylerde köy ihtiyar heyetlerince gösterilecek yerlere asılması gerektiğinden ve aynı maddenin (3)'üncü fıkrası uyarınca bu gibi ilânların yalnız seçime katılan siyasal partiler ve bağımsız

adaylar tarafından asılabileceğinden, seçime katılmayan bir siyasal partinin seçime katılmadığı seçim çevresinde herhangi bir yerde duvar ilânı asamayacağına, bu kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına ve birer örneğinin de ilçe seçim kurullarına gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

DUVAR İLÂNI ASILAMAYACAK YERLER.

SHY. Md. 73, 76 ve 77

Karar No: 94/1976

İlân yerleri konusunda hasıl olan tereddütü gidermek ve herhangi bir yanlış uygulamaya mahal bırakmamak amacı ile gereği görüşülüp düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 76. maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca propaganda için, duvar ilânlarının şehir ve kasabalarda ilçe seçim kurullarınca, köylerde köy ihtiyar heyetlerince gösterilecek yerlere asılması gerektiğinden ve Yasanın 77. maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca yukarıda bahsedilen yerlerden başka herhangi bir yerde ilân asılması, yapıştırılması veya teşhiri yasak olduğundan şehir ve kasabalarda ilçe seçim kurullarınca, köylerde köy ihtiyar heyetlerince gösterilen yerler haricinde herhangi bir yerde (taşıt araçları da dahil) ilân asılamayacağı, yapıştırılamayacağı veya teşhir edilemeyeceğine ve bu kararın Resmî Gazete'de ve Bayrak Radyosu'ndan yayımlanmasına, bilgi ve gereği için ilçe seçim kurullarına iletilmesine oybirliği ile karar verildi.

İLÇE SEÇİM KURULUNA, SANDIK SEÇMEN LİSTELERİ İLE İLGİLİ YAPILAN İTİRAZ ÜZERİNE VERİLEN KARAR KESİNDİR.

SHY. Md. 161

Karar No: 97/1976

Lefkoşa sandık seçmen listelerine kaydedilmelerini reddeden Lefkoşa ilçe seçim kurulunun kararına itiraz eden Lefkoşa'lı Tahir Mustafa ve Muazzez Mustafa'nın 5 Mayıs 1976 tarihli itirazları görüşülüp gereği düşünüldü:

Sandık seçmen listelerine yapılan itirazlar hakkında ilçe seçim kurullarınca verilen kararlar 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 161(2) maddesine göre kesindir. Bu nedenle Yüksek Seçim Kuruluna itiraz hakkı tanınmadığından adı geçenlerin itirazının oybirliği ile reddine karar verildi.

PARTİ AMBLEMİ DUVAR İLANI SAYILIR.

SHY. Md. 73, 76 ve 77

Karar No: 101/1976

Girne ilçe seçim kurulu başkanının parti ambleminin propaganda teşkil edip etmediği hakkındaki 10 Mayıs 1976 gün ve İ.S.K. 18/76 sayılı yazısı görüşülüp gereği düşünüldü:

Girne ilçe seçim kurulu başkanının yukarıda bahsi geçen yazısına ekli parti ambleminin 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 73, 76 ve 77. maddelerine uygun olarak bir 'duvar ilânı' sayıldığına, bu kararın Girne ilçe seçim kuruluna bildirilmesine ve birer örneğinin Lefkoşa ve Mağusa ilçe seçim kurullarına gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

İSMİ, KESİNLEŞEN ADAY LİSTESİNDE İKİ DEFA (PARTİLİ VE BAĞIMSIZ OLARAK) YER ALAN ŞAHSIN BİLÂHARE PARTİSİNDEN İSTİFA ETMESİ KARŞISINDA, BU ŞAHSIN İSMİNİN PARTİ LİSTESİNDEN ÇIKARILMASI VE OY PUSULASINDA SADECE BAĞIMSIZ ADAY OLARAK GÖRÜNMESİ UYGUNDUR.

SHY. Md. 54 ve 63

Karar No: 102/1976

Tepebaşı Halkçı Parti muhtar adayı Mustafa Halil ile bağımsız aday Mustafa Halil'in aynı şahıs olduğunu, adigeçenin aday listesinin kesinleşmesinden sonra H.P.'den istifa ettiğini ve bağımsız aday olarak seçime katılmak arzusunda olduğunu bildirdiğini, aday listesinin kesinleşmesinden sonra 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 63. maddesi uyarınca bir adayın adaylıktan çekilemeyeceği ve ancak seçim sonunda seçilmiş olması halinde çekilmenin hüküm ifade edeceğini belirten ve bu hususta Yüksek Seçim Kurulunun mütalâalarını rica eden Girne ilçe seçim kurulu başkanının 10 Mayıs 1976 gün ve İ.S.K. 8/76 sayılı yazısı görüşülüp gereği düşünüldü:

Tepebaşı muhtar adayı Mustafa Halil'in isminin kesinleşen aday listesinde iki defa (partili ve bağımsız olarak) yer aldığı ve bu şahsın bilâhare Halkçı Partiden istifa ettiği karşısında, söz konusu şahsın isminin H.P. listesinden çıkarılması ve oy pusulasında sadece bağımsız aday olarak görünmesinin uygun olacağına oyçokluğu ile ve bu kararın bir örneğinin Girne ilçe seçim kuruluna gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

ANAYASA UYARINCA SEÇİLİP GÖREV BAŞINA GELMEYEN BİR DEVLET BAŞKANININ, ŞAHSINDA DEVLET BAŞKANLIĞI VE PARTİ BAŞKANLIĞI TUTMUŞ OLMASI, BİR PARTİ TARAFINDAN DEVLET BAŞKANLIĞINA ADAY GÖSTERİLMESİNE ENGEL TEŞKİL ETMEZ.

SHY. Md. 58, 60 ve K.T.F.D.Anayasası Md. 81

Karar No: 109/1976

Cumhuriyetçi Türk Partisi genel başkanlığından alınan 16 Mayıs 1976 tarihli yazı ile

1. Ulusal Birlik Partisi tarafından Devlet Başkanlığı için aday gösterilen kişinin Anayasanın 81. Maddesine aykırı olarak halihazırda hem Devlet Başkanı hem de Parti Başkanı bulunduğu, ve
2. U.B.P.' nin 10/1975 sayılı Siyasal Partiler Yasası uyarınca tescil edilmediği

iddia edilerek U.B.P. tarafından Devlet Başkanı adayı olarak gösterilen Rauf Raif Denktaş'ın adaylığına itiraz edilmiştir.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasanın 81. Maddesi aynen şöyledir:

"Madde 81. Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı partili ise, partisinin kararları ile bağlı değildir; bağımsız hareket eder. Devlet Başkanlığı ile parti başkanlığı aynı kişide birleşemez."

Bu madde esaslıca incelendiğinde sadece Anayasa uyarınca seçilip görev başına gelen bir Devlet Başkanını kapsadığının açık olduğu görülür. Nitekim

Anayasanın Geçici Madde 4'ünde "Bu Anayasaya göre seçilen Devlet Başkanı göreve başladığı gün, mevcut Devlet Başkanının görevi sona erer" denmekte ve bu şekilde Anayasa uyarınca seçilen Devlet Başkanlığı ile mevcut Devlet Başkanlığı arasında bir ayırım yapılmaktadır. Halihazırdaki Devlet Başkanı Anayasa uyarınca seçilmiş olmayıp, 6 sayı ve 19 Şubat 1975 tarihli Resmi Gazete'nin IV. Ek'inin II. bölümünde yayımlanan ve bu hususta anayasal nitelikte olan Karar No.2 gereğince görev yapmaktadır. Mevcut Devlet Başkanlığı ile Anayasanın öngördüğü Devlet Başkanlığı arasındaki ayırım statü bakımından da bariz surette görülmektedir. Mevcut Devlet Başkanı şahsında Devlet Başkanlığına ilâveten Kurucu Meclis Başkanlığını da toplamaktadır. Halbuki Anayasanın öngördüğü Devlet Başkanlığı ile Yasama Meclisi Başkanlığı tamamen ayrı iki müessese olup aynı şahısta toplanmamaktadır.

Söylenenlerden anlaşılacağı gibi U.B.P. tarafından Devlet Başkanlığı adaylığına gösterilen kişinin halihazırda şahsında Devlet Başkanlığı ve parti başkanlığını tutmuş olması adaylığına engel teşkil eden geçerli bir neden değildir.

U.B.P.'nin tescil edilmiş siyasal bir parti olmadığı hususundaki iddia da incelenip tezekkür edilmiş ve bu Partinin 29 Nisan 1976 tarihinde, 10/1975 sayılı Siyasal Partiler Yasasının 9. maddesi uyarınca, tescil edilmiş olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak itirazın reddedilmesine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

**OY PUSULALARININ KAPSAYACAĞI NİTELİKLERİN
TESPİTİ.**

SHY. Md. 95 ve 96

Karar No: 115/1976

Ulusal Birlik Partisi genel sekreterinden alınan 16 Mayıs 1976 tarihli bir yazı ile 20 Haziran 1976 tarihinde yer alacak Devlet Başkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde oy pusulalarında U.B.P. aday listelerinin zemini için 'kırmızı'yı seçtikleri bildirilmekte ve buna göre işlem yapılması rica edilmektedir.

Cumhuriyetçi Türk Partisi genel başkanından alınan 17 Mayıs 1976 tarihli yazı ile C.T.P. aday listelerinin zemin renginin 'kırmızı' olmasını istedikleri bildirilmektedir.

Toplumcu Kurtuluş Partisi Müteşebbis Heyet Başkanından alınan 17 Mayıs 1976 tarihli yazı ile milletvekilliği seçimlerinde oy pusulalarında T.K.P.'nin özel işaretinin kırmızı zemin üzerine beyaz güvercin olacağı bildirilmekte ve aday listelerinin zemininin de 'kırmızı' renkle gösterilmesi rica edilmektedir.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 95(2)(3) ve 96 (2)(3)maddeleri uyarınca, 20 Haziran 1976'da yer alacak Devlet Başkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde, siyasal parti ve bağımsız adayların oy pusulaları üzerinde konacak özel işaretlerin bastırılmasında vakit darlığı, teknik olanaksızlıklar ve doğacak ek masraf ışığı altında sadece özel işaretlerin şeklinin nazarı itibara alınmasına, bunların büyüklük, renk, punto

bakımından adaylar arasında tam bir eşitlik sağlanacak şekilde işlem yapılmasına, özel işaretlerin yalnızca siyah beyazdan oluşmasına ve eşitliği sağlamak bakımından eni boyu 3'er cm. olan bir dörtgen içerisinde olmasına, aynı nedenlerle tüm aday ve partiler için oy pusulalarındaki zeminlerin de beyaz olmasına, bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına ve birer örneğinin siyasal partilere ve renk için başvuran adaylara gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

ADAYLIKTAN ÇEKİLME, ADAYLIĞA BİR İTİRAZ DEĞİLDİR.

ADAY LİSTELERİNİN KESİNLEŞMESİNDEN ÖNCE ADAYLIKTAN ÇEKİLME YASA BAKIMINDAN OLANAKLIDIR.

SHY. Md. 63 ve 162

Karar No: 118/1976

Halkçı Parti Lefkoşa milletvekili adaylarından Ekrem Hüseyin'den alınan, parti adaylığından adaylığını geri çektiğine ilişkin, 17 Mayıs 1976 tarihli yazısı ve bu hususta H.P. genel sekreteri Özer Şahoğlu'nun çekilmenin adaylığa itiraz sayılması gerektiği ve nazarı itibara alındığı takdirde partisinin mutazarrır olmaması için başka bir aday göstermelerine fırsat verilmesi gerektiği hususundaki görüşleri görüşülüp gereği düşünüldü:

1. Adaylıktan çekilme, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 63 (1) maddesi göz önünde tutulduğunda Yasanın 162. maddesi uyarınca adaylığa bir itiraz olmadığına;
2. Yasanın 63 (1) (a) maddesinde "aday listelerinin kesinleşmesinden sonra

adaylıktan çekilme seçim sonuna kadar dikkate alınmaz ve o adayın bulunduğu listede değişiklik yapılmaz" denilmektedir. Bu kuralın karşı kavramına ve bir kişinin kendi isteği üzerine aldığı bir işten çekilebilmesinin genel hukuk ilkelerince tanınmış bir yetki olmasına göre aday listelerinin kesinleşmesinden önce adaylıktan çekilmenin Yasa bakımından olanaklı olduğuna; Bu nedenle dilekçe sahibinin çekilmesinin geçerli olduğunun kabul edilmesi gerektiğine;

3. Yasanın 58(1) ve (3) maddesi uyarınca saptanan adaylık için başvurma günü haricinde aday gösterilmesine yasal olanak olmadığı cihetle adaylıktan çekilen kişinin yerine H.P.'nin başka bir aday göstermesinin mümkün olmadığına

oybirliği ile karar verildi.

BİR DEVLET DAİRESİNDE ANLAŞMA ÜZERİNE MUVAKKAT VE GÜNDELİKÇİ GECE BEKÇİSİ OLARAK ÇALIŞAN KİŞİ KAMU GÖREVLİSİ SAYILMAZ.

SHY. Md. 57

Karar No: 119/1976

Kanlıköy'lü Ömer Mustafa'nın, Kanlıköy Ulusal Birlik Partisi muhtar adayı İsmail Ali ve Kanlıköy U.B.P. ihtiyar heyeti üyeliği adayı İsmail Hasan'ın adaylıklarına itiraz ettiği 19 Mayıs 1976 tarihli yazısı görüşülüp gereği düşünüldü.

1. Kanlıköy U.B.P. muhtar adayı İsmail Ali'nin yapılan tahkikat neticesi Plânlama ve İnşaat

dairesinde anlaşma üzerine muvakkat ve gündelikçi Gece Bekçisi olarak çalışmakta olduğu saptanmıştır. Bu durumda, yürürlükteki mevzuata göre, kamu görevlisi sayılamayacağı cihetle sözü edilen kişinin adaylığına ilişkin itiraz oybirliği ile reddedildi.

2. Yüksek Seçim Kurulunun daha önce oyçokluğu ile aldığı prensip kararına göre bir kişi kendi ikamet ettiği çevreden gayri bir çevreden de aday gösterilebileceği cihetle Kanlıköy ihtiyar heyeti üyeliği için U.B.P. tarafından aday gösterilen İsmail Hasan'ın adaylığına ilişkin itiraz oybirliği ile reddedildi.

SANDIK KURULU GÖREVLİLERİNİN GÖREVLİ OLDUKLARI SANDIKTA OYLARINI KULLANABİLMELERİ O SANDIĞA OY ATAN DİĞER SEÇMENLERİN SEÇEBİLECEKLERİ KİMSELERİ SEÇMEYE YASA GEREĞİNCE YETKİLİ OLMALARI ŞARTINA BAĞLIDIR.

SHY. Md. 118

Karar No: 123/1976

Lefkoşa ilçe seçim kurulu tarafından, yerel seçimlerle ilgili olarak, ikamet ettiği yer dışında görevlendirilen kamu görevlisi Celâl Canova'dan alınan 20/5/1976 tarihli yazı ile Toplumcu Kurtuluş Partisi ve Halkçı Partiden alınan 21/5/1976 tarihli yazılarda kendi ikamet ettikleri seçim çevresi dışında görevlendirilen kamu görevlilerinin yerel seçimlerde kendi seçim bölgeleri için fiilen oy kullanabilmelerinin sağlanması istenmiştir.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Seçmenlerin, kesinleşmiş sandık seçmen listelerinde adları bulunmak kaydı ile ancak kendi sandık bölgelerinde oylarını kullanmaları zorunluğu

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının getirmiş olduğu bir ana ilkedir. Buna bir istisna olarak Yasanın 118. maddesinin (1)'inci fıkrasında şöyle denmektedir:

"118.(1) Sandık kurulu başkan ve üyeleri, hangi seçim çevresinin sandık seçmen listesinde kayıtlı olurlarsa olsunlar, seçmen kartını göstermek koşuluyla görevli oldukları sandıkta oy verirler.

Bu kuralın tamamen muadili bir kural 298 sayılı Türkiye Seçim Kanununun 94. maddesinde yer almaktadır.

Sözü edilen fıkranın sağladığı hakkın Yasanın diğer maddelerinin saptadığı kurallara uygun olarak kullanılabilmesi açıktır. Bu nedenle bu hakkın hangi hallerde, nasıl ve ne şekilde kullanılabilmesi söz konusudur. Türkiye Yüksek Seçim Kurulunun bu kural ile ilgili olarak vermiş olduğu 1963/55 sayılı karara göre bir sandık kurulu görevlisi kendi seçim çevresi dışında görevlendirildiğinde oyunu görevli olduğu sandıkta kullanabilmesi o sandığa oy atan diğer seçmenlerin seçebilecekleri kimseleri seçmeğe kendisinin de yetkili olması şartına bağlıdır, aksi halde görevli olduğu sandıkta oyunu kullanamaz. Örneğin bir mahalle kütüğünde yazılı olan kimse, sandık kurulunda görev alarak aynı kasabanın başka bir mahallesinde bulunuyorsa o kasabanın belediye başkanlığı ve üyeliği ile o ilçenin milletvekilliği seçiminde oyunu görevli olduğu sandıkta kullanabilir; fakat muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliğinde oyunu kullanamaz. Aynı şekilde bir ilçenin bir köyünden diğer bir köyüne görevli giden bir kimse, görevli bulunduğu sandık kurulunda milletvekilliği seçimi için oyunu kullanabilirse de

belediye başkanlığı ve üyeliği ile muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliği için oyunu kullanamaz.

Yasanın 113. maddesi ise oy verme günü saat 8.00'den 18.00'e kadar geçecek zamanı oy verme süresi olarak saptamıştır. Bu durumda sözü edilen kamu görevlilerinin görevli oldukları sandıkta göreve başlamazdan önce kendi seçim çevrelerinde oyunu kullanmalarına yasal olanak mevcut değildir.

Mevcut yasal pratik olanaksızlıklar ve Türkiye Yüksek Seçim Kurulunun bu hususta vermiş olduğu karar ışığında sandık kurulu görevlilerinin görevli oldukları sandıkta oylarını kullanabilmelerinin o sandığa oy atan diğer seçmenlerin seçebilecekleri kimseleri seçmeye Yasa gereğince yetkili olmaları şartına bağlı olduğuna oyçokluğu ile ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

KARŞIOY YAZISI

Yasanın 118. maddesinin (1)'inci fıkrası, "sandık kurulu başkan ve üyeleri, hangi seçim çevresinin sandık seçmen listesinde kayıtlı olurlarsa olsunlar, seçmen kartını göstermek koşulu ile görevli oldukları sandıkta oy verirler" demekle beraber, görevli oldukları sandıkta oylarını kullanmak istedikleri seçim çevresinin oy pusulası bulunmadığından ve bu nedenle Yasanın bu maddesinin hükümlerinin yerine getirilme olanağı olmadığından, görevli olanların anayasal seçme haklarını korumak ve fakat tatbikatta karşılaşılabilecek güçlükleri asgari seviyede tutmak amacıyla oy verme sandıklarının sadece Lefkoşa, Güzelyurt, Lefke, Gazi Mağusa ve Girne kasabalarında sabah saat 8.00 yerine 6.30'da açılmasına, böylece bu kasabalar haricinde görevli olanlara sandık kurullarındaki görevlerine

başlamadan önce oylarını kullanma fırsatını vermenin gerekli olduğu kanaatına vardık. Böylece anayasal bir hakkın çiğnenmesi yerine, Yasanın sadece oy verme saatları hakkındaki hükümlerine riayetsizliği tercih ettik.

**HAVA MUHALEFETİ YÜZÜNDEN YAPILAMAYAN MİTINGİN
BAŞKA ZAMANDA YAPILMASINA İZİN VERMEK ADİL OLUR.**

SHY. Md. 66

Karar No: 125/1976

Mağusa ilçe seçim kurulunca, 22 Mayıs 1976 tarihinde Mağusa'da Namık Kemal meydanında saat 14.00'de miting yapabilmesi için Ulusal Birlik Partisine verilen izne itiraz eden Toplumcu Kurtuluş Partisinin 22 Mayıs 1976 tarihli yazısı görüşülüp gereği düşünüldü.

Mağusa ilçe seçim kurulundan bugün (22.5.1976) saat 13.50'de telefonla alınan bilgiye göre Mağusa ilçe seçim kurulunca 20 Mayıs 1976 tarihinde saat 19.00'da söz konusu meydanda miting yapabilmesi için U.B.P.'ye izin verilmiş fakat hava muhalefeti yüzünden miting yapılamamıştı. 21 Mayıs 1976 tarihinde diğer partilere aynı yerde miting yapma izni verilmişti.

Bu durum muvacehesinde U.B.P.'ye aynı yerde 22 Mayıs 1976 tarihinde miting yapma fırsatı vermenin adil olduğuna, 22 Mayıs 1976 tarihinde propaganda süresinin saat 18.00'de hitam bulmasından ötürü miting için tespit edilen saatin 14.00 olmasının makul olduğuna ve sonuç olarak T.K.P. tarafından yapılan istemin reddedilmesine oybirliği ile karar verildi.

BİR SEÇİM BÖLGESİNDE OYLARI GEÇERLİ SAYILAN SEÇMEN SAYISININ YARIDAN BİR FAZLASI KADAR OY ALAN ADAYLAR İNKİŞAF ENCÜMENİ ÜYESİ SEÇİLİRLER.

BU ŞEKİLDE BİR PARTİ LİSTESİNDEN SEÇİLECEKLERİN SAYISI O SEÇİM BÖLGESİNİN ÇIKARACAĞI ÜYE SAYISININ ÜÇTE BİRİNDEN FAZLA OLMAZ ŞARTI BAĞIMSIZ ADAYLARI KAPSAMAZ.

SHY. Md. 136 ve 166

Karar No: 133/1976

23 Mayıs 1976 tarihinde Serdarlı'da yer alan inkişaf encümeni üyeliği seçimi için bağımsız adaylardan Serdarlı'lı Mehmet Ünal ile Nihat Ahmet'in, Mağusa ilçe seçim kurulunun seçim sonuçları ile ilgili tutanaklarına yapmış oldukları 28 Mayıs 1976 tarihli itirazlar görüşülüp gereği düşünüldü.

Mağusa ilçe seçim kurulunun söz konusu seçimle ilgili birleştirme tutanağı (Form YSK 39) incelendi. Geçerli sayılan ve hesaba katılan oyların toplamı 336 olduğu görülmektedir. Bağımsız adaylardan Kübilây Ahmet'in 201, Sadık Ömer'in 199, Mehmet Ünal'ın 188, Nihat Ahmet'in 180, Mustafa Cemal'ın 170 oy aldıkları görülmektedir. Her birinin almış olduğu oylar, oyunu kullanan ve oyları geçerli sayılan seçmen sayısının yarısından fazla olduğu cihetle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 136(3)(6) maddesi uyarınca Serdarlı inkişaf encümeni üyeliklerine seçilmiş olduklarına, geriye kalan altıncı üyeliğin ise 780 oy alan U.B.P.'ye tahsis edilmesine ve parti adaylarından 173 oyla en fazla oy alan Mehmet Bayraktar'ın söz konusu üyeliğe seçildiğine, adigeçen bağımsız adaylara Yüksek Seçim Kurulu tarafından tutanak verilmesine, daha önce Mağusa ilçe seçim kurulu tarafından yukarıdakilerin

dışında seçilmiş ilân edilenlere verilen tutanakların iptaline ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına ve tüm ilgililere tebliğ edilmesine oybirliği ile karar verildi.

SANDIK KURULLARINCA BİR SEÇMENE "EVET" MÜHÜRÜ YERİNE "X" İŞARETİ KONULMASI İLE OYUNUN GEÇERLİ OLACAĞININ SÖYLENMESİ VE "EVET" MÜHÜRÜNÜN SANDIK KURULU BAŞKANI TARAFINDAN SEÇMENE VERİLMEYİP DE HÜCREDE BIRAKILMASI NETİCESİ SEÇMENİN BUNU BULMAYIP KULLANAMAMASINA SEBEBİYET VERİLMİŞ OLMASI BİR YOLSUZLUK VE USULSÜZLÜKTÜR VE BUNDAN DOLAYI SEÇİM SONUCU ETKİLENMİŞSE O SEÇİM İPTAL EDİLMESİNE KARAR VERİLMESİ GEREKİR.

SHY. Md. 143 ve 166

Karar No: 141/1976

23 Mayıs 1976 tarihinde Lâpta'da yer alan belediye başkanlığı seçiminde Girne ilçe seçim kurulunca yapılan birleştirme sonucu Ulusal Birlik Partisi adayı Ahmet İbrahim 279 ve bağımsız aday Öner Ali 275 oy almışlardır.

Bağımsız aday Öner Ali, Girne ilçe seçim kuruluna yaptığı itirazda 33 ve 37 numaralı sandıklarda Ahmet İbrahim lehine kullanılan bazı oy pusulaları üzerinde "EVET" mühürü yerine başka bir cisim bastırıldığı halde bunların ilgili sandık kurullarınca geçerli sayıldığını halbuki geçerli sayılmaması gerektiğini iddia etti. Girne ilçe seçim kurulu 37 numaralı sandığı açarak oyları gözden geçirmiş ve Ahmet İbrahim lehine sandık kurulunca geçerli sayılan ve "EVET" mühürü yerine yuvarlak bir daireyi havi 7 oy pusulasını geçersiz saymıştır. 33 numaralı sandıkta ise sandık kurulunca Ahmet İbrahim lehine geçerli sayılan "EVET" mühürü basılmayıp onun yerine dörtgen içine "X" işaretini havi 7 oy ve

aynı şekilde Öner Ali lehine kullanılan 1 oyu geçersiz saymıştır. Bunun sonucu olarak bağımsız adayın 274 oy ve U.B.P. adayı Ahmet İbrahim'in de 265 oy aldıkları görüldüğünden Girne ilçe seçim kurulu bağımsız aday Öner Ali'nin itirazını kabul ederek onu Lâpta belediye başkanı olarak ilân etmiştir. U.B.P. adayı Ahmet İbrahim 27 Mayıs 1976 tarihli bir yazı ile Girne ilçe seçim kurulunun vermiş olduğu karara itiraz ederek Girne ilçe seçim kurulunun sadece 33 ve 37 numaralı sandıkları açmakla yetinmeyip sıhhatli bir karara varabilmek için geriye kalan 6 sandığı da açması gerektiğini ileri sürerek;

1. Lâpta'da görevlendirilen 33 ve 37 numaralı sandık kurulu sorumlularının bazı seçmenlere "EVET" mührü yerine "X" işareti koymakla oy verebileceklerini ifade ettiklerini; ve
2. Bazı hallerde ilgili sandık kurullarınca "EVET" mührünün seçmenlere verilmeyip hücrede bırakıldığını, bunun sonucu olarak bir ara mührün yere düştüğünü veya seçmenler tarafından farkedilmediğini ve bu sebeple bazı seçmenlerin mührü yerine hücredeki hokkayı kullandıklarını

iddia etmiş ve bu nedenlerle ilk sonucun kabulünü veya Lâpta belediye başkanlığı seçiminin tümünün iptalini istemiştir.

Kurulumuz 29 ve 31 Mayıs 1976 tarihlerinde, tarafların ve vekillerinin huzurunda, Girne ilçe seçim kurulunun açtığı 33 ve 37 numaralı sandık kurulu torbalarını ve Ahmet İbrahim'in belgelerle desteklenen itirazı üzerine de 31 ve 35 numaralı sandıkları açıp oyları tekrar gözden geçirmiştir.

Mamafih karara varabilmek için 33 ve 37 numaralı sandıkların incelenmesi sonucu görülenler yeterli olduğu cihetle, 31 ve 35 numaralı sandıklardan çıkan oy pusulalarının ayrıntılarına girmek lüzumu hasıl olmamıştır.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 100. maddesi belediye başkanlığı seçiminde seçmenlerin oy pusulası üzerinde dilediği herhangi bir adaya ait bölümü "EVET" mühürü basmalarını öngörmektedir. Bu nedenle belediye başkanlığı seçiminde oy pusulalarının adaylara ait bölümlerinin hiçbir yerinde "EVET" mühürü kullanılmamışsa bu gibi oy pusulaları geçersizdir.

33 ve 37 numaralı sandıklardan Ahmet İbrahim lehine kullanılan 14 ve Öner Ali lehine kullanılan 1 oy pusulasının hiçbir yerine "EVET" mühürü basılmadığı için bu oylar geçersizdir.

Ahmet İbrahim'in lehine kullanılan 14 oyun geçersiz sayılması ilgili sandık kurulu sorumlularının yolsuzluk ve usulsüzlüğünden ötürü olduğu hususundaki iddiası, itirazına eklediği deliller, ilgili sandıklardan bu çeşit oy pusulalarının hakikaten çıkmış olması ve bunların ilgili sandık kurullarınca geçerli sayılmış olması teyit edilmektedir. Sandık kurullarınca bir seçmene "EVET" mühürü yerine "X" işareti konulması ile oyunun geçerli olacağıнын söylenmesi ve "EVET" mühürünün sandık kurulu başkanı tarafından seçmene verilmeyip de hücrede bırakılması neticesi seçmenin bunu bulmayıp kullanamamasına sebebiyet verilmiş olması bir yolsuzluk ve usulsüzlüktür. Sözü edilen yolsuzluk ve usulsüzlüğün itirazcı lehine kullanılıp da geçersiz sayılması gereken oyların 14 ve en fazla

oy alan iki aday arasındaki farkın ilçe seçim kurulunca iptalinden önce 4 ve ondan sonra 9 olduğu göz önünde tutulduğunda, tüm seçimin sonucunu etkilediği açıktır.

SONUÇ:

Sözü edilen 33 ve 37 numaralı sandıklarda sandık kurullarınca yapılan yolsuzluk ve usulsüzlükten ötürü seçimin sonucu etkilendiğinden, itiraz kabul edilerek 23/5/1976 tarihinde yer alan Lâpta belediye başkanlığı seçiminin iptaline, kararın bir örneğinin Girne ilçe seçim kuruluna gönderilmesine ve ilgili taraflara bildirilmesine, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 143(2) maddesi uyarınca Lâpta belediye başkanlığı seçiminin 18 Temmuz 1976 tarihinde Pazar günü yapılmasına ve işbu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

PARTİ LİSTESİNDEKİ ADAYLAR İÇİN TERCİH İŞARETİ KULLANILMAKLA BERABER BU İŞARETLERİN BİR KISMININ DÖRTGENLER DIŞINDA OLMASI HALİNDE OY PUSULASININ TERCİHLİ BİR OY PUSULASI SAYILABİLMESİ İÇİN DÖRTGENLER İÇİNE KONAN TERCİH İŞARETLERİNİN LİSTEDEKİ ADAY SAYISININ YARISINDAN AZ VEYA ÇOK OLMAMASI GEREKMEKTEDİR.

SHY. Md. 101

Karar No: 145/1976

Girne ilçe seçim kurulundan alınan 3 Haziran 1976 tarihli bir yazıda 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 101. maddesinin (1)(b) fıkrasında öngörülen tercih işaretlerinin aday sayısının yarısı için kullanılmakla beraber, bu işaretlerin bir kısmının dörtgenler dışında olması halinde dörtgenler içine konan ve aday sayısından az olan

işaretlerin geçerli sayılıp sayılamayacağı hususunda tereddüt mevcut olduğu belirtilmiş ve bu hususta Yüksek Seçim Kurulunun görüşü istenmiştir.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

101. maddenin (1)(b) fıkrasında oyunu siyasal partilerden biri lehine "EVET" mührünü basmakla kullanan bir seçmenin o siyasal partinin listesindeki adaylardan hangilerini tercih ettiğini bu adayların ad ve soyadları hizasında bulunan dörtgenlerin içine işaret koymakla bildirebileceği ve seçmenin bu hakkını kullanıp kullanmamakta serbest olduğu belirtildikten sonra aynen şöyle denmektedir:

"Ancak seçmen bu tercih hakkını kullanmak isterse, o siyasal partinin listesinde ad ve soyadları yazılı adayların yarısı için kullanmak zorundadır. Kesirler hesaba katılmaz.

Dörtgenler dışına konulan tercih işaretleri geçersizdir. Bütün tercih işaretleri, dörtgenler dışına konulmuş ise o oy pusulası tercihsiz oy pusulası sayılır. Tercih işaretlerinin bir kısmı dörtgenler içine konulmuş ise, ancak bu tercih işaretleri geçerlidir.

Bu fıkranın kesirler konusundaki kuralı saklı kalmak koşuluyla, tercih işaretleri aday sayısının yarısından çok veya az olduğu takdirde, o oy pusulası tercihsiz oy pusulası sayılır."

Görüreceği gibi tercih hakkını kullanmak isteyen bir seçmenin bu hakkını parti listesindeki adayların yarısı için dörtgenler içine işaret koymakla kullanması zorunlu kılınmış, ve tercih işaretleri aday sayısının yarısından çok veya az olduğu takdirde, o oy pusulasının tercihsiz oy

pusulası olarak sayılması öngörülmüştür. Bundan da yasa koyucunun esas amacının geçerli sayılabilecek tercih işaretlerinin parti listesindeki adayların yarısından çok veya az olmamasını sağlamak olduğu anlaşılmaktadır. Yasanın ilgili kurallarının yasa koyucunun bu esas amacına ters düşmeyecek bir şekilde yorumlanması gerekir. Bu böyle olduğuna ve dörtgenler dışına konan tercih işaretleri geçersiz sayılacağına ve nazarı itibara alınmayacağına göre, dörtgenler içine konan işaretlerin aday sayısının yarısından çok veya az olmaması gerekir. Bu nedenle parti listesindeki adaylar için tercih işareti kullanılmakla beraber bu işaretlerin bir kısmının dörtgenler dışında olması halinde oy pusulasının tercihli bir oy pusulası sayılabilmesi için dörtgenler içine konan tercih işaretlerinin listedeki aday sayısının yarısından az veya çok olmaması gerektiğine, bu kararın Resmi Gazete'de ilân edilmesine ve birer örneğinin de ilçe seçim kurullarına gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

KARMA OY HAKKINI KULLANAN BİR SEÇMENİN OYUNU GEÇERLİ OLARAK, KESİRLER HESABA KATILMAMAK ÜZERE O BÖLGEDEN ÇIKARILACAK MİLLETVEKİLİ SAYISININ EN AZ YARISI İÇİN OLMAK KOŞULU İLE, İKİ VEYA DAHA FAZLA PARTİNİN ADAYLARINA VEYA BİRDEN FAZLA PARTİNİN ADAYLARI İLE BAĞIMSIZ ADAYLARA VEYA SADECE BAĞIMSIZ ADAYLARA VEREBİLİR.

SHY. Md. 101

Karar No: 146/1976

Lefkoşa ilçe seçim kurulundan alınan 3 Haziran 1976 tarihli bir yazıda 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 101. maddesinin (2)' nci fıkrasında öngörülen karma oy hakkının geçerli olarak ne gibi

hallerde kullanılabileceği hususunda tereddüt mevcut olduğu belirtilmiş ve Yüksek Seçim Kurulunun bu hususta görüşü istenmiştir.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Yasanın 101.maddesinin (2)'nci fıkrasında aynen şöyle denmektedir:

"Oyunu, birleşik oy pusulasında adı ve soyadı bulunan partili ve bağımsız adaylara karışık olarak vermek isteyen seçmen, kapalı oy verme yerinde, orada bulundurulan kalemle, oy vermek istediği adayların ad ve soyadları karşısındaki dörtgene işaret koymak suretiyle oyunu karma olarak kullanır.

Ancak seçmen oyunu karma olarak kullanmak isterse, bu hakkını, en az o bölgeden çıkarılacak milletvekili sayısının yarısı kadar aday için kullanmak zorundadır. Kesirler hesaba katılmaz.

Karma olarak kullanılan oy pusulasında, adayların ad ve soyadları hizasında bulunan dörtgenler dışına konulan işaretler geçersizdir.

Karma olarak kullanılan oy pusulasında geçersiz sayılan işaretler dışındaki işaretlerin sayısı, bu fıkranın kesirler konsusundaki kuralı saklı kalmak koşuluyla, o bölgeden çıkarılacak milletvekili sayısının yarısından az olması halinde, o oy pusulası geçersizdir.

Oyunu karma olarak kullanan seçmen, oyunu zarfa koyup kapatır ve "EVET" mührünü kullanmadan sandık kurulu başkanına hemen geri verir."

Görülebileceği gibi karma oy hakkını kullanmak isteyen bir seçmenin oy vermek istediği adayların ad ve soyadları karşısındaki dörtgene işaret koymak suretiyle bu hakkını kullanabileceği,

dörtgenler dışına konan işaretlerin geçersiz sayılacağı ve geçersiz sayılan işaretler dışındaki işaretlerin sayısının o bölgeden çıkarılacak milletvekili sayısının yarısından az olmaması öngörülmektedir.

Karma oy dışında bir seçmenin oyunu siyasal partilerden biri lehine kullanmak istediğinde oyunu nasıl kullanabileceği aynı maddenin (1)'inci fıkrasında saptanmış olup buna göre bu gibi bir seçmen oyunu, birleşik oy pusulası üzerinde, dilediği siyasal partinin listesinin herhangi bir yerine "EVET" mührünü basmakla kullanır. Sadece bir siyasal parti lehine bu şekilde oy kullanabileceği saptanmış olduğuna göre bir seçmenin oyunun, 101.maddenin (2)'nci fıkrası anlamında, karma olabilmesi için sadece bir parti adaylarına verilmemiş olması gerekir. Bağımsızlar ise kendi aralarında bir grup veya parti teşkil edemedikleri ve oyların sayım ve dökümünde ayrı ayrı olarak muamele gördükleri cihetle seçmen oyunu karma olarak sadece bağımsızlar lehine kullanılabilir.

Yukarıda söylenenler ışığında karma oy hakkını kullanan bir seçmenin oyunu geçerli olarak, kesirler hesaba katılmamak üzere o bölgeden çıkarılacak milletvekili sayısının en az yarısı için olmak koşulu ile, iki veya daha fazla partinin adaylarına veya birden fazla partinin adayları ile bağımsız adaylara verebileceğine oybirliği ile; veya sadece bağımsız adaylara verebileceğine oyçokluğu ile; sadece bir partinin adaylarına ise veremeyeceğine oyçokluğu ile; bu kararın Resmi Gazete'de ilân edilmesine ve birer örneğinin de ilçe seçim kurullarına gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

KARŞIOY YAZISI

Yasanın 101. maddesinin (2). fıkrası

"Oyunu, birleşik oy pusulasında adı ve soyadı bulunan partili ve bağımsız adaylara karışık olarak vermek isteyen seçmen, kapalı oy verme yerinde, orada bulundurulmuş kalemle, oy vermek istediği adayların ad ve soyadları karşısındaki dörtgene işaret koymak suretiyle oyunu karma olarak kullanır."

demektedir. Buna verilecek en tabii mana kanaatımca şöyledir: Seçmen oyunu o bölgeden çıkarılacak milletvekili sayısının yarısından azına olmamak ve kesirler hesaba katılmamak koşulu ile, ya birden fazla partinin adaylarına karışık olarak ya da bir veya daha fazla partinin adayları ile bağımsız adaylara karışık olarak verebilir. Sadece bir partinin adaylarına veya sadece bağımsız adaylara verilen oy "karışık" varsayılmaz.

GENEL OLAN VE DELİL VE GEREKÇEDEN YOKSUN OLAN İTİRAZLAR İNCELENMEZ.

SHY. Md. 150

Karar No: 150/1976

Gazi Mağusa belediye meclisi üyeliği seçiminde geçerli bazı oyların geçersiz olarak değerlendirildiğini, yanlış değerlendirme sonucu geçersiz olduğu iddia edilen oylar geçerli olarak nazarı itibara alındığında İsmail Şimşek ve başka Ulusal Birlik Partisi adaylarının seçimi kazanma olanağı olduğu gerekçesiyle oyların Yüksek Seçim Kurulu tarafından tekrar sayılıp değerlendirilmesini rica eden U.B.P. Gazi Mağusa ilçe başkanının 5 Haziran 1976 tarihli yazısı görüşülüp gereği düşünüldü.

örneğin Devlet Başkanlığı ve yerel kuruluş organları seçimlerinde, kütüğüne seçmen olarak kayıtlı bulunduğu seçim çevresinde, oy verebileceği anlaşılmaktadır.

Yukarıdakiler ışığında milletvekilliği adaylarının, sadece milletvekilliği seçiminde, seçmen kartını göstermek suretiyle, aday oldukları seçim bölgelerinde oy verebileceklerine oyçokluğu ile ve bu kararın Resmi Gazete'de ilânına ve birer suretinin, ilgililere duyurulmak üzere, ilçe seçim kurullarına gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

SANDIK KURULUNUN KUSURU VEYA İHMALİNDEN DOLAYI SEÇİM SONUCU ETKİLENMİŞSE O SEÇİMİN İPTALİNE KARAR VERİLİR.

SHY. Md. 143 ve 166

Karar No: 172/1976

23 Mayıs 1976 tarihinde Mağusa ilçesi Çayırova köyünde yer alan muhtarlık seçiminde Ulusal Birlik Partisi adayları Cemal Emin'in 88 oy, bağımsız aday Turgut Sami'nin 87 oy aldığı saptanmıştır. Çayırova sandık kurulu bağımsız aday Turgut Sami lehine "EVET" mührü basılarak kullanılan 1 oy pusulasını, arkasında sadece Mağusa ilçe seçim kurulu mührü bulunduğu cihetle geçersiz saymıştır. Bağımsız aday Mağusa ilçe seçim kuruluna itirazda bulunarak oy pusulasının geçersiz sayılmasının sandık kurulunun kusuru veya ihmalkârlığı nedeni ile olduğunu, oyunu kullanan seçmenin herhangi bir kabahatı olmadığını ve bu olayın, yani oy pusulasının sandık kurulu tarafından sandık kurulu mührü ile mühürlenmemesinin, seçimin sonucunu etkilediğini iddia etmiştir. Mağusa ilçe seçim kurulu 59 sayılı

kararı ile sandık kurulunun bir oy pusulasını, çift mühürlü olmaması nedeni ile, geçersiz saymasının kanunen doğru olduğuna, bu nedenle itirazın reddine karar verdi.

İtirazcı Mağusa ilçe seçim kurulunun 59 sayılı kararına karşı Yüksek Seçim Kuruluna itiraz etmiştir.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Sandık kurulu tarafından geçersiz oy pusulası addedilen oy pusulası biri ilçe seçim kuruluna, diğeri de sandık kuruluna ait iki mühür taşımadığından Yasanın 126(5) maddesi uyarınca geçersizdir. Ancak geçersiz sayılan sözü edilen oy pusulasının geçersiz sayılmasının nedeni sandık kurulunun kusuru veya ihmali değildir. Sözü edilen oy pusulası geçerli addolunabilse idi itiraz eden bağımsız aday ile U.B.P. adayının aldıkları oy sayısı eşit olacaktı. Bu durumda da kazanan adayı saptamak için iki aday arasında Yasa gereğince adçekme gerekecekti. Bu olayın seçim sonucunu etkilediğine şüphe yoktur. Bu nedenle seçimin iptaline oybirliği ile karar verilir.

Bu durumda aynı seçim ile ilgili aynı itirazcı tarafından Mağusa ilçe seçim kurulunun 69 numaralı kararına karşı yapılan itirazın incelenmesi gerekmektedir.

SONUÇ:

İtirazcının yaptığı itiraz kabul edilir ve 23 Mayıs 1976 tarihinde yer alan Çayırova muhtarlık seçiminin iptaline, kararın bir örneğinin Mağusa ilçe seçim kuruluna gönderilmesine ve ilgili taraflara bildirilmesine, 1976 Seçim ve Halkoylaması

Yasasının 143(2) maddesi uyarınca Çayırova muhtarlık seçiminin 1 Ağustos 1976 tarihinde Pazar günü yapılmasına ve işbu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

KESİN KARARLAR YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN ONAYINA SUNULMAZ. ANCAK TEREDDÜT OLDUĞU HALLERDE YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN GÖRÜŞÜ İSTENEBİLİR.

SHY. Md. 20

Karar No: 182/1976

23 Mayıs 1976 tarihinde yapılan yerel seçimlerde İnönü ihtiyar heyeti üyeliğine seçilen Özel Mehmet'in sirkat suçundan mahkûm edildiği gerekçesiyle 26 Mayıs 1976 tarihinde Ulusal Birlik Partisi tarafından yapılan itirazı kabul eden, adigeçenin tutanağının iptalini ve U.B.P.'den Aksel Mustafa'ya seçildi tutanağı verilmesini öngören Mağusa ilçe seçim kurulu kararının tensibini rica eden Mağusa ilçe seçim kurulu başkanının 20 Haziran 1976 tarihli yazısı görüşülüp gereği düşünüldü.

Konu üzerine Mağusa ilçe seçim kurulunun kesin karar aldığı görülmektedir. Kesin kararlar Yüksek Seçim Kurulunun onayına sunulmaz. Ancak tereddüt olduğu hallerde Yüksek Seçim Kurulunun görüşü istenebilir.

İlçe seçim kuruluna, yukarıdaki mealde bir cevap verilmesine oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZCININ İTİRAZINDA İLERİ SÜRDÜĞÜ VE ESAS KARARDA ETRAFLICA İNCELENMİŞ VE ÜZERLERİNDE KESİN BİR SONUCA VARILMIŞ GÖRÜŞ VE İDDİALARINI, İTİRAZA EK BİR DİLEKÇE İLE YENİDEN İLERİ SÜRMESİ DURUMUNDA BUNLARIN BETEKRRAR TEZEKKÜR EDİLMESİNE GEREK YOKTUR.

BİR SANDIKTA PARTİ VE BAĞIMSIZ ADAYLARA VERİLEN OYLARIN TOPLAMI O SANDIKTA KULLANILABİLECEK AZAMI OY SAYISINDAN FAZLA OLDUĞUNUN SAPTANMIŞ OLMASI DİĞER SANDIKLARDA DA BU GİBİ HATALARIN YAPILDIĞINA BİR KARİNE TEŞKİL ETMEZ. YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN HERHANGİ BİR SANDIĞIN TUTANAKALRINI İNCELEMESİ İÇİN İTİRAZCININ YASA UYARINCA, BU SANDIKLARLA İLGİLİ OLARAK DELİL VE GEREKÇE GÖSTERMESİ GEREKTİR.

SHY. Md. 166

Karar No: 184/1976

20 Haziran 1976'da yer alan milletvekilliği seçimlerinde Lefkoşa Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekili adayı ve C.T.P. genel başkanının Kurulumuza 24 Haziran 1976 tarihinde bir itiraz yaparak aşağıdaki sandıklarla ilgili sayım ve döküm işlem ve tutanaklarında, aşağıda gösterilen hatalar işlendiğini, bu hataların seçimin sonucuna etkin olduğunu iddia ederek sandıkların tümünün tekrar sayılması ve gereğinin yapılması isteminde bulunmuştur.

1. Sandık No.25: Kullanılabilecek azami oy sayısı 4351 olmasına rağmen (Halkçı Parti listesinin 18 adaylı olduğunu hesaba katmadan) tutanaklarda 4400 gösterilmiştir. Söz konusu sandıktaki hesaplamada tercih oylarının bir kısmının oy toplamına eklendiği veya açıktan oyların abartıldığı anlaşılmaktadır.
2. Sandık No.31: Kullanılabilecek azami oy sayısı 1159 olmasına rağmen tutanaklarda 1167 gösterilmiştir.
3. Sandık No.129: Kullanılabilecek azami oy sayısı 1425 olmasına rağmen tutanaklarda 1487 gösterilmiştir.

4. Sandık No.135: Kullanılabilecek azami oy sayısı 1520 olmasına rağmen tutanaklarda 1563 gösterilmiştir.
5. Sandık No.153: Kullanılabilecek azami oy sayısı 3534 olmasına rağmen tutanaklarda 3769 gösterilmiştir.
6. Sandık No.22: Ulusal Birlik Partisinin gerçek oy sayısı 981 olmasına rağmen tutanaklarda 1242 olarak gösterilmiştir. Oy fazlası 261.
7. Sandık No.65: U.B.P.'nin gerçek oy sayısı 1059 olmasına rağmen tutanakta 1320 olarak gösterilmiştir. Oy fazlası 261.
8. Sandık No.110: U.B.P.'nin gerçek oy sayısı 1589 olmasına rağmen tutanakta 2000 olarak gösterilmiştir. Oy fazlası 411.
9. Sandık No.153: U.B.P.'nin gerçek oy sayısı 1719 olmasına rağmen tutanakta 1819 olarak gösterilmiştir. Oy fazlası 100.

25 Haziran 1976 tarihinde ise itirazcı ek itirazda bulunarak yukarıda iddia edilen hususların aşağıdaki sandıklarda da yer aldığını ileri sürmüştür.

10. Sandık No.35: Kullanılabilecek azami oy sayısı 1444 olmasına rağmen tutanaklarda 1464 olarak gösterilmiştir.
11. Sandık No.63: Kullanılabilecek azami oy sayısı 3363 olmasına rağmen tutanaklarda oy sayısı 3635 olarak gösterilmiştir.Söz konusu 272 fazla oyların nereden ve nasıl geldiği kanunen izah edilemez.

İtiraz konusu tüm sandıkların ilgili sayım döküm cetvel ve tutanakları ilçe seçim kurulundan getirtilip teker teker gözden geçirilmiş ve aşağıdakiler saptanmıştır.

1. Sandık No.25: Kullanılabilecek azami oy sayısı iddia edildiği gibi 4351 olmayıp 4528'dir. Çünkü geçerli oy pusulaları sayısı 239'dur. Bu sayı milletvekilliği aday sayısı olan 19 ile çarpıldığında 4541 sayısına varılır. Ancak H.P.'nin milletvekilliği aday sayısı 18 olduğundan ve tutanaklara göre H.P. adaylarından en az oy alanın 13 oy aldığı göz önünde tutulduğunda H.P. partisine azami olarak 13 "EVET" mühürü basılabilirdi. Dolayısıyla işbu 13 sayısının 4541'den çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında geriye 4528 kalır. Demek oluyor ki bu sandıkta kullanılabilecek azami oy sayısı 4528'dir. Sandık kurulu tutanaklarına göre ise parti ve bağımsız adayların aldığı oy sayısının toplamı 4400 olarak gösterilmiştir. Bu da açıkça gösteriyor ki birleştirme tutanağında parti ve bağımsız adayların toplam olarak aldığı gösterilen oy sayısı kullanılabilecek azami oy sayısından daha azdır.
2. Sandık No.31: Kullanılabilecek azami oy sayısı iddia edildiği gibi 1159 olmayıp 1219'dur. Çünkü geçerli oy pusulaları sayısı 65'tir. Bu sayı milletvekilliği aday sayısı olan 19 ile çarpıldığında 1235 sayısına varılır. Ancak H.P.'nin milletvekilliği aday sayısı 18 olduğundan ve tutanaklara göre H.P. adaylarında en az oy alanın 16 oy aldığı göz önünde tutulduğunda H.P. partisine azami olarak 16 "EVET" mühürü basılabilirdi. Dolayısıyla işbu 16 sayısının 1235'den çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında geriye 1219 kalır.

Demek oluyor ki bu sandıkta kullanılabilir azami oy sayısı 1219'dur. Sandık kurulu tutanaklarına göre ise parti ve bağımsız adayların aldığı oy sayısının toplamı 1174 olarak gösterilmiştir. Bu da açıkça gösteriyor ki birleştirme tutanağında parti ve bağımsız adayların toplam olarak aldığı gösterilen oy sayısı kullanılabilir azami oy sayısından daha azdır.

3. Sandık No.129: Kullanılabilir azami oy sayısı iddia edildiği gibi 1425 olmayıp 1645'dir. Çünkü geçerli oy pusulaları sayısı 87'dir. Bu sayı milletvekilliği aday sayısı olan 19 ile çarpıldığında 1653 sayısına varılır. Ancak H.P.'nin milletvekilliği aday sayısı 18 olduğundan ve tutanaklara göre H.P. adaylarından en az oy alanın 8 oy aldığı göz önünde tutulduğunda H.P. partisine azami olarak 8 "EVET" mührü basılabilirdi. Dolayısıyla işbu 8 sayısının 1653'ten çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında geriye 1645 kalır. Demek oluyor ki bu sandıkta kullanılabilir azami oy sayısı 1645'tir. Sandık kurulu tutanaklarına göre ise parti ve bağımsız adayların aldığı oy sayısının toplamı itirazda iddia edildiği gibi 1487 olmayıp 1477'dir. Bu da açıkça gösteriyor ki birleştirme tutanağında parti ve bağımsız adayların toplam olarak aldığı gösterilen oy sayısı kullanılabilir azami oy sayısından daha azdır.

4. Sandık No.135: Kullanılabilir azami oy sayısı iddia edildiği gibi 1520 olmayıp 1719'dur. Çünkü geçerli oy pusulaları sayısı 91'dir. Bu sayı milletvekilliği aday sayısı olan 19 ile çarpıldığında 1729 sayısına varılır ancak H.P.'nin milletvekilliği sayısı 18

olduğundan ve tutanaklara göre H.P. adaylarından en az oy alanın 10 oy aldığı göz önünde tutulduğunda H.P. partisine azami olarak 10 "EVET" mührü basılabilirdi. Dolayısıyla işbu 10 sayısının 1729'dan çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında geriye 1719 kalır. Demek oluyor ki bu sandıkta kullanılacak azami oy sayısı 1719'dur. Sandık kurulu tutanaklarına göre ise parti ve bağımsız adayların aldığı oy sayısının toplamı 1563 olarak gösterilmiştir. Bu da açıkça gösteriyor ki birleştirme tutanağında parti ve bağımsız adayların toplam olarak aldığı gösterilen oy sayısı kullanılacak azami oy sayısından daha azdır.

5. Sandık No.22: Sandık kurulu tutanağında hakikaten U.B.P.'nin oy sayısı 1242 olarak gösterilmiştir. Ancak ilçe seçim kurulu bunun hatalı olduğunun farkına varmış ve birleştirme tutanağına geçirim yaparken U.B.P.'nin aldığı gerçek oy sayısı olan 981'i geçirmiştir.
6. Sandık No.65: Sandık kurulu tutanağında hakikaten U.B.P.'nin oy sayısı 1320 olarak gösterilmiştir. Ancak ilçe seçim kurulu bunun hatalı olduğunun farkına varmış ve birleştirme tutanağına geçirim yaparken U.B.P.'nin aldığı gerçek oy sayısı olan 1059'u geçirmiştir.
7. Sandık No.110: Sandık kurulu tutanağında hakikaten U.B.P.'nin oy sayısı 2000 olarak gösterilmiştir. Ancak ilçe seçim kurulu bunun hatalı olduğunun farkına varmış ve birleştirme tutanağına geçirim yaparken U.B.P.'nin aldığı gerçek oy sayısı olan 1589'u geçirmiştir.
8. Sandık No.35: Kullanılacak azami oy sayısı iddia edildiği gibi 1444 olmayıp 1469'dur.

Çünkü geçerli oy pusulaları sayısı 79'dur. Bu sayı milletvekilliği aday sayısı olan 19 ile çarpıldığında 1501 sayısına varılır. Ancak H.P.'nin milletvekilliği aday sayısı 18 olduğundan ve tutanaklara göre H.P. adaylarından en az oy alanın 32 oy aldığı göz önünde tutulduğunda H.P. partisine azami olarak 32 "EVET" mührü basılabilirdi. Dolayısıyla işbu 32 sayısının 1501'den çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında geriye 1469 kalır. Demek oluyor ki bu sandıkta kullanılacak azami oy sayısı 1469'dur. Sandık kurulu tutanaklarına göre ise parti ve bağımsız adayların aldığı oy sayısının toplamı 1464 olarak gösterilmiştir. Bu da açıkça gösteriyor ki birleştirme tutanağında parti ve bağımsız adayların toplam olarak aldığı gösterilen oy sayısı kullanılacak azami oy sayısından daha azdır.

9. Sandık No.63: Kullanılacak azami oy sayısı iddia edildiği gibi 3363 olmayıp 3734'dür. Çünkü geçerli oy pusulaları sayısı 197'dir. Bu sayı milletvekilliği aday sayısı olan 19 ile çarpıldığında 3743 sayısına varılır. Ancak H.P.'nin milletvekilliği aday sayısı 18 olduğundan ve tutanaklara göre H.P. adaylarından en az oy alanın 9 oy aldığı göz önünde tutulduğunda H.P. partisine azami olarak 9 "EVET" mührü basılabilirdi. Dolayısıyla işbu 9 sayısının 3743'ten çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında geriye 3734 kalır. Demek oluyor ki bu sandıkta kullanılacak azami oy sayısı 3734'dür. Sandık kurulu tutanaklarına göre ise parti ve bağımsız adayların aldığı oy sayısının toplamı 3629 olarak gösterilmiştir. Bu da açıkça gösteriyor ki birleştirme tutanağında parti ve bağımsız adayların toplam olarak aldığı gösterilen oy sayısı kullanılacak azami oy sayısından daha azdır.

10. Sandık No.153: İddia edildiği gibi U.B.P.'nin oy sayısı tutanaklarda 1819 olarak gösterilmiş olmayıp 1719 olarak gösterilmiştir. Bu sandıkta kullanılabilecek azami oy sayısı 3534 olmasına rağmen tutanaklarda parti ve bağımsız adayların aldığı oy sayısının toplamı 3668 olarak gösterilmiştir. Bariz bir hata yapıldığı aşikârdır. Bu nedenle Yüksek Seçim Kurulu bu sandıkla ilgili tüm tutanakları ve oy pusulalarını büyük bir titizlikle inceledi ve neticede sandık kurulunun oyları geçirirken parti adaylarının aldıkları tercih işaretlerini de oylara, hatalı olarak, eklemiş olduğunu saptamıştır. Bu nedenle sandık kurulunun düzenlediği form YSK 35 ve 36 tutanakları gerçeklerle bağdaşmamaktadır. YSK 36 incelendiğinde Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin tüm adaylarının 36 tercih işareti, U.B.P.'nin tüm adaylarının 306 tercih işareti, H.P.'nin tüm adaylarının 18 tercih işareti ve C.T.P.'nin tüm adaylarının 36 tercih işareti aldığı görülmektedir. Bir partinin aldığı tercih işaretleri sayısının toplamı o partinin aldığı gösterilen oy sayısının toplamından çıkarılması gerekir. Bu nedenle T.K.P.'nin aldığı gösterilen oy sayısı 702'den 36 çıkarıldığında geriye 666, U.B.P.'nin aldığı gösterilen oy sayısı 1719'dan 306 çıkarıldığında geriye 1413, H.P.'nin aldığı gösterilen oy sayısı 620'den 18 çıkarıldığında geriye 602 ve C.T.P.'nin aldığı gösterilen oy sayısı 545'ten 36 çıkarıldığında geriye 509 kalır. Sonuç olarak görülüyor ki T.K.P.'ye 36 oy, U.B.P.'ye 306 oy, H.P.'ye 18 oy ve C.T.P.'ye 36 oy fazla geçirilmiştir.

Partilerin aldığı milletvekilliği sayısını saptamak için Lefkoşa ilçesinde U.B.P.'nin aldığı gösterilen 227438 toplam oy sayısından yanlışlıkla

fazla geçirilen 306 oyun çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında U.B.P.'nin gerçek oy sayısı toplamının 227132 olduğu görülür. C.T.P.'nin Lefkoşa ilçesinde aldığı gösterilen 56763 toplam oy sayısından yanlışlıkla fazla geçirilen 36 oyun çıkarılması gerekir. Bu yapıldığında C.T.P.'nin gerçek oy sayısı toplamının 56727 olduğu görülür. U.B.P.'nin 5 adayı, geçerli oy pusulası toplamının yarısından fazla oy aldıkları cihetle, doğrudan milletvekilliğine seçildiler. Geriye kalan milletvekillerini hangi partilerin kazandığını saptamak için, yasa uyarınca, her partinin aldığı oy toplamı 14'e ulaşıncaya kadar yapılan bölmeler neticesi elde edilen payların büyükten küçüğe sıralanışından görülüyor ki U.B.P.'nin kazanmış olduğu en son (on üçüncü) milletvekilliği bu partinin oy toplamının 8'e bölünmesinden ortaya çıkan paydan ötürüdür. Büyüklük itibarıyla bu paydan sonra pay C.T.P.'nin oy toplamının 2'ye bölünmesinden elde edilen paydır. U.B.P.'nin gerçek oy sayısı toplamının 8'e bölünmesinden elde edilen pay 28391.5, C.T.P.'nin gerçek oy sayısı toplamının 2'ye bölünmesinden elde edilen pay ise 28363.5'dir. Görüleceği gibi C.T.P.'nin payı U.B.P.'nin payından 28 oy daha azdır. Bu nedenle itiraz konusu sandıkta hata yapılmakla beraber bu hatanın seçimin sonucunu etkilemediği açıkça görülmektedir.

Yukarıdaki hususlar karara bağlanıp yazılması bittikten hemen sonra, itirazcı 26 Haziran 1976 tarihli bir yazı ile 24 Haziran 1976 tarihli olağanüstü itiraz dilekçesine ek bir dilekçe sunmuştur. İtirazcı, ek dilekçesi ile,

1. 153 numaralı sandığın tutanaklarının tetkik edilerek kesin oyların saptanmasını,

2. 153 numaralı sandıkta bazı hataların yer alabileceği sarıh olarak gözüktüğü karinesine dayanarak her sandıkta kullanılabilen azami oy sayısının üstünde oy çıkmadığının saptanması gerektiğini ve bu nedenle tüm sandıkların tutanaklarının yeniden gözden geçirilmesini,
3. 108, 5, 6, 67, 66, 98B, 118, 125, 136 ve 138A-B numaralı sandık tutanaklarında C.T.P.'nin tercih oylarında 53 tercih işareti fazlalığı olduğunu, bu fazla tercih oyların karma oylardan aktarıldığına inanıldığını ve bu fazla tercih oylarının C.T.P. oylarına katılması halinde seçim sonucunun etkileneceğini

ileri sürmüştür.

İtirazcının 153 numaralı sandık ile ilgili olarak ileri sürdüğü görüş ve iddialar esas kararda etraflıca incelenmiş ve bunlar üzerinde kesin bir sonuca varılmış olduğu cihetle betekrar tezekkür edilmesine gerek yoktur.

Bir sandıkta parti ve bağımsız adaylara verilen oyların toplamı o sandıkta kullanılabilen azami oy sayısından fazla olduğunun saptanmış olması diğer sandıklarda da bu gibi hataların yapıldığına bir karine teşkil etmez. Yüksek Seçim Kurulunun herhangi bir sandığın tutanaklarını incelemesi için itirazcının Yasa uyarınca, bu sandıklarla ilgili olarak delil ve gerekçe göstermesi gerektir. Halbuki itirazcı başka herhangi bir sandık için böyle bir delil veya gerekçe göstermiş değildir.

C.T.P.'nin ek dilekçede iddia ettiği gibi fazla olabilecek 53 tercih işaretinin oy olarak C.T.P.'ye

geçirilmesi gerektiği hususunda herhangi bir delil veya gerekçe ibraz edilmiş veya ileri sürülmüş değildir. Bu nedenle bu husustaki itirazın incelenmesi gerekmemekle beraber bir an için itirazcının ileri sürdüğü iddianın doğru olduğu ve 53 fazla tercih işaretinin oy olarak C.T.P.'ye geçirilmesi gerektiği kabul edilip ve C.T.P.'nin toplam oy sayısı olan 56727'ye ilâve edilse dahi C.T.P.'nin toplam oy sayısı ikiye bölündüğünde 28390 payı çıkar ki bu pay U.B.P.'nin toplam oy sayısının 8'e bölünmesinden elde edilen 28391.5 payından yine daha azdır. Bu da açıkça gösteriyor ki iddia doğru olsa dahi seçimin sonucunu etkilememektedir.

Sonuç olarak itirazların reddine, kararın birer suretinin Lefkoşa ilçe seçim kuruluna ve itirazcıya tebliğine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

SEÇİMİN SONUCUNU ETKİLEDİĞİ İDDİA EDİLMEYEN HERHANGİ BİR İTİRAZIN BİR ÜST KURULA DERECE DERECE VE SÜRE İÇİNDE YAPILMASI GEREKİR.

İLÇE SEÇİM KURULUNA YAPILMADAN DİREKT OLARAK YÜKSEK SEÇİM KURULUNA YAPILAN, SANDIK KURULLARININ KARAR VE İŞLEMLERİNE İLİŞKİN İTİRAZLAR, YÜKSEK SEÇİM KURULU TARAFINDAN İNCELENEMEZ.

OLAĞANÜSTÜ İTİRAZIN SİYASAL PARTİ BÖLGE BAŞKANI, SİYASAL PARTİ GENEL MERKEZİ VEYA BAĞIMSIZ ADAY TARAFINDAN YAPILDIĞINA DAİR HERHANGİ BİR İDDİA MEVCUT OLMAMASI İTİRAZIN REDDİNİ GEREKTİRİR.

SHY. Md. 166

Karar No: 185/1976

Toplumcu Kurtuluş Partisi temsilcisi 24.6.1976 tarihli bir yazı ile Lefkoşa seçim bölgesinde

yapılan milletvekilliği seçiminde aşağıda belirtilen nedenlerle ilgili Yasanın 166. maddesi uyarınca, tüm sandıkların yeniden sayım ve döküme tabi tutulması ve sonuçların buna göre yeniden saptanması isteminde bulundu:

1. Sandık No.25, 31, 129, 135 ve 153'de adayların tümünün aldığı toplam oy sayısı her seçmen azami oyunu kullanmış olsaydı bile ulaşılabilecek oy sayısından fazladır. Bu şekildeki sandıklar büyük bir ihtimalle daha fazladır. Bu bakımdan hepsinin sayımı gerekir. Çünkü bu sayım sonunda şu anda yarından fazla oy aldığı saptanmış bulunan adaylardan bir kısmının gerçekte yarının altında oy almış olduğu sonucuna varılabilir. Bu da seçim sonucunu etkileyen önemli bir husustur.
2. 64 numaralı sandıkta T.K.P. gözlemcisi iki saat süre ile sandık başkanı tarafından gözlemcilik görevinden engellenmiştir. Bu konudaki ifade delil olarak ekte sunulmuştur. Bu sandıkta Ulusal Birlik Partisi'nin en az 21 geçersiz oyu da geçerli sayılmıştır. Bu konuda gereken itiraz zamanında kaydedilmiştir.
3. 27 numaralı sandıkta U.B.P.'liler zorla 2-3 kişi olarak oy verme yerine girdiler. T.K.P. gereken itirazı kaydetmiştir.
4. 100 numaralı sandıkta sandık başkanı sayım sırasında yerini terketmiştir. T.K.P.'nin bazı geçerli oyları iptal edilmiştir. Sayım kurul tarafından değil tek tük üyeler tarafından yapılmıştır.

5. 98 numaralı sandıkta sandık kurulu başkanı seçmenlerle oy verme yerine giderken saptanmıştır. Ayrıca sandıktan boş zarf ve zarfsız oy pusulası çıkmış ve geçerli sayılmıştır. İtiraz tutanağa geçirilmiştir.
6. 4 numaralı sandıkta sandık kurulu başkanı T.K.P. ve Cumhuriyetçi Türk Partisi gözlemcilerini oy verme yerinden çıkarıp görevden men etmiştir. Ayrıca bizzat kendisi seçmenlerle oy verme yerine girmek sureti ile usulsüzlük yapmıştır. T.K.P. itirazı kaydetmiştir.
7. 5 numaralı sandıkta, oy verme yerine seçmenlerle birlikte başka kişiler de girmiştir. İtiraz kaydedilmiştir.
8. 65, 110, 22 ve 153 numaralı sandıklarla ilgili tutanaklarda U.B.P.'ye aldığından fazla oy kaydedilmiştir. 5, 41, 54 numaralı sandıklarla ilgili tutanaklarda T.K.P.'nin toplam oyları gerçek oylarından daha az gösterilmiştir. 89 ve 149 numaralı sandıklarda T.K.P. oyları haksız olarak geçersiz sayıldı. İtiraz kaydedildi.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 150. maddesinin (2) ve (3)'üncü fıkraları uyarınca kimliğini ispat edemeyenlerin, delil ve gerekçe göstermeyenlerin itirazları incelenmez. Bu nedenlerden ötürü itirazların incelenmediği tutanağa geçirilir.

Genellikle itirazlar bir kuruldan bir üst kurula yapılır. Ancak 166. maddenin "Ancak" kelimesi

ile başlayan fıkrası uyarınca tutanağın düzenlenmesinden sonra 7 gün içinde seçimin sonucuna etkin olaylar ve haller nedeni ile siyasal partilerin bölge başkanlarıyla genel merkezleri ve bağımsız adaylar, kurullara derece derece ve süre içinde başvurmak mecburiyetinde olmadan, Yüksek Seçim Kuruluna olağanüstü itiraz yapılabilir. Bu fıkradan kesinlikle anlaşılıyor ki seçimin sonucunu etkilediği iddia edilmeyen herhangi bir itiraz bir üst kurula derece derece ve süre içinde yapılması gerekir.

İtirazcının yukarıda 1. paragrafta belirtilen itirazı, seçim sonucunun etkilendiği ileri sürüldüğü cihetle, olağanüstü itiraz sayılabilir. Diğer itirazları sandık kurullarının karar ve işlemlerine ilişkin itirazlardır. Bu itirazların, yasa uyarınca, ilk önce ilçe seçim kuruluna yapılması gerekir. İlçe seçim kuruluna yapılmadan direkt olarak Yüksek Seçim Kuruluna yapılan bu gibi itirazlar Yüksek Seçim Kurulu tarafından incelenemez.

Olağanüstü bir itiraz sadece siyasal parti bölge başkanlarıyla genel merkezleri veya bağımsız aday tarafından yapılabildiğine göre böyle bir itirazı yapan kişinin itirazı hangi sıfatla yaptığını itirazında açıkça belirtmesi gerekir.

İtirazın siyasal parti bölge başkanı veya siyasal parti genel merkezi tarafından yapıldığına dair herhangi bir iddia mevcut değildir. Bu olağanüstü itirazın bu nedenden reddi gerekir. Buna ilâveten yapılan olağanüstü itirazın genel mahiyette olduğu, adayların tümünün aldığı oy sayısı toplamının kullanılabilir oy sayısından ne kadar fazla olduğu, bu hususların seçim sonucunu ne şekilde etkileyeceği belirtilmediği cihetle, gereken delil ve gerekçeden yoksun olduğu aşikârdır. Bu nedenden ötürü de itirazın reddi gerekir.

Sonuç olarak itirazın reddine, kararın birer suretinin Lefkoşa ilçe seçim kuruluna ve itirazcıya tebliğine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

GAYET MUĞLÂK, GENEL MAHIYETTE VE HERHANGİ BİR DELİLDEN YOKSUN İTİRAZ REDDOLUNUR.

YASANIN İLGİLİ MADDELERİ UYARINCA VAKTİNDE YAPILMAYAN İTİRAZ REDDOLUNUR.

SHY. Md. 150 ve 166

Karar No: 186/1976

Halkçı Parti genel merkezi, 20.6.1976'da yer alan milletvekilliği seçimleri ile ilgili olarak Lefkoşa ilçe seçim kuruluna yaptığı 23.6.1976 tarihli bir itiraz üzerine Kurulun vermiş olduğu 35 no'lu kararına karşı itiraz etmektedir. İlçe seçim kuruluna yapılan 23.6.1976 tarihli itiraz birkaç kısımdan oluşmaktadır. Sözü edilen itirazın 1. paragrafında belirtilen itiraz esasında 21 Haziran 1976 tarihli Yüksek Seçim Kuruluna hitaben ilçe seçim kuruluna verilen bir itirazı ilgilendirmektedir. 21.6.1976'da yapılan itirazı ilçe seçim kurulu, Yüksek Seçim Kuruluna adres edildiği cihetle 22.6.1976'da Yüksek Seçim Kuruluna gönderdi. Yüksek Seçim Kurulu ise bu tür itirazların ilk önce ilçe seçim kuruluna yapılması gerektiğini H.P.'ye ve ilçe seçim kuruluna bildirdi. H.P. ise 23.6.1976 tarihinde yeni bir itiraz hazırlayarak 21.6.1976 tarihli itirazda ileri sürülenlere ek olarak birçok sandıklar için sandık kurulu işlemlerine karşı itirazda bulundu.

İlçe seçim kurulu, 26.6.1976 tarihinde verdiği kararla, 23.6.1976 tarihli itirazın 1.

paragrafındaki kısmını 21.6.1976'da yapılan itirazın aynısı olduğu cihetle, Yasanın öngördüğü zaman içerisinde yapılmış olduğunu addederek tezekkür etti. 21.6.1976'da yapılan itiraz aynen şöyledir:-

"Lefkoşa içerisindeki 73, 92 ve 130 no'lu sandıklarda bazı oy pusulaları yanlış değerlendirildiğinden bu sandıklardaki oy pusulalarının yeniden değerlendirilmeye tabi tutulmasını rica eder, hürmetlerimi sunarım."

İlçe seçim kurulu itirazın bu kısmını, gayet muğlâk, genel mahiyette ve herhangi bir delilden yoksun olduğu kanısına vararak, reddetti.

İlçe seçim kurulu, itirazın diğer kısımlarının ise muhtelif sandıklardaki sandık kurulu işlemleri, oy verme gününde yapıldığı iddia olunan haksız iptaller ve bazı şikâyetlerle ilgili olduğunu, bunların ise yasa uyarınca vaktinde yapılmadığından nazarı itibara alınıp tezekkür edilemeyeceği kanaatine vararak bunları da reddetti.

H.P., ilçe seçim kurulunun kararından Yüksek Seçim Kuruluna itiraz ederken, 130 numaralı sandığın kurul başkanının H.P. sütununa mühür basılan ve diğer parti sütununa tercih oyu kullanan pusulaları iptal ettiğini, bu husustaki itirazları reddettiğini, bunun üzerine ilçe seçim kuruluna başvurulduğunu, konu ile ilgili ilçe seçim kurulunun direktif verdiğini, direktifin sandık kurulu başkanına götürüldüğünü, sandık kurulu başkanının verilen direktife uymadığını, bunun üzerine 21.6.1976 tarihli itirazın ilçe seçim kuruluna yapıldığını, sandıklardaki oyların sayılması talebinin reddi için gösterilen gerekçenin yersiz olduğunu iddia etti.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

23.6.1976 tarihli itirazın 1. kısmı ilçe seçim kurulunun kararında belirttiği gibi gayet muğlâk, genel mahiyette ve herhangi bir delilden yoksundur. Bu nedenle ilçe seçim kurulu, haklı olarak, itirazın bu kısmını reddetmiştir. 23.6.1976 tarihli itirazın diğer kısımları ise ilçe seçim kurulunun kararında belirttiği gibi, Yasanın ilgili maddeleri uyarınca vaktinde, yani Yasanın 165(2) maddesi uyarınca oy verme gününün ertesi günü saat 17.00'ye kadar yapılmadığından, ilçe seçim kurulu tarafından, haklı olarak, reddedilmiştir.

Sonuç olarak itirazın reddine, kararın birer suretinin Lefkoşa ilçe seçim kuruluna ve itirazcıya tebliğine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

SANDIK KURULUNUN DÜZENLEDİĞİ TUTANAKLARA KARŞI, İLÇE SEÇİM KURULUNA, OY VERME GÜNÜNÜN ERTESİ GÜNÜ SAAT 17.00'YE KADAR YAPILMAMIŞ OLAN İTİRAZIN REDDOLUNMASI GEREKİR.

SHY. Md. 164, 165 ve 166

Karar No: 187/1976

20 Haziran 1976'da yer alan milletvekilliği seçimleri, ile ilgili olarak Halkçı Parti genel merkezi 23 Haziran 1976 tarihli Lefkoşa ilçe seçim kuruluna yaptığı bir itiraz ile bazı sandık kurullarının partilere verdiği tutanaklarda sandıkların numara ve çevresinin yazılmadığı, tercih oylarının 9'a bölüdüğü zaman kesirler çıktığını ve tutanaklarda döküm hatası olduğunu ileri sürerek tüm sandıkların açılarak yeniden değerlendirme yapılmasının demokrasinin geleceği açısından kaçınılmaz olduğunu iddia etti.

İlçe seçim kurulu, 36 numaralı kararı ile, H.P. tarafından yapılan ve 23 Haziran 1976 tarihli olup 24 Haziran 1976 tarihinde saat 08.05'de alınan itiraz dilekçesinde belirtilen şikâyet ve itirazların, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 164 ve 165 maddeleri uyarınca, sandık tutanaklarının düzenlenmesine kadar veya oy verme gününün ertesi günü saat 17.00'ye kadar ilçe seçim kuruluna yapılması öngörüldüğünden, itirazı vaktinde yapılmadığı nedeni ile, reddetti.

H.P. genel merkezi, ilçe seçim kurulunun sözü edilen kararına karşı 26 Haziran 1976 tarihli bir yazı ile Yüksek Seçim Kuruluna itirazda bulunarak 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 164. maddesinin (4)'üncü fıkrasına ve 166. maddenin (4), (5) ve (6)'ncü fıkrasına göre bütün sandıkların açılarak yeniden değerlendirilmesinin yapılması isteminde bulundu.

Aynı itirazda, itirazcı Yasanın 164. maddesinin (4)'üncü fıkrasına göre seçim sonuçlarını saptayan tutanakların H.P.'ye resmi olarak 24 Haziran 1976 tarihinde verilmiş olması nedeni ile Lefkoşa ilçe seçim kurulunun itirazlarını reddetmesinin mesnetsiz olduğunu, kazanan ve kaybeden adayların oyları arasında çok küçük farklar bulunduğundan tek oyun bile seçim neticesini etkileyeceğinden yeniden sayım ve döküm yapılmasının kaçınılmaz olduğunu ileri sürdü.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Yasanın 164(4) maddesi sandık kurullarının veya başkanların işlemlerine ve her türlü sandık başı işlerine karşı yapılan şikâyet ve itirazlarla ilgilidir. Yasanın bu maddesi bu gibi itirazların en geç seçim sonuçlarını saptayan tutanakların sandık

kurullarınca düzenlenmesine kadar yapılmasını öngörmektedir.

Yasanın 165. maddesinin (2)'nci fıkrası ise sandık kurulu kararlarına veya sandık kurulunun düzenlediği tutanaklara itirazın en geç oy verme gününün ertesi günü saat 17.00'ye kadar yapılmasını öngörmektedir. Bu gibi itirazlar oy verme gününün ertesi günü saat 17.00'den sonra yapılmış ise bunlar nazarı dikkate alınamaz.

Yasanın 166. maddesinin (4) (5) ve (6)'ncı fıkraları ilçe seçim kurullarının kararlarına veya düzenledikleri tutanaklara karşı Yüksek Seçim Kuruluna yapılan itirazlarla ilgilidir.

H.P.'nin ilçe seçim kuruluna yaptığı 23 Haziran 1976 tarihli itiraz sadece sandık kurullarının düzenledikleri tutanaklara karşı yapılan bir itirazdır. Bu gibi itirazın Yasa uyarınca oy verme gününün ertesi günü saat 17.00'ye kadar yapılması gerekirdi. Bu nedenle ilçe seçim kurulu H.P.'nin 23 Haziran 1976 tarihli itirazını, haklı olarak, reddetmiştir.

Sonuç olarak itirazın reddine, kararın birer suretinin Lefkoşa ilçe seçim kuruluna ve itirazcıya tebliğine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına, oybirliği ile karar verildi.

YÜKSEK SEÇİM KURULU TARAFINDAN VERİLMİŞ BİR KARAR BULUNDUĞU HALLERDE AYNI KONUDA AYNI NEDENLERE DAYANAN YENİ BİR İTİRAZIN YENİ BAŞTAN İNCELENMESİ HUKUKEN İMKÂNSIZDIR. KESİN HÜKÜM ESASININ SEÇİM HUKUKUNA İLİŞKİN İTİRAZ VE ŞİKÂYETLERDE DE UYGULANMASI ZORUNLUĞU VARDIR.

SHY. Md. 166

Karar No: 188/1976

Cumhuriyetçi Türk Partisi genel merkezi, 20 Haziran 1976'da yer alan milletvekilliği seçimleri ile ilgili, 28 Haziran 1976 tarihinde Yüksek Seçim Kuruluna 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 166. maddesinin şart bendi uyarınca olağanüstü bir itirazda bulunarak Lefkoşa seçim bölgesinde kullanılan 26917 oy pusulasının tekrar sayıma tabi tutularak gözden geçirilmesi isteminde bulunmuştur. İtirazcı itirazını, seçim sonucuna etkin olduğunu iddia ettiği aşağıdaki olaylara dayandırmaktadır.

1. Bazı sandıklardan azami oy sayısının üstünde oy çıkmış olması. (Örnek: Sandık 153)
2. Bazı sandıklarda partilerin aldığı oylara tercih oylarının katılmış olması. (Örnek: Sandık 22 ve 110)
3. Bazı sandıklarda C.T.P.'nin aldığı oyların eksik gösterilmiş olması. (Örnek: Sandık 40, 66 ve 112)
4. Bazı sandıklarda haksız olarak oy pusulalarının iptal veya kabul edilmiş olması.

İtirazda gerekçe olarak ise şunlar ileri sürülmüştür.

1. Sandık 153'te saptanan ve izahı yapılamayan anomali nedeni ile aynı nitelikteki anomalilerin başka sandıklarda da bulunabileceği ihtimali.

2. Birçok sandık tutanaklarından saptandığı gibi, seçim oylarının 9'a bölünen bir rakam olmadığı ve dolayısıyla karma oyların bir kısmının tercih oyu olarak gösterilmiş bulunması gibi hataların mevcudiyeti. (Örneğin Sandık 5, 6, 66, 67, 98B, 108, 118, 125, 136, 138A-B. Bu örneklerde yalnız C.T.P. sandık oyları hesaplanmıştır)
3. Lefkoşa seçim bölgesinde 2100 oy pusulasının iptal edilmiş olduğunun gösterilmesi.
4. Ulusal Birlik Partisi listesinden %51'in üstünde oy alan 5 adaydan beşincisinin 156 oy farkı ile otomatikman seçilmiş olduğu.
5. U.B.P. listesinden 13. olarak kazanan aday ile C.T.P. listesindeki 2. aday arasında 48 oy farkı bulunması.
6. C.T.P.'nin aldığı toplam oy sayısı, örneğin 100 oy ile artırıldığı takdirde (ki bu 100 oy 6 seçmenin bloke oy vermesi demektir) C.T.P. listesinde ikinci olan adayın seçilmiş olacağı.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Yasanın 166. maddesinin şart bendine göre itiraz dilekçesinde seçimin sonucuna etkin olay ve hallerin niteliğinin ve gerekçesinin beyanı, delillerinin gösterilmesi ve belgelerinin buna bağlanması gerektir. Bu koşulları taşımayan dilekçeler herhangi bir incelemeye tabi tutulmadan reddolunur.

İtiraz dilekçesinin geçerli sayılıp incelemeye tabi tutulması için itiraz dilekçesinde itiraz gerekçelerinin ve delillerinin açıkça gösterilmesi ve ileri sürülen olay ve hallerin seçim sonuçlarını nasıl değiştirdiğinin sayı ve hesap işlemleri gösterilmek yolu ile açıklanması gerektir.

Yüksek Seçim Kurulu tarafından verilmiş bir karar bulunduğu hallerde aynı konuda aynı nedenlere dayanan yeni bir itirazın yeni baştan incelenmesi hukuken imkânsızdır. Kesin hüküm esasının seçim hukukuna ilişkin itiraz ve şikâyetlerde de uygulanması zorunluğudur. Bu sebeple herhangi bir konu hakkında Yüksek Seçim Kurulu tarafından bir karar verildiği hallerde aynı konu hakkında aynı nedenlere dayanarak yapılan ikinci bir itirazın incelenmeden reddolunması gerektir.

İtirazcının seçimin sonucuna etkin olaylar hususunda dilekçesinin 1. ve 2. paragraflarında ileri sürdüğü 153, 22 ve 110 numaralı sandıklarla ilgili iddiaları 184/1976 sayılı Yüksek Seçim Kurulu kararı ile 28 Haziran 1976'da kesin karara bağlandı. Bu nedenle karara bağlanan konular hakkında aynı nedenlere dayanarak yapılan bu itirazın incelenmeden reddi gerekir.

Yine seçim sonucuna etkin olaylarla ilgili olarak itirazcının itiraz dilekçesinin 3 ve 4. paragraflarında ileri sürdüğü iddiaları (bazı sandıklarda C.T.P.'nin aldığı oyların eksik gösterilmiş olduğu ve bazı sandıklarda haksız olarak oy pusulalarının iptal veya kabul edilmiş olması) ise gerekçeden ve en ufak bir delilden yoksundur. Bu nedenle bu husustaki itirazın da reddi gerekir.

İtirazcının, dilekçesinde 1. ve 2. paragraflarda gerekçe olarak ileri sürdüğü iddialar

184/1976 sayılı Yüksek Seçim Kurulu kararında 28 Haziran 1976'da kesin karara bağlandı. Bu nedenle aynı konu hakkında aynı nedenlere dayanarak yapılan bu husustaki itirazın incelenmeden reddolunması gerekir. İtiraz gerekçesinin 3, 4, 5 ve 6. paragraflarında ileri sürülen iddialar ise genel mahiyette olup delilden yoksun olduğu gibi seçimin sonucunu kesin olarak nasıl etkileyeceğini sayı ve hesap ile göstermemektedir. İtiraz dilekçesinin bu kısımları ihtimaller esasına dayanmaktadır. Halbuki herhangi bir itiraz dilekçesinde seçim sonucunun kesin olarak etkilendiğinin ileri sürülmesi ve bunun delillerle desteklenmesi gerekir.

Sonuç olarak itirazın reddine, kararın birer suretinin Lefkoşa ilçe seçim kurulu ile itirazcıya tebliğine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN KARARLARINA KARŞI YAPILACAK ŞİKÂyetLER, ANCAK BU KURULUN İDARİ KARARLARINA VE DANIŞMA YOLU İLE VERDİĞİ KARARLARA KARŞI İLERİ SÜRÜLEBİLİR; İTİRAZ ÜZERİNE VERDİĞİ KARARLARA KARŞI ŞİKÂyet SÖZ KONUSU OLAMAZ, YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN YARGI KARARLARI KESİNDİR; İTİRAZ VEYA ŞİKÂyet ÜZERİNE SEÇİM KURULLARINCA VERİLMİŞ BULUNAN KARARLAR YARGI KARARLARIDIR.

PARTİ VEYA ADAY TEMSİLCİ VEYA GÖZLEMCİLERİNİN SEÇİMİN HANGİ SAFHASINDA VE NERELERDE HAZIR BULUNABİLECEĞİ, İTİRAZCILARIN DA, İTİRAZLARININ İNCELENDİĞİ KURUL HUZURUNDA HANGİ SAFHADA HAZIR BULUNACAKLARI YASANIN ÇEŞİTLİ MADDELERİNDEN ANLAŞILMAKTADIR. BUNLARIN DIŞINDA, SEÇİM KURULLARININ İŞLEMLERİ GİZLİ OLARAK YAPILIR. BU PRENSİPLERE UYGUN OLARAK, YÜKSEK SEÇİM KURULU İTİRAZ ÜZERİNE YASANIN 168. MADDESİ UYARINCA GEREKLİ

GÖRDÜĞÜ SORUŞTURMA VE İNCELEMELERİ ALENİ DEĞİL, GİZLİ OLARAK YAPAR.

YASANIN 168. MADDESİNİN (3)'ÜNCÜ FIKRASINA GÖRE, SEÇİLENİN TUTANAĞINA İTİRAZ EDİLDİĞİ HALLERDE TUTANAĞINA İTİRAZ EDİLEN KİMSE, İSTEĞİ ÜZERİNE, YÜKSEK SEÇİM KURULUNDA HAZIR BULUNUP SAVUNMASINI YAPABİLİR. BU HAKKIN YASADA İTİRAZCIYA VERİLDİĞİ GÖRÜLMEMEKTEDİR. ANCAK BU GİBİ HALLERDE, DOĞAL ADALET VE EŞİTLİK İLKELERİNE UYARAK BU HAK İTİRAZCIYA DA VERİLİR. İTİRAZ, TUTANAĞIN İPTALİNE İLİŞKİN BULUNMADIĞI TAKDİRDE, İTİRAZCININ YÜKSEK SEÇİM KURULUNDA HAZIR BULUNMASINA GEREK YOKTUR.

İTİRAZ YAPILMAYAN HERHANGİ BİR KONUDA YÜKSEK SEÇİM KURULU VEYA HERHANGİ BİR KURUL KARAR VEREMEZ. KURULLAR ANCAK VE SADECE İTİRAZ DİLEKÇELERİNDE BELİRTİLEN İTİRAZ KONULARI HAKKINDA KARAR VEREBİLİR.

SHY. Md. 149, 167 ve 168

Karar No: 189/1976

Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekili adayı ve C.T.P. Genel Başkanı 29 Haziran 1976 tarihli yazısında, Yüksek Seçim Kurulunun 28 Haziran 1976 tarih ve 184/1976 sayılı kararı hakkında aşağıdaki iddiaları içeren şikâyette bulunmuştur.

1. Kararda oy pusulalarının incelendiği kaydedildiği, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının benimsediği gizli oy ve açık sayım ilkesi gereğince oy pusulalarının incelenmesi ve sayımında itirazcının ve ilgili tarafın hazır bulunması gerektiği, bunun yapılmadığı cihetle Kurulun Yasaya aykırı harekette bulunduğu, bu nedenle 184/1976 sayılı kararın keelenmekün olduğu iddia edilmiştir.

2. Şikâyetçiye sandık kurulları tarafından

verilen tutanaklarla Lefkoşa ilçe seçim kurulunun tasarrufunda olan tutanaklar karşılaştırıldığında oy sayısının birbirini tutmadığı saptanmış olduğu halde, kararda bu gerçeklerden bahsedilmediği ve tutanaklarda saptanan uyumsuzluğun nedeni üstünde durmamakla Yüksek Seçim Kurulunun görevini ihmal ettiği iddia olunmuştur.

3. Şikâyetçi, Yüksek Seçim Kurulunun 153 numaralı sandık ile ilgili iddiaları değişik manada aldığı, esaslı bir itirazı kabul etmeme yoluna gittiğini ve yapılan her iddia için itirazda sandık numarası gösterildiği cihetle itirazın delil ve gerekçeden yoksun olmadığını iddia etmiştir.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Şikâyet 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 167. ve 168. maddelerine dayandırılmıştır. 167. maddenin hükümleri sarihdir. Bu maddeye göre, Yüksek Seçim Kurulunun aldığı veya itiraz yolu ile verdiği kararlar dışında kalan işlemler, tedbirler ve sair işlemlerinden dolayı Yüksek Seçim Kuruluna şikâyet edilebilir. Bundan da anlaşılacağına göre Yüksek Seçim Kurulunun kararlarına karşı yapılacak şikâyetler, ancak bu Kurulun idari kararlarına ve danışma yolu ile verdiği kararlara karşı ileri sürülebilir; itiraz üzerine verdiği kararlara karşı şikâyet söz konusu olamaz, Yüksek Seçim Kurulunun yargı kararları kesindir; itiraz veya şikâyet üzerine seçim kurullarınca verilmiş bulunan kararlar yargı kararlarıdır. (Bak Türkiye YSKK 1963/928)

Şikâyetçinin dilekçesi Kurulumuzun itiraz üzerine aldığı 184/1976 sayılı karara karşı olması nedeniyle dilekçenin reddedilmesi gerekir. Mamafih, itirazcının herhangi bir yasal gerekçeye dayanmayan ve sadece hissiyata dayandığı açık olan ve

Kurulumuzu ağır ithamlar altında bırakan iddialarını kısaca cevaplandırmayı uygun gördük.

Şikâyetin 1. paragrafında oy pusulalarının incelenmesi ve sayımında itirazcının hazır bulunmaması Seçim Yasasının gizli oy ve açık sayım ilkesine aykırı olduğu iddia edilmektedir. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 4. maddesinde seçim ilkeleri belirtilmektedir. Bu maddenin (4)'üncü fıkrasına göre oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara geçirilmesi açık olarak yapılır. Parti veya aday temsilci veya gözlemcilerinin seçimin hangi safhasında ve nerelerde hazır bulunabileceği Yasanın birçok maddelerinde belirtilmiştir. İtirazcılarında, itirazlarının incelendiği kurul huzurunda hangi safhada hazır bulunacakları Yasanın çeşitli maddelerinden anlaşılmaktadır. Bunların dışında, seçim kurullarının işlemleri gizli olarak yapılır. Bu prensiplere uygun olarak, Yüksek Seçim Kurulu itiraz üzerine Yasanın 168. maddesi uyarınca gerekli gördüğü soruşturma ve incelemeleri aleni değil, gizli olarak yapar. (Bak Türkiye YSKK 1968/1154) Yasanın 168. maddesinin (3)'üncü fıkrasına göre, seçilenin tutanağına itiraz edildiği hallerde tutanağına itiraz edilen kimse, isteği üzerine, Yüksek Seçim Kurulunda hazır bulunup savunmasını yapabilir. Bu hakkın Yasada itirazcıya verildiği görülmemektedir. Ancak bu gibi hallerde, doğal adalet ve eşitlik ilkelerine uyarak bu hak itirazcıya da verilir. İtiraz, tutanağın iptaline ilişkin bulunmadığı takdirde, itirazcının Yüksek Seçim Kurulunda hazır bulunmasına gerek yoktur.

Bunlar göz önünde tutulduğunda, 184/1976 sayılı kararda söz konusu olan itiraz, seçilenlerin tutanağına yapılan bir itiraz olmayıp, bazı sandıklarla ilgili sayım ve döküm işlem ve tutanaklarında bazı hataların işlendiği yönünde

olduğu ve yaptığımız inceleme ve araştırma 153 numaralı sandıkta geçerli sayılan oy pusulalarındaki oyların tam sayısını saptamak amacı ile yapıldığı cihetle, itirazcının Kurulumuz önünde sözlü savunmasına gerek yoktur.

Şikâyetçi, şikâyetinin 2. paragrafı ile elinde bulunan bazı sandık kurullarının verdiği form YSK 36 örnekleri ile ilçe seçim kurulunun tasarrufunda bulunan form YSK 36 örnekleri arasında tutarsızlık bulunmasına rağmen Yüksek Seçim Kurulunun kararında bu gerçeklerden bahsedilmediği ve tutanaklarda saptanan uyumsuzluğun nedeni üzerinde durulmadığı cihetle, Yüksek Seçim Kurulunun görevini ihmal ettiğini ileri sürmüştür. 184/1976 sayılı karar itirazcının bir itirazı üzerine verilmiş bir karardır.

İtirazcı o itirazında bazı sandık kurullarının kendisine verdiği form YSK 36 örnekleri ile aynı sandık kurullarının ilçe seçim kuruluna verdiği form YSK 36 örnekleri arasında bir tutarsızlık veya uyumsuzluk olduğu hususunda herhangi bir iddia yapmış değildir. O itirazda itirazcı 25, 31, 129, 135 ve 153 numaralı sandıklarda kullanılabilecek azami oy sayısının sıra ile 4351, 1159, 1425, 1520 ve 3534 olmasına rağmen daha fazla oy kullanıldığını iddia etmiştir. Halbuki bu sandıklarla ilgili sandık kurullarının ilçe seçim kuruluna verdiği form YSK 36 örneklerinde kullanılabilecek azami oy sayısının, 184/1976 sayılı kararda belirtildiği gibi, sıra ile 4528, 1219, 1645 ve 1719 olduğu ve 153 numaralı sandık hariç diğer sandıklarda kullanılan oy sayısının kullanılabilecek azami oy sayısından fazla olmadığı saptanmıştır. Bu hususlar 184/1976 sayılı kararda açıkça belirtilmiştir. Ancak şikâyetçi esas itirazını Yüksek Seçim Kuruluna yaptığında 25, 31, 129 ve 135 numaralı sandık kurulları tarafından

partisine verilen form YSK 36 örneklerindeki geçerli oy pusulası rakamlarının aynı sandık kurulları tarafından Lefkoşa ilçe seçim kuruluna verilen aynı örneklerin geçerli oy pusulası rakamları ile uyuşmadığı, Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılan inceleme esnasında, müşahade edilmiştir. Lefkoşa ilçe seçim kuruluna verilen örneklerde gösterilen geçerli oy pusulası rakamları her sandık kurulunun tutanak defteri ile karşılaştırılmış ve sözü geçen sandıklardaki geçerli oy pusulalarının gerçek rakamlarının ilçe seçim kuruluna verilen form YSK 36 örneklerindeki ile aynı olduğu saptanmıştır. Bu hususlar Yüksek Seçim Kurulu tarafından şikâyetçinin bizzat bilgisine getirildi ve şikâyetçi de bu sandıklarla ilgili daha fazla itirazı olmadığını sözlü olarak belirttikten sonra 26.6.1976 tarihinde gönderdiği ek itiraz dilekçesi ile bu sandıklarla ilgili tutumunu teyit etmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda, partiye verilen tutanak örnekleri ile ilçe seçim kurulu örnekleri arasındaki tutarsızlık ve uyumsuzluk hususunda tatmin olduğu ve 22.6.1976 tarihli yazısında 25, 31, 129 ve 135 sayılı sandık tutanaklarının değerlendirilebilecek nitelikte olmadığını teslim ettiğini göz önünde tutulduğunda 184/1976 sayılı kararda bu hususlardan bahsetmenin herhangi bir gereği yoktu. İtirazcı bu hususları tespit ettikten sonra partisine verilen tutanak örnekleri ile ilçe seçim kuruluna verilen tutanak örnekleri arasında tutarsızlık ve uyumsuzluk olduğu nedeni ile seçimin sonucunun etkilenmiş olduğunu sonraki itirazlarında ileri sürebilirdi. Şikâyetçi bunu yapmamıştır. İtiraz yapılmayan herhangi bir konuda Yüksek Seçim Kurulu veya herhangi bir kurul karar veremez. Kurullar ancak ve sadece itiraz dilekçelerinde belirtilen itiraz konuları hakkında karar verebilir. Yüksek Seçim Kurulunun görevi, herhangi bir itiraz yapıldığında, yapılan itiraz konusu dışına çıkıp başka herhangi bir hatanın

yapılıp yapılmadığını araştırmak değildir. Yüksek Seçim Kurulunun görevi kendisine yapılan ve Yasanın öngördüğü delil ve gerekçelerle desteklenen bir itirazı karara bağlamaktır. Yüksek Seçim Kurulunun, bir itiraz üzerine herhangi bir sandıkta sayım ve döküm esnasında bazı hataların mevcudiyetinin ortaya çıkması nedeni ile bu gibi hataların başka sandıklarda da çıkabileceği şüphesiyle başka sandıkları da inceleme yoluna gitmesine yasal olanak yoktur. Yüksek Seçim Kurulu bazı sandıklarda yanlışlık olabilir şüphesi ile tüm sandıkları inceleyerek kaybeden adaya oy kazandırmak görevi ile yükümlü değildir. Yüksek Seçim Kurulu, olağanüstü itirazlarda dilekçede ihbar ve iddia olunan olayların mahiyetinin ve gerekçesinin beyan edilmediği, delillerinin gösterilmediği ve belgelerinin bağlanmadığı ve belirtilen hal ve olayların seçim sonucuna ne şekilde etkili olduğunun şüpheyeye yer vermeyecek şekilde belirtilmediği hallerde itiraz dilekçesini, işin esasını incelemeyen, reddetmesi gerekir. (Bak Türkiye YSKK 1968/731, 1968/779) Tutanakların tutarsızlığı ve uyumsuzluğunun seçimin sonucuna etkin bir olay olduğu şikâyetçinin itirazında ileri sürülmüş dahi olmadığı göz önünde tutulursa, 184/1976 sayılı kararda bu hususlardan bahsetmenin herhangi bir gereği yoktu.

Şikâyetçi, şikâyetinin 3. paragrafında "itirazcının 26 Haziran 1976 tarihli ek dilekçesinde '153 numaralı sandıkta bazı hataların yer alabileceği sarıh olarak gözüktüğü karinesine dayanarak' tüm sandıkların tutanaklarının yeniden gözden geçirilerek kullanılabilir azami oy sayısının üstünde oy çıkmadığının saptanmasını istediği halde Yüksek Seçim Kurulu 'bir sandıkta kullanılabilir azami oy sayısından fazla oy olduğunun saptanması diğer sandıklarda da bu gibi

hataların yapıldığına karine teşkil etmez.' diyerek iddia edileni değişik biçimde değerlendirmek veya iddia edilenlere değişik mana vermek sureti ile esaslı bir itirazı kabul etmeme yoluna gitmiştir. İtirazcının delil ve gerekçe göstermediği biçiminde Yüksek Seçim Kurulunun bulgusu da gerçeklere ters düşmektedir. İtirazcı yaptığı her iddia için sandık numaraları göstermiştir" demektedir.

Yüksek Seçim Kurulu şikâyetçinin 26 Haziran 1976 tarihli itirazı üzerine verdiği 184/1976 sayılı kararda "Bir sandıkta parti ve bağımsız adaylara verilen oyların toplamı o sandıkta kullanılabilecek azami oy sayısından fazla olduğunun saptanmış olması diğer sandıklarda da bu gibi hataların yapıldığına bir karine teşkil etmez. Yüksek Seçim Kurulunun herhangi bir sandığın tutanaklarını incelemesi için itirazcının, Yasa uyarınca, bu sandıklarla ilgili olarak delil ve gerekçe göstermesi gerektir. Halbuki itirazcı başka herhangi bir sandık için böyle bir delil veya gerekçe göstermiş değildir" demiştir. Şikâyetçinin esas ve ek itirazlarında sandık numaraları gösterdiği bir gerçektir. Sadece sandık numaralarının gösterilmesi ile Yasanın 166. maddesi uyarınca seçim sonucunun nasıl etkilenebileceğini anlayamadık. Sözü edilen kararda daha önce belirttiğimiz gibi herhangi bir itiraz veya şikâyetin esası incelenmeden Yasanın 150(2) maddesine ve 166. maddenin şart bendine uyarak iddia olunan olayların niteliğinin, gerekçesinin ve delillerinin gösterilip gösterilmediği ve belgelerinin dilekçeye bağlanıp bağlanmadığı hususları incelenir. İtiraz konusu olayın kesin olarak seçim sonucuna ne şekilde etkili olduğunun şüpheyeye yer bırakmayacak şekilde sayı ve hesap ile belirtilmediği hallerde itiraz dilekçesinin, işin esası incelenmeksizin, reddi gerekir. Şikâyetçi ise itiraz dilekçesinde Yasanın itiraz için öngördüğü

koşulları yerine getirmemesine ilâveten itirazını, tahmine ve şüphelere dayanan itiraz sebeplerine dayandırmıştır. Şüphe ve tahmine dayanan bir itiraz dilekçesinin Yasa uyarınca, işin esası incelenmeksizin, delil, gerekçe ve belge yoksunluğu nedeni ile, önceden reddi gerekir. (Bak Türkiye YSKK 1961/398 ve 1968/779)

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 149 ve 168. maddelerinde Yüksek Seçim Kurulunun kararlarının kesin olacağı belirtilmiş bulunmaktadır. Bir yargı kararının kesin olması o kararın artık hiç bir yolla incelenmesinin ve hiç bir şekilde ve her ne sebeple olursa olsun değiştirilmesinin yasa bakımından mümkün olmaması demektir. (Bak Türkiye YSKK 1962/339) Aynı kararda kesin kararın incelenmesi için müvekkili adına dilekçe yazan avukat hakkında Türkiye Yüksek Seçim Kurulu aynen şunları söylemiştir:

"Bu işi Kurulun incelemesine eski kararın kesinliğinin engel olduğunu müvekkiline söyleyecek yerde müvekkili adına dilekçe yazmış olmasının disiplin kovuşturması için Baroya bildirilmesine yer olup olmadığı tartışılmış ve hükümlerin uygulanmasına yeni başlanmış olması bakımından avukat yanılarak müvekkiline yanlış yol göstermiş bulunduğu kanısına varıldığından durumun bu işte Baroya bildirilmesi gerekli bulunmamıştır."

Yukarıda iktibas edilen kararı benimsediğimizi belirtir ve şikâyetçinin bir avukat olmasına rağmen yasal olanağı olmayan bir şikâyet yapıp Yüksek Seçim Kurulunu ağır ithamlar altında bırakmasının şayanı teessüf olduğunu söylemeyi ve bununla yetinerek daha başka bir işlem yapmamayı uygun gördük.

Sonuç olarak şikâyetin reddine, kararın birer suretinin ilçe seçim kurullarına ve şikâyetçiye

tebliğine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

**İLÇE SEÇİM KURULU BAŞKANININ YOKLUĞUNDA
GÖREVLERİ, İTA AMİRLİK GÖREVİ DAHİL, BAŞKAN VEKİLİ
TARAFINDAN YÜRÜTÜLÜR.**

SHY. Md. 21 ve 229

Karar No: 193/1976

Mağusa ilçe seçim kurulu başkanlığından alınan 6 Temmuz 1976 gün ve 133/76 sayılı yazı ile başkanın ada dışında izinli bulunacağı 12 Temmuz ilâ 12 Ağustos 1976 tarihlerinde ilçe seçim kurulunun mali işlerinin aksatılmadan yürütülebilmesi için başkan vekilinin ita âmiri olarak yetkili kılınması rica edilmektedir.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 229. maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca ilçelerde ita amirleri ilçe seçim kurulları başkanları olmakla beraber Yasanın 21. maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca başkanın herhangi bir nedenle bulunmayacağı durumlarda ona vekillik etmek üzere her kurulun kendisine bir başkan yardımcısı seçmek için yetkili kılındığına göre istemin yerine getirilmesi için yasal neden olmadığına oybirliği ile karar verildi.

**YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKAN VE ÜYELERİ YARGIÇ
OLMAKLA BERABER, YÜKSEK SEÇİM KURULUNDAKİ
GÖREVLERİNİ YARGIÇ OLARAK GÖREV İFA ETMEYİP,
DEĞİŞTİRİLMİŞ ŞEKLİYLE 1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI
YASASI HÜKÜMLERİ UYARINCA İFA ETMEKTEDİRLER.**

SEÇİM KURULLARI BAŞKAN VE ÜYELERİ İLE YASA GEREĞİNCE GÖREVLENDİRİLECEKLERE VE BU İŞLERDE ÇALIŞTIRILACAK KAMU GÖREVLİSİ VE HİZMETLİLERE ÖDENECEK FAZLA MESAI ÜCRETİ SEÇİM GİDERİ OLUP SEÇİM VE SAYIM GİDERLERİ KALEMİNDEN ÖDENİR.

SHY. Md. 20, 229 ve 230

Karar No: 50/1977

Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyelerinin Haziran ve Temmuz 1977 ayları ile ilgili fazla mesai ücretleri talebi, 1977 Mali Yılı Bütçe Yasası, Fasıl 11 Kesim 28 madde 09 tahtında Bakanlar Kurulu tarafından yapılan ve 9 Mayıs 1977 gün ve 28 sayılı Resmi Gazete'nin Ek III'ünde 81 sayılı Amme Enstrümanı olarak yayımlanan 1977 Fazla Mesai Tüzüğü'nün 4(4) maddesine ters düştüğü, yani Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyelerinin yargıç (hâkim) oldukları gerekçesiyle, İçişleri Bakanlığı Bütçe Kontrolörü tarafından iade edilmiştir.

Konu tezekkür edildi ve

1. Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyeleri Yargıç olmakla beraber, Yüksek Seçim Kurulundaki görevlerini, değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası hükümleri uyarınca ifa ettikleri, bu Kurulda yargıç olarak görev ifa etmedikleri;
2. Sözü edilen Yasanın 230(1) maddesi seçim kurulları başkan ve üyeleri ile bu Yasa gereğince görevlendirilecekler ve bu işlerde çalıştırılacak kamu görevlisi ve hizmetlilere verilecek ücretlerin, Yüksek Seçim Kurulunun önerisi ve Bakanlar Kurulunun 6 Nisan 1976 gün ve 8175 sayılı kararı ile saptanmış bulunduğu;

3. Talep edilen fazla mesai ücreti seçim gideri olup Yasanın 229(1) maddesi uyarınca 1977 Mali Yılı Bütçe Yasası Fasıl 11 Kesim 40 madde 81 Seçim ve Sayım - Giderleri kaleminden ödenir ve 1977 Fazla Mesai Tüzüğü'nün yapılmasına yetki veren Fasıl 11 Kesim 28 Madde 09 Devlet Personeline Fazla Mesai Ücreti kalemi ve bunun altında yapılan Tüzük ile herhangi bir ilişkisi bulunmadığı;

hususlarının Maliye Bakanlığına bildirilmesi ve bahse konu fazla mesai ücretlerinin ödenmesine tavassutlarının rica edilmesi uygun görüldü.

(Maliye bakanlığına yazılan 15.8.1977 tarih ve YSK.11 sayılı yazıya verilen 18.11.77 tarih ve 11/40/77(81) sayılı yazıda, Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyelerinin seçimler nedeniyle yapmış oldukları fazla mesailerin, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 230(1) maddesi ve konu ile ilgili olarak K.T.F.D. Baş Savcılığ'ından alınan 20 Ekim, 1977 tarih ve MB. 3/77 sayılı yazıya istinaden, 1977 Mali Yılı Bütçesi Fasıl 11, Kesim 40, Madde 81 "Seçim ve Sayım Giderleri" kaleminden ödenmesinin Maliye Bakanlığınca da uygun görüldüğü bildirilmiştir.)

**İTİRAZNAMEDE, İTİRAZIN DAYANDIĞI GEREKÇE
GÖSTERİLMEDİĞİ GİBİ BUNU ZIMNEN GÖSTERECEK HERHANGİ
BİR DELİL DAHİ EKLENMEMİŞTİR. SADECE BU SEBEBE
İSTİNADEN İTİRAZIN REDDİ GEREKİR.**

SHY. Md. 58 ve 162

Karar No: 58/1977

Mağusa ilçesi inkişaf encümeni başkanlığı ve muhtarlık adaylıkları için Halkçı Partinin

başvurusunu reddeden Mağusa ilçe seçim kurulunun 173 nolu kararına karşı H.P. Genel Başkanlığınının 1 Eylül 1977 gün ve 19/77 sayılı yazısı ile yapılan itiraz görüşülüp gereği düşünüldü.

İtiraznamede, itirazın dayandığı gerekçe gösterilmediği gibi bunun zımnen gösterecek herhangi bir delil dahi eklenmemiştir. Sadece bu sebebe istinaden itirazın reddi gerekmektedir. Mamafih, yapılan incelemelerden anlaşıldığına göre bahse konu aday listesi Mağusa ilçe seçim kuruluna 26 Ağustos 1977 tarihinde verilmesi gerektiği halde 29 Ağustos 1977 tarihinde verilmiştir. Bu durumda, yapılan başvuru, değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 58(1) maddesi tahtında geç yapılmış sayılır ve reddi gerekir. Bu nedenle Mağusa ilçe seçim kurulunun almış olduğu karar yerindedir. İtirazın oybirliği ile reddine karar verildi.

"EVET" MÜHÜRLERİNİN KURULLAR DIŞINA VERİLMESİ SAKINCALIDIR.

SHY. Md. 232

Karar No: 71/1977

Kıbrıs Türk Sanayi İşletmeleri Holding Ltd'de müstahdemlerin sendika tercihlerini saptamak üzere gizli oylamaya başvurma zorunluğunun ortaya çıktığını, oylamanın K.T.F.Devleti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının nezaretinde yürütüleceğini bildiren ve bu amaçla ihtiyaç görülen 60 adet oy sandığı ile kilidi ve 10 adet "Evet" mührünün 30 Eylül 1977 Cuma günü için ariyeten verilmesini rica eden sözü edilen Bakanlığın 28 Eylül 1977 gün ve 1/12-4 sayılı yazısını ileten Lefkoşa ilçe seçim kurulu başkanlığınının 28 Eylül 1977 gün ve 5/77

sayılı yazısı görüşülüp gereği düşünüldü.

"Evet" mühürlерinin verilmesi sakıncalı görüldüğünden verilemeyeceğine; sandıklar ile kilitlerinin, herhangi bir kayıp ve zarara karşı ilgili Bakanlıkça tazmin edilmesi koşuluna bağlı olarak verilmesine oybirliği ile karar verildi.

SANDIK KURULU BAŞKANI TARAFINDAN YAPILAN USULSÜZLÜKTEN DOLAYI SEÇİMİN SONUCU ETKİLENMİŞSE SEÇİM VE BU SEÇİM SONUCU VERİLEN TUTANAK İPTAL EDİLİR.

SHY. Md. 143 ve 166

Karar No: 72/1977

25 Eylül 1977 tarihinde Mağusa ilçesine bağlı Ardahan köyünde yer alan ihtiyar heyeti üyeliği seçimine Ulusal Birlik Partisinden Ahmet Öğüt Alioğlu, İsmail Lâçin, İsmet Ayaz ve Mehmet Öğüt ve bağımsız adaylar Ahmet Öğüt, Ahmet Kargı, Abdullah Öğüt ve İsmet Çarık katılmışlar ve neticede, geçerli sayılan 56 oydan bağımsız adayların sırası ile aldıkları 0, 4, 2 ve 2 oya karşı U.B.P. adaylarının sırası ile 54, 53, 55 ve 51 oy ile seçimi kazandıkları Mağusa ilçe seçim kurulu tarafından ilân edilmiştir.

26 Eylül 1977 tarihinde sözü edilen seçimi kaybeden bağımsız adaylar Yüksek Seçim Kuruluna olağanüstü bir itirazda bulunarak ezcümle sandık kurulu başkanının köy seçmenlerinin büyük bir kısmına, bağımsız adaylara oy vermek isteyenlerin bağımsızlar sütununa "Evet" mührünü basmakla iradelerini belirtebileceklerini söylemekle seçmenleri yanılttığını ve bunun sonucu olarak da seçmenlerin birçoğunun Yasaya aykırı olarak

bağımsızlar sütununa "Evet" mührü bastıkları için oylarının geçersiz sayıldığını, Mağusa ilçe seçim kurulunca geçersiz sayılan bu şekildeki oy pusulalarının sayısının 66 olduğu dikkate alındığında seçim sonucunu etkilediğini ileri sürerek sözü edilen U.B.P. adaylarına verilen tutanakların ve seçimlerin iptalini ve yeniden seçim yapılmasını talep etmişlerdir.

Kurulumuz 28 Eylül 1977 tarihinde yaptığı toplantıda itirazcıların yaptıkları itirazın ve ona ilişkin yemin varakasının aleyhine itiraz edilenlere tebliğ edilmesine ve esas toplantının 5 Ekim 1977 tarihinde olacağını ve diledikleri takdirde aleyhine itiraz edilenlerin savunmalarını sözlü veya yazılı yapabileceklerinin duyurulmasına karar verdi.

U.B.P. genel sekreter yardımcısından 4 Ekim 1977 tarihinde itirazcıların iddiaları hususunda bilgisizlik dermeyan eden ve sözü edilen seçimlerin Yasaya uygun bir şekilde yapıldığını içeren bir yazı alındı.

5 Ekim 1977 tarihinde yapılan toplantıda itirazcılar tarafından avukat bulunduğu halde aleyhine itiraz edilenlerden kimse bulunmadığı gibi onları temsil eden de bulunmadı. Kurulumuz gerekli bilgiyi aldıktan sonra sözü edilen seçimler ile ilgili sandığı açmış ve geçerli sayılan 69 pusulanın 66'sının itirazcılarının iddia ettiği gibi bağımsızlar sütununa bir veya birden fazla "Evet" mührünün basıldığı görülmüştür.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 101. maddesi ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde seçmenlerin birleşik oy pusulası üzerinde "Evet"

mühürünü sadece siyasal parti sütununa basabileceğini öngörmektedir. Binaenaleyh itirazda ve ekli yemin varakasında iddia edildiği ve ilgili sandığın açılması ile müşahade olunanlarla da teyit edildiği üzere ilgili sandık kurulu başkanı bağımsızlar sütununa "Evet" mühürünün basılabileceği doğrultusunda seçmenlere izahat vermiştir. Sandık kurulu başkanının vermiş olduğu bu izahat ise tamamen usulsüz ve Yasa dışıdır. Bu izahata uygun olarak kullanılan oy pusulalarının sayısı ise 66 olduğuna göre Yasanın 166. maddesinin 6'ncı fıkrası anlamında ilgili seçimin sonucunu etkilediğine kuşku yoktur.

SONUÇ:

Yukarıda izahı verilen ve Ardahan sandık kurulu başkanı tarafından yapılan usulsüzlükten dolayı seçimin sonucu etkilendiğinden itiraz kabul edilerek 25 Eylül 1977 tarihinde yer alan Ardahan ihtiyar heyeti üyeliği seçiminin ve bu seçimler sonucu verilen tutanakların iptaline, kararın bir örneğinin Mağusa ilçe seçim kuruluna gönderilmesine ve taraflara bildirilmesine, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 143(2) maddesi uyarınca Ardahan ihtiyar heyeti üyeliği seçiminin 4 Aralık 1977 tarihinde Pazar günü yapılmasına ve işbu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

SEÇİMİ KAZANAN VE SEÇİLDİĞİNE DAİR TUTANAK ALAN ANCAK SEÇİLDİĞİ TARİHTE SEÇİLME NİTELİĞİNE SAHİP BULUNMAYAN KİŞİYE VERİLEN TUTANAĞIN İPTALİ GEREKİR.

SHY. Md. 9, 63, 166 ve Geçici Md. 1(7)

Karar No: 73/1977

Toplumcu Kurtuluş Partisi genel merkezi, 25 Eylül 1977 tarihinde Mağusa ilçesine bağlı Tatlısu'da yapılan belediye meclisi üyeliği seçiminde Ulusal Birlik Partisi adayı Durdu Mehmet Duyar'ın seçilmesine olağanüstü bir itiraz yaparak Durdu Mehmet Duyar'ın 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9. maddesine göre seçilme niteliğine sahip olmadığını, yani Türk yurttaşı olmadığını, keza Yasanın geçici kurallarının 7. maddesi anlamında 1 Ocak 1976 tarihinden önce Devlet sınırları içinde ikamet etmediğini, aynı tarihte Devletten kimlik belgesi almadığını ve yürürlükteki yurttaşlık kanununa göre Türk yurttaşlığına hak kazanmış olmadığını iddia etmiştir. Bu iddiaların seçim sonucuna etkin olaylar olduğu, bu sebeple Tatlısu belediye meclisi üyeliği seçimini Durdu Mehmet Duyar'ın kazandığına dair alınan kararın veya tüm seçimin iptal edilmesi gerektiği iddia edilmiştir.

29 Eylül 1977 Perşembe günü toplanan Yüksek Seçim Kurulu, itiraz ile ilgili tüm hususların itirazcı ve aleyhine itiraz edilen huzurunda ele alınıp incelenmesinin uygun olduğuna, itiraznamenin birer suretinin aleyhine itiraz edilenle U.B.P.'ye tebliğ edilmesine ve değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 168 (3) maddesi uyarınca savunma hakları bulunduğu ve savunmanın yazılı olarak yapılması istendiği takdirde bunun bir suretinin en geç 4 Ekim 1977 tarihine kadar Yüksek Seçim Kuruluna ve itirazcıya verilmesi gerektiğine dair kendilerine yazılı ihbar verilmesine ve itirazın taraflar huzurunda 5 Ekim 1977 tarihinde ö.e. saat 11.00'de incelenmesine karar verildi.

Durdu Mehmet Duyar, 4 Ekim 1977 tarihinde dosyaladığı bir yazı ile itirazcının iddialarını reddederek 1 Ocak 1976 tarihinden önce Kıbrıs'ta daimi olarak ikamet etmeye başladığını, Kıbrıs Türk

Federe Devleti uyruklu bir kız ile evlendiğini, Tatlısu'da iskân ve rehabilite edildiği ve Kıbrıs Türk Federe Devleti yurttaşı olduğunu iddia etmiştir.

4 Ekim 1977 tarihinde yapılan incelemede sadece itirazcının avukatı hazır bulundu.

Yüksek Seçim Kurulu, Muhaceret ve Pasaport Dairesinden konu hakkında gerekli bilgiyi almıştır.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Yapılan inceleme neticesi, Durdu Mehmet Duyar'ın seçimin yapıldığı gün olan 25 Eylül 1977 tarihinde Türk yurttaşı olmadığına, Yasanın geçici madde 1 fıkra (7) kapsamında 1 Ocak 1976 tarihinden önce Devlet sınırları içinde daimi olarak ikamet etmediğine ve aynı tarihten önce Devletten kimlik belgesi almadığına, bu sebeple Yasanın 9. maddesine göre seçilebilme niteliğine sahip olmadığına yani Türk yurttaşı olmadığına, bu sebeple Durdu Mehmet Duyar'ın Tatlısu belediye meclisi üyeliğine seçildiğini bildiren tutanağın iptal edilmesi gerektiğine, ancak Yasanın 143. maddesinin (3)'üncü fıkrasına göre tutanağı iptal olunan kimsenin yerine siyasal parti listesinde sırada başka birisi bulunmadığından Durdu Mehmet Duyar'dan boşalan üyelik için 4 Aralık 1977 Pazar günü oy verme günü olarak tespit edilmesine, bu kararın Resmi Gazete'de ilanına ve birer suretinin ilgili taraflara ve Mağusa ilçe seçim kuruluna gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

BİR SEÇİM BÖLGESİNDE MUHTARLIK VE İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİ SEÇİMİ YAPILABİLMESİ İÇİN O YERDE 30 KİŞİLİK "YURTTAŞ" NÜFUS BULUNMASI GEREKİR.

SHY. Md. 8 ve Geçici Md. 1(7)

Karar No: 29/1978

Yüksek Seçim Kurulunun 27/1978 no'lu kararı uyarınca 30 Nisan 1978 Pazar günü Mağusa ilçesine bağlı Esenköy'de daimi seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesi için sayım ve yazım işlemleri yapılmıştı. Aynı karara göre Esenköy'de 2 Temmuz 1978 tarihinde muhtar ve dört ihtiyar heyeti üyesi seçimi için ara seçimler yapılacağı 132 no'lu duyuru ile duyurulmuş olmasına rağmen sayım ve yazım işlemleri neticesi sözü edilen köyde

1. toplam nüfusun 57 olduğu ancak nüfusun çoğunluğunun değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 8(1) ve geçici madde 1(7)'deki "yurttaş" niteliğine haiz olmadıkları;
2. Bölüm 244 Köy İhtiyar Heyetleri Yasası'nı değiştiren 16/1972 sayılı 1972 Köy İhtiyar Heyetleri (Değişiklik) Yasasında öngörülen 30 kişilik nüfus bulunmadığı saptanmıştır.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Yüksek Seçim Kurulu sözü edilen köyde ara seçimi yapılamayacağına, durumun Savunma ve İçişleri Bakanlığı'na, Mağusa ilçe seçim kurulu başkanına ve siyasal partilere bildirilmesine oybirliği ile karar verdi.

BİR SEÇİMİ İPTAL ETMEK YETKİSİ SADECE YÜKSEK SEÇİM KURULUNA VERİLMİŞTİR. İLÇE SEÇİM KURULLARININ SEÇİMİ İPTAL ETME YETKİSİ YOKTUR.

SHY. Md. 20, 23, 143 ve 166

Karar No: 63/1978

24 Eylül 1978 tarihinde Zeytinlik köyünde münhal bulunan iki ihtiyar heyeti üyeliği için yapılan seçim sonucuna itiraz eden Halkçı Parti, 2 bağımsız aday ve 30 seçmenin müracaatını inceleyip seçimi iptal eden Girne ilçe seçim kurulunun 25 Eylül 1978 tarihli kararına, seçimi iptal etme yetkisi olmadığı gerekçesiyle, itiraz eden Ulusal Birlik Partisi'nin 29 Eylül 1978 tarihli müracaatı görüşülüp gereği düşünüldü.

24 Eylül 1978'de Girne ilçesine bağlı Zeytinlik köyünde münhal bulunan 2 ihtiyar heyeti üyeliği için seçim yapılmıştır. Seçimin sonucuna H.P., 2 bağımsız aday ve 30 seçmen tarafından itiraz edilmiştir. İtirazda H.P. sayımın tekrar yapılması, bağımsız adaylar oy pusulalarının tekrar incelenmesi ve 30 seçmen de geçersiz sayılan oy pusulalarının geçerli sayılması isteminde bulundular.

Girne ilçe seçim kurulu yeminli şahadet dinledikten sonra Girne ilçe seçim kurulu idare memuru ile 48 no'lu sandık kurulu başkanı tarafından seçmenlere oylama hakkında hatalı bilgi verildiği kanısına vardı ve geçerli oy pusulalarının 33 olduğunu, seçimi kazananların 30'ar oy aldıklarını, geçersiz oy pusulalarının da 33 olduğunu nazarı itibara alarak seçimin sonucunun etkilendiği kanısına vardı ve seçimin ve seçim sonucu verilen tutanakların iptaline karar verdi.

U.B.P. 29.9.1978'de Yüksek Seçim Kuruluna bir müracaatta bulunarak Girne ilçe seçim kurulunun seçimi iptal eden 25.9.1978 tarihli kararının yetkisi olmadan verildiği nedeniyle kararın iptal

edilmesi isteminde bulundu.

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 20. maddesinin (9)'uncu fıkrası, 143. maddesinin (2)'nci fıkrası ve diğer ilgili maddelere göre bir seçimi iptal etmek yetkisi sadece Yüksek Seçim Kuruluna verilmiştir. İlçe seçim kurulullarının seçimi iptal etme yetkisi yoktur. Bu nedenle Girne ilçe seçim kurulunun Zeytinlik köyü ihtiyar heyeti üyeliği seçimini ve seçim sonucu verilen tutanakları iptal eden 25 Eylül 1978 tarihli kararının iptaline ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

YÜKSEK SEÇİM KURULU SEKRETERİNİN YAPTIĞI İŞLEMLER.

SHY. Md. 20

Karar No: 5/1979

Yüksek Seçim Kurulu, değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası hükümleri uyarınca Kurul adına Kurul sekreterinin yaptığı Yasaya uygun normal işlemlerin ilgili dosyalarda gözüküğünü nazara aldı ve bu gibi işlemlerle ilgili ayrıca tutanak tutulmamasına oybirliği ile karar verdi.

BAŞKANLIK SEÇİMLERİNDE OY PUSULALARINA DÖRTGEN KONMASI.

SHY. Md. 95 ve 96

Karar No: 8/1979

Başkanlık seçimlerinde kullanılan oy pusulalarında parti adı veya bağımsız kelimesi altında eni boyu ikişer santimetre olan çizgilerle

yapılmış dörtgen bulunduğu halbuki ilgili Yasa maddesinde (m.95) böyle bir dörtgenden bahsedilmediği;

Üyelik seçimlerinde ise kullanılan oy pusulalarında "Bağımsızlar" başlığı altında bağımsız adayların ad ve soyadları alt alta sıralanırken birbirinden belli kalınlıkta birer çizgi ile ayırt edildikleri ilgili Yasa maddesinde (m.96(4)) belirtildiği halde bu çizginin oy pusulalarında bulunmadığı

Yüksek Seçim Kurulunun bilgisine getirildi.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Başkanlık seçimlerinde kullanılmakta olan oy pusulalarının şimdiki biçimde hazırlanıp kullanılmalarına devam edilmesine üyelik seçimleri için hazırlanacak oy pusulalarında ise bağımsız adayların ad ve soyadları alt alta sıralanırken birbirinden birer çizgi ile ayrılmalarına karar verildi.

1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI, ŞİMDİKİ HALİYLE, RUM VE MARONİT KÖYLERİNDE YEREL İDARE ORGANLARI SEÇİMİ YAPILMASINA OLANAK VERMEZ.

SHY. Md. 8 ve 9

Karar No: 12/1979

K.T.F.Devleti Başsavcısı'nın mütalâası ışığında, K.T.F.Devleti sınırları içindeki Rum ve Maronit köylerinde yerel idare organları için seçim yapılmasına 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının cevaz verdiği ve söz konusu köylerde seçim döneminde seçim yapılacak şekilde gerekli hazırlıkların

başlatılıp yapılması rica edilen ve İçişleri ve İskân Bakanlığının 21 Aralık 1979 gün ve 32/69/2 sayılı yazısı ile iletilen K.T.F.Devleti Başbakanının 27 Kasım 1979 gün ve BB/44/78/K sayılı yazısı Yüksek Seçim Kurulu tarafından incelendi.

Yüksek Seçim Kurulu 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının şimdiki haliyle Rum ve Maronit köylerinde yerel idare organları seçimi yapılmasına olanak vermediğine oybirliği ile karar verdi.

ASKERLERİN SAYIM VE YAZIM İŞİ VE OY VERECEKLERİ SEÇİM ÇEVRELERİ. (BAK KARAR NO.52/1980, 6/1981 ve 79/1985)

SHY. Md. 37

Karar No: 11/1980

Yüksek Seçim Kurulu er, erbaş ve subayların sayım ve yazımının aşağıdaki şekilde yapılmasına, kararın birer suretinin ilçe seçim kurullarına gönderilmesine ve Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verdi.

İskân edilmiş yerlerdeki askeri birliklerde bulunanlar buldukları seçim çevresinde oy vermek için yazılırlar. Sayım ve yazım işi, sayım görevlilerinin birlik merkezlerine (tabur, bölük veya takım merkezi, hangisi varsa) giderek nöbetçi amir veya subaydan orada bulunan er, erbaş ve subayların isimlerini tespit ederler ve hazır olanlar beyanları üzerine yazılır ve imza ettirilir. Birlik merkezlerinde hazır olmayan ve mevzide veya başka yerde görevde olan er, erbaş ve subayların kimlikleri hususunda nöbetçi amir veya subay beyan yapar ve bunun üzerine ilgili er, erbaş ve subaylar sayım ve yazım formlarına yazılır. Yazılanların karşısına beyanı yapan nöbetçi amir veya subayın adı

yazılır ve kendisine imza ettirilir.

İzinde olanlar birlik merkezlerinde yazılmaz, izinli buldukları yerlerde yazılırlar. Mamafih seçim çevreleri mensup buldukları askeri birliklerin seçim çevresidir.

YÜKSEK SEÇİM KURULU KANUNİ TAVSİYE VERMEKLE YÜKÜMLÜ DEĞİLDİR.

SHY. Md. 20

Karar No: 20/1980

Türk Birliği Partisinin 1978 Aralık ayında kurulduğu bildirilen ve Haziran 1980 tarihinde yapılacak yerel seçimlerde aday gösterebilmeleri için kurultaya gitme mecburiyetinin bulunup bulunmadığı sorulan Türk Birliği Partisinin 24.3.1980 tarih ve 0179/80/17 sayılı yazısı tezekkür edildi ve Yüksek Seçim Kurulunun istenilen kanuni tavsiyeyi vermekle yükümlü olmadığına, dilekçe sahiplerinin arzu ettikleri takdirde Partilerinin Tüzüğü ve Seçim Yasası hakkında bir avukattan hukuki görüş alabileceklerine oybirliği ile karar verildi.

SANDIK SEÇMEN LİSTELERİNİN ASILACAĞI YERLER VE ASKI YERİ GÖREVLİLERİ.

SHY. Md. 44 ve 46

Karar No: 25/1980

Sandık seçmen listelerinin askıya alınma konusu tezekkür edildi ve sandık seçmen listelerinin imkân dahilinde okullara asılmasına, bu mümkün olmadığı takdirde en fazla uğrak olan kahvehanelere veya

başka uygun yerlere asılmasına, listelere itirazların normal çalışma günlerinde 17.30-18.30 arasında, hafta sonu tatilleri ile diğer resmi tatil günlerinde 9.00-10.00 ile 17.30-18.30 arasında kaydedilmesine ve itiraz kaydı için olanak nisbetinde öğretmen görevlendirilmesine oybirliği ile karar verildi.

ADAYLIK BAŞVURU GÜNÜNDEN SONRA YENİ ADAYLIK KABUL EDİLMEZ.

SHY. Md. 58

Karar No: 30/1980

Mağusa kasabası Lala Mustafa Paşa mahallesi Ulusal Birlik Partisi muhtar adayı olarak Kemal Susuzlu'nun yerine Cemil Özçamay'ın ve üye olarak da Cemil Özçamay'ın yerine Kemal Susuzlu'nun sehven gösterildiği ve bu nedenle gerekli düzeltmelerin yapılması hususunda U.B.P. tarafından yapılan 28.4.1980 tarihli başvuruyu reddeden Mağusa ilçe seçim kurulunun kararından yapılan aynı tarihli itiraz tezekkür edilerek gereği düşünüldü.

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının amir hükümleri uyarınca adaylık için başvuru günü olarak ilân edilen 25.4.1980 tarihinden sonra yeni adaylık kabul edilemeyeceği ve edildiği takdirde yeni adaylara itiraz etme hakkının ortadan kalkmış olacağı cihetle yapılan itirazın oybirliği ile reddine karar verildi.

BİR SİYASAL PARTİ LİSTESİNE BAĞIMSIZ OLARAK GİREN BİR ADAYIN OY PUSULASI ÜZERİNDE YER ALAN İSMİNİN KARŞISINA "BAĞIMSIZ" SÖZCÜĞÜNÜN YAZILMASINA OLANAK YOKTUR.

SHY. Md. 54, 95 ve 96

Karar No: 32/1980

Lefkoşa ilçe seçim kurulundan alınan 29 Nisan 1980 tarihli bir yazıda Toplumcu Kurtuluş Partisi tarafından verilen aday listelerinin bazılarında liste içinde yer alan bazı adayların parti üyesi olmayıp 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 54(2) maddesine uygun olarak bağımsız olarak yer almaları nedeniyle bu gibi adayların oy pusulasında yer alacak isimlerinin karşılıklarına "bağımsız" sözcüğünün yazılıp yazılmayacağı hususunda tereddüt mevcut olduğu belirtilmiş ve bu hususta Yüksek Seçim Kurulunun görüşü istenmiştir.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Yasanın 54(2) maddesi "siyasal partilere kayıtlı olmayan kimselerin, herhangi bir siyasal parti tarafından aday gösterilmeleri, kendilerinin yazılı iznine bağlıdır." demekle beraber bunun yöntemi hususunda herhangi bir açıklık getirmemektedir.

Seçim Yasamızın kaynağını Türkiye'de yürürlükte olan 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ve 306 sayılı Milletvekili Seçim Kanunu teşkil ettiğine göre yukarıda iktibası yapılan 54(2) maddesinin Türkiye'de nasıl yorumlandığına bakmakta fayda vardır.

Yapılan inceleme ve araştırmada 54(2) maddesine uygun olarak bir parti listesinde bağımsız olarak

seçime katılacak bir adayın oy pusulası üzerinde yer alacak isminin karşısında "bağımsız" veya buna benzer bir sözcüğün yazılıp yazılmayacağı hususunda açık hüküm veya örneğe rastlanmamakla beraber bu konuda Yüksek Seçim Kurulunca verilen bazı kararlarda belirtilen görüşler yardımcı olabilecek niteliktedir.

YSKK. 1969 Karar No.488 İlke Kararlar Dergisi 1969 sayfa 255'de şöyle denmektedir.

"Bir siyasi parti aday listesinde bağımsız olarak seçime katılan bir kimsenin siyasi parti tarafından yazılı muvafakatı alındıktan sonra yine o siyasi parti tarafından bağımsız olarak aday gösterilmesi ve bundan sonra partili adayların tabi olduğu işleme tabi tutularak, hakkında, adaylık için siyasi partiler tarafından yapılacak başvuruya ilişkin hüküm uygulanması gerekir."

Ve yine

YSK. İlke Kararları Kasım 1962-Şubat 1964 Dönemi, sayfa 142'de şöyle denmektedir:

"..... siyasi partilere yazılı olmayan kimselerin, belediye meclisi üyelikleri seçiminde, rızalarının alınması kaydıyla, siyasi bir partinin aday listesinde yazılabilecekleri sonucu çıkmaktadır. Böyle bir durumda bir siyasi parti aday listesine yazılan kimseler dahi, hukuk bakımından, o siyasal partinin adayı sayılır. .... Bağımsız aday demek, herhangi bir parti listesinde yer almamış olup kendi adaylığını koymuş bulunan kimse demektir."

Yukarıda iktibası yapılan pasajlardan da anlaşılacağı üzere bir parti listesinden 54(2) maddesi uyarınca gösterilen bir aday bağımsız olduğuna bakılmaksızın seçim maksatları bakımından

bağımsız olarak değil de o partinin bir adayı gibi işlem göreceği öngörülmektedir.

Keza, oy pusulalarının nasıl tanzim edileceği Yasanın 95 ve 96. maddeleri ile düzenlenmektedir. Özellikle birleşik oy pusulaları üzerinde siyasal partilerin yerleri belli olduktan sonra en son sütunda BAĞIMSIZLAR başlığı altında ayrı bir sütun öngörülmeyle yasa koyucu siyasal partiler ile bağımsız adaylar arasında seçmenlerin kolaylıkla farkedeceği bir şekil üzerinde durmuştur. Talep edildiği gibi bir siyasal parti sütununda yer alan bağımsız bir adayın isminin karşısına "bağımsız" sözcüğü yazıldığı takdirde oy pusulası üzerinde iki ayrı yerde "bağımsız" sözcüklerinin görülmesi ile seçmenler arasında tereddüt doğabileceği de gözden uzak tutulamaz.

Yukarıda söylenenler ışığında 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 54(2) maddesi uyarınca bir siyasal parti listesinde bağımsız olarak giren bir adayın oy pusulası üzerinde yer alan isminin karşısına "bağımsız" sözcüğünün yazılmasına olanak olmadığına oyçokluğu ile ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına ve birer örneğin de ilçe seçim kurullarına gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

**SAHTEKÂRLIKLA SÜRÜŞ EHLİYETİ TEMİN ETMEYE
TEŞEBBÜS ETME SUÇU 29/1975 SAYILI AF YASASI
KAPSAMINA GİRMEKTEDİR.**

SHY. Md. 9

Karar No: 34/1980

Toplumcu Kurtuluş Partisi genel başkanı 30

Nisan 1980 tarihli itirazı ile Değirmenlik belediye meclisi üyeliğine Ahmet Dervişali Özağaoğlu'nu aday gösterdiğini, adıgeçenin 5 Kasım 1974 tarihinde evrak sahtelemekten sabıkası bulunduğu nedeniyle adaylığının ilçe seçim kurulunca iptal edildiğini bildirdi ve 20 Temmuz 1974 ile 20 Temmuz 1975 tarihleri arasında işlenen suçlar 29/1975 sayılı Af Yasası kapsamında olduğundan söz konusu suçun işleniş tarihi nedeniyle adaylığa engel teşkil etmemesi gerektiğini ileri sürerek ilçe seçim kurulu kararının iptali ve adıgeçenin adaylığına izin verilmesi isteminde bulundu.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Lefkoşa ilçe seçim kurulu kararının üzerine dayandırıldığı Emniyet Genel Müdürlüğü belgesinde adıgeçen adayın işlediği suçun sahtekârlıkla sürüş ehliyeti temin etmeye teşebbüs etme suçu olduğu görülmektedir. Bundan da anlaşılacağı gibi işlenen suç 29/1975 sayılı Af Yasasının 3(C) maddesinde belirtilen istisnalardandır ve Af Yasası kapsamına girmemektedir. Bu nedenle Yüksek Seçim Kurulu ilçe seçim kurulu kararına müdahale etmek için herhangi bir neden görmedi ve itirazın oybirliği ile reddine karar verdi. (Bak Karar No. 50/1980)

ADAY OLMAYA ENGEL SUÇLARDAN MAHKÛMİYET, ZAMAN İLE BAĞLANTILI OLMAKSIZIN, SEÇİLME NİTELİĞİNİ ETKİLER.

SHY. Md. 9 ve 162

Karar No: 35/1980

Toplumcu Kurtuluş Partisi genel başkanının 2 Mayıs 1980 tarihli itirazında ihtiyar heyeti

üyeliklerine aday gösterilen

Ortaköy'den Timur H.Nizam'ın 3 Ekim 1975'de, Cengizköy'den Abdülâzım Zehirok'un 29 Eylül 1975'de, Akkavuk'tan Olgun Güllü'nün 2 Şubat 1969'da ve Yenicami'den Cemal Ak'ın 11 Haziran 1972'de

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9. maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendinde öngörülen suçlardan mahkûmiyetleri nedeniyle adaylıklarının iptaline ilişkin ilçe seçim kurulunun 29 Nisan 1980 tarihli kararının, söz konusu mahkûmiyet kararlarının hepsi de 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası yürürlüğe girmeden önce verildiği ve Yasaların aksine kural bulunmadıkça yayımlandıkları veya yürürlüğe girdikleri tarihten ileriye doğru ve ondan sonraki olaylara uygulandıkları, geçmişe ve geçmişe ilişkin olaylara uygulanmaları için bu hususta özel kural ihtiva etmeleri gerektiği, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasında böyle bir özel kural bulunmadığı, dolayısıyla bu Yasanın yürürlük tarihinden önceki Mahkeme hükümlerinin adaylığa engel olmaması gerektiği iddia edilerek iptali ve adigeçenlerin adaylıklarına izin verilmesi isteminde bulundu.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9. maddesinin (1)'inci fıkrasının (d) bendinde öngörülen aday olmaya engel suçlardan mahkûmiyetin, zaman ile bağlantılı olmaksızın, seçilme niteliğini etkilediğine ve itirazın reddine oybirliği ile karar verildi.

PARTİ TARAFINDAN GÖSTERİLEN BİR ADAYIN BİZZAT ADAYLIKTAN ÇEKİLMEME HAKKI VARDIR.

SHY. Md. 63

Karar No: 37/1980

Toplumcu Kurtuluş Partisinin 2 Mayıs 1980 tarihli itirazında partileri tarafından Akkavuk ihtiyar heyeti üyeliğine aday gösterilen Ali Musa Çeler ile Küçük Kaymaklı ihtiyar heyetine aday gösterilen Hasan Yayman'ın kanunsuz ve/veya hırsızlık mal tasarrufu nedeniyle haklarında verilmiş mahkûmiyet kararları olduğundan, Minareliköy ihtiyar heyeti üyeliğine aday gösterilen Ahmet Özdoğan'ın da dilekçe vererek adaylıktan çekildiğinden Lefkoşa ilçe seçim kurulunca 29 Nisan 1980 tarihinde adaylıklarının iptal edildiği, halbuki ilk iki adayın mahkûm oldukları suç 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9. maddesinin (1)'inci fıkrasının (d) bendinde sayılan aday olmaya engel suçlardan olmadığı, diğer aday da parti tarafından gösterildiğinden adaylığı ancak parti tarafından çekilebileceği, parti listelerindeki adayların kişi olarak ilçe seçim kuruluna başvurarak aday olmalarının olası olmadığı, aday göstermeye yetkili organ kimse adaylıktan çekmeye yetkili organ da onun olması, aday olmadaki yöntem ne ise çekilmede de aynı olması gerektiği, aksi halde böyle hallerde siyasal partilerin adaysız kalmaya mahkûm edilmiş olacağı, çünkü partilerin belirli bir tarihten sonra başka aday saptamalarının olası olmadığı, Yasada adaylığın kesinleşmesinden önce adaylıktan çekilmeye olanak veren kural bulunmadığı bildirildi ve ilçe seçim kurulunun söz konusu kararlarının iptali isteminde bulunuldu.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

1. Kanunsuz ve/veya hırsızlık mal tasarrufunun 1976 Seçim ve Halkoylaması

Yasasının 9. maddesinin (1)'inci fıkrasının (d) bendinde sayılan aday olmaya engel suçlardan olduğuna,

2. Parti tarafından gösterilen bir adayın bizzat adaylıktan çekilmeye hakkı bulunduğu

bu nedenlerle her iki konudaki itirazın reddine oybirliği ile karar verildi.

SEÇİM DÖNEMİNDE BELEDİYEYE BAĞLANAN YERDEKİ SEÇMENİN OY KULLANABİLMESİ.

SHY. Md. 5

Karar No: 40/1980

Lefkoşa ilçe seçim kurulunun 2 Mayıs 1980 gün ve 1/80 sayılı yazısı ile Beyköy'ün Değirmenlik belediye sınırları içine alındığı, Değirmenlik belediyesinin 815, Beyköy'ün de 73 seçmeni bulunduğu bildirildi ve bu hususta ne gibi işlem yapılacağı soruldu. Konu yazı ekindeki İçişleri ve İskân Bakanlığının 29 Nisan 1980 gün ve 1/75 sayılı yazısından Bakanlar Kurulunun Beyköy'ün Değirmenlik belediye sınırları içerisine alınmasına dair kararı 25 Nisan 1980 tarihinde verdiği görüldü.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Lefkoşa İlçesine bağlı Beyköy'ün Değirmenlik belediye sınırları içine alındığına dair konu yazı ve bu hususta Resmi Gazete'deki ilâna ilişkin olarak

1. saptanan aday sayısının etkilenmeyeceği;
2. aday listelerinin kesinleşmediği

göz önünde tutuldu ve 1 Haziran 1980 tarihinde yapılacak belediye seçimlerinde Beyköy'lü seçmenlerin Değirmenlik belediye başkan ve üyeleri için oy kullanabilmeleri hususunda gerekli işlemin yapılmasına oybirliği ile karar verildi.

BİR KOMİSYON TARAFINDAN YARGILANIP MAHKÛM EDİLEN BİR KİŞİNİN, SABIKASI OLDUĞU NEDENİYLE, ADAYLIĞININ DÜŞÜRÜLMESİ SÖZ KONUSU OLAMAZ.

SHY. Md. 9 ve 162

Karar No: 42/1980

Ulusal Birlik Partisi, Alsancak belediye başkan adayı Gökay Cevdet Boğaçkan'ın sabıkalı olduğu nedeniyle adaylıktan düşürülmesine dair Girne ilçe seçim kurulu kararına karşı 3 Mayıs 1980 tarihli bir yazı ile itiraz etti. İtirazın içeriği özetle şöyledir:

1. Girne ilçe seçim kurulunun kararında verdiği gerekçeler kanunen geçersiz ve/veya etkisizdir. 214/65 sayılı ceza davası Gökay Cevdet Boğaçkan aleyhine değildir.
2. Ahar surette veya alternatif olarak adıgeçenin ilgili mevzuat ve/veya 9/1976 sayılı Mahkemeler Yasasının öngördüğü şekil ve usulde kurulmuş bir Mahkeme tarafından yargılanıp mahkûm edilmediği sürece mahkûm ve/veya sabıkalı sayılması kanunen mümkün ve geçerli sayılamaz.
3. 9/1976 sayılı Mahkemeler Yasasının 83. maddesi, hangi Mahkeme kararının ne surette geçerli olacağını açıkça belirtmektedir. 214/65 sayılı ceza davasının varlığı ispat edilse dahi, yasalara uygun bir Mahkeme tarafından karara bağlanmadığından sabıka olarak sayılması ve

adıgeçenin adaylığının düşürülmesi alenen hatalıdır.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Girne ilçe seçim kurulu Gökay Cevdet Boğaçkan'ın adaylığını sabıkalı olduğu gerekçesiyle düşürmüştür. Adıgeçen bir komisyon tarafından yargılanıp mahkûm edildiğinden ve yasalara uygun bir Mahkeme tarafından yargılanıp mahkûm edilmiş bulunmadığından sabıkası olduğu nedeniyle adaylığının düşürülmesi söz konusu olamaz.

İtirazın kabul edilmesine ve ilçe seçim kurulu kararının iptal edilerek adıgeçenin kesinleşecek aday listesine dahil edilmesine oyçokluğu ile karar verildi.

KURULUN BİR İTİRAZI İNCELEYEBİLMESİ İÇİN İLÇE SEÇİM KURULU KARAR SURETİNİN İTİRAZA EKLENMESİ ŞART DEĞİLDİR.

BİR KİŞİYE İSTİNAT ETTİRİLEN SUÇTAN İSTİNAF MAHKEMESİNDE BERAAT ETMESİ DURUMUNDA ADAYLIĞININ İPTALİ HAKKINDA VERİLEN KARAR İPTAL EDİLİR.

SHY. Md. 9 ve 162

Karar No: 44/1980

Ulusal Birlik Partisi 3 Mayıs 1980 tarihli itirazında, Çatalköy muhtar adayı A.A.Çeliker'in 776/69 sayılı ceza davasından yapılan 23/70 sayılı istinafta beraat ettiğini bundan dolayı görevden durdurulma durumuna Amme Hizmeti Komisyonunun bir yazısı ile son verildiğini, geçici olarak görevden durdurulduğu müddet ile ilgili ödeneklerini bir tamam aldığını, görevinden durdurulduğu sırada

foreman iken daha sonra 2.sınıf Ziraat Mufettişi mevkiine terfi ettirildiğini ve bu mevkiden emekliye ayrıldığını iddia etti ve ilçe seçim kurulunun adigeçenin adaylığının iptali hakkındaki kararının incelenerek adaylığının geçerli sayılması isteminde bulundu.

İlk önce itirazın incelenip incelenemeyeceği durumu görüşüldü ve ilçe seçim kurulu karar suretinin itiraza eklenmesinin şart olmadığına ve itirazın incelenebileceğine oyçokluğu ile karar verildi.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

İstinaf dosyası ile İstinaf Mahkemesinin verdiği hüküm tetkik edildi. Sözü edilen kişinin kendisine istinat ettirilen suçtan İstinaf Mahkemesinde beraat ettiği anlaşıldı. Bu nedenle itirazın kabulüne ve ilçe seçim kurulunun itiraza konu kararının iptaline oyçokluğu ile karar verildi.

İKİ SİYASAL PARTİDEN AYNI YER VE HEYET İÇİN ADAY GÖSTERİLEN KİŞİNİN ADAYLIĞI, SADECE İSTİFA ETTİĞİ SİYASAL PARTİ LİSTESİNDE İPTAL EDİLİR.

SHY. Md. 63 ve 162

Karar No: 46/1980

Demokratik Halk Partisi 3 Mayıs 1980 tarihli itirazda D.H.P.'nin Adaçay ihtiyar heyeti üye adayı Aziz Demir'in ayrıca Ulusal Birlik Partisi tarafından aynı yer ve heyet için aday gösterildiğini, bu nedenle ilçe seçim kurulunun adigeçenin adaylığını her iki partiden de iptal ettiğini ve Aziz Demir'in 22 Nisan 1980 tarihinde D.H.P.'ye kaydolandığını ve halen D.H.P. üyesi ve

Adaçay ihtiyar heyeti üyesi bulunduğunu iddia etti ve sözü edilenin D.H.P. üye fişi ve U.B.P. istifa belgesini itiraza ekli olarak gönderdi.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

İtiraza ekli belgelerden Adaçay ihtiyar heyeti üyeliğine aday olan Aziz Demir'in 22 Nisan 1980 tarihinden itibaren U.B.P.'den istifa ettiği ve sadece D.H.P. üyesi olduğu görülmüştür. Bu nedenle adaylığının sadece U.B.P. listesinde iptal edilmesi ve D.H.P. listesinde aday olarak kalması gerektiğine oybirliği ile karar verildi.

YÜKSEK MAHKEME KARARI İLE ÇELİŞKİLİ OLAN KARAR DÜZELTİLİR.

SHY. Md. 9 ve 19

Karar No: 50/1980

Toplumcu Kurtuluş Partisinin Değirmenlik belediye meclisi üye adayı Ahmet Dervişali Özağaoğlu'nun adaylığının ilçe seçim kurulu tarafından iptaline ilişkin 30 Nisan 1980 tarihli itirazı Yüksek Seçim Kurulunun 34/1980 sayılı kararı ile reddolunmuştu.

T.K.P. bu ret kararının Yargıtay-Ceza (Havale) 1/76'da Yüksek Mahkemenin verdiği karar ile çelişkili olduğunu ve 1/76'daki havale konusu suçların Af Yasası kapsamına girdiği kararına varıldığı halde Yüksek Seçim Kurulu Ahmet Dervişali Özağaoğlu'nun aynı nitelikteki suçunun af kapsamına girmediği kararına vardığını bildirerek herhangi bir adaletsizliğin önlenmesi için varılan kararın Yüksek Mahkeme kararı ışığında yeniden gözden geçirilmesi isteminde bulundu.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

T.K.P. Değirmenlik belediye meclisi üye listesinin sonuna Ahmet Dervişali Özağaoğlu'nun 5.üye olarak eklenmesine oybirliği ile karar verildi.

ASKERLERİN ESAS İKAMET YERLERİ YERİNE BİRLİKLERİNİN BULUNDUĞU MERKEZLERDE SAYIM VE YAZIMININ YAPILMASININ YASANIN METNİNE VE RUHUNA AYKIRI OLDUĞU NEDENİYLE KURULUN 11/1980 SAYILI İLKE KARARININ DÜZELTİLMESİ İSTEMİ, BU GEÇ RADDEDE, SEÇMEN KÜTÜKLERİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİNİN OLANAKSIZ OLDUĞU NEDENİYLE UYGUN DEĞİLDİR. (BAK KARAR NO. 6/1981 ve 79/1985)

SHY. Md. 33 ve 37

Karar No: 52/1980

Demokratik Halk Partisi 3 Mayıs 1980 tarihli yazı ile sandık seçmen listelerini hazırlamakla görevli kamu görevlilerinin Sayım ve Yazım İşlerinde Göz Önünde Tutulacak Esasları Gösteren Genelgenin Not Bölümünün 3. maddesi uyarınca asker kişilerin sayım ve yazımını, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının öngördüğü şekilde bu gibilerin esas ikametgâh yerleri aksine, birliklerinin bulunduğu merkezlerde yaptığını böyle bir uygulamanın 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının

1. Her seçmenin, kütüğünde yazılı bulunduğu seçim çevresinde ve oturduğu yere en yakın sandığa ait seçmen listesine yazılması ve o sandıkta oy vermesini öngören 33.maddesine,
2. Sayım ve yazım işlemlerinin ne şekilde

yapılacağını belirleyen ve sayım ve yazım günü o çevrede bulunmasına rağmen başka bir seçim çevresinde ikamet eden seçmenler için ayrı bir cetvel tanzimini öngören 37.maddesinin (5)'inci fıkrasına,

3. Cetvellerin seçim çevreleriyle ayırım, tasnif ve birleştirilip her seçim çevresi için ayrı bir daimi seçmen kütüğü düzenlenmesini öngören 37.maddenin (8)'inci fıkrasına

aykırı olduğu ve sandık seçmen listelerinin şimdiki şekli ile kesinleşmesi halinde:

1. Oy verme gününden önce terhis edilme, emeklilik gibi sebeplerle askerlik ile olan ilişkilerini kaybeden seçmenlerin,
2. Oy verme gününde plânlanmış yıllık izin, mazeret izni veya kısa süreli izin dolayısıyla birliğinden uzakta bulunacak asker kişilerin,
3. Temel Eğitimi tamamlaması veya başka bir nedenle bir başka birliğe nakli veya aktarması yapılan asker kişilerin oy verme haklarının kısıtlanacağı ve
4. Yasanın kapalı yerlerde propaganda ile ilgili 67'nci maddenin 8'inci fıkrasının "kışla, karargâh, ordugâh gibi askeri bina ve tesislerde" kapalı yer toplantısını yasaklayan amir hükmü karşısında Siyasal Partilerin ve adayların bir kısım seçmenlere karşı yasal propaganda hakkını kısıtlayacağı

görüşünde olduklarını bildirdi ve Yasanın metnine ve

ruhuna aykırı olduğu kanısında oldukları başvuru konusu Genelgenin Not Bölümünün 3. maddesinin, seçmen listelerinin kesinleşmesinden önce düzeltilmesi isteminde bulundu.

Konu görüşülüp gereği düşünöldü:

Şikâyet konusu ilke kararının 22 Mart 1980 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandığı, bunu takiben 30 Mart 1980'de Yasa uyarınca gerekli sayım ve yazım işlerinin yapıldığı, daha sonra seçim listelerinin belirlendiği ve bu geç raddede askerlerin esas ikametgâhlarını saptayarak seçmen kütüklerini yeniden düzenlemenin olanaksız olduğundan bu aşamada ilke kararını değiştirmenin uygun olmadığına oybirliği ile karar verildi.

**DAKTİLO HATALI OLARAK KESİNLEŞEN ADAY İSMİ
RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANACAK BİR DÜZELTME YAZISI İLE
DÜZELTİLEBİLİR.**

SHY. Md. 61

Karar No: 54/1980

Demokratik Halk Partisi 9 Mayıs 1980 tarihli yazısı ile partilerinin Küçük Kaymaklı ihtiyar heyeti üyesi Erden Pekri'nin ismini, daktilo hatasından dolayı, Erden Pokri olarak bildirdiklerini, bu nedenle anılan kişinin adaylığının Resmi Gazete'de Erden Pokri olarak yayımlanıp kesinleştiğini bildirdi ve oy pusulaları basılmazdan önce bu yanlışlığın düzeltilmesi isteminde bulundu.

Konu görüşülüp gereği düşünöldü:

Resmi Gazete'de yayımlanacak bir düzeltme

yazısı ile talep edilen düzeltmenin yapılmasına oybirliği ile karar verildi.

**HAREKET HALİNDE BİR HOPARLÖRLE TOPLANTIYA DAVET
PROPAGANDA SAYILIR VE YAPILAMAZ.**

SHY. Md. 72

Karar No: 55/1980

Emniyet Genel Müdürünün telefon mesajı üzerine gezici hoparlörle yayın konusu araştırıldı ve Girne ilçe seçim kurulunun Ulusal Birlik Partisi ile Toplumcu Kurtuluş Partisine Girne belediye hudutları içinde toplantıya davet amacı ile hoparlörle yayın yapmalarına izin verdiği öğrenildi.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Hareket halinde bir hoparlörle toplantıya davetin propaganda sayılıp yapılamayacağına, hoparlörün sadece toplantı yerinde kullanılabileceğine ve bu nedenle toplantıya davet için ilçe seçim kurulunca izin verilmemesi ve verilmiş izinler varsa iptal edilmesi gerektiğine oybirliği ile karar verildi.

SANDIK KURULU ÜYELERİNİN SAPTANMASI.

SHY. Md. 26 ve 29

Karar No: 57/1980

Mağusa ilçe seçim kurulu 14 Mayıs 1980 tarihli bir yazı ile 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 26(2) maddesinin sandık kurullarına ihtiyar heyeti üyeleri arasından adçekme ile bir üye ve bir de yedek üyenin seçilmesini öngördüğünü ancak 1 Haziran 1980 tarihinde yapılacak seçimlerin pek çoğunda

halen mevcut ihtiyar heyeti üyelerinin adaylıklarını koyduklarını belirtmekte, bu durumda bu gibi kişilerin sandık kurullarında görevlendirilmelerinin sakıncalı olup olmadığı ve bu hususta ne gibi işlem yapılması gerektiği sorulmaktadır.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 29.maddesi aday olanların kurullara seçilemeyeceklerini öngörmektedir. Bu durumda mevcut ihtiyar heyeti üyelerinden aday olanlar sandık kurullarına üye veya yedek üye seçilemezler.

Aday olan ihtiyar heyeti üyeleri sandık kurullarına üye veya yedek üye seçilemeyeceğine göre ilçe seçim kurullarınının aşağıdaki usule uymasına karar verildi:

1. Mevcut üyelerden ikiden fazla üyenin aday olmaması halinde Yasanın 26(2) maddesi uyarınca sandık kurulları üye ve yedek üyeliğine aday olmayan üyelerden adçekme ile seçilmesi.
2. Mevcut üyelerden iki üyenin aday olmaması halinde bu gibi üyelerin adçekme yolu ile birinin asıl üye, diğerinin de yedek üye olarak seçilmesi,
3. Mevcut üyelerden sadece bir üyenin aday olmaması halinde bu gibi üyenin sandık kurulu asıl üyeliğine seçilmesi ve yedek üyelerin de iyi ün sahibi olmakla tanınmış seçmenler arasından seçilmesi.
4. Mevcut üyelerin tümünün aday olması halinde 26(2) madde uyarınca öngörülen

seçimin kamu görevlisi dışında iyi ün sahibi olmakla tanınmış seçmenler arasından yapılması.

Kooperatif sekreterleri, evlendirme memurları ve kır bekçileri bu amaç için kamu görevlileri dışında iyi ün sahibi seçmen tanımına girmiş sayılır.

1 Haziran 1980'de yapılacak yerel seçimlerde sandık kurullarının aşağıda gösterildiği gibi oluşmasına karar verildi:

1. Sandık kurulu başkanının kamu görevlileri arasından seçilmesi.
2. Diğer üye ve yedek üyelerin aday olmayan ihtiyar heyeti üyeleri arasından veya kamu görevlileri dışında iyi ün sahibi olmakla tanınmış seçmenlerden seçilmesi.
3. Yedek üyelerin oy verme gününde sandık kurulu başkan veya başkan vekili tarafından çağrıldıkları takdirde görev başına gelmeleri.

BAĞIMSIZ ADAYLARIN DEVLET RADYOLARINDAN KENDİ OLANAKLARI DAHİLİNDE, REKLÂM SAATLERİNDE VE/VEYA BAŞKA HERHANGİ BİR SAATTE, BEDELİNİ ÖDEMELERİ SURETİYLE DAHİ, SEÇİM PROPAGANDASI YAPMALARINA, 1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASINA GÖRE, OLANAK YOKTUR.

SHY. Md. 65 ve 68

Karar No: 59/1980

1 Haziran 1980'de yapılacak yerel seçimlerde Girne belediyesi bağımsız başkan adayları olan D.Sertaç Savim 15.5.1980 tarihli yazı ile Yüksek Seçim

Kuruluna müracaat ederek 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının bütün partilerin Devlet radyosundan seçim propagandası yapmalarına olanak tanıdığını, bu hakkın bağımsız üyelere tanınmadığını ve bunun bağımsızlar aleyhine çalışır bir durum arzettiğini, bu hususun Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı düştüğünü, bunun telâfisi için Yasada gerekli boşluğun doldurulması sureti ile bağımsızlara da bu hakkın tanınmasını önermeyi bir vazife telâkki ettiğini, 1 Haziran 1980'de yapılacak olan seçimlerde radyodan kendi olanakları dahilinde, reklâm saatlerinde bedelini ödemek suretiyle kendi seçim propagandasını yapmak istediğini Yüksek Seçim Kuruluna bildirerek, isteminin olumlu karşılanmasını talep etti.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 65. maddesi propagandanın Yasa kuralları içinde serbest olduğunu öngörmektedir. 65. maddeyi 82. maddeye kadar takip eden maddeler de propagandanın nasıl ve nerede yapılacağını açıklıkla içermektedir. Propaganda sadece 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının öngördüğü şekilde yapılabilir. Devlet radyolarından propaganda ile ilgili yasa maddesi sadece seçimlere katılan siyasal partilere Devlet radyolarından propaganda yapma hakkını verdi. Bu durumda bağımsız adayların Devlet radyolarından kendi olanakları dahilinde, reklâm saatlerinde ve/veya başka herhangi bir saatte, bedelini ödemek suretiyle dahi, seçim propagandası yapmalarına 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasına göre olanak olmadığından dilekçenin reddine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

SANDIK KURULU OLUŞTURULMASINDA KARAR NO 57/1980'NE UYULMASININ OLANAK DIŞI OLDUĞU VEYA SEÇİMİN SİHHATİ BAKIMINDAN, İLGİLİ İLÇE SEÇİM KURULU ZORUNLU GÖRDÜĞÜ HALLERDE, SANDIK KURULUNDA BAŞKANA İLÂVETEN İKİNCİ BİR KAMU GÖREVLİSİ DE GÖREVLENDİREBİLİR.

SHY. Md. 26

Karar No: 62/1980

Lefkoşa ilçe seçim kurulunun sandık kurullarının oluşumu ile ilgili 22 Mayıs 1980 gün ve 1/80 sayılı yazısı ile ihtiyar heyeti üyelerinin pek çoğunun Haziran 1980 seçimlerinde aday oldukları, kamu görevlileri dışında ün yapmış seçmenlerin bu görevi kabulde isteksiz oldukları; kır bekçilerinin pek çoğunun okur yazar olmadıkları; Evlendirme memurlarının yaş ve miktar yönünden kifâyetsiz oldukları; seçmenler arasından seçilecek kişilerin siyasi partilerle olan ilişkilerinin derecesinin bilinmeyişi nedenleri ile 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 87. maddesinde belirtilen görev ve yetkileri sağlıklı ve tarafsızca yerine getirebilecek sandık kurulu üyelerini kamu görevlileri dışından seçmekte müşkilâtla karşılaşıldığı ve Haziran 1980 seçimlerinde birçok seçim çevresinde 4 tür seçimin neticelendirileceği de dikkate alınınca müşkilâtın biraz daha ciddiyet kazandığı bildirilmiş ve en az iki kamu görevlisinin sandık kurullarında yer alması seçimlerin sağlıklı bir şekilde yapılmasına yardımcı olacağı belirtilerek gerekli direktifin verilmesi isteminde bulunulmuştur.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

20 Mayıs 1980 gün ve YSK 30 sayılı yazıdaki talimata (Karar No: 57/1980) uyulmasının olanak dışı

olduğu veya seçimin sıhhati bakımından ilgili ilçe seçim kurulunun zorunlu gördüğü hallerde sandık kurullarında başkana ilâveten ikinci bir kamu görevlisi de görevlendirilebileceğine oybirliği ile karar verildi.

İKAMET ETTİĞİ YER DIŞINDAKİ BİR YERDE OY KULLANAN SEÇMEN HAKKINDAKİ İTİRAZIN ZAMANINDA SANDIK SEÇMEN LİSTELERİNE YAPILMASI GEREKİR.

MUHTAR VE İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİ SEÇİMİNDE ZARFLAR AYNI SANDIĞA ATILDIĞINDAN VE AYRI AYRI VERİLDİĞİNDEN, SANDIĞA ATILAN ÜYE ZARFLARININ BİR TANESİNDEN ÇIKAN MUHTAR OY PUSULASI GEÇERLİ SAYILIR.

SHY. Md. 46, 126, 159, 165 ve 166

Karar No: 72/1980, 88/1980

Boğaz muhtarlığı ile ilgili Ulusal Birlik Partisinin yaptığı 2 Haziran 1980 tarihli itiraz ile oyunu U.B.P. muhtar adayına veren bir seçmenin oy pusulası ihtiyar heyeti üyeliği zarfı içinden çıktığından, diğer bir seçmenin de evet mühürünü yine partinin karesi içine vurduğu halde mühür mürekkebi yayılmış olduğundan oylarının geçersiz sayıldığı; ayrıca başka köy toprağında ikamet etmekte olan bazı seçmenlerin oylarını Boğaz'da kullandıkları ve sayım neticesi U.B.P.'nin 92 oy, Demokratik Halk Partisinin ise 94 oy aldığı, netice olarak sandık kurulu başkanının inandırıcı olmayan nedenlerle iptal ettiği 6 oyun muhtarlık seçimi sonucunu değiştirdiği bildirildi ve gerekli işlemin yapılması rica edildi.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Başka köy toprağında ikamet etmekte olan ve oylarını Boğaz'da kullanmış bulunan seçmenler

hakkındaki itirazın zamanında sandık seçmen listelerine yapılabileceğine oybirliği ile karar verildi.

Muhtar ve ihtiyar heyeti üyeliği seçiminde zarflar aynı sandığa atıldığından ve ayrı ayrı verildiğinden, sandığa atılan üye zarflarının bir tanesinden çıkan muhtar oy pusulasının geçerli sayılmasına oyçokluğu ile karar verildi.

Oyçokluğu ile alınan karar ışığında itirazın incelenmesine ve bu amaç için ilgili Boğaz muhtarlık seçimi torbasının Girne ilçe seçim kurulundan getirilmesine oyçokluğu ile karar verildi. (Karar No.72/1980)

72/1980 sayılı karar uyarınca, sadece itiraz edilen iki oy pusulasının incelenmesi için, ilgili torba Girne ilçe seçim kurulundan getirilmiş ve aleyhine itiraz edilenin temsilcisinin huzurunda açılmıştır. İtiraz edilen iki oy pusulası incelenmiştir. Bu oy pusulalarından bir tanesinde iki evet mühürü vardır. Mühürlerin biri U.B.P. hanesinde, diğeri de D.H.P. hanesindedir. Sandık kurulu işbu oy pusulasını haklı olarak geçersiz saymıştır. İhtiyar heyeti üyeliği zarfından çıkan muhtarlık oy pusulası incelenmiştir. Bu pusulada oy U.B.P.'ye değil de D.H.P.'ye verilmiş olduğu görülmüştür. İtirazda ileri sürülen yanlışlıkların doğru olmadığı saptanmıştır. Bu nedenle itiraz oybirliği ile reddolundu. (Karar No. 88/1980)

KAMU GÖREVLİSİNİN ADAYLIĞININ KESİNLEŞMESİNDEN SONRA İZNE ÇIKMAMASI VEYA SEÇİLMESİ HALİNDE KAMU GÖREVİ VEYA SİYASAL KAMU GÖREVLERİNDEN BİRİNİ TERCİH ETMEMESİ KURULCA MÜDAHALE EDİLECEK BİR DURUM DEĞİLDİR.

SHY. Md. 57 ve 236

Karar No: 78/1980

Demokratik Halk Partisinin 4 Haziran 1980 tarihli itirazı ile Meriç muhtarlığını Kara Yollarında kamu görevlisi olan Öncel Beyazer'in kazandığı, halbuki adigeçen kamu görevlisinin adaylığı kesinleştikten sonra 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 57(4) maddesi uyarınca izne çıkmadığı, görevinden fiilen ayrılmadan seçim propagandalarına karışarak kamu görevinin nüfuzundan yarar sağlayarak seçimi kazandığı bildirildi ve tutanağının iptali, bu uygun görülmediği takdirde siyasal kamu görevi ile kamu görevinin aynı kişide birleşemeyeceğinden yasal süre içinde tercih hakkını kullanması yönünde ikaz edilmesi istendi.

Konu tezekkür edildi ve Yüksek Seçim Kurulunun müdahale edeceği bir durum bulunmadığına, şikâyet sahibinin arzu ettiği takdirde Kamu Hizmeti Komisyonuna ve diğer ilgili makamlara şikayetini yapabileceğine oybirliği ile karar verildi.

SEÇİM SONUCUNUN NASIL ETKİLENDİĞİ HUSUSUNDA HERHANGİ BİR SAYI VE HESAP İŞLEMİ AÇIKLANMADAN, KURUL DIŞINDAKİ BİR YERDE KULLANILMAYA HAZIR BELİRSİZ MİKTARDA ZARF VE OY PUSULASI BULUNMASINA BAĞLI OLARAK SEÇİM SONUCUNUN ETKİLENDİĞİNE DAİR YAPILAN İDDİA, SEÇİMİN SONUCUNU ETKİLEYECEK NİTELİKTE OLDUĞUNU GÖSTEREN GEREKÇE VE DELİLLERDEN YOKSUNDUR.

SHY. Md. 166

Karar No: 90/1980

Cumhuriyetçi Türk Partisi genel sekreteri 6

Haziran 1980 tarihli bir yazı ile Gazi Mağusa'da yapılan yerel seçimlerde 12,13,14 numaralı sandıkların bulunduğu binanın arka tarafındaki bir arsada ilçe seçim ve sandık kurulu tarafından mühürlenmiş halde çok sayıda zarf ve oy pusulası bulunduğunu bu zarf ve oy pusulalarını bulan Hayrettin Alçiner isimli bir yurttaşın iki tanesini partiye ulaştırdığını, Hayrettin Alçiner'in yazılı ifadesi ile ulaştırdığı iki adet zarf ve oy pusulasını ilçe seçim kuruluna yaptığı itiraza ek olarak gönderdiğini oy pusulaları ve zarfların arsada bulunmasının sandıklarda usulsüz seçim, hile, çalma gibi işler yapıldığını gösterdiğini ve bu işlemlerin seçim sonucunu etkileyebilecek düzeyde olduğunu iddia ederek seçimin yeniden yapılması talebinde bulundu.

166. maddenin şart bendi uyarınca siyasal partilerin bölge başkanları ile genel merkezleri veya bağımsız adaylar tutanağın düzenlenmesinden sonra 7 gün içinde seçimin sonucuna etkin olaylar ve haller nedeni ile Yüksek Seçim Kuruluna itiraz yapılabilir. Aynı maddeye göre bu itirazlar yazılı olarak yapılır ve ihbar ve iddia olunan vakıaların niteliğinin ve gerekçesinin beyanı, delillerinin gösterilmesi ve belgelerin bağlanması, bu belgelerin elde edilmesi olanaksız ise nedenlerinin ve nerede sağlanabileceklerinin bildirilmesi gerekir. Bu koşulları taşımayan dilekçeler reddolunur.

Seçimin sonucunu etkileyen olaylar ve haller ileri sürüldüğü hallerde, itiraz olunan itirazda ileri sürülen yolsuzlukların seçimin sonucunu nasıl değiştirdiğini, sayı ve hesap işlemleri ile açıklanması gerekir. Sayım ve hesap işlemleri ile seçim sonucunun etkilendiğini göstermeyen dilekçeler geçerlilik şartlarından yoksundur ve incelenmeden reddolunması gerekir. İtirazda bir arsada bulunduğu

iddia olunan oy pusulalarının kaç tane olduğu kesinlikle belirtilmedi, sadece iki tanesinin ilgili ilçe seçim kuruluna verildiği iddia edilmektedir. Seçim sonucunun nasıl etkilendiği hususunda herhangi bir sayı ve hesap işlemi açıklanmamıştır. Yapılan iddia seçimin sonucunu etkileyecek nitelikte olduğunu gösteren gerekçe ve delillerden yoksundur.

Bu nedenle itirazın reddine oyçokluğu ile karar verildi. (Bak Türkiye Yüksek Seçim Kurulu Kararı 1961/398)

MUHTARLIK SEÇİMİNDE SEÇİLMİŞ ADDOLUNAN ADAYIN SEÇİLMEMİŞ SAYILMASI VE/VEYA TUTANAĞININ İPTAL EDİLMESİ İSTEMİ İLE MUHTELİF SANDIKLARDAKİ OY PUSULALARI İLE İLGİLİ İTİRAZ YAPILDIĞINDA, BU İTİRAZ ÜZERİNE TETKİK EDİLEBİLECEK SANDIK VEYA SANDIKLARDAKİ İTİRAZ EDİLMİŞ OY PUSULASI SAYISI ADAYLAR ARASINDAKİ OY FARKINDAN AZ İSE, SEÇİM SONUCU ETKİLENMEYECEĞİNDEN, BU OY PUSULALARI İNCELENMEYE TABİİ TUTULUP HAKLARINDA KARAR VERİLMEYEN İTİRAZ REDDOLUNABİLİR.

SHY. Md. 166

Karar No: 92/1980

Toplumcu Kurtuluş Partisi 7 Haziran 1980 tarihli dilekçesi ile Güzelyurt İsmet Paşa Mahallesi muhtarlık seçimine itirazda bulundu. İtirazda muhtarlık seçimi için 5 sandıkta oy verildiği belirtilmekte ve seçimi kazanan adayın 402 oy aldığı ondan sonra oy alan T.K.P. adayının oylarının 381 olduğu ve 2 aday arasındaki oy farkının 21 olduğu belirtildikten sonra ilgili sandıklarda geçerli sayılması gereken bazı oy pusulalarının geçersiz sayıldığı, geçersiz sayılan oy pusulaları hesaba

katıldığı takdirde T.K.P. adayının Ulusal Birlik Partisi adayından fazla oy alacağı bu nedenle U.B.P. adayının seçilmediği ve/veya geçerli oy pusulalarının geçersiz sayılması olayının seçimin sonucunu etkilediği ileri sürülerek seçilmiş addolunan U.B.P. adayının seçilmemiş sayılması ve/veya tutanağının iptal edilmesi isteminde bulunuldu.

İtirazcının, ilgili sandıklara ilişkin yakınması şöyledir:

1. 62 numaralı sandıkta 3 adet oy pusulasının çifte mühür taşıdığı ve/veya işaret taşıdığı nedeniyle geçersiz sayıldığı, bu oy pusulalarında aynı sütunda fazla mühür bulunmasının oy pusulasının geçersiz sayılmasını gerektirmediği, aynı zamanda T.K.P.'ye verilen ve geçersiz sayılan 3 adet oy pusulasında işaret olmadığı ve/veya işaret olsa bile oy pusulasının iptalini gerektirecek nitelikte olmadığı iddia edildi.

2. 63 numaralı sandıkta 35 adet oy pusulasının geçersiz sayıldığı halbuki geçersiz sayılan 35 oy pusulasından 33 tanesinin geçerli sayılması gerektiği ve bu geçersiz sayılan pusulalardan 20 tanesinin T.K.P.'ye verildiği iddia edildi. Buna ilâveten sandık kurulu tarafından T.K.P.'ye verilen tutanağın tek kişi tarafından imzalandığı cihetle geçersiz olduğu iddia edildi.

3. 64 numaralı sandıkta 11 oy pusulası geçersiz sayıldı. T.K.P.'ye verilen oy pusulalarının geçerli olduğu iddia edildi.

4. 65 numaralı sandıkta geçersiz sayılan 15 adet oy pusulasının geçerli olduğu, aynı sütunda birden fazla mühür bulunmasının oy pusulasını

geçersiz kılmadığı, pusulaların işaretli olmadığı ve/veya işaret varsa bunların pusulayı geçersiz kılacak nitelikte olmadığı iddia edildi.

5. 66 numaralı sandıkta geçersiz sayılan 12 adet oy pusulasından T.K.P.'ye verilen en az 5 oy pusulasının geçerli olduğu ve U.B.P. adayına verilen en az 7 oy pusulasının geçersiz olduğu halde sandık kurulu veya başkan tarafından geçerli sayıldığı iddia edildi.

Muhtarlık seçimi ile ilgili olarak sandık kurullarınca partilere verilen tutanak YSK 36A formu itiraz dilekçesine belge olarak eklendi.

Konu incelenip gereği düşünüldü:

Yasanın 166. maddesine göre ilçe seçim kurullarının kararına ve ilçe birleştirme tutanaklarına itiraz ve olağanüstü itirazların yazılı olarak yapılması gerekir. İtiraz dilekçesine itiraz edenin adının soyadının yazılması ve iddia olunan vakıaların niteliğinin ve gerekçesinin beyanının, delillerinin gösterilmesi ve belgelerinin bağlanması, bu belgelerin elde edilmesi olanaksız ise nedenlerinin ve nerede, ne suretle sağlanabileceğinin bildirilmesi gerekir. Bu koşulları taşımayan dilekçeler reddolunur.

Yasanın 166. maddesine göre kendilerine tutanak verilenlerin seçilmediğine veya seçimin sonucuna etkin olan olaylara karşı veya seçimin sonucuna etkin olaylar ve haller nedeni ile yapılan itirazlarda tutanak verilen kişinin niçin seçilmediğinin veya seçimin sonucuna etkin olaylar veya hallerin neler olduğunun dilekçede açıklıkla gösterilmesi gerekir. Dilekçede sayı ve rakam belirtilerek seçimin sonucunun nasıl etkilendiği

açıklıkla belirtilmelidir. Geçersiz kabul edilen oy pusulalarının geçerli olduğu iddia edildiği hallerde niçin geçerli olduğunun, geçerli kabul edilen oy pusulalarının geçersiz olduğu iddia edildiği hallerde de niçin geçersiz olduğunun açıklıkla belirtilmesi ve geçerli sayılması gereken oy pusulalarının seçimin sonucunu etkileyip etkilemediği bakımından hangi adaya verilmesi gerektiğinin açıklıkla belirtilmesi gerekir. Bu gibi vakıaların niteliğinin ve gerekçesinin beyan edilmemesi ve delillerinin dilekçede gösterilmemesi halinde dilekçenin reddolunması gerekir.

Sunulan YSK 36A formundan gerçekten 62 numaralı sandıkta 3, 63 numaralı sandıkta 35, 64 numaralı sandıkta 11, 65 numaralı sandıkta 15 ve 66 numaralı sandıkta 12 oy pusulasının geçersiz sayıldığı saptanmıştır.

62 numaralı sandık ile ilgili itirazda Yasanın 166. maddesinin öngördüğü vakıaların niteliği ve gerekçesi beyan edilmekte ve delilleri gösterilmekle beraber sadece 3 oy seçimin sonucunu etkilemediğinden itiraz konusu hakkında bir karar vermemeyi uygun gördük.

62 numaralı sandıkta T.K.P.'ye verilen tutanağın tek bir kişi tarafından imzalanması hususunda yapılan itiraz seçim sonucunu etkileyecek nitelikte olmadığından reddolunur.

63 numaralı sandık ile ilgili itirazda geçersiz sayılan 35 oy pusulasının niçin geçersiz sayıldığı ve geçersiz sayılan 33 oy pusulasının niçin geçerli sayılması gerektiği hususunda herhangi bir gerekçe veya delil gösterilmemektedir. Bu nedenle 63 numaralı sandık ile ilgili itirazın gerekçe ve delil yoksunluğu nedeni ile Yasanın 166. maddesinin

hükümlerine uyularak reddolunması gerekir.

64 numaralı sandıkta geçersiz sayılan 11 oy pusulasının niçin geçersiz sayıldığı ve bu 11 oy pusulasının niçin geçerli sayılması gerektiği hususunda gerekçe ve delil gösterilmemektedir. 63 numaralı sandıkla ilgili kararda belirtilen aynı nedenler ile itirazın reddolunması gerekir.

65 numaralı sandıkta geçersiz sayılan 15 oy pusulasının geçerli sayılması gerektiği ve aynı sütuna vurulan birden fazla mühürün pusulayı geçersiz kılamayacağı, pusulaların işaretli olmadığı işaretli olsa bile pusulayı geçersiz kılacak nitelikte olmadığı iddia edilmekle beraber geçersiz sayılan 15 oy pusulasının kaçının aynı sütunda birden fazla mühür olması nedeni ile geçersiz sayıldığı, kaçının işaretsiz olmasına rağmen geçersiz sayıldığı ve kaçının işaretli olduğu halde işaretin pusulayı geçersiz kılacak nitelikte olmadığı belirtilmemektedir. Buna ilâveten geçersiz sayılan 15 oy pusulasının kaçının T.K.P.'ye verilmiş olduğu belirtilmemektedir. Bu durumda bu sandık hakkında yapılan itiraz da gerekçe ve delilden yoksundur. Bu nedenle bu sandık hakkında yapılan itirazın da reddolunması gerekir.

66 numaralı sandık ile ilgili geçersiz sayılan 12 oy pusulasının niçin geçersiz sayıldığı belirtilmemekte ve bunlardan partiye verilen en az 5 oy pusulasının niçin geçerli sayılması gerektiği hususunda gerekçe ve delil gösterilmemektedir. Aynı sandıkta U.B.P.'ye verilen en az 7 oy pusulasının geçersiz olduğu halde sandık kurulu başkanı tarafından geçerli sayıldığı iddia edilmekte ancak geçersiz olduğu iddia edilen 7 oy pusulasının niçin geçersiz sayıldığı hususunda gerekçe ve delil gösterilmemektedir. Yukarıda belirtilen aynı

nedenlerle 66 numaralı sandık için yapılan itirazın da reddolunması gerekir.

Görülüyor ki tetkik edilebilir yegâne itiraz 62 numaralı sandık ile ilgili yapılan itirazdır. Bu itiraz da sadece 3 oy pusulasını ilgilendirdiğinden ve adaylar arasındaki oy farkı 21 olduğundan seçimin sonucunun 62 numaralı sandıktaki 3 oy pusulasından etkilenmediği açıktır.

Sonuç olarak itirazın reddine ve kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZDA İLERİ SÜRÜLENLER DOĞRU OLARAK KABUL EDİLSE DAHİ, BUNLAR SEÇİM SONUCUNU ETKİLEMEZSE, İTİRAZ REDDOLUNUR.

SHY. Md. 166

Karar No: 97/1980

Güzelyurt'ta yapılan belediye başkanlığı seçimine Cumhuriyetçi Türk Partisi genel sekreteri, C.T.P. belediye başkan adayı ve Toplumcu Kurtuluş Partisi genel başkanı 6 Haziran 1980 tarihli yazıları ile itirazda bulundular.

C.T.P. ve C.T.P. Güzelyurt belediye başkan adayının 6 Haziran 1980 tarihli belediye başkanlığı ile ilgili itirazları tıpa tıp aynıdır. Bu iki itiraz aynen şöyledir:

1. 65 numaralı sandıktan çıkan zarf ve oy pusulaları sayısı oy kullanan seçmen sayısından 35 fazladır.
2. 76 numaralı sandıkta 5 oy, 77 numaralı

sandıkta 3 oy, 79 numaralı sandıkta da 15 fazla oy çıktı.

3. 78 numaralı sandıktan çıkan 255 oyun kimler tarafından ve kaç kişi tarafından kullanıldığı bilinmemektedir. Çünkü sandık kurulu oy kullananların imzasını istememiştir. Bu durumda seçmen olmayanların da oy kullanıp kullanmadıkları, mükerrer oy kullanıp kullanılmadığı şüpheli kalmıştır.
4. Söz konusu sandıklardan çıkan fazla oyların ve/veya usulsüz kullanılan oyların toplamı 303'dür. Bu sayının belediye başkanlığı seçimindeki Ulusal Birlik Partisi ve C.T.P. adaylarının aldıkları oyların farkı olan 251 oydan fazla olduğu nazarı itibara alındığında usulsüzlüğün seçim sonucunu etkileyen bir olay olduğu görülür.

T.K.P.'nin 6 Haziran 1980 tarihli Güzelyurt belediye başkanlığı seçimi ile ilgili itirazının özeti de şöyledir:

1. 65 numaralı sandıktan oy kullanan seçmen sayısından takriben 40 tane daha fazla oy pusulası çıkmıştır.
2. 75 numaralı sandıktan oy kullanan seçmen sayısından takriben 10 tane daha fazla oy pusulası çıkmıştır.
3. 76 numaralı sandıktan oy kullanmış olan seçmen sayısından 10 tane daha fazla oy pusulası çıkmıştır.

4. 77 numaralı sandıktan oy kullanan seçmen sayısından takriben 10 tane daha fazla oy pusulası çıkmıştır.
5. 78 numaralı sandıktan oy kullanan seçmen sayısına oranla 250 tane daha fazla oy pusulası çıkmıştır.
6. 79 numaralı sandıktan oy kullanan seçmen sayısından 20 tane daha fazla oy pusulası çıkmıştır.
7. Toplam olarak oy kullanmış olan seçmen sayısından 340 tane fazla oy pusulası çıkmıştır. Bu olayların kanuna aykırı ve/veya hileli olduğu görünmektedir. Adaylardan U.B.P. adayı 2026, C.T.P. 1765 ve T.K.P. 1022 oy almıştır. İlk iki sırayı alan adaylar arasındaki fark 251, Yasa dışı oylar ise 340 olduğundan bu hal seçimin sonucunu kesinlikle etkilemektedir.

İtirazlar incelenip gereği düşünüldü.

T.K.P.'nin itirazına eklediği YSK 36A sayılı tutanaklardan açıkça görülüyor ki 78 numaralı sandıkta sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı 291, oy kullanan seçmenlerin sayısı ise 255'dir. Tutanağa göre geçerli sayılan oylardan T.K.P.'ye 52, U.B.P.'ye 90, C.T.P.'ye de 83 oy verilmiştir. Bir an için itirazcılarının 78 numaralı sandıkla ilgili yaptıkları iddialar doğru olarak kabul edilse dahi en fazla oy alan U.B.P. adayının 78 numaralı sandıktan aldığı ve geçersiz olduğu iddia edilen 90 oyun tüm sandıklardan aldığı toplam 2026 oydan çıkarılması halinde U.B.P. adayının 78 numaralı sandık dışından aldığı tüm oylar 1936 olur. Aynı gerekçe ile C.T.P. adayının 78

numaralı sandıktan aldığı ve geçersiz olduğu iddia edilen oyların da C.T.P. adayının toplam oylarından çıkarılması gerekir. Toplam 1775 den 83 çıkarıldığında geriye 1692 kalır. Görülüyor ki 78 numaralı sandıkta geçersiz sayılması iddia edilen oylar ilgili adayların aldıkları oylardan çıkarıldığında U.B.P. adayı toplam 1936, C.T.P. adayı ise toplam 1692 oy almış olur. 78 numaralı sandığa atılan oylar nazarı itibara alınmadığında U.B.P. adayının oyları yine C.T.P. adayının oylarından fazladır. Diğer sandıklarda Cumhuriyetçi Türk Partisinin iddiasına göre 65, 76, 77 ve 79 numaralı sandıklardan 58 oy pusulası fazla çıkmıştır. Fazla çıkan bu 58 oyun hangi adaya verildiği belli olmamakla beraber bu fazla çıkan 58 oyun tümünün de bir an için U.B.P. adayına verildiği addedilse dahi bu durumda U.B.P. adayının aldığı oylardan 58 oyun çıkarılması gerekir. 78 numaralı sandıktan aldığı oylar çıkarıldıktan sonra U.B.P. oyları 1936 olduğu yukarıda belirtilmiştir. 1936 dan 58 daha çıkarıldığında geriye 1878 oy kalır. C.T.P. adayının aldığı 78 numaralı sandıkdaki oylar da dahil toplam olarak 1775'dir. Açıkça görülüyor ki neticede yine U.B.P. adayının aldığı oylar C.T.P. adayının aldığı oyların toplamından daha fazladır.

T.K.P.'nin yaptığı itirazda 78 numaralı sandık dışındaki sandıklarda 90 oy pusulasının fazla bulunduğu iddia edilmektedir. İşbu 90 oyun hangi adaya verildiği belli olmamakla beraber bu oyların tümünün tutanağına itiraz edilen U.B.P. adayına verildiğini addetsek ve bu 90 oyu U.B.P. adayının (78 numaralı sandıktaki fazla oylar çıkarıldıktan sonra geriye kalan) oy toplamı olan 1936 dan çıkarıldığında geriye 1846 kalır ki bu sayı C.T.P. adayının aldığı toplam 1775 (78 numaralı sandıktan aldığı oylar dahil) oydan daha fazladır.

Yukarıda söylenenlerden açıklıkla görülüyor ki C.T.P., C.T.P. belediye başkan adayı ve T.K.P.'nin itirazlarında ileri sürülenler doğru olarak kabul edilse dahi bunlar seçim sonucunu etkilemez.

Bu nedenle her üç itirazın reddedilmesine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

KARARA BAĞLANAN VE AYNI PARTİ KURULU TARAFINDAN AYNI KONU VE AYNI GEREKÇELERLE YAPILAN İKİNCİ İTİRAZIN İNCELENMESİNE VE YENİDEN KARARA BAĞLANMASINA OLANAK YOKTUR.

SHY, Md. 166

Karar No: 98/1980

Toplumcu Kurtuluş Partisi Aslanköy muhtarlık seçimine ilişkin olarak 9 Haziran 1980 tarihli bir itiraz yaptı.

T.K.P. 3 Haziran 1980 tarihinde aynı konuda bir itiraz yapmıştı. Bu itiraz incelendi ve 74/1980 ile 82/1980 sayılı kararlarla neticelendirildi. 74/1980 sayılı kararda oy pusulası dışında bütün itirazlar reddedildi. Oy pusulaları hakkında yapılan itiraz ise 6 Haziran 1980 tarihinde incelendi. 6 Haziran 1980 tarihinde oy pusulaları Yüksek Seçim Kurulu tarafından tetkik edildi ve bu tetkikte T.K.P. ile aleyhine itiraz edilen tarafların temsilcileri hazır bulundu. Yüksek Seçim Kurulu tutanaklarına göre itirazcının temsilcisi şikâyet konusu olan bir oy pusulasının geçerli olduğunu kabul ederek bu oy pusulası hakkında şikâyetinde ısrar etmedi ve bunun üzerine 82/1980 sayılı karar ile itiraz reddolundu.

9 Haziran 1980 tarihli T.K.P.'nin itirazı, 3 Hazirandaki itirazın hem nitelik hem de gerekçe bakımından aynıdır.

Konu incelendi ve gereği düşünöldü:

3 Haziran 1980 tarihli itiraz 4 Haziran 1980 tarihinde 74/1980 sayılı ve 6 Haziran 1980 tarihli 82/1980 sayılı kararlarla kesin karara bağlandığından aynı Parti Kurulu tarafından aynı konu ve aynı gerekçelerle yapılan 9 Haziran 1980 tarihli itirazın incelenmesine ve yeniden karara bağlanmasına olanak yoktur.

Bu nedenle itirazın reddolunmasına oybirliğı ile karar verildi.

YANLIŞ İSİMLE SEÇİMİ KAZANANA HATASIZ İSİMLE TUTANAK VERİLEBİLMESİ İÇİN YAPILMASI GEREKLİ İŞLEMLER.

SHY. Md. 135 ve 137

Karar No: 100/1980

Lefkoşa ve Girne ilçe seçim kurulları yanlış isimle seçimi kazanan adaylara verilecek tutanaklara hatasız isim yazılıp yazılamayacağını hususunu sordu.

Konu görüşölüp gereğı düşünöldü:

Bu gibi düzeltmelerin yapılabilmesi için ilgili kişinin yemin varakası tahtında seçilen adayın kendi olduğunu ve bir hata neticesi isminin oy pusulasına yanlış yazıldığını tevsik etmesi ve böyle bir yemin varakası ve diğer araştırma neticesi seçilen adayın sözü edilen kişi olduğuna ilçe seçim kurulu tatmin

olduğu takdirde kendine düzeltilmiş şekliyle tutanak verebileceğine ancak ilgili kişinin parti adayı olarak seçilmiş olması halinde partisinden de bu hususta ek bir belge sunması gerekeceğine oybirliği ile karar verildi.

HANGİ OY PUSULALARININ GEÇERSİZ SAYILACAĞININ BELİRTİLDİĞİ 1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASININ 126. MADDESİNDE AYNI SANDIĞA ATILAN İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİ ZARFINDAN MUHTARLIK OY PUSULASININ ÇIKMASI HALİNDE O OY PUSULASININ GEÇERSİZ SAYILACAĞI HUSUSUNDA HERHANGİ BİR HÜKÜM YOKTUR.

SHY. Md. 126 ve 166

Karar No: 102/1980

Ulusal Birlik Partisi Paşaköy'de yapılan muhtarlık seçimine 9 Haziran 1980 tarihli bir yazı ile itiraz etmiştir. U.B.P. itirazında 98 numaralı sandıkta 5. adet muhtarlık seçimine ait yasal yönü tamam oy pusulası sırf azalık seçimine ait Resmi zarfın içerisinden çıktığı gerekçesi ile o sandık kurulu başkanı "Özkan Yalçınkaya" tarafından itirazlara rağmen kasıtlı olarak geçersiz sayıldığını, seçim günü sandık kurulu başkanının oy pusulalarını ve zarfları teker teker verdiği cihetle yanlışlığın seçmene ait olmadığını, seçimi kazanan Demokratik Halk Partisi adayı ile U.B.P. adayı arasındaki farkın bir tek oy olduğunu, söz konusu 5 oy pusulasının geçerli sayılması gerektiğini ve bunun seçim sonucunu etkiler mahiyette olduğunu iddia ederek seçimi kazanmış sayılan D.H.P. adayının tutanaklarının iptali isteminde bulundu.

Aleyhine itiraz edilene itirazın bir sureti tebliğ edildi ve kendisine savunma hakkı tanındı. Paşaköy muhtarlık seçimi ile ilgili 97 ve 98

numaralı torbalar Yüksek Seçim Kurulu tarafından getirildi ve ilgili taraflar ve temsilcilerinin huzurunda açıldı. U.B.P. itirazında 98 numaralı sandıktan bahsettiğinden ilk önce 98 numaralı sandığın torbası açıldı. Bu torba açıldığında sandık kurulu başkanının Özkan Yalçınkaya olmadığı görüldü. Bu nedenle Özkan Yalçınkaya'nın başkanı bulunduğu 97 numaralı sandığın torbası da açıldı. 98 numaralı sandıktan çıkan YSK 33 cetvel ve YSK 36A formuna göre her iki aday da 96'şar oy aldı. 97 numaralı sandığın torbası açıldığında YSK 35 formuna göre 7 adet muhtarlık oy pusulasının ihtiyar heyeti üyeliği zarflarından çıktığı için geçersiz sayıldığı tespit edildi. Söz konusu oy pusulaları tetkik edildi. Bunlardan dördü U.B.P. adayına evet mührü, diğer ikisi de D.H.P. adayına evet mührü taşımakta olup oy pusulası bakımından geçerli oy pusulaları oldukları görülmüştür. 1 oy pusulası da mührsüz olup D.H.P. adayı sütununda mürekkeple x işareti taşıdığından bu oy pusulasının geçersiz olduğuna kuşku yoktur. Her iki sandıkta D.H.P. adayı 232 U.B.P. adayı ise 231 oy aldı. 97 numaralı sandıktan çıkan ve sandık kurulu tarafından geçersiz sayılan U.B.P. adayına ait 4 oy pusulası D.H.P. adayına ait iki oy pusulası, aldıkları toplam oya eklendiğinde U.B.P. adayının oyları 235 olur. D.H.P. adayının ise 234 olur. Bu durumda en önemli husus söz konusu ihtiyar heyeti üyeliği zarfından çıkan muhtarlık oy pusulalarının geçerli olup olmadığıdır. Yüksek Seçim Kurulu 72/1980 sayılı kararda oy çokluğu ile bu gibi hallerde bu gibi oy pusulalarının geçerli sayılması gerektiğine dair karar vermiştir. Türkiye Yüksek Seçim Kurulu 1968'de 831 ve 142 sayılı kararları ile bir zarftan diğer bir seçime ait oy pusulalarının çıkması halinde bu oy pusulalarının hiçbirinin geçerli sayılmadığı hususunda karar vermiştir. Türkiye Yüksek Seçim Kurulunun söz konusu kararları Yüksek Seçim Kurulunun 102. sayılı genelgenin 48.

maddesinin (5)'inci fıkrasına dayandırılmıştır. Türkiyede yapılan seçimlerde yine 102. sayılı genelgenin 7. maddesine göre birçok seçim birlikte yapıldığı hallerde karışıklığa meydan vermemek için aynı renkte olan sandıklar uygun şekilde yerleştirilir ve il seçimleri ile ilgili bir sandık, belediye seçimleri ile ilgili başka sandık ve mahalle seçimleri ile ilgili sırayla başka sandık konur. Aynı genelgenin 27. maddesine göre birden çok seçim bir arada yapıldığında sandık kurulu başkanı bir seçime ait zarfın öbür seçime ait sandığa atılmaması için gereken bütün dikkati harcar. Aynı maddeye göre il, belediye, mahalle seçimleri bir arada yapılırsa ilk önce il seçimi, sonra belediye seçimi ve en sonunda mahalle seçimi için oy verilir. Aynı maddeye göre köy seçimlerinde muhtar için ayrı ihtiyar meclisi üyeleri için ayrı kağıtlar yazılır. Bu kağıtların aynı zarfa konulacağını, belediye seçimlerinde belediye başkanı için ayrı ve belediye üyeleri için ayrı oy pusulalarının aynı zarfa konulacağını ve mahalle seçimlerinde muhtar için ayrı ihtiyar heyeti için ayrı oy pusulalarının tek zarf içine konulacağını sandık kurulu başkanı, her bir zarfı seçmene verirken iyice anlatır. Aynı genelgenin 48. maddesinin (5)'inci fıkrasının son paragrafına göre birkaç seçim birlikte yapılıyorsa bir sandıktan diğer seçime ait zarfın çıkması veyahut bir zarftan diğer seçime ait oy pusulasının çıkması halinde bu pusulalar geçerli sayılmaz.

(Meselâ köy seçimine ait sandıktan il seçimine ait zarf çıkarsa, bu zarfın içindeki pusulada köye ait adlar yazılı olsa bile bu pusula hükümsüzdür ve yine köy seçimine ait sandıktan o seçime ait zarf içinde il seçimine ait oy pusulası çıkarsa o pusula geçerli sayılmaz.)

Genelgenin 48. maddesinin (5)'inci fıkrasının

son kısmından açıkça görülüyor ki belli bir sandığa atılması gereken belli bir seçim zarfları içinden başka sandığa atılması gereken başka seçim için oy pusulası çıkması halinde bu gibi zarflardan çıkan oy pusulaları geçersiz sayılır. Halbuki Kıbrıs Türk Federe Devletinde muhtar ve ihtiyar heyeti üyeliği için yapılan seçimlerde zarflar aynı sandığa atılmaktadır. Görülüyor ki Türkiye Yüksek Seçim Kurulunun kararında belirtilen örnekler bizden tamamen farklıdır. Esasen Kıbrıs Türk Federe Devleti Yüksek Seçim Kurulunun bu gibi oy pusulalarının geçersiz sayılacağı hususunda herhangi bir genelge veya talimatı yoktur. Hangi oy pusulalarının geçersiz sayılacağı hususu 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 126. maddesinde açıklıkla belirtilmiştir. Bu maddede aynı sandığa atılan ihtiyar heyeti üyeliği zarfından muhtarlık oy pusulasının çıkması halinde oy pusulasının geçersiz sayılacağı hususunda herhangi bir hüküm yoktur.

Yukarıda belirtilen nedenlerden ve Yüksek Seçim Kurulunun daha önce verdiği 72/1980 sayılı karara uyarak söz konusu 6 oy pusulasının geçerli sayılması gerekir. Sandık kurulu başkanı söz konusu oy pusulalarını geçerli saymamakla hata etmiştir. Daha önce belirtildiği gibi bu durumda D.H.P. adayı 234 U.B.P. adayı da 235 oy almış olur. U.B.P. adayının oyları D.H.P. adayından bir fazla olur.

Bu nedenle D.H.P. adayı Mustafa Diner'in tutanağının iptaline ve U.B.P. adayı Hasan Tavukçu'ya tutanak verilmesine oyçokluğu ile karar verildi. Bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

**MUHTAR SEÇİLEN ANCAK SEÇİLMEYEN ÖNCE SEÇİLMEMEYE
ENGEL BİR SUÇTAN MAHKÛMIYETİ BULUNDUĞU NEDENİ İLE**

MUHTAR OLARAK GÖREV İFA ETMESİNE YASAL OLANAK OLMADIĞI HUSUSU YÜKSEK SEÇİM KURULUNA BİLGİ İÇİN DAĞITIMI YAPILAN İLÇE SEÇİM KURULUNUN BİR YAZISINDAN ÖĞRENİLEN KİŞİNİN MUHTAR SEÇİLMESİ KONUSUNA KURULUN RESEN BAKMAYA YETKİSİ YOKTUR.

SHY. Md. 9, 166 ve 167

Karar No: 103/1980, 105/1980

Mağusa ilçe seçim kurulundan, Mehmetçik köyünde muhtar olarak seçilen Akil Hasan Akil'e gönderilen 25.7.1980 tarihli yazının bir sureti, dağıtım başlığı altında, bilgi için Yüksek Seçim Kuruluna gönderilmiştir. Bu yazıda ilgili şahsın, 1980 yerel kuruluş organları seçiminde Mehmetçik köyü muhtarı seçilmiş olmasına rağmen, 10.9.1977 tarihinde işlemiş olduğu bir sirkat suçu dolayısıyla 27.9.1978 tarihinde mahkûm olduğunun ilçe seçim kurulunun bilgisine geldiği nedeni ile muhtar olarak görev ifa etmesine yasal olanak olmadığı belirtildi.

Verilen bu bilgi ışığında Yüksek Seçim Kurulunun herhangi bir işlem yapması veya karar vermesi gerekip gerekmediği konusu görüşüldü ve oyçokluğu ile aşağıdaki ihbarın Mehmetçik muhtarı seçilen Akil Hasan Akil'e gönderilmesine karar verildi. (Karar No. 103/1980)

" 27.7.1978 tarihinde sirkattan kesin hüküm giydiğiniz Yüksek Seçim Kurulunun bilgisine geldiği cihetle Mehmetçik muhtarlığına seçilmenizin geçerli sayılıp sayılmayacağı veya iptal edilip edilemeyeceği hususunu tezekkür etmek üzere Yüksek Seçim Kurulu 5.8.1980 Salı günü ö.s. saat 4.00'de Lefkoşa'da Yüksek Mahkeme binasında toplantı yapacaktır. Arzu ettiğiniz takdirde o gün Yüksek Seçim Kurulu

huzuruna şahsen veya avukat vasıtası ile çıkarak gerekli müdafaayı yapabilirsiniz. İsbatı vücut yapmadığınız takdirde Yüksek Seçim Kurulu gaybubetinizde konuyu kesin karara bağlayabilecektir."

İhbarın tebliği gerçekleşemediği için konunun incelenmesi 8.8.1980 tarihine ertelendi.

Konu 8.8.1980 tarihinde ilgili ve partisini temsil eden avukat hazır olduğu halde tezekkür edildi ve 9.8.1980 tarihinde, Mehmetçik köyü muhtarının muhtar seçimi konusuna, ilçe seçim kurulu kararına herhangi bir itiraz yapılmadığı cihetle, Yüksek Seçim Kurulunun resen bakmaya yetkisi olmadığına oyçokluğu ile karar verildi. (Karar No. 105/1980)

Sonuç olarak Mağusa ilçe seçim kurulu kararı aynen kalmıştır.

BİRDEN FAZLA GÖREVE SEÇİLEN VE 1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASININ 144. MADDESİNİN (2)'NCİ FIKRASINDA ÖNGÖRÜLDÜĞÜ ŞEKİLDE YÜKSEK SEÇİM KURULUNA BAŞVURARAK TERCİH HAKKINI KULLANMAYAN KİŞİ SEÇİLDİĞİ HER İKİ GÖREVDEN DE ÇEKİLMİŞ SAYILIR.

SHY. Md. 144

Karar No: 1/1981, 2/1981

1. Büyükkonuk belediye meclisi üyesi Hüseyin Yiğittürk ile ihtiyar heyeti üyesi Hüseyin Yiğittir'in aynı kişi olduğu halde ayrı soyadı ile seçimlere katılıp kazandığı ve her iki yerde görev yapmakta olduğu Demokratik Halk Partisi'nin 15.11.1980 tarih ve D.H.P. 157/80 sayılı yazısı ile bildirildiği;

2. Durumun İçişleri ve İskân Bakanlığında sorulduğu ve Hüseyin Yiğittürk'ün Bakanlığa yaptığı 5.6.1980 tarihli bir dilekçe ile belediye meclisi üyeliğini kazandığından dolayı aynı seçimlerde kazandığı ihtiyar heyeti üyeliğinden 5.6.1980 tarihinden itibaren istifa ettiğinin öğrenildiği;
3. Bu arada Gazi Mağusa ilçe seçim kurulunun 26.12.1980 tarih ve 02-6 sayılı yazısı ile Hüseyin Mustafa Yiğittürk'ün 1980 yerel seçimlerinde Büyükkonuk belediye meclisi üyesi ile ihtiyar heyeti üyesi seçildiği halde 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 144(2) maddesine göre hareket etmediğinin, ayrıca 11.2.1975 tarihinde soygunculuk suçundan 2 yıl hapislik cezasına çarptırıldığının Mahkeme kayıtlarından saptandığının bildirildiği

Kurulun bilgisine sunuldu.

Yüksek Seçim Kurulu Hüseyin Yiğittürk'e savunma olanağı verilmesi amacıyla konunun 4 Şubat 1981 tarihinde saat 11.30'da incelenmesine, bunun yukarıdaki hususları da içeren bir yazı ile adigeçen ile partisine bildirilmesine ve ayrıca adigeçene her iki mevki için tutanak verilip verilmediğinin Gazi Mağusa ilçe seçim kurulundan sorulmasına oybirliği ile karar verdi. (Karar No. 1/1981)

1/1981 sayılı karar uyarınca:

1. Konunun bugün inceleneceği, adigeçen ile partisine bildirildi ve savunma hakları olduğu hatırlatıldı.

2. Gazi Mağusa ilçe seçim kurulundan da adigeçene her iki mevki için tutanak verilip verilmediği soruldu ve olumlu yanıt alındı.

Konu Hüseyin Yiğittürk ile avukatı hazır oldukları halde incelendi ve ilgilinin 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 144. maddesinin (2)'nci fıkrasında öngörüldüğü şekilde Yüksek Seçim Kuruluna başvurarak tercih hakkını kullanmadığından seçildiği her iki görevden de çekilmiş sayıldığına oyçokluğu ile karar verildi. (Karar No. 2/1981)

**ASKERLERİN SEÇİM ÇEVRELERİ, DİĞER SEÇMENLERİN
OLDUĞU GİBİ, NORMAL İKAMET YERLERİNİN BULUNDUĞU
YERDİR. (BAK KARAR NO. 79/1985)**

SHY. Md. 6

Karar No: 6/1981

Askerlerin sayım ve yazımı ile oy vermeleri hakkındaki 18 Mart 1980 tarih ve 11/1980 sayılı Yüksek Seçim Kurulu kararına 3 Mayıs 1980 tarihinde Demokratik Halk Partisi itiraz etmiş ve bu itiraz incelenerek, sayım ve yazım işlerinin tamamlandığı ve seçmen listelerinin de hazırlanmış olduğu nedeniyle, söz konusu ilke kararının o safhada iptal edilmemesine ancak 1981 yılında yapılacak seçimlerde göz önünde tutulmasına karar verilmişti. (Karar No. 52/1980)

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

18 Mart 1980 tarih ve 11/1980 sayılı ilke kararının oy verme ile ilgili hususlarının iptaline ve askerlerin seçim çevrelerinin, diğer seçmenlerin

olduğu gibi, normal ikamet yerlerinin bulunduğu yer olduğuna oybirliği ile karar verildi.

**SAYIM VE YAZIM GÜNÜ, SAYIM VE YAZIM
MEMURLARININ İŞSİZLERİN SAYIMINI YAPMASI UYGUN
DEĞİLDİR.**

SHY. Md. 37

Karar No: 7/1981, 10/1981

Çalışma Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı vasıflı işsizlerin sayımı ile ilgili hazırladıkları bir çizelgeyi Kurula sundular ve 22.3.1981 tarihinde yapılacak sayım ve yazımda sayım ve yazım memurları tarafından doldurulmasına olanak olup olmadığını sordular.

Konu 11.3.1981 tarihinde görüşüldü ve bahse konu çizelgelerin sayım ve yazım memurları tarafından doldurulmasına oyçokluğu ile karar verildi. (Karar No. 7/1981)

7/1981 sayılı karar alındıktan sonra Toplumcu Kurtuluş Partisi ile Cumhuriyetçi Türk Partisi Kurula gönderdikleri 20 Mart 1981 tarihli yazıları ile 22 Mart 1981 tarihinde yapılacak sayım ve yazımda 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının saptadığı amaçlar dışında işlem yapılarak iş talebinde bulunan işsizlerin de sayılacağı, seçime ilişkin sayım ve yazım işleminin işsizlik konusu ile aynı günde aynı görevliler tarafından ele alınmasının seçmene iş sağlanacağı etkisini yaratabileceği, seçim işlerinin (sayım ve yazım dahil) Anayasaca bağımsız yargı organına verildiği, halbuki seçim işleri sırasında Yürütme Organına ait işlerin de yapılmasının dolaylı veya dolaysız olarak Yürütme Organınının seçim işlerine ve yargı organına

müdahale edebileceği izlenimi yaratacağı ve seçimi şimdiden etkileyebilecek gelişmelere, dolayısıyla çeşitli istismar ve şikâyetlere yol açacağı iddiasında bulunarak ve söz konusu günde sayım ve yazım işleri dışında başka işlem yapılmaması isteminde bulundular.

Konu yeniden görüşüldü ve sayım ve yazım memurlarının, sayım ve yazımın yapılacağı 22 Mart 1981 tarihinde işsizlerin sayımı ile ilgili formu doldurmaları hususunda alınmış olan 7/1981 sayılı kararın iptaline oybirliği ile karar verildi. (Karar No. 10/1981)

**SEÇİM İŞLERİNDE KULLANILMIŞ OLAN BELGE VE
FORMLARIN TABİ TUTULACAĞI İŞLEM.**

SHY. Md. 232

Karar No: 9/1981

Kurul, 31.12.1980 tarihine kadar sayım ve yazım ile seçim işlerinde kullanılmış olan belge ve formlar hususunu tezekkür etti ve 1976 ile 1980 yıllarında hazırlanan sayım cetvellerinin asıllarının Eğitim, Kültür ve Gençlik Bakanlığının Milli Arşiv şubesine, arzu ettikleri takdirde, devredilmesine; korunmasına devam edilmesi uygun görülmüş olan ve söz konusu cetvellerden hazırlanmış bulunan kütükler ile muhasebe ile ilgili her türlü evrak dışında kalan ve 31.12.1980 tarihinden önce kullanılmış olan ve kullanma tarihinden itibaren altı ay geçmiş bulunan her türlü belge ve formun da yakılmak suretiyle imhasına oybirliği ile karar verdi.

SAYIM VE YAZIM İŞLEMLERİNDE DÜZENLENEN YSK 1 VE YSK 2 FORMLARINDAKİ NOKSANLIKLARIN İLGİLİ KİŞİLERİN SEÇMEN KÜTÜKLERİNE KAYDOLUNMALARINA ENGEL OLUP OLMADIKLARI .

SHY. Md. 37

Karar No: 13/1981

22 Mart 1981 tarihinde yapılan sayım ve yazım işlemlerinde düzenlenen YSK 1 ve YSK 2 formlarının kontrolü esnasında formlarda bazı noksanlıkların görüldüğü ve bu noksanlıkların ilgili kişilerin seçmen kütüklerine kaydedilmelerine engel olup olmadıkları hususunda tereddüt hasıl olduğu Gazi Mağusa ilçe seçim kurulunun 31 Mart 1981 tarihli ve Lefkoşa ilçe seçim kurulu ile Girne ilçe seçim kurulunun 1 Nisan 1981 tarihli yazıları ile bildirildi.

Konu Yüksek Seçim Kurulunca tezekkür edildi ve

1. Kimlik kartı, pasaport, seyahat belgesi veya yurttaşlık belgesi dışında evlenme şahadetnamesi, sürüş ehliyeti, askerlik belgesi gibi belgelere dayanılarak YSK 1 formuna kaydolunanların kayıtlarının geçerli olduğuna;
2. Kimliği ve yurttaşlığı belge ile tevsik edilmeyen seçmenlerin beyan üzerine, seçmenin ve sadece bir tanığın imzası ile yapılan kayıtlarının, 2.tanığın imzasının bulunmaması şekil noksanlığı olduğundan, oyçokluğu ile geçerli olarak kabul edilmesine; (Bak YSKK 1973/382)
3. Seçmenin Kıbrıs'ta bulunması ve belgelerle

kimlik ve yurttaşlığını tevsik etmesi halinde, forumda seçmenin imzasının bulunmamasının veya sadece aile reisinin ilgili formu imzalamasının şekil noksanlığı olduğu cihetle, kaydının geçerli addolunmasına;

4. Seçmenin kimliğini ve yurttaşlığını tevsik edici belgenin mevcut olmaması halinde seçmenin ilgili formu imza etmesine rağmen herhangi bir tanık imzası bulunmadığı halde bu gibi kaydın geçersiz sayılmasına, ancak bu gibilere kayıtlarının geçersiz sayıldığı ve durumu düzeltmek amacı ile seçmen listeleri askıya asıldığında yasal süre içerisinde gerekli itirazı yapabileceklerinin yazı ile hatırlatılmasına;
5. Kimliği ve yurttaşlığı tevsik edici belge veya belgelerin mevcut olmaması ve doğum tarihinin de belli olmaması halinde formun gerek seçmen gerekse bir veya iki tanık tarafından imzalanmasına rağmen yapılan kaydın oyçokluğu ile geçersiz addolunmasına;
6. Sayım ve yazım gününde seçim çevresinde bulunan ancak o çevrede ikamet etmeyen ve ada haricinde ikamet ettiği gösterilen kişilerin kayıtlarının geçersiz olduğuna;
7. Sayım ve yazım gününde seçim çevresinde bulunan ancak o çevrede ikamet etmeyen ve başka seçim çevresinde ikamet eden ancak adreslerini tam olarak vermeyenlerin örneğin hangi seçim çevresinde ve hangi

sokakta (eğer varsa) ikamet ettiklerini belirlemeyenlerin kayıtlarının seçmen amaçları bakımından geçersiz olduğuna ancak ilgili ilçenin çıkaracağı milletvekili sayısı bakımından geçerli olduğuna;

8. Sayım günü başka bir ilçede geçici olarak bulunan ve esas ikametgâhındaki aile fertlerinin birinin imzası ile YSK 1 formuna kaydedilen ancak bulunduğu ilçede de kendi imzası ile YSK 2 formuna kaydolunan seçmenlerin YSK 1 formunda olan kaydının geçersiz addolunmasına ve YSK 2 formuna kaydolunanların geçerli addolunmasına ve YSK 2 formunda olan kaydın Yasa uyarınca gerekli aktarmasının yapılmasına;

9. YSK 1 formuna imzası olmadan kaydedilen seçmenlerin, imzanın olmaması şekil noksanlığı olduğu cihetle, kayıtlarının geçerli addolunmasına;

10. Seçmen yaşına ulaşmamış kişilerden yanlışlıkla YSK 1 formuna kaydolunanların YSK 3 formuna aktarılmasına

karar verildi. (2 ve 5. kısımlar dışındaki kararlar oybirliği ile alınmıştır)

OY VERENİN, SEÇİM SAYISINA BAKILMAKSIZIN, TEK BİR LİSTE İMZALAMASI YETERLİDİR.

SİYASAL PARTİLERE SATILAN SANDIK SEÇMEN LİSTELERİNDEN ARTANLAR, AYNI ÜCRET KARŞILIĞINDA, BELEDİYELERE SATILABİLİR.

SHY. Md. 43 ve 117

Karar No: 20/1981

Yüksek Seçim Kurulu

1. Seçim gününde seçmenlerin, seçim sayısına bakmaksızın, tek bir listeyi imza etmelerinin yeterli olacağına;
2. Girne ilçe seçim kurulundan belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere sandık seçmen listesi isteminde bulunan Lâpta belediyesinin isteminin, siyasal partiler için hazırlanacak olan listelerden seçim sonunda arttığı takdirde, partilerden bu amaç için alınan ücretin aynısının alınarak karşılanmasına, yine artan liste bulunması ve başka belediyece de aynı amaçla istenmesi halinde aynı işlemin uygulanmasına

oybirliği ile karar verdi.

MUHTARLIK SINIRI İÇERİSİNDE SANDIĞIN KONULMASI İÇİN UYGUN YER BULUNMADIĞI TAKDİRDE SANDIK, ZORUNLUK NEDENİYLE, O MUHTARLIK SINIRINA EN YAKIN MUHTARLIK SINIRINDA UYGUN BİR YERE KONABİLİR.

BİR KÖYDE SANDIĞIN KONULMASI İÇİN UYGUN BİR EV BULUNMADIĞI TAKDİRDE SANDIK SİYASAL BİR PARTİYE BAĞLI MUHTARIN EVİNE KONABİLİR.

SHY. Md. 7 ve 90

Karar No: 24/1981

Lefkoşa ilçe seçim kurulunun 29 Nisan 1981 gün ve 1/81 sayılı yazısında

1. Lefkoşa'da 6 mahallede muhtarlık sınırları içinde seçmen sandıklarının konulabileceği uygun yerler bulunmadığından ilgili muhtarlık sınırlarının hemen yanında bulunan başka muhtarlık sınırları dahilinde seçmen sandıklarının konulmasının uygun olup olmadığı soruldu.

Konu incelendi ve değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 7. maddesine rağmen ilgili muhtarlık sınırı içerisinde uygun bir yer bulunmadığı takdirde, sandığın, zorunluk nedeniyle, o muhtarlık sınırına en yakın muhtarlık sınırında uygun bir yere konulmasına ve diğer ilçelerde de benzeri durumlarda aynı şekilde hareket edilmesine oybirliği ile karar verildi.

2. Aynı yazıda Yuvacık köyünde sandık konulabilecek hiçbir uygun yerin bulunmadığı ve Toplumcu Kurtuluş Partisi muhtarının sandığın evine konmasına izin verdiği bildirildi.

Konu görüşüldü ve Yuvacık köyünde başka uygun bir ev bulunmadığı takdirde, zorunluk nedeniyle, sandığın T.K.P. muhtarının evine konulmasına oybirliği ile karar verildi.

ADAYLIKLAR KESİNLEŞMEDEN ÖNCE, ADAYLIKLARI YASAYA AYKIRI BULUNAN BAĞIMSIZ ADAYLARIN, İSİMLERİ KESİNLEŞEN LİSTELERDE YER ALMAZ.

SHY. Md. 9 ve 63

Karar No: 30/1981

Adaylıklar kesinleşmeden önce, adaylıkları 1976 Seçim ve Halkoylamasına aykırı bulunan bağımsız adaylar konusu görüşüldü ve bu gibi bağımsız adayların adlarının kesinleşen listelerde yer almamasının gerektiğine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oyçokluğu ile karar verildi.

BİR PARTİNİN SEÇİM AFİŞLERİNE FAHRİ BAŞKANLARININ RESMİ İLE "LİDERİMİZ S..... Ö....." YAZISINI KOYMASINDA SAKINCA YOKTUR.

SHY. Md. 73 ve 74

Karar No: 32/1981

Sosyal Adalet Partisinin 29 Mayıs 1981 tarihli kendi seçim afişlerine fahri başkanları Selahaddin Öztokatlı'nın resminin ve "liderimiz Selahaddin Öztokatlı" yazısının konulmasının yasal bir sakıncası olup olmadığı sorulmuştur.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Yasanın 73. maddesine göre seçimlere katılan siyasal partiler bağımsız adaylar, duvar ve duvar ilânı asmak el ilânı ve her türlü matbua dağıtmakta serbesttir. 74. maddeye göre propaganda için kullanılan duvar ilânları ve diğer her türlü matbualar üzerinde, Türk Bayrağı, dini ibareler, arap harfleri ile yazılar bulundurulması yasaktır. Görülüyor ki Yasada ilgili partinin isteğini yasaklayan herhangi bir kural bulunmamaktadır.

Sonuç olarak S.A.P'ın dilekçesinde belirttiğinin yapılmasında sakınca olmadığına oyçokluğu ile karar verildi.

**ADAYLIKLARI YASAYA AYKIRI OLAN PARTİ
ADAYLARININ, KESİNLEŞEN ADAY LİSTELERİNDE,
BELİRLENMESİNİN YAPILMASI UYGUN DEĞİLDİR.**

SHY. Md. 61 ve 63

Karar No: 33/1981

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 63(1)(a) maddesinde adaylıklar kesinleşmeden önce herhangi bir partili adayın adaylıktan çekilmesi veya adaylığa aykırılık hali bulunması halinde o adayın bulunduğu listede değişiklik yapılmaması öngörülmektedir.

Yüksek Seçim Kurulunun kesinleşen liste olarak ilan edeceği listede bu gibi adayların adaylıklarının Yasaya aykırı olduğunun belirlenmesinin halka bilgi vermek bakımından, uygun olup olmadığı konusu görüşüldü ve böyle bir belirlemenin yapılmamasına oyçokluğu ile karar verildi.

**K.T.F.D. YURTTAŞI OLMAYAN, SEÇME VE SEÇİLME
YETERLİĞİNE SAHİP BULUNMAYAN, SİYASAL BİR PARTİYE
ÜYE OLMA HAKKINA HAİZ OLMAYAN KİŞİNİN DEVLET
RADYOSUNDAN BİR PARTİYİ TEMSİLEN PROPAGANDA
KONUŞMASI YAPMASINA İZİN VERİLEMEZ.**

SHY. Md. 68

Karar No: 38/1981

Sosyal Adalet Partisi genel sekreteri Yüksek Seçim Kuruluna gönderdiği 11 Haziran 1981 tarih ve 23.9.1981 sayılı yazı ile fahri başkanları olan emekli hava Ast.Subayı Selâhattin Öztokatlı'nın partileri namına radyoda seçim konuşması yapmasına izin verilmediğinden yakınarak durumun düzeltilmesi ricasında bulundu.

Kurul, özetle, adigeçenin K.T.F.D. yurttaşı olmadığını, seçme ve seçilme yeterliğine sahip olmadığını, siyasal bir partiye üye olma hakkına haiz olmadığını göz önünde tutarak böyle bir kişinin devlet radyosundan bir partiyi temsilen propaganda konuşması yapmasına izin verilemeyeceğinden dilekçenin reddine oyçokluğu ile karar verdi.

RADYODA PROPAGANDA KONUŞMASI YAPMASINA İZİN VERİLMEMESİNE KARAR VERİLEN KİŞİNİN YAZDIKLARININ, BAŞKASI TARAFINDAN O KİŞİ KONUŞURMUŞ GİBİ OKUNMASINA İZİN VERİLEMEZ.

SHY. Md. 68

Karar No: 42/1981

Sosyal Adalet Partisi 12.6.1981 tarihli yazısı ile 12.6.1981 tarihinde radyoda konuşmak için verdiği metinlerin okunmasına müsaade edilmediğini bildirdi ve metinlerin radyodan okunması için Yüksek Seçim Kurulu tarafından yeniden gerekli iznin verilmesi isteminde bulundu.

Metinler okundu ve gereği düşünüldü:

Yüksek Seçim Kurulu 38/1981 sayılı kararında S.A.P.'ın fahri başkanı olarak nitelendirilen S.Öztokatlı'nın radyoda parti adına konuşma yapmasına izin vermemiştir. S.A.P., buna rağmen 12 Haziran 1981'de sunduğu birinci metinle, Yüksek Seçim Kurulunun daha önceki kararında izin verilmeyen hususları ve S.Öztokatlı'nın beyanlarını yayımlama yönüne gitmek istemektedir. Başka bir deyişle Öztokatlı'ya direkt olarak radyoda konuşma izni verilmediği halde Öztokatlı'nın yazdıklarının başkası tarafından Öztokatlı konuşmuş gibi

okunması istenmektedir. Bu daha önce alınan Yüksek Seçim Kurulu kararına tamamen aykırıdır. Buna ilâveten 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 68. maddesinin öngördüğü propaganda seçim propagandasıdır, halbuki söz konusu yazı seçim propagandası niteliğini taşımamakta ve sadece aday olmayan, parti üyesi olmayan ve Kıbrıs Türk Yurttaşı olmayan bir kişinin methiyelerini yapmaktadır.

Birinci metnin okunmasına izin verilmedikten sonra ilgili parti Yüksek Seçim Kurulu temsilcisine ikinci bir metin sunmuştur. İkinci metin de tetkik edildiğinde seçim propagandasından fazla kişilere, müsaade edilmeyecek nisbette, hakaretlerle dolu ve seçimin güvenlik içinde düzenle yürütülmesini tehlikeye düşürecek nitelikte olduğu aşikârdır.

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı Yüksek Seçim Kurulunun temsilci üyesi tarafından her iki metin hakkında alınan banda alınmama kararının doğru olarak alındığına ve söz konusu metinlerin yayımlanmasına izin verilemeyeceğine oybirliği ile karar verildi.

SİYASAL PARTİYE ÜYE OLMA YETERLİĞİ OLMAYAN VE PARTİ GENEL BAŞKANI SEÇİLEN KİŞİNİN RADYODA KONUŞMA YAPMASINA İZİN VERİLMEZ.

SHY. Md. 68

Karar No: 43/1981

Sosyal Adalet Partisi 13.6.1981 tarihli yazısı ile S.Öztokatlı'nın S.A.P. Kurucu parti üyeleri tarafından genel başkan olarak seçildiğini bildirerek, genel başkana, radyoda partinin seçim propagandasını yapmaya izin verilmesi isteminde bulundu.

Konu tezekkür edildi ve S.Öztokatlı'nın, Kıbrıs Türk yurttaşı olmadığı nedeni ile bir siyasal partiye üye olamayacağından dolayı, S.A.P. adına radyoda konuşma yapmasına izin verilmemesine oybirliği ile karar verildi.

GÖREVLİ OLDUKLARI SEÇİM BÖLGESİNDE OY KULLANMAYA YETKİLİ EMNİYET MENSUPLARININ ÜNİFORMALI VEYA ZORUNLULUK HALİNDE SİLÂHLİ OLMASI OY VERMEYE ENGEL DEĞİLDİR.

SHY. Md. 118

Karar No: 44/1981

Lefkoşa ilçe seçim kurulu 19 Haziran 1981 gün ve 1/81 sayılı yazısı ile değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 118(4) maddesinin Emniyet mensuplarının hazır buldukları sandıkta oy verebileceklerini öngördüğünü, ancak seçim günü görevde bulunacak emniyet mensuplarının üniformalı ve silâhli olmaları halinde silâhli ve üniformalı emniyet mensuplarının, Yasanın 108. maddesi ışığında, oy verebilip veremeyecekleri hususunda tereddüt hasıl olduğunu bildirerek görüş isteminde bulundu.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Emniyet mensupları o seçim bölgesinde oy vermeye yetkili olmak koşulu ile, hangi seçim çevresinin sandık seçmen listesinde kayıtlı olurlarsa olsunlar seçmen kartını göstermek koşulu ile görevli oldukları sandıkta saat 18.00'den ve sandık başında oy vermek için bekleyen seçmenler oylarını kullandıktan sonra diğer görevliler gibi oylarını kullanabilirler. Bu gibi emniyet mensuplarının üniformalı veya zorunluluk halinde

silâhlı olmasının oy vermeye engel olmadığına oybirliği ile karar verildi.

OY PUSULASINDA BİR SİYASAL PARTİNİN BÖLÜMÜNDE

"EVET" MÜHÜRÜNÜN "EVET" KISMI YERİNE MÜHÜRÜN SADECE "SAP" KISMININ KULLANILMIŞ OLMASI; VEYA "EVET" MÜHÜRÜNÜN "EVET" KISMI YERİNE MÜHÜRÜN "SAP" KISMI BASILDIKTAN SONRA AYNI PARTİNİN BÖLÜMÜNE BİR DE "EVET" KISMI İLE MÜHÜR BASILMIŞ OLMASI

HALİNDE BU GİBİ OY PUSULALARI GEÇERLİ SAYILIR.

SHY. Md. 100, 101 ve 126

Karar No: 47/1981

Lefkoşa ilçe seçim kurulunun 28 Haziran 1981 gün ve 1/81 sayılı yazısı ile birçok sandıklarda seçmenlerin "evet" mührünü "evet" kısmı yerine mührün sap kısmını basmak suretiyle kullandıkları hususunda şikâyetler alındığı, sandık kurullarına bu hususta dikkatli olmaları ikaz edilmiş olmakla beraber sayım esnasında birçok sandıklarda bu şekilde basılan mührün geçerli olup olmayacağı hususunda çeşitli uygulamaların yapılabileceği, bazı sandık kurullarının şimdiden karar alıp geçerli sayacaklarının bazılarının da geçersiz sayacaklarının öğrenildiği bildirildi ve sayım esnasında yeknesaklığı temin etmek maksadıyla evet mührünün arka kısmının bir parti lehine basılması halinde o oy pusulasının geçerli olup olmayacağıнын Yüksek Seçim Kurulu tarafından tezekkür edilmesi ve konu hakkında bir karar verilmesi isteminde bulunuldu.

Konu, siyasal partilerin görüşleri alındıktan sonra, Kurulca incelendi ve gereği düşünüldü:

Yasanın seçmenden oy pusulasında oyunu vermek istediği ilgili partinin bölümüne sadece bir defa olmak üzere "evet" mührünü basmak istemesinin esas amacı seçmenin oyunu hangi partiye verdiğini belli etmek için herhangi bir işaret koymasının önlenmesidir. Seçmen oy verme niyetini mührü basmakla belirtir. Bazı seçmenler oyunu kullanırken mührün mühr kısmı ile sap kısmının tutamağının hemen hemen aynı genişlikte olması nedeni ile hangi tarafının "evet" mührü, hangi tarafının sap olduğunu şaşırması olabileceği ve bu nedenle seçmen mührün "evet" kısmı ile değil de mührün sap kısmını kullanmak suretiyle oy pusulasını mührlediği, alınan yazı ve bilgi ışığında doğrulanmıştır. Seçmen bunu yaparken yani "evet" mührünün sapını basmakla niyetinin mührün "evet" kısmını basmak olduğuna şüphe yoktur. Bu nedenle bu gibi oy pusulalarının yani mührün "evet" kısmı ile değil de sap kısmı ile basılanların geçerli oy pusulası olarak kabul edilmesi gerekir.

Buna ek olarak mührün "evet" kısmı ile değil de sap kısmı ile oy pusulasına basıldıktan sonra "evet" sözcüğü görülmeyince emin olmak için bir de mührün "evet" kısmı ile mühr basılmış olan hallerde de seçmenin niyetinin "evet" mührünü kullanması olduğuna kuşku olmadığından, bu gibi oy pusulalarının da geçerli sayılması gerekir.

Sonuç olarak seçim ve sayım sırasında bir sandıkta seçmenler oylarını kullanırken "evet" mührünün "evet" kısmı yerine mührün sap kısmının kullanıldığı, mührlerin tetkik edilmesi sonucu, sandık kurulunca tespit edildiğinde:

1. Oy pusulasında bir siyasal partinin

bölümünde "evet" mührünün "evet" kısmı yerine mührün sadece "sap" kısmının kullanılmış olması halinde; veya

2. Oy pusulasında bir siyasal partinin bölümünde "evet" mührünün "evet" kısmı yerine mührün "sap" kısmı basıldıktan sonra aynı partinin bölümüne bir de "evet" kısmı ile mühr basılmış olması halinde

bu gibi oy pusulalarının geçerli sayılmasına karar verildi.

SEÇİM PANOLARINA YAPIŞTIRILAN AFİŞLERLE İLGİLİ ŞİKÂYET MERCİİ İLÇE SEÇİM KURULUDUR.

GAZETELERLE İLGİLİ ŞİKÂYETLERE BAKMAYA YÜKSEK SEÇİM KURULU YETKİLİDİR.

SHY. Md. 73, 76, 77, 154 ve 167

Karar No: 48/1981, 49/1981

Toplumcu Kurtuluş Partisi 28 Haziran 1981 tarihli yazısı ile Halkın Sesi ve Birlik Gazetelerinin Seçim Yasasının kurallarını ağır biçimde ihlâl ederek 28 Haziran 1981'de yayın yaptıklarını ve Lefkoşa, Gazi Mağusa ve Girne'deki seçim panolarında partilerine ayrılan yerlere Denктаş'ın, İrsen Küçük'ün, ve diğer Ulusal Birlik Partisi adaylarının, afişlerinin U.B.P.'nin özel ekipleri ve ayrıca parti ekibi tarafından yapıştırıldığını ileri sürerek ilgili gazete dağıtımının engellenmesi veya toplanması ve partiye ayrılan yerlerdeki U.B.P. afişlerinin çıkarılması için gereken önlemlerin alınması isteminde bulundu.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

1. Seçim panolarına yapıştırılan afişlerle ilgili şikâyet merciinin Yüksek Seçim Kurulu olmadığı ve değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 77(2) maddesi uyarınca ilçe seçim kurulu olduğu cihetle Yüksek Seçim Kurulunun konu hakkında karar verme yetkisi bu aşamada olmadığından dilekçenin bu kısmının reddine oybirliği ile (Karar No.48/1981)
  2. Gazetelerle ilgili şikâyete bakmaya Yüksek Seçim Kurulunun yetkisi olduğuna ancak bu şikâyetin delil yetersizliğinden reddine oyçokluğu ile (Karar No.49/1981)
- karar verildi.

İTİRAZCI İTİRAZINDA İPTAL OLUNAN OY PUSULALARINI GÖSTEREN LİSTELERİ BELİRLEYEN DELİLLERİN GÖSTERİLMESİ VE BELGELERİN SAĞLANMASI İMKÂNINI BULAMADIĞINI VE ASILLARININ İLÇE SEÇİM KURULUNUN TASARRUFUNDA OLDUĞUNU, İDDİALARININ DOĞRULUĞUNUN İLÇE SEÇİM KURULU KAYITLARINDAN DENETLENEBİLECEĞİNİ BELİRTMEKTE İSE DE YASAYA UYGUN OLARAK BELGELERİN ELDE EDİLMESİNİN OLANAKSIZ OLMASININ NEDENLERİNİ İTİRAZINDA BELİRTMEMEKTEDİR.

KALDI Kİ İTİRAZCI İTİRAZ EDİLEN SANDIKLARDA İPTAL EDİLEN OY PUSULALARINDA İTİRAZCININ TERCİH OYLARININ NE KADAR OLDUĞUNU VEYA NE KADAR OLMASI GEREKTİĞİNİ DE BELİRTMEMEKTEDİR. BİR AN İÇİN İPTAL EDİLEN OY PUSULALARININ TÛMÛNÛN GEÇERLİ OLARAK KABUL EDİLECEĞİ VARSAYILSA DAHİ BU GEÇERLİ SAYILAN OY PUSULALARINDA İTİRAZCININ TERCİH OYU OLARAK DİĞER ADAYLARDAN VE ÖZELLİKLE SAYI BAKIMINDAN KENDİSİNE YAKIN ADAYLARDAN NE KADAR DAHA FAZLA OY ALDIĞI VEYA ALMASI GEREKTİĞİ BELİRTİLMEMEKTEDİR. BU DA AÇIKÇA GÖSTERİYOR Kİ İTİRAZ SEÇİM YASASININ ÖZELLİKLE 166.

MADDESİNİN ÖNGÖRDÜĞÜ GEREKÇE, DELİL VE BELGEDEN YOKSUNDUR. BU NEDENLE TÜM İTİRAZIN REDDOLUNMASI GEREKMEKTEDİR.

SHY. Md. 166

Karar No: 56/1981

28 Haziran 1981'de Lefkoşa ilçesinde yapılan milletvekilliği seçiminde Ulusal Birlik Partisi adayı olan Vehbi Zeki Serter Yüksek Seçim Kuruluna yaptığı 3.7.1981 tarihli dilekçe ile:

1. İlçe seçim kurulunun 30.6.1981 tarihli ve form YSK 39 altında seçim sonuçları ile ilgili her adayın aldığı toplam tercih oylarının dökümünü gösteren listeye ve/veya U.B.P.'nin aldığı tercih oylarının toplamına ve/veya tercih oylarının adaylar arasındaki dağılımına, ve/veya oyların dökümüne ve/veya sayımına ve/veya ayırımına, ve
2. 31, 50, 51, 60, 105, 140 numaralı sandıklarda iptal olunan muhtelif oy pusulalarına

itiraz etmektedir.

Tercih oyları ile ilgili gerekçesi özetle şöyledir:

Her seçmenin 9 tercih oyu kullandığı dikkate alındığında bir partiye düşen tercih oylarının toplamının 9'a bölünmesi halinde kaç seçmenin tercih oyu kullandığının bulunması ve bulunacak bu rakamın tam sayı olması gerekir. Halbuki Lefkoşa seçim bölgesinde U.B.P.'ye verilen toplam tercih oyu olan

83199 , 9'a bölündüğünde 9244.333 çıkar. Görülüyor ki bu bölme sonucu tam sayı çıkmamıştır. Bu husus tercih oyları ile ilgili bir yanlışlık olduğunu göstermektedir. İlçe birleştirme tutanaklarında tercih oylarının dökümü yapılmamaktadır.

Yukarıdaki hususların itirazcının aldığı tercih oylarının toplamını etkiler mahiyette olduğu iddia edilmiştir. İtirazcının tercih oyları ile ilgili itirazı hiçbir delil veya belge ile desteklenmemektedir. Buna ilâveten ileri sürdüğü hususlar çok geneldir. Partinin aldığı tercih oylarının toplamının dokuza bölünmemesi doğru olsa dahi itirazcayı hangi şekilde etkilediği, muhtemel hatanın hangi sandıklarda olabileceği itirazda gösterilmemektedir. İtiraz tamamen genel ve gerekçe, delil ve belgeden yoksun bir itirazdır. Bu nedenle tercihler ile ilgili itirazın reddolunması gerekmektedir.

İptal olunan oylar ile ilgili itiraza gelince itirazcı Lefkoşa'daki 105, 140 numaralı sandıklardan, Akıncılar köyünde 50, 51 numaralı sandıklardan, Değirmenlik köyünde 60 numaralı sandıktan, Kırıkkale köyünde bulunan 34 numaralı sandıktan muhtelif oy pusulalarının hatalı olarak iptal edildiğini iddia etti. Bu hususta itirazcının dayandığı vakıa ve gerekçeleri özetle şöyledir:

1. Lefkoşa'da Çağlayan bölgesinde 105 numaralı sandıkta U.B.P. lehine kullanılan geçerli 60 tane mühürlü ve tercihli oy pusulası tespit edildiği halde bu sandıkta U.B.P. lehine, tercihli oylar hariç, toplam 853 oy gösterilmesi hatalıdır. Çünkü U.B.P.'nin aldığı karma oylar hariç sadece mühür taşıyan geçerli 60 tercihli oy pusulasının toplamı 60x18 1080'dir ve

540 da tercihli oy alması gerekmektedir. Bu düzeltildiği takdirde itirazcının almış olduğu toplam oylarda ve tercihli oylarda büyük bir artış olabilecektir.

2. Değirmenlik'te 60 numaralı sandıkta U.B.P.'nin 29 oy pusulası mühürün sapı ve/veya hem sapı hem yüzü vurulduğu nedeni ile iptal edilmiştir. Bu pusulaların geçerli sayılması gerekir. Bu yapıldığı takdirde mühür yolu ile itirazcı 29 oy almış olabilecektir.
3. Kırıkkale köyünde 31 numaralı sandıkta U.B.P.'nin 23 veya 25 oy pusulası mühürün sapı ve/veya hem sapı hem yüzü vurulduğu nedeni ile iptal edilmiştir. Bu oy pusulalarının geçerli sayılması gerekmektedir. Bunun yapılması halinde itirazcı mühür yolu ile 23 ve/veya 25 oy almış olacaktır ve bunun yanında tercihli oyları da artacaktır.
4. Akıncılar köyünde 50 numaralı sandıkta U.B.P.'ye ait 5 oy pusulası, 51 numaralı sandıkta da 4 oy pusulası mühürün sapı ve/veya hem sapı hem yüzü vurulması nedeni ile geçersiz sayılmıştır. Bu yanlışlığın düzeltilmesi halinde itirazcının almış olduğu toplam oylar ve tercihli oylar artmış olacaktır.
5. Lefkoşa'da 140 numaralı sandıkta iptal edilen oylar arasında U.B.P. bölümüne mühürün sap kısmı ve/veya hem sapı hem yüzü vurulduğundan 26 oy pusulası geçersiz sayıldı. Bu yanlışlığın düzeltilmesi halinde itirazcının almış olduğu toplam oy

ve tercihli oylarda artma olacaktır. İtirazcının iptal edilen oy pusulaları ile ilgili itirazı herhangi bir delil veya belge ile desteklenmemektedir. Halbuki Seçim Yasasının 166. maddesine göre bu gibi itirazlarda ihbar ve iddia olunan vakıaların niteliğinin ve gerekçesinin beyanı, delillerinin gösterilmesi ve belgelerinin bağlanması, bu belgelerin elde edilmesi olanaksız ise nedenlerinin ve nerede ve ne suretle sağlanabileceğinin bildirilmesi gerekir. Bu koşulları taşımayan dilekçeler reddolunur.

İtirazcı itirazında iptal olunan oy pusulalarını gösteren listeleri belirleyen delillerin gösterilmesi ve belgelerin sağlanması imkânını bulamadığını ve asıllarının ilçe seçim kurulunun tasarrufunda olduğunu, iddialarının doğruluğunun ilçe seçim kurulu kayıtlarından denetlenebileceğini belirtmekte ise de Yasaya uygun olarak belgelerin elde edilmesinin olanaksız olmasının nedenlerini itirazında belirtmemektedir. Kaldı ki itirazcı itiraz edilen sandıklarda iptal edilen oy pusulalarında itirazcının tercih oylarının ne kadar olduğunu veya ne kadar olması gerektiğini de belirtmemektedir. Bir an için iptal edilen oy pusulalarının tümünün geçerli olarak kabul edileceği varsayılsa dahi bu geçerli sayılan oy pusulalarında itirazcının tercih oyu olarak diğer adaylardan ve özellikle sayı bakımından kendisine yakın adaylardan ne kadar daha fazla oy aldığı veya alması gerektiği belirtilmemektedir. Bu da açıkça gösteriyor ki itiraz Seçim Yasasının özellikle 166. maddesinin öngördüğü gerekçe, delil ve belgeden yoksundur. Bu nedenle tüm itirazın reddolunması gerekmektedir.

Sonuç olarak itirazın oyçokluğu ile reddolunmasına karar verildi.

**İTİRAZIN İNCELENMESİNE DAİR BİR ARA KARAR KESİN
VE BAĞLAYICIDIR.**

SHY. Md. 166

Karar No: 57/1981, 67/1981, 68/1981, 69/1981

Kurul, Ulusal Birlik Partisinden Girne milletvekili adayı Erdinç Gürçağ'ın Girne ilçesinden milletvekili seçilen Gözel Halim'in tutanağına yaptığı 4 Temmuz 1981 tarihli itiraz dilekçesini inceledi ve

1. İtiraz dilekçesine itirazcı tarafından eklenmesi gereken belgelerin eklendiği ve elde edilmesine olanak bulunmayanların nerelerde bulunduğu gösterildiği, ayrıca geçerli sayılması gereken oy pusulalarından kaçar tanesinin hangi sandıkta ve ne sebeple geçersiz sayıldığı belirtiltiği, bu oy pusulalarının geçerli sayıldığı takdirde sonucun hesaba dayanılarak değişeceğinin gösterildiği görülmekle dilekçenin geçerli bir dilekçe olduğuna ve delillerinin buldukları yerlerden getirilerek işin esasının incelenmesine,
2. 28 Haziran 1981'de yapılan Girne milletvekilliği seçimlerine ait Girne ilçesinde bulunan ve itirazda numaraları gösterilen 1,2,3,5,6,7,8,9,10,13,15,16,18,19,20,21,22,23,24,25,26,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,48,49,52,53,,55,56,57,58,59,60,61,62,63,64,66,68,69,70,72,73,74 ve 75 numaralı sandıklara ilişkin geçersiz sayılan oy pusulaları ile sair evrakı içeren torbaların Girne ilçe seçim kurulundan getirilmesine,

3. Seçim Yasasınının 168(3) maddesi hükmüne göre itiraz dilekçesinin bir örneğinin Toplumcu Kurtuluş Partisi'nden aldığı oyların sıralamasına göre 3.sırada olan ve milletvekili seçildiğine dair kendisine tutanak düzenlenen Gözel Halim'e derhal tebliğine, isterse yazılı savunmasını 9.7.1981 günü saat 14.00'e kadar Kurulumuz başkanlığına verebileceğine ve dilerse 10.7.1981'de saat 16.00'da bizzat ve/veya vekil aracılığı ile Kurulumuzda kendini savunabileceğine, ve

4. Oy sandıklarına ilişkin torbalardaki incelemelerin Kurulumuzca itirazcı ve aleyhine itiraz edilen ve/veya vekilleri (azami ikişer) huzurunda 10.7.1981'de saat 16.00'da yapılmasına

dair ara karar verdi. (Karar No.57/1981)

10.7.1981 tarihinde itiraz edenin vekilleri hazır, itirazcı hazır değil, aleyhine itiraz edilen bizzat hazır, tarafından vekili hazır.

Aleyhine itiraz edilenin vekili Yüksek Seçim Kurulunun itirazın incelenmesine dair aldığı 5.7.1981 tarih ve 57/1981 sayılı ara karara itirazda bulundu.

Kurul yapılan itirazı tezekkür etti ve 5.7.1981 tarihli ve 57/1981 sayılı ara kararın bir suretinin aleyhine itiraz edilene derhal tebliğ edilmesine ve dilediği takdirde işbu ara karar ışığında yeni savunma müddeti tanınmasına oyçokluğu ile karar verdi. (Karar No. 67/1981)

Karar uyarınca gerekli işlemin yapılmasını

müteakip aleyhine itiraz edilenin avukatı 5.7.1981 tarih ve 57/1981 sayılı ara kararın kesin bir ara karar olup olmadığı, yoksa yapacakları savunmadan sonra değişebilecek bir karar mı olduğu hususunda Yüksek Seçim Kurulunun bir ara karar vermesi isteminde bulundu.

Kurul istemi incelendi ve 5.7.1981 tarihli 57/1981 sayılı ara kararın kesin ve bağlayıcı olduğuna oyçokluğu ile karar verdi. (Karar No. 68/1981)

68/1981 sayılı kararın taraflara okunmasından sonra 4.7.1981 tarihli itiraz incelendi ve oybirliği ile reddolunmasına karar verildi. (Karar No.69/1981)

İTİRAZCI, DELİL TEMİN EDİP İTİRAZINA EKLEMEK OLANAĞI VARKEN, BUNU YAPMAYIP KURULU BİLGİ TEMİNİ İÇİN BAŞKA YERE HAVALE ETMEKLE YASAL YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ YERİNE GETİRMİŞ SAYILMAZ.

İTİRAZCININ, BELGE SUNMASININ OLANAKSIZ OLDUĞUNU BELİRTİLMESİ, YASANIN ÖNGÖRDÜĞÜ DELİL GÖSTERME YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ GİDERMEZ.

GAZETE YAYINLARININ GERÇEKTEN SEÇİM SONUCU ÜZERİNDE NEDEN VE NE ÖLÇÜDE ETKİLİ OLDUĞUNUN DELİLLERİ GÖSTERİLMİŞ OLMADIKÇA, SADECE YASAK YAYIN YAPMAKLA, SEÇİM SONUÇLARININ ETKİLENDİĞİ SÖYLENEMEZ.

SHY. Md. 166

Karar No: 61/1981

Toplumcu Kurtuluş Partisinin 5 Temmuz 1981 tarihli olup 6.7.1981 tarihinde 12.30'da alınan Devlet Başkanlığı seçimi ile ilgili olağanüstü itirazı ile

1. 28 Haziran 1981 tarihinde yapılan Devlet Başkanlığı seçiminde oy hakkına sahip seçmenlerden askerlik ödevinde bulunan 3000-5000 arasındaki kişinin oy hakkından mahrum edildiğini, Ulusal Birlik Partisi hükümeti ve/veya başkanının kendi partisinin Devlet Başkanı adayına avantaj sağlamak için askerlerin oy kullanmalarını engellediğini v/veya oy kullanmalarının sağlanması için yapılması gerekenleri yapmadığını, Devlet Başkanı adayının da asker seçmenlerin oy kullanmasının engellenmesinde rol oynadığını ve/veya askerlerin oy kullanmalarını sağlayacak doğrultuda yapılması gerekenleri yapmadığını, asker seçmenlerin seçme hakkını kullanması hususunda engelleri ortadan kaldırmak için yetkilerini kullanmadığını, görevlerini yerine getirmediğini, asker seçmenlerin seçim hakkından yoksun bırakıldıklarını;

2. Devlet daireleri, Kooperatif Merkez Bankası, KİT'ler ve bunlara bağlı kuruluşlarda, Lefke Gemikonağı'ndaki maden şirketi iş yerlerinde, serbest liman bölgesinde ve diğer kamu kuruluşlarında bizzat Devlet Başkanı ve aday olduğu partinin hükümeti devlet ve kuruluş olanaklarını seçim amacı ile takriben 1980 yazından itibaren kullanmaya başladıklarını, bunu seçim gününe kadar sürdürdüklerini, bu amaçla 1000'den fazla kişinin işe alındığını, işe aldıklarının tümünün veya çoğunun kanunsuz olarak işe alındığını, hiçbirinin Kamu Hizmeti Komisyonu tarafından işe alınmadığını, doğrudan doğruya U.B.P. Devlet Başkanı adayı ve/veya bakanları ve/veya başbakan ve/veya hükümeti ve/veya müdürlerin emri ile işe alındığını, bu olay ve eylemlerin seçim sonucunu etkileyecek nitelikte olduğunu;

3. Yabancılardan kalıp Devlet kontrol ve/veya yönetiminde olan binlerce konut ve/veya dükkan

bulunduğunu, bunlardan bir kısmının tamire muhtaç olduğunu, seçimlere az bir süre kala (takriben Haziran 1981) U.B.P. hükümeti ve/veya ilgili Bakanlık bu tür taşınmaz malların acilen saptanmasını, tamirat masrafının derhal keşif ve/veya değerlendirmesinin yapılmasını istediğini, bu işlemlerin yapılıp yapılmamasına bakılmaksızın seçime çok az bir süre kala "ev tamiri için" namı altında çekler hazırlandığını, yüzlerce kişiye bu gibi ödeme yapıldığını, bunların seçim amaçlı işlemler olduğunu ve seçim sonucunu etkileyici olaylar ve haller olduğunu, Devlet olanaklarının seçim amacı ile kullanılmasına yasal kuralların cevaz vermediğini;

4. Yasaya göre seçim propagandasının oy verme gününden önceki günde saat 18.00'de sona erdiğini, 27 Haziran 1981 günü saat 18.00'den sonra propaganda yapmanın yasak olduğunu, buna rağmen Rauf Denktaş'ın aday olduğu U.B.P.'nin yayın organı olan Birlik Gazetesinin 28 Haziran 1981 günü propaganda yasaklarını ihlâl ederek yayın yaptığını, 28 Haziran 1981 tarihli Birlik Gazetesinin U.B.P. ve adayları lehine propaganda niteliği taşıyan yazı ve resimler ile dolu olduğunu, U.B.P.'nin 27 Haziran günü saat 16.00'da bir propaganda mitingi düzenlediğini, bu mitingde diğer U.B.P. adayları ile birlikte Devlet Başkanı adayının konuştuğunu, ayrıca partili ve aday olmayan Dr. Fazıl Küçük'ün de bu mitingde konuşturularak U.B.P. lehine propaganda yapıldığını, Dr. Fazıl Küçük ve U.B.P. adayının mitingde öpüştüklerini, bu propaganda çalışmalarının Dr. Fazıl Küçük'ün sahibi ve/veya yazı işleri müdürü olduğu Halkın Sesi Gazetesinde seçim günü yayımlandığını ve yasakların ihlâl edilerek propaganda yapıldığını, her iki gazetenin binlerce seçmene yayıldığını, bunların seçimin sonucunu etkileyecek haller olduğunu

ileri sürerek

28 Haziran 1981 tarihinde yapılan seçim sonuçlarının (yalnız Devlet Başkanlığı için) iptali ve/veya geçersiz sayılması, U.B.P. Devlet Başkanı adayı Rauf Denktaş'ın Devlet Başkanlığına seçilmediğine dair karar verilmesi, Devlet Başkanlığı seçimine ilişkin olarak partili ve bağımsız adaylara verilmek üzere Yüksek Seçim Kurulunca 29.6.1981'de düzenlenen tutanağın (YSK 39A) geçersiz sayılması ve/veya iptal edilmesi ve Yüksek Seçim Kurulu tarafından U.B.P. Devlet Başkanı adayı Rauf Denktaş'a Devlet Başkanı seçildiğine dair 29.6.1981 tarihinde verilen aynı tarihli tutanağın iptal edilmesi ve/veya geçersiz sayılması isteminde bulundu.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

T.K.P.'nin yapmış olduğu itiraz 166. madde uyarınca olağanüstü bir itirazdır ve Devlet Başkanı adayına seçildiğine dair verilen tutanak 29 Haziran 1981'de düzenlendiğine göre süresi içinde yapılmıştır. Bu gibi bir itirazın Kurulca incelenebilmesi için, söz konusu maddeye göre, itiraz dilekçesinde ihbar ve iddia olunan vakıaların niteliğinin ve gerekçesinin beyanı, delillerinin gösterilmesi ve belgelerinin bağlanması, bu belgelerin elde edilmesi olanaksız ise nedenlerinin ve nereden ve ne suretle sağlanabileceğinin bildirilmesi gerekir. Bu koşulları taşımayan dilekçeler reddolunur.

İlk önce itirazcının askerlik ödevinde olan seçmenlere oy verme fırsatı verilmediği ve bunların oy vermekten engellendiği iddiasını ele alalım. İtirazcı dilekçesinde 3000-5000 arası askerin oy verme gününde oy kullanmaktan engellendiklerini

ve/veya bunların oy kullanmalarının sağlanması için yapılması gerekenlerin yapılmamış olduğunu ileri sürdü. Askerin oy verme gününde oy kullanmaktan engellendiğine dair dilekçeye herhangi bir delil eklenmiş değildir, örneğin oy vermekten engellenen askerlerin veya bunu fiilen bilen şahısların beyanları dilekçeye eklenmiş değildir. Oy verme gününde hangi askerlerin oy kullanmaktan engellenmiş olduğuna dair delil gösterilmediğine göre bu gibi askerlerin oy kullanmasını sağlamak için yapılması gerekenlerin yapıp yapılmadığını incelemeye gerek kalmaz. Yasaya göre iddia olunan olayı delil ve belge ile desteklemek yükümlülüğü bir kural olarak itirazcıya yüklenmiş ve bu husus, diğerleri arasında, dilekçenin geçerlik şartlarından sayılmıştır. - Gör.- TC YSKK 1966/731, 1968/779, 1969/480, 1969/1526. İtirazcı, yukarıda belirtildiği şekilde delil temin edip itirazına eklemek olanağı varken, bunu yapmayıp Kurulumuzu bilgi temini için Başbakanlığa havale etmekle yasal yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılmaz. Bu nedenle itirazın bu kısmının reddolunması gerekir.

2. olarak itirazcının seçim amacı ile Devlet sektöründe, kamu kuruluşlarında, KİT'lerde, Kooperatif Merkez Bankasında ve diğer ilgili kuruluşlarda işe alınanlar hakkındaki iddiasını ele alalım. İtiraz dilekçesinde Devlet Başkanının aday olduğu partinin hükümeti ve bizzat Devlet Başkanının Devlet olanaklarını takriben 1980 yazından itibaren seçim amacı ile kullanmaya başladıkları ve seçim gününe kadar bunu sürdürdükleri, bu amaçla 1000'den fazla kişinin işe alındığı, işe alınanların tümü ve/veya çoğunun kanunsuz olarak işe alındığı hiçbirinin Kamu Hizmeti Komisyonu tarafından işe alınmadığı, doğrudan U.B.P. Devlet Başkanı adayı ve/veya Başbakanı ve/veya Bakanları ve/veya hükümeti ve/veya müdürlerin emri ile işe alındığı iddia

edildi. İşe alınma olayı ihbar ve iddia edilen bir vakıa olduğuna göre bu vakıaya ilişkin delillerin gösterilmesi ve belgelerin bağlanması Yasa gereğidir. İtirazcı dilekçesine herhangi birinin iddia ettiği gibi işe alındığına dair delil sunmuş değildir. İtirazcı ya da bizzat işe alınanlardan veya işe alındıklarını bilenlerden beyan alıp dilekçesine delil olarak ekleyebilirdi. Bunu yapmayıp bizi bilgi için Başbakanlığa havale etmekle, daha önce birinci itiraz sebebi ile ilgili olarak belirtildiği gibi, itirazcı kendi yasal yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılmaz. Delil gösterilmemesine ilâveten bu gibi delillerin elde edilmesinin olanaksız olduğu veya bunun nedenleri belirtilmiş değildir. Bu nedenle itirazın bu kısmının da delil ve belge eksikliği nedeni ile reddolunması gerekir.

3. olarak itirazcının "ev tamirata için yardım" hakkındaki iddiasını ele alalım. İtiraz dilekçesinde yabancılardan kalıp Devlet kontrolünde ve/veya yönetiminde olan binlerce konut ve/veya dükkân bulunduğu, bunlardan bir kısmının tamire muhtaç olduğu, seçime az bir süre kala takriben Haziran 1981'de U.B.P. hükümetinin ve/veya ilgili bakanlığın bu tür taşınmaz malların acilen saptanmasını ve tamirata muhtaç olanların derhal keşif ve/veya değerlendirilmesinin yapılmasını istediği, bu işlemlerin yapılıp yapılmamasına bakılmaksızın seçime çok az bir süre kala "ev tamirata içindir" namı altında çekler hazırlandığı ve yüzlerce kişiye ödeme yapıldığı, bunların seçim amacı ile yapılan işler olduğu ve bunların seçim sonucunu etkileyen olaylar ve haller olduğu oysa Devlet olanaklarının seçim amacı ile kullanılmasına yasal kuralların cevaz vermediği ileri sürüldü.

İtirazcının ileri sürdüğü tüm iddialar seçim

hukuku bakımından delil sayılabilecek herhangi bir belge ile kanıtlanmış değildir. Her ne kadar itiraz dilekçesinde belgeler kısmında ev tamirâtı ile ilgili yapılan ödemeler hakkında belge sunmalarının olanaksız olduğu belirtilmekte ise de bu husus Yasanın öngördüğü delil gösterme yükümlülüğünü gidermez. İtirazcı bu gibi yardım alan kişilerin beyanını veya en azından bu gibi yardım yapıldığını bilen sair kişilerin beyanlarını delil olarak ekleyebilirdi. Bu nedenle itirazın bu kısmının da, delil ve belge eksikliği nedeni ile, reddolunması gerekir.

4. olarak da Halkın Sesi ve Birlik Gazetelerinin seçim yasaklarını ihlal ettikleri hakkındaki iddiayı ele alalım. U.B.P.'nin 27 Haziran günü saat 16.00'dan itibaren Atatürk Meydanında bir propaganda mitingi düzenlediği, bu mitingde diğer U.B.P. adayları ile birlikte Devlet Başkanı adayının da konuştuğu, partili ve aday olmadığı halde Dr. Fazıl Küçük de bu mitingde konuşturularak U.B.P. lehinde propaganda yapıldığı, Dr. Fazıl Küçük ile U.B.P. adayının mitingde öpüştükleri, bu propaganda çalışmalarının Birlik Gazetesinde ve Dr. Küçük'ün sahibi, ve/veya yazı işleri müdürü ve/veya sorumlusu bulunduğu Halkın Sesi Gazetesinde seçim günü yayımlandığı ve yasaklar ihlâl edilerek propaganda yapıldığı iddia edildi. Her iki gazete de dilekçeye eklenmiştir. Gazeteler Kurulca tetkik edildi. Sözü edilen gazetelerde 28 Haziran 1981'de yapılan yayının gerçekten yasalara göre o gün yapılmamış olması gerekmektedir beraber, yapılan yayının bir gün önce yasal süre içinde tertiplenen bir mitingde cereyan edenleri aksettirdiği anlaşılmaktadır. Bu yayınların gerçekten seçim sonucu üzerinde neden ve ne ölçüde etkili olduğunun delilleri gösterilmiş olmadıkça sadece yasak yayın yapmakla seçim sonuçlarının etkilendiği söylenemez. Gör- TC YSKK

1964/1516. Bu nedenle itirazın bu kısmının da reddolunması gerekir.

Sonuç olarak itirazın reddine ve kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

İKİ GÖREVE SEÇİLEN ANCAK BİR GÖREV İÇİN TUTANAK ALAN KİŞİ HAKKINDA GÖREV TERCİHİ ZORUNLUĞU KURALININ UYGULANMASINA OLANAK YOKTUR.

SHY. Md. 144

Karar No: 3/1982

Fikret Kan 1980 yerel kuruluş organları genel seçimlerinde ihtiyar heyeti üyesi, 1981 ara seçimlerinde ise muhtar seçildi. Üye seçildiğine dair tutanağını şimdiye kadar almamakla beraber muhtar seçildiğine dair tutanak almış bulunuyor. İçişleri ve İskân Bakanlığı ile Lefkoşa ilçe seçim kurulunun Yüksek Seçim Kuruluna gönderdikleri belgelerden adigeçenin muhtarlık görevi yürütmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Konu görüşülüp gereği düşünüldü:

Fikret Kan sadece muhtarlık mevkii için tutanak aldığından hakkında Yasanın 144(2) maddesinin uygulanmasına olanak bulunmadığına ve Bademliköy'de adigeçenin muhtarlığa seçilmesi ile boşalan 1 ihtiyar heyeti üyeliği mevkiinin münhal bulunduğu oyçokluğu ile karar verildi.

İLÇE SEÇİM KURULUNUN, PARTİLERE BİLDİRİLMİŞ OLAN, KESİNLEŞEN ADAY LİSTELERİNDEN SABIKALI ADAY

**İSİMLERİNİ İHRAÇ KARARININ, İTİRAZ YAPILMAMASI
DURUMUNDA, YÜKSEK SEÇİM KURULU TARAFINDAN
DEĞİŞTİRİLMESİ DOĞRU DEĞİLDİR.**

SHY. Md. 63 ve 162

Karar No: 6/1982

Sabıkalı adayların, ilçe seçim kurullarınca kesinleşmiş aday listelerine dahil edilmemeleri konusu tezekkür edildi ve Yüksek Seçim Kuruluna gönderilen kesinleşmiş aday listelerinde, sabıkalı adayların isimleri ilçe seçim kurullarınca ihraç edildiğinden ve bu ihraç kararları adayların mensup olduğu partilere bildirilmiş olduğundan ve parti veya kişi tarafından itiraz yapılmadığından bu kararların Yüksek Seçim Kurulunca değiştirilmesinin doğru olmadığına oyçokluğu ile karar verildi.

**YEREL KURULUŞ ORGANLARI ARA SEÇİMLERİNDE RADYO
VE TELEVİZYONDAN PROPAGANDA KONUŞMASI YAPILMASI
YASANIN 68. MADDESİNİN SÖZÜNE VE ÖZÜNE UYGUN
DEĞİLDİR.**

SHY. Md. 68

Karar No: 7/1982

Demokratik Halk Partisinin yerel kuruluş organları ara seçimlerinde Radyo ve Televizyonda propaganda konuşması yapma istemi ile ilgili 6 Mayıs 1982 gün ve FD/11/80 sayılı yazısı görüşülüp gereği düşünüldü.

Konu seçimlerin niteliği göz önünde tutulduğunda, istemin kabul edilmesinin Yasanın 68.maddesinin sözüne ve özüne uygun olmadığına ve reddedilmesi gerektiğine oybirliği ile karar verildi.

MÜNHAL BULUNAN BİR İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİ İÇİN BAŞVURAN 2 ADAYDAN BİRİNİN HALEN SEÇİLMİŞ İHTİYAR HEYETİ ÜYESİ BULUNMASI DURUMUNDA DİĞER ADAYIN MÜNHAL YERE SEÇİLMİŞ OLDUĞU İLÂN EDİLİR.

SHY. Md. 62

Karar No: 8/1982

Gazi Mağusa ilçe seçim kurulunun 24 Mayıs 1982 gün ve M.İ.S.K:3/13-17 sayılı yazısı ile 6 Haziran 1982 tarihinde yapılacak yerel kuruluş organları ara seçimlerinde Esenköy'de münhal bulunan bir ihtiyar heyeti üyeliği için Demokratik Halk Partisinin İsmet Yaşar Mihmat'ı, Ulusal Birlik Partisinin de Hüseyin Habib Şahan'ı aday gösterdikleri ancak sonradan Hüseyin Habib Şahan'ın aynı köyde U.B.P. ihtiyar heyeti üyesi bulunduğu ve halen bu görevine devam etmekte olduğunun saptandığı ve seçimi kazansa bile, esasen bu göreve 1.6.1980 tarihinde seçilmiş bulunduğu cihetle, bunun bir anlam ifade etmeyeceği bildirildi ve münhal bulunan Esenköy ihtiyar heyeti üyeliğini 2 adaydan İsmet Yaşar Mihmat'ın kazandığının addolunması ve konu köyde seçim yapılmaması gerektiği görüşü belirtildi.

U.B.P. genel sekreteri ile yapılan telefon konuşmasında H.H.Şahan'ın halen söz konusu köyde köy ihtiyar heyeti üyesi olduğu teyit edildi, ayrıca 1980 seçimlerinde ihtiyar heyeti üyesi seçildiğinin Resmi Gazete'de yayımlanmış olduğu görüldü. Bu durumda D.H.P. adayı İsmet Yaşar Mihmat hakkında değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 62. maddesinin uygulanmasına oybirliği ile karar verildi.

İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİNE SEÇİLEN KİŞİNİN TUTANAĞI KENDİSİNE VERİLİR. TUTANAK SEÇİLENİN KENDİSİNE

VERİLMEMİŞSE, BU KİŞİNİN, YASANIN 137. MADDESİ ANLAMINDA TUTANAĞINI ALMIŞ OLDUĞUNU KABUL ETMEK OLANAKSIZDIR. TUTANAĞINI ALMIŞ SAYILAMAYACAĞINA GÖRE DE SONRADAN MUHTAR SEÇİLİP TUTANAK ALMASI HALİNDE HAKKINDA YASANIN 144(2) MADDESİNİN UYGULANMASINA OLANAK YOKTUR.

SHY. Md. 137 ve 144

Karar No: 2/1983, 6/1983

Girne'li İbrahim Ziya Güneyligil'in 1980 yılında yapılan yerel kuruluş organları seçiminde Yukarı Girne'den ihtiyar heyeti üyesi seçildiği, 1982 yılında yapılan yerel kuruluş organları ara seçiminde ise aynı yerden muhtar seçildiği ve her iki mevki için tutanak almakla birlikte, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 144. maddesine göre, bu görevlerden birini tercih etmek için Yüksek Seçim Kuruluna başvurmadığı Kurulun bilgisine sunuldu.

Konunun 1 Nisan 1983 Cuma günü saat 17.30'da incelenmesine ve ilgili kişiye bu hususta tebligat yapılmasına karar verildi. (Karar No. 2/1983)

1.4.1983

İlgili kişi hazır değil. Temsilcisi hazır. Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne ilçe başkanı hazır.

Konunun olguları: 1983 ara seçimlerinde seçim yapılacak yerleri saptayabilmek amacıyla münhal olan yerel kuruluş organlarını Kurula bildirmeleri için İçişleri ve İskân Bakanlığı ile ilçe seçim kurullarına birer yazı yazıldı. Girne ilçe seçim kurulu ile İçişleri ve İskân Bakanlığında alınan yazılarda 1980 yılında Yukarı Girne'de ihtiyar heyeti üyesi seçilen İbrahim Ziya Güneyligil'in 1982 ara seçimlerinde aynı yerde muhtar seçildiği gerekçesi ile yerinin boş olduğu bildirildi. Bu

nedenle bu mesele ile ilgili olarak Girne ilçe seçim kurulu ile temasa geçildi ve alınan bilgiye göre 1980 seçimlerinde ilgilinin tutanağının partisi tarafından, 1982 seçimlerinde de kendisi tarafından şahsen alındığı öğrenildi. Yüksek Seçim Kurulunda ilgili kişinin seçildiği mevkiler için tercih hakkını kullanıp kullanmadığına dair herhangi bir bilgi veya kayıt mevcut değildir.

İlgili kişi temsilcisi gerekli müdafaayı hazırlayabilmeleri için konunun incelenmesinin ertelenmesi talebinde bulundu.

Konu incelenmek üzere 4.4.1983 tarihine ertelendi.

Kurul 4.4.1983 tarihinde ilgili şahıs temsilcisi ve Girne ilçe seçim kurulundan yetkili bir görevli hazır olduğu halde konuyu inceledi.

İbrahim Ziya Güneyligil'in 1980 yılında yapılan yerel kuruluş organları seçiminde Yukarı Girne ihtiyar heyeti üyesi ve 1982 yılında yapılan yerel kuruluş organları ara seçimlerinde de aynı yerden muhtar seçildiği, muhtar seçildikten sonra bu görev için tutanak aldığı ve bu tutanağı aldıktan sonraki 3 gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna başvurarak bu görevlerden biri için tercih hakkını kullanmamış olduğunun ihtilâf konusu olmadığı görüldü. Bu durumda Yüksek Seçim Kurulunun 29.3.1983 tarihli ve 2/1983 sayılı kararı ışığında tezekkür edilmesi gereken husus Güneyligil'in 1980 seçiminde seçildiği ihtiyar heyeti üyeliği için Yasanın 137. maddesi uyarınca tutanak almış sayılıp sayılamayacağıdır. Çoğunluk görüşüne göre 137. madde tutanağın ihtiyar heyeti üyeliğine seçilen kişinin kendisine verilmesini öngörmektedir. Bu meselede tutanağın Güneyligil'in kendisine verilmediği açıktır. Bu

böyle olduğuna göre de Yasanın 137. maddesi anlamında tutanağını almış olduğunu kabul etmek olanaksızdır. Tutanağı almış sayılamayacağına göre de 144(2) maddesinin uygulanmasına olanak bulunmadığına ve Yukarı Girne'de adıgeçenin muhtar seçilmesi ile boşalan bir ihtiyar heyeti üyeliği mevkiinin münhal bulunduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak İbrahim Ziya Güneyligil'in seçilip tutanak aldığı muhtar mevki için Yasanın 144(2) maddesinin uygulanmasına olanak bulunmadığına ve Yukarı Girne'de adıgeçenin muhtar seçilmesi ile boşalan bir ihtiyar heyeti üyeliği mevkiinin münhal bulunduğuna oyçokluğu ile karar verildi. (Karar No. 6/1983)

**İSTİFASINI GEÇERLİLİK KAZANMADAN GERİ ÇEKEN
MUHTAR HAKKINDA HERHANGİ BİR İŞLEM YAPILMASINA GEREK
YOKTUR.**

SHY. Md. 14 A

Karar No: 3/1983

Mutluyaka muhtarı Salih Yelkanat'ın görevinden istifa ettiği, ancak istifası Resmi Gazete'de ilân edilip geçerlilik kazanmadan, istifasını geri çektiği Kurulun bilgisine sunuldu ve ne gibi işlem yapılacağı soruldu.

Adıgeçen istifasını kesinleşmeden geri çektiği cihetle hakkında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına oybirliği ile karar verildi.

SEÇİMİ KAZANAN BİR KAMU GÖREVLİSİNİN SEÇİMDEN SONRA KAMU GÖREVİ İLE İLGİLİ DURUMUNUN NE OLACAĞI VEYA SEÇİMİ KAZANMIŞ BİR KİŞİNİN MEVKİİNİN BOŞ OLUP OLMAYACAĞI HUSUSUNDA YASAL BOŞLUK VARDIR.

SHY. Md. 57 ve 236

Karar No: 5/1983

Girne Kaymakamlığının 10.3.1983 tarih ve 29/75 sayılı yazısında Akçiçek muhtarının kadrolu odacı atanması nedeni ile o yerdeki muhtar mevkiinin boşaldığının bildirildiği, ayrıca Girne ilçe seçim kurulundan da aynı konuda 3.3.1983 tarihli bir yazı alındığı ancak adıgeçenin herhangi bir istifa yazısı mevcut olmadığı Kurulun bilgisine sunuldu ve bu yer hakkında ne gibi bir işlem uygulanması gerektiği soruldu.

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 57 ve 236. maddeleri tezekkür edildiğinde aday olup da seçimi kazanan bir kamu görevlisinin seçimden sonra kamu görevi ile ilgili durumunun ne olacağı veya seçimi kazanmış bir kişinin mevkiinin boş olup olmayacağı hususunda yasal boşluk olduğuna ve bu durumda da konu mevkiin boş ilân edilmesine yasal olanak bulunmadığına oybirliği ile karar verildi.

BOŞALAN BELEDİYE BAŞKANLIĞINA VEKÂLETEN ATANAN ÜYENİN YERİNİN BOŞALMIŞ SAYILMASI OLANAKSIZDIR.

SHY. Md. 13 ve 14

Karar No: 11/1983, 13/1983

Gönyeli belediye başkanı ile belediye meclisinin 8 üyesinden 4'ünün istifa ettiğine dair İçişleri ve İskân Bakanlığından alınan 6.6.1983

tarih ve B.Gönyeli 7/80 sayılı yazı ve hasıl olan durum görüşülüp gereği düşünüldü.

1. Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 13. maddesinin (2)'nci fıkrasına göre bir belediye başkanlığında seçim dönemi bitmeden önce, herhangi bir nedenle boşalma olması halinde bu yer, ara seçimlerine kadar halen üyelik görevlerini sürdürenlerin salt çoğunluğu ile kendi aralarında seçecekleri bir üye ile vekâleten doldurulur. Üçüncü tura kadar seçilememesi halinde en yaşlı üye vekâlet eder. Yasal durum bu merkezde olduğuna göre ara seçimine kadar Gönyeli belediye başkanlığı için seçim yapılmasının olanak dışı olduğuna;

2. Aynı Yasanın 14. maddesinin (2)'nci fıkrasına göre bir belediye meclisinin üye tam sayısının en az yarısından bir fazlasının boşalması halinde boşalan üyelikler için ara seçimi yapılır. Yasal durum bu olduğuna göre ve konu belediye meclisinin 8 üyesinden sadece 4'ü istifa ettiğine göre derhal belediye meclis üyeliği için seçim yapılamayacağına;

Ancak Yasanın 13.maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca boşalan belediye başkanı mevkiinin vekâleten doldurulması halinde belediye meclisi üye tam sayısının yarıdan bir fazlasının boşalmış sayılıp sayılamayacağına ve derhal seçime gidilip gidilemeyeceğinin görüşülüp karara bağlanabileceğine; ve

3. Durumun İçişleri ve İskân Bakanlığına bildirilmesine ve boşalan belediye başkanlığının Yasanın 13.maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca doldurulmak üzere yapılacak

seçimin neticesinin derhal Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesine

oybirliği ile karar verildi. (Karar No. 11/1983)

Gönyeli belediye başkanı ile belediye meclisinin 8 üyesinden 4'ünün istifa ettiğine dair İçişleri ve İskân Bakanlığından alınan 6.6.1983 tarih ve B.Gönyeli 7/80 sayılı yazı Kurulumuzun 320.toplantısında tezekkür edilmiş ve diğerleri arasında şu şekilde bir karar alınmıştı.

"Durumun İçişleri ve İskân Bakanlığına bildirilmesine ve boşalan belediye başkanlığının doldurulması için Yasanın 13. maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca yapılacak seçimin derhal Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesine."

Bu karar ışığında, İçişleri ve İskân Bakanlığına 9.6.1983 tarihinde bir yazı gönderildi. İçişleri ve İskân Bakanlığından 27 Haziran 1983 tarihli cevabi yazı alındı. Daha sonra aynı Bakanlıktan daha aydınlatıcı bilgi veren 16.8.1983 tarihli bir yazı alınmıştır. Bu yazıda istifa eden belediye başkanının yerine, 9.6.1983 tarihinde yapılan bir seçim sonucu, bir üyenin vekâleten belediye başkanı olarak atandığı bildirilmiştir. Bu durumda ve daha önce alınan 11/1983 sayılı karar ışığında boşalan yerler için seçim yapıp yapılamayacağı Kurul tarafından tezekkür edilip bir karara bağlanması gerekir.

Belediye üyeliğinden 4 kişinin istifa etmesi ile Gönyeli'deki belediye üyeliği sayısı 8'den 4'de düşmüştür. Görevde kalan 4 üyeden 1 tanesinin vekâleten belediye başkanlığı görevini yürüttüğü gelen yazıdan anlaşılmaktadır. Bu durumda vekâleten başkanlık görevini yapan 1 üye ve 3 ayrı üye kalmış

olduğu görülür. Yasaya göre ara seçime gidilebilmesi için üyeliklerin yarıdan bir fazlasının boşalmış olması gerekir. Vekâleten başkanlık görevini yürüten ye istediği anda vekâleten yürütmekte olduğu başkanlık görevinden istifa edip tekrar asli görevine dönebilir. Durum bu olduğuna göre bunun üyeliğinin boşalmış sayılması olanaksızdır. Bu durumda Yasanın 14(2) maddesine göre yarıdan bir fazla üyenin mevkileri boşalmış olmadığına göre ara seçime gidilmesine yasal olanak yoktur.

Sonuç olarak, mevcut yasal durum ışığında, Gönyeli belediye meclisinde boşalan 4 üyelik için seçim yapılmamasına oybirliği ile karar verildi. (Karar No.13/1983)

SEÇİM EŐYALARININ SAKLANMASI.

SHY. Md. 232

Karar No: 15/1983

Lefkoşa ilçe seçim kurulu başkanının evrak imhası ile ilgili 26 Ekim 1983 gün ve 1/81 sayılı yazısı tezekkür edildi ve

1. İleride yapılacak herhangi bir seçimde kullanılması muhtemel sayım cetvelleri ve kütüklerinin muhafaza edilmesi uygun görüldü.

Sözü edilen sayım cetvelleri ve kütükler, muhasebe ile ilgili her türlü evrak ve ilçe seçim kurulları tarafından muhafazası uygun görülen evrakın dışındaki evrakın arzu edilmesi halinde Milli Arşive devredilmesine aksi halde yakılmak sureti ile imhasına karar verildi.

2. 1983'de yer alan seçimle ilgili evrakın da seçim tarihinden itibaren 6 ay tamamlanması üzerine yukarıdaki karara uygun olarak işlem görmesine karar verildi.

KURUCU MECLİS ÜYELİĞİ BELEDİYE MECLİS ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAZ.

SHY. Md. 144

Karar No: 17/1983

Kurucu Meclis üyeliğine seçilen Gazi Mağusa belediye meclis üyesi Tonguz Ayman'ın, belediye meclisi üyeliği görevinden çekilme istemi görüşüldü ve 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 144. maddesi göz önünde tutulduğunda adigeçenin seçilmiş olduğu Kurucu Meclis Üyeliğinin belediye meclis üyeliği ile bağdaşmadığı nedenine binaen, Gazi Mağusa belediye meclisi üyeliğinden çekilme isteminin kabul edilmesine oyçokluğu ile karar verildi.

BİR KÖYDE MUHTAR VE İKİ İHTİYAR HEYETİ ÜYESİ İSTİFA ETTİĞİNDE O KÖYDE MUHTAR VE İKİ İHTİYAR HEYETİ ÜYESİ İÇİN DERHAL SEÇİM YAPILMASI UYGUN VE ZARURİDİR.

SHY. Md. 13 ve 14

Karar No: 4/1984

Mutluyaka'da muhtar ile iki ihtiyar heyeti üyesinin istifa ettikleri Kurulun bilgisine sunuldu ve boşalan yerler için seçim yapılıp yapılmayacağı soruldu.

21 Kasım 1984 tarihli toplantıda alınan karar uyarınca sekreter muhtar ve ihtiyar heyetlerinin verdikleri şahadetnameler hakkında gerekli incelemeyi yaptı ve Kurula bilgi verdi.

Konu görüşüldü gereği düşünöldü:

Mutluyaka'da muhtar ve iki ihtiyar heyeti üyesinin istifasıyle ihtiyar heyeti üye sayısı yarıdan aşağıya düşmemiş olmakla birlikte görevde kalan iki ihtiyar heyeti üyesinden birinin istifa etmiş olan muhtara vekâlet edeceği ve bu vekâlet süresince görevde sadece bir ihtiyar heyeti üyesi kalacağı, halbuki mevcut mevzuata göre bazı önemli belgelerin muhtar ve 2 üye tarafından imzalanması gerektiği ve bu arada 16/1972 sayılı 1972 Köy İhtiyar Heyetleri (Tadil) Kuralının 5(7) maddesi de göz önünde bulundurulduğunda söz konusu köyde muhtar ve 2 ihtiyar heyeti üyesi için seçim yapılmasının uygun ve zaruri olduğuna oybirliği ile karar verildi.

İLGİLİ BAKANIN BRT'DEN YAPACAĞI BAYRAM AÇIŞ KONUŞMASI SEÇİM YASAKLARI KAPSAMINA GİRMEZ.

SHY. Md. 80

Karar No: 25/1985

BRT Kurumunun 15 Nisan 1985 gün ve 185/85 sayılı yazısı ile 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı münasebetiyle ilgili Bakanın BRT'den yapacağı Bayramı açış konuşmasının seçim yasaklarına girip girmediği hususu soruldu.

Söz konusu açış konuşmasının seçim yasakları kapsamına girmediğine oyçokluğu ile karar verildi.

**SIYASAL PARTİ VE GRUP SÖZCÜLERİNİN VEYAHUT
TEMSİLCİLERİNİN ANAYASANIN TANITILMASI İLE İLGİLİ
BİR AÇIK OTURUMDA BULUNMASININ 1976 SEÇİM VE
HALKOYLAMASI YASASININ ÖNGÖRDÜĞÜ PROPAGANDA
ÇERÇEVESİNDE MÜTALÂA EDİLMESİNE İMKÂN YOKTUR.**

SHY. Md. 68,69,70 ve 71

Karar No: 31/1985

Demokratik Halk Partisi 25.4.1985 tarihli yazısı ile, BRT Kurumunun televizyondan gazetecilerin siyasal partilere ve siyasal gruplara sorular yöneltecekleri bir program düzenleme kararı aldığını ve bu programa KKTC'deki tüm siyasal partiler ile Bağımsız Dayanışma Grubu ve Sosyal Demokrasi Grubunun çağrıldığını bildirdi ve Çalışan Halkın Partisi, Kıbrıs Demokrasi Partisi, Yeni Türk Birliği Partisi ile Bağımsız Dayanışma Grubu ve Sosyal Demokrasi Grubunun söz konusu programa çağrılmalarına ve katılmalarına itirazda bulundu.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

50/1983 sayılı Bayrak Radyo ve Televizyon Kurumu Yasasının 3. maddesi, diğer şeyler yanında, bu Kurumun kamu tüzel kişiliğine sahip tarafsız bir kurum olduğunu öngörmüştür. Şikâyet konusu olan husus ile yapılacak konuşmaların propaganda niteliğinde olduğu ileri sürülmekte ve bu açıdan 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 68,69,70 ve 71.maddelerine aykırı hareket edildiği cihetle bazı siyasal partilerin ve meclis gruplarının Bayrak Radyo Televizyon Kurumunca düzenlenecek programda yer almaması gerektiği ileri sürülmektedir. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının sözü edilen maddeleri propaganda ile ilgilidir. Oysa Kurumca yapılması düşünülen programın bu Yasanın öngördüğü

propaganda çerçevesinde mütalâa edilmesine imkân yoktur. Bu, normal her çağdaş ülkede yapılan bir açık oturumdan ibarettir. Bu bakımdan 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının propaganda ile ilgili maddelerinin işlerliği olamaz. Özellikle güncel bir konu olan Anayasa konusunun halka daha iyi bir şekilde takdim edilmesi amacına yönelik olarak bu Anayasanın yapılmasında söz sahibi olan Yasama Meclisinde bulunan siyasi parti ve grup sözcülerinin veyahut temsilcilerinin böyle bir açık oturumda bulunması ve bu konuda herhangi bir ayırım yapılmaması kamuyu ilgilendiren ve kamu yararına olan bir husustur ve bu şekilde mütalâa edilmesi gerekir.

Sonuç olarak konu programın yapılabileceğine ve itirazın reddine oyçokluğu ile karar verildi.

**19 MAYIS GÜNÜNÜN ANLAM VE ÖNEMİ HAKKINDA,
KUTLAMA TÖRENİNDE, İLGİLİ BAKANIN KONUŞMA YAPMASI
SEÇİM YASAKLARINA GİRMEZ.**

SHY. Md. 80

Karar No: 36/1985

Protokol Müdürlüğünün 2 Mayıs 1985 gün ve Prot.7/82 sayılı yazısı ile Milli Günleri Kutlama Merkez Komitesi, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlama programı çerçevesinde günün anlam ve önemi hakkında bir konuşma yapmak üzere her yılki gibi Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Bakanına tören programında yer vermek istediğini belirtti ve yapılması öngörülen seçimler nedeniyle bu konuşmanın seçim yasakları içerisine girip girmediği konusunda Kurulun görüşlerinin bildirilmesi isteminde bulundu.

Söz konusu konuşmanın seçim yasakları kapsamına girmediğine oyçokluğu ile karar verildi.

ORTA EĞİTİM ÖĞRENCİLERİ VE KAMU GÖREVLİLERİ HALKOYLAMASINDA TARAFSIZLIKLARINI KORUMAK ZORUNDADIRLAR. HALKOYLAMASI İLE İLGİLİ MİTINGE, ÖĞRENCİLERİN OKUL OLARAK KATILMASININ SAĞLANMASI, KAMU GÖREVLİLERİNİN DE ÇALIŞMA SAATLERİNDE KATILMASINA İZİN VERİLMESİ YASAYA AYKIRIDIR.

SHY. Md. 79

Karar No: 37/1985

Cumhuriyetçi Türk Partisi, 3 ve 4 Mayıs tarihlerinde Mücahitler Derneği ile diğer bazı kuruluşların düzenleyecekleri Anayasa'ya "evet" mitinglerinde orta eğitim öğrencilerini okullardan söküp taşımağa ve kamu görevlilerini de aynı amaçla seferber etmeye çalıştıkları bilgilere geldiğini bildirdi ve 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasına aykırı olduğunu ileri sürdüğü bu davranış karşısında Kurulu göreve çağırıldı.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

3 ve 4 Mayıs 1985 tarihlerinde Anayasa ile ilgili olarak yapılacak açık hava mitingine öğrencilerin okul olarak katılmasının sağlanması ve kamu görevlilerinden 3 Mayıs mitingine mesai vaktinde katılmak için, daireden ayrılarak gitmek isteyenlere, izin verilmesi hususunda yetkililerce verilen talimatın 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasına ve Yüksek Seçim Kurulunun 4 numaralı duyurusunun 2.paragrafına aykırı olduğunun Başbakanlığa bir yazı ile duyurulmasına ve bu aykırılığın önlenmesi için gerekli tedbirlerin

acilen alınması hususunun rica edilmesine, ayrıca yazının birer suretinin bilgi ve gereği için Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Personel Dairesi Müdürlüğüne iletilmesine oyçokluğu ile karar verildi.

**YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN CUMHURBAŞKANLIĞI
ADAYLARI HAKKINDA RES'EN İNCELEME YAPMA ZORUNLULUĞU
YOKTUR.**

SHY. Md. 60

Karar No: 50/1985, 51/1985

Cumhurbaşkanlığı adayları hakkında

1. Yüksek Seçim Kurulunun res'en inceleme yapma zorunluluğu olup olmadığı ve
2. Eğer yoksa ve ancak lüzum görüldüğü takdirde inceleme yapılırsa böyle bir incelemenin 1985 seçimlerindeki Cumhurbaşkanlığı adayları hakkında yapılması lüzumlu görülüyor mu, görülüyor mu?

hususları tezekkür edildi ve

1. Yüksek Seçim Kurulunun Cumhurbaşkanlığı adayları hakkında res'en inceleme yapma zorunluluğu olmadığına (Karar No.50/1985)
2. 1985 seçimlerindeki Cumhurbaşkanlığı adayları hakkında Yüksek Seçim Kurulunun res'en inceleme yapmasının lüzumlu olmadığına (Karar No.51/1985)

oyçokluğu ile karar verildi.

RESİM ÖZEL İŞARET SAYILMAZ.

SHY. Md. 95

Karar No: 52/1985

9 Haziran 1985 tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimi adaylarından Rauf R.Denktaş ile Dr.Servet Sami Dedeçay oy pusulasına özel işaretlerini koymak istediklerini bildirdiler.

Konu görüşüldü ve

1. Aday Rauf R.Denktaş'ın koymak istediği işaret uygun görüldüğünden oybirliği ile onaylanmasına
2. Kendi resmini işaret olarak koymak isteyen Dr. Servet Sami Dedeçay'ın dilekçesinin, resim özel işaret sayılmadığı cihetle oyçokluğu ile reddine

karar verildi.

ASKER LİSTELERİ VE ASKERLERİN TUTANAKLARDA GÖSTERİLMESİ.

SHY. Md. 42, 128 ve 133

Karar No: 70/1985

Askerlerin oy vermesi konusu tezekkür edildi ve askerlerin oy vereceği sandıklara gönderilecek olan ek listelerin başlıklarının "Yurt ödevini yerine getirmekte olan yükümlülerle ilgili geçici ek liste" olmasına, bu yükümlülerin oy verecekleri sandık kurulunun hazırlayacağı YSK 36A'da sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı gösterilirken bu geçici listedeki yükümlülerin artı ve son rakam olarak gösterilmesine ancak ilçe seçim

kurullarındaki birleştirme tutanağı olan YSK 38A'da bu yükümlülerin genel toplamın içerisinde bir bütün olarak gösterilmesine oybirliği ile karar verildi.

ASKERLERİN OY VERMESİ. (BAK KARAR NO.6/1981)

SHY. Md. 5

KKTC Anayasası Md. 68

Karar No: 79/1985

Lefkoşa ilçe seçim kurulunun 10 Haziran 1985 gün ve 2/85 sayılı yazısı ile

1. ....
2. Milletvekili seçimlerinde seçim bölgesi her ilçe olduğuna göre, esas ikamet yeri Lefkoşa dışında, rneğin Gazi Mağusa, Girne olan yükümlülerin oylarını nerede kullanacakları
3. ....

soruldu.

Konu görüşülüp gereği dşnld.

Milletvekilliği seçimlerinde yurt ödevini yerine getiren yükümlülerin, 9.6.1985 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı seçiminde olduğu gibi, Anayasanın 68. Maddesinin (6)'ncı fıkrası uyarınca görev yerlerine en yakın sandık veya sandıklarda ve Cumhurbaşkanlığı seçimi için hazırlanan ve sandıklara gönderilen ek listelere göre oylarını kullanabileceklerine

Ancak sözü edilen ek listelerin hazırlanmasından sonra terhis edilenlerle milletvekilliği için oy verme tarihi olan 23.6.1985'e kadar terhis edilecek olanların Yüksek Seçim Kurulu Sekreterliğince mümkün olan tedbirlerin alınması ile, bu listelerden çıkarılmasının sağlanması gerektiğine oyçokluğu ile karar verildi.

**BARAJI AŞAN SİYASAL PARTİLERİN SAPTANMASINDA,
YASANIN 136(2) (a) MADDESİNDE BELİRLENEN ŞEKİLDE
HESAPLANARAK BULUNAN GEÇERLİ OYLAR ESAS ALINIR.**

SHY. Md. 133A

Karar No: 82/1985

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 133A maddesinde sözü edilen "geçerli oy toplamı" deyiminin ifade ettiği anlam hususu tezekkür edildi ve değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 133A maddesinde sözü edilen "geçerli oy toplamı" deyiminin aynı Yasanın 136. maddesinde ve özellikle (2)'nci fıkrasının (a) bendinde aynı deyim ifade ettiği anlamı taşıdığına oybirliği ile karar verildi.

Ayrıca bu kararın ilçe seçim kurullarına bildirilmesine ve birer suretinin seçime katılan partilere gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

**PROPAGANDA SÜRESİ SONA ERDİKTEN SONRA
YAYIMLANAN PROPAGANDA MAHİYETLİ GAZETELER
TOPLATTIRILIR.**

SHY. Md. 73

Karar No: 92/1985

Demokratik Halk Partisinden alınan 23.6.1985 tarihli yazıda propaganda süresinin saat 18.00'de sona ermesine rağmen bugün satışı yapılan özel sayılı Birlik Gazetesinin Yasanın ilgili maddelerini ihlâl ettiği ve propaganda mahiyetli olduğu ve Ulusal Birlik Partisini öven, D.H.P. ile diğer partileri ise eleştiren yazılar ve makaleler içerdiği belirtilerek gerekli tedbirin alınması ve sözü edilen gazetenin bugünkü nüshalarının toplattırılması isteminde bulunuldu. Yazıya ek olarak sözü edilen gazetenin bir nüshası da delil olarak gönderildi.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Birlik Gazetesi ile ilgili yapılan şikâyetle ilgili olarak

1. Sözü edilen gazetenin tarihsiz nüshasının oy verme işleminin sonuna değin dağıtılmasının yasaklanmasına,
2. Gazetenin, evlere dağıtılan nüshalar dışında dağıtılan nüshalarının, bayilerden, tevziatçılardan ve toplu veya sair şekilde buldukları yerlerden toplattırılması için emniyet makamlarına gereken yazının ivedilikle gönderilmesine

oyçokluğu ile karar verildi.

MİLLETVEKİLİ SEÇİMLERİNDE "GEÇERLİ OY TOPLAMI" DEYİMİ "GEÇERLİ OY PUSULALARI TOPLAMINI" ANLATMAZ.

SHY. Md. 133A

Karar No: 98/1985

Demokratik Halk Partisinden alınan 26.6.1985 tarihli itirazda değiştirilmiş şekli ile 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 133A maddesinde sözü edilen "geçerli oy toplamı" deyiminin, Yüksek Seçim Kurulunun 17 Haziran 1985 tarihli ve YSK 21 sayılı olup D.H.P.'ye ve diğer partilere gönderilen bildirisinde yanlış yorumlandığını, halbuki sözü edilen maddedeki "geçerli oy toplamı" deyiminin geçerli oy pusulalarının toplamını anlattığını ve seçime iştirak eden partilerin öngörülen barajı aşp aşmadığını tespit ederken konu maddenin yanlış uygulandığını ileri sürerek itirazda bulunmuştur.

Gereği görüşülüp düşünüldü:

Yüksek Seçim Kurulu, konu maddenin yorumu hakkında aldığı 17 Haziran 1985 tarihli ve YSK 21 sayılı kararının, (Karar No. 82/1985) herhangi bir şekilde hatalı olduğu hususunda ikna edilmemiştir. Yasanın ilgili maddeleri incelendiğinde 133A maddesinde sözü edilen "geçerli oy toplamı" deyiminin 136.madde ve özellikle (2)'nci fıkrasınının (a) bendinde aynı deyim in ifade ettiği anlamı taşıdığı kuşku ya yer vermeyecek şekilde açıktır. Bu bir yana konu karar itirazcı ya 17 Haziran 1985'de bildirildiği halde itirazcı buna itiraz etmeyip seçime katıldı ve barajı aşan partilerin Yüksek Seçim Kurulu tarafından Resmi Gazete'de ilânından sonra buna bugün öğleden sonra itiraz etmiştir. Böyle bir itiraz bu safhada çok geç yapılmıştır. Tüm bu nedenlerle itirazın reddine oybirliği ile karar verildi.

**RUM VE MARONİTLERİN SAKİN OLDUKLARI SEÇİM
ÇEVRELERİNDE YEREL SEÇİMLERİN YAPILMASINA VEYA
ONLARIN OY KULLANMALARINA YASAL OLANAK YOKTUR.**

SHY. Md. 8, 9 ve 37

Karar No: 11/1986

Başbakan'dan alınan 11.4.1986 tarihli bir yazıda Rum ve Maronitlerin seçimlere katılmak istemediklerinin saptandığı bildirildi ve Rum ve Maronitlerin yaşadığı yörelerde geçmişte yapılan uygulamanın Haziran 1986'daki yerel seçimlerde de uygulanması isteminde bulunuldu.

6/1986 sayılı 1986 Yerel Kuruluş Organları Genel Seçimleri (Geçici Kurallar) Yasası uyarınca gerek Rum ve gerekse Maronitlerin 1 Haziran 1986'da yer alacak yerel seçimlere katılma olanağı yoktur. Seçime dayanak teşkil edecek seçmen kütükleri için 1985 seçimlerinde hazırlanan kütükler esas alınmakta ve 1985 yılında yapılan sayım ve yazımda YSK 3 ve YSK 4 forumlarına kaydedilen ve 1 Haziran 1986 tarihinde 18 yaşını bitirecek olan kişilerin seçmen eklenmek sureti ile düzenlenmesini öngörmektedir. 1985 sayım ve yazımı KKTC Anayasasının yürürlüğe girmesinden önce yapıldı ve o zamanki mevzuata göre bunların seçim açısından vatandaş sayılmadıkları bir gerçektir. Bu nedenledir ki sözü edilen Rum ve Maronit cemaatlarına mensup kişilerden oluşan daimi seçmen kütükleri hazırlanmamıştır. Yine bu nedenledir ki bunlar YSK 4B'ye yazılmışlardır. Dolayısıyla 6/1986 sayılı Yasanın hükümleri bunlara teşmil edilemez ve daimi seçmen kütüklerinin oluşturulmasına imkân yoktur. Bu nedenle sözü edilen yerlerde yerel seçimlerin yapılmasına yasal olanak yoktur.

Sonuç olarak 1 Haziran 1986'da yer alacak yerel seçimlerde Rum ve Maronitlerin sakin olduğu seçim çevrelerinde, yerel seçimlerin yapılmasına veya onların oy kullanmasına yasal olanak olmadığına oybirliği ile karar verildi.

SEÇMENLERİN HER SEÇİM İÇİN AYRI SANDIK SEÇMEN LİSTESİ İMZALAMASI GEREKİR.

SHY. Md. 43 ve 117

Karar No: 17/1986

Lefkoşa ilçe seçim kurulunun 2.5.1986 tarih ve 1/86 sayılı yazısı tezekkür edildi ve seçmenlerin her seçim için ayrı sandık seçmen listesi imzalaması gerektiğine oybirliği ile karar verildi.

KAMU GÖREVLİLERİNİN KATILDIĞI ANCAK HAKKINDA İTİRAZ YAPILDIĞINDA DAĞILMIŞ BULUNAN BİR KAPALI YER TOPLANTISI İLE İLGİLİ HEMEN ALINABİLECEK TEDBİR VEYA YAPILABİLECEK İŞLEM YOKTUR.

SHY. Md. 79

Karar No: 33/1986

Atılımcı Halk Partisinin yazısında, Ulusal Birlik Partisi Parti Başkanının Başbakanlık yetkisini ve Bakanların da bakanlık yetkilerini kullanarak ve baskı ile getirdikleri müsteşar, müdür ve memurların kendi parti üyeleri ile Mısırlızade sinemasında ortak bir toplantı düzenlemiş olduklarını, toplantının kapalı olduğunu, muhabirlerin içeriye alınmadığını ve toplantının halen devam etmekte olduğunu belirterek gerekli yasal önlemlerin alınmasını istedi. Şikâyet yazısında konu toplantıya katılan bazı memurların ünvan veya isimleri ve bunları gören tanıkların isimleri verilmiş, ek delilin de Polis Genel Müdürlüğünde bulunabileceği belirtilmiştir.

Konu tezekkür edildi ve gereği düşünüldü:

Şikâyet yazısında toplantının devam etmekte olduğu belirtilmiş olmasına rağmen toplantının dağılmış olduğu üye Niyazi F. Korkut tarafından Kurulun bilgisine getirildiği cihetle bu toplantı ile ilgili hemen alınabilecek tedbir veya yapılabilecek işlem olmadığına, ancak yazıda ileri sürülen hususların 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasına ve Yüksek Seçim Kurulunun 31 Mart 1986 tarihli 2 numaralı duyurusunun 2. paragrafına aykırı olduğunun Başbakanlığa bir yazı ile duyurulmasına ve bu gibi eylemlerin önlenmesinin rica edilmesine, yazının birer suretinin bilgi ve gereği için Personel Dairesi Müdürlüğüne iletilmesine ve ayrıca Polis Genel Müdürlüğüne de bir yazı gönderilerek suç işlenip işlenmediği hususunun tahkik edilmesinin ve işlendiği takdirde gerekli yasal takibatın yapılmasının istenmesine oyçokluğu ile karar verildi.

MUHTARLIĞA SEÇİLME YETERLİĞİ BULUNMAYAN ANCAK EN ÇOK OY ALARAK SEÇİLEN KİŞİNİN TUTANAĞI İPTAL EDİLİR VE ONDAN SONRA EN ÇOK OY ALAN KİŞİYE TUTANAK VERİLİR.

SHY. Md. 9 ve 166
KKTC Anayasası Md. 68

Karar No: 48/1986, 56/1986

Gazi Mağusa Kazasına bağlı Kaleburnu köyü bağımsız muhtar adayı Hasan Mehmet Mevlit 1 Haziran 1986 tarihinde yapılan muhtarlık seçimi sonucu seçimi kazanan ve kendisine tutanak verilen Ulusal Birlik Partisi adayı Süleyman Gül'ün yurttaş olmadığı ve 3 seneden beri Kıbrıs'ta ikamet etmediği nedenlerine binaen seçilme yeterliğine ve seçildiğine dair kendisine verilen tutanağa itiraz etmiştir.

Konu tezekkür edildi ve gereği düşünöldü:

İtiraza ekli

1. Muhaceret Dairesi Müdürünün 4.6.1986 tarihli yazısında Süleyman Gül'ün yurttaş olduğuna dair Muhaceret Dairesinde kaydı bulunmadığı;
2. Polis Genel Müdürünün 3 Haziran 1986 tarihli yazısında Süleyman Gül'ün Kıbrıs'a giriş çıkışını 842447B numaralı bir İngiliz pasaportu ile yaptığı ve 30.7.1980 ile 5.3.1986 tarihleri arasında Kıbrıs'a on defa giriş dokuz defa çıkış yaptığı gözöktüğü; ve
3. 3.6.1986 tarihli iki yemin varakasından Süleyman Gül'ün takriben 30 yıldan beri ada dışında ikamet ettiği ve Kıbrıs'a 1986 yılı Mart ayı içinde dönüş yaptığı ve 1.6.1986 itibarı ile Kıbrıs'ta 3 seneden beri ikamet etmemiş olduğu belirtildiği

göz önüne alındı ve konunun incelenip karara bağlanmasının doğru ve uygun olacağına karar verildi. (Karar No.48/1986)

15.6.1986 tarihinde Yüksek Seçim Kurulunda konu ile ilgili yapılan incelemede itiraz eden ve tanığı ile aleyhine itiraz edilen ve tanıkları şahadet vermişlerdir. Polis Genel Müdürlüğü Muhaceret Şubesinden bir görevli Yüksek Seçim Kurulu tarafından resen tanık olarak çağırılıp dinlenmiştir.

İtiraz edenin avukatı ile aleyhine itiraz edilenin avukatı hitabelerini yaptıktan sonra

itiraz, karar verilmek üzere, 20.6.1986 tarihine ertelenmiştir.

Yüksek Seçim Kurulu, 20.6.1986 tarihinde, gerekçeleri ileride açıklanmak üzere, aşağıdaki şekilde karar vermiştir:

1. İtirazın kabul edilerek Süleyman Mehmet Gül'e ilçe seçim kurulu tarafından verilen tutanağın iptal edilmesine oybirliği ile;
2. Seçimde ikinci en çok oyu almış olan Hasan Mehmet Mevlit'e tutanak verilmesine oyçokluğu ile; ve
3. Bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi." (Karar No. 56/1986)

Kararın gerekçeleri 24.6.1986 tarihinde aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

Gazi Mağusa ilçesine bağlı olan Kaleburnu köyünde 1 Haziran 1986 tarihinde yapılan muhtarlık seçiminde 122 oy ile en çok oyu aleyhine itiraz edilen U.B.P. adayı Süleyman Mehmet Gül almış ve kendisine ilçe seçim kurulu tarafından tutanak verilmiştir. Verilen tutanağa itiraz yapmış olan Hasan Mehmet Mevlit ise seçime bağımsız aday olarak katılmış ve 114 oy ile ikinci en çok oyu alan aday olmuştur.

Yapılan itiraz Süleyman Mehmet Gül'ün yurttaş olmadığı ve en az üç yıldan beri daimi ikametgâhının Kuzey Kıbrıs'ta olmadığı nedenlerine dayandırılmıştır.

İtirazın yapılan incelemesinde üzerinde esas

itibarı ile durulan neden aleyhine itiraz edilen Süleyman Gül'ün daimi ikametgâhının son üç yıldan beri Kuzey Kıbrıs'ta olup olmadığıdır. Esasen aleyhine itiraz edilen Süleyman Gül yurttaş olduğunu gösterir nitelikte Emare II kimlik kartını ibraz etmiştir ve karşı taraf bunun böyle olmadığı hususunda herhangi bir görüş veya iddia ortaya koymamıştır. Bu durumda tezekkür edilmesi gereken husus aleyhine itiraz edilenin daimi ikametgâhının son üç yıldan beri Kıbrıs'ta olup olmadığı hususudur. Anayasanın 68(2) maddesi aynen şöyledir:

"68 (2) Yirmi beş yaşını bitirmiş olan her yurttaş seçilme hakkına sahiptir.
Seçilebilmek için en az üç yıldan beri daimi ikametgâhı Kuzey Kıbrıs'ta olmak ve yurt ödevini yerine getirmiş bulunmak koşuldur."

Önümüzdeki şahadetten aleyhine itiraz edilen Süleyman Gül'ün 1961'de İngiltere'ye hicret ettiği ve orada 1985 Aralığına kadar iş yapmakta olduğu gözükmektedir. Yine gözükmekte olduğuna göre Mart 1986'ya kadar yılın büyük bir kısmını İngiltere'de geçirmekte ve Kıbrıs'a yılda 1,2 veya 3 kez kısa süreler için gelmekte idi. Kıbrıs'a her gelişte, son kez hariç, doldurduğu giriş kartında geliş nedenini tatil yapmak olarak (holiday) göstermiştir. Sadece 5.3.1986 tarihli son giriş kartında giriş nedenini "yerleşmek" olarak göstermiştir. 1982'de doldurduğu bir çıkış kartında ise çıkış nedenini "Londra yerlisi" olarak göstermiştir. Diğer yıllarda çıkış kartlarında niçin çıktığı sorulmadığı için bu kartlarda çıkış nedeni gösterilmemiştir. 17.2.1984, 31.7.1985 ve 5.3.1986 tarihli giriş kartlarında ve 5.7.1984 tarihli çıkış kartında ikamet ettiği ülke olarak Londra'yı göstermiştir. Buna ilâveten aleyhine itiraz edilenin kendisinin Emare IV olarak

ibraz ettiği belgeden yurt ödevini bedelli asker olarak yapmış olduğu anlaşılmaktadır. Bedelli askerliği yapabilmek için ise ada dışında ikamet etmiş olması gerekir. 4/1983 sayılı Bedelli Askerlik Yasasının 3. maddesi aynen şöyledir:

"Bu Yasadan amaç, ilgili Askerlik Yasası veya Yedek Subaylık Yasası uyarınca askerlik ödevlerini yerine getirmekle yükümlü olan ancak Kıbrıs dışında yerleşmiş bulunan Kıbrıs Türk Federe Devleti yurttaşlarının bu Yasada öngörülen koşullara bağlı olarak askerlik yükümlülüklerini yerine getirmelerine olanak sağlamaktır."

Yukarıda iktibası yapılan Anayasanın 68. Maddesinin (2)'nci fıkrasında görülebileceği gibi bir kişinin seçilebilmesi için daimi ikametgâhının son üç yıldan beri Kuzey Kıbrıs'ta olması koşuldur. "Daimi ikametgâh" teknik sözcükler olmayıp bunlara kendi alelâde manalarının verilmesi gerekmektedir. Bir an için "daimi ikametgâh" sözcüklerinin, "ikametgâh" ve "alelâde ikametgâh" sözcüklerine eş anlamda olduğu kabul edilse dahi aleyhine itiraz edilenin yukarıda izah edilen beyanlarından anlaşılacağı gibi daimi ikametgâhı son üç yıldan beri Kuzey Kıbrıs'ta değildi.

Aleyhine itiraz edilen Süleyman Gül kendisinin 1982'de Kıbrıs'ta bir ev inşa edip tefriş ettiğini ve Kıbrıs'a geldiğinde bu evde kaldığını iddia etmiştir. Aleyhine itiraz edilenin Kıbrıs'ta bir ev inşa etmiş olması kendi başına ve özellikle kendisinin yukarıda izah edilen beyanları ışığında onun daimi ikametgâhının Kıbrıs'ta olduğunu göstermesine yeterli değildir.

Yukarıda söylenenlerden anlaşılacağı gibi

aleyhine itiraz edilen Süleyman Gül 1 Haziran 1986 Seçimleri açısından seçilme yeterliğinden yoksundur ve bu nedenle itirazın kabul edilerek ilçe seçim kurulu tarafından kendisine verilen tutanağın iptal edilmesi gerekir.

Süleyman Mehmet Gül'ün tutanağı iptal edildikten sonra tetkik edilmesi gereken husus konu muhtarlığın nasıl doldurulacağıdır. Yasamız bu hususu direkt olarak kapsayacak bir kural içermemektedir.

Milletvekilliği, belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeliği söz konusu olduğunda listede bir sonra gelen seçilmiş sayılır.- Gör M.143(3). Bu durumda kıyas yolu ile aynı yöntem uygulanabilir mi? 1976 seçimlerinde Mağusa ilçesinde benzeri bir durum hasıl olmuş ve ilçe seçim kurulu tutanağı iptal edilen muhtar yerine ondan sonra en çok oy alan adaya tutanak vermiştir. Konu Yüksek Seçim Kurulunun bilgisine getirilmiş ve Yüksek Seçim Kurulu tutanağın iptalinin hatalı olmadığına karar vermiş ancak bir sonraki adaya tutanağın verilmesinin doğru olup olmadığı hususunda sükût kalmıştır.- Gör YSKK 197/1976. T.C. Yüksek Seçim Kurulu ise 1963/139 (R.G. 4.11.1963 ve 11546 Kit.S.1962-63/83) sayılı kararında şöyle demiştir:

"2) Yasada hüküm bulunmaması karşısında, Medeni Kanunun 1 inci maddesi göz önünde tutularak, hukukun ve bu arada seçim kanunlarının genel ilkelerinden de yararlanmak zorunluğu doğmuştur.

Bu düşünce başlangıç alındığında, diğer seçim kanunlarında tutanakları iptal edilen adaylara ilişkin işlemlerin kıyas yoluyla konumuzda varılacak sonuçta temel alınabileceği görülmektedir.

Değişik seçim kanunlarındaki konumuzla ilgili hükümlerde ortaklaşa dayanılan ilkenin, yapılan bir seçim sonunda kazanan adayların itiraz üzerine, tutanağının iptal edilmesi halinde, meydana gelen boşluğun, kendilerinden sonra en çok oy almış olanların doldurulması ilkesi olduğu görülmektedir. Bu ilke aynı zamanda, seçimlerin sık sık tekrarlanması, seçim işlemlerinin giderli ve tek tek olaylar için seçim yapmanın toplum düzeninde olumsuz etkiler yapacağı gerekçelerine dayanmaktadır. Bu yüzden söz konusu hükümlerin, seçimlerin hemen arkasından, itiraz üzerine, seçimleri kazanmış olan adayların tutanaklarının iptalinden ibaret geçici hallere ilişkin kaldığını da gözden uzak tutmamak gerekir; zira sonraki boşalmaları kapsayan sürekli hallerde veya seçimlerin iptalinde (Yani seçimlerin tümünün iptalinde) yerlerin doldurulması, yapılacak ara ve yeni seçimlerle mümkün bulunmaktadır ve Köy Kanununa 286 sayılı ve 18/7/1963 günlü yasa ile konulmuş bulunan ek 7 nci maddenin ikinci fıkrasının A, B, C bentleri hükümleri, ancak böyle durumlarda uygulanabilir.

(3) Yukarıdaki açıklamalara göre, köy seçimlerinde, seçimi kazanan muhtarın tutanağı itiraz üzerine iptal edildiğinde yerinin kendinden sonra en çok oy alan kimse ile ve asil üyeliklerde aynı sebeple meydana gelen boşalmanın yedek üyelerle ve bunlarda yine aynı sebeple ortaya çıkan boşalmaların da kendilerinden sonra en çok oy alanlarla doldurulması ve gerektiğinde, aynı işlemlerin tekrarı yoluyla boşalan yerlerin oy almış kimselerle tamamlanması esasını kabul zorunluğu

vardır ve tutanak iptali sebebiyle meydana gelen boşluğu doldurmak üzere, yeni seçim yoluna gidilemez.”

Yukarıda iktibas edilen prensip T.C.Yüksek Seçim Kurulu tarafından daha sonraki birçok kararlarda da izlenmiştir.- Gör:

Y.S.K.K. 1969/52. Kit.S.1969/27.

Y.S.K.K. 1970/297. Kit.S.1970/165.

Y.S.K.K. 1971/19. Kit.S.1971/14.

Y.S.K.K. 1974/1633. Kit.S.1974/279.

Y.S.K.K. 1975/242. Kit.S.1975/140.

T.C. Yüksek Seçim Kurulunun yukarıda atıf yapılan kararlarına göre bir köy muhtarlığına seçilme yeterliği bulunmayan fakat seçimde en çok oy alan kişinin tutanağının iptal edilmesi ve ondan sonra en çok oy alan kimseye tutanak verilmesi gerekir. T.C. Yüksek Seçim Kurulunun 1965/610 (Kit.S.1964-65/285) sayılı kararına göre de bir muhtar seçiminde, tek adaya oy verilmesi halinde, bu kişinin veya bir kaç adaya oy verilmesi halinde de hepsinin tutanakları, itiraz üzerine, seçim kurullarınca iptal edilirse, bu seçimin, ara seçimi beklemeksizin hemen yeniden yapılması gereklidir.

Bizim Seçim Yasamızın mehası T.C. seçim kanunlarıdır. Bu nedenledir ki biz şimdiye kadar T.C. Yüksek Seçim Kurulu kararlarını izlemiş bulunuyoruz. T.C. Yüksek Seçim Kurulunun yukarıda atıf yapılan kararında değinilen görüş ve ortaya konan prensibi de benimsemekteyiz.

Yukarıda söylenenler ışığında seçimde ikinci en çok oyu almış olan bağımsız aday Hasan Mehmet Mevlit'e tutanak verilmesi doğru ve uygundur.

KARŞIOY YAZISI

Sayın Başkan tarafından okunan ve aleyhine itiraz edilen Süleyman Mehmet Gül'e seçildiğine dair verilen tutanağın iptal edilmesi gerektiği hususunda çoğunluğun görüşüne katılır ve buna ekleyecek birşeyimiz olmadığını belirtmek isteriz.

Süleyman Gül'ün tutanağının iptalinden sonra sözü edilen kişiden sonra en fazla oy alan Hasan Mehmet Mevlit'e tutanak verilmesi doğrultusundaki çoğunluk kararına aşağıdaki nedenlerle katılmıyoruz.

1. Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 143. maddesi aynen şöyledir:

"143. (1) Seçilenlerin tutanaklarına yapılan itiraz, oyların dökümüne, sayımına veya bu oyların partiler ile bağımsız adaylara taksimine taallük ettiği ve yeniden yapılan döküm, sayım ve hesap sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde, yeniden yapılacak döküm, sayım ve hesap sonucuna göre seçilmiş oldukları anlaşılanlara, Yüksek Seçim Kurulu tarafından tutanakları verilir.

(2) Bir seçim bölgesinde yapılan seçimin veya halkoylamasının, seçim işlemleri dolayısıyla iptaline karar verildiği takdirde, o seçim bölgesinde yeniden seçim veya halkoylaması yapılır ve Yüksek Seçim Kurulu, seçimin veya halkoylamasının iptaline dair kararlar birlikte o bölgede, seçimin veya halkoylamasının yapılacağını Resmi Gazete ve diğer araçlarla derhal ilân eder.

Bu ilândan sonra; Devlet Başkanlığı, belediye başkanlığı ve muhtarlık seçimleri için 13. madde kurallarına göre kırkbeşinci günden önceki ilk Pazar günü; diğer seçimler için altmışıncı günden önceki ilk Pazar günü; halkoylaması için ikinci Pazar günü oy verme günüdür.

- (3) Yukarıdaki fıkralar dışında seçilenlerden bir veya birkaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde, tutanakları iptal olunan kimseler yerine, siyasal parti listesindeki sıraya göre sırada başta olanlara tutanak verilir.

Sırada olanlar yetmediği takdirde, açık kalan yerler için, Yüksek Seçim Kurulunun bu konuda yapacağı ilânı izleyen altmışıncı günden önceki ilk Pazar günü oy verilir.

- (4) Bu madde amaçları bakımından parti listesindeki sıra 136. maddenin (5)'inci fıkrasında öngörülen sırayı anlatır."

Yukarıda alıntısı yapılan Yasa maddesinin (3). fıkrasında tutanakların iptal edilmesi ile izlenecek yöntemin ne olduğu görülmektedir. Ancak bu fıkrada yer alan "siyasal parti listesindeki sıraya göre sırada başta olanlara tutanak verilir" söz dizisinden bu fıkranın sadece milletvekilliği, belediye meclisi üyeliği ve köy ihtiyar heyeti üyelikleri ile ilgili olduğu açıklıkla gözükmemektedir. Cumhurbaşkanlığı, belediye başkanlığı ve muhtarlık için siyasal parti "listesi" söz konusu olmadığına göre bu fıkranın Cumhurbaşkanı, belediye başkanı ve muhtarın tutanağının iptali halinde uygulanmasına olanak bulunmadığı izahtan varestedir.

2. Seçim Yasamızın me hazını büyük ölçüde Türkiye seçim yasalarının teşkil ettiği bir gerçektir. Türkiye'de seçilme yeterliğinden yoksun olan muhtar adayı bir kişinin tutanağının iptali halinde ondan sonra en çok oy alan kişiye tutanak verildiği de bir gerçektir. Ne var ki Türkiye Yüksek Seçim Kurulunun bu doğrultuda vermiş olduğu kararlar önceden alınan ve Resmi Gazete'de yayımlanmak sureti ile kamunun bilgisine getirilen 9.11.1963 tarih ve 226 sayılı İlke Kararına dayandırılmaktadır. Bizde ise Yüksek Seçim Kurulu tarafından alınan böyle bir İlke Kararı yoktur. Başka bir deyişle Türkiye'de olduğu gibi kararımıza dayanıklık edecek bir ilke kararından yoksunuz. Yukarıda belirtilenler ışığında Türkiye Yüksek Seçim Kurulu tarafından benzer konularda alınan kararlar bizim için emsal teşkil edemez.

Öte yandan Türkiye'deki yasa koyucu Türkiye Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilke kararı uyarınca izlenen yöntemi hatalı veya sakıncalı bulmuş olacak ki 26.6.1973 tarihinden 1781 sayılı Kanunun geçici 6. maddesi ile tutanakların iptali halinde seçimin yenilenmesini öngören bir düzen getirilmiştir. Bu madde aynen şöyledir:

"Seçim sonuçlarına veya seçilen kişilere karşı yapılacak itirazlar üzerine re'sen yetkili seçim kurullarınca her ne sebeple olursa olsun, seçimlerin yahut seçim tutanaklarının iptaline karar verilmesi hallerinde iptal olunan seçim yenilenir veya bu suretle hasıl olacak boşalmalar bu yerler için yapılacak yeni seçimle doldurulur."

Yukarıdaki yasa maddelerinden sonra Türkiye'de 1973'te genel yerel organların seçimleri yer almış ve bu seçimlerden doğan tüm itirazlar bu maddeye uygun olarak sonuçlandırılmıştı. Yukarıdaki madde geçici mahiyette ve sadece 1973 yerel seçimleri için

söz konusu olduğu cihetle bu seçimlerden sonra hayatını yitirmiş ve 1974'ten sonra yapılan ara seçimlerde yine 1973 öncesi uygulamaya dönülmüştür.

Ne var ki Türkiye'de Haziran 1977'de yer alan yerel seçimler öncesi 1.2.1977 tarihinde 2033 sayılı kanun geçirilmiş ve bu kanunun 6. maddesiyle daha önce alıntısı yapılan 1781 sayılı kanunun 6. maddesi yeniden yaşama konmuştur. Haziran 1977 yerel seçimlerinden doğan benzeri itirazlar Türkiye Yüksek Seçim Kurulu tarafından bu madde altında karara bağlanıp tutanak iptali halinde seçimlerin tekrarlanmasına karar verilmişti. (Gör Karar No.1, Yüksek Seçim Kurulu Kararları, 1978 yılı sayfa 6. Karar No.1978/6, sayfa 11, Karar No.98 sayfa 23, Karar No.267 sayfa 24.) Türkiyedeki yasal değişiklik de açıkça gösteriyor ki Türkiye Yüksek Seçim Kurulu tarafından alınan ilke kararı yasa koyucu tarafından benimsenmeyip mahzurlu bulunmuştu.

3. Bu meselede Süleyman Mehmet Gül aleyhine, son üç yıldan beri Kıbrıs'ta daimi surette ikamet etmediği ve dolayısıyla seçilme yeterliğine sahip olmadığı gerekçesiyle seçimlerden önce Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu nezdinde adaylığına karşı T.K.P. tarafından bir itiraz dosyalanmış ancak delil yetersizliğinden bu itiraz reddedilerek sözü edilen Gül'ün adaylığı kesinleşmişti. Konunun bir kaziye-i muhkeme olup olmadığına girmeden Gül'ün adaylığının kesinleşmesi ile seçmene adaylığının geçerli olduğu izlenimi verilmişti. Kendi başına böyle bir izlenim yeterli olmamakla beraber bir itiraz vaki olduğu ve itirazın da reddedildiği gerçeği karşısında yaratılan bu izlenimin önemi yadsınamaz.

İngiltere'de genel olarak seçilme yeterliğine haiz olmayan bir kişinin seçilmesi halinde, seçim batıl ilân edilir ve yeniden seçime gidilir. (Gör Halsbury's Laws of England 3rd Ed. Vol.14 sayfa 305

ve The Encyclopedic of Court Forms and Precedents in Civil Cases Vol. VIII sayfa 557) Ancak bu kuralın istisnaları vardır. Örneğin adayın seçilme yetersizliğinin seçmenlerce bilinmesi veya bilindiğinin kabul edilmesi ve buna rağmen seçmenlerin seçilme yeterliği olmayan adaya oylarını vermeleri gibi. Bu durumda seçilme yeterliğine sahip olmayan adayın oyları dikkate alınmaz ve ondan sonra en fazla oy alan seçilmiş ilân edilir. Önümüzdeki meselede aleyhine itiraz edilenin seçilmesine yasal engel son üç yıldan beri Kıbrıs'ta ikamet etmediğidir. Bu husus özel bir şekilde Gazi Mağusa ilçe seçim kurulunda görüşüldü ve nedeni ne olursa olsun reddedildi. Bu durumda Kaleburnu seçmenlerinden, aleyhine itiraz edilenin adaylığının yasaya uygun olduğunu kabul etmeleri ve oy vermeleri kadar makul ve doğal bir şey olamaz. Elbette ki bu şahıs, gerçekten seçilme yeterliğine sahip değilse tutanağı iptal edilecektir. Ancak bu meselede olduğu gibi seçmenin herhangi bir kusuru olmaksızın tutanağının iptal edilmesi sonucu boşalacak yerin seçim yoluyla doldurulması için yeniden seçmene olanak tanınması gerekir. Tekrarlamakta yarar görürüz ki Yasada sarahat varsa seçmenin iradesi pahasına yasa uygulanmalıdır ancak böyle bir sarahat yoksa seçmene ikinci bir hak tanımak suretiyle yeni seçimlere gidilmesi gerekir.

Bilindiği gibi seçilme yeterliğine aykırılık tam kanunsuzluk durumu yaratır ve bu gibi durumlarda Türkiye Yüksek Seçim Kurulu tarafından verilen sayısız kararlarda müteaddit defalar vurgulandığı gibi Yüksek Seçim Kurulu olaya kendiliğinden el koyabilir ve bu gibi el koyma zaman ile sınırlı değildir. Olayımızda olduğu gibi seçimi kazanan bir muhtar adayına verilen tutanağın iptali halinde yeniden seçime gidilmesi gerektiği görüşümüzü daha da güçlendirmek için iki örnek vermeği uygun gördük:

1.Örnek:

1000 seçmeni bulunan bir seçim çevresinde tüm seçmenlerin oylarını geçerli bir şekilde kullandıklarını ve sayım ve döküm işlemleri sonucu, oyların muhtar adayları olan A'ya 1, B'ye 3 ve C'ye 996 oy verildiği farzedilirse, daha sonra yapılan itiraz sonucu C'nin tutanağının iptali ile tutanağın sadece 3 oy alan B'ye verilmesi gerekecektir ki bu da seçmenlerin gerçek isteklerine tamamen ters düşen bir davranış olacaktır.

2.Örnek:

Yukarıdaki örnekte Yüksek Seçim Kurulunun olaya iki yıl sonra bir ihbar üzerine el attığı farzedilirse ve bu meyanda B'de ölmüş ise bu sefer çoğunluk kararına göre muhtemelen sadece kendi kendine oy vermiş olan A, seçim çevresinden başka bir tek oy dahi almadan, o çevrenin muhtarı ilân edilecektir. Mevcut yasal boşluğu kıyas yoluyla doldurmak suretiyle böylesine acayip bir durum yaratılmasına cevaz verilmesi düşünülemez.

Seçilme yöntemleri bakımından seçim yasamız bir muhtarı, Cumhurbaşkanı ve belediye başkanı ile bir tutmuştur. Dolayısıyla yukarıdaki örneklerdeki muhtar adayını bir Cumhurbaşkanı adayı veya bir belediye başkan adayı ile değiştirmemiz halinde ortaya çıkacak tablonun ne kadar feci bir şekil alabileceğini görmek herhalde zor olmasa gerek.

Hemen tekrarlayarak eklemekte ve vurgulamakta yarar görürüz ki Seçim Yasamız yukarıda verilen örneklerdeki durumlarda tutanağın iptal edilmesinden sonra en çok oy alana verilmesini açıkça önermesi halinde elbette ki, abes bir durum dahi yaratılsa, yasa koyucunun bu açık niyetinin yerine getirilmesi gerekir.

4. Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 143. maddesinin (3)'üncü fıkrası ihtiyar heyeti üyelerinin, belediye meclisi üyeleri veya milletvekillerinin bir veya birkaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde, tutanakları iptal olunan kimseler yerine siyasal parti listesindeki sıraya göre sırada başta olanlara tutanak verilmesini öngörür. Yasa koyucu ihtiyar heyeti ve belediye meclisi üyelerini ve milletvekillerini düşünürken Cumhurbaşkanı, belediye başkanı ve muhtarların durumlarını da düzenlememesi için ne sebep vardı? Bunu yapmamakla muhtar seçimini 143. maddenin (3)'üncü fıkrası dışında ve ona kıyas yoluyla dahi olsa bağımlı olmadan mütalâa edilmesini istemesinden ötürüdür.

Geçmişte ilçe seçim kurulunun kendisine yapılan itiraz sonucu, tutanağın iptaline karar verdikten sonra, tutanağı iptal edilenden sonra en çok oy alana tutanak verdiği ve bu hususun dolaylı bir şekilde Kurulumuzun bilgisine getirildiği bir gerçek olmakla birlikte, tutanağın iptali ile ondan sonra, en çok oy alana tutanak verilip verilemeyeceği hususu konu edilerek ne bir görüş istenmiş ve ne de bu hususta lehte veya aleyhte bir karara varılmıştı. Dolayısıyla geçmişte ilçe seçim kurulu düzeyinde bir iki meseledeki uygulama Yüksek Seçim Kurulunu bağlayıcı bir emsal olamaz.

Yukarıda açıklanan nedenlerle aleyhine itiraz edilenin tutanağı iptal edildikten sonra itirazcıya muhtar seçildiğine dair tutanak verilmesi doğrultusundaki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

NÜFUSU KARMA OLMAYAN BİR KÖYDE İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİ SEÇİMİ YAPILMASINA O KÖY NÜFUSUNUN 30'DAN AŞAĞI OLMASI ENGEL DEĞİLDİR.

SHY. Md.14

Karar No: 5/1988

Girne ilçe seçim kurulu başkanının Güngör köyde 4 ihtiya r heyeti üyeliğinin boş bulunduğu hakkındaki 7 Nisan 1988 gün ve İSK.1/88 sayılı yazısı Kurulun bilgisine sunuldu. Güngör köyde nüfus 21 olarak gösterilmektedir. Ancak değiştirilmiş Şekliyle Fasıl 244 Köy İhtiyar Heyetleri Kanununun 5. maddesinin (1)'inci fıkrasının 3. paragrafına göre karma köylerde herhangi bir cemaatin nüfusu 30'dan aşağı olması halinde sadece 30'dan fazla olan cemaat için köy ihtiya r heyeti seçimi yapılabilir. Söz konusu köy nüfusu karma değildir. Nüfusun 30'dan aşağı olması, özellikle muhtarı bulunan bu köy için, bir engel sayılamayacağı ve durumunun konu 5(1) maddesinin 1. paragrafı uyarınca mütalâa edilerek boş olan bu köy ihtiya r heyeti üyeliklerinin ara seçimle doldurulması gerekmektedir.

Sonuc olarak konu köyde boş olan ihtiya r heyeti üyeliklerinin ara seçimle doldurulmasına oyçokluğu ile karar verildi.

BİR ADAY, ADAYLIK İÇİN BAŞVURMA GÜNÜNDEN SONRA, ADAYLIğINI GERİ  EKTİğİNE DAİR DİLEKÇE SUNARSA ADAYLIğI ORTADAN KALKAR. BU DİLEKÇEYİ GERİ ALMAK İÇİN SONRADAN SUNACAğI BİR DİLEKÇENİN OLUMLU KARŞILANARAK YENİDEN ADAY OLARAK KABULÜNE YASAL OLANAK YOKTUR.

SHY. Md. 58 ve 63

Karar No: 6/1988

Gazi Mağusa Canbulat mahallesi bağımsız muhtar adayı Derviş Güryel Gazi Mağusa ilçe seçim kuruluna verdiği 5 Mayıs 1988 tarihli bir müracaat ile

adaylıktan çekildiğini bildirdi ve gerekli işlemin yapılması isteminde bulundu. Adıgeçen 6 Mayıs 1988 tarihli başka bir müracaat ile 5 Mayıs 1988 tarihli adaylıktan geri çekilme müracaatını geri aldığı bildirildi. İlçe seçim kurulu 6 Mayıs 1988 tarihli müracaatın geçerli sayılamayacağına karar verdi.

Muhtar adayı Derviş Güryel ilçe seçim kurulu kararından Yüksek Seçim Kuruluna itirazda bulundu.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

Yasanın 58(1) maddesine göre adaylık için başvurma günü 29 Nisan 1988'dir. Muhtar adayı Derviş Güryel adaylık için gününde başvurdu ancak 5 Mayıs 1988 tarihinde Gazi Mağusa ilçe seçim kuruluna verdiği bir dilekçe ile adaylığını geri çektiğini bildirdi. Buna göre adaylığının 5 Mayıs 1988 tarihinde ortadan kalkmış sayılması gerekir.

Adıgeçen 6 Mayıs 1988 tarihli ikinci bir müracaat ile 5 Mayıs 1988 tarihli adaylıktan çekilme ile ilgili müracaatını geri aldığı bildirildi. Sonuç olarak 6 Mayıs 1988 tarihli müracaatın adaylık için yeni bir müracaat olarak değerlendirilmesi gerektiğine ve adaylığa başvurma günü geçtiğine göre de bu müracaatın olumlu karşılanarak Adıgeçenin yeniden aday olarak kabulüne yasal olanak bulunmadığına oybirliği ile karar verildi.

**1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI ARA SEÇİMLER
İÇİN SİYASAL PARTİLERİN RADYO VE TELEVİZYONDAN
PROPAGANDA KONUŞMASI YAPABİLMELERİNİ ÖNGÖRMEZ.**

SHY. Md. 68,69 ve 70

Karar No: 7/1988

Ulusal Birlik Partisi 5 Mayıs 1988 tarihli bir yazı ile 1988 ara seçimlerinde Devlet Radyosundan propaganda yapmak istediğini bildirdi. Yeni Doğu Partisi de 12 Mayıs 1988 tarihli bir yazı ile söz konusu seçimler ile ilgili olarak B.R.T. konuşmaları yapmak istediğini bildirdi.

Konu tezekkür edildi ve gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 10, 13 ve 14. maddeleri sırası ile seçim dönemi, seçimler, boşalmalar ve ara seçimlerden bahsederken seçimler ile ara seçim arasında bir ayırım yaptığı görülecektir. Bunun yanında Yasanın 70.maddesi siyasal partilerin seçimlerde Devlet Radyo ve Televizyonundan yararlanabileceğinden bahsetmektedir. Şimdiye kadar 68. ve 70. maddeler ara seçimlerde hiç uygulanmamıştır. Bu da, uygulamada da 68. ve 69. maddelerin yer aldığı seçimler sözcüğünde ara seçimlerin dışında genel seçimleri kastettiği açıktır. Ek olarak 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının bu konudaki ruhu ve amacı son derece küçük bir yerleşim yerinde bir ihtiyar heyeti üyeliği seçiminin yapılması halinde mevcut tüm siyasal partilere propaganda yapmağa olanak vermemektir. Hedef genel mahiyette seçimlerin yapılması halinde seçimlere konu edilen siyasal partilerin propaganda yapmalarına fırsat vermektir. Bu nedenlerle önümüzdeki dönemde yapılacak seçimlerin niteliği ara seçimler olduğunu dikkate aldığımızda yapılan müracaatların reddolunması gerekmektedir.

Sonuç olarak 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının konu ara seçimler için siyasal partilerin radyo ve televizyondan propaganda konuşması yapabilmelerini öngörmediğine ve müracaatların reddedilmesine oyçokluğu ile karar verildi.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİM DÖNEMİNİN SONA ERMESİ VE OY VERME GÜNÜ.

SHY. Md. 10,11 ve 147
KKTC Anayasası Md. 99 ve 100

Karar No: 11/1990

Cumhurbaşkanlığınca yöneltilen ve Cumhurbaşkanlığı Yasa veya Anayasaya göre ne vakit boşalmış sayılır, dolayısıyla seçim ne zaman yapılır ve bu boşalma için herhangi bir makam bir ilânda bulunur mu. Bulunursa bu makam hangi makamdır?" biçiminde ifadesini bulan sorular görüşüldü ve Anayasanın ilgili maddeleri olan 99 ve 100. maddeleri ile 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 10(1), 11(1)(a) ve 147. maddeleri incelendikten sonra 1985 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimini kazanan adayın, 9.7.1985 tarihinde yemin ederek göreve başladığını ve seçim döneminin 8.7.1990'da sona ereceğini nazarı dikkate alarak, bu tarihten önce ilk pazar günü olan 1.7.1990 tarihinin oy verme günü olduğuna oybirliği ile karar verildi. Bu durumda Cumhurbaşkanlığı seçimi için oy verme gününün 1.7.1990 tarihi esas alınarak buna göre gerekli takvimin hazırlanmasına, ayrıca, oybirliği ile karar verildi.

SANDIK SEÇMEN LİSTELERİNİN İMZALANIP MÜHÜRLENMESİ İŞLEMİ BİLGİSAYARDAN FAYDALANMAK SURETİ İLE YAPILIR.

SHY.Md. 42 ve 236 A

Karar No: 17/1990

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 42. maddesinde öngörülen

sandık seçmen listelerinin imzalanıp mühürlenmesi işleminin, sandık seçmen listelerinin bilgisayarda hazırlanmakta olduğu hususu ve 17/1990 sayılı Yasa ile Esas Yasaya eklenen 236 A maddesinin kuralları göz önünde tutularak, bilgisayardan faydalanmak sureti ile yapılmasına ve çoğaltılmasına oybirliği ile karar verildi.

ÇOK GENEL VE DELİL İLE DESTEKLENMEYEN TALEP REDDOLUNUR.

SHY. Md. 79 ve 154

Karar No: 34/1990, 35/1990

Bağımsız Cumhurbaşkanı adayı İsmail Bozkurt, Yüksek Seçim Kuruluna gönderdiği 23 Mart 1990 tarihli bir yazı ile adaylık başvurusunu yapmak üzere geldiğinde Yüksek Mahkeme Başmukayyidinin odasında eski Cumhurbaşkanı Rauf R. Denктаş'ın resminin asılı olduğunu görmüş olduğundan şikâyet etmiş ve bu durumun adaylar arasında eşitliğin sağlanması prensibini zedelediğini belirtmiştir. İsmail Bozkurt, aynı yazısı ile, Rauf R. Denктаş'ın Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri, yerel kuruluşlar ve bunlara bağlı daire ve müesseseler, ortaklıklar ve diğer kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşlar ve lise veya dengi veya daha alt kademedeki öğrenim kurumlarında bulunan çerçevesiz veya çerçevesiz resimlerinin kaldırılması için Yüksek Seçim Kurulunun bir genelge veya duyuru yayımlamasını talep etmiştir.

Konu tezekkür edildi ve gereği düşünüldü:

1. Şikâyet yazısında Başmukayyidin odasında Rauf R. Denктаş'ın resminin asılı olduğundan

yakınılmaktadır. Başmukayyidin Kurula vermiş olduğu bilgiye göre Sayın Denктаş'ın oradaki resmi halen indirilmiş bulunmaktadır. Bu durumda yazıda konu edilen bu şikâyet ile ilgili olarak herhangi bir tedbir alınmasına gerek olmadığına oybirliği ile karar verildi. (Karar No.34/1990)

2. Tüm daire, kamu iktisadi teşebbüsleri ve öğrenim kurumlarında bulunan Rauf R. Denктаş'ın resimlerinin indirilmesi ile ilgili talebin çok genel olduğu ve delil ile desteklenmediği cihetle reddedilmesine oyçokluğu ile karar verildi. (Karar No.35/1990)

**TERCİH HAKKINI KULLANMAK İSTEYEN SEÇMEN,
KONTENJAN ADAYI İÇİN TERCİH HAKKINI KULLANMAMAK
KOŞULU İLE, OYUNU VERDİĞİ SİYASAL PARTİNİN
LİSTESİNDEKİ TÜM ADAY SAYISININ YARISI İÇİN
KULLANMAK ZORUNDADIR.**

SHY. Md. 101

Karar No: 40/1990

Demokratik Mücadele Partisi adına Avukat Enver Öztürk'ten alınan 23.3.1990 tarihli bir yazıda 17/1990 sayılı Değişiklik Yasası ile 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 101. maddesinin(1)(b) fıkrasına getirilen değişiklikle kontenjan adayı için tercih hakkının kullanılmaması öngörülmele beraber tercih hakkının seçmen tarafından oyunu verdiği siyasal partinin listesinde ad ve soyadları yazılı adayların yarısı için kullanmak zorunda olduğu belirtilmekte olduğuna değinilmekte ve bunun Lefkoşa ve Mağusa bölgelerinde oy kullanacak olan seçmenler için herhangi bir sorun çıkarmamakla beraber Girne bölgesinde oy kullanacak olan

seçmenler için ciddi bir sorun doğurmakta olduğunu dile getirmekte ve mevcut değişiklik ışığında tercih hakkının özellikle Girne bölgesi için nasıl ve ne sayıda kullanılacağı sorulmaktadır.

Konu tezekkür edildi ve gereği düşünüldü:

17/1990 sayılı Değişiklik Yasası ile değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 101. maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendi kontenjan adayı için tercih hakkı kullanılmayacağını ve bir seçmenin tercih hakkını kullanmak isterse oyunu verdiği siyasal partinin listesinde ad ve soyadları yazılı adayların yarısı için kullanmak zorunda olduğunu ve kesirlerin hesaba katılmayacağını hükme bağlamaktadır. Bu böyle olduğuna göre tercih hakkını kullanmak isteyen seçmen, kontenjan adayı için tercih hakkını kullanmamak koşulu ile, oyunu verdiği siyasal partinin listesindeki tüm aday sayısının yarısı için kullanmak zorundadır. Buna göre bir seçmen Girne'de oyunu listesinde kontenjan adayı olan bir siyasal parti için kullanmak isterse ve listede tüm aday sayısı 8 olduğuna göre tercih hakkını, kontenjan adayı için kullanmamak koşulu ile, 4 aday için kullanmak zorundadır. Bu durumda Lefkoşa ilçesi için tercih sayısı 11, Mağusa ilçesi için ise 9'dur.

Yasal durumun yukarıda belirtildiği şekilde olduğuna ve bu kararın birer suretinin ilçe seçim kurullarına, seçime katılacak siyasal partilere ve haber olarak yayımlanmak üzere TAK'a gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

**POLİS GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE, CUMHURBAŞKANLIĞI OY
VERME GÜNÜNDE İKAMET ETTİĞİ İLÇE DIŞINDA
GÖREVLENDİRİLECEK POLİSLERİN LİSTESİ YÜKSEK SEÇİM**

KURULUNA GÖNDERİLMESİ HALİNDE BU POLİSLERİN UYGUN SANDIKLARDA OY VERMELERİ SAĞLANABİLİR.

SHY. Md. 110 ve 118

Karar No: 45/1990

Polis Genel Müdürlüğünden alınan 2.4.1990 tarih ve PGM/285 - 5/90 sayılı yazı ve içerdiği istekler tezekkür edildi ve :

1. Sandık başlarında görevlendirilecek polis mensuplarının görevli bulunduğu seçmen sandıklarında oyunu kullanabilmesi hususundaki istemin Yasanın 118. maddesi uyarınca uygulamaya konulabileceğine;
2. Kaza polis müdürlüklerinde diğer polis hizmetlerinde görevlendirilecek olan polis mensuplarından ikâmet yerleri başka kazalarda olanların buldukları ilçelerdeki en yakın seçmen sandıklarında oyunu kullanabilmesi hususundaki istem ile ilgili olarak ise polis komutanından tüm polislerin isimlerinin, adreslerinin ve görevlendirilecekleri yerlerin nereleri olduğunun bir liste halinde Yüksek Seçim Kuruluna gönderilmesine ve bu liste alındıktan sonra Genel Sekreterin ilçe seçim kurulları ile temasa geçerek bu polislerin uygun sandıklara dağıtılarak oy vermelerinin sağlanmasına ve ilçe seçim kurullarınca bu hususta alınacak tertibatın adaylara ve mensubu oldukları siyasal partilere bildirilmesine;
3. Polis mensuplarının polis kimlik kartlarını ibraz ederek oylarını kullanabilmesi hususundaki istemin de 1985 seçimlerinde alınan ilke kararı uyarınca uygulamaya konabileceğine-

oybirliği ile karar verildi.

BAĞIMSIZ CUMHURBAŞKANI ADAYININ DEVLET RADYO VE TELEVİZYONUNDAN VERİLEN PROPAGANDA SÜRESİ İÇİNDE, KONUŞMA METNİNİN, ONUN YERİNE TEMSİLCİSİ VEYA GÖREVLENDİRECEĞİ BAŞKA BİR KİŞİ TARAFINDAN OKUNMASI VE AYRICA BU SÜREDE GÖRÜNTÜSÜNÜN EKRANA GETİRİLMESİ TALEBİ UYGUNDUR.

YÜKSEK SEÇİM KURULU DENETİMİ DIŞINDA ADAY TARAFINDAN HAZIRLATTIRILAN PROPAGANDA NİTELİKLİ BANT YAYIMINA İSE OLANAK YOKTUR.

SHY. Md. 68, 69, 70, 71 ve 71A

Karar No: 53/1990

Bağımsız Cumhurbaşkanı adayı Rauf R. Denктаş'ın temsilcisinden alınan 8.4.1990 tarihli yazıda Sayın Denктаş'ın ses tellerinden rahatsız olduğu ve bu nedenle televizyondan konuşma yapmasının imkânsız olduğu belirtilmekte ve ona

1. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 68. maddesinde bahsedilen propaganda konuşmalarında konuşma yerine adayın çalışmalarını veya geçmişte yaptıklarını veya düşündüklerini belgeleyen veya anlatan film gösterilmesi veya resim yayımlanması;
2. Verilen süre içerisinde sadece adayın görüntüsünün ekrana getirilmesi ancak konuşma metninin bir başkasının sesinden verilmesi;
3. Propaganda süresi dışında, televizyonda adayla ilgili reklâm verilmesi;
4. Propaganda konuşmasının aday yerine bir başkası veya temsilcisi tarafından yapılabilmesi

hakkının tanınması istenmektedir.

Bu yazıdan sonra yine aynı temsilciden alınan 9.4.1990 tarihli yazıda da adıgeçenin esas talebinin, 10 dakika konuşma süresini, konuşma yerine kendisini tanıtıcı ve yaptıklarını anlatan bir filmin yayımlanmasına izin verilmesi olduğu belirtilmiştir.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

1. alternatif dilekçe sahibinin geçmişte yaptığı hizmetleri, düşünceleri ve icraatını belgeleyen film veya filmlerin dilekçe sahibine ayrılan propaganda vakti içerisinde yayımlanmasıdır. 2. alternatif verilen süre içerisinde adayın görüntüsünün ekrana getirilmesi ve konuşma metninin onun yerine temsilcisi veya görevlendireceği başka bir kişi tarafından okunmasıdır. 3.alternatif propaganda için adaya ayrılan bu süre zarfında reklâm veya benzeri propaganda amaçlı filmlerin gösterilmesidir. 4.alternatif ise propaganda konuşmasının aday yerine onun temsilcisi veya onun görevlendireceği birisi tarafından okunmasıdır.

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 71A maddesi, Yasanın 68, 69, 70 ve 71. maddelerinde siyasal partilere tanınan propaganda hakkını bağımsız Cumhurbaşkanı adaylarına da sözü edilen maddelerdeki koşullara bağlı olarak tanımaktadır. Bu husus göz önünde tutulduğunda bağımsız aday kendisi bu hakkı kullanabileceği gibi partilerde olduğu gibi onu temsilen başka birisi vasıtası ile kullanma hakkı da vardır. Bu durumda dilekçe sahibi tarafından öne sürülen 2. ve 4. alternatifler uygundur.

3.alternatife gelince, Yasanın 68, 69, 70 ve 71. maddeleri adayların konuşmalarınının Yüksek Seçim

Kurulu denetiminde banda alınmasını ve denetlenmesini öngörmektedir. Bu maddelerin içeriği incelendiğinde adaylar tarafından Yüksek Seçim Kurulunun denetimi dışında hazırlattırılan propaganda mahiyetindeki bantların bu süre zarfında kullanılmasına Yasa olarak tanımamaktadır. Bu 1.alternatif için de geçerlidir. Yüksek Seçim Kurulunun denetimi dışında hazırlattırılan belgesel propaganda nitelikli filmlerin ekranda gösterilmesine olanak yoktur. Bu filmlerin hazırlanırken denetlenmediğinin doğruluğu veya doğruluğunun saptanıp saptanmadığının araştırılması olası olmadığı için ekranda Yüksek Seçim Kurulunun onayından geçmiş olarak belgesel filmlerin yayımlanmasının büyük sakıncaları vardır. Esasen bu hususlar Yasanın ilgili maddelerinin lâfzına ve ruhuna da uymamaktadır. Sözü edilen maddelerin mehzazını teşkil eden Türkiye Seçim Kanunları da daha önce adaylar tarafından hazırlattırılan bantların propaganda süresinde yayımlanamayacağı hususundadır.

Sonuç olarak 8.4.1990 tarihli dilekçede istenilen alternatiflerden 2. ve 4.'nün oybirliği ile kabulüne, 3.alternatif isteğin oybirliği ile reddine ve 1.alternatif isteğin oyçokluğu ile reddine karar verildi.

MİLLETVEKİLLİĞİ OY PUSULASI TANZİMİ.

SHY. Md. 96

Karar No: 57/1990

Milletvekilliği oy pusulaları konusu görüşüldü ve gereği düşünüldü.

1. Milletvekilliği oy pusulalarında içine

tercih işareti konulacak olan dörtgenlerin eskiden olduğu gibi değil de adayların isimlerinin karşısına konmasına, kontenjan adayının isminin karşısına böyle bir dörtgen konmamasına ve onun yerine parantez içinde "kontenjan" sözcüğünün yazılmasına; ve

2. Bağımsız adayın ismi karşısında ise dörtgen bulunmamasına ancak sütunun üzerinde siyasal partilerde olduğu gibi 2 cm'lik bir dörtgen bulunmasına

oybirliği ile karar verildi.

BİR GAZETENİN 1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASINA AYKIRI YAYIN YAPTIĞI HAKKINDAKİ ŞİKÂYETTE, ŞİKÂYET KONUSU YAYININ GAZETENİN HANGİ SAYFA VE SÜTUNDA YER ALDIĞI BELİRTİLMEMEKLE BİRLİKTE GAZETENİN İLK SAYFASINDA GÖZE ÇARPACAK ŞEKİLDE SEÇİMİ ETKİLEMeye YÖNELİK PROPAGANDA NİTELİKLİ OLDUĞUNUN AÇIKÇA GÖRÜLMESİ DURUMUNDA KONU GAZETE HAKKINDA İŞLEM YAPILABİLİR.

KURUL, BÖYLE BİR ŞİKÂYET ÜZERİNE EVRAK ÜZERİNDE İNCELEME YAPAR VE İCAP ETTİĞİ VEYA UYGUN GÖRDÜĞÜ HALLERDE TÜM SORUŞTURMA VE İNCELEME İŞLEMLERİNİ DE YAPAR.

BİR GAZETENİN YASAKLANMASI VEYA TOPLATTIRILMASI HAKKINDA ALINAN KARARIN, UYGULAMAYA KONMAZDAN ÖNCE, İLGİLİ GAZETE SAHİPLERİNE TEBLİĞ EDİLMESİNİ VEYA BİLDİRİLMESİNİ ÖNGÖREN YASAL KURAL VEYA GEÇMİŞ UYGULAMA YOKTUR.

TOPLATTIRILAN GAZETELER OY VERME SÜRESİ SONUNDA SAHİPLERİNE İADE EDİLEBİLİR.

SHY. Md. 167

Karar No: 69/B/1990, 69/C/1990, 69/E/1990

Bağımsız Cumhurbaşkanı adayı İsmail Bozkurt'un temsilcisinden alınan 22.4.1990 tarihli yazıda, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 73/1 ve 187. maddelerine aykırı olarak "Kıbrıs" Gazetesi vasıtası ile yayın yapıldığı, propaganda tarihinin başladığı günden beri Rauf R. Denktaş'tan yana tavır koyan söz konusu gazetenin halen satılmakta ve/veya dağıtımının yapılmakta olduğu belirtilerek, Yüksek Seçim Kurulunca söz konusu gazetenin dağıtımının ve/veya satışının ve/veya yapıştırılmasının ve/veya asılmasının engellenmesi için karar verilmesi istenmiştir.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

Konu şikâyet yazısında gazetenin hangi sayfasının hangi sütununda şikâyet konusu edilen yazının bulunduğu bahsedilmemekle birlikte sözü edilen gazetenin ilk sayfasında göze çarpacak şekilde "Denktaş'a karşı C.T.P. ile birleştik" başlıklı yazının ve onun hemen üstündeki yazının bugün yapılmakta olan seçimi etkilemeye yönelik propaganda nitelikli olduğu açıkça görülmektedir.

Sonuç olarak;

1. Sözü edilen gazetenin seçim oylamasının sonuna değin dağıtılmasının yasaklanmasına; ve
2. Gazetenin evlere dağıtılan nüshaları dışında dağıtılan nüshalarının bayilerden, tevziatçılardan ve toplu veya sair şekilde buldukları

yerlerden toplattırılması için Polis Genel Müdürlüğüne gereken yazının ivedilikle gönderilmesine,

oyçokluğu ile karar verildi.
(Karar No. 69/B/1990)

Kıbrıs Gazetesi yazı işleri müdürü Süleyman Ergüçlü'den alınan 22.4.1990 tarihli yazıda Kıbrıs Gazetesinin bugünkü sayısının toplatıldığına veya yasaklandığına dair haberler almakta oldukları, böyle bir kararın kendilerine tebliğ edilmediği, hangi yetkili makam tarafından alındığından haberleri olmadığı ve kendilerine bu konuda söz ve savunma hakkı tanınmamış olduğu belirtilerek Kıbrıs Gazetesi hakkında yapılan uygulamanın önlenmesi talep edilmektedir.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

1. Konu gazetenin bugünkü sayısının yasaklanması ve toplattırılması hakkındaki karar 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının ilgili maddelerine ve şimdiye kadarki uygulamaya uygun olarak Yüksek Seçim Kurulu tarafından alınmıştır;
2. Böyle bir meselede Yüksek Seçim Kurulu, evrak üzerinde incelemeler yapar. Yüksek Seçim Kurulu, icap ettiği veya uygun gördüğü hallerde, tüm soruşturma ve inceleme işlemlerini de yapar. Bu meselede Yüksek Seçim Kurulu kendisine sunulan evrak üzerinde karar almağı yeterli bulduğundan gazete sahibine söz hakkı tanımağı gereksiz görmüştür;
3. Böyle bir kararın, uygulamaya konmazdan

önce, ilgili gazetenin sahiplerine tebliğ edilmesini veya bildirilemsini öngören yasal kural veya geçmiş uygulama mevcut değildir.

Yukarıda belirtilenler ışığında kararın gözden geçirilip değiştirilmesine bir neden olmadığına oybirliği ile karar verildi. (Karar No. 69/C/1990)

Bugün Yüksek Seçim Kurulu tarafından yasaklanan ve toplattırılması için karar alınan Kıbrıs Gazetesinin 50 nüshası polis tarafından toplatılıp alıkonmuştur. Şimdi polis genel müdürlüğü, oy verme süresi tamamlanmış olduğuna göre alıkonan bu nüshaların ne yapılacağını Genel Sekreter vasıtası ile Kuruldan sormuştur.

Konu görüşüldü ve toplattırılan Kıbrıs Gazetesinin nüshalarından 1 tanesinin alıkonmasına ve diğerlerinin, gerekli tutanak tutulmak koşulu ile, sahiplerine iade edilmesine oyçokluğu ile karar verildi. (Karar No.69/E/1990)

**BİR MİLLETVEKİLİ ADAYININ SEÇİLEBİLMESİ İÇİN
EN AZ ÜÇ YILDAN BERİ DAİMİ İKÂMETGÂHININ KUZAY
KIBRIS'TA OLUP OLMADIĞI KONUSUNUN İNCELENMESİ
SIRASINDA VERİLEN ŞAHADET VE ADAYIN SEÇİM TARİHİNDEN
EN AZ ÜÇ YIL ÖNCE YERLEŞMEK AMACI İLE GERİ DÖNMÜŞ
OLDUĞUNA DAİR KURULUN YAPTIĞI BULGU IŞIĞINDA BU
ADAYIN, SON ÜÇ YILDAN BERİ DAİMİ İKÂMETGÂHININ,
KUZAY KIBRIS'TA BULUNDUĞUNA KARAR VERİLMESİ GEREKİR.**

SHY. Md. 9 ve 162

KKTC. Anayasası Md. 68

Karar No: 70/1990

6 Mayıs 1990 tarihinde yapılacak olan

milletvekilliği genel seçimlerinde Demokratik Mücadele Partisi Gazi Mağusa kontenjan adayı Orhan Üçok'un adaylığına Ulusal Birlik Partisi tarafından yapılan itirazın Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu tarafından kabul edilmesi kararına karşı Orhan Üçok ve D.M.P. tarafından müştereken yapılan itiraz üzerine Yüksek Seçim Kurulu, 7.4.1990 tarihinde, gerekçelerini ileride açıklamak üzere, aşağıdaki şekilde karar vermiştir.

"İtiraz, oyçokluğu ile kabul edilir ve Gazi Mağusa ilçe seçim kurulunun 5 Nisan 1990 tarihinde vermiş olduğu 553/90 sayılı kararı iptal edilir."

Şimdi kararlarımızın gerekçelerini açıklıyoruz.

Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu U.B.P.'nin yaptığı itirazı, Orhan Üçok'un daimi ikametgâhının son 3 yıldan beri Kuzey Kıbrıs'ta olmadığı gerekçesi ile, kabul edilmişti.

Önümüzdeki itirazın incelenmesinde de üzerinde durulan husus Orhan Üçok'un daimi ikametgâhının son 3 yıldan beri Kuzey Kıbrıs'ta olup olmadığıdır. Karara bağlanması gereken husus da budur. Anayasanın 68(2) maddesi aynen şöyledir:

"68(2). Yirmi beş yaşını bitirmiş olan her yurttaş seçilme hakkına sahiptir.

Seçilebilmek için en az üç yıldan beri daimi ikametgâhı Kuzey Kıbrıs'ta olmak ve yurt ödevini yerine getirmiş bulunmak koşuldur."

Gazi Mağusa ilçe seçim kuruluna ibraz edilen şahadet tutanaklarından gözüktüğüne göre Orhan Üçok T.C. uyruklu olup 1978'den önce Türkiye'de ikamet etmekte idi. Kıbrıs Türk Hava Yolları yönetim kurulu üyeliğine ve bu kurulun genel müdürlüğü görevine

atandıktan sonra 25.8.1978 tarihinde Kuzey Kıbrıs'a gelip üç aylık bir icar mukavelesi tahtında Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri Ltd. Şirketinden kiraladığı Girne'deki Philecia Court'ta 26 numaralı dairede ikamet etmeye başladı. Orhan Üçok 13.3.1981 tarihinde de KKTC yurttaşlığına kabul edilmiş ve halen iki uyruklu bulunmaktadır. Orhan Üçok Kıbrıs Türk Hava Yolları yönetim kurulu üyeliği ile genel müdürlük görevine 20.3.1981 tarihine kadar devam etti.

U.B.P., ilçe seçim kuruluna yaptığı itirazda, Üçok'un 30.4.1983 tarihinde adadan ayrıldığını, Türkiye'ye yerleştiğini ve kurucularından olduğu D.Y.P. adına siyasal faaliyette bulunmak maksadı ile 25.12.1987 tarihine kadar Türkiye'de ikamet ettiğini, Kıbrıs'tan çıkış tarihi olan 30.3.1983 tarihinden sonra adaya ilk kez 25.12.1987 tarihinde geldiğini ve dolayısıyla Anayasanın öngördüğü şekilde en az üç yıldan beri daimi ikametgâhınının KKTC'de olmadığını ileri sürdü. Bu iddialarını desteklemek amacı ile de Kurul önüne Polis Genel Müdürlüğü kayıtlar şubesinde görevli bulunan P.Ç. 1847 Adnan Gözügüzelli'yi çağırdı. Bu tanık Kurula verdiği şahadette Üçok'un 1983 Nisan sonuna kadar adaya müteaddit defalar giriş ve çıkış yapmış olduğunu, 1983'de son girişinin 19.3.1983 tarihinde çıkışının da 30.4.1983 tarihinde olduğunu söyledi. Bu tanık Üçok'un 30.3.1983 tarihinden sonra adaya ilk defa 25.12.1987 tarihinde geldiğini, bu tarihler arasında ise hiç gelmediğini söyledi. Bu tanık ayrıca Kurula Üçok'un adaya giriş ve çıkışlarını gösteren bir de liste sundu. Bu listede Üçok'un adaya 30 Nisan 1983 tarihinden sonra ilk defa 25.12.1987 tarihinde geldiği bundan sonra bazı giriş ve çıkışlar yaptığı ve halen adada bulunduğu belirtilmektedir. Bu tanık 10 yıldan eski giriş ve çıkış kartlarınının da imha edildiğini söyledi ve

buna rağmen kendisinden Üçok'un 19.4.1983 tarihli giriş ve 30.4.1983 tarihli çıkış kartlarını ibraz etmesi istendiğinde "edemem, çünkü yoktur." diye cevap verdi. Yapılan istintakında tanığa Üçok'un 26.5.1984 tarihi ile 7.8.1984 tarihinde Ercan Havaalanından KKTC'ye giriş yaptığı söylenmiş ve bunların doğru olup olmadığı sorulmuş ve tanık cevaben "olabilir, ancak bunlar kayıtlarımızda gözüküyor, 1983-1986 tarihleri arasında şubemizin taşınması sırasında başka bir kenara sıkışabilir, bulunmayabilir ve kayıtlarımızda eksiklikler olabilir" mealinde cevap vermiştir. Üçok'un gerek ilçe seçim kuruluna gerekse Yüksek Seçim Kuruluna gösterdiği KKTC pasaportunda 1984 içinde sözü edilen iki tarihte adaya giriş yapmış olduğu açıkça gözükmektedir.

Orhan Üçok'un 1983 içinde Türkiye'ye gittiği ve D.Y.P.'nin kurucu üyeleri arasında yer aldığı bir gerçektir. Üçok kendisi de bunu kabul etmekte ancak zamanın yöneticileri tarafından veto edildiği cihetle seçime katılmadığını ve adaya geri döndüğünü ileri sürmektedir.

İlkin üç aylığına icar etmiş olduğu Philecia Court'taki 26 numaralı daireyi Üçok'un hiç boşaltmadığı ve halen de icarında bulunduğu kabul edilen bir husustur. Üçok'un 27.12.1987'den itibaren Kıbrıs'ta ve bu dairede ikamet ettiği de kabul edilen bir husustur.

Orhan Üçok Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu önünde verdiği şahadette kendisinin 1978'den itibaren daimi ikametgâhının Kıbrıs'ta olduğunu iddia etmiştir. Üçok'un 1978 ile 1983 tarihleri arasında Kıbrıs'a gelip giderken kendi veya kendi namına doldurulan kartlardaki geliş nedenleri ve 1983'de Türkiye'ye gidip orada bir siyasal partinin kuruluşuna

katıldığı göz önünde bulundurulduğunda onun bu devre zarfında daimi ikametgâhının Kıbrıs'ta olduğunu söylemek mümkün değildir. Esasen bu meseleyi karara bağlamak için önemli olan onun son üç yıldan beri daimi ikametgâhının Kıbrıs'ta olup olmadığıdır.

İlçe seçim kurulunun tutanaklarındaki şahadetten gözüktüğüne göre Üçok 29.5.1984 tarihinde Yeni Doğu Partisine üye olmuş ve Kurula suretini ibraz ettiği giriş belgesi kendisine verilmiştir. Yine şahadete göre o yıl yapılan parti başkanlığı seçimine aday olarak katılmış fakat kazanmamıştır. Bunlar ise Üçok'un Kıbrıs'a geri döndüğünde buraya yerleşmek amacı ile dönmüş olduğunu göstermektedir. Bu böyle olmakla beraber acaba 1984'den itibaren daimi ikametgâhı nerede idi? Karşı taraf Üçok'un 25.12.1987'ye kadar Kıbrıs'a giriş yapmadığını iddia etmektedir. Üçok ise bunun aksini savunmaktadır. Üçok'un KKTC pasaportu, daha önce de belirttiği gibi, 1984'de iki kez Kıbrıs'a giriş yaptığını göstermektedir. Ondan sonra ise giriş yaptığını göstermemektedir. Üçok'un bir de T.C. pasaportu vardır ve bu süre zarfında bunu kullanmış olduğunu ifade etmiş olmasına rağmen bunu, nereye koyduğunu bilmediği ve bulamadığı gerekçesi ile, ibraz etmedi. Tabiidir ki bu pasaport Kurula ibraz edilmiş olsa idi Üçok'un 1984-1987 arası Kıbrıs'a giriş yapıp yapmadığı belli olabilecekti. Bu pasaportun ibraz edilmemesine karşın onun Kıbrıs'ta ikamet ettiğini gösterebilir nitelik taşıyan bazı evrak Kurula sunulmuştur, örneğin İskân Dairesine Girne'den yapılan 26.2.1986 tarihli müracaatın sureti, elektrik cereyanı için gönderilen faturalar ve bunların bazılarının ödendiğini gösteren makbuzlar, kesilen elektrik cereyanının tekrar bağlanması için 17.10.1986'da ödeme yapıldığını gösteren makbuz, Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri Ltd. Şirketi tarafından kendisine gönderilen bazı yazılar. Bu

evraka ilâveten Üçok'un kendi şahadeti vardır ki bu süre zarfında Kıbrıs'ta ikamet etmekte ve Türkiye'ye arada sırada gidip gelmekte idi. Yine Üçok'a göre Turizm İşletmeleri, daha önce de olduğu gibi bu süre zarfında da, icarında bulunan daireyi tahliye etmesi için kendisini bir iki kez dava etmiş ve kendisi de bunları savunmuş ve neticede daireyi tahliye etmemiştir.

Karşı taraf Üçok'un Türkiye'deki 1987 milletvekilliği seçimlerinde Niğde'den aday olduğunu iddia etmişse de Üçok bunu kesinlikle reddetmiştir. Üçok'a göre kendisini gıyabında aday olarak göstermişler fakat kendisi Kıbrıs'ta olduğu için bunu kabul etmemiş, çekilmiş ve aday olmamıştır.

Yukarıda söylenenler ışığında akla gelen bir iki önemli soru vardır. Eğer Üçok burada ikamet etmez veya en azından buraya arada sırada gelmez ve Philecia Court'taki daireyi kullanmaz idi ise kesilen elektrik cereyanını niçin bağlatmıştır? İskân Bakanlığına Girne'den yapıldığını gösteren müracaat sureti gerçeği yansıtmıyorsa iktidarı elinde bulunan itirazcı parti niçin bunun aksini göstermedi? Kıbrıs'ta ikamet etmez veya gidip gelmez idi ise niçin Philecia Court'taki daireyi boşaltmak için aleyhindeki tahliye davalarını savunmuştur? Tüm bunlara ilâveten sorulması gerektiğine inandığımız diğer önemli bir soru da Üçok'un doğru söyleyip söylemediğidir. Kıbrıs Türk Hava Yolları Genel Müdürlüğü yapmış, Türkiye'de D.Y.P. gibi bir partinin kurucusu olarak yer almış ve şimdi de Kıbrıs'ta önemli bir siyasal partinin başkanlığını yapmakta olan bir kişinin doğru söylemeyeceğine inanmıyoruz. Esasen daha önce temas ettiğimiz evrak bu inancımızı desteklemektedir. Bu şahadet ve Üçok'un, daha önce de belirttiğimiz gibi, 1984'de Kıbrıs'a yerleşmek amacı ile geri dönmüş olduğuna

dair yaptığımız bulgu ışığında onun 1984'den ve dolayısıyla son 3 yıldan beri daimi ikametgâhının Kuzey Kıbrıs'ta bulunduğu karar verilmesi ve bu nedenle Gazi Mağusa ilçe seçim kurulunun 553/1990 sayılı kararının iptal edilmesi gerektiği görüşündeyiz.

KARŞIOY YAZISI

İtiraza ilişkin olgular Sayın Başkanın yazdığı çoğunluk kararında yeterince yer aldığı cihetle bunlara ayrıca değinme gereğini duymuyorum.

Kanımca konu oldukça basittir. Anayasanın 68(2) maddesinde öngörülen koşulu tatmin ettiğini itiraz edenin kanıtlaması gerekir. Hal böyle olmasına rağmen Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu Sayın Orhan Üçok'un son üç yıldan beri daimi ikametgâhının Kıbrıs'ta olduğunu ispat külfetinin sanki Sayın Üçok'un adaylığına itiraz eden U.B.P.'deymiş gibi hareket etti ve kararını da buna göre verdi. Bu esasa ilişkin bir hata olmakla birlikte Sayın Üçok'un lehine işleyen bir husustur. Sayın Üçok'un ikametgâhının son 3 yıldan beri Kıbrıs'ta olup olmadığı bir olgu meselesidir. Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu bu hususta uzun boylu şahadet dinledi ve sonunda Sayın Üçok'u ispat külfetinden de azade ettiği halde sayın Üçok'un daimi ikametgâhının son üç yıldan bu yana Kıbrıs'ta olmadığı kanaatine vardı.

Bir üst merciin alt kademedeki bir kurulun olgulara dayanan bulgularına müdahale etmekte son derece çekingen davrandığı bilinen bir ilkedir. Bütün mesele böyle bir bulguyu yaparken Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu önünde yeterince şahadet olup olmadığı meselesidir. Zabıtlar bir bütün olarak

dikkatle okunduğunda 1-2 önemsiz husus yanında Sayın Üçok'un Ağustos 1984 ile 25.12.1987 tarihleri arasında Kıbrıs'a geldiği hususunda tatminkâr şahadet olmadığı görülecektir. Sayın Üçok'un KKTC pasaportunu ibraz ederken 1984-1987 tarihleri arasında kullandığını iddia ettiği TC pasaportunu kaybettiği iddiasını ileri sürerek ibraz etmemesi son derece manidardır. Sayın Üçok'un inanırlığına büyük ölçüde gölge düşüren sair şahadete değinme -örneğin Kıbrıs'a giriş yaparken doldurduğu giriş kartlarında Kıbrıs'a geliş nedenini nasıl izah ettiği v.b.- gereğini bu meselede duymuyorum. Gazi Mağusa ilçe seçim kurulu Sayın Üçok'a açıktan inanmadığını söylememişse bu hususu ancak Kurulun nezaketine atfederim. Hatırda tutulması gereken husus ise sözü edilen tarihler arasında Kıbrıs'a geldiğini ispat etmek Sayın Üçok'a düşerdi. Gazi Mağusa ilçe seçim kuruluna göre U.B.P. olumsuzu dahi ispat etmiştir. Kararlarına müdahale edilmemesi taraftarıyım.

YASANIN 137(2) MADDESİNDEKİ "VERİLİR" SÖZCÜĞÜ İLE SEÇİLEN BİR KİŞİNİN KURULA TUTANAĞINI ALMAK İÇİN MÜRACAAT ETMESİ ÜZERİNE TUTANAĞININ KENDİSİNE VERİLECEĞİ MURAT EDİLMEKTEDİR.

MİLLETVEKİLİ SEÇİLEN BİR KİŞİ, SONUÇLARIN RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN İTİBAREN DOKUZ GÜN ZARFINDA TUTANAĞINI ALMAK ÜZERE İLGİLİ İLÇE SEÇİM KURULUNA MÜRACAAT ETMEDİĞİ TAKDİRDE, DOKUZUNCU GÜN TUTANAĞINI ALMIŞ SAYILIR.

BÖYLE BİR KİŞİ BİRDEN FAZLA SİYASAL GÖREVE SEÇİLİP TUTANAK ALMIŞ BULUNUYorsa, YASANIN 144(2) MADDESİ UYARINCA, DOKUZUNCU GÜNDEN İTİBAREN ÜÇ GÜN ZARFINDA TERCİH HAKKINI KULLANMASI GEREKİR.

SHY. Md. 137 ve 144

Karar No: 82/1990

Lefkoşa ilçe seçim kurulu başkanınının 14 Nisan 1990 tarihli yazısı ile Lefkoşa ilçesinden milletvekili seçilen Demokratik Mücadele Partisi adaylarının, yapılan tüm girişimlere rağmen, tutanaklarını almak istemedikleri hususu Yüksek Seçim Kurulunun bilgi ve görüşlerine arzolundu.

Konu görüşüldü, gereği düşünüldü ve aşağıdaki kararlar alındı:

1. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 137. maddesinin (2)'nci fıkrasında, diğer hususlar yanında, "milletvekili seçilenlere, ilçe seçim kurulu tarafından, seçildiklerine dair derhal bir tutanak verilir" denmektedir. Burada "verilir" sözcüğü ile seçilen bir kişinin Kurula tutanağını almak için müracaat etmesi üzerine tutanağının kendisine verileceği murat edilmektedir.
2. Milletvekili seçilen bir kişinin tutanağını almak için ilçe seçim kuruluna müracaat etmemesi halinde, aradan makul bir zamanın geçmesi üzerine, tutanağını almış sayılması gerekir.

Cumhuriyet Meclisi, milletvekilliği genel seçimi sonuçlarınınin Resmi Gazete'de yayımlanmasından sonraki onuncu gün toplandığına ve milletvekilliği seçilen bir kişinin tutanağını bundan önce alması gerektiğine göre, böyle bir kişi, sonuçlarınin Resmi Gazete'de yayımlanmasından itibaren dokuz gün zarfında tutanağını almak üzere ilgili ilçe seçim kuruluna müracaat etmediği takdirde makul

sürenin geçmiş sayılarak dokuzuncu gün tutanağını almış sayılması gerekir.

3. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 144. maddesinin (2)'nci fıkrasında şöyle denmektedir.

"144(2) (1). fıkroda belirtilen görevlerden birine seçildiğine dair tutanak aldıktan sonra, aynı fıkroda belirtilen bir başka göreve de seçilip tutanak alan kişi, son tutanağı aldıktan sonraki üç gün içinde bu görevlerden birini tercih etmek zorundadır. Bu süre içinde Yüksek Seçim Kuruluna başvurarak tercih hakkını kullanmayan kişi her iki görevden de çekilmiş sayılır."

Milletvekili seçilen bir kişi tutanağını almak üzere ilçe seçim kuruluna müracaat etmediği takdirde sonuçların Resmi Gazete'de yayımlanmasından itibaren dokuzuncu gün tutanağını almış sayılacağına göre yukarıda belirtilen tercih hakkını da dokuzuncu günden itibaren üç gün zarfında kullanması gerekir.

4. Yukarıda alınan ilke kararlarınının birer suretinin ilçe seçim kurullarına ve seçime katılan siyasal partilere gönderilmesine ve ayrıca Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

KARMA OY KULLANILMASINA YASAL OLANAK OLMAYAN DURUMDA:

BAĞIMSIZ BİR ADAYA MÜHÜR BASMAK SURETİ İLE OY VERİLEBİLİR.

BİR DEN FAZLA BAĞIMSIZ ADAYA OY VERİLEMEZ VE BİR BAĞIMSIZ ADAYA MÜHÜR BASMAK SURETİ İLE VERİLECEK OY SADECE O ADAY İÇİN BİR OY SAYILIR.

SHY. Md. 54, 101, 126 ve 136

Karar No: 87/1990

Girne ilçe seçim kurulu başkanından alınan 24.5.1990 tarihli bir yazıda 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasına 17/1990 sayılı Değişiklik Yasası ile getirilen değişiklik ışığında bağımsız adaylara nasıl oy verileceği ve verilecek oyların ne şekilde değerlendirileceği sorulmaktadır.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 54(1) maddesi uyarınca adaylıklarını bağımsız olarak koyan kişiler ortak liste yapamaz ve bu nedenle her bağımsız aday kendi hesabına ayrı ayrı seçime katılabilmektedir. 17/1990 sayılı Değişiklik Yasası ile 101.maddeye getirilen değişiklikle de karma oy kaldırılmıştır. Yasaya göre oy verme sadece bir defa mühür basmakla olabileceğine ve Yasanın 126(8) maddesine göre birden fazla mühür taşıyan oy pusulaları geçersiz sayılacağına göre bir seçmen dilediği takdirde oyunu bir bağımsız adaya sadece bir defa mühür basmak sureti ile verebilir, birden fazla bağımsız adaya veremez. 136 2(a) maddesine göre ise bir seçmen oyunu birleşik oy pusulasında adı bulunan bağımsız adaylardan birinin lehine "EVET" mühürünü kullanmış ise o adayın "B" cetvelindeki adı karşısına bir oy yazılır. Tüm bu nedenlerle, mühürün basılması ile bir bağımsız adaya verilen oy sadece o aday için bir oy olarak geçerlidir.

Sonuç olarak:

1. Bağımsız bir adaya mühür basmak sureti ile oy verilebileceğine;
2. Karma oy kullanılamayacağına;
3. Birden fazla bağımsız adaya oy verilemeyeceğine ve bir bağımsız adaya mühür basmak sureti ile verilecek oyun sadece o aday için bir oy sayılabileceğine; ve
4. Bu kararın birer suretinin ilçe seçim kurullarına ve siyasal partilere gönderilmesine

oybirliği ile karar verildi.

**YASANIN 63(1) MADDESİNDEKİ,
ADAY LİSTELERİNİN İLGİLİ KURULA VERİLMESİNDEN
SONRA ADAYLIKTAN ÇEKİLME VEYA ADAYLIĞA
AYKIRILIĞIN SEÇİM SONUNA KADAR DİKKATE
ALINMAYACAĞI VE O ADAYIN BULUNDUĞU LİSTEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILAMAYACAĞI KURALININ AMACI,
SEÇİMİN YAPILMASININ ZORUNLU OLDUĞU HALLERDE
SEÇİM LİSTESİNDE HERHANGİ BİR DEĞİŞİKLİĞİN
YAPILMAMASI VE BU ŞEKİLDE BİR PARTİ
LİSTESİNDEKİ EKSİLME DOLAYISIYLA O PARTİ LEHİNE
VERİLECEK OYLARIN ETKİLENMEMESİDİR.**

SHY. Md. 63

Karar No: 89/1990

Cihangir köyü ihtiyar heyeti üyeliği adaylıkları 29 Mayıs 1990 tarihinde ilçe seçim kurulu tarafından geçici olarak ilân edildi. İlân

edilen adayların dördü Ulusal Birlik Partisi adayı olarak gösterilmiş beşinci aday ise bağımsız olarak adaylığını koymuştur. Bu kişilerin adaylıkları geçici olarak ilân edildikten sonra U.B.P. listesinde yer alan Olgun Topalcık isimli aday ilçe seçim kuruluna verdiği 30 Mayıs 1990 tarihli bir yazı ile adaylıktan geri çekildiğini bildirdi. Konu ilçe seçim kurulu tarafından 31 Mayıs 1990 tarihli bir yazı ile Yüksek Seçim Kuruluna iletildi.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 63(1) maddesinde aday listelerinin ilçe seçim kuruluna verilmesinden sonra adaylıktan çekilmenin veya adaylığa aykırılığın seçimin sonuna kadar dikkate alınmayacağı ve o aday veya adayların bulunduğu listede değişiklik yapılmayacağı ancak bu kişilerin seçim sonunda seçilmiş bulunmaları halinde çekilmelerinin veya adaylığa aykırılıklarının hüküm ifade edeceği ve yerlerine listede sıra itibarı ile kendilerinden sonra gelenlerin seçilmiş olacağı öngörülmüştür. Bu kuraldan güdülen amaç seçimin yapılması zorunlu olduğu hallerde seçim listesinde herhangi bir değişikliğin yapılmaması ve bu şekilde bir parti listesindeki eksilme dolayısıyla o parti lehine verilecek oyların etkilenmemesidir. Ancak bir kişinin adaylıktan çekilmesi veya adaylığına aykırılığın mevcut olması halinde o seçim bölgesindeki adayların adedi seçilmesi gereken kişi veya kişilerin sayısına eşit veya daha az olması durumunda seçimin yapılması bir amaca hizmet etmeyeceği cihetle bu gibi bir çekilmenin veya adaylığa aykırılığın seçimden önce hüküm ifade etmesi ve geri kalanların seçilmiş kabul edilmeleri gerekmektedir. Bu nedenle Cihangir köyünde geri kalan üç U.B.P.'li ile bağımsız adayın,

adaylıklarının kesinleşmesinden sonra, seçilmiş sayılmalarına ve kendilerine tutanak verilmesine oybirliği ile karar verildi.

SIRASI OY PUSULASININ SONUNA DÜŞEN BİR BELEDİYE BAŞKAN ADAYININ, OY PUSULALARI DA BASILMADAN ÖNCE, ADAYLIKTAN ÇEKİLMESİ HALİNDE İSMİNİN OY PUSULASINDA YER ALMAMASI UYGUNDUR.

SHY. Md. 63 ve 95

Karar No: 92/1990

Girne bağımsız belediye başkan adaylarından Hasan Öztürk 11.6.1990 tarihli yazısı ile adaylığının kesinleşmiş olduğunu ancak sıhhi nedenlerden dolayı adaylıktan çekilmek mecburiyetinde kaldığını bildirdi.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

İlgili seçimin bir belediye başkanlığı seçimi olduğu, adaylıktan çekilen adayın adçekmede sırasının oy pusulasının sonuna düştüğü ve bu nedenle çekilmesi sonucu oy pusulasında isminin yer almaması ile diğer adayların sıralarının etkilenmeyeceği ve ilgili oy pusulalarının henüz basılmamış olduğu göz önünde bulundurulduğunda adaylıktan çekildiğini bildiren bağımsız adayın oy pusulasında isminin yer almamasına oybirliği ile karar verildi.

YİRMİ BEŞ YAŞINI BİTİRMEDİĞİ HALDE İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİNE SEÇİLEN KİŞİYE, SEÇİLDİĞİNE DAİR VERİLEN TUTANAK İPTAL EDİLİR VE BAĞLI OLDUĞU PARTİ LİSTESİNDE KENDİSİNDEN SONRA TUTANAK VERİLECEK BAŞKA BİRİ BULUNMUYORSA, BOŞALAN YER, ARA SEÇİMLE DOLDURULUR.

SHY. Md. 9, 14 ve 166

Karar No: 96/1990

Gazi Mağusa ilçesine bağlı Kaplıca köyü ihtiyar heyeti üyeliğine seçilmiş bulunan Nuri Baş'ın 25 yaşından küçük olduğu ve seçilme yeterliğinden yoksun olduğu nedeni ile seçildiğine dair kendisine verilen tutanağa aynı köy sakinlerinden Ali Günel ve İbrahim Hakkı Genç tarafından 2.7.1990 tarihli bir yazı ile itiraz edildi.

Aleyhine itiraz edilene ve bağlı olduğu Ulusal Birlik Partisine itirazın birer sureti tebliğ edildi ve savunma hakkı tanındı. Aleyhine itiraz edilen ve bağlı olduğu parti itirazın incelendiği gün Yüksek Seçim Kurulunda isbatı vücut yapmadılar ve herhangi bir savunmada bulunmadılar.

Konu tezekkür edildi ve gereği düşünüldü:

Anayasanın 68(2) maddesi ve değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9.maddesine göre bir kişinin seçilme hakkına sahip olabilmesi için 25 yaşını bitirmiş olması gerekir. Yapılan incelemeden ve özellikle Emare III olarak sunulan ve aleyhine itiraz edilenin seçmen olarak kaydını içeren sandık seçmen listesinin tetkikinden aleyhine itiraz edilen Nuri Baş'ın 20.12.1965 doğumlu olduğu ve bu nedenle seçilme yeterliğine sahip olmadığı gözükmektedir. Bu nedenle itirazın kabul edilerek Nuri Baş'a Gazi Mağusa ilçesine bağlı Kaplıca köyü ihtiyar heyeti üyeliğine seçildiğine dair verilen tutanağın iptaline ve aleyhine itiraz edilenin bağlı olduğu siyasal parti listesinde kendisinden sonra tutanak verilecek sırada başka biri bulunmadığına göre bu kararın Resmi Gazete'de

yayımlanmasına ve değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 14(1) maddesi uyarınca boşalan yerin ara seçimle doldurulmasına oybirliği ile karar verildi.

MİLLETVEKİLLİğİ SEÇİMLERİ İÇİN ADAYLIK KOYACAK YURTTAŞLARIN İLGİLİ SEÇİM BÖLGESİNDEKİ SEÇMEN KÜTÜKLERİNDE KAYITLI OLMALARI ŞART DEğİLDİR.

SHY.Md. 9, 53 ve 238

Karar No: 6/1991

Kıbrıs Türk Birlik ve Egemenlik Partisinin 2 Ağustos 1991 tarih ve KTBEP/18/8 sayılı yazısında, Yüksek Seçim Kurulunun 23.5.1990 tarihli yazısından ve bu yazıda iktibas edilen 14.4.1976 tarihli ilke kararından "yerel kuruluş organları seçimleri için adaylık koyacak yurttaşların ilgili seçim bölgesinin seçmen kütüğünde kayıtlı olmalarının şart olmadığı" görüldüğü bildirildi ve buna göre önümüzdeki tarihlerde yapılacak olan milletvekili ara seçimi ve/veya milletvekili genel seçiminde KKTC seçim bölgelerinden aday olacakların, aday olacakları seçim bölgesinin seçmen kütüklerine kayıtlı olmaları şartının gerekip gerekmediği soruldu.

Konu tezekkür edildi ve gerek 15.4.1976 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 14.4.1976 tarihli YSK ilke kararı (Karar No.51/1976) ve gerekse tüm siyasal partilere gönderilen 23.5.1990 tarihli kararın (Karar No.85/1990) milletvekili seçimlerine de teşmil edilebileceğine ve buna göre milletvekili seçimleri için adaylık koyacak yurttaşların ilgili seçim bölgesindeki seçmen kütüklerinde kayıtlı olmalarının şart olmadığına oybirliği ile karar verildi.

SEÇİMİ KAZANIP TUTANAKLARINI ALAN VE KAZANDIKLARI RESMİ GAZETE'DE İLÂN EDİLEN, ANCAK, TUTANAKLARINA İTİRAZ EDİLMİŞ BULUNAN MİLLETVEKİLLERİNİN MECLİSTE ANT İÇİP GÖREVE BAŞLAMALARINI ÖNLEYECEK HERHANGİ BİR TEDBİRİN YÜKSEK SEÇİM KURULU TARAFINDAN ALINMASI YASAL DAYANAKTAN YOKSUNDUR.

SHY. Md. 146 ve 166

Karar No: 27/1991

Hür Demokrat Parti 21 Ekim 1991 tarihli yazısında , Girne ilçesinden milletvekili seçilen Ulusal Birlik Partisi adaylarının 22.10.1991 Salı günü Mecliste ant içerek göreve başlayacaklarının öğrenildiğini, söz konusu seçimlere itirazlarının bulunduğunu, itirazlarında muvaffak olmaları halinde ise Girne'den milletvekili seçilenlerin değişebileceğini bildirdi ve bu ilçeden milletvekili seçilmiş bulunanların, itirazlarının karara bağlanmasına kadar, Mecliste ant içip göreve başlamamalarının sağlanması isteminde bulundu.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 146. maddesi ara seçimlerde kazanan milletvekillerinin katıldıkları ilk Meclis birleşiminde ant içeceklerini öngörmektedir. Ayrıca KKTC Meclisi İç Tüzüğü'nün 5. maddesinin (4)'üncü fıkrası da aynı yöntemi öngörmektedir. Anayasa Mahkemesi 16/90 sayılı içtihat kararında seçimi kazanan bir milletvekilinin ant içip göreve başlamamasını ancak haklı bir özürünün varolması haline bağlanmıştır.

Bu meselede seçimi kazanan ve tutanaklarına

itiraz edilen Girne milletvekillerinin seçimi kazandıkları 17.10.1991 tarihinde Resmi Gazete'de ilân edilmiştir. Meclisin ilk birleşiminde ant içip göreve başlamaları, haklı özürleri olması halleri dışında, yasa gereğidir. Bu durumda onların Mecliste ant içip göreve başlamalarını önleyecek herhangi bir tedbirin Yüksek Seçim Kurulu tarafından alınması yasal dayanaktan yoksundur.

Ayrıca seçimi kazanan milletvekillerine seçildiklerine dair tutanak verilmiştir. Bu tutanaklar iptal edilinceye kadar geçerli sayılacağına göre, bunlara istinaden ant içmelerini askıya almak olanak dışıdır.

Belirtilen nedenlerle itirazın reddolunmasına oybirliği ile karar verildi.

KURUL, YAPILAN İTİRAZ VE İHBARLARI, KENDİSİNE VERİLDİĞİ TARİHTEN BAŞLAYARAK EN GEÇ 15 GÜN İÇİNDE KARARA BAĞLAYACAĞINA DAİR YASANIN 168(3) MADDESİNDE BELİRLENEN SÜRENİN EMREDİCİ DEĞİL YÖN VERİCİ OLDUĞU GÖRÜŞÜNDEDİR.

TUTANAKLARINA İTİRAZ EDİLENLER İTİRAZA SAVUNMALARINI YAPIP DELİLLERİNİ EKLEYEBİLİR, BUNA KARŞI DA İTİRAZCI CEVAP VEREBİLİR.

SEÇİM İŞLEMLERİNDE YAPILAN YASAYA AYKIRI İŞLEMLER, SEÇİM SONUCUNU DEĞİŞTİRMEZSE BU GİBİ AYKIRILIKLAR NEDENİYLE SEÇİMİN İPTALİNE GİDİLMESİ DÜŞÜNÜLEMEZ.

SHY. Md. 166 ve 168

Karar No: 28/1991, 29/1991

Hür Demokrat Partinin, H.D.P. genel merkezinin

ve H.D.P. Girne ilçesi başkanının 17.10.1991 tarihli itirazı hakkında görüş alış verişinde bulunulmak üzere tarafların avukatları çağrıldı ve yöntem üzerinde görüş alış verişinde bulunuldu. Tutanaklarına itiraz edilenlerin avukatları tarafından Kurula 24.10.1991 tarihinde verilmiş olan yazılı bir beyanda itiraz sahibinin yapmış olduğu iddialar ve itiraza eklediği belgeleri reddedilmişti. Tutanaklarına itiraz edilenlerin yemin varakalarının yokluğunda ileride esasa ilişkin herhangi bir problemle karşılaşılmasında onlara da, diledikleri takdirde, aynı yöntemle belge niteliğinde yemin varakası dosyalama fırsatı verilmesi bu meselede uygun olacaktır. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 168(3) maddesi Türkiye Yüksek Seçim Kurulunca tefsir edilmiştir. Bu tefsire göre "eşitlik ilkesinin sonucu olarak, itiraza karşı savunmada bulunanlar da, itirazcılar gibi elde edebilen dilekçelerine ekleyebilecekleri delilleri eklemekle yükümlüdürler." (Gör YSKK 1964/1135 R.G. 24.1.1964 ve 11615./Cilt 5 1962-64/231).

Ayrıca Kurul, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 168. maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer alan 15 günlük sürenin emredici değil de yön verici olduğu görüşündedir.

Sonuç olarak tutanaklarına itiraz edilenlerin 28.10.1991 tarihinde saat 17.00'ye kadar itiraza savunmalarını yapıp diledikleri takdirde delillerini ekleyebileceklerine, buna mukabil itirazcının da buna karşı cevap verme arzusunda olması halinde bunu da 30.10.1991 tarihinde saat 17.00'ye kadar verebileceğine oyçokluğu ile karar verildi. Bunlar birer suret Yüksek Seçim Kuruluna, birer suret de karşı tarafa vermek sureti ile gerçekleştirilebilecektir. İtirazın duruşması 2.11.1991 tarihine saat 9.00'a tayin edilmiştir. (Karar No. 28/1991)

H.D.P.'nin, H.D.P. genel merkezinin ve H.D.P. Girne ilçesi başkanının 17.10.1991 tarihli itirazının duruşması 2.11.1991, 5.11.1991 ve 6.11.1991 tarihlerinde yapıldı ve 20.11.1991 tarihinde aşağıdaki karar verildi. (Karar No.29/1991)

İtiraz eden: 1.Hür Demokrat Parti,
2.Hür Domokrat Parti Genel Merkezi ve
3.Hür Demokrat Parti Girne İlçesi
Başkanı Yılmaz Gilanlıoğlu
ile

Aleyhine İtiraz edilen: Ulusal Birlik Partisi
Milletvekilllerinden
1. Hasan Kutay
2. Kutlu Evren
3. Ünal Üstel

İtiraz edenlerin vekili hazır, aleyhine itiraz edilenlerin vekilleri hazır.

H.D.P., H.D.P. genel merkezi ve H.D.P. Girne ilçesi başkanı Yılmaz Gilanlıoğlu (bundan sonra sadece itiraz sahipleri olarak anılacaktır) 17.10.1991 tarihli dilekçe ile Yüksek Seçim Kurulundan özetle aşağıdaki hususlarda karar vermesini talep ettiler:

1. 13.10.1991 tarihinde yapılan milletvekilliği ara seçimlerinde Girne ilçesindeki 64 numaralı sandığın iptali,
2. Girne ilçesinde U.B.P. listesinden 3. milletvekili seçilen Ünal Üstel'in tutanağının iptali,
3. Girne ilçesinde milletvekili olarak seçilen U.B.P. adayları Hasan Kutay, Kutlu Evren ve Ünal Üstel'in tutanaklarının iptali,

4. 13.10.1991 tarihinde yer alan milletvekilliği ara seçimlerinin Girne ilçesi itibarı ile iptali ve
5. 13.10.1991 tarihinde yapılan milletvekilliği ara seçimlerinde Girne ilçesindeki tüm sandıkların tekrar sayılması

Yüksek Seçim Kurulu 18.10.1991 tarihinde yapmış olduğu ilk toplantıda yukarıda özeti verilen itirazlardan sadece 64.sandiğa ilişkin olanın dinlenmesine karar verdi ve Girne ilçesinden milletvekili seçilen kişilere ve mensup oldukları partiye bu konuda ihbar verilip diledikleri takdirde savunmalarını yapabileceklerini ve duruşmanın 26.10.1991 tarihinde yer alacağını bildirdi.

2, 3 ve 4.itirazların ancak 1.itirazın bir karara bağlanmasından sonra ve o konuda verilecek karar ışığında incelenebileceğine, 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 166.maddesinin "ihbar ve iddia olunan vakıaların ve belgelerinin bağlanması, bu belgelerin elde edilmesi olanaksız ise nedenlerinin ve nerede ve ne suretle sağlanabileceğinin bildirilmesi" gerektiğini öngörmesine rağmen 5.itiraz bakımından Yasanın gereği yerine getirilmediğinden bu itirazın reddolunmasına oybirliği ile karar verdi.

Taraflar 26.10.1991 tarihinde Yüksek Seçim Kurulunda avukatları tarafından temsil edildiler.

İtiraz sahiplerinin yapmış oldukları usule ilişkin müracaatını yerinde bulan Yüksek Seçim Kurulu tutanaklarının iptali istenen kişilere daha detaylı belge sunmaları için fırsat verdi ve itirazın dinlenmesini 2.11.1991 tarihine erteledi. Taraflar ve tanıkları 2.11.1991 tarihinde

dinlendiler. İtirazın dinlenmesine geçildiği safhada, taraflar detayına inilmesine gerek bulunmayan birtakım ön itirazlarda bulundular. Kurulumuz bu ön itirazları esas itirazın dinlenmesinin akışı içinde değerlendirmeyi ve gereksinme duyulması halinde bunlar üzerinde ayrıca karar vermeyi uygun buldu. Bundan sonra esas itirazın dinlenmesine geçildi.

İtiraz sahipleri, altı tanık, tutanaklarına itiraz edilenler ise iki tanık celbettiler. İtiraz sahiplerinin, itirazını esas itibarı ile üç ana başlık altında topladığı görülmektedir. Bunlar özetle şöyledir:

1. 64 numaralı sandıkta Yasaya aykırı olarak yapılan oylamalar,
2. Sandık kurulunun belirli zamanlarda Yasanın öngördüğü şekilde oluşmadan oylamaya devam edilmesi sonucu meydana çıkan esasa ilişkin usülsüzlükler,
3. Hatalı sandık başı işlemlerinden doğan şikâyetler için tutanak tutulmaması veya bunların tutanak defterine geçirilmemesi ile meydana gelen ciddi usul hataları.

İtirazın dinlenmesine başlandığı 2.11.1991 tarihinde Yüksek Seçim Kurulu 64. sandığın tarafların da huzurunda açılmasına karar verdi. Sandık açıldığında bu sandığa ait tutanak defteri sandıkta veya sandığa ait torbada bulunamadı. Girne ilçe seçim kurulu başkanı ile yapılan telefon temasında tutanak defteri hakkında daha fazla aydınlatıcı bilgi alınamadı. Kurul, tarafları dinledikten sonra kararını vermek üzere itirazın dinlenmesine ara verdiği bir sırada Girne ilçe seçim

kurulundan tutanak defterinin bulunduğuna dair bilgi aldı. Bunun üzerine, Yüksek Seçim Kurulu tarafları bu husustan haberdar etti ve sadece tutanak defteri ve muhteviyatı ile sınırlı olarak görüşlerinin 5.11.1991 tarihinde alınmasına karar verdi.

Saptanan günde taraflar tutanak defteri hususunda dinlendiler. Kurul ayrıca Girne ilçe seçim kurulu sekreterinin tutanak defteri hakkında şahadetini dinledi. Bu şahadete göre uygulamada, birleştirme için sandıklar ilçe seçim kuruluna teslim edilirken, muhtemel itirazları süratle değerlendirmek için sandıklara ait tutanak defterleri ayrı bir yerde muhafaza edilmektedirler. 64.sandiğa ait tutanak defterinin de diğer tutanak defterlerinin arasında olduğunu ifade eden tanık, uygulamayı kanıtlamak için ayrı bir yerde muhafaza edilen Girne ilçesine ait tüm sadıkların tutanak defterlerini kurulumuz önüne getirdi. Tanık, 64.sandiğa ait tutanak defterlerinin nerede olduğu hususu bir ayrıntı olduğu için Girne ilçe seçim kurulu başkanına bunu bildirmediğini ve bu nedenle daha önce yapılan telefon konuşmasında başkanın bu konuda sağlıklı bilgi veremediğini iddia etti.

Girne ilçe seçim kurulu sekreterinin verdiği izahatı doğru ve makul bulur ve kabul ederiz. Ayrıca bu defterin ibrazına karşı itiraz sahiplerinin yaptığı itirazı da reddederiz. İbraz edilen bu defterin gerçekten 64.sandiğa ait olduğunu da bir bulgu olarak buluruz. Yasaya aykırı ve usulsüz olarak tutulduğu iddia edilen tutanak defterinin, aslı olmadığı iddia edilmediği ve kanıtlanmadığı sürece, ibraz edilmesine mütedair itiraz sahiplerinin itirazlarını anlamak gerçekten güçtür. Tutanak defterinin muhteviyatının incelenmesi sonucu Yüksek Seçim Kurulu, sandık kurulu görevlilerinden Mutlu Örneksoy'u resen ve Cemal Ömürlü'yü ise itiraz

sahiplerinin istemi üzerine celbetti. Bu kişiler de 7.11.1991 tarihinde dinlenip taraflarca istintak edildiler.

Şimdi de itiraz sahiplerinin yukarıda özeti verilen üç itirazını incelemeyi uygun bulduk:

1. Oylama hususunda sandık kurulunca yapılan hatalar konusu:

Bu husuta itiraz sahipleri iddialarını ikiye ayırmışlardır, şöyle ki:

- a. Bedeni sakatlığı olmadığı halde Huzurevinde kalan hastalara Huzurevi görevlileri tarafından Yasaya aykırı bir şekilde refakat edilerek oylarını kullandırmaları, ve bir kısmının da kapalı oy yerine götürülmeden oylarının bu görevliler tarafından kullanıldığı; ve
- b. Yine Huzurevinde kalıp da Yasanın aradığı ve kimliğini tespiti yarayan belge olmadığı halde bazı seçmenlerin sadece Huzurevinde kaldıklarını gösterir ve üzerinde fotoğrafları bulunan F.30 diye bilinen belgeleri sunmak sureti ile oylarını kullanmalarına izin verildiği.

Bize sunulan şahadetten kesin bir şekilde meydana çıkmıştır ki Huzurevinde kalıp da değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 111. maddesinde belirtilmeyen ve yukarıda sözü edilen F.30 formaları ile beş seçmenin oylarını kullanmasına izin verilmiştir. Sandık Kurulunca bu beş seçmene oy kullandırılması şüphe yoktur ki yukarıda sözü edilen Yasa maddesine aykırıdır.

İtiraz sahipleri birçok hastanın yardıma ihtiyaçları olmadığı halde Huzurevi görevlileri vasıtası ile oylarını kullanmalarına izin verildiği iddiasında bulundular. Bu iddia sandık kurulu başkanı tarafından reddedildi. İddiayı yapanlar itiraz edenler olduğuna göre iddialarını kanıtlamakla yükümlüdürler. Bu kanıtlama yükümlülüğü hukuk davalarında aranan ihtimaller dengesi esasına göre yerine getirilmez. Bundan daha ileri gidip iddianın müsbet bir şekilde kanıtlanması gerekir. Herşeyden önce Yasa koyucu siyasal partilere diledikleri kişileri sandık kurulunda görevlendirme hakkı tanımıştır. Bundan da gaye tüm siyasal partilerin Yasaya aykırı olan işlemlere anında itiraz edip daha sonra onları kanıtlamalarına fırsat vermektir.

İtiraz sahipleri tarafından Kurulumuza çizilmek istenen tablo bu hususta birçok hastanın Yasaya aykırı olarak refakatçi eşliğinde, hatta oy kullanma yeri olan paravanın arkasına gitmeden oylarını kullanmalarına göz yumulduğu doğrudur. Ne var ki itiraz sahiplerinin ellerinde seçmen listeleri olduğu halde hangi seçmenlere bu şekilde oy kullandırıldığı veya hangi seçmenin bu şekilde oyunu kullanmasına göz yumulduğu kesin bir şekilde saptama olanağı varken bu yapılmamıştır. Ortaya bir takım iddialar atılmıştır. Kurulumuza, kesin rakam sunulmamıştır. "90 kadar usülsüz oy kullandırılmıştır" demek yeterli değildir. Kimlere usülsüz oy kullandırıldığı rahat bir şekilde kanıtlanabilirken bunun yapılmaması itiraz sahiplerinin bu husustaki itirazları kanıtlanmamış bir iddiadan öteye gitmez.

İtiraz sahiplerinin sandık kurulunda görevli iki bayanın bu durumu protesto mahiyetinde kurulu terkettikleri iddiasını yaparlarken ve bu iddia

sandık kurulu tarafından reddedilirken, protesto mahiyetinde kurulu terkettiklerini kanıtlamak için bu iki bayanı celbetmek ihtiyacını duymadılar. Biri ülke dışında olduğu için diğer görevli bayan Mutlu Örneksoy'u Kurulumuz celbetmek ihtiyacını duydu. Mutlu Örneksoy'un şahadeti itiraz sahiplerinin bu husustaki iddiasını tamamen tekzibeder mahiyettedir. Doğru ve üzerimizde olumlu izlenim bırakan bu tanığın şahadetine inanmamak için herhangi bir neden yoktur.

Tutanak defterinde bayan görevlilerin sandık yerini hangi saatta terkettikleri hususunda sıra açısından bir tutarsızlık varsa da terk fiilinin saat 12.00 civarında olduğu açık ve seçik olarak ortaya çıkmıştır. Bayan görevlilerin görev yeri olan sandığı terk etmeleri ilçe seçim kurulunun izni ile ve iddia edilenin aksine rahatsız olmalarından ötürü olduğu da açıklığa kavuşmuştur.

Öte yandan itiraz sahiplerinin istemi üzerine Kurul tarafından celbedilen Cemal Ömürlü'nün şahadeti de itiraz sahiplerini tamamen tekzibeder mahiyettedir. Huzurevi sorumlusu Gültekin Yalkıç'ın da Kurul önünde verdiği şahadet vardır. Üzerimizde son derece olumlu izlenim bırakan bu tanığın şahadetiyle hangi hastaların hangi huzurevi görevlisi tarafından sandığa götürüldüğü açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bu tanığın şahadetine göre refakatçi eşliğinde giden hastaların sayısı sadece 8'dir. Sandık kurulu başkanı, görevlilerin, hastaları paravanın arkasına götürmeden hastaların adına oy kullandıkları iddiasını reddetmiştir. Daha evvel de değindiğimiz gibi Yasaya aykırılık iddiasını yapan itiraz sahipleri olduğuna göre iddialarını kanıtlamakla yükümlüdürler. Böyle bir kanıtlamanın yerine getirildiğini söylemek olası değildir.

Şahadetten, huzurevinde kalanların seçmen sayısının 31 olduğu, bunların 26'sinin oy kullandığı ve oy kullananlar arasında sadece 5 seçmenin Yasanın öngördüğü geçerli belge olmaksızın F.30 belgesiyle ve Yasaya aykırı bir şekilde oy verdiği kesin bir şekilde saptanmıştır. Beş seçmenin Yasaya aykırı olarak oy kullanmasına izin verilmesinin seçim üzerinde ne gibi etkisi olabilir sorusuna gelince; Önümüzdeki şahadete ve Girne ilçe seçim kurulu sonuçlarına göre U.B.P.'den kazanan 3. milletvekilinin aldığı oy ile H.D.P.'den en fazla oy alan aday arasında U.B.P. lehine 23 oy farkı vardır. F.30 sayılı belgeler ile beş hastaya Yasaya aykırı bir şekilde oy kullandırıldığı bir gerçektir. Bu oyların hangi partiye verildiği bilinmemekle beraber bunların U.B.P.'ye verildiği kabul edilse ve hatta kanıtlanmadığı halde kanıtlandığı varsayılarak refakat edilerek oy kullandırılan 8 hastanın oylarının geçersiz olduğu kabul edilip bunlar da U.B.P.'nin aldığı oy toplamından çıkarılacak olsalar bile elde edilecek netice aradaki farkı ortadan kaldırmaz ve bu husus seçimin sonucunun etkilenmesine, aradaki fark 23 olduğuna göre, yine de yeterli olmayacaktır. Sonuç değişmeyeceğine göre sadece Yasaya aykırı işlemler yapıldı diye sandığın iptaline gidilmesi düşünülemez.

2. Sandık Kurulunun Yasaya uygun bir şekilde oluşmadığı konusu:

Sandık kurulunun oylamaya başlama saati olan sabah saat 8.00'de usule uygun olarak oluştuğu hususunda taraflar hemfikirdir. İtiraz sahipleri tarafından yapılan iddiaya göre saat 11.00-11.30 civarında oylama konusunda yapılan usulsüzlüklere dayanamayan ve sandık kurulu üyesi olan iki bayanın kuruldan çekilmelerine rağmen sadece başkan kalmış ve bu hali ile oylamaya devam edilmiştir. Sandık

kurulu başkanı bu iddiayı reddetmektedir. Sandık kurulu başkanına inanmamak için herhangi bir neden göremiyoruz.

Herşeyden önce saatlar konusunda itiraz sahipleri tarafından celbedilen tanıklar arasında büyük çelişkiler vardır. Sandık kurulu başkanı, bayan üyelerin ayrılmasından sonra herhangi bir oylama yapılmadığı ve kurul başkanının kendi hanımını ve Tugay Atiker'i sandık kurulu üyesi olarak atadıktan sonra oylamaya geçtiğini ve yeni atamalardan sonra sadece iki kişinin oy kullandığını, itiraz sahiplerinin gözlemcisi Yüksel Çağlar'ın itiraz etmesi üzerine oylamayı durdurduğunu söyledi. Bu husus gerçekten Yüksel Çağlar tarafından da teyit edilmektedir. Sandık kurulu başkanının Yüksel Çağlar tarafından yapılan itiraz üzerine oylamayı durdurması şahadetinin doğruluğunun kanıtıdır; şöyle ki, gerçekten itiraz sahipleri tarafından celbedilen tanıkların bazı itirazlarına rağmen sandık kurulunun Yasaya uygun bir şekilde oluşmadığı halde oylamaya devam ettiği şeklindeki iddialar doğru olmuş olsaydı, sandık kurulu başkanının aynı harekete devam edip Yüksel Çağlar'ın ikazına aldırmış etmeden oylamaya devam edecekti. Bunu yapmaması bayan görevlilerin saat 12.15 veya o civarda sandık kurulundan ayrıldıkları doğrultusundaki şahadetini destekler mahiyettedir. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 89. maddesi sandık kurulu başkanına sandığın üye sayısının üçten aşağı düşmesi halinde boşalan yerlere üye atama yetkisi vermektedir. Başkan da bu yetkiye dayanarak karısı ve Tugay Atiker'i üye atadı. Bu şekilde yeniden oluşan sandık kurulunun Yasaya aykırı bir yanı yoktur. Bir an için böyle bir oluşumun Yasaya aykırı olduğu kabul edilse bile bu süre zarfında kullanılan iki oyun, daha önce sözü edilen 13 oya eklenip U.B.P. hanesinden iptal edilip çıkarılması

halinde dahi aradaki farkın seçim sonucunu değiştirmeye yine de yeterli olduğu söylenemez.

3. Usulüne uygun olarak tutanak defterinin tutulmaması konusu:

Tutanak defteri Emare V olarak ibraz edilmiştir. Gerçekten, tutanak defterinin arzu edilir bir şekilde tutulmadığı görölmektedir. Sandık kurulu başkanının verdiği izahatın makul olup olmadığı bir yana, bu meselede olduğu gibi, defterin sadece arzu edilir bir şekilde tutulmaması keyfiyeti kendi başına, sandığın iptali veya seçimlerin yenilenmesini intaç ettirecek derece ciddi bir sonuç doğurabileceğini söylemek oldukça güçtür.

Oylama günü huzurevinde kalan bazı hastalara usulsüz olarak oy kullandırılması yönünde yapılan itirazlar sonucu bir süre ceryan eden tartışmalar dolayısıyla sandık kurulu başkanı sandık alanına bir polis ekibini çağırarak zorunda kalmıştır. Başlayan huzursuzluk iki bayan görevlinin hasta olmaları, onların ilçe seçim kurulunun bilgisi dahilinde ve sandık kurulu başkanının izni tahtında görevden ayrılmaları ile daha da artmıştır. Sandık kurulu başkanının Yasa gereği sandık kuruluna iki görevli ataması Yasaya uygun düşmektedir. Ancak bu halin Yasaya aykırı olduğu söylene bile ilçe seçim kurulu tarafından sandıkta görev yapmak üzere görevlendirilenler göreve başlayana kadar itiraz sahiplerinin tanığı olan Yüksel Çağlar'ın şahadetine göre sadece iki oy kullandırılmıştır ki bu da sonucu etkileyen bir hal olarak görülemez.

Öte yandan saat 13.30'dan sonra oylamaya normal olarak ve itirazsız devam edilmesi o saatten önce yer alan tartışmaların seçmenler üzerinde oy vermeye gitmeme gibi bir etki yapmadığını göstermektedir.

Esasen böyle bir etkinin yaratıldığı da iddia edilmiş değildir.

Yukarıda belirtilenlerden de anlaşılacağı gibi usulsüz veya Yasaya aykırı bir şekilde verildiği iddia edilen oy sayısının toplamı 15'tir. Bu sayının ise seçim sonucunu etkilemediği açıktır. Seçim işlemlerinde yapılan Yasaya aykırı işlemler, sonucu değiştirmezse bu gibi aykırılıklar nedeniyle seçimin iptaline gidilmesi düşünülemez. İlke olarak benimsediğimiz bu husus Türkiye Yüksek Seçim Kurulu 1961/398, R.G. 5.1.1962 ve 11001.Kit.s.1961-62/160 referanslı kararında şöyle denilmektedir:

"Bu duruma göre; aynı ellerin parmak izleri oldukları kesin olarak tespit edilen 205 seçmen oyunun hileli bulunduğu sonucuna varılarak bunun itiraz edilen il seçimlerine etkisi incelenmiş, ne Cumhuriyet Senatosu üyesi ve ne de milletvekilleri seçimlerinin sonuçlarını değiştirecek nitelikte olmadığı anlaşılmıştır. Gerçekten, seçim işlemlerinde yapılan yolsuzluklar, seçimin sonucunu değiştirmezse, o yolsuzluklar sebebiyle seçimin iptaline gidilmesi 298 sayılı kanunun 130 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne aykırı olur."

Bu durumda itiraz sahiplerinin 64. sandığa ilişkin yaptığı itirazların ve buna bağlı olarak itiraz sahiplerinin yukarıda özeti verilen 2, 3 ve 4. itirazlarının da reddedilmesi gerekir.

Konunun esasına girip karar verildiğine göre tarafların ön itiraz olarak öne sürdükleri hususlar üzerinde ayrıca karar vermeye gerek kalmamıştır.

Sonuç olarak itiraz sahiplerinin itirazları oybirliği ile reddolundu. (Karar No.29/1991)

ULUSU RUM VE MARONİT DIŞINDA OLAN KKTC YURTTAŞLARI SEÇİM ÇEVRESİNDE İKAMET EDEN SEÇMENLERİN KAYDEDİLDİĞİ FORMA YAZILIRLAR VE SANDIK SEÇMEN LİSTELERİNE KAYDEDİLİRLER.

SHY. Md. 37 ve 42

Karar No: 9/1993

KKTC Yurttaşları olan yabancı uyrukluların oy kullanması konusu tezekkür edildi ve

1. YSK 4 B formunda kaydı bulunan ve ulusu Rum, Maronit ve TC dışında olup ta "Kimlik Kartı veya sair belge no." sütunundaki numaraları ikiyüz binin altında olan kişilerin kayıtlarının nüfus kayıt dairesi kayıtlarından kontrol edilerek KKTC yurttaşları oldukları saptananların ilgili YSK 1 formlarına aktarılmasına;
2. YSK 1 formuna kaydedilmiş bulunan, ancak KKTC yurttaşları olmakla beraber ulusu Türk olmadığı için kayıtları bu formlardan çıkarılanların yeniden YSK 1 formlarına kaydedilmelerine; ve
3. (i) ve (ii). kısımlardaki işlemler tamamlandıktan sonra söz konusu kişiler için ek listeler hazırlanmasına ve bunların sandık seçmen listeleri askıya alınmasından önce bu listelere eklenmesine oybirliği ile karar verildi.

ASKERLİK YOKLAMA BELGESİ ADAYIN SEÇİLEBİLME NİTELİKLERİ TAŞIYIP TAŞIMADIĞINI SAPTAMAYA UYGUN BELGE DEĞİLDİR.

**SANCAKTARLIKLARCA VERİLMİŞ BULUNAN MÜCAHİT
TERHİS BELGELERİ DE YURT ÖDEVİNİN YAPILDIĞINA DAİR
GEÇERLİ BELGE OLARAK İŞLEM GÖRÜR.**

SHY. Md. 9 ve 58

Karar No: 13/1993, 17/1993

Kıbrıs Türk Birlik ve Egemenlik Partisi genel sekreterliğinden alınan 21.10.1993 gün ve KTBEF/YSK/1 sayılı yazıda TC'den gelen ve vatandaş olanların bazılarında mevcut askerlik yoklama belgeleri ile KKTC vatandaşlarının bazılarında mevcut ve Sancaktarlıkça verilen büyük mücahit terhis belgelerinin mevzuata uygun olup olmadığı konusunda bilgi istenmiştir.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

1. Adayların yurt ödevi ile ilgili olarak Asal Şubeden tedarik edilecek Terhis Belgesi veya askerliğini yaptığına dair belge veya askerlikten muaf olduğuna dair belge sunmaları gerektiğine karar verildi. (Karar No.13/1993)

2. 23/1970 sayılı Kıbrıs Türk Silahlı Kuvvetleri Kuralının 8.maddesi altında yapılan 1970 Kıbrıs Türk Toplumunu Silahlı Kuvvetleri Mücahitlik Tüzüğü terhis işlemlerini belirlemiş ve terhis belgesinin tarifini yapmıştır. Bu Tüzüğün 58. maddesine istinaden çıkarılan Mücahit Celp ve Sevk Talimatının 49.maddesi terhis edilenlere Sancaktarlarca terhis belgesi verileceğine amirdir. Daha sonra yapılan 14/1980 sayılı Askerlik Yasası ile bu yasanın 50'nci maddesi uyarınca yapılan 1980 Askerlik Tüzüğü düzenlendiği hükümler, eski mevzuat altında yapılan işlemlere hâlel gelmeksizin yürürlükten kaldırılmıştır. İlgili mevzuat da incelendikten sonra Sancaktarlıklarca verilmiş bulunan Mücahit

Terhis Belgelerinin de yurt ödevinin yapıldığına dair geçerli belge olarak işlem görmesine oybirliği ile karar verildi. (Karar No.17/1993)

BAŞKA PARTİ AMBLEMLERİNDE BULUNANLAR, AYNEN ALINIP, BİR AMBLEMDE BİRLEŞTİRİLEREK BAŞKA BİR PARTİ AMBLEMİ OLUŞTURULAMAZ.

SHY. Md. 95 ve 96

Karar No: 18/1993

Milli Mücadele Birliği Partisinin Yüksek Seçim Kuruluna yazdığı yazıda

1. Vatan Partisi, Hür Demokrat Partisi ve Milliyetçi Adalet Partisi'nin amblemlerinde bulunan sırası ile Boğa, Gül ve Kıbrıs, aynen alınarak, tümü bir amblemde birleştirilip bir "Parti amblemi" olarak alınıp alınamayacağı;
2. Herhangi bir parti ambleminin diğer partilerin amblemlerini oluşturan işaretleri de içermesinin olanaklı olup olmadığı

soruldu.

Konu tezekkür edildi ve Vatan Partisinin amblemi olan boğa; H.D.P.'nin amblemi olan gül; M.A.P.'in ambleminde bulunan Kıbrıs, aynen alınarak, tümü bir amblemde birleştirilip "Parti amblemi" olarak alınamayacağına, bu gibi bir amblemin kullanılmasının, her üç partinin birlikte seçime girdikleri görüntüsü vereceğinden, uygun olmadığına, adigeçen partilerin başka bir amblem almakta serbest olduklarına oybirliği ile karar verildi.

52/1991 SAYILI YASANIN İLERİYE DÖNÜK İŞLERLİĞİ, YÜRÜRLÜĞE GİRDİĞİ TARİHTEN ÖNCEKİ BİRTAKIM OLAYLARA DAYANMAKTA İSE DE BU HUSUS YASANIN GERİYE DÖNÜK UYGULAMA GETİRDİĞİNİ GÖSTERMEZ VE BU GERİYE DÖNÜKLÜK PRENSİBİ İLE ÇATIŞMAZ.

İTİRAZ EDENİN MAHKÛM OLDUĞU SUÇUN AF YASALARI SONUCU BÜTÜN NETİCELERİ İLE ORTADAN KALKTIĞINA İLİŞKİN SAVINA GELİNCE; BU HUSUSTA CEZA HUKUKU AÇISINDAN İŞLENEN SUÇUN, MAHKÛMIYET DE DAHİL, BÜTÜN NETİCELERİNİN ORTADAN KALKTIĞINA HERHANGİ BİR KUŞKU MEVCUT DEĞİLDİR. NE VAR Kİ 52/1991 SAYILI YASA İLE GETİRİLEN DEĞİŞİKLİK CEZA HUKUKU ALANINDA OLMAYIP SEÇİM HUKUKU SAHASINDADIR.

YASAMA MECLİSİNİN ÇOK AÇIK SEÇİK OLAN "AFFA UĞRAMIŞ OLSALAR DAHİ" SÖZ DİZİSİNİ GEÇMİŞİ DE BİLEREK VURGULAMAK SURETİYLE İLGİLİ MADDEDE KULLANMASI MECLİSİN NİYETİNİ AŞIKÂR BİR ŞEKİLDE ORTAYA KOYMAKTADIR.

SHY. Md. 9 ve 162

Karar No: 27/1993

Ulusal Birlik Partisinin Girne milletvekili adayı Burhan Dayı'nın 9 Kasım 1993 tarihli itirazı görüşüldü gereği düşünüldü.

12 Aralık 1993 tarihinde yapılacak milletvekilliği seçimlerinde U.B.P. Girne ilçesi adayı Burhan Dayı'nın durumunun Girne ilçe seçim kurulu tarafından 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 52/1991 sayılı Yasa ile değiştirilmiş 9(1) (d) maddesine aykırılığı saptanmış ve bu husus 7.11.1993 tarihinde adayın partisine ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmişti. Aday, avukatı vasıtasıyla bu karar aleyhine Yüksek Seçim Kuruluna 9 Kasım 1993 tarihinde itiraz etmiş ve itirazı

incelenmiştir. Kurul, 10.11.1993 tarihinde vermiş olduğu kararda oyçokluğu ile itirazı, gerekçeleri ileride verilmek üzere, reddetmişti.

10.11.1993 tarihli kararın gerekçeleri.

İşbu itiraz 12.12.1993 tarihinde yapılacak erken milletvekilliği seçimi için U.B.P. Girne milletvekili adayları arasında bulunan Burhan Dayı'nın 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasında öngörülen koşul ve nitelikleri haiz olmadığına ilişkin Girne ilçe seçim kurulu tarafından 7.11.1993 tarihinde alınan karara karşı yapılmıştır.

Çelişkisiz olan olgulara göre işbu itirazı yapan Burhan Dayı 2313 sabıka kayıt numarası altında 23.1.1975 tarihinde gayri kanuni eşya tasarrufu suçundan dolayı suçlu bulunarak 7.5.1975 tarihinde 20 KL.- para cezasına çarptırılmıştır. Konu mahkûmiyet 29/1975 ve 1/1984 sayılı Af Yasaları ile bütün sonuçları ile ortadan kalkmıştır. Ancak Yasama Meclisi 52/1991 sayılı 1976 Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasası ile 5/1976 sayılı Yasanın (9)(1)(d) maddesini tadil etmiştir. Tadil edilmiş şekli ile 5/1976 sayılı Yasanın 9(1)(d) maddesi aynen şöyledir:

"9(1)(d)

Affa uğramış olsalar dahi, adam öldürme, adam öldürmeye teşebbüs, rüşvet almak veya vermek, görevi kötüye kullanmak, sahte evrak düzenlemek ve sahte evrağı tedavüle sürmek, dolandırıcılık, hırsızlık, hırsızlık malı tasarrufunda bulundurma, uyuşturucu madde tasarruf etme, kullanma ve alıp satma, ırza geçme, ırza geçmeye teşebbüs, hileli iflas ve benzeri yüz kızartıcı suçlardan dolayı mahkûm olanlar".

Bu durumda bu yeni maddeye göre, sair şeyler yanında, hırsızlık malı tasarruf etme, kullanma ve alıp satma..... ve benzeri yüz kızartıcı suçlardan dolayı mahkûm olanların konu mahkûmiyetleri affa uğramış olsa dahi milletvekili seçilemeyeceği öngörülmektedir.

Girne ilçe seçim kurulu da 52/1991 sayılı Yasa ile değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9(1)(d) maddesine dayanarak itiraz edenin Yasanın öngördüğü koşul ve nitelikleri haiz olmadığı kararına vardı. İtiraz eden Girne ilçe seçim kurulunun bu kararından Kurulumuza itiraz etmiş bulunmaktadır.

İtiraz eden itirazında;

1. Yasanın ilgili maddesinin gayri kanuni eşya tasarrufu suçundan mahkûm olanları içermediğini ve bu nedenle konu mahkûmiyetinin aday olmasına engel olmadığını;
2. Konu mahkûmiyet 29/1975 ve 1/1984 sayılı Af Yasaları ile ortadan kalkmış olduğundan halen herhangi bir mahkûmiyeti bulunmadığını; ve
3. Yasanın ilgili maddesinin konu mahkûmiyetten sonra yürürlüğe girmiş olup Yasanın 9(1)(d) maddesindeki kuralların geçmişe şamil olamayacağı ve ancak Yasanın yürürlük tarihinden sonraki adaylara ya da mahkûmiyetlere şamil olabileceğini

ileri sürerek Girne ilçe seçim kurulunun itiraz konusu yaptığı hakkındaki kararının iptal edilmesini istedi.

İtirazın 9.11.1993 tarihinde dinlenmesinde itiraz eden tarafından bulunan avukat itiraz edenin 1. itirazı üzerinde durmayıp itiraz edenin konu mahkûmiyetinin Yasanın 9(1)(d) maddesinde belirtilen suçlardan olduğunu teslim etmiştir. İtiraz eden avukatı itiraz edenin 2. ve 3. itirazı ile ilgili olarak 52/1991 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 12.4.1991 tarihinden sonra bir suç işlenmesi halinde engel teşkil edebileceğini ve itiraz edenin mahkûmiyetinin Af Yasaları kapsamına girdiği ve tüm sonuçları ile ortadan kalktığı cihetle itiraz edenin mevcut bir sabıkası bulunmadığını savundu.

52/1991 sayılı Yasanın içeriğinden de görülebileceği gibi konu Yasa, itiraz edenin avukatı tarafından ileri sürüldüğünün aksine geriye dönük olmayıp ileriye dönüktür. Yasanın ileriye dönük işlerliği yürürlüğe girdiği tarihten önce birtakım olaylara dayanmakta ise de bu husus Yasanın geriye dönük uygulama getirdiğini göstermez. Yasa koyucunun 52/1991 sayılı tadilâtle getirdiği değişikliğin amacı kamu yararı gözetilerek, geçmişte Yasanın konu maddesinde gösterilen bazı suçları işleyenleri geriye dönük olarak cezalandırmak olmayıp geçmişte bu tür suçları işleyenlerin, affa uğrasalar bile, halkın temsilcisi olarak Yasama Meclisine girmelerini engellemektedir. Tadilât Yasası bu açıdan değerlendirildiğinde 9(1)(d) bendi ile getirilen engel geriye dönüklük prensibi ile çatışmaz. Bu hususta Gör Re A Solicitor's Clerk 1957 AER s.617 West v.Gwynne 1911 2 Ch. D. S.1., 73/1976 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Kararı.

İtiraz edenin mahkûm olduğu 9(1)(d) kapsamına giren suçun 29/1975 ve 1/1984 sayılı Af Yasaları sonucu bütün neticeleri ile ortadan kalktığına ilişkin savına gelince; bu hususta ceza hukuku açısından işlenen suçun, mahkûmiyet de dahil, bütün

neticelerinin ortadan kalktığına herhangi bir kuşku mevcut değildir. Ne var ki 52/1991 sayılı yasa ile getirilen değişiklik ceza hukuku alanında olmayıp seçim hukuku sahasındadır. Hiç şüphe yoktur ki Yasama Meclisi ilgili maddede öngörülen suçlardan veya benzerlerinden mahkûm olanları bünyesine almamakta kamu yararı görmüştür. 52/1991 sayılı değişiklik yasasıyla 5/1976 sayılı Yasanın 9(1)(d) maddesini kaldırmış ve yeni getirdiği madde ile öngördüğü suçlar ve benzeri suçlardan mahkûm olanların, "Affa uğramış olsalar dahi", milletvekili olmalarını engellemiştir. Yasama Meclisinin geçmişte 29/1975 ve 1/1984 sayılı Af Yasalarının bilincinde olmadığını söylemek olanaksızdır. Hal böyle olmasına rağmen Yasama Meclisinin çok açık seçik olan "Affa uğramış olsalar dahi" söz dizisini geçmişi de bilerek vurgulamak suretiyle ilgili maddede kullanması Meclisin niyetini aşikâr bir şekilde ortaya koymaktadır.

Yorum ilkeleri, bir yasanın yorumu yapılırken ilkin ona doğal anlamının verilmesini öngörür. Bu ilke önümüzdeki maddeye uygulandığında itirazcının adaylığının değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9(1)(d) maddesine, hiçbir kuşkuya mahal bırakmayacak bir şekilde, aykırı olduğu ortaya çıkar. Bu nedenle Girne ilçe seçim kurulunun aldığı ve itiraz konusu edilen kararı doğrudur. İtiraz oyçokluğu ile reddolundu.

KARŞIOY YAZISI

Bu itiraz, 12.12.1993 tarihinde yapılacak erken milletvekilliği seçimi için U.B.P. Girne milletvekili adayı olan Burhan Dayı'nın 52/1991 sayılı (Değişiklik) Yasası ile değiştirilen 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9(1)(d) maddesinde gösterilen koşul ve nitelikleri haiz olmadığına

ilişkin Girne ilçe seçim kurulu tarafından 7.11.1993 tarihinde alınan karara karşı yapılmıştır.

İhtilâfsız olgulara göre, işbu itirazı yapan Burhan Dayı 2313 sabıka kayıt numarası altında 23.1.1975 tarihinde Fasıl 154 madde 309'a aykırı gayri kanuni eşya tasarrufu suçundan suçlu bulunarak 7.5.1975 tarihinde 20 KL. para cezasına çarptırılmıştır. Dilekçe sahibinin bu mahkûmiyeti 29/1975 ve 1/1984 sayılı Genel Af Yasalarının ilgili maddeleri uyarınca bütün sonuçları ile ortadan kaldırılmıştır. Bu durumda dilekçe sahibinin bütün neticeleri ile affa uğrayan sözü edilen sabıkası bütün neticeleri ile ortadan kalktığı cihetle, sabıka kayıt siciline bakıldığında böyle bir sabıkaya rastlanmaması gerekirdi. Ancak sabıka kayıt fişinde bu görülmekte ve karşısında da affa uğradığı yazılmaktadır. 52/1991 sayılı 1976 Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasası ile 9/1976 sayılı Yasanın 9(1)(d) bendi aşağıdaki şekilde tadil edilmişti.

"9(1)(d)

Affa uğramış olsalar dahi, adam öldürme, adam öldürmeye teşebbüs, rüşvet almak veya vermek, görevi kötüye kullanmak, sahte evrak düzenlemek ve sahte evrağı tedavüle sürmek, dolandırıcılık, hırsızlık, hırsızlık malı tasarrufunda bulundurma, uyuşturucu madde tasarruf etme, kullanma ve alıp satma, ırza geçme, ırza geçmeye teşebbüs, hileli iflâs ve benzeri yüz kızartıcı suçlardan dolayı mahkûm olanlar."

Tadil edilmiş şekli ile 9/1976 sayılı 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9(1)(d) bendi Fasıl 154 Ceza Yasasının 309 maddesi altında bir suç içermemektedir. Dilekçe sahibinin geçmişte işleyip affa uğrayan suça en yakın olan hırsızlık malı

tasarruf etme suçudur ki bu da Fası 154 madde 306 altında son derece ciddi bir suçtur. Yukarıda değindiğim gibi dilekçe sahibinin Fası 154 madde 306 altında işlediği bir suç yoktur. Yasanın 9(1)(d) maddesinin son kısmında "benzeri yüz kızartıcı" deyimi kullanılmaktadır. Bu tanıma bu suçun girip girmediğini ise daha sonra incelemeyi uygun buldum.

İtiraz eden itirazında:

1. Yasanın ilgili maddesinin gayri kanuni eşya tasarrufu suçundan mahkûm olanları içermediğini ve bu nedenle konu mahkûmiyetinin aday olmasına engel olmadığını;
2. Konu mahkûmiyet 29/1975 ve 1/1984 sayılı Af Yasaları ile tüm neticeleri ile ortadan kalkmış olduğundan herhangi bir mahkûmiyeti bulunmadığını;
3. Değişiklik Yasası ile değiştirilen 9(1)(d) maddesindeki kuralların geçmişe şamil olamayacağını, ancak yasanın yürürlük tarihinden sonraki adaylara ya da mahkûmiyetlere şamil olabileceğini; ve
4. Yasa saniyen geri dönük de yürütülse dilekçe sahibinin sicilinde dikkate alınması gereken herhangi bir mahkûmiyete rastlanmaması gerektiğini-

ileri sürerek Girne ilçe seçim kurulunun itiraz konusu yaptığı hakkındaki kararının iptal edilmesi isteminde bulunmuştur.

9.11.1993 tarihinde itirazın incelenmesinde, itiraz eden tarafından bulunan avukat, 1. itiraz

üzerinde fazlaca durmamakla beraber bu itirazını da geri çekmemiştir. İtiraz edenin avukatı, 2., 3., ve 4. itirazı ile ilgili olarak 52/1991 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 12.4.1991 tarihinden sonra dilekçe sahibinin hiçbir suç işlememesi halinde bu yasanın geriye dönük olarak uygulanamayacağına göre adaylığına engel teşkil edemeyeceğini ileri sürmüş ve itiraz edenin geçmişteki mahkûmiyetinin Af Yasaları kapsamına girip tüm sonuçları ile ortadan kalkmış olduğu cihetle, mevcut bir sabıkasından söz edilmemesi gerektiğini savunmuştur.

İtiraz edenin avukatı, (Değişiklik) Yasasının yayımlandığı tarih dikkate alındığında ileriye dönük işlemler içerdiğini, ancak "affedilmiş olsalar dahi" deyiminin geriye dönük uygulamalar veya değerlendirmeler yapılmasını öngörebileceğini, Yasa koyucu böyle bir geriye dönüklük murat etmiş olsa idi, bunu daha sarıh ve açık bir ifade ile yasaya koymasına gerektiğini, bu yapılmadığı cihetle, dilekçe sahibinin affa uğramış ve bütün neticeleri ile orta yerden kalkan ve neticede yok sayılması gereken mahkûmiyetinin yeni (Değişiklik) Yasası ile canlandırılmasının söz konusu olamayacağını ileri sürmüştür.

İNCELEME:

Yapılan itirazlar ve ileri sürülen argümanlar ışığında 1. konuyu tezekkür ettiğimde 52/1991 sayılı (Değişiklik) Yasası ile değiştirilen 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9(1)(d) bendi dilekçe sahibinin geçmişte işlediği, ancak affa uğrayan suçuna yasa metninde yer vermemektedir. Bu durumda, ilk bakışta, dilekçe sahibinin sözü edilen Yasa maddesi ve özellikle (d) bendinde yer alan suçlar arasında bir suç işlemediği görülmektedir. Ancak sözü edilen Yasa maddesinin (d) bendinin son

satırında "benzer" deyimine yer verilmektedir. Kanaatimce kişi hak ve özgürlüğünü kısıtlayan bir madde olan 9. madde ve bu arada (1)(d) bendi sıkı bir tefsire tabi tutulması ve kişi lehine yorumlanması gerekir. Burada "benzer" deyimine yer verilirken (d) bendinde sıralanan suçlara nitelik itibarı ile benzemiş olması yanında, maddenin hak düşürücü bir madde olduğu dikkate alındığında, en az o suçların taşıdığı cezalardan daha az bir ceza taşımayan ve mümkün mertebe aynı düzeyde suçları murat etmesi gerektiği kanaatindeyim.

Geçmişte bu gibi suçların da benzer sayılmış olmasına rağmen Yasanın bu maddesi birçok değişikliklere uğramış, örneğin 12/1981 sayılı (Değişiklik) Yasası ile eski Yasada mevcut olan "gibi" deyimini ortadan kaldırılmış, bir süre kullanılmamış ve daha sonra paragrafın sonunda "benzer" deyimine yer verilmiştir. Dilekçe sahibinin geçmişte işlemiş olup affa uğrayan sabıkası, Fasıllık 154 madde 309 altında hırsızlık olup olmadığı belli olmayan, ancak hırsızlık olduğundan şüphe edilen bir malı tasarrufunda bulundurması ile ilgilidir. Halbuki Yasa, hırsızlığı ve hırsızlık olan malı tasarrufunda bulunduran kişileri kısıtlamaktadır. Birinci halde, yani hırsızlık malı tasarrufunda bulundurma Fasıllık 154 madde 306(a) ve (b) altında bir suçtur ki duruma göre hırsızlığın icra edilmiş şekline göre aynı ağırlıkta cezayı müstelzimidir. Madde 309 ise bu Yasada sayılan suçlardan çok daha hafif bir suç olup cezası da o nispette azdır.

Yukarıdaki görüşlerim ışığında, kanaatimce, Yasanın bu kuralını vatandaş lehine tefsir ettiğimizde bu tür suçun benzer tanımına dahil edilmemesi gerekir. Bu nedenle 1. itiraz sebebinin kabul edilerek Girne ilçe seçim kurulunun kararının iptal edilmesi gerektiği kanaatindeyim.

2., 3. ve 4. itiraz sebeplerine gelince; ilke olarak yasaların ileriye dönük uygulanması gerekir. Meğer ki yasa bariz ve açık şekilde geriye dönük uygulamalar öngörsün. Yasanın yürürlük tarihi dikkate alındığında bu Yasanın ileriye dönük olduğu açıktır. Ancak "affa uğramış olsalar dahi" deyimini yasanın kendi içerisinde bazı geriye dönük değerlendirme veya işlemler öngörmektedir. Bu deyim mevcut olmamış ve Af Yasaları söz konusu olmamış olsa idi, kişilerin geçmişteki sabıkalari dikkate alınarak ileride işlem yapılacağı cihetle, yasanın geriye dönük olduğunu söylemek mümkün değildi. Ancak "affa uğramış olsalar dahi" deyimini herhangi bir açıklama yapılmadan yasaya konmuş ve dolayısıyla kötü olarak kaleme alınmıştır. İlke odur ki bu gibi durumlarda iki yasa arasında çelişki olması halinde her iki yasaya da bir değer ve mana verilecek şekilde tefsir edilmesi gerekir. Bak Maxwell on The Interpretation of Statutes, 10. baskı, sayfa 160.

Yine İngiliz içtihat kararlarına bakıldığında, bu gibi durumlarda daha önce geçirilen yasa altında verilen hakkın yeni geçirilen yasa ile ortadan kaldırılmaması gerektiği vurgulanmaktadır. Örneğin: Dormer v. Newcastle-on-Tyne Corpn. (1940); 2 K.B. 204, 217'de özetle şöyle denmektedir:

"..... It cannot be assumed that Parliament has given with one hand what it has taken away with another."

Bu ve benzeri birçok içtihat kararları incelendiğinde özellikle kişinin hak ve özgürlüklerini kısıtlayan yasaları dar anlamda tefsir ederek yasadaki kuralı daha önce geçirilen yasadaki verilen hakları orta yerden kaldırmayacak şekilde tefsir etmemiz gerekir. 52/1991 sayılı Yasada yer alan "affa uğramış olsalar dahi" söz

dizisini incelerken Af Yasalarının türüne de bakmak gerekir. Bu hususta incelediğim Prof. Dr. Faruk Eren'in Türk Ceza Hukuku'nda Af Yasaları ile ilgili bölümlerinden görülebileceği gibi bazı Af Yasaları sadece cezayı ortadan kaldırmakta, mahkûmiyeti kaldırmamaktadır. Bazı Af Yasaları ise bütün neticeleri ile işlenen suçu ortadan kaldırmaktadır. Bu gibi durumlarda mahkûmiyetin ortadan kalktığı ve bununla beraber ehliyetsizliğin de ortadan kalktığı görülmektedir. Faruk Eren kitabının 629. sayfasında bu hususta şöyle demektedir:

"Mahkûmiyet hükmü kesinleştikten sonra genel af çıkmış ise ceza infaz edilmez, infazına başlanmış ise infaza devam olunmaz. Eğer bütün cezalar çekildikten sonra af çıkmış ise 'mahkûmiyetin neticesi' olan ehliyetsizlikler de ortadan kalkar. Çünkü mahkûmiyet kalkınca onun tevhit ettiği neticelerin devamı mantıktan mümkün değildir. .... Mahkûmiyet hükmü verilmemiş sayılır. Görülüyor ki genel af hem kamu davasını hem de cezayı düşüren bir sebeptir."

Yine Faruk Eren kitabının 630. sayfasında şöyle demektedir:

"Herhangi bir kanuna göre ceza mahkûmiyeti bir 'ehliyetsizlik' tevhit ediyorsa mahkûmiyetin genel af ile düşmesi ehliyetin avdetini mucip olur."

Görülebileceği gibi bütün neticeleri ile affa uğrayan bir ceza, o cezanın mahkûmiyetini ve mahkûmiyetin getirdiği ehliyetsizliği orta yerden tamamen kaldırmaktadır.

Kanaatimce bu şekilde affa uğrayan mahkûmiyetleri 52/1991 sayılı (Değişiklik) Yasasında yer alan "affa uğramış olsa dahi" söz dizisinin bir

mana ifade etmemesi ve kişinin kazandığı ehliyetin elinden alınmaması gerekir. Ancak sadece cezanın ortadan kalktığı ve neticelerinin ortadan kalkmadığı af türlerinde bu (Değişiklik) Yasasında yer alan söz dizisine bir mana verip uygulanabilir.

Bu görüşlerim ve ileri sürdüğüm nedenlere binaen 2., 3. ve 4. itiraz sebeplerinin de kabul edilmesi gerekir.

KARAR:

Yukarıdaki görüşlerim ışığında Girne ilçe seçim kurulunun dilekçe sahibinin milletvekilliği adaylığından düşürülmesi ile ilgili kararının iptal edilmesi gerektiği görüşümdedir.

SEÇİLEN KİŞİNİN, SEÇİMDEN ÖNCEKİ İŞİNİ DE YÜRÜTÜP YÜRÜTEMEYECEĞİ HUSUSU SEÇİMDEN ÖNCEKİ İŞİ İLE SEÇİLDİĞİ GÖREVIN NİTELİĞİNE VE BUNLARI DÜZENLEYEN MEVZUATIN İZİN VERİP VERMEMESİNE BAĞLIDIR.

SHY. Md. 57 ve 236

Karar No: 8/1994

Demokrat Parti YSK'ya yazdığı 28.4.1994 tarihli yazısında Kamu ve Döner Sermayeli Kamu Kuruluşlarında çalışanların yerel yönetimlerde aday olup seçimleri kazanmaları halinde, kamu görevlileri için görevden istifa etme koşulu olduğu, fakat işçi statüsünde (03'ten maaş çeken) ve Döner Sermayeli Kamu Çalışanları için böyle bir müeyyide olmadığının görüldüğünü bildirdi ve bu konuda Yüksek Seçim Kurulundan görüş istedi.

Konu görüldü gereği düşünöldü:

Seçime katılıp da seçimi kazanan bir kişinin seçimle iş başına geldiği göreve ek olarak seçimden önceki işini de yürütüp yürütemeyeceği hususunun ilgili kişinin seçimle iş başına geldiği görevin niteliğine ve ayrıca seçimden önceki işinin niteliği ile bu işi düzenleyen mevzuatın buna izin verip vermemesine bağlı olduğuna ve bu nedenle bu safhada sorulan soruya kesin bir yanıt vermenin mümkün olmadığına oybirliği ile karar verildi.

**SEÇİME KATILAN SİYASAL PARTİLERİN PROPAGANDA
AMACIYLA ARAÇLARINDA SES YÜKSELTİCİ ALET
KULLANMALARI İLE İLGİLİ İZİN KOŞULLARI.**

SHY. Md. 66

Karar No: 9/1994

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 66. maddesinin (5)'inci fıkrası hükümleri uyarınca, seçime katılan siyasal partilerin propaganda amacıyla araçlarında ses yükseltici alet kullanmaları ile ilgili izin koşulları aşağıdaki ilânda görüldüğü gibi saptandı ve bu ilânın, Yasanın 66(5) maddesine uygun olarak Resmî Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

**YÜKSEK SEÇİM KURULUNDAN
İLAN**

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 66. maddesinin 5'inci fıkrası hükümleri uyarınca Yüksek Seçim Kurulunun 11 Mayıs

1994 tarih ve 560 sayılı toplantısında saptamış olduğu, seçime katılan siyasal partilerin propaganda amacıyla araçlarında ses yükseltici alet kullanmaları ile ilgili izin koşulları, aynı fıkra hükümleri uyarınca ilan olunur.

1. Seçime katılan siyasal partiler Seçim ve Halkoylaması propaganda süresince Yasanın 66.maddesi hükümleri uyarınca propaganda amacıyla hareket halinde olan bir araçta ses yükseltici alet (Bundan sonra seyyar ses yükseltici alet olarak anılacak) kullanabilirler.

2. Seyyar ses yükseltici aletin kullanımı için, aletin uygunluğu konusunda Polisten alınacak uygunluk belgesi ile birlikte ilgili ilçe seçim kuruluna yazılı bir dilekçe ile başvurulur.

3. İlçe seçim kurulu vereceği izin belgesinde seyyar ses yükseltici aletin kullanımı için zaman ve süreyi belirler. Seyyar ses yükseltici alet hiçbir şekilde mitingden sonra kullanılamaz.

4. Seyyar ses yükseltici alet, hareket halinde olan bir araçtan, sadece bir siyasal partinin belli bir yerde toplu propaganda yapacağını duyurmak amacıyla kullanılabilir.

5. Seyyar ses yükseltici alet 50 Vat R.M.S. gücünü geçemez.

6. Seyyar ses yükseltici alet kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde kullanılamaz.

7. Seyyar ses yükseltici alet Cumhurbaşkanlığı, Yasama Meclisi, Mahkeme ve Hastahanelerin 100 metre yakınında ve seçime katılan

diğer siyasal parti veya bağımsız adayın miting yaptığı yerin 500 metre yakınında kullanılamaz.

8. İlçe seçim kurullarınca verilecek izinlerde gösterilecek koşullara uymayanların izinleri derhal iptal edilir ve ilgili seyyar ses yükseltici alet polis tarafından alıkonur.

MİLLETVEKİLLİĞİ SEÇİMİNDE EVET MÜHÜRÜ SİYASAL PARTİNİN ADI VE AMBLEMİ ALTINDA YER ALAN DÖRTGEN İÇERİSİNE BASILIR. ANCAK MÜHÜR DÖRTGENİN HERHANGİ BİR KISMI İLE TEMAS HALİNDE İSE VEYA MÜHÜRÜN BU DÖRTGENE VURULMAK AMACI İLE VURULDUĞUNUN BELLİ OLMASI HALİNDE, MÜHÜRÜN DÖRTGEN İÇİNE BASILMA GEREĞİNİN YERİNE GELDİĞİ SAYILIR.

SHY. Md. 101

Karar No: 12/1994

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının yeniden düzenlenen 101. maddesi milletvekilliği, belediye meclisi üyeliği ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde, seçmenin birleşik oy pusulası üzerinde dilediği siyasal partinin..... adı ve ambleminin altında yer alan dörtgen içerisine ".....EVET....." yazılı mühür basmasını öngörür. Bundan anlaşılacağı gibi oy pusulası üzerinde siyasal partinin adı ve ambleminin altında yer alan dörtgenin dışına mühürün basılmaması gerekir. Ancak, mühür sözü edilen dörtgenin herhangi bir kısmı ile temas halinde ise veya mühürün bu dörtgene vurulmak amacı ile vurulduğunun açık bir şekilde belli olması halinde bu maddenin gereklerinin yerine getirilmiş sayılmasına oybirliği ile karar verildi.

YASANIN BELİRLEDİĞİ GÜNDE SAAT 14.00'E KADAR YAPILMASI GEREKEN ADAYLIK MÜRACAATLARININ İLÇE SEÇİM KURULUNCA SAAT 14.30'DA KABUL EDİLMESİNE KARŞI BU KURULA YAPILAN ŞİKÂYETİN REDDOLUNMASI ÜZERİNE YÜKSEK SEÇİM KURULUNA YAPILAN İTİRAZ, MÜRACAATLARIN GEÇ YAPILMASINDA İLÇE SEÇİM KURULUNCA İYİ NİYETLE YAPILAN HATALI BİR YÖNLENDİRME OLMASI VE MESELEYE ÖZGÜ OLGULAR BULUNMASI VE DE ORTADA KÖTÜ NİYETİN BULUNMAMASI NEDENİYLE REDDOLUNMUŞTUR.

SHY. Md. 58 ve 166

Karar No: 17/1994

Ulusal Birlik Partisinin Lefkoşa ilçe seçim kurulunun 13.5.1994 tarih ve 1 sayılı kararına karşı itirazı.

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 58(1) maddesine göre seçime katılacak adaylar veya siyasal partiler adaylık müracaatlarını oy verme gününden önceki 37.gün Devlet daireleri için uygulanan çalışma saati sonuna kadar yapmalıdırlar. Oy verme günü 19 Haziran 1994 olan yerel kuruluş organları seçimlerine katılacak adayların da başvuru günü, Yasa gereği, 13 Mayıs 1994 tarihidir.

Olgulara göre Demokrat Partinin bir yetkilisi saat 14.00 civarında Lefkoşa ilçe seçim kuruluna telefon ederek aday listelerini "göndermek üzere olduklarını" bildirmesi üzerine ilçe seçim kurulunda çalışan bir görevli, kurulun halen Ulusal Birlik Partisi, Toplumcu Kurtuluş Partisi ve Cumhuriyetçi Türk Partisinin adaylık müracaatlarını kabul etmekte olduğunu, bu işlemin takriben yarım saat sürebileceğini ve bu nedenle D.P.'nin kendi aday listesini 14.30'a doğru, ilçe seçim kurulu

başkanından alınan yöneri üzerine, getirebileceğini bildirdi. D.P. de aday listelerini 14.30'da ilçe seçim kuruluna getirdi. D.P.'ye alındı belgesi ise 14.35'de verildi.

Seçime katılan U.B.P. 13.5.1994 tarihli bir yazı ile D.P.'nin aday listelerinin 14.30'da kabul edilmesine itiraz etti. Aynı gün ilçe seçim kurulu U.B.P.'nin itirazını değerlendirdi ve D.P.'nin aday listelerini 14.35'de ilçe seçim kuruluna teslim etmesinin, ilçe seçim kurulunda görevli bir memurun yönlendirmesi sonucu gerçekleştiğini göz önünde bulundurarak şikâyet veya itirazı reddetti.

U.B.P., 16 Mayıs 1994 tarihinde Kurulumuza itiraz etti ve Lefkoşa ilçe seçim kurulunun verdiği 13.5.1994 tarihli kararın iptal edilmesini ve D.P. aday müracaatlarının kabul edilmemesini talep etti.

U.B.P.'nin itirazı bugün 19.5.1994 tarihinde dinlendi. Yapılan toplantıda, D.P., avukatı tarafından temsil edildi. U.B.P., haberdar edildiği halde, toplantıya katılmadı.

D.P.'yi temsil eden avukat, U.B.P.'nin Lefkoşa ilçe seçim kuruluna yaptığı müracaatın bir şikâyet mahiyetinde olduğunu ve Lefkoşa ilçe seçim kurulunun 13.5.1994'te aldığı karardan Yasanın 155(2) maddesi uyarınca 24 saat zarfında Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebileceğini halbuki bu itirazın 16.5.1994'te yapıldığı için esasa girmeden reddolunması gerektiğini ileri sürdü.

U.B.P.'nin Lefkoşa ilçe seçim kuruluna yaptığı müracaatın bir şikâyet olduğunu ve Yasanın 166(1) hükümleri ışığında Lefkoşa ilçe seçim kurulunca alınan karardan Yüksek Seçim Kuruluna üç gün zarfında itiraz edilebileceği kanaatında olduğumuzu

belirtir, D.P.'nin bu husustaki iddiasını reddederiz.

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının yapılmasını öngördüğü işlemlere karşı yapılacak şikâyet veya itirazlar belirli sürelerle sınırlandırılmıştır. Yüksek Seçim Kurulu, bu sürelerle titizlikle uyulmasının Yasa gereği olduğunu geçmişte birçok kez vurgulamış ve bu doğrultuda kararlar vermiştir. Bundan hareketle aday listelerinin 13.5.1994'te saat 14.00'e kadar Lefkoşa ilçe seçim kuruluna ulaşması gerekir. Bu saatten sonra ulaştırılmaya çalışılan adaylıkların kabul edilmemesi veya işleme konmaması gerekir.

Önümüzdeki meselede değişik bir durum olduğu gözükmektedir. D.P., ilçe seçim kuruluna telefon ederek, aday listelerini göndermek üzere olduklarını söyledi. D.P.'nin Lefkoşa merkez binasının Lefkoşa ilçe seçim kurulundan 3-5 dakikalık bir mesafede olduğunu adli ihbar olarak alabiliriz. Bu durumda aksine bir yanıt alınmamış olsa D.P. aday müracaatlarını 14.00 civarında ilçe seçim kuruluna ulaştırmış olacaktı. Ne var ki ilçe seçim kurulunda görevli bir memur önünde diğer partilerin aday listelerinin kabul edilmekte olduğunu ve esasen D.P.'nin aday listelerinin kabulünün 14.30'dan önce gerçekleşemeyeceğini göz önünde bulundurmuş olacak ki D.P.'nin aday listelerini 14.30'a kadar getirebileceğini söyledi.

Bu meselede iyi niyetle yapıldığına kuşku duyulmayan hatalı bir yönlendirme vardır ve bu yönlendirme de Lefkoşa ilçe seçim kurulu tarafından yapılmıştır.

Bu meseleye özgü olgular ve de ortada kötü niyetin bulunmaması gerçeği ve yukarıda söylenenler

ışığında, Lefkoşa ilçe seçim kurulunun verdiği kararın doğru olduğuna ve itirazın reddedilmesi gerektiğine karar verilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Sonuç olarak, itiraz oybirliği ile reddolundu.

**İLÇE SEÇİM KURULU ADAYLIĞI GEÇİCİ OLARAK İLAN
ETTİKTEN HEMEN SONRA, YASANIN ÖNGÖRDÜĞÜ SÜRE
İÇERİSİNDE, EKSİK BELGENİN TAMAMLANMASINI İSTEDİĞİ
HALDE BU EKSİK BELGENİN ADAYLIĞIN KESİNLEŞECEĞİ
TARİHE KADAR İLETİLMEMESİ ÜZERİNE O ADAYIN
ADAYLIĞININ KESİNLEŞTİRİLMEMESİ İÇİN ALDIĞI KARARDA
HERHANGİ BİR HATA YOKTUR.**

SHY. Md. 60, 61 ve 162

Karar No: 19/1994

Gerek Girne ilçe seçim kurulunun Geçitköy Demokrat Parti ihtiyar heyeti üyeliği adayı Coşkun Arguç hakkında 17 Mayıs 1994 tarihinde aldığı karara D.P. Girne ilçe başkanının yaptığı 23.5.1994 tarihli itiraz, gerekse Girne ilçe seçim kurulu başkanından alınan bilgiler ışığında diğer adaylar gibi Coşkun Arguç'un adaylığının 14.5.1994 tarihinde geçici olarak ilan edildiği, 15 ve 16 Mayıs 1994'de yapılan araştırmalarda adıgeçen Coşkun Arguç'un ibraz etmiş olduğu belgeler arasında askerliğini yaptığına dair veya askerlikten muaf tutulduğuna dair bir belge bulunmadığı müşahade edildi. 16.5.1994 tarihinde Girne ilçe seçim kurulu sözü edilenin askerlik veya muafiyet belgesini ibraz etmesi gerektiğini D.P.'ye bildirdi. 22.5.1994 tarihine kadar sözü edilen askerlik veya muafiyet belgesi verilmediğinden Girne ilçe seçim kurulu Coşkun Arguç'un adaylığının kesinleştirilmemesine karar verdi. Bu karar aynı gün D.P.'ye bildirildi. D.P. 23.5.1994 tarihinde işbu

itirazı yaptı. Girne ilçe seçim kurulu Coşkun Arguç'un adaylığını geçici olarak ilan ettikten hemen sonra, Yasanın öngördüğü süre içerisinde, eksik belgenin tamamlanması D.P.'den istendiği halde bu eksik belge D.P. tarafından adayların kesinleşeceği tarihe kadar Girne ilçe seçim kuruluna iletilmemiştir. Bu durumda ilçe seçim kurulunun aldığı kararda herhangi bir hata olmadığına ve itirazın reddolunmasına oybirliği ile karar verildi.

BİR YERDEKİ SEÇİMİ KAYBEDEN PARTİNİN YAPTIĞI İTİRAZ REDDOLUNMUŞSA, BU YERDEKİ SEÇİM İÇİN SEÇİMİ KAZANAN PARTİNİN YAPACAĞI İTİRAZIN İNCELENMESİNE GEREK YOKTUR.

SHY. Md. 166

Karar No: 35/1994

Cumhuriyetçi Türk Partisi dışilişkiler sekreteri Girne ilçe seçim kuruluna yaptığı itirazında Alsancak sandıklarında alınmış olan kimi oyların gereksiz yere iptal edildiğini bu nedenle de partinin alacağı oy oranını etkilediğini belirterek, partinin oy oranının artmasına katkıda bulunacak olan itirazlarının dikkate alınarak incelenmesini talep etmesine rağmen, ilçe seçim kurulunun itirazı reddettiğini belirterek bu karara karşı Yüksek Seçim Kuruluna 23.6.1994 tarihinde itirazda bulunmuştur.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

Seçimi kazanan parti C.T.P. olduğuna, Demokrat Partinin Alsancak belediye başkanlığı seçimi ile ilgili itirazının reddedildiğine, bu nedenle itirazın incelenmesine gerek olmadığına oybirliği ile karar verildi.

AÇIK MADDİ HATALAR İLE İLGİLİ İTİRAZ KABUL EDİLİR VE HATA DÜZELTİLİR.

SHY. Md. 137 ve 166

Karar No: 36/1994

Cumhuriyetçi Türk Partisi dışilişkiler sekreteri Yüksek Seçim Kuruluna yaptığı 23.6.1994 tarihli itirazında, Girne ilçe seçim kurulunun yanlışlıkla ve/veya hatalı olarak ve/veya maddi hata olarak ve/veya Yasaya aykırı işlem yaparak, C.T.P.'nin Girne belediye meclis üyeliği seçiminde üç üyelik kazandığı sonucuna vardığını halbuki C.T.P.'nin gerçekte dört belediye meclis üyeliği kazandığını belirterek söz konusu hatanın düzeltilerek C.T.P.'nin Girne'de dört belediye meclis üyeliği kazandığına dair karar alınmasını ve açıklanmasını talep etti.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

19.6.1994 tarihinde yer alan Girne belediye meclisi üyeliği seçimlerinde alınan resmi sonuçlara göre C.T.P.'nin 14700, Ulusal Birlik Partisinin 10695, Toplumcu Kurtuluş Partisinin 6573, Demokrat Partinin 6179, Yeni Kıbrıs Partisinin 2378 oy aldığı saptanmıştır. Bu sonuca ve Yasaya göre C.T.P.'nin 4, U.B.P.'nin 3, T.K.P.'nin 2, D.P.'nin 1 belediye meclis üyeliği kazanması gerekirdi. Oysa Girne ilçe seçim kurulunun almış olduğu karar ve yapmış olduğu ilanda C.T.P.'nin 3, U.B.P.'nin 3, T.K.P.'nin 2, D.P.'nin 2 belediye meclis üyeliği kazandığı gösterilmektedir.

Bu durumda açık bir maddi hata olduğuna, sonucun değişmesine ilişkin C.T.P.'nin yapmış olduğu 25.6.1994 tarihli itirazın kabul edilmesine ve Girne

belediye meclisi seçimleri sonucunda C.T.P.'nin 14700 oy alarak 4, U.B.P.'nin 10695 oy alarak 3, T.K.P.'nin 6573 oy alarak 2 ve D.P.'nin 6179 oy alarak 1 belediye meclis üyeliği kazandığına karar verildi.

Bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, ilgili partilere duyurulmasına ve hatalı olarak kazandığı ilan edilen Kenan Oshan lehine düzenlenen tutanağın iptaline ve onun yerine C.T.P.'den Fisun Atman'ın kazandığına ve tutanağın Fisun Atman ismine hazırlanıp verilmesine oybirliği ile karar verildi.

TARİHSİZ BİR İTİRAZ, KURULA ULAŞTIĞI TARİH ESAS ALINARAK, İŞLEM GÖRÜR.

SHY. Md. 150 ve 166

Karar No: 42/1994

Demokrat Parti Başpınar ihtiyar heyeti üyesi adayı Ali Gökçe, polisten alınan karakter belgesinin, isim benzerliğinden dolayı yanlış verildiğini, dolayısıyla seçimi kazanmış olmasına rağmen kaybettiğini belirterek durumunun tekrar gözden geçirilmesini talep etti.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

Yasanın 166. maddesinin (5) ve (6)'ncı fıkraları oyların dökümü, sayımı, oyların seçilenlere göre ayrılması, seçilme yeterliği veya kendilerine tutanak verilenlerin seçilmediğine veya seçim sonucuna etkin olacak olaylara karşı seçilenlere verilecek tutanağa böyle bir tutanağın düzenlenmesinden sonra 3. gün saat 17.00'ye kadar sair kişiler yanında adayların doğrudan doğruya veya ilçe seçim kurulu vasıtası ile Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebileceklerini öngörmektedir.

Girne ilçe seçim kurulundan alınan 30.6.1994 tarihli bir yazıya göre Lâpta Başpınar ihtiyar heyeti üyelerine verilen tutanağın (YSK.24) 23.6.1994 tarihinde hazırlandığı bildirilmiştir. Müracaat sahibinin YSK'ya yapmış olduğu müracaat her ne kadar da tarihsiz bir müracaat ise de YSK'da bunun 27.6.1994 tarihinde alındığı saptanmıştır. Bu durumda Yasanın ilgili maddeleri uyarınca itirazın, tutanağın düzenlendiği tarih olan 23.6.1994 tarihi itibarı ile üçüncü gün saat 17.00, yani 26.6.1994 tarihinin saat 17.00'sine kadar YSK'ya ulaşması gerekirdi. Bu yapılmadığına göre itirazın esasına girmeden zaman aşımı dolayısıyla reddolunması gerekir.

Sonuç olarak itiraz zaman aşımına uğradığı nedeni ile oybirliği ile reddolundu.

ADAYLIĞINI KOYACAK KİŞİNİN RESMİNİN BULUNDUĞU VE SEÇİMLERE YÖNELİK SEÇMENİN OYUNU O ADAY LEHİNE ETKİLEYEBİLECEK NİTELİKTE OLAN İFADELERİN YER ALDIĞI MATBUA (KİTAP) PROPAGANDA NİTELİKLİDİR VE PROPAGANDA SÜRESİNİN BAŞLAMASINDAN ÖNCE DAĞITIMI PROPAGANDA YASAKLARINA GİRER.

SHY. Md. 65 ve 73

Karar No: 7/1995

Cumhuriyetçi Türk Partisi tarafından Yüksek Seçim Kuruluna gönderilen 24.2.1995 tarihli bir yazıda, yazıya eklenen "Akritas Plânı ve Gençliğe Sesleniş" isimli kitabın 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasına ve seçim yasaklarına aykırı olarak tüm okullara, öğrencilere dağıtılmak üzere, çok sayıda gönderildiği iddia edilerek sözü edilen kitabın, ilgili Yasaya aykırı olduğu gerekçesi ile, okullarda

dağıtılmasının engellenmesi ve dağıtılanların toplatılması hususunda karar verilmesi isteminde bulunuldu.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 65. maddesinin (1)'inci fıkrası, seçim ve halkoylamasında, propogandanın sözü edilen Yasa kuralları içerisinde serbest olduğunu öngörmektedir. Aynı maddenin (2)'nci fıkrası ise yapılacak propogandanın süresini düzenlemektedir. Bu fıkraya göre 15.4.1995 tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin propoganda süresi 20.3.1995 tarihinde başlar ve 14.4.1995 tarihinde saat 18.00'de sona erer.

Bu durumda "Akritas Plânı ve Gençliğe Sesleniş" isimli kitabın propoganda niteliğinde ve seçmenin oyunu etkileyebilecek nitelikte bir matbua olup olmadığına saptanması gerekir. Bu nitelikte olduğu saptanması halinde matbuanın dağıtımı ancak 65. maddenin (2)'nci fıkrasında belirlenen süre zarfında yapılabilir. Anılan kitabın başlığında Türk Gençliğine seslenildiğini, kitabın 6. sayfasında 15.4.1995 tarihinde yer alacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde adaylığını koyacağını açıklayan Sayın Rauf R. Denктаş'ın resmi bulunduğu, resimden sonra gelen 8. sayfada ise iri puntolarla ve kolaylıkla görülebilecek bir şekilde "Biz bu davaya bireyler olarak girdik. Bizi bu yerlere sizler getirdiniz. Sizlere olan borcumuzu, görevimizi yapmışsak ne mutlu bize..... Bunun cevabını herhalde sizler günü geldiğinde vereceksiniz. Benden size bütün yaptıklarım helâl olsun" ifadesinin yer aldığı ve bunun Cumhurbaşkanlığı seçimlerine yönelik seçmenin oyunu belli bir adayın lehine etkileyebilecek nitelikte propoganda olduğu algılanmaktadır.

Propaganda nitelikli bu matbuanın ise dağıtımını Yasanın 65. maddesinin (2)'nci fıkrası hükümleri göz önünde bulundurulduğunda 20 Mart 1995 tarihinden önce yapılamaz.

C.T.P., sözü edilen yazısında ayrıca dağıtılan kitapların toplanması isteminde bulunmuşsa da, bu kitapların dağıtıldığı saptanamamış, aksine Milli Eğitim ve Kültür Bakanından gelen bir yazıda bu kitapların Güzelyurt Türk Maarif Koleji ve Sedat Simavi Endüstri Meslek Lisesine dağıtılmak üzere gönderildiği, ancak bu kitapların dağıtımına Bakanlıkça izin verilmediği ifade edilmiştir. İlgili kitapların dağıtımını yapılmadığına göre bunların toplatılması da söz konusu değildir.

Sonuç olarak C.T.P.'nin 24.2.1995 tarihli yazısında ileri sürülenler ışığında "Akritas Plâni ve Gençliğe Sesleniş" isimli kitabın 20 Mart 1995 tarihinden önce dağıtımının propaganda yasaklarına girdiğine oybirliği ile karar verildi.

YASANIN 58(2) MADDESİ, CUMHURBAŞKANLIĞI ADAYLIĞI İÇİN BAĞIMSIZ ADAYLARDAN GELECEK BAŞVURULARIN BİZZAT ADAYLAR TARAFINDAN YÜKSEK SEÇİM KURULUNA VERİLECEĞİ ANLAMINDA DEĞİLDİR.

SHY. Md. 58

Karar No: 9/1995

Bağımsız Cumhurbaşkanı adaylarının adaylık başvuruları konusu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 58(2) maddesi Cumhurbaşkanlığı adaylığı için bağımsız adaylardan gelecek başvuruların bizzat adaylar

tarafından verileceği anlamında olmadığına, ancak YSK'nın herhangi bir nedenle her zaman için ilgili dilekçenin bizzat ilgili aday tarafından YSK'ya verilmesini veya ilgili adayın imzasının tevsik edilmesini isteyebileceğine oyçokluğu ile karar verildi.

**İKİNCİ TUR CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ
PROPAGANDA SERBESTLİĞİ VE SÜRESİ.**

SHY. Md. 11 ve 65

Karar No: 28/1995

22.4.1995 tarihinde yer alması muhtemel ikinci tur Cumhurbaşkanlığı seçiminde yapılacak propaganda ile ilgili aşağıdaki kararlar alınmıştır.

1. Olması muhtemel ikinci tur Cumhurbaşkanlığı seçiminde 18 Nisan 1995 ilâ 21 Nisan 1995 tarihlerinde propagandanın serbest olmasına;
2. Yukarıda 1'de belirtilen süre içerisinde BRTK radyo ve televizyonundan propaganda yapmak isteyen siyasal parti aday veya temsilcileri ile bağımsız aday veya temsilcilerinin 17 Nisan 1995 pazartesi günü en geç saat 13.00'e kadar Yüksek Seçim Kuruluna dilekçe vermeleri gerektiğine;
3. BRTK'den yapılacak propaganda amaçlı radyo ve televizyon konuşmalarının Yüksek Seçim Kurulunda adçekme sonucu belirlenmesine ve her siyasal parti aday veya temsilcisi ile her bağımsız aday veya temsilcisine televizyon için 15'er dakikadan olmak üzere üç kez, radyo için de 10 dakikadan olmak üzere üç kez konuşma olanağı tanınmasına;

4. BRTK'den yapılacak propaganda ile ilgili kayıtlar ile yayınların 18 Nisan 1995 tarihinde başlamasına ve 19 ile 20 Nisan 1995 tarihlerinde devam etmesine;
5. Radyo ve televizyon dışındaki propaganda programının her seçimde olduğu gibi ilçe seçim kurulları tarafından yürütülmesine ve açık yerlerde propaganda yapmak isteyen siyasal parti aday veya temsilcileri ile bağımsız aday veya temsilcilerinin
  - (a) 17.4.1995 tarihine saat 13.00'e kadar ilçe seçim kurullarına dilekçe vermeleri gerektiğine;
  - (b) Her siyasal parti aday veya temsilcisi ile her bağımsız aday veya temsilcisine açık yerlerde üç kez propaganda yapma olanağı tanınmasına;
(Kurulun 36/1995 sayılı kararı ile bu fıkradaki "üç kez" sözcükleri "dört gün" olarak değiştirilmiştir.)
6. İkinci tur Cumhurbaşkanlığı seçim döneminde seçimlerle ilgili kamuoyu yoklama ve araştırmalarının yayımlanamayacağına;
7. Propaganda süresinin oy verme gününden önceki gün olan 21 Nisan 1995 tarihinde saat 18.00'de sona ermesine.

Alınan karar doğrultusunda hazırlanan takvim ve kararların gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra siyasal partiler, bağımsız adaylar ve TAK ile BRTK'ye dağıtılmasına oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZA EKLENEN, İTİRAZ KONUSU GAZETE YAZILARININ FOTOKOPİ OLDUĞU, HANGİ GAZETEYE AİT OLDUĞUNUN AÇIKÇA BELLİ OLMADIĞI VE HANGİ TARİHLİ OLDUĞUNUN GÖZÜKMEDİĞİ GEREKÇELERİNE ATFEN İTİRAZ REDDOLUNUR.

KAMUOYU YOKLAMALARI VEYA ARAŞTIRMALARININ YAYIMLANMASI İLE İLGİLİ İLKE KARARI.

SHY. Md. 65, 73 ve 167

Karar No: 34/1995

Ulusal Birlik Partisi genel sekreterliği Yüksek Seçim Kuruluna yaptığı 1.4.1995 tarih ve 19/1995 sayılı itirazda 1.4.1995 tarihli Vatan Gazetesinin 5. sayfasında Abdullah Azizoğlu'nun "Ayna" başlıklı köşe yazısı altında "Üç Anket" yan başlığı ile ve yine 1.4.1995 tarihli Yeni Demokrat Gazetesinin 2. sayfasında "Flaş Gündem" başlığı altında yer alan "Anketler Denктаş'ın zaferini ilan etti - Bu İş Tamam" tam manşeti ve aynı sayfada Sabahattin Ali tarafından "Günün Yazısı" köşesinde yer almak sureti ile yayımlanan yazılar ile sözü edilen gazetelerin seçim yasalarını deldiğini ve/veya oy verme gününden 15 günden az bir süre kalmasına rağmen ve bu mahiyetteki yayınlar ilgili yasaca açık ve sarih bir şekilde yasaklanmış olmasına rağmen anılan gazetelerin kamuoyu yoklama sonuçlarını ilan etmek ve/veya yayımlamak ve/veya duyurmak ve/veya süresinde yapılan kamuoyu yoklamalarına ilişkin yorum yapmakla ve/veya ahar surette ilgili Yasayı ihlal etmiş oldukları hususunu iddia ederek buna sebebiyet veren gazetelerin ve/veya bunların sorumlularının ve işbu yazıları yazan kişilerin cezalandırılması babında ilgili yasa uyarınca gerekli yasal işlemlerin başlatılması istendi.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü:

- (1) İtiraza eklenen ve Abdullah Azizoğlu'na ait olduğu görülen "Ayna" başlıklı köşede "Üç Anket" manşeti altındaki yazıyı içeren, Vatan gazetesinin 5. sayfası olduğu ileri sürülen sayfanın fotokopi olduğu, hangi gazeteye ait olduğunun açıkça belli olmadığı ve hangi tarihli olduğunun gözükmediği ve
- (2) Yine itiraza ekli ve "Flaş Gündem" başlığı altında yer alan "Anketler Denктаş'ın zaferini ilan etti - Bu iş tamam" tam manşeti altındaki yazı ile "Bu iş bitmiştir" manşeti altındaki "Günün Yazısı" köşesinde yer alan ve Sabahattin Ali tarafından yazıldığı görülen yazıyı içeren Yeni Demokrat Gazetesinin orijinal olmayıp fotokopi olduğu ve ayrıca orijinal sayı olduğu kabul edilse dahi hangi tarihli olduğunun belli olmadığı

gerçeklerine atfen itirazın oybirliği ile reddine karar verilerek kamuoyu yoklamaları ve araştırmaları konusu yeniden tezekkür edildi ve oybirliği ile bir ilke kararı alınarak bunun aşağıdaki şekilde Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliği ile karar verildi.

"Yüksek Seçim Kurulu 28 Mart 1995 tarih ve 12 numaralı duyurusu ile değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 65(3) maddesinin seçimlerle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklamaları veya kamuoyu araştırmalarının oy verme gününden en az onbeş gün öncesine kadar yayımlanabileceğine; onbeşinci günden sonra hiçbir şekilde yayımlanamayacağına, ilan edilemeyeceğine ve dağıtılamayacağına amir olduğunu belirterek, 15 Nisan 1995 tarihinde yer alacak Cumhurbaşkanlığı seçimi ile ilgili yapılan kamuoyu yoklamalarının 31 Mart 1995 tarihinden

sonra hiçbir şekilde yayımlanamayacağı, ilan edilemeyeceği ve dağıtılamayacağı hususlarını ilgililere duyurmuştu.

U.B.P., 1 Nisan 1995 tarih ve 19/95 sayılı yazı ile Yasanın 65(3) maddesindeki amir hükme ve kamuoyu yoklamalarının 31 Mart 1995 tarihinden sonra hiçbir şekilde yayımlanamayacağı, ilan edilemeyeceği ve dağıtılamayacağı hakkındaki Yüksek Seçim Kurulunun 28 Mart 1995 tarih ve 12 numaralı duyurusuna rağmen, 1 Nisan 1995 tarihli Vatan ve Yeni Demokrat Gazetelerinde kamuoyu yoklamaları hakkında yazılar yayımlanması ile Yasanın 65(3) maddesinin ihlal edildiğini ileri sürerek suç duyurusu yapmalarına mesnet teşkil eden yazıların yayımlanmasına sebebiyet veren gazetelerin ve/veya bunların sorumlularının ve yazıları yazan kişilerin cezalandırılması babından ilgili Yasa uyarınca gerekli yasal işlemlerin başlatılması isteminde bulundu.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

1. Kamuoyu yoklamaları veya kamuoyu araştırmalarının ne zaman yapıldığına bakılmaksızın oy verme gününden önceki onbeşinci günden sonra oy verme günü saat 21.00'e kadar hiçbir şekilde, atıfta bulunarak dahi, yayımlanamayacağına, ilan edilemeyeceğine ve dağıtılamayacağına ve kamuoyu yoklama ve araştırmalarının oy verme gününden onbeş gün önce veya sonra yapılmış olmalarının yayımlanma, ilan edilme ve dağıtılmaları hakkındaki yasağın uygulanmasını etkileyemeyeceğine;
2. 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 65(3) maddesi kurallarına aykırı hareket edeceklerin

dikkatlerinin Yasanın 187A maddesine çekilmesine, ve

3. Bu ilke kararının Resmi Gazete'de yayımlanmasına

oybirliği ile karar verildi."

SEÇİMLERDE TARAFSIZLIĞINI KORUMAK ZORUNDA OLAN KIBRIS TÜRK HAVA YOLLARINA AİT BİLET ÖRNEĞİNİN ADAYLARDAN BİRİ ALEYHİNDE VE DİĞERİ LEHİNDE PROPAGANDA GÖRÜNTÜSÜ YANSITIR ŞEKİLDE DOLDURULARAK GAZETELERDE YAYIMLANMASI DEĞİŞİK TÜRDE BİR PROPAGANDADIR. ANCAK BU PROPAGANDA NİTELİKLİ İLÂNIN, KTHY İLE HERHANGİ BİR İLİŞKİSİ OLDUĞU İZLENİMİNİ VEREBİLECEK NİTELİKTE OLDUĞUNU SÖYLEMEK KESİNLİKLE OLASI DEĞİLDİR.

SHY. Md. 79 ve 167

Karar No: 39/1995

Bağımsız Cumhurbaşkanı adayı Rauf R. Denктаş'ın temsilcisinden alınan yazıda 8.4.1995 tarihli Kıbrıs ve Yeni Düzen Gazetelerinde Cumhuriyetçi Türk Partisi Cumhurbaşkanı adayı Özker Özgür lehine ve Bağımsız Cumhurbaşkanı adayı Rauf R. Denктаş aleyhine "BİLETİNİ KESİN" başlıklı yayınlar yayımlandığı ve bu yayınlarda Kıbrıs Türk Hava Yollarına ait bilet örneğinin ve/veya kuponunun kullanıldığı ve/veya KTHY amblemini çağrıştıran işaret kullanıldığı belirtilerek değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 79(1) maddesine göre Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri, yerel kuruluşlar ve bunlara bağlı, daire ve müesseseler ve ortaklıklar ile kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşların ve Siyasal Partiler Yasasının 10.

maddesi kapsamına girenlerin, halkoylamaları ve seçimlerde tarafsızlıklarını korumak zorunda oldukları ifade edildi ve bahse konu ilan ve/veya yayının Özker Özgür lehine, Rauf R. Denктаş aleyhine olduğu ve KTHY bilet örneği ile ambleminin kullanılmasında KTHY'nin herhangi bir katkısı olmadığı, bu yayından dolayı şikâyetleri olduğu, avukatları vasıtasıyla müracaat eden ve avukatlarının yazı ekinde sunulan yazısından da durumun anlaşıldığı ileri sürülerek Kıbrıs Gazetesinin 22. ve Yeni Düzen Gazetesinin 16. (son) sayfalarında yayımlanan reklâm ve/veya ilânın ve/veya duyurunun yasaklanması ve bunların yer aldığı gazetelerin ve/veya her türlü matbuatın toplatılması için emir verilmesi talep edildi.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü;

1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 79. maddesi sair hususlar yanında kamu iktisadi teşebbüslerinin halkoylamalarında ve seçimlerde tarafsızlıklarını korumalarını öngörmektedir.

Söz konusu propaganda nitelikli ilanın Cumhurbaşkanı adaylarından Sayın Rauf R. Denктаş'ı hedef aldığı ortadadır. KTHY amblemini taşıyan ve KTHY tarafından mutad bir şekilde keşide edilen uçak biletinin bir örneği doldurularak Sayın R. Denктаş'ın 15.4.1995 tarihinde yapılacak seçimleri kaybedeceği ve 16.4.1995'den itibaren emeklilik yaşamına başlayacağı umut ve beklentisinin yansıtıldığı gözlemlenmektedir. Bu görüntünün değişik türde bir propaganda olduğuna kuşku yoktur. Söz konusu propagandanın KTHY'nin katkıları ile yapıldığı veya KTHY'nin korumakla zorunlu olduğu tarafsızlığına gölge düştüğü veya düşürüldüğü veya adaylardan Sayın Özker Özgür lehine ve Sayın Rauf R. Denктаş aleyhine olması hedeflenen bu propaganda

nitelikli ilan ile KTHY'nin herhangi bir ilişkisi olduğu izlenimi makul düşünen herhangi bir okuyucu veya izleyiciye verebilecek nitelikte olduğunu söylemek kesinlikle olası değildir. Bu nedenle itirazda herhangi bir mesnet görülmediğinden Sayın Rauf R. Denктаş'ın temsilcisinin istemlerine itibar etmek mümkün değildir ve itirazın reddolunması gerekir.

KTHY'nin avukatı ise itirazında müvekkilinden izin alınmadan KTHY bilet örneğinin adaylardan Sayın Özker Özgür lehine ve sayın Rauf R. Denктаş aleyhine olacak şekilde doldurulduğundan şikâyet etmekte ve bunun önlenmesini istemektedir. Yukarıda Sayın Rauf R. Denктаş yetkili temsilcisinin itirazı hakkında söylenenler bu itiraz için de geçerlidir. Ancak KTHY yasal haklarının ihlâl edildiği görüş ve iddiasında ise yetkili Mahkemeye başvurabilir.

Sonuç olarak gerek Cumhurbaşkanı adayı Sayın Rauf R. Denктаş'ın yetkili temsilcisinin gerekse KTHY'nin avukatı, tarafından yapılan 8.4.1995 tarihli itirazlar, yukarıda söylenenler ışığında, oybirliği ile reddolundu.

DAĞITILMASININ YASAKLANMASINA KARAR VERİLEN BİR KİTABIN, YASAKLAMA GEREKÇELERİNİ ORTADAN KALDIRAN DEĞİŞİKLİKLER YAPILDIKTAN SONRA, DAĞITILACAĞININ DUYURULMASI ÜZERİNE, DEĞİŞTİRİLMİŞ ŞEKLİNİN DE TOPLATTIRILMASI HUSUSUNDA YAPILAN İTİRAZ REDDOLUNUR.

SHY. Md. 73, 79 ve 167

Karar No: 42/1995

Ulusal Birlik Partisi 10 Nisan 1995 tarihli yazısı ile Vatan Gazetesinin 10 Nisan 1995 tarihli ve 797 sayılı nüshasında manşetten "Mavi Kitap" ın

ikinci baskı olarak 11 Nisan 1995 tarihinde okurlarına gazete ile birlikte bedava dağıtılacağını duyurduğunu, söz konusu kitabın YSK'nın daha önceki bir kararı ile yasaklanmış olduğunun duyurulduğunu, aynı gazetenin bu kitabı yine dağıtmak sureti ile YSK kararlarına karşı gelmekte ve seçmenin oyu için belli bir aday leyhinde ve diğer adaylar aleyhinde etkileyici propaganda yaptığını iddia ederek Mavi Kitabın daha önce olduğu gibi toplattırılmasını talep etti.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

Ön kapağa 2. baskı yazıldığı arka kapaktaki yazı kalktığı, "ETİ'nin katkısı" ifadeleri ile "şükranları" ifadelerinin 2. baskıda yer almadığı ve yine 1. baskının toplatılması gerekçelerinin ortadan kalktığı nedenlerine binaen itirazın reddine oybirliği ile karar verildi.

BİR DERNEĞİN SEÇİMLERDE, PARTİLİ OLSUN VEYA OLMASIN, BELLİ ADAYLARI DESTEKLEMELERİNİN GÜDEN FAALİYETLERDE BULUNMASI SİYASAL PARTİLER YASASININ 4. MADDESİNE AÇIKTAN AÇIĞA AYKIRI OLDUĞU GİBİ SEÇİMLERİN DÜZEN İÇERİSİNDE YÖNETİMİNE VE DÜRÜSTLÜK İÇERİSİNDE YÜRÜTÜLMESİNE GÖLGE DÜŞÜRÜCÜDÜR.

SHY. Md. 65

Karar No: 46/1995

Birlikler ve Derneklerin propaganda amaçlı faaliyetleri ile ilgili Yüksek Seçim Kurulu tarafından hazırlanan duyurunun bilgi ve gereği için Başsavcılık ve Emniyet Genel Müdürlüğüne, radyo ve televizyon ana haber bülteninden hemen sonra okunmak üzere BRTK'ye, haber olarak da TAK'a gönderilmesine oybirliği ile karar verildi.

"Duyuru No. 13

Anayasanın 69. maddesinin (2)'nci fıkrası, diğer bazı hususlar yanında, seçimlerin başlamasından bitimine kadar düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma görevini Yüksek Seçim Kuruluna vermiştir.

Yüksek Seçim Kuruluna intikal eden bazı duyumlardan herhangi bir yanlış anlamaya neden olunmaması için derneklerle ilgili yasal durumun, seçimler açısından, açıklığa kavuşturulması uygun görülmüştür.

Makul ve elzem adaptasyonlar yapılmak suretiyle halen yürürlükte olduğu kabul edilen 6/1961 sayılı Türk Cemaat Meclisi Birlikler ve Dernekler Yasası birlik ve derneklerin kayıt ve sair işlevlerini düzenlemektedir. Bu yasanın 5. maddesi aynen şöyledir:

"Madde 5

Anayasanın veya bu kanunun herhangi başka bir Türk Cemaat kanununun herhangi bir hükmüne aykırı gayesi olan veya faaliyetlerde bulunan herhangi bir birlik, dernek ve sair teşekkül kurulamaz veya devam edemez."

10/1975 sayılı Siyasal Partiler Yasasınının 4. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"4. Dernekler, belli bir partiyi desteklemek veya belli bir parti aleyhine faaliyet yürütmek, yahut partiler arasında işbirliği sağlamak, veyahut seçimlerde partili olsun veya olmasın belli adayları desteklemek veya aleyhlerinde faaliyette bulunmak, yahut bunlar arasında işbirliği sağlamak amacını güdemezler ve bu amaçla kurulamazlar."

Bir derneğin seçimlerde partili olsun veya olmasın belli adayları desteklemek amacını güden faaliyetlerde bulunması Siyasal Partiler Yasasının 4. maddesine açıktan açığa aykırı olduğu gibi seçimlerin düzen içerisinde yönetimine ve dürüstlük içerisinde yürütülmesine gölge düşürücüdür.

Derneklerin yukarıda belirtilen yasanın 4. maddesine açıktan açığa aykırı faaliyette bulunmaktan sakınmaları gereğinin ilgililere, yetkililere ve görevlilere hatırlatılmasında yarar görülmüştür.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Lefkoşa
11 Nisan 1995"

BİR SANDIK KURULUNUN OLUŞUMUNA DAİR İLÇE SEÇİM KURULUNA ŞİKÂYET YAPILIR ANCAK BU ŞİKÂYET GERİ ÇEKİLİRSE AYNI OLUŞUM İÇİN YÜKSEK SEÇİM KURULUNA İTİRAZ YAPILAMAZ.

ÇOK YAKIN BİR GEÇMİŞTE BİR SİYASAL PARTİDEN MİLLETVEKİLİ ADAYI OLARAK SEÇİMLERE KATILAN BİR KİŞİNİN SANDIK KURULU BAŞKANI VEYA ÜYESİ OLARAK ATANMASI SAKINCALIDIR.

SHY. Md. 25 ve 157

Karar No: 49/1995

Bağımsız Cumhurbaşkanı adayı R.R.Denktaş'ın temsilcisi 12.4.1995 tarihli yazısı ile Girne ilçe seçim kurulunun, Girne ilçesindeki sandık kurullarını oluşturduğunu ve listesinin bugün saat 13.00 civarında bağımsız Cumhurbaşkanı adayı R.R.Denktaş'ın temsilcisine verildiğini ve yapılan

incelemede bazı sandıklarda görevli kurul başkanları aleyhine Girne ilçe seçim kurulu başkanlığına Yasanın 157 (1) maddesi ışığında sözlü şikâyette bulunduğunu ancak ilçe seçim kurulunun 4 başkanla ilgili şikâyeti reddettiğini Hasan Karagil ile ilgili şikâyette devam edilmesi halinde ise bu şahsın başkanlıktan alınabileceğini ancak üyeliğinin devam edeceğinin kendilerine bildirildiğini, seçimle ilgili sandıklar 13.4.1995 tarihinde sabahleyin sandık kurulu başkanlarına teslim edilebileceğinden ve yeterli zaman olmadığından ilgili Yasanın 157 (3) maddesi ışığında şikâyetin Yüksek Seçim Kuruluna yapılmasının kaçınılmaz olduğunu belirterek itirazla ilgili şahıslar ile gerçekleri şöyle özetlemiştir:

1. Hasan Karagil, 12 numaralı sandık kurulu başkanı olup, 1993 seçimlerinde Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekili adayı idi. Aradan geçen süre içerisinde C.T.P. için çalışmaya devam etti, propaganda çalışmalarına katılıp konvoylarda yer aldı, broşür dağıttı.
2. İlkay Çiğiltepe, 36 numaralı sandık kurulu başkanı olup, C.T.P. militanı gibi çalışmakta, konvoylara katılıp, broşür dağıtmaktadır.
3. Ayhan Körükçü, 37 numaralı sandık kurulu başkanı olup, C.T.P. militanı gibi çalışmakta, konvoylara katılıp, broşür dağıtmaktadır.
4. Arif Yetkili, 86 numaralı sandık kurulu başkanı olup, 1993 seçimlerinde yine sandık kurulu başkanlığı yapmış ve yanlı tutumu nedeniyle birçok tartışmalara sebep olmuştu. 2. ve 3. sıradaki şikâyet nedenleri aynen onun için de geçerlidir.
5. Aziz Eminsel, 90 numaralı sandık kurulu başkanı

olup 2. ve 3. sıradaki şikâyet nedenleri onun için de geçerlidir.

İzah edilenler ışığında bahse konu 5 sandık kurulu başkanının sandık kurullarında görev almalarına bağımsız Cumhurbaşkanı adayı R.R.Denktaş adına itiraz eden temsilcisi, bu kişilerle ilgili olarak Girne ilçe seçim kuruluna yapılan şikâyeti reddeden kararlar aleyhine itiraz ettiğini belirtmiş ve gerekli değişikliğin yapılması yönünde karar verilmesini rica etmiştir.

Konu görüşüldü ve gereği düşünüldü: (

Girne ilçe seçim kurulu başkanından alınan bilgilere göre bağımsız aday Sayın Rauf R. Denktaş'ın temsilcisi 12 numaralı sandık da dahil olmak üzere 36,37,86 ve 90 numaralı sandık kurulu başkanlarının tayinine itiraz ettiği ancak yapılan görüşmede sadece 12 numaralı sandık kurulu başkanı aleyhine itirazını sürdürdüğü diğer sandık kurulu başkanları aleyhine yapılan itiraz veya şikâyeti geri çektiği anlaşılmıştır. İtiraz edenin 36,37,86 ve 90 numaralı sandık başkanları aleyhine yapılan şikâyeti kendiliğinden geri çektiği cihetle bunlar üzerinde yeniden Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edemeyeceğine ve bu sandıkların oluşumuna ilişkin şikâyetin reddolunmasına oybirliği ile karar verildi.

12 numaralı sandık ile ilgili itirazda ileri sürülen iddia ilgili sandık kurulu başkanı olarak atanan Hasan Karagil'in 1993 seçimlerinde C.T.P. milletvekili adayı olarak seçimlere katılması idi. Bu doğru bir saptamadır ve çok yakın bir geçmişte böyle siyasal bir geçmişi olan bir kişinin sandık kurulu başkanı veya üyesi olarak atanması sakıncalıdır. Bunun yapılmaması gerekirdi. Bu

nedenle yapılan itiraz kabul edildi ve Hasan Karagil'in 12 numaralı sandığın oluşumundaki her türlü ilişkisinin kesilmesine ve onun yerine Girne ilçe seçim kurulunun başka bir kişiyi atmasına oybirliği ile karar verildi.

TESCİLİ KKTC'DE OLSUN VEYA OLMASIN KKTC SINIRLARI İÇİNDE FAALİYET GÖSTEREN TÜM DERNEKLERİN, SEÇİMLERİN DÜZEN VE DÜRÜSTLÜK İÇİNDE YAPILMASI AÇISINDAN, 46/1995 SAYILI KARAR KAPSAMINDA MÜTALAA EDİLMELERİ GEREKİR.

SHY. Md. 65

Karar No: 50/1995

13.4.1995 tarihinde yayımlanan Kıbrıs Gazetesinin 14, 26 ve 27. sayfalarında yer alan dernek ilanları dolayısıyla, Kurulun 12.4.1995 tarihinde yaptığı toplantıda aldığı karar uyarınca YSK Başkanı sabah saat 06.00'da Polis Genel Müdürlüğünü arayarak Kıbrıs Gazetesinin dağıtımının yasaklandığını bildirdi ve toplattırılmasını emretti. Daha sonra ilanları veren derneklerin Kıbrıs'ta tescilli olmadığı gözlemlendiğinden ortaya çıkan tereddütün izale edilmesine kadar toplattırma kararı geçici olarak yine YSK Başkanı tarafından durdurulmuştu.

Konu saat 09.00'da Yüksek Seçim Kurulunda yeniden değerlendirildi ve tescili KKTC'de olsun veya olmasın KKTC sınırları içinde faaliyet gösteren tüm derneklerin seçimlerin düzen ve dürüstlük içinde yapılması açısından 16 numaralı duyuru (Karar No. 46/1995) kapsamında mütalaa edilmeleri gerektiğine ve KKTC dışında kurulmuş veya faaliyette bulunan bir derneğe ait ilanların KKTC'de yayımlanan gazete veya dergilerde yer alamayacağına, siyasal amaçlı bir

ilanının yerel gazete veya dergilerde yayımlanmasının bu gibi dernek için KKTC'de faaliyet olarak kabul edilmesine, toplattırılması geçici olarak durdurulan 2037 sayı ve 13.4.1995 tarihli gazetenin toplattırılmasına devam edilmesine oyçokluğu ile karar verildi.

OY PUSULASININ ARKASINA VURULAN İLÇE SEÇİM KURULU İLE SANDIK KURULU MÜHÜRLERİ BÖLÜM VEYA YERİNİN SEÇMENLERİ YANILTIĞI VEYA BİR TÜR PROPAGANDA OLUŞTURDUĞU İDDİASI MESNETSİZDİR.

SHY. Md. 95

Karar No: 55/1995

Ulusal Birlik Partisi genel sekreterinin 12.4.1995 tarihli yazısında KKTC Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kullanılmakta olan oy pusulaları üzerinde ilçe seçim kurulu başkanlığı mührü ile sandık kurulu mührünün eski uygulamalarda olduğu gibi oy pusulalarının arka orta kısmına denk gelecek şekilde vurulmamış olduğunu, oy pusulasında kenar köşede yıldız ambleminin bulunduğu bölümün arkasına ve/veya 7 no'lu adaya ayrılan kısmın arkasına vurulduğunu, bu durumun oylarını kullanan ve/veya kullanacak olan seçmenleri yanıltmakta ve/veya ilgili bölümde adı ve amblemi bulunan adayın lehine etki altında kalmasına yönelik bir tür propaganda ve/veya telkin niteliği taşımakta ve/veya bu zannı yaratmakta olduğunu iddia ederek bu hususun yürürlükteki 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının genelde ruhuna ve lafzına ve özellikle seçmenin oyunu herhangi bir telkin olmaksızın, kendi serbest iradesi ile kullanmasının sağlanması şartına aykırı olduğunu ve U.B.P. olarak bu konuya şiddetle itiraz ettiklerini belirterek gerekli düzeltmenin yapılması talebinde bulundu.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

Oy pusulasının arkasına vurulan söz konusu ilçe seçim kurulu ve sandık kurulu mühürlerinin bölüm veya yerinin seçmenleri yanılttığı veya bu yerin hemen arkasında bir adayın ambleminin bulunması dolayısıyla seçmenlerin bu aday lehine etki altında kalmasına yönelik bir tür propaganda olduğu veya bu tür propagandayı telkin ettiğine ilişkin müştekinin iddialarında herhangi bir mesnet görülmediğinden yapılan şikayet ile istemin reddolunmasına oybirliği ile karar verildi.

**BELEDİYE MECLİSİ VE İHTİYAR HEYETİ
ÜYELİKLERİNDE BOŞALAN YERE SEÇİLMİŞ OLACAK KİŞİ
HAKKINDA GENEL SEKRETERİN ARAŞTIRACAĞI HUSUSLAR.**

SHY. Md. 14

Karar No: 1/1996

Kurul, yeri boşalan üyelerin bağlı oldukları partilerden 19 Haziran 1994 tarihinde yer alan yerel kuruluş organları seçimlerinde aday olup seçilemeyenler arasından en çok oyu alan kişilerin, değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 14(2) maddesi uyarınca, seçilmiş olduklarının ilanından önce bu kişilerin

1. Hayatta olup olmadıklarının,
2. Sabıka kayıtlarının, ve
3. KKTC'de olup olmadıklarının

Genel Sekreter tarafından araştırılıp Kurula bilgi verilmesine oybirliği ile karar verdi.

KARAR NO. 1/1996 UYARINCA YAPILACAK ARAŞTIRMA SONUCUNDA, SEÇİLMİŞ OLACAK KİŞİNİN SEÇİLMESİNE ENGEL BULUNMADIĞI AÇIKÇA GÖRÜLÜRSE, GENEL SEKRETERLİKÇE O KİŞİ HAKKINDA YASA GEREĞİ İŞLEMLER YAPILIR, ENGEL DURUM VARSA KONU KARAR İÇİN KURULA SUNULUR.

SHY. Md. 14

Karar No: 3/1996

Kurul, ileride belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeliklerinde meydana gelecek boşalmalar nedeniyle Yasanın 14(2) maddesi uyarınca seçilmiş olacak kişiler hakkında Genel Sekreterlikçe Karar No. 1/1996'da belirlenen şekilde araştırma yapılmasına ve araştırma sonucunda, seçilmelerine engel bulunmadığının açıkça görülmesi halinde Yasa gereği seçildiklerinin duyurulmasına ve tutanaklarının hazırlanmasına, seçilmelerine engel olabilecek durumları saptananlar hakkında ise karar verilmek üzere konunun Kurulun bilgisine sunulmasına oybirliği ile karar verdi.

BİR YERDEKİ İHTİYAR HEYETİ ÜYELİĞİ SEÇİMİNDE ADAYLIKTAN ÇEKİLEN VEYA ADAYLIĞA AYKIRILIĞI OLAN TÜM ADAYLAR SEÇİLMİŞ OLSA DAHİ, YERLERİNE LİSTEDE SIRA İTİBARI İLE KENDİLERİNDEN SONRA GELENLER SEÇİLMİŞ OLACAĞI NEDENİYLE, BU DURUMDA SADECE İHTİYAR HEYETİ ÜYELİKLERİNİN SAYISINA EŞİT KİŞİ BULUNDUĞUNDA O YERDE SEÇİM YAPILMASINA GEREK YOKTUR.

SHY. Md. 62 ve 63

Karar No: 1/1997

Dipkarpaz Polat Paşa mahallesi ihtiyar heyeti üyeliğinde boş bulunan 4 yer için 15 Haziran 1997'de

yapılacak ara seçimlerde Ulusal Birlik Partisinden 4 ve Demokrat Partiden de 4 kişi aday oldu. U.B.P. adaylarından Mustafa Acum'un mahkûm olduğu bir suçtan dolayı değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 9(2) (Ç) maddesi uyarınca seçilebilme niteliğine sahip olmadığı saptandığından, Salman Yılmaz ise 20.5.1997 tarihinde adaylığını geri çektiğinden ve DP adaylarından Orhan Ölmez ile Yonus Yılmaz'ın da mahkûm oldukları suçlardan dolayı seçilebilme niteliğine sahip olmadıkları saptandığından söz konusu mahallede boş bulunan 4 ihtiyar heyeti üyeliği için U.B.P.'den 2, D.P.'den de 2 olmak üzere toplam 4 aday kaldı.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

Değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 63(1) (a) maddesi şöyledir:

"Milletvekilliği, belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeliği aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna veya ilçe seçim kuruluna verilmesinden sonra adaylıktan çekilme veya adaylığa aykırılık, seçim sonuna kadar dikkate alınmaz ve o adayın bulunduğu listede değişiklik yapılmaz.

Ancak bu gibiler, seçim sonunda, seçilmiş bulunurlarsa, çekilmeleri veya adaylığa aykırılıkları hüküm ifade eder ve yerlerine, listede sıra itibarıyla kendilerinden sonra gelenler seçilmiş olur."

Aynı Yasanın 62. maddesi şöyledir:

"Herhangi bir seçimde, kesinleşen adayların sayısı, seçilmesi gereken kişi veya kişilerin sayısına eşit veya daha az olması halinde, Yüksek

Seçim Kurulu, bu Yasa uyarınca ondan sonra yapılması gereken işlemleri durdurur; aday veya adayların seçildiğini ilan eder.....”

Dipkarpaz Polat Paşa mahallesi ihtiyar heyeti üyeliği aday listelerinin ilçe seçim kuruluna verilmesinden sonra adaylıktan çekilme ve adaylığa aykırılıklar, Yasanın 63(1) (a) maddesi kurallarına göre seçim sonuna kadar dikkate alınmadığına ve o adayların bulunduğu listelere değişiklik yapılmadığına göre, konu yerde seçim yapılacaksa mevcut listelerle seçime gidilmesi gerekir. Bu şekilde yapılacak bir seçim sonucunda adaylıktan çekilen ile adaylığa aykırılıkları olanların tümü de seçilmiş olsalar dahi yerlerine listede sıra itibarı ile kendilerinden sonra gelenler seçilmiş olacağından ve bu durumda sadece 4 aday yani, ihtiyar heyeti üyeliklerinin sayısına eşit sayıda kişi bulunduğundan, seçim sonucunda seçilmiş olacak 4 kişi ile 62. maddeye uygun olarak hareket edilip Yasa uyarınca bundan sonra yapılması gereken işlemler durdurularak seçildiği ilan edilecek seçilme yeterliğine sahip 4 aday aynı kişiler olacaktır.

Seçim sonucunda seçilmiş olacak kişiler ile 62. maddeye uygun olarak hareket edilip seçildiği ilan edilecek kişiler aynı adaylar olacağından Dipkarpaz Polat Paşa mahallesinde ihtiyar heyeti üyeliği seçimi yapılmasına gerek bulunmadığına ve seçilme yeterliğine sahip 4 adayın 62. maddeye uygun olarak seçildiğinin ilan edilmesine oybirliği ile karar verildi.

KÜTÜKLER İLE SANDIK SEÇMEN LİSTELERİ.

SHY. Md. 38, 38B, 42 ve 52

Karar No: 14/1998

İlçe seçim kurullarında her seçim çevresi için

1. (1) seçmenlerin kayıtlı olduğu kütükler;
(2) seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların kayıtlı olduğu kütükler; ve
(3) seçmen kütüklerinden hazırlanmış sandık seçmen listeleri

bulundurulmasına

2. Söz konusu kütüklerdeki kayıtlarda değiştirilmiş şekliyle 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasının 38 ve 38 B maddeleri uyarınca gerekli değişikliklerin üç aylık dönemler itibarıyla yapılmasına, ancak milletvekilliği veya belediye meclisi genel seçimleri için milletvekili ve belediye meclisi üye sayıları saptanacağına, seçmen ve seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşlar ile ilgili kütüklere, seçimin başlangıç tarihinden önceki üç aylık dönem bitimine kadar meydana gelen değişiklikler işlendikten sonra elde edilen nüfusun esas alınmasına, ve

3. Her Cumhurbaşkanlığı, milletvekilliği ve yerel kuruluş organları genel seçimlerinde kütükler ile sandık seçmen listelerinin yeniden tanzim edilmesine

karar verildi.

BİR BÖLGEDE YAPILAN SEÇİMDE, SEÇİLEN KİŞİNİN ALDIĞI TUTANAĞA, O BÖLGEDE SEÇİME KATILMAYAN PARTİNİN OLAĞANÜSTÜ İTİRAZ YAPMA HAKKI YOKTUR.

SHY. Md. 166

Karar No: 41/1998

Beylerbeyi köyünde yapılan muhtarlık seçiminde bağımsız muhtar aday Osman Perçinkardeşler'e oy vermiş olmalarına rağmen, köylerindeki 10 no'lu sandıkta sandık başkanı ve üyelerinin yapmış olduğu usulsüzlük veya dikkatsizlik neticesi Osman Perçinkardeşler yerine daha az oy aldığına inandıkları Nazmi Kabadayılar'ın seçildiğini ve bu konuda yapılan itirazlarının reddedilmesine rağmen, büyük çoğunluğu oluşturan kendilerinin talebi doğrultusunda adilane bir seçim olması için yapılan seçimin iptalini ve yeniden seçim yapılmasını talep eden 205 Beylerbeyi köyü sakininin imzalarını taşıyan bir yazıyı Beylerbeyi örgüt başkanı Kurula sundu.

Konu tezekkür edildi ve

1. Muhtar seçilen Nazmi Kabadayılar'a, seçildiğine dair verilen tutanağın (YSK. 24) 2.7.1998 tarihinde düzenlendiğine, bu tutanağa itirazın düzenlenmesinden sonraki üç gün içinde yapılabileceğine, ancak itiraz 8.7.1998 tarihinde yapıldığına göre zaman aşımına uğradığına;
2. İtiraz söz konusu tutanağın düzenlenmesinden sonra yedi gün içinde yapılabilecek olağanüstü bir itiraz olarak nitelendirilse dahi, itirazı yapanın o bölgede seçime katılan bir parti olması gerektiğine, U.B.P. o bölgede seçime katılmadığına göre böyle bir itiraz yapma hakkı bulunmadığına;

oybirliği ile karar verildi.

OY PUSULALARINDA, ADAY İSİMLERİ ÖNÜNDE, SADECE TIP DOKTORLARINA MÜNHASİR OLARAK Dr. VE Dt. ÜNVANLARI YER ALABİLİR.

SHY. Md. 95 ve 96

Karar No: 57/1998

Bizim Parti 2 Kasım 1998, Cumhuriyetçi Türk Partisi 3 Kasım 1998, Demokrat Parti 5 Kasım 1998, Ulusal Birlik Partisi 6 Kasım 1998 ve Ulusal Diriliş Partisi tarihsiz yazıları ile milletvekilliği adaylarının ad ve soyadlarına ek olarak ünvan ve/veya lakaplarının gösterilmesi talebinde bulundular.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

Milletvekili adaylarının ad ve soyadlarına ek olarak ünvan ve/veya lakaplarının gösterilmesi ile ilgili parti taleplerinin reddedilmesine ve daha önce yapıldığı şekilde sadece tıp doktorlarına münhasır olarak Dr. ve Dt. ünvanlarının oy pusulasında adayın isminin önünde yer almasına oybirliği ile karar verildi.

MİLLETVEKİLLİĞİ SEÇİMLERİNDE YER ALMAYAN CUMHURBAŞKANININ BU SEÇİMLERDE YER ALMIŞ GİBİ DAVRANILARAK, ŞAHSİNİN, PROPAGANDA AMAÇLARI İÇİN KULLANILMAK İSTENMESİ YANSIZLIK KONUMUNU ZEDELEMEDİR.

SHY. Md. 68

Karar No: 59/1998

B.R.T.K. Müdürlüğü, Cumhuriyetçi Türk Partisinin B.R.T.K. Televizyonunda yayımlanması için

bu kuruma verdiği reklâm filminin bir kopyasını da sunduğu 11 Kasım 1998 tarih ve B.R.T.K. 040-044/98 sayılı yazısında B.R.T. "Reklâm Komitesinin" filmi izlediğini ve Komitenin filmde:

1. Karşı tarafı aşğılama olduğu,
2. KKTC Bayrağı kullanıldığı,
3. Devletin yerildiği,
4. KKTC Cumhurbaşkanının taraf kılındığı, yerildiği ve alay edildiği

noktaları üzerinde durduğunu bildirdi ve Müdürlük ile Reklâm Komitesinin, Yüksek Seçim Kurulunun seçim yasaları çerçevesinde gereken görüşü üretmesi isteminde bulundu.

Demokrat Parti genel başkanı da 10 Kasım 1998 tarihli yazısı ile, gazete ilânlarından elde ettiği bilgiye göre, C.T.P.'nin B.R.T.K.'ye yayım için verdiği konu "Karikatür reklâm filmi" 'nin gerek şahsı gerekse Başbakan ve Cumhurbaşkanının kişiliği için, KKTC bayrağı da kullanılarak, aşğılayıcı söz ve görünüm içerdiğine itiraz ederek filmin incelenmesi ve yayımına engel olunması isteminde bulundu.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

1998 milletvekilliği genel seçimlerinde Cumhurbaşkanı yer almamaktadır. Cumhurbaşkanı bu seçimlerde yer almış gibi davranılarak, şahsının, propaganda amaçları için kullanılmak istenmesi yansızlık konumunu zedelemektedir.

Konu reklâm filminin Cumhurbaşkanını gösteren birinci "düello" bölümünün TV'de gösterilmesinin yasaklanmasına oyçokluğu ile ve filmin diğer bölümlerinin yayımlanmasında bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verildi.

MAKAM ARAÇLARINI, SEÇİM YASAKLARI DÖNEMİNDE, PROPAGANDA AMAÇLI OLARAK KULLANAN BAŞBAKAN VE BAŞBAKAN YARDIMCISININ MÜSTEŞARLARI VASITASIYLA UYARILMALARINA KARAR VERİLDİ.

SHY. Md. 81

Karar No: 62/1998

Bizim Parti genel merkezinden Yüksek Seçim Kuruluna yapılan başvuruda 10 Kasım 1998 gecesini B.R.T'de yapılan Akis isimli propaganda amaçlı programa Ulusal Birlik Partisi genel başkanı sıfatı ile katılan Dr. Derviş Eroğlu ile aynı programa Demokrat Parti genel başkanı sıfatı ile katılan Serdar Denktaş'ın kamuya ait olan 002 ve 004 plakalı Başbakanlık ve Başbakan Yardımcılığı araçlarını haksız bir şekilde ve mevcut seçim yasakları hilafına kullandıkları ve kendi lehlerinde ve diğer siyasi partiler aleyhinde eşitlik ilkeleri hilafına davrandıkları iddia edildi ve Yüksek Seçim Kurulunun Yasanın kendisine vermiş olduğu hak ve görevlerini tereddütsüz bir şekilde kullanması ve gereğini yapması talebinde bulunuldu.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

Yazıda yapılan yakınmanın yerinde olduğuna ve Başbakan ile Başbakan Yardımcısının müsteşarları vasıtasıyla uyarılmalarına oyçokluğu ile karar verildi.

PROPAGANDA AMAÇLI BİR FİLMİN 74. MADDENİN ÖNGÖRDÜĞÜ ANLAMDA DUVAR İLÂNI VEYA EL İLÂNI VEYA DİĞER HER TÜRLÜ MATBUA KAPSAMINDA MÜTALÂA EDİLMESİNE OLANAK YOKTUR.

SHY. Md. 74

Karar No: 64/1998

Demokrat Parti, Bayrak Radyo Televizyonundan 10.11.1998 tarihinden itibaren yayımlanmaya başlayan Ulusal Birlik Partisinin propaganda amaçlı bandında milli duyguları istismar edecek şekilde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti (Türk) Bayrakları ile Güvenlik Kuvvetlerine mensup askerlerin görüntülerinin banttan yayımlandığını ve bu yayının 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasasınının 74. maddesini açıkça ihlâl ettiğini iddia ederek bandın değerlendirilerek gereğinin yapılması isteminde bulundu.

Konu görüşüldü gereği düşünüldü:

Tefsir Hukukuna göre bir yasada yer alan yasaklayıcı kurallar dar bir tefsire tabi tutularak yorumlanmalıdır.

Yasanın 74. maddesi incelendiğinde bu maddenin "..... duvar ilânları ile el ilânları ve diğer her türlü matbualar üzerinde", sair şeyler yanında, Türk Bayrağının bulunmasını yasakladığı görülecektir.

Yukarıda sözü edilen ilke uyarınca hareket edildiğinde U.B.P.'nin reklâm filminde Türk Bayrağı ve KKTC Bayrağı görülmekle birlikte böyle bir filmin 74. maddenin öngördüğü anlamda duvar ilânı veya el ilânı veya diğer her türlü matbua kapsamında mütalâa edilmesine olanak yoktur. Güvenlik Kuvvetlerinin görüntülenmesini engelleyici bir kural ise Yasada mevcut değildir.

Yukarıdaki nedenlerle itirazın reddolunmasına oybirliği ile karar verildi.

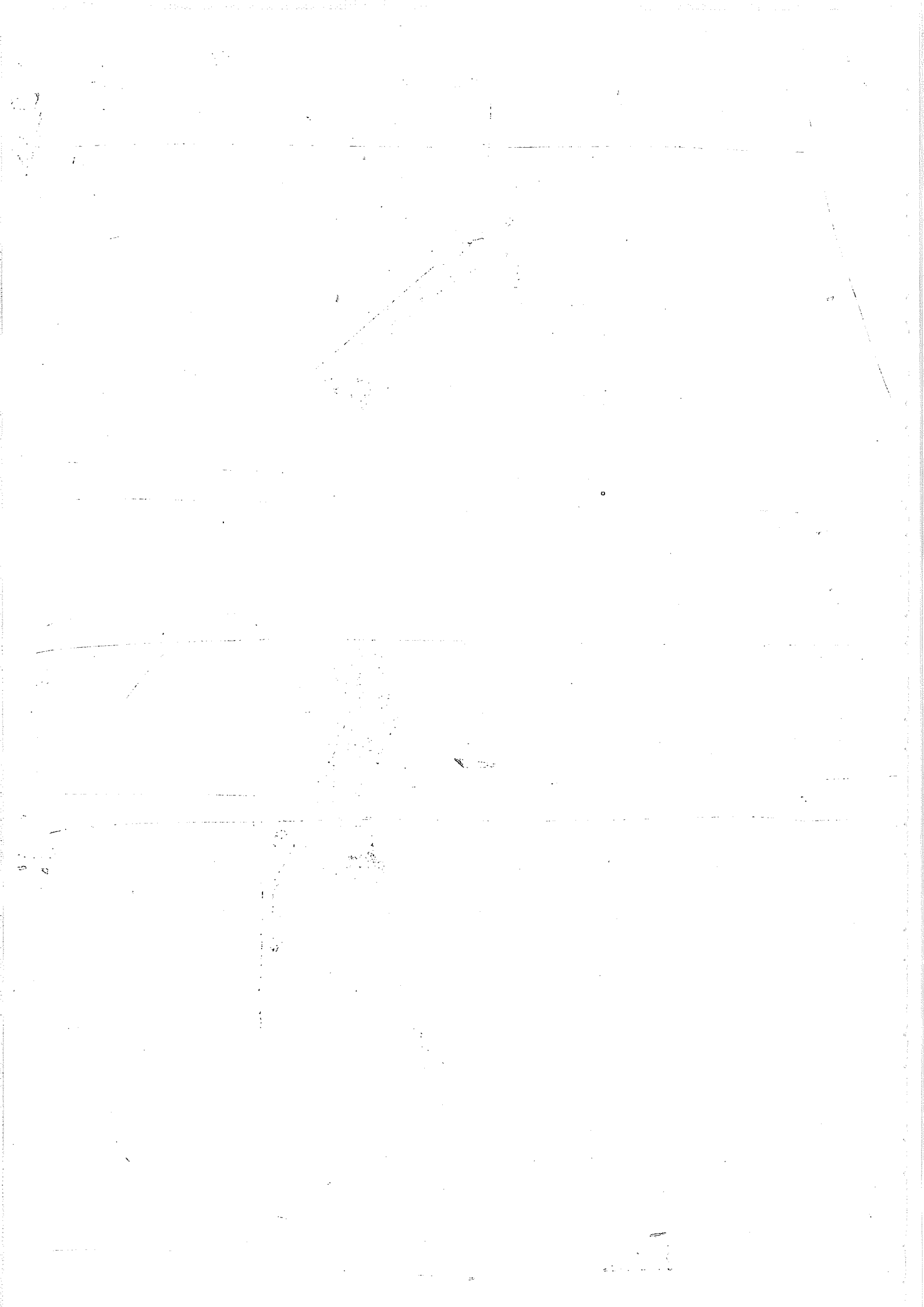

5/1976 SAYILI
1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI
YASASI

VE

İNDEKSİ

EK-I

1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI ALFABETİK İNDEKSİ

A

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Açık yerlerde propaganda	66	53
Aday başvurularının incelenmesi	60	49
Siyasal parti adayları	55	44
Kamu görevlilerinin adaylığı	57	45
Bir bölgeden adaylık	59	49
Aday listeleri	54	44
Aday olabilecekler	53	43
Aday olan kamu görevlilerinin durumu	236	148
Aday saptama toplantıları	64	52
Adaylar ve Gözlemcileri	28	21
Adayların ilânı	61	50
Adayların seçilmiş sayılacağı haller	62	50
Adaylığa itiraz	162	115
Adaylığa itirazın incelenme süresi	163	115
Adaylığını koyamayacak olanlar	56	44
Adaylık için başvurma	58	47
Adaylık kurallarına aykırı hareketler ve propaganda yapamayacak olanlar	190	131
Adaylıktan çekilme, Adaylığa aykırılık ve Ölüm	63	51
Anayasanın halka tanıtılması ile ilgili etkinliklere Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanların katılmaları	Geçici Md. 2	151

II

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Ant içme	30	21
Ant içme	86	67
Ara seçimler	14	9
Araç ve gereçlerin zamanında gönderilmemesi	173	123
Araçların sağlanması	83	65
Askı süresi	48	40
Askı yeri görevlisi	46	38
Aynı günde birden fazla seçim yapılması halinde oy verme biçimi	101 A	79
Ayrıcalık	75	59

B

Bağımsız adayların elde ettikleri Milletvekilleri, Belediye Meclisi Üyesi ile İhtiyar Heyeti Üyesi sayısının hesaplanması	136	99
Başbakan ve Bakanların yasaklara uymamaları	191	132
Başka yerlere ilân asma yasağı	77	60
Başkana ait yetkiler	106	81
Başvurma (Radyo ve TV'de propaganda)	69	56
Başvurmaların incelenmesi (Cumhurbaşkanlığı adaylığı için)	60	49

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Belediye Başkanı seçilenlerin saptanması	135	98
Belediye Başkanı, Belediye Meclisi Üyesi, Muhtar ve İhtiyar Heyeti Üyelerinin göreve başlaması	145	108
Belediye Başkanlığı seçiminde oy verme şekli	100	75
Belediye Başkanlığı ve Muhtarlık seçimlerinde oy pusulası	95	72
Belediye Meclisi Üyeliği seçimlerinde oy pusulası	96	73
Belediye Meclisi Üyeliği seçimlerinde oy verme şekli	101	76
Belediye Meclisi Üyeliğine seçilenlerin Yüksek Seçim Kurulu'na bildirilmesi ve tutanakların verilmesi	137	103
Bilgisayardan yararlanma	236 A	148
Bir bölgeden adaylık (Milletvekilliği)	59	49
Birden fazla seçmen kütüğüne kayıt	180	126
Birden fazla siyasal görevin aynı kişide birleşmeyeceği	144	107
Birleştirmede kişisel oyların da saptanması	132	95

IV

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Boşalmalar (Muhtar veya Köy İhtiyar Heyetlerinde istifalar dışındaki boşalmalar)	14B	11
Boşalmalarda seçim	13	8
Büroların seçim giderleri	32	22

C

Cetvellerin teslimi, birleştirilmesi, daktilo edilmesi denetim ve onaylama işlemleri	41	34
Cevap hakkı (Seçim zamanında)	212	139
Cezalar (Kamu görevlilerine uygulanacak cezalar)	175	124
Cumhurbaşkanı bağımsız adaylarının Devlet Radyo ve Televizyonundan propaganda yapabilmeleri	71A	57
Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlara ilişkin yasaklar	81	64
Cumhurbaşkanının göreve başlaması	147	109
Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanların yasaklara uymamaları	191	132
Cumhurbaşkanlığı adaylığı için yapılan başvuruların incelenmesi	60	49
Cumhurbaşkanlığı, Belediye Başkanlığı ve Muhtarlık seçimlerinde oy pusulası	95	72

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Cumhurbaşkanlığı, Belediye Başkanlığı ve Muhtarlık seçimlerinde oy verme şekli	100	75
Cumhurbaşkanlığına seçilen adayın saptanması ve ilânı	139	104
Cumhuriyet Meclisi seçimlerinin yenilenmesi ve ertelenmesi	12	8
Ç		
Çeşitli kurallar	204	137
D		
Daimi seçmen kütüklerinin düzenlenişi	37	24
Daimi seçmen kütüğünün sandık seçmen listelerine bölünmesi	42	35
Daimi seçmen kütüklerinin denetlenmesi ve kütükler üzerinde yapılacak işlemler	38	30
Daimi seçmen kütüklerinin hazırlanması (Seçim dönemi bitmeden seçimin yenilenmesi halinde)	38A	32
Dava süresi	216	140
Devlet Radyoları ve Televizyonu ile propaganda yapılması	68	55
Başvurma	69	56
Duvar ve El ilânları	73	58

	MADDE NO.	SAYFA NO.
El ilânlarının dağıtımı (Matbua dağıtımı)	78	60
Esas Yasanın 12. maddesinin uygulanmasına İlişkin Geçici Kurallar	Geçici Md.	151

Geçerli olmayan oy pusulaları	126	90
Genel baraj ve hesaplanması	133 A	97
Genel kuralların uygulanması	210	139
Görev süresi (Sandık kurullarında)	27	20
Görev ve yetkileri (Sandık kurulları)	87	68
Görevi savsama ve kötüye kullanma	174	124
Gözlemciler	88	68
Adaylar ve gözlemcileri	28	21
Siyasal partilerin gözlemci bulundurması	39	33
Günlük çalışmaların saptanması	40	34

Haksız oy sağlama	188	130
Halkoylaması delillerinin saklanması	142	106
Halkoylaması sonuçlarının ilânı ve yayımı	138	103
Halkoylaması sonuçlarının yayımı	141	106

VII

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Halkoylaması suçu	215	140
Halkoylamasında kimlik saptanması	111	82
Halkoylamasında oy pusulası	94	71
Halkoylamasında oy verme şekli	99	75
Halkoylamasının kesin sonucunun saptanması ve ilânı	140	105
Halkoylamasının ve seçimlerin başlangıç ve oy verme günü	11	7
Halkoylamasının veya tutanağın iptali	143	106
Hesaba katılan ve katılmayan oy pusulaları	127	91
Hoparlörle propaganda	72	58

İ

İçki yasağına aykırı hareketler	206	138
İçki ve Silah taşıma yasağı	103	80
İhtiyar Heyeti Üyelerinin göreve başlaması	145	108
İhtiyar Heyeti Üyeliği seçimlerinde oy pusulası	96	73
İhtiyar Heyeti Üyeliği seçimlerinde oy verme şekli	101	76

VIII

	MADDE NO.	SAYFA NO.
İhtiyar Heyeti Üyeliğine seçilenlerin Yüksek Seçim Kurulu'na bildirilmesi ve tutanakların verilmesi	137	103
İlân asma yasağı	77	60
İlân yerleri	76	59
İlçe seçim kurullarına karşı itiraz ve şikâyet	158	114
İlçe seçim kurullarının görev ve yetkileri	23	18
İlçe seçim kurullarının oluşumu	21	16
İlçe seçim kurullarının veya başkanlarının şikâyet üzerine verecekleri kararlarla sair kararlarına ve ilçe birleştirme tutanaklarına itiraz	166	117
İlk Cumhuriyet Meclisi Seçiminin başlangıç günü ve her ilçenin çıkaracağı milletvekili sayısının saptanması	Geçici Md. 1	150
İnceleme ve soruşturma usulü	168	120
İstifaların, sunulacağı makam ve geçerlilik	14 A	11
İtiraz (Adaylığa itiraz)	162	115
İtiraz (Kötü niyetle)	202	137
İtiraz (Sandık kurulu kararlarına ve tutanağa itiraz)	165	116
İtiraz (Sandık kurullarının oluşumuna)	157	113
İtiraz (Sandık kurullarının veya başkanlarının işlemlerine itiraz)	164	115

	MADDE NO.	SAYFA NO.
İtiraz edebilecekler	148	109
İtiraz mercileri	149	110
İtiraz üzerine verilecek karar	151	110
İtiraz ve şikâyetin işlemleri durdurulmaması	156	113
İtiraz ve şikâyetleri kabul etmeme	201	137
İtirazın incelenme süresi (Adaylığa)	163	115
İtirazın şekli	150	110

K

Kamu görevlilerinin adaylığı	57	45
Kamu görevlilerinin cezaları	175	124
Kamu görevlilerinin gezilere katılma yasağı	82	65
Kamuoyu yoklamalarının yayınlanması (Yasak günlerde)	187 A	129
Kapalı oy verme yeri	91	69
Kapalı oy verme yerinde kalma	116	84
Kapalı yerlerde propaganda	67	54
Karar verme	19	13
Kararların bildirilmesi ve tebliği	152	111
Kısa isim	1	1
Kısımın kapsamı	228	144
Kimlik saptanması	111	82

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Kovuşturma usullerine aykırı hareketler	208	138
Kovuşturma usulü	211	139
Kovuşturma ve soruşturma zamanı	209	138
Kötü niyetle itiraz	202	137
Kötü niyetle Şikâyet	203	137
Kroki ve cetvellerin partilere verilmesi	35	24
Kullanılmayan oy pusulaları	102	79
Kullanılmayan oy pusulaları	121	87
Kuralların uygulanması (Genel)	210	139
Kurul başkan ve üyelerinin seçim işlerini bozması	199	135
Kurul görevlilerinin oy vermesi	118	85
Kurul üyelerinin göreve gelmemesi	172	123
Kurul üyelerinin kurul kararlarına uymaması	171	123
Kurulda çoğunluğun sağlanması	89	69
Kurulda görevli yargıcın bakamayacağı davalar	213	140
Kurullara karşı suçlar	169	121
Kurullarda görev alamayacaklar	29	21
Kurulların karar ve tedbirlerine uymama	170	122

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Kütüğe birden fazla kayıt	180	126
Kütüğe yazılma ilkeleri	33	22
Kütük düzenlemekle görevli olanların suçları	178	125
Kütüklerin denetlenmesi ve kütükler üzerinde yapılacak işlemler	38	30
Kütüklerin düzenlenişi	37	24
Kütüklerin düzenlenme ve denetlenmesinde görevlendirilecekler	36	24
Kütüklerin sandık seçmen listelerine bölünmesi	42	35
Kütüklerin seçim dönemi bitmeden seçimin yenilenmesi halinde daimi seçmen kütüklerinin hazırlanması	38 A	32
Kütüklerin siyasal partilerce incelenmesi	47	39
M		
Matbua dağıtımı	78	60
Matbua ve ilânların tahribi	193	133
Milletvekillerinin göreve başlaması	146	109
Milletvekilliği Belediye Meclisi ve İhtiyar Heyeti Üyeliği seçimlerinde oy verme şekli	101	76

XII

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Milletvekilliği, Belediye Meclisi Üyeliği ve İhtiyar Heyeti Üyeliği seçimlerinde oy pusulası	96	73
Milletvekilliğine, Belediye Meclisi Üyeliğine ve İhtiyar Heyeti Üyeliğine seçilenlerin YSK'na bildirilmesi ve tutanakların verilmesi	137	103
Muaflık (Resim ve harçlar)	233	146
Muhtar ve Belediye Başkanı Seçilenlerin saptanması	135	98
Muhtar veya Köy İhtiyar Heyetlerinde istifalar dışındaki boşalmalar	14 B	11
Muhtarların göreve başlaması	145	108
Muhtarlık seçimlerinde oy pusulası	95	72
Muhtarlık seçimlerinde oy verme şekli	100	75
O		
Oy kullanabilecek seçmenler (Yurt dışında)	217	141
Oy kullanmak için başvurma (Yurt dışında)	218	141
Oy kullanmayı engelleme	189	130
Oy pusulaları (Geçerli olmayan)	126	90
Oy pusulaları (Hesaba katılan ve katılmayan)	127	91

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Oy pusulaları üzerinde işlenecek suçlar	198	134
Oy pusulalarının açılması	124	88
Oy pusulalarının sayımı ve sandığın açılması	122	87
Oy pusulalarının teslimi ve mühürlenmesi	97	74
Oy pusulalarının ve sandığın kurulca mühürlenmesi	93	70
Oy pusulası (Cumhurbaşkanlığı, Belediye Başkanlığı ve Muhtarlık seçimlerinde)	95	72
Oy pusulası (Halkoylamasında)	94	71
Oy pusulası (Kullanılmayan)	121	87
Oy pusulası (Seçmene verilecek)	98	75
Oy pusulasının sandığa atılması ve imza	117	85
Oy sandığı üzerinde suçlar	197	134
Oy verenler sayısının denetimi	120	86
Oy verme araçları ve teslimi	84	65
Oy verme düzeni	112	83
Oy verme sonucunu etkileyecek haller	200	136
Oy verme süresi	113	83

XIV

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Oy verme şekli (Cumhurbaşkanlığı, Belediye Başkanlığı ve Muhtarlık seçimlerinde)	100	75
Oy verme şekli (Halkoylamasında)	99	75
Oy verme şekli (Milletvekilliği, Belediye Meclis ve İhtiyar Heyeti Üyeliği seçimlerinde)	101	76
Oy verme yerinin nitelikleri	92	70
Oy verme yetkisi	110	82
Oy vermede sıra	114	83
Oy vermeden önceki işler	115	83
Oyların saptanması (Birleştirmede kişisel oyların saptanması)	132	95
Oyların sayımı ve dökümü	123	88
Ö		
Ödenecek ücretler	230	145
Özel sandık kurulları (Yurt dışında)	221	143
P		
Partilerle bağımsız adayların elde ettikleri Milletvekilleri Belediye Meclisi Üyesi ile İhtiyar Heyeti Üyesi sayısının hesaplanması	136	99

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Propaganda (Açık yerlerde)	66	53
Propaganda (Cumhurbaşkanı bağımsız adaylarının Devlet Radyoları ve Televizyonundan Propaganda yapabilmeleri)	71 A	57
Propaganda (Devlet Radyo ve Televizyonları ile)	68	55
Propaganda (Hoparlörle)	72	58
Propaganda (Kapalı yerlerde)	67	54
Propaganda (Yasak günlerde)	187	129
Propaganda serbestliği ve süresi	65	52
Propaganda suçları	192	132
Propaganda toplantılarına ilişkin suçlar	185	128
Propaganda yapamayacak olanlar (Adaylık kurallarına aykırı hareketler)	190	131
Propaganda yapmak için başvuru (Devlet Radyoları ve Televizyonu ile)	69	56
Propaganda yayın ve zamanının saptanması (Devlet Radyo ve Televizyonları ile)	70	57
Propaganda yayınlarına ilişkin yasaklar	74	58

R

XVI

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Radyo ve Televizyon ile yayımlanması zorunlu bildiriler	235	147
Radyo ve Televizyon konuşmalarının tespiti	71	57
Resim ve Harç	153	112
Resmi makamların bildirimlerine karşı işlenen suçlar	205	138

S

Sair propaganda suçları	192	132
Sandığın açılması ve oy pusulalarının sayımı	122	87
Sandığın konulacağı yer	90	69
Sandığın ve oy pusulalarının Kurulca mühürlenmesi	93	70
Sandık açılacak yerlerin saptanması (Yurt dışında)	219	142
Sandık alanı dışındaki inzibat tedbirleri	109	82
Sandık alanı, sandık yeri ve düzenin sağlanması	105	80
Sandık alanında suç işlenmesi	107	81

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Sandık alanındaki inzibat tedbirleri	108	81
Sandık başında müdahale ve ihtara uymama	195	133
Sandık bölgesi	7	4
Sandık düzeni ve oy vermeye ilişkin suçlar	194	133
Sandık kurulu başkanı	25	19
Sandık kurulu kararlarına ve tutanağa itiraz	165	116
Sandık kurulu üyeleri	26	19
Sandık kurulunda çoğunluğun sağlanması	89	69
Sandık kurulunun oluşumu	24	19
Sandık kurulları (Özel)	221	143
Sandık kurulları başkanına ait yetkiler	106	81
Sandık kurullarına ait itiraz ve şikâyet	157	113
Sandık kurullarındaki görev süresi	27	20
Sandık kurullarının görev ve yetkileri	87	68
Sandık kurullarının veya başkanlarının işlemlerine itiraz	164	115
Sandık seçmen listeleri (Yurt dışında oy kullanacak olanlar)	220	142
Sandık seçmen listeleri üzerinde işlenen suçlar	182	127

XVIII

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Sandık seçmen listelerinin asılması	44	37
Sandık seçmen listelerinin kesinleşmesi	49	40
Sandık seçmen listelerinin korunması	45	37
Sandık seçmen listesi	43	36
Sandık seçmen listesine ilişkin suçlar	183	127
Sandık seçmen listesinin asılması (Yurt dışında)	222	143
Satın alma ve avans	231	146
Sayım tedbirleri	119	86
Sayım ve döküm	223	143
Sayım ile ilgili evrak ve belgelerin teslimi	130	93
Sayımın ilânı ve sonuçların tutanağa geçirilmesi	128	91
Seçilebilirlik nitelikleri	9	5
Seçilecek kimselerin sayısının saptanması	52	42
Seçilenlerin saptanması (Muhtar ve Belediye Başkanı Seçilenler)	135	98
Seçilenlerin Yüksek Seçim Kurulu'na bildirilmesi ve tutanakların verilmesi (Milletvekilliğine Belediye Meclisi Üyeliğine ve İhtiyar Heyeti Üyeliğine)	137	103
Seçim bölgeleri	5	4
Seçim çevresi	6	4
Seçim çevresi krokisi ve binalar cetveli	34	23

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Seçim dönemi	10	6
Seçim dönemi bitmeden seçimin yenilenmesi halinde daimi seçmen kütüklerinin hazırlanması	38 A	32
Seçim eşyasının saklanması	232	146
Seçim giderleri	229	145
Seçim giderleri (Büroların)	32	22
Seçim ilkeleri	4	4
Seçim işleri	15	12
Seçim kurulları	16	12
Seçim sonuçlarına ilişkin evrak ve belgelerin teslimi	224	143
Seçim sonuçlarının bildirilmesi ve birleştirilmesi (Ülke dışından)	225	144
Seçim sonuçlarının ilçe seçim kurullarında birleştirilmesi	133	95
Seçim süresince yapılamayacak işler	79	60
Seçim ve Halkoylaması delillerinin saklanması	142	106
Seçim ve Halkoylaması sonuçlarının ilânı ve yayımları	138	103
Seçim ve Halkoylaması sonuçlarının yayımı	141	106

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Seçim veya Halkoylaması suçu	215	140
Seçim yasakları	79-80-81- 82	60-64- 65
Seçim zamanında cevap hakkı	212	139
Seçimde veya Halkoylamasında kimlik saptanması	111	82
Seçimin, Halkoylamasının veya tutanağın iptali	143	106
Seçimlerin (Cumhuriyet Meclisi seçimlerinin) yenilenmesi ve ertelenmesi	12	8
Seçimlerin ve Halkoylamasının başlangıç ve oy verme günü	11	7
Seçme yeterliği olmayanların seçmen kütüklerine kaydı	179	126
Seçmen kartı	50	41
Seçmen kartlarının dağıtılması	51	41
Seçmen kütüğüne kaydolunmamağa teşvik	181	127
Seçmen kütüğünün daimiliği	31	21
Seçmen kütükleri hazırlıklarına ilişkin suçlar	176	124

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Seçmen kütükleri sandık seçmen listeleri ve diğer belgeler üzerinde işlenen suçlar	184	128
Seçmen kütüklerinin düzenlenmesi	177	125
Seçmen nitelikleri	8	5
Seçmen olmayanların oy vermesi	196	133
Seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların kaydolunduğu kütükler üzerinde yapılacak işlemler	38 B	32
Seçmene verilecek oy pusulası	98	75
Silâh taşıyanlar	207	138
Siyasal parti adayları	55	44
Siyasal parti temsilcileri	22	17
Siyasal partilerin gözlemci bulundurması	39	33
Sonuçların birleştirilmesinde genel ilke	131	94
§		
Şikâyet tarifi ve mercii	154	112
Şikâyet (kötü niyetle)	203	137
Şikâyet (YSK'nın işlem ve tedbirlerine karşı şikâyet)	167	119
Şikâyet üzerine yapılan inceleme ve soruşturmadaki usul	168	120
Şikâyetin incelenmesi	155	113

T

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Tefsir	2	1
Toplantı kurullarına karşı suçlar	186	129
Törenlere ait yasaklar	80	64
Tutanağın asılması	129	93
Tutanak defteri	85	67
Tutanakların delil değeri	214	140
Tüzük ve yönetmelikler	237	148
Tüzük yapma yetkisi	227	144

Ü

Üye seçimi zamanı	18	13

Y

Yargıcın bakamayacağı davalar (Kurulda görevli)	213	140
Yasak günlerde kamuoyu yoklamalarının yayınlanması	187 A	129
Yasak günlerde propaganda	187	129
Yasaklar (Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanlara ilişkin)	81	64
Yasaklar (Propaganda yayınlarına ilişkin)	74	58

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Yasaklar (Seçim süresince yapılamayacak işler)	79	60
Yasaklar (Törenlere ait)	80	64
Yasaklar (Kamu görevlilerinin gezilere katılma)	82	65
Yasanın uygulanacağı seçimler	3	3
Yayın yasağı	104	80
Yayın zamanının saptanması	70	57
Yurt dışında işlenen seçim suçları	226	144
Yurt dışında oy kullanabilecek seçmenler	217	141
Yurt dışında oy kullanacak olanların sandık seçmen listeleri	220	142
Yurt dışında oy kullanmak için başvurma	218	141
Yurt dışında sandık açılacak yerlerin saptanması	219	142
Yüksek Seçim Kurulu	17	12
Yüksek Seçim Kurulu (Karar verme)	19	13
Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyelerinin seçimi	18	13
Yüksek Seçim Kurulunca yapılacak işlemler	234	146
Yüksek Seçim Kurulunda birleştirme	134	98

XXIV

	MADDE NO.	SAYFA NO.
Yüksek Seçim Kurulunun görev ve yetkileri	20	13
Yüksek Seçim Kurulunun işlem ve tedbirlerine karşı şikâyet	167	119
Yürürlüğe giriş	240	150
Yürürlükten kaldırma	238	149
Yürütme organı	239	150

1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI

BU YASA ile ilgili, aşağıda sayı ve yürürlük tarihleri yazılı DEĞİŞİKLİK YASALARI yapılmıştır.

29/1977	2.6.1977
1/1980	11.1.1980
4/1980	15.3.1980
12/1981	30.3.1981
17/1985	12.4.1985
19/1985	22.4.1985
15/1986	24.4.1986
16/1986	23.5.1986
60/1988	10.12.1988
17/1990	8.3.1990
33/1990	29.3.1990
52/1991	12.4.1991
78/1991	5.7.1991
46/1993	5.9.1993
58/1993	7.10.1993
59/1993	20.10.1993
2/1994	22.2.1994
12/1994	21.4.1994
12/1998	1.3.1998
48/1998	13.10.1998

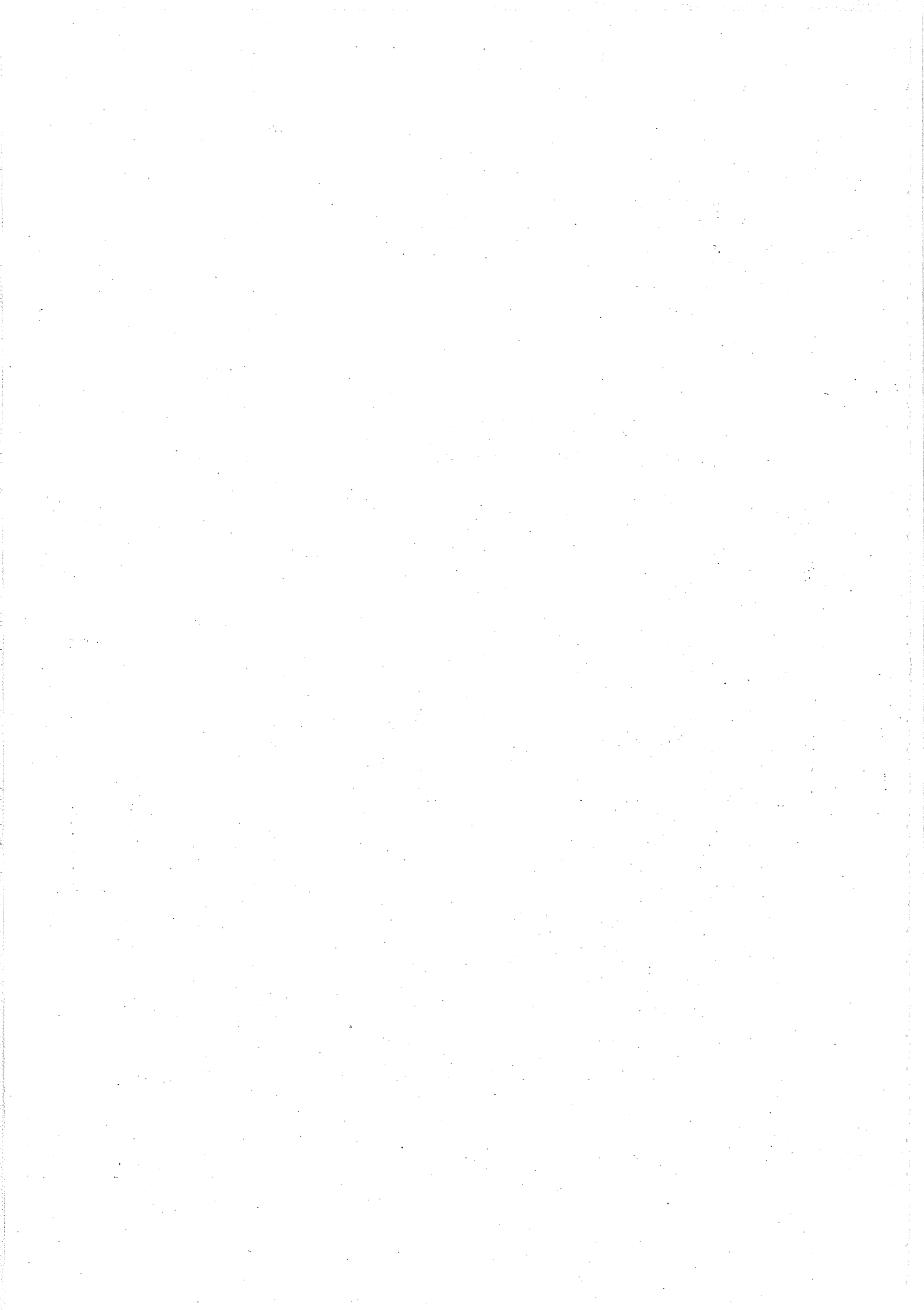
Not: 1. BU METİN yukarıda sayıları yazılı yasalarla yapılan değişiklikleri içermektedir.

2. YASA maddelerinin sol tarafında yazılı sayılardan:

- (1) SK ile gösterilenler, TC'nin 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanundaki,
- (2) MSK ile gösterilenler ise, TC'nin 2839 sayılı Milletvekili Seçim Kanunundaki

kaynak maddeleri göstermektedir. (Bak : Nihat Yavuz'un Yüksek Seçim Kurulu Kararları Işığında SEÇİM KANUNLARI, Açıklamalar, Yasalar ve Kararlar Kitabı - 1994)

31 Aralık 1999

5/1976 SAYILI 1976 SEÇİM VE HALKOYLAMASI YASASI

Kabul Tarihi: 3 Mart 1976

Yayın Tarihi: 13 Mart 1976

Kıbrıs Türk Federe Devleti Kurucu
Meclisi, aşağıdaki Yasayı yapar:

1. Bu Yasa, "1976 Seçim ve
Halkoylaması Yasası" olarak
isimlendirilir.

Kısa
isim

2. Bu Yasada metin başka türlü
gerektirmedikçe -
"Anayasa", Kuzey Kıbrıs Türk
Cumhuriyeti
Anayasasını anlatır.

Tefsir
12/1994

"Bakanlar Kurulu", Kuzey Kıbrıs
Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu
anlatır.

"Bakanlık", İçişleri ile görevli
bakanlığı anlatır.

"Belediye", Belediyeler Yasası
uyarınca kurulan yerel yönetim
birimini anlatır.

15/1980
12/1981
52/1989

"Belediye Başkanı", bu Yasa
kuralları uyarınca seçilen bir
belediye başkanını anlatır.

"Belediye Meclisi", bu Yasa kuralları uyarınca seçim yoluyla oluşturulan belediye meclisini anlatır.

"Belediye Meclis Üyesi", bu Yasa kuralları uyarınca belediye meclislerine seçilen meclis üyesini anlatır.

"Cumhurbaşkanı", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanını anlatır.

"Devlet", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletini anlatır.

"Devlet Radyo ve Televizyonu", 50/1983
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 25/1986
Anayasasınının 130. maddesi kuralları ile 54/1989
Bayrak Radyo Televizyon Kurumu Yasası 35/1993
uyarınca Devlet eliyle kurulan Bayrak 12/1994
Radyo ve Televizyonunu anlatır.

"Halkoylaması", Anayasaya, Yasaya veya Karara dayanarak yapılan halkoylamasını anlatır.

"İhtiyar Heyeti Üyesi", Köy Fasıl
İhtiyar Heyetleri Yasası kurallarına 244
göre oluşturulan İhtiyar Heyetlerinin 16/1972
bu Yasa uyarınca seçilen üyelerini 10/1974
anlatır. 17/1974
14/1975

"İlçe", Mülki Yönetim ve Bölümleri 9/1980
Yasası kuralları çerçevesinde ilçe 44/1983
olarak belirlenen mülki yönetim 12/1994
birimini anlatır.

"Kimlik Kartı", Kıbrıs Türk Federe Devleti kimlik kartını veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kimlik kartını veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti polis kimlik kartını anlatır. 12/1998

"Milletvekili", bu Yasa kuralları uyarınca seçilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi üyesini anlatır.

"Muhtar", Köy İhtiyar Heyetleri Yasasında tanımlanan ve yetki ve görevleri belirlenen ve bu Yasa Kuralları uyarınca seçilen muhtarı anlatır.

"Pasaport", Kıbrıs Türk Federe Devleti pasaportunu veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti pasaportunu anlatır. 12/1998

"Siyasal Parti", Siyasal Partiler Yasası kuralları uyarınca oy verme gününden en az doksan gün önce kurulup tüzel kişilik kazanan siyasi partileri anlatır. 10/1975
27/1981
18/1990
77/1991
12/1994

"Yurttaş", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşını anlatır.

BİRİNCİ KISIM

GENEL KURALLAR

BÖLÜM I - İLKELER

SK 3. Bu Yasa kuralları, Cumhurbaşkanlığı, milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği, muhtarlık, köy ihtiyar heyeti üyeliği seçimleri ile halkoylamasında uygulanır.

Yasanın uygulanacağı seçimler

- SK 4. (1) Seçimler ve halkoylamaları 2 serbest, eşit ve tek dereceli genel oy ilkelerine göre yapılır. Seçim ilke-leri
- (2) Seçmen oyunu kendisi kullanır.
- (3) Oy gizli verilir.
- (4) Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara geçirilmesi açık olarak yapılır.
- SK 5. Cumhurbaşkanlığı seçimi ile 4 halkoylamasında Devlet sınırları; milletvekilliği seçimlerinde her ilçe; belediye başkanlığı ile belediye meclisi üyeliği seçimlerinde her belediyenin sınırları; muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde her köyün veya mahallenin sınırları, bir seçim bölgesidir. Seçim bölge-leri 12/1981
- SK 6. Seçim ve halkoylamalarında, her 3 muhtarlık bir seçim çevresidir. Seçim çevresi
- SK 7. (1) Seçim ve halkoylamalarında, her 5 seçim çevresi gerektiği kadar sandık bölgesine ayrılır. Her sandık bölgesi için oy verme mahalli, mahallenin bağlı olduğu muhtarlık sınırları içinde saptanır. Sandık bölgesi 12/1981
- (2) Her sandık bölgesi esas itibarıyla üçyüz seçmeni kapsar.
- (3) Seçmen sayısı dört yüzü aşmayan seçim çevrelerinde, seçmenler oylarını bir sandıkta verebilirler.

SK 6,8 8. (1) On sekiz yaşını bitirmiş ve bu Yasa kuralarına uygun olarak seçmen kütüklerine kaydedilmiş kadın, erkek her Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yurttaşı seçmendir; seçme ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir. Seçmen nitelikleri

Ancak, kısıtlılar ve kamu hizmetlerinden yasaklılar seçmen olamazlar.

(2) On sekiz yaşını bitirmiş olanların saptanmasında, oy verme günü esas alınır. Oy verme günü belli olmadan yapılacak işlemlerde, Yüksek Seçim Kurulunun saptayacağı gün, yaşın saptanmasında esas alınır.

MSK 10, 11 9. (1) Yirmi beş yaşını bitirmiş kadın veya erkek her yurttaşı, aşağıdaki (2)'nci fıkrada belirlenen nitelikleri taşımak koşuluyla, bu Yasanın 3. maddesinde öngörülen seçimlerde seçilme hakkına sahiptir. Seçilebilme nitelikleri
12/1981
52/1991
12/1994

(2) Seçilebilme nitelikleri şunlardır:

(A) Kısıtlı olmamak;

(B) Yurt ödevini (Mücahitlik veya askerlik yükümünü) yasaların öngördüğü biçimde yerine getirmiş olmak veya yurt ödevinden bağışık tutulmuş olmak; 12/1994

(C) Oy verme gününden önce en az üç yıldan beri daimi ikametgahı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde bulunmak; 12/1994

(Ç) Beş yıldan fazla hapis cezasına çarptırılmamış olmak veya kasten adam öldürme, adam öldürmeye teşebbüs; uyuşturucu madde imal etme, ithal etme, tasarrufunda bulundurma, kullanma veya alıp satma; ırza geçme veya ırza geçmeye teşebbüs; dolandırıcılık; hileli iflas; rüşvet almak veya vermek veya hırsızlık suçlarından biriyle mahkum olmamış olmak.

12/1981
52/1991
12/1994

(3) Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, aday olacak kişilerin, yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilen nitelikler yanında, aşağıdaki bendlerde öngörülen nitelikleri de taşımaları gerekir:

12/1994

(A) Yüksek öğrenim yapmış olmak;

(B) Otuz beş yaşını doldurmuş

olmak;

(C) Türk ana ve babadan doğmuş

olmak;

(Ç) Oy verme gününden önce en az beş yıldan beri daimi ikametgahı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde bulunmak.

(4) Bu maddede öngörülen seçilebilme yaşının saptanmasında, oy verme günü esas alınır.

12/1994

10.(1) Cumhurbaşkanlığı ile Cumhuriyet Meclisi Seçim dönemleri beş yıldır.

Seçim
dönemi
4/1980
12/1994

(2) Cumhurbaşkanlığı seçim döneminin başlangıç günü, seçilen Cumhurbaşkanının göreve başladığı gündür. Cumhuriyet Meclisinin seçim döneminin başlangıç günü ise, milletvekillerinin ant içtikleri,

4/1980
12/1994

milletvekili genel seçim sonuçlarının Resmi Gazete'de yayımlanmasını izleyen onuncu gündür. Seçilenlerden bazılarının özürlü olarak bu günde göreve başlamamaları, bu kuralı değiştirmez.

(3) Belediye başkanlığı, belediye meclisi, muhtarlık ve ihtiyar heyeti seçim dönemleri dört yıldır.

4/1980
17/1990
12/1994

11. (1) Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği seçimlerinde seçim döneminin sona erdiği tarihten önceki altmışıncı gün seçimin başlangıç günüdür ve seçim döneminin son gününden önceki Pazar günü oy verilir.

Seçimle
rin ve
halkoy-
lamaşı-
nın
başlan-
gıç ve
oy
verme
günü
4/1980
12/1994

(2) Cumhurbaşkanlığı seçiminde, oy verme gününde herhangi bir aday, kullanılan geçerli oyların salt çoğunluğunu (yarıdan fazlasını) alamadığı takdirde, seçim, en çok oy alan iki aday arasında yedi gün sonraki Pazar günü yinelenir.

(3) Belediye başkanlığı, belediye meclisi, muhtarlık ve ihtiyar heyeti seçimlerinde seçimin başlangıç günü oy verme gününden önceki altmışıncı gündür ve seçim döneminin sona erdiği yılın Haziran ayında, Cumhuriyet Meclisince saptanan günde oy verilir.

4/1980
17/1990
12/1994

(4) Halkoylamasında, halkoylamasının başlangıç günü, halkoylaması yapılacağı'nın Resmi Gazete'de yayımlandığı günü izleyen gündür ve bu günü izleyen dördüncü Pazar günü halkoylaması için oy verme günüdür.

12/1981
12/1994

Ancak, halkoylaması yapılacağıının Resmi Gazete'de yayımlandığı günü izleyen üç ay içinde Cumhurbaşkanlığı veya milletvekilliği genel seçimi varsa halkoylaması için oy verme de, bu seçimlerin yapılacağı günde yapılır.

MSK
8

12.(1) Cumhuriyet Meclisi, seçimlerinin yenilenmesine veya bir yıl süreyle ertelenmesine karar verdiği takdirde, yenileme veya erteleme kararı Cumhuriyet Meclisi Başkanınca, karar tarihinden başlayarak en geç kırk sekiz saat içinde Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilân edilir. İlân tarihi, yenilenmesi kararlaştırılan milletvekili seçimlerinin başlangıç günüdür ve altmışıncı günden önceki ilk pazar günü oy verilir.

Cumhuriyet Meclisi seçimlerinin yenilenmesi ve ertelenmesi
12/1994

(2) Cumhuriyet Meclisi Seçimlerinin, Anayasanın 88. maddesi kuralları çerçevesinde Cumhurbaşkanınca yenilenmesine karar verilmesi halinde, bu Kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihi izleyen gün, yenilenmesine karar verilen Cumhuriyet Meclisi seçimlerinin başlangıç günüdür ve altmışıncı günden önceki ilk Pazar günü oy verilir.

13.(1) (A) Seçim dönemi bitmeden önce, Cumhurbaşkanının ölümü, istifası veya Anayasa Mahkemesince sağlık nedeniyle görevini devamlı yapamayacağına karar verilmesi nedeniyle Cumhurbaşkanlığının boşalması halinde, boşalma tarihini izleyen kırk beşinci günden önceki ilk Pazar günü oy verilir.

Boşalmalarda seçim
12/1994

(B) (A) bendi kurallarına göre boşalma hallerinde yapılan seçimde, Cumhurbaşkanlığı seçim dönemi yeniden başlar. 12/1994

(2) Muhtarlık ve belediye başkanlığında seçim dönemi bitmeden önce, herhangi bir nedenle boşalma olması halinde bu yerler, ara seçimlere kadar, halen üyelik görevini sürdürenlerin salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri bir üye ile vekaleten doldurulur. Üçüncü tura kadar seçilememesi halinde en yaşlı üye vekalet eder. 1/1980
12/1981
12/1994

Bu fıkra amaçları bakımından "üye", hale göre ihtiyar heyeti ve belediye meclisi üyeliğini anlatır.

MSK 7 14. (1) Cumhuriyet Meclisi, belediye meclisi ile ihtiyar heyeti üyeliklerinde boşalma olması halinde, derhal seçim yapılmaz. Bu gibi boşalmalar için yılda bir defa ara seçimi yapılır. Ara Seçimler 1/1980
4/1980
78/1991
12/1994

Ancak, milletvekilliği genel seçimlerine bir yıl kala milletvekili ara seçimi yapılmaz.

(2) Belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeliklerinde boşalma olması halinde, yeri boşalan üye hangi parti listesinden seçilmişse, boşalan üyeliğe, bağlı olduğu partiden aday olup seçilemeyenler arasından en çok oyu alan kişi seçilmiş olur. 78/1991
12/1994

Bu durumda, yeni üyenin görev süresi, ihtiyar heyeti veya belediye meclisi seçim dönemlerinin tamamlanması için geriye kalan süre kadardır.

4/1980
78/1991
12/1994

(3) Herhangi bir belediye meclisi ile ihtiyar heyetinin üye tam sayısının en az yarıdan bir fazlasının boşalması halinde, boşalan üyelikler için derhal ara seçim yapılır.

1/1980
78/1991
12/1994

Bu gibi ara seçimler için, boşalmanın ilan edildiği gün seçimin başlangıç günüdür ve altmışıncı günden önceki ilk Pazar günü oy verilir.

(4) Aday olmaması nedeniyle, herhangi bir belediye meclisi ile ihtiyar heyetinin üye tam sayısının en az yarıdan bir fazlasının doldurulmaması halinde, boş kalan üyelikler için genel veya ara seçimi izleyen dört ay içinde, boş kalan yerlerin doldurulması için ara seçimi yapılır.

29/1977
78/1991
12/1994

(5) Boşalan belediye başkanlığı ve muhtarlık için yapılan ara seçimlerde seçilenler, yerlerine seçildikleri belediye başkanı ile muhtarın seçim dönemlerinin tamamlanması için kalan süre kadar görev yaparlar.

78/1991
12/1994

(6) Ara seçimlerde her yılın Haziran ayı içerisinde Cumhuriyet Meclisince saptanan günde oy verilir; bu günden önceki altmışıncı gün seçimin başlangıç günüdür.

78/1991
12/1994

Ancak, ara seçimden üç ay önce veya sonra Cumhurbaşkanlığı seçimi veya milletvekilliği genel seçimi yapılacaksa, yalnızca o yıl için belediye meclisi veya ihtiyar heyeti üyeliklerindeki boşalmalar nedeniyle ara seçim, diğer seçimlerle aynı gün yapılır.

14A. Seçilenler, ilgili yasalarda açık kural bulunmaması halinde, istifalarını duruma göre, Yüksek Seçim Kurulu veya ilçe seçim kurulu başkanlarına sunarlar. İstifalar, Resmi Gazete'de ilân tarihinden başlayarak geçerlilik kazanır.

İstifaların sunulacağı makam ve geçerlilik
29/1977

14B. (1) (A) Seçim dönemi içinde iki ayı aşan, ancak altı aydan az bir süre kesintisiz olarak, ilgili ilçenin Kaymakamından izin almadan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini terkeden muhtarın veya köy ihtiyar heyetinden izin almadan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini terkeden köy ihtiyar heyeti üyesinin;

Muhtar veya köy ihtiyar heyetlerinde istifalar dışındaki boşalmalar
60/1988

(B) Seçim dönemi içinde izin alıp almadığına bakılmaksızın, altı ayı aşan bir süre, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini terkeden muhtarın veya köy ihtiyar heyeti üyesinin;ve

60/1988

(C) Bu Yasanın 9. maddesinin (2)'inci fıkrasının (ç) bendinde belirlenen suçlardan mahkum olan muhtar veya köy ihtiyar heyeti üyesinin; muhtarlığı veya köy ihtiyar heyeti üyeliği düşer ve ilgili yerler boşalmış sayılır.

60/1988
12/1994

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları çerçevesinde ortaya çıkan boşalmalar konusunda, ilgili Kaymakamlıklarca, Yüksek Seçim Kuruluna bildirimde bulunulur. Yüksek Seçim Kurulu, böyle bir bildirim aldıktan sonra ilgili yerleri boş olarak Resmi Gazete'de ilân eder ve ilân tarihinden başlayarak bu Yasanın Seçimle ilgili kuralları uygulanır.

60/1988

Ancak, muhtarlığı veya ihtiyar heyeti üyeliği boş ilân edilen kişi, ilân tarihinden başlayarak otuz gün içinde bu karar aleyhine ilçe seçim kuruluna başvurabilir. İlçe seçim kurulu, başvuru tarihinden başlayarak onbeş gün içinde karar verir. İlçe seçim kurulunun bu kararı ile ilgili itiraz ise, kararın tebliğ edildiği tarihten başlayarak üç gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna yapılabilir. Yüksek Seçim Kurulu on gün içinde karar verir.

BÖLÜM II - SEÇİM KURULLARI

SK 9	15. Seçim ve halkoylaması ile ilgili işler, seçim kurullarınca yürütülür.	Seçim işleri
SK 10	16. Merkezde bir Yüksek Seçim Kurulu, her ilçede bir ilçe seçim kurulu, seçim çevrelerine konacak her sandık için bir sandık kurulu kurulur.	Seçim Kurulları
SK 11	17. (1)Yüksek Seçim Kurulu, bir başkan, dört asli ve iki yedek üyeden oluşur.	Yüksek Seçim Kurulu

(2) Başkanın gaybubeti halinde, en kıdemli yargıç ona vekâlet eder. 1/1980

Gerek başkan gerek üyeler Yüksek Mahkeme tarafından, Devlet hizmetinde olan yargıçlar arasından, gizli oy ve salt çoğunlukla seçilir.

Ancak, Başkan ve bir üye Yüksek Mahkemenin Başkanı ve üyeleri arasından aynı yöntemle seçilir.

SK
12

18. Yüksek Seçim Kurulu için başkan ve üye seçimi, beş yılda bir Ocak ayının ilk haftasında yapılır.

Üye
seçimi
zamanı

Bu süre içinde üye sayısında azalma olursa derhal yeni seçim yapılır.

SK
13

19. Yüksek Seçim Kurulu, üye tam sayısı ile toplanır ve kararlarını salt çoğunlukla verir; oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı taraf üstün tutulur.

Karar
verme

Yüksek Seçim Kurulunun kesin kararları ile prensip kararları, en kısa zamanda, Resmi Gazete'de yayımlanır.

SK
14

20. Yüksek Seçim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

(1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti seçim bölgelerinde seçimin veya halkoylamasının güvenlik içinde

YSK'nın
görev ve
yetki-
leri
1/1980

düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün tedbirleri almak ve bu hususta gerekli genelgeleri zamanında yapmak, seçim ve halkoylaması işlerini denetlemek;

(2) İlçe seçim kurullarına oy sandıklarını ve bu Yasada öngörülen diğer seçim araç ve gereçlerini göndermek. 12/1981
12/1994

(3) Seçimlere katılan siyasal partilerin oy verme gününden en az doksan gün önce kurulmuş olup olmadığını ve tüzel kişilik kazanıp kazanmadığını incelemek ve seçime katılıp katılamayacağına karar vermek; 12/1994

(4) Kütük düzenleme işlerinin başlamasından seçim veya halkoylaması sonuçlarının kesinleşmesine kadar bu Yasada sözkonusu edilen işlemlerin gerektirdiği cetvel, alındı belgesi, tutanak, seçmen kartı gibi her türlü basılı kağıt ve defterlerin, uzmanların yardımı ile şekillerini saptayıp ihtiyaca yetecek sayıda bastırılmasını ve ilçe seçim kurullarına yollanmasını sağlamak; 12/1981

(5) İlçe seçim kurullarının kuruluşunu sağlamak, ilçe seçim kurullarının oluşumuna, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılacak itirazları, oy verme gününden önce ve itiraz konusunun gerektirdiği süratle, kesin karara bağlamak; 12/1994

(6) Adaylığa ait itirazlar hakkında Yasa gereğince kesin karar vermek;

(7) İlçe seçim kurullarınca oy verme günü işlemleri hakkında verilmiş olan kararlara karşı yapılan itirazları derhal inceleyip kesin karara bağlamak;

(8) İlçe seçim kurullarınca düzenlenen tutanaklara karşı yapılan itirazları inceleyip kesin karara bağlamak;

(9) Seçim ve halkoylamalarından sonra, kendisine süresi içinde yapılan, seçimin sonucuna etkili olacak ve o bölge seçiminin veya halkoylamasının veya seçilenlerin bir veya birkaçının tutanağının iptalini gerektirecek nitelikte itirazları, alt kurullara yapılan itirazların silsilesine ve sürelerine uygunluğunu araştırmaksızın inceleyip kesin karara bağlamak;

(10) İlçe seçim kurulları başkanlıklarınca seçim işlerinin yürütülmesi hakkında sorulacak hususları, derhal cevaplandırmak;

(11) Cumhurbaşkanlığı ile milletvekilliği aday beyanname ve listelerini alındı belgesi karşılığında almak;

(12) Aday beyanname veya listelerini ilân etmek; bunlar hakkında yapılacak itirazları incelemek bu beyanname veya listelerden geçerli olmayanlar hakkında karar vermek, geçici ve kesin aday listelerini yerlerine göndermek ve ilan etmek;

(13) Seçimlere, bu Yasa kurallarına ters bir biçimde yapıldığı yargısına vardığı müdahaleleri önlemek yönünde gerekli önlemleri almak; 12/1994

(14) Daimi seçmen kütükleri bürolarının çalışmalarını programlamak, yönlendirmek, yönetmek ve denetlemek; 12/1994

(15) Bu Yasanın 37. maddesinin (1)'inci fıkrası gereğince, sayım ve yazım sonuçlarını, seçimlere katılan siyasal partilere vermek; ve 12/1994

(16) Bu Yasa ile kendisine verilen başkaca görevleri yerine getirmek. 12/1994

SK
18

21. (1) İlçe seçim kurulları, Yüksek Seçim Kurulunun atayacağı bir yargıcın başkanlığında, bir başkan ve yargıçlar ile savcılar arasından atanan iki asli ve bir yedek üyeden oluşur. İlçe seçim kurulları 1/1980

Ancak, Başsavcı ve Başsavcı Yardımcısı bu fıkranın kapsamına girmezler.

(2) İlçe seçim kurullarına başkan ve üye atanması beş yılda bir Şubat ayının ilk haftasında yapılır. Bu süre içerisinde üye sayısında azalma olursa derhal yeni atama yapılır.

(3) İlçe seçim kurulları üye tam sayısı ile toplanır ve kararlarını salt çoğunlukla verir; kararlarda çekimsiz oy kullanılamaz.

(4) Başkanın herhangi bir nedenle bulunmayacağı durumlarda ona vekillik etmek üzere her kurul, kendisine bir başkan yardımcısı seçer.

(5) Her ne şekilde olursa olsun, boşalan üyeliklerin yerine yedek üye alınır.

SK
17

22.(1)Seçime katılan siyasal partiler ve bağımsız Cumhurbaşkanı adayları, ilçe seçim kurullarında birer temsilci bulundurabilirler. Bu temsilciler, kurulun bütün çalışma ve görüşmelerine katılırlar. Ancak oy kullanamazlar.

Siyasal
parti
temsil-
cileri
33/1990

(2) Görüşülen iş hakkında, siyasal parti temsilcileri görüşlerini bildirirlerse, kurul bunları da dinledikten sonra, kendi arasında işi görüşerek karar verir ve kararı temsilcilere bildirir.

(3) Siyasal parti ve bağımsız Cumhurbaşkanı aday temsilcilerinin toplantılara katılmamaları, işlerin görüşülmesini durduramaz.

33/1990

SK
20

23. İlçe seçim kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

İlçe
seçim
kurulla-
rının
görev ve
yetki-
leri

(1) İlçe bölgesinde seçimin veya halkoylamasının düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün tedbirleri almak ve seçim ve halkoylaması işlerini denetlemek;

(2) Sandık kurullarını kurmak;

(3) İlçedeki sandık kurullarına oy sandıklarını ve bu Yasada yazılı diğer seçim ve halkoylaması araç ve gereçlerini göndermek;

(4) Sandık kurullarının oluşturulmalarına, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları inceleyerek karara bağlamak;

(5) Sandık kurulları başkanlıklarınca, seçim ve halkoylaması işlerinin yürütülmesi hakkında sorulacak hususları derhal cevaplandırmak;

(6) İlçe bölgesindeki sandık kurullarından gelen tutanakları birleştirerek, ilçe seçim veya halkoylaması tutanağını düzenlemek ve bu tutanağı seçim ve halkoylaması işlerine ait diğer evrak ile birlikte Yüksek Seçim Kuruluna derhal teslim etmek;

(7) Cumhurbaşkanlığı ile milletvekilliği seçimleri dışındaki aday beyanname veya listelerini alındı belgesi karşılığında almak;

- (8) Bu Yasa ile kendisine verilen 12/1994
başkaca görevleri yerine getirmek.
- SK 24. Sandık kurulu, bir başkan ve
21 26. maddeye göre seçilen üyelere
oluşur. Sandık
Kurul-
ları
- SK 25. (1) İlçe seçim kurulu, sandığın
22 konacağı seçim çevresi içindeki veya
dışındaki kamu görevlileri arasında
bir sandık kurulu başkanı seçer. Sandık
kurulu
başkanı
- (2) Sandık kurulu başkanının
görevi başına gelmemesi halinde, kurul
aksine karar vermedikçe, yerine
üyelerden en yaşlısı başkanlık eder.
- SK 26. (1) Sandık kurulu üyeliklerinden
22, biri, ilçe seçim kurulu tarafından,
23 iyi ün sahibi olmakla tanınmış
seçmenler veya kamu görevlileri
arasından seçilir. Aynı yöntemle bir
de yedek üye seçilir. Sandık
kurulu
üylere
- (2) Sandık kurulu üyeliklerinden
ikincisi, ilçe seçim kurulu
tarafından, ihtiyar heyeti üylere
arasından ad çekme ile saptanır. Aynı
yöntemle bir de yedek üye seçilir.

(3) Yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkralarda belirtilen üyeliklere ek olarak, seçime katılan her siyasal parti ve bağımsız adayların birer temsilcisi de sandık kuruluna üye olur. İlçe seçim kurulu başkanı o ilçede seçime katılan siyasal partilere ve bağımsız adaylara her sandık için birer kişinin adını bildirmelerini tebliğ eder. Siyasal partiler ve bağımsız adaylar sandık kurulu üyesi olacak temsilcilerini beş gün içinde ilçe seçim kuruluna bildirmek zorundadırlar.

33/1990

(4) Sandık kuruluna seçilecek üyeler seçim bölgesi içinde bulunanlardan seçilir.

12/1981
12/1998

(5) Siyasal partilerin ve bağımsız adayların temsilci göndermekten kaçınması, belirtilen sürede isim bildirmemesi veya temsilcilerinin kuruldan çekilmesi işleri durdurmaz.

33/1990

(6) Asli üyelerin görev başına gelmemesi halinde, varsa yedekleri, göreve çağrılır.

(7) Bu madde kuralları gereğince yapılan seçim, ad çekme veya atamalar, tutanakla saptanır.

SK
24

27. Sandık kurulları başkan, asli ve yedek üyeleri, oy verme gününden 48 saat önce göreve başlarlar ve oy verme günü, seçim veya halkoylaması işleri bitinceye kadar çalışmaya aralıksız devam ederler.

Görev
süresi

SK 25 **28.** Sandık başı işlemlerini izlemek üzere, siyasal partiler ve bağımsız adaylar birer gözlemci gönderebilirler. Adaylar ve gözlemcileri

SK 26 **29.** Silahlı Kuvvetler Mensupları, Polis mensupları, bu Yasada öngörülen seçme ve seçilme niteliklerini taşımayanlar, milletvekilleri ve adaylar, bu Yasada belirlenen kurullarda görev alamazlar. Kurullarda görev alacaklar
12/1981
12/1994

SK 27 **30.** Yüksek Seçim Kurulu, ilçe seçim kurulları, sandık kurulları başkan, asli ve yedek üyeleri, göreve başlamadan önce, kurul önünde sırayla şöyle ant içerler: Ant içme

"Hiçbir etki altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim (veya halkoylaması) sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için görevimi yasalara göre, dosdoğru yapacağıma namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine ant içerim."

İKİNCİ KISIM
SEÇİM ÖNCESİ İŞLERİ
BÖLÜM I
SEÇMEN KÜTÜKLERİ

SK 28 **31.** Seçmen olan yurttaşların eksiksiz olarak yer aldıkları daimi seçmen kütüklerini ve bu kütüklere dayanılarak sandık seçmen listelerini hazırlamak, seçmen kartlarını Seçmen kütüğünün daimi-liği

düzenleyip dağıtmak ve Yasa ile verilen diğer görevleri yapmak üzere; her ilçede daimi seçmen kütükleri bürosu kurulur.

Seçmen kütükleri büroları seçimlerin başlangıç tarihinden seçim işlerinin bitmesine kadar bağlı buldukları seçim kurullarının bunun dışında kalan süre içerisinde de ilçe seçim kurulu başkanlarının yönetiminde ve her halde Yüksek Seçim Kurulunun denetiminde görev yaparlar.

32. Daimi seçmen kütüğü bürolarının araç, gereç, gerektiğinde personel ve diğer giderleri seçim ödeneğinden karşılanır.

Büro-
ların
seçim
gider-
leri

SK **33.** (1) Seçmenlik niteliğinin saptan-
34 masında ilke, seçmen kütükleridir.

Kütüğe
yazılma
ilke-
leri
12/1994

(2) Seçmen kütüğünde, seçmenin, adı, soyadı, kimlik kartı numarası, baba adı, ana adı, doğum yılı, doğduğu ilçe, kasaba, köy ve mahallenin adı ve daimi ikametgâh adresinin bulunması koşuldur.

(3) Her seçmenin, kütüğünde yazılı bulunduğu seçim çevresinde ve daimi ikâmet ettiği yere en yakın sandığa ait seçmen listesine yazılması ve o sandıkta oy vermesi ilkedir.

(4) Bir seçmen, birden çok seçmen kütüğüne ve sandık seçmen listesine yazılamaz ve birden fazla oy veremez.

(5) Sandık seçmen listesinde yazılı olmayan seçmen oy kullanamaz.

SK
38

34. (1) Belediye örgütü olan yerlerde, ilçe seçim kurulu denetimi altında, belediyeler, her seçim çevresi için, seçim kütüğüne esas olmak üzere, basit bir kroki düzenlemek zorundadırlar.

Seçim
çevresi
krokisi
ve
bina-
lar
cetveli

(2) Krokide:

(a) Seçim çevresinin sınırları ile, bu sınırlar içindeki sokakların adları ve her sokağın baş ve sonundaki binaların numaraları;

(b) Seçim çevresi, sokaklara ayrılmamış dağınık yapılardan ibaret ise, bu dağınık yapılar numaraları ile birlikte, okunaklı bir şekilde, gösterilir.

(3) Köylerde ve kroki yapılmasına teknik olanak bulunmayan şehir ve kasabalarda kroki yerini tutmak üzere her seçim çevresi için binalar cetveli düzenlenir. Binalar cetveli, ilçe seçim kurulu başkanının denetimi altında, şehir ve kasabalarda belediyelerce, köylerde muhtarlıklarca yapılır.

(4) Seçim çevresinde, numarası olmayan ve içinde insan oturan yerler bulunduğu takdirde, bu yerler numaralanır.

(5) Binalar cetveli ve numaralama işlerinin nasıl yapılacağı Yüksek Seçim Kurulunun genelgeleriyle saptanır.

- SK 38 **35.** 34. madde uyarınca her seçim çevresi için düzenlenen kroki ve binalar cetvelinin onaylı birer örneği, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, siyasal partilere, kütüklerin yazılma ve denetim işlemine başlamadan en az iki gün önce, alındı belgesi karşılığında verilir.
- SK 31 **36.** (1) Her seçim çevresi için bir daimi seçmen kütüğü düzenlenir. Daimi seçmen kütüklerinin ilk düzenlenmesinde, daimi seçmen kütüklerinin yıllık denetimlerinde, sandık seçmen listelerinin hazırlanmasında ve seçmen kartlarının düzenlenip dağıtılmasında ilçe seçim kurulu başkanları; mahalle ve köy muhtarları ile ihtiyar heyeti üyelerini görevlendirebileceği gibi bütün kamu görevlilerini de görevlendirebilir; dışardan da gerekli gördüğü kimseleri çalıştırabilir.
- (2) İlçe Kaymakamları, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları gereklerinin yerine getirilmesi konusunda istenen her türlü yardımı yapmakla yükümlüdürler.
- SK 33, 34, 36, 37 **37.** Daimi seçmen kütükleri aşağıdaki şekilde düzenlenir:
- (1) (A) Yüksek Seçim Kurulu tarafından saptanacak bir günde sokağa çıkma yasağı ilân edilir ve daimi seçmen kütüklerinin düzenlenmesi için bütün yurtta seçmen ve seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların sayım ve yazım işlemi aynı zamanda yapılır.
- Kroki ve cetvel-lerin parti-lere veril-mesi
- Kütük-lerin düzen-lenme ve denet-lenme-sinde görev-lendi-rile-cekler
12/1994
- Daimi seçmen kütük-lerinin düzen-len-işi
4/1980
12/1981
12/1994

(B) Yukarıdaki (A) bendi uyarınca seçmen yurttaşlar ile seçmen olmayan yurttaşları saptamak amacıyla yapılan sayım ve yazım işlemlerinin sonuçları, seçim çevreleri itibarıyla dökümler halinde seçime katılan bütün siyasal partilere verilir.

12/1994

(2) Sayım ve yazım işlemlerinde seçim kurulu başkanlarınca görevlendirilenler, krokiye göre, muhtarlığın bir sınırından başlayarak, sokak sokak ve bir sokağın önce tek numaralı, sonra çift numaralı binaları ve bina içinde, varsa muhtelif daireleri, muhtarlık çevresi içinde sayım ve yazımı yapılmamış hiçbir seçmen kalmamak üzere birer birer, sıra ile yazarak saptarlar. Krokisi yapılmamış bulunan seçim çevrelerinde bu iş binalar cetveline göre yapılır. Geniş olan muhtarlık bölgelerinde, sayım ve yazım işlemlerinin yukarıdaki kural gereğince yapılması görevliler arasında önceden düzenlenecek bir plana göre yürütülür.

(3) Kimlik kartı almak zorunluğunda olan onbir yaşını doldurmuş yurttaşlar sayım ve yazım günü yurttaşlık ve kimliklerini tereddütsüz ortaya koyacak kimlik kartını veya pasaportunu hazır bulundurmak ve ilgili formun doldurulabilmesi için bunu sayım ve yazım görevlilerine ibraz etmekle yükümlüdürler. Kaydı yapılanlar ilgili formu imza ederler, imza edemeyenlere parmak bastırılır.

12/1998

Onbir ve daha büyük yaştakilerden 12/1998 kimlik kartı veya pasaport ibraz edemeyenlerin kimlik ve yurttaşlık saptaması kendilerini tanıyan bir seçmen yurttaşın beyanına göre yapılabilir. Bu gibilerin kayıtlarının karşısına beyanı yapanın adı okunaklı surette yazıldıktan sonra, kimliği ve yurttaşlığı saptanan ile beyanı yapana ayrı ayrı imzalatılır. İmza edemeyenlere parmak bastırılır. Bu fıkraya uygun olarak kayıtları yapılan yurttaşlar, kayıt tarihinden başlayarak otuz gün içinde kimlik kartlarını veya pasaportlarını ilgili seçim bürosuna ibraz ederler. Kimlik kartlarını veya pasaportlarını ibraz edemeyenler kimlik kartı numaralarını bildirirler. Kimlik kartı ibraz eden yurttaşların kayıtları, kimlik kartlarına göre son şekline konur. Kimlik kartı numarasını bildirenler ile pasaportlarını ibraz edenlerin kayıtları ilgili dairedeki kayıtlar ile karşılaştırılır ve o kayıtlara uygunluğu sağlanır.

Onbir yaşını doldurmayan ve daha küçük yaştakiler için gerekli beyan en yakınları tarafından yapılır ve yine kayıtların karşısına beyanı yapanın adı okunaklı surette yazıldıktan sonra beyanı yapana imzalatılır.

Seçme yeterliliği ve ikâmet durumunun saptanmasında resmi belgeler esas tutulur. Gerektiğinde muhtar ve ihtiyar heyetlerinin kayıt ve özel bilgilerine de başvurulur.

(4) Her evde seçme yeterliliği 12/1998
olan ve o çevrede veya diğer
çevrelerde oy kullanmak hakkı olan
kimseler, o ev halkından bir veya
birkaçının önünde, seçmen kütüğüne
yazılır ve her seçmene, adının
karşısındaki imza yeri imzalatılır.
Ev halkından seçme yeterliliğini ve o
seçim çevresinde oy kullanma hakkını
haiz olup, o esnada yurt dışında
bulunanlar da, ev halkı tarafından
kimlik kartı veya pasaport veya
bunlardan herhangi birinin fotokopisi
veya faksı ibraz edilmek suretiyle
yazılır. Kimlik kartı veya pasaport
veya bunlardan herhangi birinin
fotokopisi veya faksı bulunmadığı
hallerde, bilirse kimlik kartı
numarası verilerek, ev halkı tarafın-
dan beyan yapılmak suretiyle de kayıt
işlemi yapılabilir. Beyanı yapanların
adı okunaklı surette yazıldıktan
sonra, beyanı yapana imzalatılır.
İmza edemeyenlere parmak bastırılır.
Bu fıkraya uygun olarak, kimlik kartı
ibraz edilmeksizin, kayıtları yapılan
yurttaşların kayıtları ilgili
dairedeki kayıtlar ile karşılaştırılır
ve onlara uygunluğu sağlanır.

(5) Sayım ve yazım işlemleri iki
şekilde yapılır:

(A) O seçim çevresinde ikâmet 12/1998
eden seçmenler, buldukları ve ikâmet
ettikleri yerin cadde veya sokak adı,
bina veya varsa daire kapı numarası,
seçmenin adı, soyadı, kimlik kartı
numarası, yoksa pasaport numarası,
baba adı, ana adı, doğum yeri ve
tarihi ile ikâmet ettikleri ilçe ve
muhtarlık bölgesi itibarıyla saptanır
ve kaydedilir.

(B) Sayım ve yazım günü, o çevrede bulunmasına rağmen başka bir seçim çevresinde ikâmet eden seçmenlerin, ayrı bir cetvele adı ve soyadı, kimlik kartı numarası, yoksa pasaport numarası, baba adı, ana adı, doğum yeri ve tarihi, hangi seçim çevresinde ikâmet ediyorsa, ikâmetgâhının bulunduğu ilçenin mahalle veya köyü, cadde, sokak adı, bina veya daire kapı numarası açık bir şekilde yazılarak saptanır.

12/1998

(6) Sayım ve yazım işlemleri bitince (5)'inci fıkranın (a) ve (b) bendlerine göre ayrı ayrı düzenlenen cetveller, ilk tasnif kademesinde toplanarak ilçe daimi seçmen kütükleri bürosuna tutanakla teslim edilir.

(7) Daimi seçmen kütükleri bürosunda toplanan cetveller, ilk olarak ikâmet edilen seçim çevresi başka bir ilçede bulunanlar bakımından ayrıma tabi tutularak, hemen o ilçe daimi seçmen kütüğü bürosuna tutanakla teslim edilir.

(8) İlçe daimi seçmen kütükleri bürosuna teslim edilen ve o ilçede ikâmet eden seçmenlere ait cetvellere ve o ilçede ikâmet etmeyip de sayım ve yazım esnasında başka bir ilçede bulunmaları nedeniyle, sayım ve yazımın yapıldığı ilçeden gönderilmiş bulunan cetveller seçim çevreleri itibarıyla ikinci bir ayrıma, tasnife ve birleştirmeye tabi tutularak, her seçim çevresi için ayrı bir daimi seçmen kütüğü düzenlenir.

12/1998

Daimi seçmen kütükleri o muhtarlık çevresindeki mahalle, sokak, ev kapı numarası, varsa daire numarasına göre, kroki ve binalar cetveli esas alınarak, sıraya konulur ve her seçmene birden başlanarak bir sıra numarası verilir.

Seçmen kütüğü; her seçmen için, seçim çevresi, mahalle, cadde veya sokak adı, bina, kapı numarası, apartman daire numarası, seçmen sıra numarası, seçmenin adı ve soyadı, kimlik kartı numarası, babasının adı, anasının adı, doğum yeri ve tarihi ve imzası yazılabilecek şekilde hazırlanmış cetvellerin doldurulması suretiyle düzenlenir.

(9) (A) Bu madde kuralları uyarınca yapılan sayım ve yazım işlemleri uyarınca seçmen kütüklerinin genelde ve ilçelere göre belirlenmesinde ve mükerrer yazım yapıp yapılmadığının saptanmasında bilgisayardan yararlanılabilir.

12/1994

(B) Yukarıdaki (A) bendi kuralları çerçevesinde yapılan bilgi işlem çalışmaları sonucu, bir seçmenin birden fazla yazımının yapıldığı saptandığı takdirde, durum düzeltilir ve bu durumdaki seçmenin yalnızca daimi ikametgâhının bulunduğu yer sandık seçmen listesindeki kaydı korunur.

12/1994

SK
33,
36

38. (1) İlgili Bakanlık,
(A) Yeni doğanların;
(B) Ölenlerin;
(C) Onbir yaşını doldurması
veya yeni yurttaş olması nedeniyle ilk
defa kimlik kartı çıkaranların; ve
(D) Yurttaşlıktan çıkanların
veya yurttaşlığı kaybedenlerin liste-
lerini üç aylık dönemler itibarıyla
ilgili daimi seçmen kütükleri bürosuna
göndermekle yükümlüdür.

Daimi
seçmen
kütükle-
rinin
denet-
lenmesi
ve
kütükler
üzerinde
yapıla-
cak
işlemler
1/1980
12/1998

(2) Daimi seçmen kütüklerine
kaydolmaları gerektiği halde, kaydol-
mamış seçmenler, kimlik kartlarını
veya pasaportlarını ve ikametgâhlarını
gösteren onaylı belgelerle bizzat;
yurt dışında bulunan seçmenler de,
devlet sınırları içinde ikâmet
ettikleri yeri bildirerek ve onaylı
kimlik kartı veya pasaport suretlerini
ekleyerek, ikâmetgâhlarının bulunduğu
yer daimi seçmen kütükleri bürosuna
dilekçe ile başvurdukları takdirde,
ikâmetgâhlarının bulunduğu seçim
çevresi daimi seçmen kütüğüne
kaydedilmek üzere, yeni kaydedilecek-
ler için düzenlenen cetvele dahil
edilirler.

12/1998

İkâmetgâhlarını başka bir seçim
çevresine nakleden seçmenler, o
çevrenin bağlı bulunduğu daimi seçmen
kütükleri bürosuna, kimlik kartlarını
veya pasaportlarını ve ikâmetgâhlarını
gösteren onaylı belge ile bizzat
başvurabilirler. Bunların önceki
ikâmetgâhları, aynı ilçenin başka bir
seçim çevresinde bulunduğu takdirde o
çevrenin daimi seçmen kütüğünden
çıkarılacak ve yeni ikâmet ettiği

çevrenin daimi seçmen kütüğüne eklenecekler için düzenlenen cetvellere ayrı ayrı dahil edilirler. Eğer, önceki ikamet yeri başka bir ilçe ise, durum derhal o ilçenin daimi seçmen kütükleri bürosuna bildirilir ve seçmenin kayıtlı olduğu seçmen kütüğünden çıkarılması için düzenlenen cetvele dahil edilmesi istenir. Alınacak cevaba göre de, seçmen yeni ikamet ettiği çevrenin kütüğüne eklenecekler için düzenlenen cetvele dahil edilir.

(3) Yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci 12/1998 fıkralar uyarınca daimi seçmen kütükleri bürosu, üç aylık dönemler itibarıyla kütüklerden silinecek veya kütüklere eklenecek seçmenlerin ayrı ayrı listelerini hazırlar. Bu listeler, daimi seçmen kütükleri ile birlikte, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bütün yurt için belli edilecek zaman ve sürelerde ve her halükârda üç aylık dönemler itibarıyla ilçe seçim kurullarınca incelenir. Kütüklerde, gerekli ekleme ve çıkar- malar ilçe seçim kurullarının kararları ile yapıldıktan sonra bu değişiklikleri de kapsayan seçmen kütüklerinin birer sureti siyasal partilere; seçim döneminde seçmen kütüklerinin birer sureti, istemeleri halinde bağımsız adaylara da gönderilir.

(4) Seçmenler, ilgili oldukları daimi seçmen kütüklerini inceleyebilirler.

12/1994
12/1998

38 A. Anayasa ve yasalara göre seçim dönemi bitmeden önce seçimin yenilenmesinin sözkonusu olması ve bu hususta Bakanlar Kurulu tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisine Tasarı sunulması ve bu hususun Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı tarafından Yüksek Seçim Kuruluna bir yazı ile duyurulması halinde, Yüksek Seçim Kurulu, daimi seçmen kütüklerinin bu Yasada öngörüldüğü şekilde, güncelleştirilerek hazırlanması için gereken işlemleri yapar.

Seçim dönemi bitmeden seçimin yenilenmesi halinde daimi seçmen kütüklerinin hazırlanması
46/1993
12/1998

38 B. (1) Daimi seçmen kütükleri bürolarında, her seçim çevresi için daimi seçmen kütükleri yanında, seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların kaydını içeren kütükler tutulur.

Seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların kaydo-
lunduğu kütükler üzerinde yapılacak işlemler
12/1998

(2) Seçim Mukayyitleri, bu Yasanın 38. maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca gönderilen listelerde seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşlar hakkında verilen bilgileri (1)'inci fıkrada bahsolunan kütüklere işlerler.

İkametgâhlarını değiştiren ve bunu bu Yasanın 38. maddenin (2)'nci fıkrası uyarınca, kütüklere kaydettiren aileler ile kütüklere kaydolunmaları gerektiği halde kaydolunmamış seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların aileleri, bu Yasanın 38. maddesinin (2)'nci fıkrasının gereklerini yerine getirerek seçmen yaşına ulaşmamış çocuklarının kendi seçim çevrelerine kaydı için ilgili büroya başvurabilirler. Seçim Mukayyitleri kütüklerde uygun görecekları işlemleri yaparlar.

SK
36

39. (1) Seçmenlerin sayım ve yazımında, kütüklerin denetlenmesinde ve evvelce kütüklere yazılmamış bulunan seçmenlerin yeniden yazım işlemlerinin yapılmasında siyasal partiler, her seçim çevresi için, sayım, yazım ve denetleme işi ile görevli kimselerin yanında birer gözlemci bulundurabilirler.

Siyasal
parti-
lerin göz-
lemci
bulundur-
ması

(2) Bu amaçla, ilçe seçim kurulu başkanı, siyasal partilerin ilçedeki örgüt başkanlıklarına, işlemlerin başlamasından önce, yazı ile bilgi verir. Bu yazıda, her seçim çevresinin kütük sayım, yazım veya denetiminde görevlendirilenlerin ad ve soyadları ile adresleri ve işe başlayacakları yer, gün ve saat bildirilir.

(3) Siyasal partiler, atadıkları temsilcilerini ve çevrelerini, ilçe seçim kurulu başkanlıklarına liste halinde bildirirler.

(4) Siyasal partilerce atanan temsilciler, parti bölge başkanlıklarından aldıkları belge ile gözlemcilik görevini yaparlar.

(5) Kütüklerin ilk sayım ve yazımı ile görevlendirilenler ve siyasal parti gözlemcileri, görev yaptıkları çevrede sayılıp yazılabilirler. Ancak, bu kural, kendilerinin daha önce yazılmamış bulunmaları halinde uygulanır ve cetvelin en sonuna yazılarak sayım ve yazımı yapan görevli ve partili gözlemciler tarafından imzalanır.

(6) Daimi seçmen kütükleri bürosu, (5)'inci fıkra uyarınca ve görevleri nedeniyle başka çevrede yazılmış olanları, ikametgâhlarının bulunduğu kendi çevrelerine kendiliğinden kaydeder.

40. (1) Kütüklerin denetlenmesinde, sandık seçmen listelerinin yazım ve düzenlenmesinde görevlendirilen kimseler, günlük çalışmalarının sonucunu bir tutanakla saptarlar.

Günlük
çalışma-
ların
saptan-
ması

(2) Denetleme ve yazım işle-
rine, siyasal parti gözlemcileri de
katılmış ise, tutanak bu
gözlemcilere de imzalatılır.

41. (1) Daimi seçmen kütükleri bürolarınca teslim alınan cetvellere göre derlenip düzenlenen kütüklerin, usulüne uygun ve eksiksiz hazırlanıp hazırlanmadığı, kroki ve binalar cetveli ve başka araçlardan faydalanılarak ilçe seçim kurulları başkanları tarafından denetlenir veya bu denetlemeyi, ilçe seçim kurulu başkanları kendi sorumlulukları altında yaptırırlar.

Cetvel-
lerin
teslimi
birleştii-
rilmesi,
daktilo
edilmesi,
denetim ve
onaylama
işlemleri

(2) İlçe seçim kurulu başkan-
ları, denetim işlemleri bitirilip,
eksiklikleri tamamlandıktan sonra,
daimi seçmen kütüklerini, daktilo
ile yeteri kadar nüsha yazdırır ve
her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip
imzaladıktan sonra, kütüğün
kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını
kütüklerin asıl ve nüshaları sonuna
yazıp onaylar.

(3) Kütük nüshalarının çoğaltılmasında çalışan görevliler, günlük çalışmalarının sonucunu bir tutanakla saptar ve o gün yazılan kütük nüshalarının altını imza ederler.

(4) İlçe seçim kurulu başkanı, kütüklerin aslı ile bir nüshasını daimi seçmen kütükleri bürosunda saklatır, bir nüshasını ilçe seçim kuruluna verir, birer nüshasını da, siyasal partilere alındı belgesi karşılığında verir.

(5) İlçe seçim kurulları başkanları, 38. madde uyarınca yapılan düzeltme ve ekleme işlemlerinden sonra da bu maddede öngörülen işlemleri yapar ve yaptırır. Siyasal partilere verilmiş kütük nüshaları da istekleri üzerine son şekline göre düzeltilir.

SK
39

42. İlçe seçim kurulu, bu Yasanın 41. maddesi uyarınca kendisine verilen kütük nüshası üzerinden, bu Yasanın 7. ve 33. maddelerindeki ilkeleri gözönünde tutarak o ilçede yapılacak seçim veya halkoylaması için oy verme gününden önce, Yüksek Seçim Kurulunca belli edilecek süre ve zaman içerisinde, sandık bölgelerini saptar ve seçmenleri, sandık seçmen listelerine ayırır.

Daimi
seçmen
kütüğünün
sandık
seçmen
listelerine
bölünmesi

12/1998

Seçmenler, sandık seçmen listelerine, soyadlarına göre alfabetik sıralamaya konarak yazılırlar. Listeler her seçmen için cadde veya sokağın adı, bina, kapı numarası, apartman daire numarası, kütük sıra numarası, seçmenin adı ve soyadı, kimlik kartı numarası, baba adı, ana adı, doğum yeri, doğum tarihi ve imzası yazılabilecek şekilde düzenlenir. İlçe seçim kurulu başkanı, bu suretle yeter sayıda hazırlanan sandık seçmen listesinin her sayfasını ayrı ayrı mühürleyip imzaladıktan sonra listenin kapsadığı sayfa ve seçmen sayısını sonuna yazarak onaylar.

SK
43

43. (1) İlçe seçim kurulu başkanı, sandık seçmen listelerinin hazırlanmasından sonra, her seçim çevresinin kaç sandığa ayrıldığını, bu sandıkların numaralarını, her sandığın hangi sokakları veya mahalle ve sokakların hangi kısmını içine aldığını, o sandıklardan herbirine, kütüğün hangi numarasından hangi numarasına kadar olan seçmenlerin oy atacağını gösteren, sandık sayısınca birer cetvel yaparak bunların 44. madde uyarınca, asılacak sandık seçmen listesinin yanına astırır.

Sandık
seçmen
listesi

(2) Sandık seçmen listelerinin onaylı üçer nüshası, en geç asılacağı güne kadar, örgütü bulunan yerlerde, siyasal partilerin ilçe başkanlıklarına, alındı belgesi karşılığında verilir.

12/1981

Ancak siyasal partiler oy verme gününden en az 60 gün önce yazılı istemde bulunmaları halinde istedikleri kadar onaylı nüshayı Yüksek Seçim Kurulunca saptanacak ücret mukabilinde alabilirler.

SK 40 44. (1) Sandık seçmen listeleri, her seçimde, oy verme gününden önce en geç otuz beşinci gün; her halkoylamasında, halkoylaması ile ilgili kararın açıklanmasından başlayarak en çok üçüncü gün, ait oldukları mahalle veya köylerde, halkın kolaylıkla görüp okuyabileceği yerlere asılır. Bunların asıldıkları tarih ve yerler, seçim çevrelerinin ayrıldığı sandık bölgelerini gösteren cetvel ile birlikte, gazete, radyo ve alışılmış yerel araç ve usullerle ilân edilir.

Sandık seçmen listelerinin asılması

(2) Listelerin hangi tarihlerde ve nerelerde asıldığı, ilânın ne suretle yapıldığı, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından görevlendirilen kimselerce bir tutanakla saptanır. Listelerin askıdan indiriliş tarihi de ayrı bir tutanakla saptanır. Bu tutanaklar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ayrı bir dosyada saklanır.

SK 40 45. (1) İlçe seçim kurulu başkanı, sandık seçmen listelerinin asıldıkları tarih ve yerleri, bir yazı ile Kaza idare amirliğine derhal bildirilir.

Sandık seçmen listelerinin korunması

(2) Asılı kaldıkları sürece, sandık seçmen listelerinin korunmasından, Kaza idare amirlikleriyle Devletin güvenlik kuvvetleri sorumludur.

SK
40

46. (1) İlçe seçim kurulu başkanı, askı devam ettiği sürece, incelemeleri kolaylaştırmak ve itirazları kaydetmek üzere muhtar veya ihtiyar heyeti üyelerinden veya bu iş için görevlendirilmiş kimselerden birinin, başvurular için uygun düşen belli saatlerde askı yerinde devamlı olarak hazır bulunmasını sağlar ve durumu askı yerinde ilân eder.

Askı
yeri
görev-
lisi
12/1981

(2) Askıya çıkan sandık seçmen listelerine, asılı kaldığı süre içinde, listelerin bulunduğu yerde askı yeri görevlisine veya ilçe seçim kuruluna, Yüksek Seçim Kurulunun hazırlayacağı basılı form üzerinde itiraz edilebilir veya başvurulabilir.

12/1981

İtiraz ve başvurular, seçmenlerin kendileri veya yurt dışında bulunan ev fertleri için yapılabileceği gibi; ismi listede olmaması gerektiği halde var olan veya var olması gerektiği halde var olmayan seçmenler için bizzat kendileri, herhangi bir yurttaş veya siyasal partiler tarafından da yapılabilir.

(3) Adı seçmen listesinde bulunan seçmenlere, o sandık seçmen listesinde adı bulunduğu için yapılan itiraz derhal ismi itiraz edilene de bildirilir. İtiraz Yüksek Seçim Kurulunun hazırlayacağı basılı form üzerinde yapılır ve itiraz edene bir de alındı belgesi verilir. İtiraz edilen kişi, kendisini yazılı olarak savunabileceği gibi, isteği üzerine ilçe seçim kurulunun saptayacağı günde bizzat veya bir vekil aracılığı ile kendini Kurul önünde savunabilir. Her iki halde ilgili delilleri de ibraz eder.

12/1981

12/1981

(4) Adı seçmen listesinde bulunmadığı için bizzat seçmen, herhangi bir yurttaş veya bir siyasal parti tarafından; adının o sandık seçmen listesine geçirilmesi için başvurulabilir. Başvuru Yüksek Seçim Kurulunca hazırlanacak basılı form üzerinde olur ve bu forma ilgili yazılı deliller de eklenir. Başvuruyu yapana bir alındı belgesi verilir.

Başvuruları alan ilçe seçim kurulu, kimler için başvuru yapıldığını ve bu başvuruların incelenip karara bağlanacağı günü Resmi Gazete'de ilân eder. O gün başvuru sahipleri, vekilleri ve siyasal parti temsilcileri de hazır bulunurlar ve savunmalarını veya itirazlarını yaparlar.

12/1981

(5) İlçe seçim kurulu başkan ve üyeleri, bu madde uyarınca yapılan başvuruları tetkikte, yargıç sıfatı ile hareket ederler ve kararları kesindir.

12/1981

(6) Bu madde amaçları bakımından "yazılı delil", kimliğini ve yurttaşlığını belgelemek bakımından kimlik kartını veya pasaportu; daimi ikâmetgâhı saptama bakımından, daimi ikâmetgâhının bulunduğu muhtarlıktan, muhtar ve iki ihtiyar heyeti üyesinin imzasını ve muhtarlık mühürünü taşıyan yazılı bir belgeyi anlatır.

12/1994

12/1998

SK
45

47. İlçe seçim kurulu başkanı nezdindeki seçmen kütüğünün aslı ile daktilo edilmiş nüshasını ve sandık seçmen listelerini, siyasal partiler, her zaman inceleyebilirler.

Kütüğün siyasal partilerce incelenmesi

SK 40 48. Her seçim çevresinde, sandık seçmen listeleri, her seçim veya halkoylaması için askıya alındıkları zaman yedi gün süre ile asılı kalır. Askı süresi

SK 43 49. (1) Askı süresi sona erdikten veya itirazlar üzerine verilen kararlar ve bu kararlara göre yapılan işlemler tamamlandıktan ve gerekli düzeltmeler kütüklerde ve bunlara uygun olarak sandık seçmen listelerinde yapıldıktan sonra, sandık seçmen listeleri kesinleşir. Sandık seçmen listelerinin kesinleşmesi

(2) Düzeltme işlemleri, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onaylanır. Düzeltme olmamış ise bu husus, sandık seçmen listelerinin sonuna kaydedilir.

(3) Siyasal partilere verilmiş olan sandık seçmen listeleri de, son şekline göre düzeltilir.

(4) Sandık seçmen listelerinin, kesinleşmeye ilişkin süreler saklı kalmak üzere, en geç oy verme gününden önceki yirminci gün akşamına kadar tamamlanmış olması şarttır. Halkoylamasında bu süre, oy verme gününden önceki üçüncü günün akşamına kadardır.

(5) Kesinleşen sandık seçmen listeleri üzerinde, yapılacak hangi seçim veya halkoylaması için askıya çıkartılmışsa, o seçim veya halkoylamasına ait işlemlerin bitmesine kadar hiçbir değişiklik yapılmaz.

- SK 44 **50.** (1) Seçmen kütüğünde kayıtlı her seçmene, bir seçmen kartı verilir. Seçmenin oy kullanacağı sandık değiştirilirse o seçmene, yeni bir seçmen kartı verilir. Seçmen kartı 12/1998
- (2) Seçmen kartında, seçmenin hangi seçim çevresinde hangi sandıkta oy vereceği gösterilir. Bundan başka, seçmen kartına, seçmenin adı, soyadı ve ikâmet ettiği yer yazılır. 12/1998
- SK 44 **51.** (1) Seçmen kartları, kesinleşmiş sandık seçmen listelerinden, ilçe seçim kurulu başkanları tarafından hazırlatılır. Seçmen kartları ya posta vasıtasıyla ya da görevlendirilecek kişiler vasıtasıyla dağıtılır. Seçmen kartlarının dağıtılması 12/1994 12/1998
- (2) Seçmen kartları, bunları dağıtmakla görevlendirilecek olanlara alındı belgesi karşılığında verilir. Alındı belgeleri, ilçe seçim kurulu başkanlarınınca sıra numarasına göre bir dosyada saklanır. 12/1998
- Görevliler seçmen kartlarının dağıtım işlemini Posta Dairesinin mektup dağıtma usulüne uygun olarak yaparlar.
- (3) Seçim ve halkoylamasında oy verme gününden üç gün öncesine kadar dağıtılamayan veya alınmayan kartlar ilçe seçim kurulu başkanlarına listesi ile birlikte geri verilir. Bu kartları, ilgililer ilçe seçim kuruluna bizzat başvurarak alabilirler. 12/1998

(4) Seçmen kartlarının hazırlanmasında ve dağıtılmasında, ilçe seçim kurulu başkanları bu Yasanın 36. maddesinde yazılı yetkiyi kullanabilirler.

12/1998

BÖLÜM II - ADAYLIK

MSK
4,5

52. (1) (A) Bu Yasanın 37. maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca yapılan son seçmen ve seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların sayım ve yazım işlemi ile belli olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti nüfusuna, seçimin başlangıç tarihinden önceki son üç aylık dönem bitimine kadar, gerek seçmen ve gerekse seçmen yaşına ulaşmamış yurttaşların sayısında meydana gelen değişiklikler işlendikten sonra elde edilen nüfus sayısının, Anayasada belirlenen milletvekili sayısına bölünmesi suretiyle elde edilen rakam esas alınarak her ilçenin çıkaracağı milletvekili sayısı, ilçe nüfusunun bu rakama bölünmesiyle saptanır. Bu suretle hesaplanan milletvekillerinin sayısı, Anayasada belirlenen milletvekili sayısını bulmadığı takdirde, artık nüfus bırakan ilçeler, artıkların büyüklüğüne göre sıraya konur ve ilk hesapta ilçeler arasında, bölüştürülmemiş bulunan milletvekillerini bu sıraya göre dağıtılır. Son kalan milletvekilliğinin verilmesinde, iki veya daha fazla ilçenin eşit nüfus artışı göstermesi halinde, bunlar arasında ad çekilir.

Seçilecek kimse-
lerin
sayısı-
nın
saptan-
ması
12/1981
19/1985
12/1994
12/1998

(B) Yüksek Seçim Kurulu, seçimin başlangıç tarihinden on beş gün önce; seçimin yenilenmesi halinde ise, yenileme kararının Resmi Gazete'de ilânını izleyen üç gün içinde, her ilçenin nüfusunu ve nüfusuna göre çıkaracağı milletvekili sayısını, yukarıdaki (A) bendinde belirlenen ilkelere uygun olarak saptar ve Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle ilân eder.

12/1994
12/1998

(2) Belediye meclisi ile ihtiyar heyeti üyeliklerinin sayısı, Belediyeler Yasası ile Köy İhtiyar Heyetleri Yasası kuralları çerçevesinde, seçimin başlangıç tarihinden on beş gün önce, Yüksek Seçim Kurulu tarafından saptanır ve Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilân edilir.

51/1995
Fasıl
244
16/1972
10/1974
17/1974
14/1975
12/1994
12/1998

Belediye meclisi üye sayısı saptanmasında bu maddenin (1)'inci fıkrasının (A) bendi kuralları uyarınca elde edilen nüfus esas alınır.

MSK
12

53. (1) Seçilme yeterliğine sahip her Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yurttaşı, Cumhurbaşkanlığına, milletvekilliğine, belediye başkanlığına, belediye meclisi üyeliğine, muhtarlığa ve ihtiyar heyeti üyeliğine adaylığını koyabilir.

Aday
olabi-
lecek-
ler

(2) Siyasal partiler, bütün seçimlerde aday gösterebilirler. Ancak gösterecekleri aday sayısı, o seçimde seçilecek kimselerin sayısını aşamaz.

MSK
16

54. (1) Siyasal partiler ortak liste halinde aday gösteremezler. Adaylıklarını bağımsız olarak koyan kişiler de ortak liste yapamazlar.

Aday
liste-
leri

(2) Siyasal partilere kayıtlı olmayan kimselerin, herhangi bir siyasal parti tarafından aday gösterilmeleri, kendilerinin yazılı iznine bağlıdır.

(3) Bir siyasal partinin aday listesine giren kimse, diğer bir siyasal parti tarafından ayrıca aday gösterilemez.

MSK
16

55. Siyasal partiler, seçimlerde gösterecekleri adayları, yasaya uygun kendi tüzük ve yönetmeliklerinde gösterilen biçimde, en geç oy verme gününden önceki kırkıncı güne kadar saptarlar.

Siyasal
parti
adayları

Ancak, 13. maddeye göre yapılacak seçimlerde siyasal partiler adaylarını en geç oy verme gününden önceki otuz ikinci güne kadar saptarlar.

MSK
17

56. (1) Yüksek Seçim Kurulu ile ilçe seçim kurulları başkan ve üyeleri hiçbir seçimde aday olamazlar, aday gösterilemezler ve seçilemezler.

Adaylı-
ğını
koyama-
yacak
olanlar

(2) Yukarıdaki fıkrada yazılı görevlerden, ancak adaylığını koyacak olanlar çekilebilirler. Adaylığı tercih edenler bu tercih haklarını, seçim kurullarında görev kabul ettikten sonra kullanamazlar.

Adaylığı tercih edenler, kamu görevlileri için konan kayıtlara bağlı olurlar.

(3) İkinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları Cumhurbaşkanlığına aday olan Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyeleri derhal görevlerinden çekilmek zorundadırlar.

(4) İkinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları, o ilçe sınırları içinde yapılacak bir seçimde aday olan ilçe seçim kurulları başkan ve üyeleri derhal görevlerinden çekilmek zorundadırlar.

(5) İkinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları, Cumhurbaşkanlığından başka bir mevkiye aday olan Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyeleri, bu akrabaları için Kurula gelen konularda oy kullanamazlar.

MSK
18,
19

57.(1) Kamu görevlilerinin aday olması, kamu görevinden çekilme koşuluna bağlanamaz.

(2) (A) Yargıçlar, savcılar, silahlı kuvvetler mensupları ile polis mensupları, mesleklerinden çekilmedikçe aday olamazlar ve seçilemezler.

Kamu
Görev-
lileri-
nin
adaylı-
ğı
12/1994

(B) Silahlı kuvvetler mensupları ile 12/1994 polis mensupları, Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile milletvekilliği genel seçimlerinde ve yerel yönetim genel seçimlerinde, seçimin başlangıç gününden iki ay önce; yenilenen veya ertelenen Cumhuriyet Meclisi seçimlerinde, Cumhurbaşkanlığının boşalması nedeni ile yapılan seçimlerde, Belediye Meclisleri ile İhtiyar Heyetlerinin üye tamsayılarının yarısından bir fazlasının boşalması nedeniyle yapılan seçimler ile bu Yasanın 143. maddesinin (3)'üncü ve (4)'üncü fıkraları gereğince yapılan seçimlerde, adaylık için 58. maddede saptanan başvurma gününden önce, altıncı güne kadar ayrılma isteğinde bulunmadıkça veya mesleklerinden çekilmedikçe, görevli oldukları veya emirleri altındaki güvenlik kuvvetlerinin bulunduğu seçim bölgesinden adaylıklarını koyamazlar, aday gösterilemezler ve seçilemezler.

(3) Aday olacak olan kamu görevlileri, adaylıklarının kesinleşmesinin ertesi günü izne çıkmış sayılırlar ve bağlı oldukları daire veya bakanlığa, bu hususu yazı ile bildirirler.

İzin, seçim sonuna kadar devam eder; aday olan kişinin ödenekli izin hakkı yoksa izninin tümünü veya ödenekli izin hakkı seçim sonuna kadar yeterli değilse izninin geriye kalan kısmını ödeneksiz olarak kullanır.

(4) Bu madde amaçları bakımından "kamu görevlisi" devlet hizmetinde bulunan ve Siyasal Partiler Yasasının 10. maddesinin kapsamına giren kamu görevlilerini anlatır.

(5) Bu madde amaçları bakımından kamu iktisadi teşebbüslerinde, kamu kuruluşlarında ve kooperatif kuruluşlarında çalışanlar kamu görevlisi sayılırlar ve adaylıkları için çekilme koşuluna bağlanamazlar. Bu gibilerin izin durumu kamu görevlilerininin bağlı bulunduğu kurallara göre düzenlenir.

12/1981

MSK
20,
21

58. (1) Adaylık için, oy verme gününden önceki otuz yedinci gün, Devlet daireleri için uygulanan çalışma saati sonuna kadar başvurulur.

Adaylık
için
başvur-
ma

Ancak, 13. maddeye göre yapılacak seçimlerde başvurma, oy verme gününden önceki otuzuncu gün, Devlet daireleri için uygulanan çalışma saati sonuna kadar yapılır.

(2) Cumhurbaşkanlığı adaylığı için başvurma, adayın kendisi veya kendisini aday gösteren siyasal parti tarafından alındı belgesi karşılığında Yüksek Seçim Kuruluna yapılır.

(3) Milletvekilliği seçimleri için aday veya aday listesi için başvurma, alındı belgesi karşılığında Yüksek Seçim Kuruluna yapılır.

(4) Siyasal partiler, Cumhurbaşkan, milletvekili, belediye başkanı, belediye meclisi üyesi, muhtar ve köy ihtiyar heyeti üyesi aday olarak gösterdikleri adaylardan bu Yasanın adaylık için aradığı koşul ve nitelikleri haiz olduklarını belirten ve partiden aday olarak gösterilmeyi kabul

12/1981

12/1998

ettiklerini ve başka partiden aday gösterilmeyi kabul etmediklerini gösteren bir beyan alırlar ve bu beyanları aday listelerine eklerler. Aday listelerinde gösterilen adayların doğum yerleri, doğum tarihleri ve anne ve baba adı ve soyadları da siyasal partiler tarafından Kurula bildirilir. Aday listelerinde gösterilen adaylar ile ilgili aşağıdaki belgeler de listelere eklenir:

(A) Polis karakter belgesi.

12/1998

Siyasal partiler veya adaylar Polis Genel Müdürlüğüne veya ilgili seçim bölgesindeki polis müdürlüklerine müracaatla bu belgeyi alabilirler.

(B) Cumhurbaşkanı adaylığı için en az beş yıl; milletvekili, belediye başkanı, belediye meclis üyesi, muhtar ve köy ihtiyar heyeti üyesi adaylığı için ise en az üç yıldan beri daimi ikâmetgâhının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde olduğuna dair muhtar belgesi.

(C) Kimlik kartı veya fotokopisi.

(Fotokopi sunulması halinde aslı Kurula gösterilir.)

(Ç) Yurt ödevini yaptığını veya bundan muaf tutulduğunu gösteren belge veya fotokopisi. (Fotokopi sunulması halinde aslı Kurula gösterilir.)

(5) Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimleri dışındaki herhangi bir seçim için aday veya aday listesi için başvurma, alındı belgesi karşılığında ilçe seçim kuruluna yapılır.

12/1981

(6) Bağımsız adayların adaylık için başvurmaları, ilgili seçim bölgesinin ilçe seçim kuruluna, bu Yasanın adaylık için aradığı koşul ve nitelikleri haiz olduğunu veya olduklarını belirten bir yazı ile yapılır. Bağımsız adaylar da bu maddenin (4)'üncü fıkrasının (A), (B) (C) ve (Ç) bendlerinde açıklanan belgeleri başvurularına eklerler. Kurul başkanlığı başvurmanın alındığına dair bir belge verir, başvurmayı ilân eder ve derhal Yüksek Seçim Kuruluna bildirir.

12/1981
12/1998

(7) Yüksek Seçim Kurulu yapılan başvurmaları derhal ilçe seçim kurullarına bildirir. Yüksek Seçim Kurulu bütün başvurmaları, ilçe seçim kurulları da kendi bölgelerine ait olanları alışılmış araçlarla, geçici olarak ilân ederler.

12/1981

MSK 16 **59.** Milletvekili seçimlerinde, bir kimse, birden fazla seçim bölgesi için aday olamaz, gösterilemez ve seçilemez.

Bir bölge-
den
adaylık

MSK 23 **60.** (1) Yüksek Seçim Kurulu, Cumhurbaşkanlığı adayları hakkında yaptığı inceleme sonunda, bu Yasada yazılı adaylık koşullarında eksiklik veya aykırılık bulunduğunu görürse, durumu, ilândan başlayarak iki gün içinde başvuran kişiye veya bağlı olduğu partinin genel merkezine, alındı belgesi karşılığında bildirir.

Başvur-
maların
incelen
mesi

(2) İlçe seçim kurulları, kendi bölgelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonucunda, bu Yasada yazılı adaylık koşullarında eksiklik veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu ilândan başlayarak iki gün içinde alındı belgesi karşılığında başvuran kişiye veya bağlı olduğu partinin genel merkezine ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

MSK
24

61. (1) Adaylıklar, oy verme gününden önceki yirmi sekizinci gün ve 13.maddeye göre yapılacak seçimlerde yirmi birinci gün kesinleşir.

Adayla-
rın
ilânı

1/1980

(2) Adaylar kesinleştikten sonra, Yüksek Seçim Kurulu, bütün adayları, oy verme gününden önce yirmi yedinci gün; bu Yasanın 13. maddesine göre yapılacak seçimlerde ise yirminci gün, seçim bölgeleri itibarıyla, Devlet Radyo ve Televizyon aracılığıyla ve Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle ilân eder.

12/1994

(3) İlçe seçim kurulları da kendi seçim bölgelerindeki adayları, ilçe seçim kurulu kapısına asılmak suretiyle ilân ederler.

1/1980
12/1981

62. Herhangi bir seçimde, kesinleşen adayların sayısı, seçilmesi gereken kişi veya kişilerin sayısına eşit veya daha az olması halinde, Yüksek Seçim Kurulu, bu Yasa uyarınca ondan sonra yapılması gereken işlemleri durdurur; aday veya adayların seçildiğini ilân eder.

Adayla-
rın
seçil-
miş
sayıla-
cağı
haller
12/1981

Bu suretle seçilmiş ilân edilenlere tutanakları partili iseler parti merkezine, bağımsız iseler adreslerine gönderilir.

MSK
25

63. (1) (a) Milletvekilliği, belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeliği aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna veya ilçe seçim kuruluna verilmesinden sonra adaylıktan çekilme veya adaylığa aykırılık, seçim sonuna kadar dikkate alınmaz ve o adayın bulunduğu listede değişiklik yapılmaz.

Aday-
lıktan
çekil-
me,
Aday-
lığa
aykırı-
lık ve
ölüm
12/1981

Ancak bu gibiler, seçim sonunda, seçilmiş bulunurlarsa, çekilmeleri veya adaylığa aykırılıkları hüküm ifade eder ve yerlerine, listede sıra itibarıyla kendilerinden sonra gelenler seçilmiş olur.

(b) Ölüm halinde dahi listede değişiklik yapılamaz ve yukarıdaki fıkra kuralları uygulanır.

(2) Cumhurbaşkanlığı, belediye başkanlığı veya muhtarlık adaylarından bazıları adaylıktan çekilir veya adaylığa aykırılığı saptanır veya ölür ve aday sayısı bire inerse, Yüksek Seçim Kurulu, bu Yasa uyarınca ondan sonra yapılması gereken işlemleri durdurur ve o adayın seçilmiş olduğunu ilân eder.

Bu suretle seçilmiş ilân edilen adaya, tutanağı, partili ise parti merkezine, bağımsız ise adresine gönderilir.

Ancak, Cumhurbaşkanlığı aday sayısı ölüm nedeniyle bire inerse, Yüksek Seçim Kurulu tüm seçim işlemlerinin durduğunu ilân eder ve Esas Yasanın 13. maddesi uyarınca seçim yapılması için gerekli karar ve önlemleri alır.

64. Siyasal partilerin, adaylarını seçmek için yapacakları her türlü Kurultay, Kongre, Genel Kurul ve sair kapalı salon toplantıları izne bağlı değildir.

Aday
saptama
toplantıları

Ancak, bu gibi toplantılar için bir gün önceden en yakın polis karakoluna haber verilir. Köylerde muhtara veya vekiline haber vermek yeterlidir.

BÖLÜM III SEÇİM VE HALKOYLAMASI PROPAGANDASI

SK 49 65. (1) Seçimlerde ve halkoylamasında propaganda, bu Yasa kuralları içinde serbesttir.

Propa-
ganda
serbest
liği ve
süresi

(2) Propaganda, seçimlerde oy verme gününden önceki yirmi altıncı günün sabahında; bu Yasanın 11. maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca yapılacak seçimde derhal; 13. maddeye göre yapılacak seçimlerde ise, oy verme gününden önceki on dokuzuncu günün sabahında; halkoylamasında, halkoylaması kararının ertesi günü sabah başlar ve oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inde sona erer.

12/1994

(3) Seçimlerle ilgili yapılan kamuoyu yoklamaları veya kamuoyu araştırmaları, oy verme gününden en az onbeş gün öncesine kadar yayımlanabilir; onbeşinci günden sonra hiçbir şekilde yayımlanamaz, ilân edilemez ve dağıtılamaz.

12/1994

SK
50

66. (1) Seçim ve halkoylanması propaganda süresince genel yollar üzerinde, tapınaklarda, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde ve ilçe seçim kurullarınca gösterileceklerden başka meydanlarda toplu olarak sözlü propaganda yapmak yasaktır.

Açık
yerler-
de
Propa-
ganda

(2) İlçe seçim kurulları, gidiş-gelişi bozmayacak surette, toplantıların genel olarak yapıldığı ve varsa elektrik tesisatı olan yerleri seçmek suretiyle, hangi meydanlarda toplu olarak sözlü propaganda yapılabileceğini saptar.

(3) Siyasal partilerin ve bağımsız Cumhurbaşkanı adaylarının toplu olarak sözlü propaganda yapmak için propaganda başlangıç tarihinden en az iki gün önce başvurularını üzerine, toplantı, meydan, gün, sıra ve saatlerini, ilçe seçim kurulu, ad çekme yöntemiyle belirler ve ilgililere tebliğ eder. Diğer bağımsız adaylar için de aynı yöntemle haftada bir gün ayrılır.

12/1981
33/1990

(4) Açık yerlerde, saat 23.00'den güneş doğuncaya kadar toplu olarak sözlü propaganda yapılamaz.

(5) Seçime katılan siyasal partiler propaganda amacı ile araçlarında ses yükseltici alet kullanabilirler. Siyasal partiler, bu haklarını kullanırken, ilçe seçim kurulundan izin alınır. İzin koşulları, Yüksek Seçim Kurulunca saptanır ve Resmi Gazete'de ilân edilir. 12/1994

SK
51

67.(1) Seçimlerde ve halkoylamasında, siyasal partiler veya bağımsız adaylar adına, kapalı yer toplantısı yapılabilir.

Kapalı
yerler-
de
Propa-
ganda

Ancak, kahvehanelerde adayların seçmenlerle sohbet etmesi kapalı yer toplantısı sayılmaz.

(2) Kapalı yer toplantısı yapmak isteyenler, üç kişilik bir kurul kurar ve en yakın polis karakoluna haber verirler. Köylerde muhtara veya vekiline haber vermek yeterlidir.

(3) Kurulun görevleri, toplantının düzenini sağlamak, yasalara karşı hareketleri, edep törelerine aykırı veya suç işlemeye kışkırtıcı nitelik taşıyan söz ve eylemleri önlemektir.

(4) Kurul, yukarıdaki fıkraya aykırı bir durum başgösterdiğinde, bunu önlemeye çalışır, gerekirse polisi çağırır.

(5) Kurul, toplantıda hazır bulunanlardan söz alacak olanları tayin ve tahdit edebilir.

(4) Bu toplantıda yapılacak konuşmalar, güneşin doğuşundan saat 23.00'e kadar, hoparlörle yayınlana-bilir.

(7) Kapalı yer toplantılarına, toplantıyı idare eden kurulun isteği veya yetkili seçim kurullarının kararı dışında polis mensupları, muhtar veya ihtiyar heyetleri hiçbir suretle müdahale edemezler.

(8) Tapınaklarda, okullarda, kışla, karargâh, ordugâh gibi askeri bina ve tesislerle askeri mahfillerde ve kamu hizmeti görülen diğer yerlerde, kapalı yer toplantısı yapılamaz.

SK 52 **68.** (1) Seçimlere ve halkoylamasına katılan siyasal partiler, oy verme gününden önceki yirminci günden başlayarak, oy verme gününden önceki günün saat 18.00'ine kadar, Devlet Radyo ve Televizyonundan propaganda yapabilirler.

Devlet
Radyoları
ve Tele-
vizyonu
ile propa-
ganda
yapılması
15/1986
78/1991

Ancak, milletvekili genel seçimlerinde her seçim bölgesi için seçilmesi gereken milletvekili sayısı kadar aday gösteremeyen siyasal partiler, Devlet Radyo ve Televizyonun-
dan propaganda yapamazlar. Yerel seçimlerde ise, ülke genelinde, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyelikleri toplam sayısının en az beşte biri kadar veya beşte birinden fazla aday gösteren siyasal partiler, Devlet Radyo ve Televizyonundan propaganda amacıyla yararlanabilirler.

12/1994

(2) Radyodan yapılacak konuşmaların ilki 20 dakikayı, bundan sonra yapılacak konuşmalar ise 10 dakikayı aşamaz. 15/1986
12/1994

Ancak, Televizyondan yapılacak konuşmaların süresi, her defasında 10 dakikadan az, 20 dakikadan fazla olamaz ve yayınların sayısı 7'den az 10'dan çok olamaz. Konuşmaların süresi ve sayısı bu sınırlar içinde kalmak koşuluyla, Yüksek Seçim Kurulunca saptanır.

(3) Siyasal partiler ilk konuşmalarında seçim bildiremelerini açıklarlar. 15/1986

(4) Siyasal partilerin gerek Devlet Radyolarından gerekse Devlet Televizyonundan yapılacak konuşmaları kesintisiz olarak ard arda yayınlanır. 15/1986

(5) Yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları çerçevesinde propaganda yapma hakkına sahip siyasal parti temsilcilerinin, bu madde kuralları çerçevesinde Devlet Radyo ve Televizyonundan propaganda amacıyla konuşma yapmaları, Devlet Radyo ve Televizyonundan ayrıca açık oturumlar düzenlenmesine ve propaganda yapma hakkına sahip parti temsilcilerinin bu açık oturumlara katılmalarına engel teşkil etmez. 12/1994

SK 53 **69.** Seçimlere ve halkoylamasına katılan siyasal partilerin genel merkezleri, Devlet Radyolarından ve Devlet Televizyonundan propaganda yapmak istediklerini oy verme gününden önceki yirmi birinci gün akşamına kadar Yüksek Seçim Kuruluna yazılı olarak bildirirler. Başvurma 15/1986

SK
54

70. Yüksek Seçim Kurulu, Devlet Radyolarından ve Devlet Televizyonundan yayın için başvuran siyasal partiler arasında, bunların birer temsilcisi ile Radyo ve Televizyon yetkilileri önünde ad çekerek, yayın zaman ve sıralarını saptar. Bu adçekme oy verme gününden en az yirmi gün önce yapılır. Radyo ve Televizyon yayınlarının başlangıç saati, partilerin sayısı ve en uygun dinlenme ve/veya seyredilme olanakları gözönüne alınarak, Yüksek Seçim Kurulunca kararlaştırılır. Radyo ve Televizyon yayınları, en geç saat 23.00'e kadar devam eder.

Yayın
zamanı-
nın
saptan-
ması
15/1986
12/1994

SK
55

71. Siyasal partiler adına Radyo ve Televizyon ile yapılacak konuşmalar, Yüksek Seçim Kurulunun görevlendireceği bir Kurul üyesi huzurunda, konuşma sırasında, ses ve/veya görüntü cihazı ile tespit edilir. Konuşmanın hangi parti adına ve kimin tarafından yapıldığına dair görevli Kurul üyesi ile Radyo ve Televizyon idaresinde görevli en az iki kişi tarafından tutanak düzenlenir. Konuşmaları tespit eden band, kaset ve sair tespit araçları Yüksek Seçim Kurulu tarafından saklanır. Konuşmalar bir dava konusu yapıldığı ve istenildiği takdirde ilgili merciye verilir.

Radyo ve
televiz-
yon ko-
nuşma-
rının
tespiti
15/1986

71A. Cumhurbaşkanlığı seçimlerine bağımsız olarak katılacak Cumhurbaşkanı adayları, bu Yasanın siyasal partilere uygulanan 68.69.70 ve 71. maddeleri kurallarında yer alan usul ve koşullara bağlı olmak kaydıyla, Devlet Radyosundan ve Devlet Televizyonundan propaganda yapabilirler.

Cumhur-
başkanı
bağımsız
adaylarının
Devlet
Radyoları
ve Televiz-
yonundan
propaganda
yapabilme-
leri
33/1990

SK
56

72. (1) Hoparlörle propaganda, halkın huzur ve rahatını bozmamak kaydıyla güneşin doğuşundan saat 23.00'e kadar serbesttir.

Hopar-
lörle
propa-
ganda

(2) İlçe seçim kurulları, kendiliğinden veya siyasal partilerin veya bağımsız adayların istekleri üzerine mahallin özelliklerini gözönünde tutarak hoparlörle yayının yerini, zamanını, süresini ve diğer koşulları saptamaya yetkilidir.

(3) Siyasal partiler ve bağımsız adaylar, isterlerse ilçe seçim kurulunun düzenleyeceği programa göre varsa belediye hoparlörlerinden bedeli karşılığında eşit surette faydalanabilirler.

SK
57

73. (1) Seçimlere katılan siyasal partiler, bağımsız adaylar, duvar ilânı asmak, el ilânı ve her türlü matbuada dağıtmakta serbesttir. Ancak oy verme gününden önceki günün saat 18.00'inden sonra ilân, beyanname, genelge, açık mektup ve her çeşit propaganda niteliği taşıyan matbuanın dağıtılması, yapıştırılması, asılması ve satılması yasaktır.

Duvar
ve el
ilânları

(2) Oy pusulası örnekleri her zaman dağıtılabilir.

SK
58

74. Propaganda için kullanılan duvar ilânları ile el ilânları ve diğer her türlü matbualar üzerinde, Türk Bayrağı, dini ibareler, arap harfleri ile yazılar bulundurulması yasaktır.

Propa-
ganda
yayın-
larına
ilişkin
yasaklar

SK 75. Propaganda için kullanılan duvar ilânları ile el ilânı niteliğindeki matbualar, seçimin başlangıcından propaganda süresinin sonuna kadar her türlü harç ve resimden muaftır. Ayrıca-
lık

SK 76. (1) Propaganda için duvar ilânları, şehir ve kasabalarda ilçe seçim kurullarınca, köylerde köy ihtiyar heyetlerince gösterilecek yerlere asılır. Ancak adaylar ve siyasal partiler özel araçlarına ve özel taşınmaz mallarının cam, pencere, kapılarına iç taraftan olmak koşuluyla duvar ilânları asmakta serbesttirler. İlân yerleri
12/1981

(2) Her siyasal partiye ve her bağımsız adaya, aynı ölçüde saha verilir ve kendilerine verilen yerler, birbirinden kalın boyalı çizgilerle veya çıtalarla ayrılır.

(3) Şehir ve kasabalarda, ilçe seçim kurulu, köylerde muhtar ve ihtiyar heyetleri tarafından, o bölgede seçime katılan siyasal partiler ve bağımsız adaylardan başvuranların, varsa temsilcileri önünde adçekme ile bunların o sahadaki ilânlarının yer sırası saptanır.

(4) Adçekme, seçimlerde, oy verme gününden önceki yirmi yedinci günü; 13. maddeye göre yapılacak seçimlerde, oy verme gününden önceki yirminci günü; halkoylamasında, halkoylaması kararının ertesi günü yapılır. 11. maddenin (1). fıkrasının (b) bendine göre yapılacak seçimde, daha önceki seçimde yapılan adçekmeye göre işlem yapılır.

SK 77. (1) Yukarıdaki madde uyarınca
61 gösterilen yerlerden başka herhangi bir
yerde ilân asılması, yapıştırılması veya
teşhiri yasaktır. Başka yerlere
ilân
asma
yasağı

(2) Bu suretle asılan, yapıştırı-
lan veya teşhir edilen ilânlar, ilçe
seçim kurulu kararıyla yerel polis
örgütünce kaldırılır. 12/1981

SK 78. El ilânı niteliğindeki matbuaları
62 dağıtacak kimselerin, siyasal partilere
63 üye olabilme ve seçme yeterliğini haiz
olmaları şarttır. Matbua
dağıtı-
mı

SK 79. (1) Devlet, kamu iktisadi
62, teşebbüsleri, yerel kuruluşlar ve
63 bunlara bağlı daire ve müesseseler ve
ortaklıklar ile diğer kamu tüzel
kişiliğine sahip kuruluşlar ve Siyasal
Partiler Yasasınının 10. maddesi kapsamına
girenler, halkoylamaları ile seçimlerde
tarafsızlıklarını korumak zorundadırlar. Seçim
süre-
since
yapıla-
mıyacak
işler
10/1975

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada
yazılı olanların:

(a) Siyasal partilere veya
adaylara her ne nam ile olursa
olsun bağış ve yardımda
bulunmaları;

(b) Her türlü araç, gereç ve
olanaklarını bir siyasal partinin
veya adayın emrinde veya herhangi
bir siyasal faaliyette
çalıştırmaları, kullanmaları veya
kullandırmaları
yasaktır.

(3) (1)'inci fıkrada yazılı olanların, bir siyasal partinin veya herhangi bir adayın lehinde veya aleyhinde veya yurttaşın oyunu etkilemek amacıyla her türlü yayında bulunmaları yasaktır. Daha önce basılmış veya yayınlanmış ve yukarıdaki fıkradaki niteliği taşıyan her türlü kitap, broşür, afiş ve bunlara benzer yayınlar da aynı kurala bağlıdır.

(4) Milletvekilliği seçimlerinde seçimin başlangıç gününden veya seçim gününün Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yeni Bakanlar Kurulunun göreve başlayacağı tarihe kadar; Cumhurbaşkanlığı ile belediye başkanlığı, belediye meclisi, muhtarlık ve ihtiyar heyeti seçimlerinde ise seçimin başlangıç gününden başlayarak seçim gününe kadar;

48/1998

(A) Devlet hizmetinde, Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık ve Bakanlıklarda ve bunlara bağlı daire, kurum ve kuruluşlarda, kamu tüzel kişilerinde, katma bütçeli veya döner sermayeli kurum ve kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüslerinde veya kamu iştiraki ile kurulan teşebbüs, müessese ve işletmelerde ve belediyelerde memur, geçici memur, işçi ve sözleşmeli de dahil olmak üzere, her ne ad altında olursa olsun atama ve her türlü terfi, barem ayarlaması ve nakil işlemlerinin yapılması durdurulur;

Ancak işletmenin çalışma şekli mevsimlik işçi çalıştırmayı gerektiriyorsa, hizmetlerinin devamı açısından mevsimlik olarak alınan işçiler ile eğitim alanında boş kadronun bulunması ve seçim tarihinin başladığı güne kadar doldurulmasının ve/veya istihdamının mümkün olmaması halinde geçici ve sözleşmeli olarak istihdam edilen öğretmenler bu madde kurallarındaki yasaklara bağlı değildirler.

Bu madde amaçları bakımından mevsimlik işçi, seçim yasaklarının uygulandığı dönem itibarı ile o işletme tarafından hizmetlerin aksamaması için alınan ve istihdam edilen kişiyi anlatır.

(A) İskân, Topraklandırma ve Eşdeğer Mal Yasası kuralları uyarınca başlanmış kaynak paketindeki kaynak dağıtımı, münferit kaynak dağıtımı, yeni kaynak paketi açılması, yeni kiralama ve yeni tahsis ile ilgili işlemlerin yapılması durdurulur;	41/1977 5/1981 27/1982 23/1985 3/1988 12/1989 44/1990 24/1991 53/1991
(B) İlgili mevzuat uyarınca yapılan alçak orman arazisi ile ilgili kiralama işlemleri durdurulur;	17/1992 6/1994 52/1995 39/1998
(Ç) Sosyal Konut Yasasının 35. maddesi kuralları uyarınca çıkarılan "Kırsal Bölgelerde Sosyal Konut Yapımı Amacı ile Arsa ve Kredi Verilmesi Tüzüğü" altında yapılan kırsal bölgelerdeki yeni arsa dağıtımları durdurulur;	23/1978 52/1984 55/1987 R.G.EkIII A.E.310 19.7.1989 R.G.EkIII A.E.23 24.1.1990 R.G.EkIII A.E.150 6.4.1990

(D) Motorlu Araçlarla Yolcu ve Eşya taşınması (Denetim) Yasası kuralları uyarınca İzin Makamı tarafından "T" izni verilemez;

27/1975
4/1978
20/1982
12/1986
34/1987
67/1989
5/1992
7/1994
25/1996

(E) Ateşli Silahlar Yasası kuralları uyarınca verilen her türlü tabanca taşıma ve/veya tasarruf izni verilemez;

Fasıl 57
11/1959
85/1963
12/1970
27/1974
3/1979
23/1982
32/1985
7/1989
15/1992
55/1992
2/1996

(F) Yurttaşlık Yasası kuralları uyarınca her türlü yurttaşlığa kabul işlemlerinin yapılması durdurulur;

25/1993
58/1995

(G) Her ne ad altında ve her ne statüde olursa olsun ihdas edilmiş fonlardan personel istihdamı yapılamaz.

(H) Başka herhangi bir yasada aksine kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kamu kaynaklarını kredi olarak kullanan bankalar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası dahil yukarıda öngörülen süre içerisinde verdikleri kredileri en geç üç gün içerisinde Cumhuriyet Meclisinin bilgisine getirirler;

Kamu kaynakları, bu madde amaçları bakımından Bütçeden ve/veya Devlet tarafından sağlanan ve yukarıda anılan bankalara tercihli kredi olarak ve/veya faiz farkı olarak kullandırmak için verilen kaynağı anlatır.

(4) Bu madde kuralları seçimlerde aday olanlara uygulanmaz.

SK 64 **80.** Halkoylaması veya seçimin başlangıç tarihinden seçim sonuçları ilân edilinceye kadar olan süre içinde, Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri, yerel kuruluşlar ve bunlara bağlı daire ve müessese ve ortaklık ile diğer kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşlara ait kaynaklardan yapılan iş ve hizmetler dolayısıyla -açılış ve temel atma dahil- törenler düzenlemek, nutuklar söylemek, demeçler vermek ve bunlar hakkında her türlü araçla yayınlarda bulunmak yasaktır.

Tören-
lere
ait
yasak-
lar

SK 65 **81.** (1) Halkoylaması veya seçimin başlangıç tarihinden seçim veya halkoylaması sonuçları ilân edilinceye kadar olan süre içinde; Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanlarla milletvekilleri, yurt içinde yapacakları gezileri makam arabaları ve resmi hizmet araçlarıyla yapamazlar. Her ne amaçla olursa olsun yapacakları gezilerde, protokol gereği olan karşılama ve uğurlamalarla törenler yapılamaz ve resmi ziyafet verilemez.

Cumhur-
başkanı,
Başbakan
ve Bakan-
lara
ilişkin
yasaklar

(2) Yukarıda yazılı süre içinde Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanlar seçimle ilgili faaliyetlerinde ve konuşmalarında bu Yasa kurallarıyla bağlıdırlar.

- SK 66 **82.** Halkoylaması veya seçimin başlangıç tarihinden, seçim veya halkoylaması sonuçları ilân edilinceye kadar olan süre içinde, Cumhurbaşkanı, Başbakan, bakanlar ve milletvekilleri ve adayların yurt içinde yapacakları gezilere hiçbir kamu görevlisi katılamaz.
- Kamu görevlilerinin gezilere katılma yasağı

BÖLÜM IV - ARAÇLAR

- SK 67 **83.** (1) Seçim kurulu başkanları, seçim için gerekli bütün araçları ve parayı zamanında ve düzenli olarak sağlamak ve yerlerine göndermekle yükümlüdürler.
- Araçların sağlanması

(2) Bu hususlarda kurul başkanlarının emirleri üzerine, polis amir ve memurları belediyeler ve muhtarlıklar gerekli yardımlarda bulunmak zorundadırlar.

- SK 68 **84.** (1) Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı, ilçe seçim kurulları ile sandık kurulları mühürlerini ve seçim işleri için gerekli her çeşit kırtasiye ve gereçleri zamanında ilçe seçim kurulları başkanlıklarına gönderir.
- Oy verme araçları ve teslimi

(2) Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı oy verme gününden en az on gün önce ilçe seçim kurulu başkanlıklarına; ilçe seçim kurulu başkanları da oy verme gününden en az kırk sekiz saat önce, aşağıda yazılı eşyanın sandık kurulları başkanlarına teslimini sağlarlar:

12/1994

(a) Seçim bölgesinde her sandık için ağzı mühürlü bir kese içine konulmuş numaralı bir mühür (hangi sandığa, hangi numaralı mühürün verildiği bir tutanağa geçirilir);

(b) Her seçim çevresinde bulunacak oy verme yerleri sayısı toplamına eşit miktarda, bölge adaylarının onaylı listesi;

(c) Oy sandıkları;

(d) Sandık sayısınca stampa ve mürekkebi;

(e) Sandık sayısınca örneğine uygun onaylı tutanak defteri;

(f) Örneğine uygun basılı tutanak kağıtları;

(g) Örneğine uygun basılı sayım cetvelleri;

(h) Sandık sayısınca boş torba;

(ı) Uygun sayıda kopya kalemi;

(i) Gerektiği takdirde oy verme yeri inşası için malzeme;

(j) O seçim bölgesinde, seçimin özelliğine göre yeteri kadar beyaz boş kağıt ve gerekli başka eşya;

(k) Her yaprağı ilçe seçim kurulu tarafından mühürlü ve sonu onaylı, iki nüsha sandık seçmen listesi;

(1) Yüksek Seçim Kurulunca hazırlanmış, bütün partili ve bağımsız adayları havi birleşik oy pusulası ile halkoylamasında kullanılacak oy pusulaları;

(m) fıkrası yürürlükten kaldırıldı.

12/1998

SK
69

85. (1) Her kurulda bir tutanak defteri bulunur. İlçe seçim kurulları, kendi kurullarına ve sandık kurullarına ait tutanak defterlerini, sayfeleri numaralamak ve mühürlemek suretiyle onaylarlar.

Tutanak
defteri

(2) Kurulların işlem ve kararları bu defterlere yazılır ve başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM
SEÇİM GÜNÜ İŞLERİ
BÖLÜM I
SANDIK BAŞI İŞLERİ

SK
70

86. Sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü göreve başlamadan önce, ilk iş olarak, sandık başında, sandık kurulu ve hazır bulunanlar önünde birer birer şöyle ant içerler:

Ant
içme

"Hiçbir etki altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim (veya halkoylaması) sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için, görevimi yasaya göre, dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine ant içerim."

SK 87. Sandık kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

Görev
ve
yetki-
leri

(1) Sandık alanı içinde halkoylaması veya seçimin düzenle geçmesi için gereken tedbirleri almak ve oy verme işlerini yürütmek ve denetlemek;

(2) Sandık alanında, sandığın konulacağı yeri tayin etmek ve sokak başlarına, bu yeri göze çarpacak surette gösteren işaretleri koymak veya alışılmış araçlar ile duyurmak;

(3) Oy verme işleri hakkında ileri sürülecek itirazları incelemek ve bir karara bağlamak ve kararlarını tutanak defterine geçirerek altını imzalamak;

(4) Bu kararlardan itiraza uğrayanları derhal ilçe seçim kuruluna göndermek;

(5) Bu Yasadaki esaslara göre sandığa atılmış olan oy pusulalarını saymak, dökümlerini ve sonuçlarını tutanağa geçirmek ve bunları seçim işlerine ait diğer evrak ile birlikte derhal ilçe seçim kuruluna teslim etmek.

SK 88. Siyasal partilerin gözlemcileri ile adayları ve bağımsız adaylarla gözlemcileri, sandıkbaşı işlemlerini izlemek üzere hazır bulunabilirler. Bağımsız aday gözlemcileri üçten fazla olursa, sandık kurulu başkanı bunlar arasında adçeker. Adları ilk çıkan üç gözlemci, sandık başında bırakılır. Diğerleri, sandık alanında kalabilirler.

Gözlem-
ciler

SK 73 **89.** Sandık başında, oy verme başlamadan önce veya oy verme sırasında, sandık kuruluna dahil siyasal parti üyelerinden biri veya birkaçı görevini yapmazsa, ceza kuralları saklı kalmak üzere, yerine siyasal parti yedek üyelerinden biri getirilir. Bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri üçten aşağı düşerse, bu durum tutanağa geçirilir ve eksikler, o sandık alanında seçme yeterliliğini haiz ve okur yazar olanlar arasından, başkanın seçeceği kimselerle doldurulur.

Kurulda çoğunluğun sağlanması

SK 74 **90.** (1) Sandığın konulacağı yeri ve oy verme işinin vaktinde sona ermesi için gerekli tedbirleri, sandık kurulu saptar. Sandığın konulacağı yerin belirtilmesinde, seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi göz önünde tutulur.

Sandığın konulacağı yer

(2) Sandık, okul avlusu veya salonları, mabetlerin elverişli kısımları gibi geniş, umumi yerlere konur. Açık yerlerde, saçağı, sahanlığı, sundurması bulunan yerler seçilir.

(3) Kışla, karargâh, ordugâh gibi askeri bina ve tesislere, karakollara ve parti binalarına sandık konulamaz.

(4) Aynı yerde dörtten fazla sandık bulundurulamaz.

SK 75 **91.** (1) Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak ve bitişik olmayacak şekilde, her yüz seçmen için en az bir kapalı oy verme yeri hazırlar.

Kapalı oy verme yeri
12/1981

(2) (A) Seçmen, oyunu kapalı oy verme yerinde, kullanmak ve gizliliği bozmayacak ve sandık kurulu mühürü dıştan görünecek biçimde oy pusulasını katladıktan sonra kapalı oy verme yerinden ayrılmak ve oyunu kullandığı katlanmış oy pusulasını kapalı oy sandığına atmak zorundadır. 12/1994

(B) Seçmen, kendisine, sandık kurulu yetkililerince verilen oy pusulasının yerine başka bir pusula üzerinde oy kullanamaz ve kendisine verilen oy pusulasını, sandığın bulunduğu yerin dışına çıkaramaz. 12/1994

SK 76 92. (1) Kapalı oy verme yeri, içerisi dışarıdan gözetlenemeyecek ve seçmenin oyunu gizlilik ve rahatlık içinde kullanabileceği şekil ve nitelikte olur. Oy verme yerinin nitelikleri 12/1994

(2) Bölge adaylarının onaylı listesi kapalı oy verme yerinde asılı durur.

(3) Kapalı oy verme yerinde masa veya benzeri birşey bulundurulur.

SK 77 93. (1) Sandık kurulu başkanı, oy verme işlerine başlamadan önce, sandığın boş olduğunu hazır bulunan sandık kurulu üyeleri ile gözlemciler önünde saptayarak sandığı kapatır; mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık mühürü ile mühürler. Sandığın ve oy pusulalarının Kurulca mühürlenmesi 12/1994

(2) Sandık kurulu, ant içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işlerini bitirdikten sonra, hazır bulunanlar önünde, ilçe seçim kurulu başkanından teslim alınan ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührü taşıyan oy pusulalarını sayar, herbirinin arkasına sandık kurulu mührünü basar, böylece arkasında biri ilçe seçim kurulunun, diğeri de sandık kurulunun mührleri bulunan çift mührü oy pusulası sayısını saptar.

12/1994

(3) Sandık kurulu, bu madde gereğince yaptığı işlemleri tutanak defterine geçirip imzalar.

94.(1) Halkoylamasında seçmene iki çeşit oy pusulası verilir. Oy pusulasının birinde, beyaz zemin üzerinde siyah yazı ile "EVET", diğesinde siyah zemin üzerinde beyaz yazı ile "HAYIR" kelimeleri bulunur. Bu kelimeler, üzerinde bulunduğu oy pusulasının zemin rengini bozmayacak büyüklük ve puntolarla bastırılır.

Halkoy-
lama-
sında
oy
pusu-
lası

(2) Zarf ve oy pusulalarının, zarf dışından renk ayrılığını belli etmeyecek şekilde ve aynı ölçüde hazırlanması şarttır.

(3) Halkoylamasında kullanılacak oy pusulaları, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bastırılır.

SK 78 95. (1) Cumhurbaşkanlığı seçiminde kullanılacak oy pusulasında, seçime katılan adayların isimleri, birbirinden belirli kalınlıkta birer çizgi ile ayırdedilmiş olarak yan yana yazılır. İlk önce siyasal parti sonra da bağımsız adayların yazılış sırası, siyasal partilerin veya aday temsilcilerinin önünde, Yüksek Seçim Kurulu tarafından adçekme suretiyle saptanır. Bağımsız adayların yazılış sırası siyasal partilerin yazılış sırasından sonra yer alır. Birden fazla bağımsız aday bulunması halinde yazılış sıraları bağımsız adayların veya temsilcilerinin önünde adçekme suretiyle saptanır.

Cumhurbaşkanlığı belediye başkanlığı ve muhtarlık seçimlerinde oy pusulası
12/1981

(2) Oy pusulasında siyasal parti adaylarının isimlerinden önce, en başta partinin özel işareti; özel işaretin altında parti adının başharfleri; baş harflerin altında tam yazı halinde partinin adı yazılır.

(3) Bağımsız adaylar, partilerinkine benzememek koşulu ile istedikleri işareti, aday gösterme tarihinden sonraki üç gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler. Yüksek Seçim Kurulunun bağımsız adayların işareti konusunda vereceği karar kesindir.

12/1981

(4) Cumhurbaşkanlığı seçimi oy pusulaları, yukarıdaki kurallara bağlı kalmak koşuluyla, adaylar arasında tam bir eşitliği sağlayacak büyüklük ve puntolarla, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bastırılır.

12/1981

(5) Belediye başkanlığı ve muhtarlık seçimi oy pusulaları da yukarıdaki (1)., (2)., (3).ve (4).fıkralara göre hazırlanır.

SK 96.(1) Milletvekilliği seçimlerinde,
78 her oy pusulasının bir yüzü, seçime katılan siyasal partilerin aday listelerinin yanyana ve birbirinden belirli kalınlıkta birer çizgi ile ayırt edilmiş olarak, "Birleşik Oy Pusulası" şeklinde düzenlenir. Birleşik oy pusulası üzerinde siyasal partilerin oy pusulasının sırası Yüksek Seçim Kurulu tarafından siyasal partilerin temsilcileri önünde adçekmek suretiyle saptanır.

Milletve-
killiği
belediye
meclisi
üyeliği ve
ihtiyar
heyeti
üyeliği
seçimle-
rinde oy
pusulası
Düzeltilme
R.G.19
Ek.I,
Böl.I
sayfa 81
26.3.1976

(2) (A) Birleşik oy pusulasında, her siyasal partinin aday listesi üzerinde en başta ve ortada, partinin özel işareti; özel işaretinin altında, parti adının baş harfleri; baş harflerinin altında, tam yazı halinde parti adı; belirli bir aralık veya çizgiden sonra eni boyu ikişer santimetre olan belirli bir kalınlıkta çizgilerle yapılmış bir dörtgen; belirli bir aralık veya çizgiden sonra adayların adları ve soyadlarının karşısında eni boyu birer santimetre olan belirli bir kalınlıkta çizgilerle yapılmış bir dörtgen bulunur.

17/1990
58/1993
59/1993
12/1994

(B) Birleşik oy pusulaları, önyüzünü hiçbir şekilde göstermeyecek özel-likte hazırlanır.

17/1990
58/1993
59/1993
12/1994

(3) Bağımsız adayların isimleri, siyasal parti listelerinden sonra, başa herhangi bir işaret koymadan, "BAĞIMSIZLAR" başlığı altında soyadı sırasına göre alt alta sıralanır; ad ve soyadlarının karşısına aynı dörtgen konur. Bağımsız

12/1981

adayların ad ve soyadları alt alta sıralanırken, birbirinden belli kalınlıkta birer çizgi ile ayırt edilmiş olarak düzenlenir.

(4) Bu madde uyarınca kullanılacak birleşik oy pusulaları, yukarıdaki kurallara bağlı kalmak koşuluyla, siyasal partiler arasında tam bir eşitliği sağlayacak büyüklük ve puntolarla, Yüksek Seçim Kurulu tarafından bastırılır.

12/1981

Bağımsız adayların ad ve soyadları, siyasal parti listelerindeki adaylarla eşitliği sağlayacak büyüklük ve puntolarla, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, aynı şekilde bastırılır.

(5) Belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimleri oy pusulaları da yukarıdaki (1)., (2)., (3)., (4). ve (5). fıkralardaki kurallara göre hazırlanır.

12/1981

SK 77 **97.** (1) Oy pusulaları, sandık seçmen listesine dahil seçmen sayısını karşılayacak miktarda, her birinin arkası, ilçe seçim kurulu başkanlığı mühürü ile mühürlenmiş olarak 84. maddede belirtilen yöntemlere göre, sandık kurulu başkanlıklarına sayı ile teslim edilir.

Oy pusulalarının teslimi ve mühürlenmesi
12/1994

(2) Sandık kurulu başkanı, oy pusulalarının ilçe seçim kurulu mühürü ile mühürlenmiş olan arka yüzlerini, sandık kurulu mühürü ile de mühürler.

SK
77

98. Sandık kurulu, oy kullanmak üzere gelen seçmene, halkoylaması için kullanılacak oy pusulaları hakkında 94. maddede belirtilen kurallar saklı kalmak koşuluyla, biri ilçe seçim kurulu başkanlığının, diğeri de sandık kurulunun mühürü bulunan çift mühürlü bir adet; Halkoylamasında iki ayrı çeşitte olmak üzere iki adet; oy pusulaları verir. Çift mühürlü oy pusulası, sandık kurulu başkanı tarafından seçmene verilirken, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığı, çift mühürlü olduğu kurul üyelerine, gözlemciler ve seçmene gösterilir.

Seçmene
verilecek
oy
pusulası
12/1994

99. Halkoylamasında oy kullanacak seçmen, kendisine verilen "EVET" ve "HAYIR" yazılı pusulalardan birini, kapalı oy verme yerinde tercihinine göre, zarfa koyup kapatır. Kullanmadığı oy pusulasını kapalı oy verme yerinde derhal imha ederek sandık kurulu tarafından daha önce kapatılıp mühürlenmiş ve kapalı oy verme yerine konan kutuya atar. Zarfa koyup kapattığı oy pusulasını ise, kapalı oy verme yeri dışındaki oy sandığına atar.

Halkoylama-
sında oy
verme şekli
19/1985

100. (1) Cumhurbaşkanlığı seçiminde oyunu kullanacak seçmen, kapalı oy verme yerinde, oy pusulasında dilettiği adaya ait bölümün herhangi bir yerine, Yüksek Seçim Kurulunca imal ettirilip sandık kurullarına ulaştırılmış ve sandık kurulu başkanında oy verme süresince bulundurulması zorunlu olan ve oy pusulası ile birlikte kendisine verilen "EVET" yazılı mühürü

Cumhurbaş-
kanlığı,
belediye
başkanlığı
ve muhtar-
lık seçim-
lerinde oy
verme
şekli
12/1994

kapalı oy verme yerinde basmak ve oy pusulasını, gizliliği bozmayacak biçimde katladıktan sonra sandık kurulu önündeki kapalı oy sandığına atmak suretiyle oyunu kullanır ve bu şekilde oyunu kullandıktan sonra kendisine verilen "EVET" yazılı mühürü sandık kurulu başkanına geri verir.

(2) Belediye başkanlığı ve muhtarlık seçimlerinde de aynı yöntem uygulanır.

SK 101. (1) Milletvekilliği seçim-
78 lerinde, oyunu siyasal partilerden biri lehine kullanmak isteyen seçmen, kapalı oy verme yerinde, bu Yasanın 96. maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca hazırlanan birleşik oy pusulası üzerinde, dilediği siyasal partinin adının ve ambleminin altında yer alan dörtgen içine, Yüksek Seçim Kurulunca imal ettirilip sandık kuruluna ulaştırılmış ve sandık kurulu başkanında, oy verme süresince bulundurulması zorunlu olan ve oy pusulası ile birlikte kendisine verilen "EVET" yazılı mühürü basar.

Milletve-
killiği
belediye
meclisi ve
ihtiyar
heyeti
üyeliği
seçimle-
rinde oy
verme
şekli
17/1990
12/1994
12/1998

(2) (A) Seçmen, yukarıdaki
(1)'inci fıkra uyarınca "EVET"
mühürünü bastıktan sonra, o siyasal
partinin listesinde ad ve soyadları
bulunan adaylardan hangilerini tercih
ettiğini, ad ve soyadları karşısında
bulunan dörtgenin içine işaret koymak
suretiyle belirtebilir.

17/1990
58/1993
59/1993
12/1994

(B) Dörtgenler dışına konan tercih işaretleri geçersizdir. 17/1990
12/1994

Tercih işaretlerinin tamamı veya bir kısmı, dörtgenler dışına konulmuş ise, o oy pusulası tercihsiz oy pusulası sayılır.

17/1990
12/1994

(C) Seçmen, tercih hakkını kullanıp kullanmamakta serbesttir.

Ancak, seçmen bu tercih hakkını kullanmak isterse, o siyasal partinin listesinde ad ve soyadları yazılı adayların yarısı için kullanmak zorundadır. Kesirler hesaba katılmaz.

17/1990
12/1994

(Ç) Yukarıdaki (C) bendinin kesirler hesaba katılmayacağına ilişkin kuralı saklı kalmak koşuluyla, tercih işaretleri, aday sayısının yarısından çok veya az olduğu takdirde, o oy pusulası tercihsiz oy pusulası sayılır.

(3) Seçmen, yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkra kuralları uyarınca, "EVET" mührünü bastıktan sonra tercih hakkını kullanırken, başka bir siyasal parti listesinde bulunan adaylar veya bağımsız adayların ad ve soyadlarının karşısındaki dörtgenler içine de işaret koymuş ise, bu işaretler hükümsüzdür ve o oy pusulası tercihsiz veya karma olmayan oy pusulası sayılarak, listesine "EVET" mührü basılan siyasal partinin lehine kullanılan oy pusulası kabul edilir.

17/1990
12/1994

(4) (A) Milletvekilliği seçiminde oyunu, birleşik oy pusulasında adı ve soyadı bulunan partiliye ve bağımsız adaylara karışık olarak vermek isteyen seçmen, orada bulundurulmuş kalemle, oy vermek istediği adaylara, ad ve soyadları karşısındaki dörtgene işaret koymak suretiyle oyunu KARMA olarak kullanır.

12/1994

Ancak seçmen oyunu karma olarak kullanmak isterse, bu hakkını, en az o bölgeden çıkarılacak milletvekili sayısının yarısı kadar aday için kullanmak zorundadır. Kesirler hesaba katılmaz.

(B) Karma olarak kullanılan oy pusulasında, adayların ad ve soyadları karşısında bulunan dörtgenler dışına konulan işaretler geçersizdir.

12/1994

(C) Karma olarak kullanılan oy pusulasında geçersiz sayılan işaretler dışındaki işaretlerin sayısı, bu fıkranın kesirlerin hesaba katılmayacağına öngören (A) bendi kuralları saklı kalmak koşuluyla, o bölgeden çıkarılacak milletvekili sayısının yarısından az olması halinde, o oy pusulası geçersizdir.

12/1994

(5) Oyunu yukarıdaki (1)'inci, (2)'nci ve (3)'üncü fıkra kurallarına göre kullanan seçmen birleşik oy pusulasını, kapalı oy verme yerinden ayrılmadan, kullandığı oyun gizliliğini bozmayacak biçimde katlayıp sandık kurulu önünde kapalı oy verme sandığına atar ve "EVET" yazılı mühür sandık kurulu başkanına verir.

12/1994

- (6) Oyunu karma olarak kullanan seçmen, birleşik oy pusulasını, kapalı oy verme yerinden ayrılmadan, kullandığı oyun gizliliğini bozmayacak biçimde katlayıp sandık kurulu önünde kapalı oy sandığına atar ve "EVET" mührünü sandık kurulu başkanına verir. 12/1994
- (7) Belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde de seçmen, oyunu bu madde kuralları çerçevesinde kullanır. 17/1990
12/1994
- 101 A.** Aynı günde birden fazla seçim yapılması halinde, halkoylamasına ilişkin 99. madde kuralları saklı kalmak koşuluyla, her seçim için ayrı renklerde hazırlanmış oy pusulaları aynı anda seçmene verilir ve seçmen oyunu 100. ve 101. madde kuralları çerçevesinde kullanır. Aynı günde birden fazla seçim yapılması halinde oy verme biçimi 12/1981
12/1994
- SK 78 102.** Kullanılmayan oy pusulaları herbiri karşılıklı köşeleri arasında çaprazlama iki çizgi çekilmek suretiyle, birer büyük çarpı işaretiyle iptal edildikten sonra sayılır, oylarını veren seçmen sayısına eklenir ve böylece kurula teslim edilen oy pusulası toplamına uygun olup olmadığı saptanır. Kullanılmayan oy pusulaları bir paket halinde mühürlenir ve üzerine sayısı yazılır. Bu işlemler tutanağa geçirilir. Kullanılmayan oy pusulaları

BÖLÜM II
YASAKLAR VE SANDIKBAŞI
DÜZENİ

SK 79 **103.** (1) Oy verme günü, her ne suretle olursa olsun, alkollü içki satılması, içkili yerlerle umumi mahallerde her çeşit alkollü içki satılması, verilmesi ve içilmesi yasaktır.

İçki
ve
silah
taşıma
yasağı

(2) Oy verme günü, bütün umumi eğlence yerleri oy verme süresince kapalı kalır. Eğlence yeri niteliğini haiz lokantalarda yalnız yemek verilir.

(3) Oy verme günü, emniyet ve asayişini korumakla görevli olanlardan başka hiçbir kimse, köy, kasaba ve şehirlerde silah taşıyamaz.

SK 80 **104.** (1) Seçim veya halkoylaması günü saat 19.00'a kadar Devlet Radyoları ve her türlü yayın organları tarafından, seçim, halkoylaması ve sonuçları ile ilgili haber, tahmin ve yorum yapılması yasaktır.

Yayın
yasağı

(2) Saat 19.00 ile 21.00 arasında Devlet Radyolarında, Yüksek Seçim Kurulu tarafından verilecek haber ve tebliğler yayınlanabilir.

(3) Saat 21.00'den sonra bütün yayınlar serbesttir.

SK 81 **105.** (1) Bu Yasaya göre sandık alanı sandığın kapalı oy verme yerinin ve sandık kurulunun yerleştiği mahallin 100 metre mesafesi içinde kalan çevredir.

Sandık
alanı,
sandık
yeri
ve dü-
zenin
sağlan-
ması

(2) Sandık alanında düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına aittir.

SK 106. (1) Sandık alanında, seçmenin oyunu
82 tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanları, yahut da oy verme işini bozmaya yeltenenleri başkan uyarır. Bu uyarıyı dinlemeyenleri sandık alanından dışarı çıkartabilir.

Başka-
na ait
yetki-
ler

(2) Bu işlerde polis kuvvetleri, başkanın emrine göre hareket etmek zorundadırlar.

SK 107. Sandık alanında bir suç işlenmesi
83 halinde, sandık kurulu durumu tutanağa geçirir ve sanığı polise teslim eder.

Sandık
alanın-
da suç
işlen-
mesi

SK 108. (1) Sandık alanında, kurul
84 üyeleriyle bu Yasanın kendilerine yetki vermiş olanlardan ve seçmenlerden başka kimse bulunamaz.

Sandık
alanın-
daki
inzibat
tedbir-
leri

(2) Sandık alanında ancak, sandık kurulu başkanının gerektiğinde çağıracağı polis kuvvetleri bulunur. Alınacak inzibat tedbirleri, seçmenlerin seçim işlerini izlemelerini engelleyecek nitelikte olamaz. Yukarıda yazılı polis kuvvetleri dışında kalan polis amir ve memurları ile resmi üniforma giymiş kimseler ve silah taşıyanlar sandık alanına giremezler.

SK 109. (1) Sandık alanı dışında, polise emir Sandık alanı dışındaki inzibat tedbirleri
85 verme yetkisine sahip makamlarla polis amir ve memurları tarafından alınacak tedbirler, seçmenin sandık alanına serbestçe girmesini engelleyici veya güçleştirici nitelikte olamaz.

(2) Sandık kurulu başkanı, seçmenin sandık alanına serbestçe girmesini engelleyen veya güçleştiren her türlü hareketi önler.

BÖLÜM III OY VERME

SK 110. (1) Seçmen kütüğüne kayıtlı her Oy verme yetkisi
86 seçmen, oy verme hakkına sahiptir. Bir seçmen, birden fazla oy kullanamaz.

(2) Seçmen kütüğüne kaydı olmayanların oy kullanmalarına izin verilemez.

(3) Oy verme gününe kadar haklarında seçme yeterliğini yitirdiğine dair bu Yasanın yetkili kıldığı mercilerden, resmi belge gelmiş bulunanlara, seçmen kütüğünde kayıtlı olsalar bile oy verdirilmez.

SK 111. Seçimde veya halkoylamasında, Kimlik Saptanması
87 seçmen, oyunu kullanırken, üzerinde 12/1981
fotoğrafı bulunan ve kimliğini kanıtlamaya 16/1986
yarayan resmi bir belge sunmak zorundadır. 58/1993
59/1993
12/1994
12/1998

Bu madde amaçları bakımından "Resmi Belge", Kıbrıs Türk Federe Devleti döneminde ve/veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti döneminde yurttaş olanlara verilen kimlik kartını veya pasaportunu veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sürüş ehliyetini anlatır.

- SK 88 **112.** Hiçbir seçmene, sandık başında müdahale, telkin veya tavsiyede bulunulamaz. Ve hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz. Oy verme düzeni
- SK 89 **113.** Oy verme günü saat 8.00'den 18.00'e kadar geçecek zaman oy verme süresidir. Ancak, saat 18.00'e geldiği halde, sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler, başkan tarafından sayıldıktan sonra sıra ile oylarını kullanırlar. Oy verme süresi
- SK 90 **114.** Oy verme günü sandık başına gelecek seçmenler, sandık kurulu önüne başkan tarafından sıra ile birer birer alınırlar. Gebeler, yaşlılar, hastalar ve sakatlar bekletilmezler. Oy vermede sıra
- SK 91 **115.**(1) Sandık kurulu önüne alınan kimse, kimliğini ispat etmek için, Kıbrıs Türk Federe Devleti veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kimlik kartını veya polis kimlik kartını veya Kıbrıs Türk Federe Devleti veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti pasaportunu veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sürüş ehliyetini başkana verir. Oy verme-den önceki işler 12/1994 12/1998

Bu belgelerden birini sunmayanlar oyunu kullanamazlar.

(2) Sandık kurulu başkanı, seçmenin adını seçmen listesinden bulur ona oyunu kullanacağı oy pusulasını verir, sandık yerinde birden fazla oy verme yeri varsa, hangi kapalı oy verme yerine girip oyunu kullanabileceğini söyler ve oyunu kapalı oy verme yerinde kullandıktan sonra oy pusulasını, gizliliği bozmayacak biçimde katlayacağını ve sandık kurulu önünde kapalı oy sandığına atması gerektiğini, aksi takdirde oyunun geçerli sayılmayacağını kendisine anlatır; Ayrıca oy pusulası üzerinde oyunu nasıl kullanacağı hakkında kendisine bilgi verir.

12/1994

(3) Oy pusulasını ve mühürü alan seçmen, doğruca kendisine gösterilen kapalı oy verme yerine gitmek ve kapalı oy verme yerinde oyunu kullandıktan sonra oy pusulasını kapalı oy sandığına atmak zorundadır, Oy pusulasını aldıktan sonra kapalı oy verme yerine gitmeyen veya oy pusulasını alıp da oy vermeyen seçmenden oy pusulası geri alınır.

12/1994

SK
92

116. Bir seçmen, kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez.

Kapalı
oy
verme
yerinde
kalma

Ancak oyunu kullanmak için gerekli süreden daha uzun bir süre kapalı oy verme yerinde kalan seçmen başkan tarafından uyarılır; oyunu kullanıp kapalı oy verme yerinden çıkmamakta devam eden seçmen kapalı oy verme yerinden çıkarılır.

12/1994

- SK 117. (1) Kapalı oy verme yerinde oyunu
93 kullanıp oy pusulasını, gizliliği bozmayacak
biçimde katladıktan sonra, seçmen, kapalı
oy verme yerini terkeder ve oy pusulasını
bizzat kurulun önündeki sandığa atar.
- Oy
pusula-
sının
sandığa
atılma-
sı ve
imza
12/1994
- (2) Görmezler, ileri derecede görme
özürlü olanlar, felçliler veya bu gibi
bedeni sakatlıkları açıkça belli olanlar,
kendi istemleri üzerine, diledikleri bir
seçmenin yardımı ile oylarını
kullanabilirler.
- 58/1993
59/1993
12/1994
- (3) Sandık kurulu başkanı, oyunu
sandığa atmış bulunan seçmene, seçmen
listesindeki adı karşısına imzasını attırır.
İmza atmasını bilmeyen veya herhangi bir
neden ile imza atamayacak durumda olan
seçmen, sol elinin baş parmağını basar. Bu
parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını
basmış olduğu yanına yazılır. Hiç parmağı
olmayan seçmenin durumu, ismi yerine
kaydedilir.
- 12/1994
12/1998
- SK 118. (1) Sandık kurulu başkan ve üyeleri,
94 hangi seçim çevresinin sandık seçmen
listesinde kayıtlı olurlarsa olsunlar,
seçmen kartını göstermek koşuluyla görevli
oldukları sandıkta oy verirler.
- Kurul
görev-
lileri-
nin oy
vermesi
- (2) Sandık kurulu başkan ve üyelerinin
o sandıkta oy verdikleri tutanağa geçirilir.
- 12/1994
- Bunların, adları ve kimlikleri, o
sandık seçmen listesine yazılarak adları
karşısına imzaları alınır.

(3) Kurul görevlisi olmayan, ancak seçim bölgelerinde görevli bulunan emniyet mensupları da bu madde hükümlerine tabidirler.

1/1980

BÖLÜM IV OYLARIN SAYIMI VE DÖKÜMÜ

SK 119. (1) Sayım ve döküm, açık olarak yapılır. Sayım ve döküm yerinde hazır bulunanlar sayımı ve dökümü izlerler.

Sayım
tedbir-
leri

(2) Sandık kurulu, sayım ve döküm çalışmalarının selâmet ve düzeni bakımından, sayım ve döküm masası etrafında boş kalması gereken kısmı bir karar ile belirtir ve bu kısım etrafında (ip germek gibi) hazır bulunanların bu işlemleri izlemelerine engel olmayacak tedbirleri alabilir.

SK 120. Sandık, saat 18.00'den önce açılmaz. Oy verme işi bitince, kurul başkanı bunu yüksek sesle duyurur. Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Oy vermenin bittiği saat, tutanak defterine geçirilir. Bundan sonra, sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı ile adları karşısındaki imza veya parmak izleri sayılarak oy vermiş olanların toplamı saptanır ve tutanağa geçirilir. Sonuç yüksek sesle duyurulur.

Oy
veren-
ler
sayısı-
nın
deneti-
mi

SK
97

121. Oy pusulalarından kullanılmayanlar sayılır; Oylarını veren seçmen sayısına eklenir ve böylece kurula teslim edilen oy pusulalarının toplamına uygun olup olmadığı saptanır. Kullanılmayan oy pusulaları bir paket halinde mühürlenir ve üzerine sayısı yazılır. Bundan sonra sandıktan çıkan oy pusulalarının konmasına özgü torbanın boş olduğu saptanır. Bu işlemler tutanağa geçirilir.

Kulla-
nılma-
yan
oy
pusu-
laları
12/1994SK
98

122. (1) 121. maddede öngörülen işlemler yapıldıktan sonra, sandık, oy verilen yerde hazır bulunanların gözü önünde açılır ve çıkan oy pusulaları sayılarak toplamı tutanağa geçirilir.

Sandığın
açılması
ve oy
pusula-
larının
sayımı
12/1994

(2) Sandıktan çıkan oy pusulası sayısı, oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır. Bu pusulaların sayısı, oy veren seçmen sayısından fazla olduğu takdirde, bütün oy pusulaları tek tek elden geçirilerek, 93. maddeye göre çift mühürlü olmayan ve belli koşullara uygun bulunmayan veya herhangi bir işaret veya imza veya mühür taşıyarak 126. madde uyarınca seçmenin kim olduğunu belirleyen oy pusulaları ayrılır. Bunların düşülmesi, fazlalığın giderilmesine yetmediği takdirde, kurul başkanı, kalan oy pusulaları arasından fazlayı karşılayacak sayıda oy pusulasını gelişigüzel çekerek ayırır. Ayrılan oy pusulalarının sayısı tutanağa geçirilir ve bu oy pusulaları açılmadan derhal yakılmak suretiyle yok edilir. Bundan sonra geçerli oy pusulaları sayılarak sandığa konur ve ara verilmeksizin döküme başlanır.

(3) Yukarıdaki fıkralar uyarınca yapılan bütün işlemler, tutanak defterine geçirilir.

SK 123. Oyların sayım ve dökümü aralıksız devam eder. Yapılacak itirazlar işi durdurmaz. Oyların sayımı ve dökümü

SK 124.(1) Sandık kurulu başkanı, sayım ve döküm işine başlamadan önce, sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu hazır bulunanlara gösterir ve kurul üyeleri arasında şu şekilde iş bölümü yapar: Oy pusulalarının açılması 12/1994

(a)Varsa değişik siyasal partilere bağlı iki üyeyi, döküm cetvellerini işlemek;

(b)Siyasal partilere bağlı bir üyeyi, oy pusulalarını sandıktan çıkarıp başkana vermek; 12/1994

(c)Bir üyeyi de, dökümü yapılmış oy pusulalarını torbaya koymak, işleri ile görevlendirir.

(2) Görevli üye, sandıktan oy pusulasını teker teker alarak başkana verir; Başkan, katlanmış oy pusulalarını açar; birden fazla seçim aynı anda yapılmışsa, her seçime göre hazırlanmış ayrı ayrı renklerdeki oy pusulalarını her seçime göre ayırır ve böyle bir ayırım uyguladıktan sonra her seçim ile ilgili oy pusulalarını herkesin görebileceği ve işitebileceği şekilde okur. 12/1981 12/1994

(3) Oy pusulasının 126. ve 127. maddeler uyarınca geçerli olup olmaması, hesaba katılıp katılmaması hususunda tereddüt edilirse, bunlar, cetvele dökümü yapılmadan, ayrılır.

(4) Açılması ve ayrımı tamamlanan oy pusulalarının 126. ve 127. maddeler uyarınca geçerli olup olmadıkları, hesaba katılıp katılmayacakları hususu, kurulca karara bağlanarak tutanağa geçirilir ve geçerli sayılanlarla hesaba katılmasına karar verilenler de cetvele işlenir.

12/1994

(5) Geçerli sayılmayan veya hesaba katılmayan oy pusulaları, ayrıca paket halinde saklanır.

(6) Oy pusulası okundukça, cetvel kayıtçısı iki üyeden her biri önündeki cetvele gerekli işareti kaydeder.

(7) Böylece okunan ve sayım cetveline kaydedilen oy pusulalarını başkan diğer görevli üyeye verir, o da bunu torbaya atar.

(8) Oy pusulalarını, kurulun diğer üyeleri ile parti ve bağımsız aday gözlemcileri görebilir. Bağımsız aday ve parti gözlemcilerine, sayım masası başında yer verilir.

Ancak, parti gözlemcileri üçten ve bağımsız aday gözlemcileri ikiden fazla ise, parti ile bağımsız aday gözlemcileri arasından ayrı ayrı başkan tarafından kurul önünde adçekme suretiyle sandık başında kalacak üç parti ve iki bağımsız aday gözlemcisi saptanır. Diğer gözlemcilerle bağımsız aday gözlemcileri için sayım işlemini yakından izleyebilecekleri bir yer ayrılır.

(125. madde yürürlükten kaldırıldı.) 12/1994

SK 103 126. 101. maddede belirtilen kurallar saklı kalmak koşuluyla aşağıda yazılı oy pusulaları geçerli değildir: Geçerli olmayan oy pusulaları

(1) Sandık kurulunca verilen tek biçim, renk ve özellikte olmayan oy pusulaları; 12/1994

(2) Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan oy pusulaları; 12/1994

(3) İmzalı veya mühürlü veya seçmenin kim olduğunu belirten herhangi bir işaret taşıyan oy pusulaları;

(4) Sandık kurulunca verilen, özel surette basılmış oy pusulaları dışında kalan oy pusulaları;

(5) Arkasında biri ilçe seçim kurulu başkanlığına, diğeri sandık kuruluna ait çift mühürü havi olmayan oy pusulaları;

(6) Oy pusulalarında birden çok siyasal parti listesine "EVET" mühürü basılmış oy pusulaları;

(7) Halkoylamasında, aynı zarftan çıkan ve üzerinde hem "EVET", hem de "HAYIR" kelimeleri bulunan birden fazla oy pusulaları;

(8) Hiçbir yerine "EVET" mühürü basılmamış ve kalemle adaylara karışık oy verilmemiş oy pusulaları ile birden fazla "EVET" mühürü basılmış veya kalemle, seçilecek sayıdan fazla adaya oy verilmiş oy pusulaları;

17/1990
12/1994

SK
104

127. Oy pusulasında, siyasal partilerin alâmet ve işaretlerini taşıyan aday listesinde yazılı adayların adları, baskıda silinmiş veya yanlışlıkla mükerrer veya o bölge adaylarından fazla yazılmış veya "EVET" mühürü kullanan seçmen tarafından tamamen veya kısmen silinerek yerlerine başka adlar yazılmış veya eksik bırakılmış oy pusulaları, hangi siyasal parti listesine oy verildiği belli olmak koşulu ile, eksiksiz oy pusulası olarak hesaba katılır.

Hesaba katılan ve katılmayan oy pusulaları
12/1994

SK
105

128. Oyların ve 101. madde kuralları uyarınca hüküm ifade eden tercih işaretlerinin sayımı ve sayım cetvellerine sonuçların geçirilmesi biter bitmez, sandık kurulu başkanı, bu sonuçları yüksek sesle ilân eder. Bundan sonra:

Sayımın ilânı ve sonuçların tutanağa geçirilmesi

(1) Oy vermenin yapıldığı tarih ve gün;

(2) Oy sandığının sandık kurulu üyeleri ve oy verme yerinde hazır bulunanlar önünde açıldığı saat ve dakika, şayet sandık 18.00'den sonra açılmışsa nedeni;

(3) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı;

(4) Oy kullanan seçmenlerin sayısı;

(5) Sandıktan çıkan oy pusulası sayısı, 122. maddeye göre yakılarak yok edilen oy pusulası sayısı;

12/1994

(6) Geçerli sayılan ve hesaba katılan oy pusulalarının sayısı;

(7) Oy pusulalarının kaç tanesinin hangi nedenden ötürü geçerli sayılmamış veya hesaba katılmamış olduğu;

(8) İtiraz edilmiş veya ihtilâflı görülmüş, fakat geçerli sayılarak hesaba katılmış oy pusulalarının sayısı;

(9) Her partinin veya partili veya bağımsız adayların kişisel olarak aldıkları oy sayısı toplamları (rakam ve yazı ile);

17/1990

12/1994

(10) Sayım ve döküm sonucunun başkan tarafından orada hazır bulunanlara ilân edildiği;

(11) Oy vermede yasaya aykırılık bulunduğu hususundaki ihbar ve şikâyetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret buldukları,

basılı tutanak kağıdına geçirilir ve altı, başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

SK
106

129.(1) Partilerin, bağımsız adayların ve partili adayların adları ve kazandıkları oy sayısı; partili adaylara verilen tercih işaretleri sayısı; oy pusulaları sayısı; geçerli ve hesaba katılan oy pusulaları sayısı, toplamlarını gösteren ve sandık kurulu başkan ve üyelerince imzalı bir cetvel, sandık çevresi içindeki herkesin görebileceği bir yere asılır. Bu cetvel, bir hafta süre ile olduğu yerde asılı kalır.

Tutanağın
asılması
17/1990
12/1994

(2) Bu cetvellerin onaylı birer örneği, sandık kurulu tarafından, seçime katılan siyasal partilere verilir.

12/1981
12/1994

SK
107

130.(1) Hesaba katılan ve geçerli sayılan oy pusulaları, sandık kurulunca düzenlenen tutanaklar, sayım ve dökümde kullanılıp alt tarafı kurulca imza edilen sayım cetvelleri, hesaba katılmayan, geçerli sayılmayan veya itiraza uğrayan oy pusulaları ve tutanak defteri kurulca mühürlü ve imzalı ayrı ayrı paketler halinde, kurulun mühürü ile mühürlenmiş olarak ve başkan ile üyeler tarafından bir torbaya konularak bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna teslim edilir.

Sayım
ilişkin
evrak
ve
belgelerin
teslimi
12/1994

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları uyarınca hazırlanan torbanın teslimi, sandık kurulu başkanı ve sandık kurulu üyeleri tarafından ilçe merkezine götürülmek suretiyle yapılır. Gözlemciler de isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanmak suretiyle götürme işlemine katılabilirler. Bu işlerde polis kuvvetleri, sandık kurulu başkanının emrine göre hareket etmek zorundadırlar.

(3) İlçe seçim kurulu, bu torbayı, getiren üyeler önünde açarak içindekiler hakkında müfredatlı üç nüshadan ibaret bir tutanak düzenler. Bu tutanağın altı, torbayı teslim edenlerle, ilçe seçim kurulu başkanı ve üyelerden biri tarafından imza edilir. Bu tutanağın bir nüshası, Yüksek Seçim Kuruluna gönderilecek evraka bağlanır. Bir nüshası da sandık kurulu başkanına verilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM
SEÇİM SONRASI İŞLERİ
BÖLÜM I
SEÇİM VE HALKOYLAMASI
SONUÇLARININ BİRLEŞTİRİLMESİ

SK 108 131. Seçim ve halkoylaması sonuçları, yapılan seçime veya halkoylamasına göre, seçim bölgeleri itibarıyla birleştirilir. Buna göre:

Sonuç-
ların
birleş-
tiril-
mesin-
de
genel
ilke

(1) Bir sandık bölgesini kapsayan belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar heyeti üyeliği seçim bölgelerinde seçim sonuçları, sandık bölgesinde alınan seçim sonuçlarına göre saptanır.

(2) Birden fazla sandık bölgesini kapsayan belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar heyeti üyeliği seçim bölgeleri için; seçim sonuçları, ilçe seçim kurullarında birleştirilir ve saptanır.

(3) Milletvekilliği seçim sonuçları, milletvekilliği seçim bölgesini kapsayan ilçe seçim kurulunda birleştirilir ve saptanır.

(4) Cumhurbaşkanlığı seçimi ile halkoylaması sonuçları, önce ilçe seçim kurullarında ve sonra Yüksek Seçim Kurulunda birleştirilir ve saptanır.

MSK
31

132. Halkoylaması ile Cumhurbaşkanlığı, belediye başkanlığı ve muhtarlık seçimleri dışında diğer seçimlerde, siyasal partilerin, partili ve bağımsız adayların aldıkları oylar yanında, partili adaylara verilen ve hüküm ifade eden tercih işaretleri de saptanır.

Birleş-
tirmede
kişisel
oyların
da
saptan-
ması
17/1990
12/1994

SK
108

133.(1) İlçe seçim kurulunun yapacağı sayım, döküm ve birleştirme işlemleri sırasında, siyasal partiler aday ve gözlemcileri istedikleri takdirde hazır bulunurlar. Hazır bulunan bağımsız aday ve gözlemcileri beşten fazla olursa, ad çekilerek adı ilk çıkanlardan beşi bu işlemleri izlemek üzere kalabilirler.

Seçim
sonuç-
larının
ilçe
seçim
kurul-
larının
da bir-
leşti-
rilmesi

Bu işlemlerde hazır bulunanlara, tasnif ve birleştirme işlemlerini yakından izleyebilecekleri bir yer ayrılır. Tasnif ve birleştirme bu suretle açık olarak yapılır.

(2) İlçe seçim kurulu, sandık kurullarından alınan evrakı, geldikçe almakla beraber, aralıksız olarak çalışır ve sandık tutanaklarını birleştirmeye devam eder.

(3) En son sandık tutanağı alındıktan sonra, yapılan seçime veya halkoylamasına göre, seçim bölgesi esas tutulmak suretiyle, o seçim bölgesinin kapsadığı bütün sandık tutanaklarının birleştirilmesi tamamlanarak bunun sonucu bir tutanakla saptanır. Alınan oylar da bu tutanağa geçirilir.

(4) Partilerin, partili adayların ve bağımsız adayların aldıkları oylardan itiraz edilmeksizin geçerli olan ve hesaba katılan oy pusulaları ile, itiraz edilmişken geçerli sayılan ve hesaba katılan oy pusulalarının sayısı toplanarak geçerli oy pusulaları da tutanağa geçirilir.

17/1990
12/1994

Halkoylaması için ilçede kullanılan geçerli oy pusulaları da aynı esâsla saptanır.

(5) İlçe seçim kurulunda hazırlanan tutanaklardan bir nüshası ilçe seçim kurulu başkanı veya bir üye tarafından Yüksek Seçim Kuruluna götürülür. 1/1980

Bu tutanakların birer sureti, onaylı olarak siyasal partilere ve isterlerse bağımsız aday gözlemcilerine derhal verilir.

(6) Birleştirme sonucunu gösteren tutanağın içindekiler, hazır bulunanlara ilân edilir ve bir sureti ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ilçe seçim kurulu dairesinin kapısına asılır, asılan bu tutanak sureti bir hafta süre ile asılı kalır.

(7) Sandık kurulu başkanlarının yasa gereğince sandık alanında haiz oldukları yetkileri, ilçe seçim kurulu başkanları da sayım, döküm ve birleştirme işlerinin yapıldığı yerde haizdirler.

MSK
33

133 A. (1) Milletvekili genel seçimlerinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti genelinde kullanılan geçerli oyların yüzde beşini geçmeyen siyasal partiler, milletvekili çıkaramazlar.

Genel
baraj ve
hesap-
lanması
17/1985
58/1993
59/1993
12/1994

(2) İlçe seçim kurulları, bu Yasanın 133. maddesi uyarınca milletvekili seçimiyle ilgili birleştirme tutanağını, Yüksek Seçim Kuruluna ilettikten sonra, Yüksek Seçim Kurulu, ilçelerden alınan bilgilere göre, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti genelinde kullanılan geçerli oyların toplamını yapar ve siyasal partilerin ülke genelinde aldıkları oy yüzdesini hesaplar ve yüzde beşlik barajı aşan siyasal partilerin isimlerini ilçe seçim kurullarına bildirir ve ilân eder.

17/1985
12/1994
12/1998

(3) Bu madde kuralları, münhasıran milletvekili seçimlerinde uygulanır; belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerine uygulanmaz.

17/1985
12/1994

134. (1) Yüksek Seçim Kurulu, halkoylaması ile Cumhurbaşkanlığı seçiminde, ilçe seçim kurullarından gelen seçim tutanaklarını birleştirerek Yüksek Seçim Kurulu tutanaklarını düzenler.

Yüksek
Seçim
Kurulun-
da bir-
leştirme

(2) Birleştirme sonucunu gösteren tutanağın içindekiler, hazır bulunanlara ilân edilir. Birleştirme tutanağının onaylı birer nüshası siyasal partilere ve bağımsız adaylara verilir.

BÖLÜM II SEÇİM VE HALKOYLAMASI SONUÇLARININ SAPTANMASI

135. (1) Muhtarlık ve belediye başkanı seçiminde, ilgili seçim bölgesinde en çok oy alan aday seçilmiş olur.

Muhtar
ve belediye
başkanı
seçilen-
lerin
saptan-
ması

(2) Seçilenler belli olur olmaz, seçilenlerin ad ve soyadları ve parti adayı iseler mensup oldukları parti, ilçe seçim kurullarınca en seri bir şekilde Yüksek Seçim Kuruluna bildirilir. Ayrıca seçilenleri gösteren tutanağın bir suretini, bir hafta süre ile ilçe seçim kurulu dairesinin kapısına astırır.

12/1981

MSK
34,
35

136. Siyasal parti listesindeki adaylarla bağımsız adayların elde ettikleri milletvekilliği sayısı aşağıdaki şekilde hesaplanır:

(1) Seçime katılmış olan siyasal partilerle bağımsızların adları alt alta "A. CETVELİ" olarak isimlendirilen ayrı bir cetvele; siyasal parti listelerindeki adaylarla bağımsız adayların adları alt alta "B. CETVELİ" olarak isimlendirilen başka bir cetvele; siyasal parti listelerinde adları bulunan adayların adları ise alt alta "C. CETVELİ" olarak isimlendirilen diğer bir cetvele yazılır. Bu hususlar üç cetvel halinde düzenlendikten sonra her siyasal parti ile bağımsızların ayrı ayrı aldıkları toplam oy sayısı; siyasal parti listelerindeki adaylarla bağımsızların ayrı ayrı aldıkları geçerli oy sayısı; siyasal parti listelerindeki adaya verilen tercih işaretleri sayısı, (2)'nci fıkra kurallarına göre hesaplanarak adları karşısına yazılır.

(2) (a) Bir seçmen, birleşik oy pusulasındaki herhangi bir siyasal partinin lehine "EVET" mührü kullanmışsa, o siyasal parti listesinde adları bulunan adayların her birine, "B. CETVELİ"ndeki adları karşısına birer oy yazılır.

Partilerle bağımsız adayların elde ettikleri milletvekilleri, belediye meclisi üyesi ile ihtiyar heyeti üyesi sayısının hesaplanması
12/1994

17/1990
12/1994

Bir seçmen, oyunu, birleşik oy pusulasında adı bulunan partili veya bağımsız adaylara karşılık olarak vermişse, bu adayların her birine de birer oy yazılır. Bu suretle partili ve bağımsız adayların her birinin "B CETVELİ"ndeki, adları karşısına birer oy yazılır. Bu surette "B CETVELİ", partili ve bağımsız adayların her birinin almış olduğu geçerli oy sayısının toplamını gösterir.

12/1994

(b) Birleşik oy pusulasında adı bulunan siyasal parti listesindeki adayların tümünün toplam olarak aldıkları geçerli oy sayısı, o partinin aldığı oyu; her bağımsız adayın toplam olarak aldığı geçerli oy sayısı da o bağımsız adayın aldığı oyu gösterir. Bu suretle siyasal partilerle bağımsız adaylardan her birinin almış olduğu geçerli oy sayısının toplamı "A CETVELİ"ndeki adları karşısına yazılır.

12/1994

(c) Bir seçmen, birleşik oy pusulasındaki herhangi bir siyasal partinin lehine "EVET" mührünü kullandıktan sonra, o siyasal parti listesinde bulunan adayların adları karşısındaki dikdörtgene tercih işareti konmuş ise, bu adayların herbirinin "C CETVELİ"ndeki adlarının karşısına birer tercih işareti yazılır. Bu suretle partili adayların her birinin almış olduğu geçerli tercih işaretleri sayısının toplamı "C CETVELİ"ndeki adları karşısına yazılır.

(3) Siyasal partilerle bağımsız adayların elde ettikleri milletvekiliği sayısının hesaplanması için aşağıdaki şekilde işlem yapılır:

17/1990
58/1993
59/1993
12/1994

(2)'nci fıkranın (b) bendine göre "A CETVELİ"nde saptanan, her siyasal partinin ve bağımsız adayın aldığı geçerli oy sayısı toplamlarını gösteren rakamlar önce bire sonra ikiye, sonra üçe .... ilâ, o bölgenin çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşınca kadar bölünür.

Ancak bağımsız adayların aldığı geçerli oy sayısı toplamı sadece bire bölünür. Elde edilen paylar, parti ayrımı yapılmaksızın, en büyükten en küçüğe doğru sıralanır. Milletvekilleri, bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara, rakamların büyüklük sırasına göre ayrılır. Son kalan milletvekilliği için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde, bunlar arasında adçekilmek suretiyle tahsis yapılır.

(4) Siyasal parti adaylarından seçilenler aşağıdaki şekilde saptanır:

(a) Yukarıdaki (2)'inci fıkranın (a) bendine göre "B CETVELİ"nde saptanan, her partili adayın aldığı geçerli oy sayısı toplamına, aynı fıkranın (c) bendine göre "C CETVELİ"nde saptanan partili aynı adayın aldığı geçerli tercih işaretleri sayısı toplamı, eğer varsa eklenir. Her partili aday için elde edilen toplam sayı, büyüklük sırasına göre yukarıdan aşağıya yazılır.

17/1990
58/1993
59/1993
12/1994
12/1998

Bu işlem yapılırken adayların aldığı geçerli oy sayısı ile geçerli tercih işaretleri sayısı toplamının eşit olması halinde eşit olan adaylar arasındaki sıra, siyasal parti listesinde bu adayların yer aldıkları liste dikkate alınmak suretiyle saptanır.

(b) Aynı siyasal parti adaylarının tümü için tercih oyu kullanılmamış ise, o siyasal parti adayları için (2)'nci fıkranın (a) bendine göre "B CETVELİ"nde saptanan geçerli oy sayısı toplamları, büyüklük sırasına göre yukarıdan aşağıya yazılır. Bu işlem yapılırken, geçerli oy sayısı toplamları eşit olan adaylar arasındaki sıra, siyasal parti listesinde bu adayların yer aldıkları liste dikkate alınmak suretiyle saptanır.

17/1990
12/1994

(c) Bir siyasal parti listesinde adları bulunan adayların sırası, yukarıdaki fıkralara göre saptandıktan sonra, (4)'üncü fıkraya uygun olarak o siyasal partinin kazandığı milletvekilleri, bu sıradaki rakamların büyüklüğüne göre yukarıdan aşağıya doğru yer alan adaylara tahsis edilir.

12/1994

(5) Seçimi kazanan belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyeleri de bu madde kurallarına göre saptanır.

12/1994

(6) Bu madde uyarınca işlemler, açık olarak yapılır ve adaylarla gözlemciler hazır bulunabilir.

12/1994.

(7) İlçe seçim kurulu başkanı, bu madde uyarınca seçimi kazananları gösteren tutanağın bir suretini bir hafta süre ile kurul dairesinin kapısına asar.

12/1981
12/1994

MSK
36

137.(1) Milletvekili seçilenler belli olur olmaz, seçilenlerin ad ve soyadları ve parti adayı iseler mensup oldukları siyasal parti, ilçe seçim kurullarınca en seri şekilde Yüksek Seçim Kuruluna bildirilir.

Millet-
vekilli-
ğine,
Belediye
meclisi
üyeliği-
ne ve
ihtiyar
heyeti
üyeliği-
ne seçi-
lenlerin
Yüksek

(2) Milletvekili seçilenlere, ilçe seçim kurulu tarafından, seçildiklerine dair derhal bir tutanak verilir. Bu tutanaklardan bir nüshası Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına verilmek üzere, iki nüshası da Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına en seri vasıta ile gönderilir.

Seçim
Kuruluna
bildiril-
mesi ve
tutanak-
ların
verilmesi

(3) Belediye meclisi ve ihtiyar heyeti üyelikleri için de bu madde kuralları uygulanır. Ancak, Yüksek Seçim Kuruluna gönderilen iki tutanak nüshasından biri Bakanlığa verilir.

MSK
37

138.(1) Seçim ve halkoylaması sonuçları hakkında ilçe seçim kurullarından bilgi geldikçe, Yüksek Seçim Kurulu, bu bilgileri bekletmeden Devlet Radyo ve Televizyonu aracılığı ile derhal yayımlar.

Seçim ve
halkoy-
laması
sonuç-
larının
ilânı ve
yayımları
12/1994

(2) Bütün ilçelerden verilecek bilgiler tamamlanır tamamlanmaz, onaylı tutanak suretlerinin alınması ve itiraz varsa bu itirazların incelenerek karara bağlanması beklenmeksizin, her partinin kazandığı milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliği ve bu mevkilere seçilenlerin ad ve soyadları, Yüksek Seçim Kurulunca, Devlet Radyo ve Televizyonu aracılığı ile derhal ilân edilir.

(3) Seçim sonuçlarını gösteren tutanakların bütün ilçelerden gönderilmesi üzerine, Yüksek Seçim Kurulu, en kısa zamanda Devlet Radyo ve Televizyonu ve Resmi Gazete ile ikinci bir bildiri yayımlayarak, ilçeler itibarıyla, seçilenlerin ad ve soyadlarını, seçmen sayısını, oy kullanan seçmen sayısını, seçime katılma oranını, geçerli oy pusulası sayısını, her partinin ve bağımsız adayların kazandıkları oy pusulası sayısını açıklar.

(4) Devlete ait bütün ulaştırma ve haberleşme araçları, seçim kurulları arasında araç, gereç, yazı ve bilgilerin ulaştırılmasında öncelikle kullanılır.

139. (1) Yüksek Seçim Kurulunca, ilçe seçim kurullarından gelen sonuçların birleştirilmesiyle, kullanılan geçerli oy sayısının yarısından bir fazlasını alan aday, Cumhurbaşkanlığına seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanlığına seçilen adayın saptanması ve ilânı

(2) Hiçbir adayın yeterli çoğunluğu sağlayamaması halinde, Yüksek Seçim Kurulu, oy verme gününü izleyen ilk Pazar günü, en çok oy alan iki aday arasında yeniden seçim yapılacağını ilân eder. İkinci seçimde en çok oy alan aday, Cumhurbaşkanlığına seçilmiş olur.

(3) Yüksek Seçim Kurulu, Cumhurbaşkanlığına seçilen kimseye, seçildiğine dair derhal bir tutanak verir. Bu tutanaklardan bir nüshası Yüksek Mahkeme Başkanlığına bir nüshası da Meclis Başkanlığına gönderilir. Ayrıca kazanan adayın adı ve varsa partisi, Devlet Radyoları ile derhal ilân olunur. Seçmen sayısı, oy kullanan seçmen sayısı, seçime katılma oranı, geçerli oy pusulası sayısı da ayrıca Resmi Gazete ile ilân olunur.

(4) Yukarıdaki 138. maddenin son fıkrası bu madde kuralları bakımından da geçerlidir.

140. (1) Yüksek Seçim Kurulunca, ilçe seçim kurullarından gelen sonuçların birleştirilmesiyle, ortaya çıkan sonuçta, kullanılan geçerli "EVET" veya "HAYIR" oylarından hangisi fazla ise, halkoymasına sunulan husus, kabul veya reddedilmiş olur.

Halkoymasının kesin sonucunun saptanması ve ilânı

(2) Halkoyması sonucu, seçmen sayısı, oy kullanan seçmen sayısı, seçime katılma oranı, geçerli oy pusulası sayısı ile birlikte derhal Devlet Radyo ve Televizyonu ve Resmi Gazete ile ilân edilir.

12/1994

MSK 38 **141.** Devletin, istatistik işleri ile ilgili daire veya kuruluşu, Yüksek Seçim Kurulu tarafından kendisine verilen belgelere dayanarak, ilçeler, seçim bölgeleri ve sandık bölgeleri itibarıyla, sandık tutanaklarında yer alan bilgileri, en geç seçimi izleyen altı ay içinde yayımlar.

Seçim ve halkoylaması sonuçlarının yayımı

MSK 40 **142.** Hesaba katılan ve katılmayan ve itiraza uğramış olan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelleri ve seçilme tutanakları ve seçim veya halkoylaması ile ilgili diğer her türlü belge, altı ay süre ile, ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanı, merkezde Yüksek Seçim Kurulu Başkanı tarafından saklanır ve Yüksek Seçim Kurulunun istemi olmadıkça hiçbir yere gönderilemez.

Seçim ve halkoylaması delillerinin saklanması

MSK 39 **143.** (1) Seçilenlerin tutanaklarına yapılan itiraz, oyların dökümüne, sayımına veya bu oyların partiler ile bağımsız adaylara taksimine taalluk ettiği ve yeniden yapılan döküm, sayım ve hesap sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde, yeniden yapılacak döküm, sayım ve hesap sonucuna göre seçilmiş oldukları anlaşılanlara, Yüksek Seçim Kurulu tarafından tutanakları verilir.

Seçimin halkoylamasının veya tutanağın iptali

(2) Bir seçim bölgesinde yapılan seçimin veya halkoylamasının, seçim işlemleri dolayısıyla iptaline karar verildiği takdirde, o seçim bölgesinde yeniden seçim veya halkoylaması yapılır ve Yüksek Seçim Kurulu, seçimin veya halkoylamasının iptaline dair kararlar birlikte o bölgede, seçimin veya halkoylamasının yapılacağını Resmi Gazete ve diğer araçlarla derhal ilân eder.

Bu ilândan sonra; Cumhurbaşkanlığı, belediye başkanlığı ve muhtarlık seçimleri için 13. madde kurallarına göre kırkbeşinci günden önceki ilk Pazar günü; diğer seçimler için altmışıncı günden önceki ilk Pazar günü; halkoylaması için ikinci Pazar günü oy verme günüdür.

(3) Yukarıdaki fıkralar dışında seçilenlerden bir veya birkaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde, tutanakları iptal olunan kimseler yerine, siyasal parti listesindeki sıraya göre sırada başta olanlara tutanak verilir.

Sırada olanlar yetmediği takdirde, açık kalan yerler için, Yüksek Seçim Kurulunun bu konuda yapacağı ilânı izleyen altmışıncı günden önceki ilk Pazar günü oy verilir.

(4) Bu madde amaçları bakımından parti listesindeki sıra 136. maddenin (5)'inci fıkrasında öngörülen sırayı anlatır.

144.(1) İhtiyar heyeti üyeliği, muhtarlık, belediye meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, milletvekilliği ve Cumhurbaşkanlığı görevlerinden herhangi ikisi aynı kişide birleşemez.

Birden fazla siyasal görevin aynı kişide birleşmeyeceği.

Ancak, ihtiyar heyeti üyelerinden birinin muhtarlığa; belediye meclisi üyelerinden birinin belediye başkanlığına ve milletvekillerinden birinin Cumhurbaşkanlığına vekillik etmesi bu kurala aykırı sayılmaz.

(2) (1)'inci fıkrada belirtilen görevlerden birine seçildiğine dair tutanak aldıktan sonra, aynı fıkrada belirtilen bir başka göreve de seçilip tutanak alan kişi, son tutanağı aldıktan sonraki üç gün içinde bu görevlerden birini tercih etmek zorundadır. Bu süre içinde Yüksek Seçim Kuruluna başvurarak tercih hakkını kullanmayan kişi her iki görevden de çekilmiş sayılır.

Tercih hakkını kullanma veya çekilmiş sayılma nedenleri ile boşalan yerler, bu Yasa kurallarına uygun olarak yapılacak seçimlerle doldurulur.

BÖLÜM III SEÇİLENLERİN GÖREVE BAŞLAMASI

145. (1) Seçilen ve seçilme tutanağı almaya hak kazanan belediye başkanı, belediye meclisi üyeleri, muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri oy verme gününü izleyen dördüncü gün göreve başlarlar.

(2) Ara seçimleri için aynı kurallar uygulanır.

Belediye
başkanı,
belediye
meclisi
üyesi,
muhtar ve
ihtiyar
heyeti
üyelerinin
göreve
başlaması
4/1980

146. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi, milletvekilliği genel seçimlerinden sonra, seçimi kazanan milletvekillerinin Resmi Gazete'de yayımlanmasından sonraki onuncu gün kendiliğinden toplanır; milletvekilleri ant içerek göreve başlarlar. İlk toplantıya katılmayan milletvekilleri, katıldıkları ilk Meclis birleşiminde ant içerler. Ara seçimlerde kazanan milletvekilleri için aynı kural uygulanır.

Milletve-
killerinin
göreve
başlaması

147. Seçimi kazanan Cumhurbaşkanı, seçildiğinin Resmi Gazete'de yayınlanmasını izleyen gün, Mecliste ant içerek göreve başlar, Meclis tatilde ise o gün kendiliğinden olağanüstü olarak toplanır.

Cumhurbaş-
kanının
göreve
başlaması

BEŞİNCİ KISIM

İTİRAZ VE ŞİKÂyetLER

BÖLÜM I

GENEL KURALLAR

SK
110

148. Bu Yasada gösterilen kuralların veya kurul başkanlarının kesin olmayan kararlarına karşı, seçme yeterliğine sahip yurttaşlar, siyasal partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin başkanları veya vekilleri, gözlemciler, adaylar ve milletvekilleri itiraz edebilirler.

İtiraz
edebile-
cekler

SK 111 **149.**(1) Bu Yasada, kurulların kesin olduğu yazılı bulunmayan kararlarına karşı her kurulun bağlı olduğu üst kurul, itiraz merciidir.

İtiraz
mercileri

(2) Yüksek Seçim Kurulunun, resen veya itiraz üzerine, vereceği kararlar kesindir.

SK 112 **150.**(1) İtiraz yazı ile veya sözle yapılır. Sözle yapılacak itirazlar, gerekçeyle birlikte tutanağa geçirilir. İtiraz edenin adı, soyadı, açık adresi yazılarak, imza ettirilir. İmza bilmeyenlere parmak bastırılır.

İtirazın
şekli

(2) Kimliğini ispat edemeyenlerin, delil ve gerekçe gösteremeyenlerin itirazları incelenmez, bu nedenle incelenmediği tutanağa geçirilir.

(3) Yazılı itirazlarda da yukarıdaki koşullar aranır ve deliller itiraz dilekçesine eklenir. Gerekçesi ve delili olmayan yazılı itirazlar da incelenmez. Her iki halde de itirazın alındığına ve hangi tarihlerde yapıldığına dair, itiraz yapana, alındı belgesi verilir.

(4) Yüksek Seçim Kuruluna yapılacak itirazların yazılı olması gerekir.

SK 113 **151.**(1) Bir kurulun kararını, itiraz yolu ile inceleyen üst kurul, itirazı kabul ettiği takdirde, yapılması gereken işlem hakkında da karar verir.

İtiraz
üzerine
verilecek
karar

(2) Kurullar, kararlarını salt çoğunlukla verirler. Oyların eşitliği halinde, başkanın katıldığı taraf üstün tutulur.

(3) Yüksek Seçim Kurulu, seçimin sonunda verilecek tutanaklara karşı yapılan itirazların incelenmesinde, tam sayı ile toplanır. Diğer hususlarda, kurul üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanabilir.

Her iki halde de salt çoğunlukla karar verir.

(4) Oyların eşitliği halinde Başkanın katıldığı taraf üstün tutulur.

SK
114

152. (1) İtiraz üzerine, kesin olmayarak verilen kararlar, itiraz eden hazır ise sözle bildirilir. Sözle bildirmelerde, kararın bildirildiği gün ve saat tutanağa geçirilerek kendisine de imza ettirilir. İsterse kararın bir örneği de verilir.

Kararların bildirilmesi ve tebliği

(2) İtiraz eden hazır değilse, seçim kurullarının bulunduğu kasaba veya kentte, belirli bir yer gösterilmiş olması halinde, karar bu yere tebliğ edilir.

(3) Kurulların kesin kararları tebliğ edilmez. Ancak itiraz eden başvurduğu takdirde, kendisine gösterilir ve isterse bir suret de verilir.

SK 153. Şikâyet ve itiraza ilişkin her
115 türlü evrak, resim ve harçtan muaftır.

Resim ve
harç

BÖLÜM II ŞİKÂYET

SK 154. Şikâyet, kütüklerin
116 düzenlenmesi ile görevli ilçe seçim
kurulu başkanlarıyla, kütüklerin
düzenlenmesine memur edilen sair
kimselerin ilçe seçim kurullarına,
sandık kurullarına veya kurullar
başkanlarının bu Yasanın verdiği
yetkilere dayanarak yaptıkları
işlemlere ve aldıkları tedbirlere ve
bunlara benzer sair işlemlerine veya
herhangi bir kimsenin bu Yasanın
koyduğu yasak kurallarına aykırı
hareketlerine karşı bu işlemlerin,
tedbirlerin, sair işlemlerin
düzeltilmesi veyahut Yasanın koyduğu
yasaklara uymayanların, bu hareket-
lerinin önlenmesi amacıyla yapılan
başvurmalardır.

Tarifi ve
mercii

Şikâyet, bu kurullara veya
başkanlarına veya sair görevlilere
sözlü veya yazı ile seçme yeterliğine
sahip yurttaşlar, siyasal partiler
veya bunların tüzüklerine göre kuruluş
kademelerinin başkanları veya
vekilleri, gözlemciler, adaylar ve
milletvekilleri tarafından yapılır.

SK
117

155. (1) Şikâyet kabul edildiği takdirde, şikâyete konu olan işlem veya tedbirler düzeltilir ve Yasaya aykırı hareketler önlenir.

Şikâye-
tin
ince-
lenmesi

(2) Şikâyet kabul edilmediği takdirde, derhal tutanağa geçirilerek karara bağlanır. Bu kararın bir sureti şikâyetçiye verilir. Bu kararlara karşı, Yasada ayrıca bir süre belirtilmemişse, yirmi dört saat içinde itiraz edilebilir.

SK
118

156. İşlemlere, tedbirlere ve kararlara karşı yapılan şikâyet ve itirazlar oy vermeye ve her türlü seçim işlerinin devamına engel olmaz.

İtiraz
ve
şikâye-
tin
işlem-
leri
durdur-
maması

BÖLÜM III KURULLARIN OLUŞUMU VE İŞLEMLERİNE KARŞI ŞİKÂYET VE İTİRAZ

SK
119

157. (1) Sandık kurullarının oluşmasına dair, ilçe seçim kurulu veya başkanı tarafından yapılan işlemlerin düzeltilmesi için, bu işlemlerin sonucundan başlayarak en geç iki gün içinde, şikâyet yoluyla düzeltilmesi istenebilir.

Sandık
kurulla-
rına ait
itiraz
ve
şikâyet

(2) Şikâyetin reddine dair olan kararlara karşı, bildirilmesinden veya tebliğinden başlayarak iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilir. Yüksek Seçim Kurulu, iki gün içinde kesin karar verir.

(3) Bu şikâyetin yapılmamış olması, sandık kurulunun oluşmasına karşı itiraza engel değildir. Ancak, bu itirazın sandık kurulunun oluşumundan başlayarak iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna yapılması şarttır.

(4) Yüksek Seçim Kurulunun kararı kesindir.

SK
120

158. (1) İlçe seçim kurulunun oluşması ile işlemleri, kurul üyeliklerinin seçimine veya seçilenlerin kişiliğine karşı Yüksek Seçim Kuruluna, bunların oluşmasından başlayarak en geç üç gün içinde itiraz edilebilir.

İlçe
seçim
kurulla-
rına
karşı
itiraz
ve
şikâyet

(2) Yüksek Seçim Kurulu, itirazları iki gün içinde, kesin olarak karara bağlar.

BÖLÜM IV
SANDIK SEÇMEN LİSTELERİNE
İTİRAZ

159, 160 ve 161. maddeler yürürlükten kaldırıldı. 12/1981

SK 125 **162.** Adaylıkların geçici olarak ilânından başlayarak iki gün içinde, ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilir. İlçe seçim kurullarının itiraz üzerine en geç üç gün içinde vereceği kararlar kesin değildir. Bu kararlara karşı Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebilir. Adaylığa itiraz

SK 126 **163.** (1) Adaylıklar, bu Yasada gösterilen süre içinde kesinleşir. (2) Kesin karar vermeye yetkili Yüksek Seçim Kurulu, adaylıkların kesinleşmesi tarihinden önce itirazları karara bağlar. Adaylığa itirazın incelenme süresi

BÖLÜM V
SANDIK KURULLARININ VEYA
BAŞKANLARININ ŞİKÂYET ÜZERİNE
VERECEKLERİ KARARLARA İTİRAZ

SK 127 **164.** (1) Sandık kurullarının veya başkanlarının işlemlerine ve her türlü sandıkbaşı işlerine, seçme yeterliğine sahip yurttaşlar, siyasal partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin başkanları veya vekilleri, gözlemciler, adaylar ve milletvekillerinin yapacakları şikâyetlerin reddine dair verilecek kararlara karşı ilgililer, derhal, ilçe seçim kurulu başkanına itiraz edebilirler. Sandık kurullarının veya başkanlarının işlemlerine itiraz

(2) İlçe seçim kurulu başkanı, itirazı derhal tetkik ederek kesin karara bağlar.

(3) Başkanın kararı, durumu düzeltme veya sandık kurulunun şikâyet üzerine verdiği kararı iptal eder nitelikte ise, bu karar derhal sandık kurulu başkanına bildirilir. Karara uymak mecburidir.

(4) Şikâyet ve itirazlar, en geç seçim sonuçlarını saptayan tutanağın düzenlenmesine kadar yapılır.

SK
128

165. (1) Sandık kurullarının kararları ve tutanakların düzenlenmesi işleri aleyhine ilçe seçim kurullarına itiraz edilebilir.

Sandık
kurulu
karar-
larına
ve
tuta-
nağa
itiraz

(2) Bu itirazlar, sandık tutanağının düzenlenmesine kadar sözle veya yazı ile, sandık kurulları vasıtasıyla yapılabileceği gibi, oy verme gününün ertesi günü saat 17.00'ye kadar doğrudan doğruya ilçe seçim kuruluna yazı ile yapılabilir. İlçe seçim kurulları en geç itirazın kendisine verildiğinin ertesi günü saat 17.00'ye kadar itirazları karara bağlarlar. İtirazı yapan hazır ise karar kendisine bildirilir. Hazır değilse tebliğ edilir.

BÖLÜM VI
İLÇE SEÇİM KURULLARININ VEYA
BAŞKANLARININ ŞİKÂYET ÜZERİNE
VERECEKLERİ KARARLARLA SAİR
KARARLARINA VE İLÇE BİRLEŞTİRME
TUTANAKLARINA İTİRAZ VE
OLAĞANÜSTÜ İTİRAZ

SK
130

166. İlçe seçim kurullarının veya başkanlarının, kararlarına karşı aşağıdaki şekilde itiraz edilir.

İlçe
seçim
kurulla-
rının
veya
başkan-
larının,
şikâyet
Üzerine
verecek-
leri
karar-
larla
sair
karar-
larına
ve ilçe
birleş-
tirme
Tutanak-
larına
itiraz

(1) İlçe seçim kurullarının veya başkanlarının kendi işlemlerine karşı yapılan şikâyetlerin reddine dair verdikleri kararlara, sözlü veya yazılı bildirim tarihinden başlayarak üç gün,

(2) Bu kurulun oluşmasına, kurulun oluşmasından başlayarak üç gün,

(3) Oy verme günü işlemlerine ait kararlara karşı derhal,

(4) Sair kararlar aleyhine bu kararların öğrenildiği tarihten başlayarak üç gün içinde ve en geç ilçe birleştirme tutanağının düzenlenmesini izleyen üçüncü gün saat 17.00'ye,

(5) Oyların dökümüne, sayımına, oyların seçilenlere göre ayrılmasına; ilçe birleştirme tutanağının düzenlenmesinden sonraki üçüncü gün saat 17.00'ye,

(6) Seçilme yeterliğine veya kendilerine tutanak verilenlerin seçilmediğine veya seçimin sonucuna etkin olarak olaylara karşı seçilenlere verilecek tutanağa, düzenlenmesinden sonraki üçüncü gün saat 17.00'ye kadar seçme yeterliğine sahip yurttaşlar, siyasal partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin başkanları veya vekilleri, gözlemciler, adaylar ve milletvekilleri tarafından doğrudan doğruya veya ilçe seçim kurulları vasıtasıyla Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebilir.

Ancak; siyasal partilerin bölge başkanlarıyla genel merkezleri veya bağımsız aday tarafından tutanağın düzenlenmesinden sonra yedi gün içinde seçimin veya halkoylamasının sonucuna etkin olaylar ve haller nedeniyle yapılan itirazlar, seçimin veya halkoylamasının sonucu hakkında kesin karar vermek yetkisine sahip olan kurullarca, seçimin sonucuna etkin görüldüğü takdirde, alt kademelerce verilen kararların kesin veya kesinleşmiş olması veya kurullara derece derece ve süresi içinde başvurulmamış olması, bu itirazın incelenmesine ve reddine neden olmaz.

Bu itirazlar yazılı olarak yapılır. İtiraz dilekçesine, itiraz edenin adının, soyadının ve açık adresinin yazılması, ihbar ve iddia olunan vakıaların niteliğinin ve gerekçesinin beyanının, delillerinin gösterilmesi ve belgelerinin bağlanması, bu belgelerin elde edilmesi olanaksız ise nedenlerinin ve nerede ve ne suretle sağlanabileceğinin bildirilmesi gerekir.

Bu koşulları taşımayan dilekçeler reddolunur.

BÖLÜM VII YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN İŞLEM VE TEDBİRLERİNE KARŞI ŞİKAYET

SK
131

167. (1) Her türlü seçimin veya halkoylamasının devamı sırasında, Yüksek Seçim Kurulunun aldığı veya itiraz yoluyla verdiği kararlar dışında kalan işlemler, tedbirler ve sair işlemleriyle, bu Yasada başka bir merciye şikayet veya başvurma yolu gösterilmemiş ve fakat alt kurulların görevleri sınırlarını aşmış olan veya bu nitelikte bulunan Yasaya aykırı hareketlerden dolayı, seçme yeterliğine sahip yurttaşlar, siyasal partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin başkanları veya vekilleri, gözlemciler, adaylar ve milletvekilleri tarafından yazılı olarak doğrudan doğruya, Yüksek Seçim Kuruluna şikayet edilebilir.

Yüksek
Seçim
Kurulu-
nun iş-
lem ve
tedbir-
lerine
karşı
şikayet

(2) Yazılı şikâyetlerin 150. maddede gösterilen şekilde olması gerekir. Bu şikâyetler üzerine, Yüksek Seçim Kurulunca derhal ve kesin olarak karar verilir.

SK
132

168. (1) Yüksek Seçim Kurulu, evrak üzerinde incelemeler yapar. Ayrıca gerekli gördüğü tüm soruşturma ve inceleme işlemlerini de yapar. Gerekli mercilerden her türlü bilgi ve belgeleri ister. Bu mercilerin, en kısa zamanda ve en geç yedi gün içinde istenilen bilgi ve belgeyi vermeleri mecburidir.

İnceleme ve soruşturma usulü

(2) Kurul Başkanı, gerek ve ihtiyaca göre, bu işlerde çalışmak üzere, Yüksek Mahkeme kamu görevlilerini de görevlendirebilir.

(3) İtiraz dilekçesinin bir sureti, tutanağına itiraz edilene tebliğ olunur. Tutanağına itiraz edilen kimse, isterse yazı ile savunabileceği gibi, isteği üzerine, Yüksek Seçim Kurulunun saptayacağı günde bizzat veya bir vekil aracılığıyla kendini Kurul önünde savunabilir. Kurul, yapılan itiraz ve ihbarları, kendisine verildiği tarihten başlayarak en geç on beş gün içinde bir karara bağlar.

(4) Kurulun kararı kesin-dir. Aleyhine hiçbir merciye ve yasa yoluna başvurulamaz.

(5) Seçimin veya halkoylamasının özelliğine göre seçim veya halkoylaması sonuçları hakkında kesin karar vermeye yetkili merciye yapılacak itirazlarda da yukarıdaki (1)'inci ve (3)'üncü fıkra kuralları uygulanır.

Ancak, bu Kurul itirazları on beş gün içinde kesin karara bağlar.

(6) Yukarıdaki fıkralarda yazılı kararlar aleyhine hiçbir merciye ve yasa yoluna başvurulamaz.

(7) Tutanakların iptali halinde, bu Yasadaki ilgili kurallar uygulanır.

ALTINCI KISIM SEÇİM SUÇLARI VE CEZALAR

SK 133 169. (1) Hileli faaliyetlerle veya herhangi bir şekil ve surette cebir veya şiddet kullanarak veya tehdit ederek, bu Yasada yazılı kurulların toplanmalarına veya görevlerinin ifasına engel olanlar, üç yıla kadar hapis cezasına veya 5,500,000.-TL (Beş milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Kurullara karşı suçlar
58/1993
59/1993

(2) Yukarıdaki fıkrada yazılı fiilleri silahla işleyenler, altı yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler. Bu fiiller, içlerinden en az biri silahlı olan üç kişi tarafından ittifak edilerek işlendiği veyahut aralarında ittifak olmasa bile içlerinden en az ikisi silahlı bulunan üçten fazla kimseler tarafından yapıldığı takdirde, dokuz yıla kadar hapis cezasına hükmedilebilir.

SK
134

170. (1) Seçim ve halkoylaması işlerinin cereyanı sırasında işlerin düzenli olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla, bu Yasada yazılı kurallar veya kurul başkanları tarafından alınan karar ve önerilere, ihtara rağmen uymayanlar, bir aya kadar hapis cezasına veya 3,500,000.-TL (Üç milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Kurulların
karar ve
tedbirle-
rine
uymama
58/1993
59/1993

(2) Herhangi bir şekilde alınan karar ve tedbirlerin uygulanmasını zorlaştıran veyahut karar ve tedbirlerin sonuçsuz kalmasına neden olan kimseler, altı aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

(3) Yukarıda yazılı fiiller, görevli kimseler tarafından işlendiği ve yürürlükteki Ceza Kanununa göre daha ağır bir suç teşkil etmediği takdirde, (1)'inci fıkrada yazıldığı halde altı aya, (2)'nci fıkrada yazıldığı halde bir yıla kadar hapis cezasına hükmedilebilir.

Fasıl 154
3/1962
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975

- SK 135 **171.** Bu Yasada yazılı kurulların çoğunlukla vermiş oldukları her çeşit kararlara uymayan kurul üyeleri, bir yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- Kurul
üyelerinin
kurul
kararlarına
uymaması
- SK 136 **172.** (1) Kurullara seçildiği halde haklı bir neden olmaksızın görevi başına gelmeyenler, 5,500,000.-TL (Beş milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına çarptırılabilirler.
- Kurul
üyelerinin
göreve
gelmemesi
58/1993
59/1993
- (2) Seçim veya halkoylaması başladıktan sonra kuruldaki görevlerini haklı bir neden olmaksızın terkedener, altı aya kadar hapis cezasına veya 5,500,000.-TL (Beş milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- SK 137 **173.** (1) Seçim kurulları başkan ve üyelerinden herhangi biri veya bu Yasada yazılı işlerden biriyle görevlendirilen kimseler, sandık seçmen listelerini, aday listelerini, seçime ait kağıt ve paketleri ve oy pusulalarını, oy sandıklarını, oy zarflarını veya artan seçmen kartlarını ve kart listelerini veya maddi ve mali araçları ve her türlü seçim ve halkoylaması araç ve gereçlerini, zamanında yerlerine göndermezler veya gönderilmesine engel olurlar veya teslim etmezler veya teslim almazlarsa üç yıla kadar hapis cezasına veya 5,500,000.-TL (Beş milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- Araç ve
gereçlerin
zamanında
gönderil-
memesi
58/1993
59/1993

2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen fiilleri görevlilerden başkaları yaparsa, bir yıla kadar hapis cezasına veya 3,500,000.-TL (Üç milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

SK
138

174. Bu Yasanın uygulanması ile görevli veya bu Yasaya göre görevlendirilen kimseler, görevlerini herhangi bir şekilde savsadıkları veya kötüye kullandıkları takdirde, bu Yasada ayrı bir ceza tayin edilmemiş ise, yürürlükteki Ceza Kanununun bu suçlara ait cezaları uygulanır.

Görevi
savsama ve
kötüye
kullanma
Fasıl 154
3/1962
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975

SK
139

175. Bu Yasada tayin olunan cezaların ilişkin bulunduğu fiiller dışında kalan suçlarından dolayı, bu Yasa ile görevlendirilecekler, yürürlükteki Ceza Kanununun bu suçlara ait cezaları uygulanır.

Kamu
görev-
lilerinin
cezaları
Fasıl 154
3/1962
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975

SK
140

176. (1) Seçmen kütüklerinin düzenlenmesine esas teşkil edecek krokilerle, binalar cetvelini ilçe seçim kurulunca bildirilen süre içinde düzenleyerek vermeyenler veya kroki ve binalar cetvellerini seçmen kütüklerinin düzenlenmesine elverişli bir şekilde yapmayanlar, fiillerinin niteliğine ve bu hareketlerinin ortaya koyduğu güçlüklerin derecesine göre, bir yıla kadar hapis cezasına veya 5,500,000.-TL (Beş milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Seçmen
kütükleri
hazır-
lıklarına
ilişkin
suçlar
58/1993
59/1993

(2) Sayım, yazım ve denetim işlemleri sırasında, belli edilen esaslara aykırı harekette bulunanlarla, sorulara cevap vermeyenler veya bilerek gerçeğe aykırı cevap verenler veya ilk sayım ve yazım gününde, ilân edilecek süreden önce buldukları yeri terkedenler hakkında, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde, 2,500,000.-TL (iki milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezası hükmedilebilir.

SK
141

177. (1) Bu Yasa ile görevlendirilmiş oldukları halde, belli süre içinde ve şekillerine uygun olarak seçmen kütüklerini veya bunlara ilişkin evrak ve belgeleri gereği gibi düzenlemeyen veya saklamayanlar, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Seçmen
kütük-
lerinin
düzen-
lenmesi

(2) Bu fiiller, kayıtsızlık veya gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesinden ileri gelmiş ise, altı aya kadar hapis cezasına hükmedilebilir.

SK
142

178. (1) Seçmen kütüklerine yazılmak hakkı olmayan bir seçmeni kasten yazan veya yazılmak hakkı bulunan bir seçmeni kasten yazmayan veya kütüğe yazılmış olup da silinmesi gereken seçmenin adını kasten silmeyen veya silinmemesi gerektiği halde o seçmenin adını kasten silenler, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Kütük
düzen-
lemekle
görevli
olanla-
rın
suçları

(2) Bu fiiller, kayıtsızlık ve görevde gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesinden ileri gelmiş ise, altı aya kadar hapis cezasına hükmedilebilir.

SK
143

179. (1) Seçme yeterliği bulunmadığı halde kendisini veya bu yeterliği olmayan bir başkasını her ne suretle olursa olsun seçmen kütüklerine kaydettiren veya bu şekilde kaydedilmiş olanların seçmen kütüğünden silinmesine aynı şekilde engel olan veya seçme yeterliği bulunan birinin aynı fiil ve hareketlerle seçmen kütüğünden silinmesine neden olanlar bir yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Seçme yeterliği olmayanların seçmen kütüklerine kaydı

(2) Yukarıda yazılı fiiller, cebir veya tehdit veya şiddet veya nüfuz veya tesir icrası suretiyle yapıldığı takdirde failler, beş yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

SK
144

180. (1) Birden fazla seçmen kütüğüne kaydolunan veya bilerek bir seçmeni birden fazla seçmen kütüğüne kaydettirenler, bir yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Birden fazla seçmen kütüğüne kayıt

(2) Yukarıdaki fıkrada yazılı suçlar, bu işlerle görevlendirilenler tarafından işlendiği takdirde, iki yıla kadar hapis cezasına hükmedilebilir.

- SK 145 **181.** (1) Seçme yeterliğine sahip olanların, seçmen kütüğüne kaydolunmalarını önlemek amacı ile teşvik ve telkinlerde bulunanlar, altı aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (2) Yukarıda yazılı fiillerden dolayı seçmenler seçmen kütüğüne kaydolunmadıkları takdirde, failler, bir yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (3) Bu fiil ve hareketler, cebir veya tehdit veya şiddet kullanılarak vukubulduğu takdirde, failler, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- SK 146 **182.** 177., 179., ve 180. maddelerde yazılı fiiller, seçmen kütüklerinin düzenlenmesinden sonra sandık bölgelerine göre düzenlenecek olan sandık seçmen listeleri üzerinde işlendiği takdirde, sözü geçen maddelerde yazılı cezalar verilir.
- SK 147 **183.** (1) Asılması gereken sandık seçmen listelerini asmayan veya vaktinden evvel indiren veya her ne suretle olursa olsun seçmenlerin tetkikine olanak vermeyen veya bu listelere karşı yapılan itirazları kabul etmeyen veya, mercilerine bildirmeyen görevliler, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.
- (2) Bu fiiller, kayıtsızlık veya gereken dikkat ve itinanın gösterilmemesi sonucu meydana gelmiş ise, failler, altı aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Seçmen kütüğüne kaydolunmağa teşvik

Sandık Seçmen listeleri üzerinde işlenen suçlar

Sandık seçmen listesine ilişkin suçlar

SK 148 **184.** (1) Tamamen veya kısmen sahte seçmen kütüğü veya sandık seçmen listesi düzenleyen, bozan, çalan veya yokedenler, altı yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

(2) Seçmen kütükleri veya sandık seçmen listelerine ait belgeleri çalan, bozan, yokeden veya tahrif edenlere de aynı ceza uygulanır.

(3) Oy hakkının kullanılmasına engel olmak amacı ile seçmenlerin kimliklerini isbata yarayan herhangi bir belge üzerinde yukarıdaki fıkrada yazılı fiilleri işleyenler veya bu belgeleri saklayanlar, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Seçmen kütükleri, sandık seçmen listeleri ve diğer belgeler üzerinde işlenen suçlar

SK 149 **185.** Kapalı yer toplantısı için bu Yasanın 67. maddesinde gösterilen kurulun oluşturulmamış olduğu toplantıda söz alanlar, herhangi bir vasıta ile bir seçim propagandası toplantısına engel olanlar veya devamına olanak vermeyecek hareket ve düzenlerle bunu bozanlar, altı aya kadar hapis cezasına veya 2,500,000.- TL (iki milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Propaganda toplantıları-na ilişkin suçlar 58/1993 59/1993

SK
150

186. Kapalı yer toplantısı için bu Yasanın 67. maddesinde yazılı kurulu oluşturmayan veya haber vermeyen toplantı düzenleyicileri ve Yasada yazılı görevleri yapmayan kurul üyeleri üç aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Toplan-
tı
kurul-
larına
karşı
suçlarSK
151

187. Oy verme gününden önceki gün saat 18.00'den sonra ve oy verme gününde genel veya halka açık yerlerde seçim propagandası için toplantı veya propaganda yapanlar veya bu amaçla yayınlarda bulunanlar veya her ne suretle olursa olsun seçimin düzenini bozabilecek veya oy vermenin tam bir serbestlikle yapılmasını etkileyebilecek nitelikte söz, yazı veya sair suretlerle propaganda yapanlar veya asılsız söylenti çıkaranlar, altı aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Yasak
günler-
de
propa-
ganda

187. A. Bu Yasanın 65. maddesinin (3)'üncü fıkrası kurallarına uymayıp yasaklanan dönemde kamuoyu yoklama ve araştırmalarını yayımlayan, ilân eden veya duyuranlar suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyetleri halinde, iki yıla kadar hapislik cezasına çarptırılabilirler.

Yasak
günler-
de
kamuoyu
yokla-
maların
ın ya-
yınlan-
ması
12/1994

SK
152

188. (1) Kendisine veya başkasına oy verilmesi veya verilmemesi için bir veya birkaç seçmene çıkar veya sair hizmetler teklif eden, vaat eden veya veren yahut resmi veya genel görevler veya özel hizmet ve çıkarlar vaat eden veya sağlayanlar, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler. Verilen, vaat edilen veya sağlanan çıkarlar seçmenin seyahat, yemek, içki ve nakil giderleri veya hizmetlerinin karşılığı olarak gösterilse dahi hüküm aynıdır.

Haksız
oy
sağlama

(2) Yukarıda yazılı para, çıkar, vaat veya hizmetleri kabul eden seçmen de aynı cezaya çarptırılabilir.

(3) Bu fiilleri, tehdit veya cebir veya şiddet kullanarak işleyenler, dört yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

SK
153

189. (1) Yukarıdaki maddede yazılı amaçlar için o maddede yazılı suretlerle seçmenleri toplayanlar ve bir köy, bir mahalle veya bir meskun mahalden veya sair yerlerden sandık yerine gelmelerini engelleyenler, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Oy
kullan-
mayı
engel-
leme

(2) Bu fiiller, memuriyet nüfuz veya sıfatının veya herhangi bir kimşenin taşıdığı yetkinin kötüye kullanılması suretiyle işlendiği takdirde, failler, üç yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

SK
154

190. (1) Bu Yasanın 57. maddesinin adaylık koyma konusunda kabul ettiği ilke ve şekillere uymaksızın adaylıklarını koyan kamu görevlileri ve görevlerinden çekilmesi gerekirken fiilen görevlerinden çekilmeden propaganda yapan veya propaganda nitelikli eylemlerde bulunan yargıçlar, savcılar, silahlı kuvvetler mensupları ve polis mensupları, 50,000,000TL (Elli milyon Türk Lirası)'na kadar para cezasına çarptırılabilirler.

Adaylık
ku-
ralla-
rına
aykırı
hare-
ketler
ve pro-
paganda
yapama-
yacak
olanlar
12/1994

(2) Yargıçlar, savcılar, silahlı kuvvetler mensupları ile polis mensupları ve Siyasal Partiler Yasasının 10. maddesi kapsamına girenlerin, bu Yasaya göre ilân olunan seçimin veya halkoylamasının başlangıç tarihinden oy vermenin sona ermesine kadar, bir siyasal parti veya bağımsız adayların leh veya aleyhinde propaganda yapmaları veya herhangi bir surette telkin ve tesirde bulunmaları halinde de yukarıdaki fıkra kuralı uygulanır.

10/1975
12/1994

(3) (A) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada sayılanlardan seçimlerde tarafsızlıklarını muhafaza etmeyenler; siyasal partilere veya adaylara her ne ad ile olursa olsun bağış ve/veya yardımda bulunanlar ve bir siyasal partinin lehinde veya aleyhinde veya yurttaşların oyunu etkilemek amacıyla her türlü yayında bulunanlar; ile

48/1998

(B) Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu işbirlikleri, kamu tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşların, yerel kuruluşların ve bunlara bağlı daire, müessese ve ortaklıklar ile kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşların bu Yasanın 79. ve 80. maddelerinde belirtilen yasaklara uymama talimatını veren ve/veya sözkonusu maddelerin kurallarına aykırı davranan yöneticileri, yetkili ve sorumluları ile görevlileri; bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyetleri halinde iki yıla kadar hapis cezasına veya 3.000.000.000 TL (Üç Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

48/1998

SK 155 **191.** Bu Yasanın 81. ve 82. maddelerinde yazılı yasaklara uymayanlar, bir yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Cumhurbaşkanı,
Başbakan ve bakanların yasaklara uymamaları

SK 156 **192.** Bu Yasada ayrıca ceza hükmüne bağlanmayan ve Yasa kurallarına aykırı olan sair propagandaların failleri hakkında yürürlükteki Ceza Kanunu kuralları uygulanır.

Sair propaganda suçları
Fasıl 154
3/1962
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975

- SK 157 **193.** Seçim propaganda matbualarının yayımlanmasına, ilânına veya asılmasına engel olanlar veya bunları tahrip edenler, 2.500.000.-TL (iki milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına çarptırılabilirler. Matbu ve ilanların tahribi 58/1993 59/1993
- SK 158 **194.** Sandık başında bu Yasaya göre oy verme yönünden kendisine yükletilmiş olan ödevleri ihtara rağmen yapmayan seçmenler, 700,000.-TL (Yedi yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına çarptırılabilirler. Sandık düzeni ve oy vermeye ilişkin suçlar 58/1993 59/1993
- SK 159 **195.** Oyunu kullandıktan sonra, ihtara rağmen sandık başından ayrılmayan veya herhangi bir müdahale, telkin veya tavsiyede bulunan veya bunlara teşebbüs edenler, bir yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler. Sandık başında müdahale ve ihtara uymama
- SK 160 **196.** (1) Oy verme sırasında seçme yeterliliğinin olmadığını bildiği halde oy vermeye teşebbüs eden veya oy verenler, bir yıla kadar hapis cezasına veya 2,500,000.-TL (iki milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler. Seçmen olmamalarının oy vermesi 58/1993 59/1993
- (2) Başkasının adını taşıyarak oy vermeye teşebbüs eden veya oy verenler, iki yıla kadar hapis cezasına veya 2,500,000.-TL (iki milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler. 58/1993 59/1993

(3) Bir sandıkta oy verdikten sonra, başka sandıkta da oy vermeye teşebbüs eden veya verenler hakkında da (2). fıkra kuralları uygulanır.

SK
161

197. (1) Usulüne aykırı olarak veya yetkisi olmadığı halde, hangi nedenle ve amaçla olursa olsun, oy sandığının yerini değiştirenler, yerinden kaldıranlar, oy sandığını açan, çalan veya tahrip eden veya içindeki veya içinden çıkan oy zarflarını alan, çalan veya değiştirenler, beş yıla kadar hapis cezasına veya 15,000,000.-TL (Onbeş milyon Türk Lirası) 'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Oy sandığı üzerinde, suçlar 58/1993 59/1993

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen fiil ve hareketleri cebir, şiddet veya hile ile işleyenler, on yıla kadar hapis cezasına veya 60,000,000.-TL (altmış milyon Türk Lirası) 'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

SK
162

198. (1) Oy pusulalarını veya seçim veya halkoylaması ile ilgili her türlü evrakı zapt veya yok eden, bozan veya oy verme yerine götürülmelerine veya dağıtılmalarına engel olanlar, üç yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Oy pusulaları üzerinde işlenecek suçlar

(2) Bu fiiller cebir, şiddet, tehdit veya hile ile veya içlerinden biri silahlı olan birden fazla kimseler tarafından veyahut konuta veya siyasal parti binalarına her ne suretle olursa olsun girerek işlenirse, failler, altı aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

(3) Bu fiiller, resmi sıfatı taşıyanlar tarafından işlenirse, (2)'nci fıkrada yazılı ceza uygulanır.

SK 199. (1) Seçim kurulları başkan
16 veya üyelerinden herhangi biri, bu
3 Yasaya aykırı hareketleriyle seçim
veya halkoylaması işlemlerinin yapıl-
masını veya oy verilmesini kısmen
veya tamamen olanaksız kılar veya
seçim veya halkoylmasının butlanına
bilerek neden olursa, üç yıla kadar
hapis cezasına veya 5,500,000.-TL (Beş
milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na
kadar para cezasına veya her iki
cezaya birden çarptırılabilir.

Kurul
başkan
ve
üyele-
rinin
seçim
işleri-
ni
bozması
58/1993
59/1993

(2) (1)'inci fıkrada belirtilen kişiler seçim veya halkoylamasının sonucunu ilân etmez, tutanağı asmaz veya bu Yasaya göre vermeye mecbur oldukları tutanak suretlerini vermezlerse, aynı cezaya çarptırılabilirler.

SK
164

200. (1) Sandık başında seçmenlerin imzalarını koydukları sandık seçmen listesine, gelmeyenler adına imza atmak, mühür koymak veya parmak basmak gibi hileli bir hareket ile sandığa oy atan veya attıranlar, iki yıla kadar hapis cezasına veya 5,000,000.-TL(Beş milyon Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Oy
verme
sonucu-
nu
etkile-
yecek
haller
58/1993
59/1993

Bu fiil, sandık başkan ve üyeleri ile resmi görevliler tarafından işlendiği takdirde, failler, üç yıla kadar hapis cezasına veya 6,000,000.-TL(Altı milyon Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(2) Herhangi bir şekilde seçim veya halkoylaması sonucunu tağyir eden veya ettiren veya seçim tutanaklarını tamamen veya kısmen sahte olarak tanzim veya tahrif eden veya ettirenler, yedi yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

(3) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada yazılı fiil ve hareketler, kurul başkan ve üyeleri ve kamu görevlileri tarafından işlendiği takdirde, failler, on yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

(4) Kurulları, (2)'nci fıkrada yazılı fiilleri, işlemeğe, herhangi bir suretle icbar edenler, on yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

(5) Bu fiil, kurul üyelerine herhangi bir suretle çıkar sağlamak veya vaad etmek suretiyle meydana gelmiş ise, kurul mensupları ile çıkar sağlayan veya vaadedenler, on iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

SK
165

201. Bu Yasa ile kendilerine şikâyet ve itiraz yetkisi tanınanların, bu yoldaki başvurularını tutanağa geçirmeğe mecbur oldukları hallerde tutanağa geçirmeyi reddeden kurul başkan ve üyeleri bir yıla kadar hapis cezasına veya 2,500,000.-TL (İki milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

İtiraz
ve şika-
yetleri
kabul
etmeme
58/1993
59/1993

SK
166

202. Seçim sonunda seçilenlere verilen tutanaklara veya seçilenlerin yeterliğine geçerli bir neden olmaksızın ve kötü niyetle itiraz edenler, üç aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Kötü
niyetle
itiraz

SK
167

203. Oy vermenin yolunda ceryanını veya seçim kurullarının görevlerini selâmetle görmelerini yahut sayım sonuçlarını geciktirmek gibi kötü niyetle şikâyet ve itirazda bulunanlar hakkında 202. madde kuralları uygulanır.

Kötü
niyetle
şikâyet

SK
168

204. Kurullarca düzenlenen ve oy verme, seçim veya halkoylaması sonuçlarını gösteren tutanakları ve asılı suretlerini yırtan, bozan ve kaldıranlar, üç aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Çeşitli
kurallar

SK
169

205. Seçim veya halkoylaması işlemlerine ait olmak üzere, mercileri tarafından yayımlanan beyanname ve tebliğlerin, ilân ve asılmasına engel olan veya bunları yırtan, bozan veya kaldıranlar, üç aya kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Resmi makam-
ların bildi-
rilerine kar-
şı iş-
lenen suçlarSK
170

206. Oy verme günü, oy verme süresince, halka açık yerlerde alkollü içki verenler, satanlar veya içenler veya herhangi bir suretle açık veya kapalı şişelerde alkollü içki satanlar veya alanlar, 2,500,000.-TL (İki milyon beş yüz bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına çarptırılabilirler.

İçki yasağı-
na ay-
kırı hare-
ketler
58/1993
59/1993SK
171

207. Bu Yasanın koyduğu silâh taşıma yasağına aykırı hareket edenler, yürürlükteki diğer mevzuat kuralları saklı kalmak koşulu ile, 3,000,000.-TL (Üç milyon Türk Lirası)'na kadar para cezasına çarptırılabilirler.

Silah taşı-
yanlar
58/1993
59/1993SK
172

208. Kovuşturma ve soruşturma usullerini gösteren maddelerdeki yasaklara aykırı hareket edenler, bir yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler.

Kovuş-
turma usulle-
rine aykırı hareket

YEDİNCİ KISIM

KOVUŞTURMA USUL VE ŞEKİLLERİ

SK
173

209. (1) Seçim ve halkoylaması işleriyle görevlendirilenlerin, oy verme günü ile bundan önceki yirmi dört saat içinde işledikleri bu Yasada yazılı seçim ve halkoylaması suçlarından ötürü, bağlı buldukları kurullarca düzenlenmesi gereken seçim tutanak-larının düzenlendiğinin ertesi günü, kovuşturma ve soruşturma yapılır.

Kovuş-
turma ve
soruş-
turma
zamanı

(2) Bu süre içinde ağır cezayı gerektiren suçlarla, infazı gerektiren hükümler ve yetkili mercilerce verilmiş tutuklama kararları ve kaza mahkemelerinin görevine giren ve delillerin kaybolması gibi nedenlerle gecikmesinde sakınca umulan suçlardan başka hiç bir nedenden dolayı, bir seçmen hakkında kovuşturma ve soruşturma yapılamaz ve oy verme günü ile ondan önceki üç gün içerisinde, seçmenin özgürlüğünü ve oy verme olanağını kaldıracak veya sınırlandıracak idari ve mali hiç bir tedbir alınamaz.

SK
174

210. (1) Bu Yasada yazılı suçlardan birini işleyenler veya bu Yasanın uygulanması ile ilgili olup da genel kurallara göre cezalandırılmaları gerekenlerin sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun, haklarında genel kurallar dairesinde kovuşturma yapılır.

Genel kural-
ların
uygu-
lanması

(2) İlgili kimseler ve siyasal partiler şikâyetname vermek suretiyle dava açılmasını isteyebilirler.

SK
175

211. Bu Yasada yazılı suçlardan dolayı yapılacak kovuşturmalarda, yürürlükteki mevzuat kuralları uygulanır.

Kovuş-
turma
usulü
Fasıl
155

SK
176

212. Seçim veya halkoylaması süresi içinde, özel ve tüzel kişilerin haysiyet ve şerefine dokunan veya menfaatini bozan yahut kendileri ile ilgili gerçek dışı hareketler, düşünceler ve sözler izafesi suretiyle, açık veya kapalı şekilde bir basın organında yapılan yayından dolayı, o özel ve tüzel kişiler cevap vermek veya düzeltme istemek hakkına sahiptirler.

Seçim
zama-
nında
cevap
hakkı

- SK 177 **213.** İlçe seçim kurulunda çalışan yargıçlar kendi bölgeleri içinde vukua gelecek seçim veya halkoylaması suçlarıyla ilgili davalara bakamazlar. Kurulda görevli yargı-
cın bakama-
yacağı
davalar
- SK 178 **214.** Bu Yasada yazılı suçlardan ceza-
yı gerektirenlerde, kurullarca düzen-
lenen tutanaklar, sahtelikleri sabit
oluncaya kadar geçerlidir. Tutana-
nakla-
rın
delil
değeri
- SK 179 **215.** Bu Yasaya göre, seçim veya
halkoylaması suçundan amaç, seçim veya
halkoylaması işlerinde bu Yasa kural-
ları uyarınca görevlendirilmiş bulunan
kimselerin, bu görevleri dolayısıyla
işlemiş oldukları fiil ve hareketlerle
her kim tarafından işlenirse işlensin,
bu Yasaya aykırı bulunan fiil ve
hareketlerdir. Seçim
veya
halk-
oyla-
ması
suçu
- SK 180 **216.** Bu Yasada belirtilen suçlardan
dolayı kamu davası, seçim ve halkoyla-
masının bittiği tarihten başlayarak
dokuz ay içinde açılmadığı takdirde
kovuşturma yapılamaz. Dava
süresi
2/1994

SEKİZİNCİ KISIM
YURT DIŞINDAKİ SEÇMENLERİN SEÇİM
VE
HALKOYLAMASINA KATILMASI

217. Bu Yasaya göre düzenlenen daimi seçmen kütüklerinde adı bulunan seçmenler, makul nedenlerle, oy verme günü yurt dışında buldukları hallerde, ilgili devletle diplomatik andlaşmaların olanak sağlaması koşuluyla, hangi ülkelerde bulunuyorlarsa orada, oy hakkını kullanabilirler.

Yurt
dışın-
da oy
kulla-
nabi-
lecek
seç-
menler

Bu madde amaçları bakımından "makul neden" yurt dışında eğitim ve öğrenim yapma ve Devletin yurt dışında kamu görevlisi olma halidir.

218. Oyunu yurt dışında kullanacak olan her seçmen bu Yasanın 44. maddesinde belirtilen sandık seçmen listelerinin asılma tarihlerinden sonraki onuncu günün akşamına kadar, Yüksek Seçim Kuruluna başvurarak, yurt dışında bulunma nedenini ve hangi ülke ve adreste bulunduğunu, Kıbrıs'taki ikametgâh adresini bildirmek zorundadır. Başvurmalar seçmenler tarafından doğrudan doğruya yapılabileceği gibi Kıbrıs'taki üçüncü dereceye kadar kan veya sıhri akrabaları tarafından da yapılabilir.

Yurt
dışın-
da oy
kul-
lanmak
için
baş-
vurma

219. Yüksek Seçim Kurulu, oyunu yurt dışında kullanmak için yapılan başvuruları inceler, bu seçmenlerin gerçekten makul nedenlerle yurt dışında bulduklarına kanaat getirdiği takdirde, diplomatik andlaşmaları da gözönünde bulundurarak, hangi ülkelerde kaç yerde sandık açılacağını, 218. maddede belirtilen başvurma süresinin sona erdiği tarihten sonraki üçüncü gün, Resmi Gazete'de ilân eder.

Yurt
dışın-
da
sandık
açıla-
cak
yerle-
rin sap-
tanma-
sı

220. (1) Sandık seçmen listelerinin, bu Yasada belirtilen kurallara göre, kesinleşmesi tamamlandıktan sonra, Yüksek Seçim Kurulu, oyunu yurt dışında kullanacak olan seçmenleri, kesinleşen sandık seçmen listesinden ayırır. Bu seçmenler, özel sandık açılması kararlaştırılan ülkelere ve bu ülkelerin yerlerine göre her sandık için ayrı ayrı düzenlenen sandık seçmen listelerine kayıt edilirler. Bu düzenlemede seçmenler Devlet sınırları içindeki daimi ikametgâhlarının bulunduğu seçim bölgesinin seçmeni sayılırlar. Halkoylaması ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, sandık açılması kararlaştırılan her yerde tek sandık, milletvekili seçimlerinde ise seçim bölgelerinin sayısı kadar sandık açılır.

Yurt
dışın-
da oy
kulla-
nacak
olan-
ların
sandık
seçmen
liste-
leri

(2) Bu madde kurallarına göre sandık seçmen listelerine yapılan değişikliklerle hazırlanan özel sandık seçmen listelerinin birer nüshası alındı belgesi karşılığında siyasal partilere verilir.

221. Yurt dışında açılacak her sandık için ayrı ayrı olmak üzere, Yüksek Seçim Kurulu tarafından özel sandık kurulları oluşturulur. Ancak Yasanın 26. maddesinin (2)'nci fıkrası kuralları dikkate alınmaz.

Özel
sandık
kurul-
ları

222. Yurt dışında açılan her sandık için düzenlenen özel sandık seçmen listesi, özel sandık kurulu başkanlığında bulunur. Oy verme günü özel sandık seçmen listesinin bir nüshası sandık bölgesinde, seçmenlerin kolaylıkla okuyabilecekleri bir yere asılır. Listede ismi bulunan her seçmen, kimlik kartını göstermek koşuluyla, bu Yasa kurallarına göre oyunu kullanır.

Sandık
seçmen
liste-
sinin
asıl-
ması
12/1998

223. Oyların sayım ve dökümü bu Yasadaki kurallara göre yapılır.

Sayım ve
Döküm

224. Bu Yasanın 130. maddesinde belirtilen sayıma ilişkin evrak ve belgelerin nasıl ve hangi yolla teslim edileceği Yüksek Seçim Kurulu tarafından saptanır.

Seçim
sonuç-
larına
ilişkin
evrak
ve
belge-
lerin
teslimi

225. Ülke dışındaki her sandıktan alınan seçim veya halkoylaması sonuçları, en seri şekilde Yüksek Seçim Kuruluna bildirilir. Milletvekili Seçimlerinde, Yüksek Seçim Kurulu bu sonuçları Yasanın seçim ve halkoylaması sonuçlarının birleştirilmesi ile ilgili kurallarının uygulanmasına olanak sağlamak amacıyla, derhal ilgili ilçe seçim kurullarına bildirir. Halkoylaması ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, Yüksek Seçim Kurulu, bu sonuçları Yasanın ilgili kurallarına uygun olarak doğrudan doğruya birleştirir.

Seçim sonuçlarının bildirilmesi ve birleştirilmesi

226. Yurt dışındaki seçmenlerin oylarını kullanmaları ve sandıktan alınacak olan sonuçların saptanması sırasında, bu Yasada belirtilen suçların işlenmesi halinde, bu suçlar Devlet sınırları içinde işlenmiş sayılır ve failleri hakkında bu Yasa veya Devlet sınırları içerisinde yürürlükte bulunan mevzuat kuralları uygulanır.

Yurt dışında işlenen seçim suçları

227. Yüksek Seçim Kurulu, bu kısımdaki kuralların ve bu kurallara ilişkin olan tüm Yasadaki maddelerin daha iyi uygulanmasını sağlamak amacıyla tüzük yapma yetkisine sahiptir.

Tüzük yapma yetkisi

228. Bu kısımdaki kurallar, halkoylaması, Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde uygulanır.

Kısmın kapsamı

DOKUZUNCU KISIM ÇEŞİTLİ KURALLAR

SK
181

229. (1) Seçim ve halkoylaması giderleri, bütçeden ödenir. Bunun için bütçeye her yıl gerekli ve yeterli ödenek konur.

Seçim
gider-
leri

(2) Bu ödeneğin harcanmasında, birinci derece ita amiri Yüksek Seçim Kurulu Başkanındır.

(3) Seçim ve halkoylaması işleri için, ilçelerde yapılması gereken her türlü harcamaların ita amirleri, ilçe seçim kurulları başkanlarıdır.

SK
182

230. (1) Seçim Kurulları başkan ve üyeleri ile bu Yasa gereğince görevlendirilecekler ve bu işlerde çalıştırılacak kamu görevlisi ve hizmetlilere verilecek ücretler ve dıştan alınarak çalıştırılacakların siyasal parti temsilcileri hariç gündelikleri, Yüksek Seçim Kurulunun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirtilecek esas ve miktarlara göre ödenir.

Ödene-
cek
ücret-
ler

4/1980

(2) Bulunduğu yerin dışında bir yere gönderilecekler siyasi parti temsilcileri hariç yürürlükteki mevzuata göre yolluk ödenir.

4/1980

(3) Yüksek Seçim Kurulu Başkanı, bu madde kurallarına göre harcanacak seçim giderleri ödeneğinden yeterli miktarı, ilçe seçim kurulları başkanları emrine gönderir.

- SK 183 **231.** Bu Yasa gereğince yapılacak işler için gerekli her türlü levazım ile imal ettirilecek eşya ve taşıma giderleri pazarlıkla yapılır. İlân mecburi değildir. Satın-alma ve avans
- SK 184 **232.** İlçe sandık kurullarına ait mühürler, seçim ve halkoylaması ile ilgili tutanaklar, matbu defterler veya sair evrak, oy sandıkları ile kapalı oy verme yerlerinin eşya ve malzemesi daimi seçmen kütükleri bürolarınca saklanır. Seçim eşyasının saklanması
12/1998
- SK 185 **233.** Bu Yasanın uygulanmasında, yapılacak başvurmalara ait her türlü evrak ve belgeler ile kurullarca verilecek kararlar resim ve harçtan muaftır. Muaflık
- SK Ek.Md.1 **234.** (1) Yüksek Seçim Kurulu tarafından Devlet Radyoları ve Televizyonu vasıtasıyla, haber yayınları saatinde veya başka uygun saatlerde yayımlanacak bildirimlerle yurttaşın ilgisi uyandırılmak ve kendisine seçmen olmanın görev ve yetkileri hatırlatılmak suretiyle; daimi seçmen kütüklerinin düzenlenmesi, ilk sayım ve yazım işlemlerinin yapılması, yeniden yapılacak yazım işlemleri, denetlemeler, Sandık seçmen listelerinin düzenlenmesi, askıya çıkarılması ve askıdan indirilmesi, itiraz ve ek kayıt işlemlerinin ne şekilde yapılacağı, seçmen kartlarının dağıtılması ve oy verme konusunda yapılacak işlemler, sair gerekli görülen hususlarla birlikte süreler de belirtilerek duyurulur. Yüksek Seçim Kurulunca Yapılacak işlemler
12/1994

Ayrıca ilçe seçim kurulları tarafından basın ve alışılmış yayın araçlarıyla halkın ilgisini uyandıracak aynı nitelikteki bildirimlerle durum ilân edilir.

(2) Yüksek Seçim Kurulu ve ilçe seçim kurullarınca yukarıdaki (1)'inci fıkra uyarınca yapılan her türlü bildirimlerden Devlet Radyo ve Televizyonunca ücret alınmaz.

12/1994

(3) Her seçmenin, kütüklere ve bunlara uygun olarak sandık seçmen listelerine eksiksiz geçmesi, seçmen kartlarının dağıtılmasının tam yapılması ilkesine uygun olarak, Yüksek Seçim Kurulu, her konuda yapılacak işlemleri yayımlayacağı genelgelerle gösterir. İlçe seçim kurulu başkanları da, bu ilke ve Yüksek Seçim Kurulunun genelgeleri doğrultusunda, bölgelerindeki görevlilerin eğitimini ve görevlerini yapmalarını sağlarlar.

SK
Ek Md. 2

235. Yüksek Seçim Kurulunca bu Yasa kuralları gereğince Devlet Radyo ve Televizyonu aracılığıyla yayımlanması zorunlu olan veya gerekli görülen konularda ve ilçe seçim kurulları tarafından bu Yasa kuralları gereğince Devlet Radyo ve Televizyonunda yayımlanması zorunlu olan veya gerekli görülen konularda yapılacak radyo ve televizyon yayınlarından ücret alınmaz.

Radyo
ve tele-
vizyon
ile
yayımlanması
zorunlu
bildiriler
12/1994

236. Herhangi bir seçimde, bu Yasa kuralları gereğince aday olan kamu görevlileri hakkında, seçim sonunda ne gibi işlem yapılacağı özel bir Yasa ile düzenlenir.

Aday olan kamu görevlilerinin durumu

236 A. Bu Yasanın daha iyi ve sağlıklı uygulanmasına olanak sağlamak amacıyla, bu Yasanın İKİNCİ, ÜÇÜNCÜ ve DÖRDÜNCÜ KISIMLARINDA belirtilen işlemlerin veya herhangi bir kısmının, bu KISIMLARDA öngörülen yöntemlere ek olarak veya onların veya bir kısmının yerine kaim olmak üzere, Yüksek Seçim Kurulu veya ilçe seçim kurulları denetiminde olmak koşuluyla, bilgisayardan, yararlanılabilir.

Bilgisayardan yararlanma
17/1990

ONUNCU KISIM, GEÇİCİ KURALLAR
(Geçici Madde 1, 2, 3, 4 ve 5)
yürürlükten kaldırıldı.

12/1981

**ONUNCU KISIM
SON KURALLAR**

12/1981

SK
187

237. (1) Yüksek Seçim Kurulu, bu Yasa kurallarının en iyi şekilde uygulanması amacıyla tüzük ve yönetmelikler yapabilir.

Tüzük ve yönetmelikler
1/1980

(2) Bu maddenin (1)'inci fıkrasının genelliği saklı kalmak üzere; Yüksek Seçim Kurulu, 31. madde uyarınca öngörülen ilçe daimi seçmen kütükleri bürolarının kuruluşu ve memurlarının yetki ve görevlerinin saptanması amacıyla tüzüklere kurallar koyabilir.

238. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği gün:

Yürür-
lükten
kal-
dırma

(1) Değiştirilmiş şekliyle
1959, Seçmenlerin Kaydı Kanunu;

36/1959
1/1965

(2) Değiştirilmiş şekliyle
1959, Seçimler (Temsilciler Meclisi
ve Cemaat Meclisleri) Kanunu;

6/1965 TCM.
18/1972
47/1959
6/1960
1/1965 TCM
2/1965 TCM
1/1966 TCM
3/1967 TCM
1/1968 TCM
1/1969 TCM
15/1970
Kural
21/1970
Kural
22/1970
Kural

(3) Değiştirilmiş şekliyle
1959, Seçimler (Cumhurbaşkanı ve
Cumhurbaşkanı Muavini) Kanunu;

41/1959
43/1959
71/1963
1/1965
2/1965

(4) Değiştirilmiş şekliyle
Belediyeler Kanununun, Bu Yasa ile
bağdaşmayan, seçimlerle ilgili
kuralları;

Fasıl 240
15/1959
33/1959
10/1961
15/1961
29/1961
36/1961
37/1961
55/1961
11/1962
35/1962
60/1962
1/1970
13/1970
18/1970
6/1972
9/1974
5/1975

(5) Değiştirilmiş şekliyle Köyler (İdare ve İnkışaf) Kanununun, bu Yasa ile bağdaşmayan, İnkışaf encümenlerinin oluşturuluş biçimine ilişkin kuralları;

Fasıl 243
21/1961
46/1961
58/1962
24/1970

(6) Değiştirilmiş şekliyle Köy İhtiyar Heyetleri Kanununun, bu Yasa ile bağdaşmayan seçimlerle ilgili kuralları;

Fasıl 244
20/1961
8/1970
4/1971
16/1972
10/1974
17/1974
14/1975

(7) Değiştirilmiş şekliyle 1970 Belediyeler (Seçimler) (Geçici Hükümler) Kuralı;

18/1970
9/1974

(8) Değiştirilmiş şekliyle Halkoylaması Yasası yürürlükten kaldırılır.

7/1975
9/1975

SK
189

239. Bu Yasayı Bakanlar Kurulu yürütür.

Yürütme
organı

SK
188

240. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayınlandığı gün yürürlüğe girer.

Yürürlü-
ğe giriş

Esas Yasanın 11. maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendi ile 52. maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi kurallarına bakılmaksızın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasasının halkoylaması sonuçlarının Yüksek Seçim Kurulunca ilân edildiği gün ilk Cumhuriyet Meclisi seçiminin başlangıç günüdür ve bu tarihi izleyen gün Yüksek Seçim Kurulu, her ilçenin yurttaş nüfus sayısına göre çıkaracağı milletvekili sayısını Esas Yasanın 52. Maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendi kurallarına göre saptar ve ilân eder.

Geçici
Madde 1
İlk
Cumhuri-
yet Mec-
lisi Se-
çiminin
başlan-
gıç günü
ve her
ilçenin
çıkara-
cağı
millet-
vekili
sayısı-
nın sap-
tanması
19/1985

Esas Yasanın 79. maddesinin (1)'inci fıkrası kuralları, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasasının halkoylamasına sunulacağı güne kadar Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanların Anayasanın halka tanıtılması ile ilgili faaliyetlere, Devlet olanaklarından yararlanmamak koşuluyla, katılmalarına engel teşkil etmez.

Geçici
Madde 2
Anayasanın
halka
tanıtılması ile
ilgili
etkinliklere
Cumhurbaşkanı
Başbakan
ve
Bakanların
katılmaları
19/1985

Esas Yasanın, 12. maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkrası kurallarına bakılmaksızın, Cumhuriyet Meclisi Seçimlerinin Yenilenmesine ilişkin 9.4.1993 sayılı Cumhuriyet Meclisi Kararı ile Bakanlar Kurulunun, Cumhuriyet Meclisi Seçimlerinin Yenilenmesine ilişkin Meclis Kararının ilânına ilişkin E-1162-93 Sayılı Kararına dayanılarak yapılacak erken seçim için oy verme tarihi 12 Aralık 1993'tür. Seçimin başlangıç tarihi de, buna göre Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir ve ilân edilir.

Geçici
Madde
Esas
Yasanın
12.
maddesinin uy-
gulanma-
sına
ilişkin
Geçici
Kurallar
R.G. 19
Ek IV
Bölüm II
3.10.1993
R.G. 100
Ek IV
Bölüm I
A.E. 45
4.10.1993
59/1993

